

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק י"ב

וְהוּא קִבְּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה יְסֻדָתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְחַזְקוֹת וְהַתְעוּרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֻּסָד עַל־פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיה
רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסְוִקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים, וּמֵאֲמֵרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוּבָא לְדַפּוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
בְּנֵאָל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגַלִּיל
שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֲשֶׁר בַּנְּחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרון הדפסה והפצה"
חסידות ברסלב
יבנאל

טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְּבָר

הַיְהִי חֶלְקִי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חֵיוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַיְהִי סְפָרִים אֱלֹה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֹדֵר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֹדֵר אֶת כָּל חֶלְקִי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", מִהַמְּכַתָּב הַרְאִישׁוֹן שֶׁנִּדְפַס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתֵּם בִּיּוֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מִכְתָּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֹדֵר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְתָּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכַמוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשָׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מִרְאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֵנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבָר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגְיַעַה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּיִסִים עֵתָה אֶת כָּרְךָ
יב, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אֶתְּךָ אֶת כָּל שְׂאֵר הַכָּרְכִים
כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחַר כָּרְךָ, וּבְלִבְנוֹ תִקְוֶה, שְׁכָל מִי
שִׁיקְרָא בְּזוֹה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ
הֵם אוֹצֵר כְּלֵי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרְוִשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלְוִיִּים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אֱלֹקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוֹשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אִפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאִפְּן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מְשַׁכֵּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכֵּל תַּחְתּוֹן, מַעֲיֵלָא לְעֵלּוּל, כַּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאַחַד בְּזוֹה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיתְמִיד בָּהֶם, וְאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אָמְתִי וְנִבְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לָנוּ
בִּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלוֹ נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֱלֹקִים זִוְלַתִּיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמְיָה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִם לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקוטי-מוֹהַר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איה להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשיזכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים —

החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-בן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שפן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרחץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם

בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרכנו הרחוקה מאוד מאוד, וכבר נלכדו רבים מאוד מאוד

בתאווה העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצמה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם פי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שבבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ו"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ו"ל בכלים מפלים שונים, ובדרך הרוואה אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ו, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם

פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפכה, וזאת ההרפכה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפכה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפכה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחזיב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בענה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א):

"תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפטו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא חברי אית ליה, ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאוד מאוד (עין

לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל, והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר
אשר בנחל
חלק יב

א' תסב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ואתחנן ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידידי, יקירי, הבחור
הנחמד יניק ויחכים, נר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

דיין בריף האב איף שוין דערהאלטן צום דריטען מאהל, נאר
מרב טרדות האב איף דיר נישט גיקענט תכף-ומיד צוריק שרייבען.
וואס זאל איף דיר שרייבען מיין טייערער ידיד, מיר דארפן גאט
ברוך הוא זייער לויבען און דאנקען יעדען טאג פון נייעם דאס ער
האט מיט אונז אזוי איין גרויסען חסד חנם גיטאהן און מקרב
גינען צום אור האורות דעם הייליגען רבי'ן^א.

יעצט קומען אן די הייליגע טעג, עס ווערט גיברענגט אין
ספרים הקדושים דאס פון חמשה-עשר באב דער-וועקט זיך שוין

א) את מכתבך קבלתי כבר בפעם השלישית רק מרב טרדות לא זכלתי תכף-ומיד לענות
לך. מה אמר לך, ידידי היקר, אנו צריכים להודות להשם יתברך, ולשבת לו בכל יום
מחדש, שעשה עמנו חסד חנם גדול כזה, וקרננו לאור האורות לרבנו הקדוש.

די האַרְה פון די הייליגע טעג דערײַבער דארפן מיר יעצט מאַכן איין נייע התחלה און חזון שטענדיג דעם פסוק (תהלים ב, ז): "ה' אָמַר אֵלֵי בְנֵי אֶתְהָ אָנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ". דער הייליגער רבי האט אונז מגלה גיווען חדשות לגמרי דאס יעדע מינוט יעדע רגע קען מען מאַכן איין נייע התחלה יִהְיֶה אִיךָ שִׂיְהִיָּה, און אונזערע לייט זאָגן אַז דאָס אִיז די פּוֹנָה וואס דער הייליגער רבי האט גיזאגט אויף זיך: "חדוּש כְּמוֹנֵי בְּעוֹלָם עֲדִין לֹא הָיָה", ווייל דעם גאַנצע התגלות פון רביִן אִיז די התגלות פון התחדשות (אזוי ווי עס ווערט ארום גירעד אין ספר שמירת הזמן באריכות), דען דער הייליגער רבי אִיז מגלה אַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרַךְ מִיט אַזוֹי אִיין גְרוֹסְען גְלוֹי בִּיז יַעֲדֵר אִינְעֵר קֵען זַעֵהן און פֹּאר שְׁטִיין דאָס אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יְתִבְרַךְ כָּלֵל, און אַלְעס אִיז אַלְקוֹת וואס ער טוט מְחִיָּה און מְהִיָּה זיין די גאַנצע בְּרִיאָה אִיבֵּער דֵּעם (תהלים קלט, ז): "אָנָּה אֵלֶךְ מְרוֹחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח, אִם אָסֶק שְׁמַיִם שָׁם אֶתְהָ וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶב", וואס אִיז שִׁיךְ אִיין יְרִידָה, אָדֵּער אִיין הִתְרַחֲקוֹת פון בּוֹרָא כָּל הָעוֹלָמִים, מֵעַן דֹּארְךָ נֹאר אִוִיךָ מֵאַכֵּן דאָס מוִיל אִין רַעֲדֵן צו אִיְהִם אִוִיךָ פֹּראָסט אִידיש אַזוֹי ווי אִיין קִינֵד רַעֲדֵט צו זיין פֹּאַטֵּער און אַזוֹי ווי אִינְעֵר רַעֲד זיך דוֹרְךָ מִיט זיין חֲבָרִי.

מִיר הָאָבֵן די וואָך און אונזער סְדֵרָא נְאֻתְחֻנֵן מֵשֶׁה רַבֵּנו אִיז

(ב) עכשו מגיעים הימים הקדושים (הנוראים). מוכא בפסוקים הקדושים שמש"ו באב מתעוררת ההארה של הימים הנוראים, לכן צריכים אנו לעשות התחלה חדשה, ולחזור תמיד על הפסוק: "ה' אָמַר אֵלֵי בְנֵי אֶתְהָ אָנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ", הרבי הקדוש גלה לנו חדשות לגמרי שבכל דקה ובכל רגע אפשר לעשות התחלה חדשה יִהְיֶה אִיךָ שִׂיְהִיָּה, ואנשי שלומנו אומרים, שזוהי הפונה של מה שאומר רבנו הקדוש על עצמו: "חדוּש כְּמוֹנֵי לֹא הָיָה מֵעוֹלָם", כִּי כָּל הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל רַבֵּנוּ הִיא הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל הַתְּחַדְּשׁוֹת (כמבאר בספר שמירת הזמן באריכות), שרבנו הקדוש מגלה אַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתִבְרַךְ בְּגִלּוֹי גְדוֹל כְּזֶה עַד שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְרִאוֹת וּלְהִבִּין שְׁאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יְתִבְרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל הוּא אַלְקוֹת שֶׁהוּא מְחִיָּה מְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל־כֵּן "אָנָּה אֵלֶךְ מְרוֹחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךָ אֶבְרַח, אִם אָסֶק שְׁמַיִם שָׁם אֶתְהָ וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶב", מֵה שִׁיךְ יְרִידָה או הִתְרַחֲקוֹת מֵהַבּוֹרָא כָּל עוֹלָמִים, צְרִיךְ רַק לִפְתּוֹחַ אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ בְּאִידיש פֶּשוֹטָה כְּמוֹ שֶׁבֵּן מְדַבֵּר אֶל אָבִיו, וְכִמוֹ אֶחָד שֶׁמְשׁוּחַח עִם חֲבָרוֹ.

מַגְלָה און מְפָרְסם פֿאר אַלע אַיִדן, "כי מי גוי גדול אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוּבִים אֵלָיו כֹּה' אֱלֹקֵינוּ בְּכָל קְרָאֵינוּ אֵלָיו", זאגט אויף דעם דער מדרש "בְּכָל קְרָאֵנוּ אֵלָיו" — בְּכָל לְשׁוֹן שְׁאַתֶּם קוֹרְאִים אֵלָיו, מִיִּד עוֹנָה אֶתְכֶם, דעם מיט יעדען שפראך וואס דער מענטש רעדט ענטפֿרט איהם השם יתברך, וואס דאס איז דער גלוי פון התבודדות, וואס דער הייליגע רבי האט מגלה און מפרסם גיווען אויף דער וועלט, און בשלמות וועט דאס משיח צדקנו אריין ברענגען אין דער וועלט, ווי עס שטייט אין פסוק (צפניה ג, ט): "כי אז אֶהְפֶּךָ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּל־שָׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אַחֲדִי".

דער ילקוט (ואתחנן רמז תתכ"ה) דער ציילט: מעשה בספינה אחת, שהיתה כלה של נכרים, והיה בתוכה יהודי אחד, הגיעו לנמל אחד, אמרו לאותו יהודי: "טול מעות ועלה לנמל וקנה לנו משם מאומה". אמר להם: "לא אכסנאי אני, ואיני מכיר להיכן אלך". אמרו לו: "יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך אלקיך עמך", הוי "אשר לו אלקים קרובים אליו", דען די גויים האבן איהם גיזאגט ווי קען זיין איין איד איז פֿרעמד ווי ער גייט איז זיין גאט מיט איהם. וואויל איז אונז אידן דאס מיר זיינען באשאפן גינארן אידן און מיר גלויבען אין אזוי איין גרויסען גאט ברוך הוא וואס איז מחיה און מהיה די גאנצע וועלט. ואיתא בספרי פרשת ראה: יש לך אדם שנתן לו חלקו ואינו שמח בחלקו, אבל

ג) יש לנו השבוע בפרשתנו "ואתחנן" שמשה רבנו מגלה ומפרסם לכל ישראל "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו", אומר על זה המדרש "בכל קראנו אליו", שבכל לשון שאדם מדבר — עונה לו השם יתברך, שהוא הגלוי של התבודדות שהרבי הקדוש גלה ופרסם בעולם, ובשלמות יכניס זאת משיח צדקנו בעולם, כדכתיב: "כי אז אֶהְפֶּךָ אֶל עַמִּים שְׁפָה בְרוּרָה לְקִרְאָה כָּל־שָׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׁכֵם אַחֲדִי".

ד) הילקוט מספר...

ה) הגויים אמרו לו, איך יכול להיות יהודי שהוא בנכר, הרי איפה שהוא הולך האלקים אתו, אשרי לנו יהודים! שנבראנו יהודים ונאנחנו מאמינים באלקים גדול כזה שמחיה, וממהה את כל העולם.

ישראל מודים ומקלסים שאין חלק יפה בחלקן, ולא נחלה פנחלתן, ולא גורל כגורלם, ומודים ומשבחים על כן, וכן דוד הוא אומר (תהלים לב): "חבלים נפלו לנו בנעימים" — אשרינו ואשרי חלקנו.

מיין טייער קינד, שטארק זיך און מאך יעצט איין נייע התחלה גיוואוין זיך צו אויס רעדן זיך דאס הארץ צו השם יתברך, אין איין ארט ווי קיינער איז נישטא און אלעס וואס עס גייט אויף דיר איבער רעד זיך אויס מיט איהם דען עס איז נישטא נאך אזא פאטער ווי אונזער פאטער אין הימל עס איז נישטא נאך אזא רחמן ווי אונזער פאטער אין הימל אין אויב די וועלסט פאלגן דעם הייליגען רביין, און דאס מקיים זיין אלע טאג וועסטו סוף כל סוף מקרב ווערין צו השם יתברך אין עס וועט דיר ליכטיג ווערין די אויגן צו זעהן און פיעלהן חיות אלקותו יתברך המטיה הכל, און עס וועט ביי דיר דער וועקט ווערין דע אמת'ע שמחה, פי אין שמחה כשמחה זו, שאדם זוכה לידע אשר השם יתברך אתו, עמו ואצלו.

אויף מיין ידיד עס דענענטערט זיך די טעג פון אלול הקדושים וואס ביים רעביין איז גיעווען מוסיף זיין סדרים אין תורה און תפלה, זעה אויף דאס נאך צו טאהן אויב עס איז מעגליך א דורך זאגן גאנץ תורה, נביאים וכתובים ימי אלול, אזוי פלעגט זיך דער הייליגער רבי פירען (אויף האב גיהערט פון אונזערע לייט דאס מען קען שוין אנפאנגען פון חמשה עשר באב ביו הושענא רבא), אין אזוי מאך זיך נאך סדרים ווי א דורך זאגן גאנץ ששה סדרי משנה אין די צייט ווי אויף גאנץ עין יעקב און תקוני זהר אויב דו קענסט נישט פאל ביי זיך נישט אראפ חס ושלום, נאר אויף דערצייל דיר

(ו) בני הקר! חזק עצמך ועשה עכשו התחלה חדשה, הרגל עצמך לפרש שיתחד וכל לבבך אליו יתברך במקום פנוי שאין שם בגי' אדם, כל מה שעובר עליך תדבר ותגלה לו, אין עוד אב כמו אבינו שבשמים אין עוד רחמן כמו אבינו שבשמים אם תצית את רבנו הקדוש, ותקיים זאת בכל יום תהיה בסוף מקרב להשם יתברך, ותאונה לך העינים לראות ולהרגיש חיות אלקותו יתברך המטיה הכל, ותתעורר אצלך השמחה האמתית.

הנהגות און עבודות פון אנשי שלומנו, בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים, ר' לוי יצחק האט דערציילט, ער האט גיקענט איינעם פון אונזערע לייט וואס פלעגט א דורך לערנען פון חמשה-עשר באב ביז יום כפור דעם גאנצן לקוטי-הלכות און האט דאס גילערנט מיט גרויס התעוררות, אויף וויסען מיר דאס ר' נתן ז"ל האט גיזאגט דאס עס איז איין גרויסע סגלה פאר די נשמה ארום לערנען דענמאהלט דעם הייליגען רבינים ספרים, על-כל-פנים ווי עס איז טאהר מען נישט אראפ פאלין נאר איף דערצייל דיר עבודות פון אונזערע לייט — אשרי עין ראתה זאת, ווי בחורים און יונגע לייט שטייען אויף יעדן נאכט צו חצות און מען לערנט בהתמדה רבה, און מען איז זיך מתבודד יעדען טאג מיט השם יתברך, און מען איז נאר פריילעך שטענדיג, און פון צייט צו צייט פארט מען צו די מקומות הקדושים — רבי שמעון בר יוחאי או האריז"ל וכו' וכו', און מען איז מבלה די טעג מיט די נעכט נאר מיט תורה און תפלה און שירות ותשבחות און מען רעדט איינער צום צווייטען נאר דבורי אמונה פון השם יתברך און מען איז מען זיך גארנישט מבלבל, זעה זיך מאכן א שעור אין שלחן ערוך יעדען טאג על-כל-פנים צום ערשטן מאהל נאר מחבר רמ"א פון ארבעה חלקי שלחן ערוך, און גיב צדקה יעדען טאג איין פרוטה לפחות פאר הדפסת ספרי ותורת רבנו ז"ל.

השם יתברך זאל אונז העלפן אויף אנפאנגען תשובה טאהר

(ז גם ירדתי, מתקרבם ימי אלול הקדושים, שאצל רבנו היה אז להוסיף סדרים בתורה ובתפלה, ראה גם אתה לחקות את זה, אם זה אפשרי להגיד את כל התורה נביאים וכתובים בימי אלול, כך היה רבנו הקדוש מתנהג (ושמעתי מאנשי שלומנו שאפשר להתחיל זאת מט"ו באב עד הושענא רבה), וכך תעשה לעצמך עוד סדרים כמו לעבור על כל הששה סדרי משנה בזמן הזה וכל עין יעקב ותקוני זהר, ואם אתה לא יכול אל תפל בדעתך, חס ושלום, רק אני מספר לך את ההנהגות והעבודות של אנשי שלומנו חסידי ברסלב, ר' לוי יצחק ספר שהוא הפיר אחד מאנשי שלומנו שהיה לומד מט"ו באב ועד יום כפור את כל הלקוטי-הלכות, ולמד זאת עם התעוררות גדולה, בן יודעים אנו שמהר"ת ז"ל אמר, שזוהי סגלה גדולה לנשמה ללמד אז את כל ספרי רבנו ז"ל הקדושים, על-כל-פנים איך שהוא אסור לפל בדעתו, אני רק מספר לך את העבודות של אנשי שלומנו, אשרי עין ראתה זאת איך בחורים ואברכים קמים בכל לילה בחצות ולומדים בהתמדה רבה, ומתבודדים בכל יום עם השם יתברך, והם

און זיך אזוי פירן ווי אַמְת'ע בְּרִסְלָכֶר חֲסִידִים".

הדורש שלומך...

א' תסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יום שלישי לסדר וְאַתְחִנֵּן ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אודות כָּל הַבְּלִבּוּלִים וְכוּ' וְכוּ' לְדַעְתִּי כָּל הַצָּרוֹת שֶׁרַק עוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם הֵן רַק מַחֲמַת דְּבוּרוֹ, כִּי אִם הִנֵּה הָאָדָם שׁוֹמֵר עַל דְּבוּרָיו, הִנֵּה נִפְטָר מִהֶרְבֵּה צָרוֹת, וּבְאַמַּת עַל זֶה אָמַר הַחֲכָם מְכַל אָדָם (מְשָׁלִי כ"א, כג): "שׁוֹמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שׁוֹמֵר מִצָּרוֹת נִפְשׁוֹ", וְאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת תָּמִיד עֹסוּק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲסוּר לְבִלּוֹת אֶת הַזְּמַן בְּהִבָּל וְרִיק, אוֹ צָרִיכִים לְעַבֵּד וּלְהִבִּיא פְּרִנְסָה לְבֵית, אוֹ שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד, מֵה שֶׁיֵּךְ לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן וּלְדַבֵּר אֶת כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, כִּי דָבָר זֶה גוֹרֵם רַק צָרוֹת. וּבְאַמַּת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהֲדִירִין ז'): אָמַר רַב הַמְּנוּנָא, אֵין תַּחֲלַת דִּינֵנוּ שֶׁל אָדָם אֵלָא עַל דְּבָרֵי תּוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (מְשָׁלִי יז, יד): "פּוֹטֵר מִיָּם רֵאשִׁית מְדוּן"; וְהִנֵּה בְּתוֹסְפוֹת שֵׁם הַקָּשׁוּ, הֲלֹא חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁבַת ל"א), שְׁשׂוֹאֲלִים בְּנֵי-אָדָם: "נִשְׂאֵת

שְׂמַחִים תָּמִיד, וּמְזַמֵּן לְזַמֵּן נוֹסְעִים לְמִקְוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים ר' שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי וְהָאֲרִיז"ל וְכוּ' וְכוּ', וּמְבַלִּים אֶת הַזְּמַיִם וְהַלִּילוֹת רַק עִם תּוֹרָה וְתַפְלָה וְשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת וּמְדַבְּרִים אֶחָד לְשֵׁנֵי רַק דְּבוּרֵי אֲמוּנָה מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֹא מְבַלְבְּלִים אֶת עַצְמָם מִשׁוּם דְּבָר, רֵאָה לְעִשׂוֹת לְעֶצְמָךְ שְׁעוֹר בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ בְּכָל יוֹם, וְעַל-כֵּן-פָּנִים בְּפֶעַם הָרֵאשׁוֹנָה רַק מִחֲבַר רַב"א מִהָאֲרַבְּעָה חֲלָקֵי שִׁלְחַן עֲרוּךְ, וְתַתֵּן צְדָקָה בְּכָל יוֹם פְּרוּטָה אַחַת לְפָחוֹת לְהִדְפֹּסֵת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל וְתוֹרָתוֹ.

ח) הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֵר לָנוּ לְהַתְחִיל גַּם לְעִשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְהַתְנַהֵג כְּמוֹ חֲסִידֵי בְּרִסְלָכֶר אֲמַתִּים.

וְנִתְּתָ בְּאַמוּנָהּ, וְאַחֲר־כֵּן "קִבְעֵת עֵתִים", וְאִיךְ אוֹמֵר כָּאֵן: אֵין תְּחִלַּת דֵּינּוּ שֶׁל אָדָם אֵלָא עַל דְּבִרֵי תוֹרָה וְכוּ? וְרֵאִיתִי בְּתוֹלְדוֹת הַקְּדוּשׁ (פֶּרֶשֶׁת מִקְזֵי), שֶׁבְּאֵר בְּאֶפֶן נִפְלָא בְּדֶרֶךְ חֲסִידוּת, כִּי אָנוּ רוֹאִים שְׂבַע־סְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה הָאָדָם שֶׁהוּא סוֹחֵר וְעוֹסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתֵּן אֶז הַהֲכָרַח שִׁיְהִיָּה לוֹ אַמוּנָה, כִּי הָרִי נוֹתֵן סְחוּרָה בְּהִלְוָאָה וּבַהֲקָפָה, וּמֵאַמִּין שִׁיקְבֵּל חֲזָרָה אֶת הַפֶּסֶף, לֹא־כֵן בְּעִנְיָנֵי רוּחָנִיּוֹת אָדָם רוֹצֵה כְּבָר לְרֵאוֹת מַה מְרוּיֵחַ, וּמִמִּילָא הוּא מִתְרַשֵּׁל, כִּי הָרִי אֵינוֹ רוֹאֵה תְּכֵף־וּמִיד אֶת הַשֶּׁכֶר, וְלִכֵּן בְּגִמְרָא אָמְרוּ: אֵין תְּחִלַּת דֵּינּוּ שֶׁל אָדָם אֵלָא עַל דְּבִרֵי תוֹרָה, וְעַל־זֶה הִקְשׁוּ בְּתוֹסְפוֹת, הֲלֹא אָמְרוּ שְׂשׂוֹאֲלִים לְאָדָם קְדָם: "נִשְׂאֵת וְנִתְּתָ בְּאַמוּנָה", וְאַחֲר־כֵּן "קִבְעֵת עֵתִים לְתוֹרָה", הֵינּוּ אִם תִּרְצֶה לְהִתְחַמֵּק שְׂלֹא יִכְלַת לְלַמֵּד מִפְּנֵי שְׂלֹא רֵאִיתָ תְּכֵף־וּמִיד אֶת הַתּוֹעֵלַת מְזָה אוֹ אֵינְךָ מְקַבֵּל תְּכֵף־וּמִיד שְׂכָר עַל זֶה מְקַדִּימִים לְשֵׁאל לוֹ: "נִשְׂאֵת וְנִתְּתָ בְּאַמוּנָה?" אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׂבַמִּשְׂאָ וּמִתֵּן אֶז כֵּן יֵשׁ לָךְ אַמוּנָה, שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה עֲסָקִים אֶפְלוּ שְׂאֵינְךָ רוֹאֵה עֲרִין רֵוַח אֵלָא אֵתָה מֵאַמִּין שֶׁהוּא יִשְׁלַם לָךְ, כִּי אֵתָה נוֹתֵן לוֹ סְחוּרָה בְּהִקְפָּה, וּמִי יוֹדֵעַ אִם הוּא יִשְׁלַם לָךְ, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן אֵתָה מֵאַמִּין בוֹ, וְעַל־כֵּן קְדָם שׂוֹאֲלִים אוֹתוֹ "נִתְּתָ וְנִשְׂאֵת בְּאַמוּנָה", וְאַחֲר־כֵּן "קִבְעֵת עֵתִים לְתוֹרָה", וְאִם אוֹמֵר שֶׁהִיָּה קֶשֶׁה לוֹ, כִּי לֹא רֵאֵה תְּכֵף־וּמִיד שְׂכָר, אֶז מְקַבֵּל עֲנֵשׁ, כִּי אֵין תְּחִלַּת דֵּינּוּ שֶׁל אָדָם אֵלָא עַל דְּבִרֵי תוֹרָה, כִּי אֲנִי רוֹאֵה שְׂבַגְשִׁמִּיּוֹת כֵּן הִיָּתָה לָךְ אַמוּנָה, מִדּוּעַ לֹא הִיָּתָה לָךְ אַמוּנָה בְּרוּחָנִיּוֹת? ! וּמְכַל זֶה יִכּוֹלִים לְרֵאוֹת אֵיךְ שְׂאָדָם מִתְרַשֵּׁל בְּלַמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הוּא מִתְחַמֵּת שְׂאֵינוֹ רוֹאֵה תְּכֵף־וּמִיד אֶת הַשֶּׁכֶר. וּבְאַמֵּת רַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ, שְׂאִם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה תִּרְאֶה לָךְ אֶת פְּנִיךָ לֹא תִרְצֶה דְּבָר אַחֵר רַק הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְאַמֵּת מִי שְׂלוּמֵד עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ וְ"ל, אֶז הוּא תָּמִיד עֲסוּק, פֶּה לּוֹמֵד חֲמֵשׁ רַשׁ"י, פֶּה לּוֹמֵד פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, פֶּה לּוֹמֵד דְּפִים גְּמִרָא, פֶּה לּוֹמֵד סִימָנִים שְׂלִחֵן עֲרוּף, פֶּה לּוֹמֵד דְּפִים זֶהר וְדְפִים תְּקוּנִים, פֶּה אוֹמֵר תְּהִלִּים, פֶּה מְתַבְּוֹד עֲמוּ יִתְבָּרַךְ, פֶּה מְקַיֵּם מְצוּוֹת, פֶּה הוּא שֶׁשׁ וְשִׁמְחָה, פֶּה הוּא מְחַזֵּק אֲנָשִׁים וּמְשִׁמְחָם וּמְבַדְּחָם וְכוּ' וְכוּ', וְלָמָּה אֵין הָאָדָם עוֹשֶׂה אֵת זֶה כִּי אֵין לוֹ אַמוּנָה.

ועל-פֶּן רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצַמְךָ מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה וְתַעֲזֹב אֶת כָּל הַשְּׁטוּיּוֹת, תָּמִיד כְּשֵׁאתָה רוּאָה שְׂפָנֵי-אָדָם רוּצִים לְדַבֵּר אִתְּךָ בְּדַבָּרִים שֶׁל מָה בְּכֶךָ, תִּתְחַמֵּק מֵהֶם, כִּי לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבַר בְּיוֹם עֲבָרָה, כִּי יוֹם יָבוֹא וְתִצְטָרֶךְ לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וּמָה תִּשְׁיָב לְשׁוֹלְחֶיךָ דְּבַר, וְעַל-פֶּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְהַפְגִּס בְּדַבָּרִים כְּאֵלוֹ, וְעַל-פֶּן חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאַז תִּרְאֶה נַסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵנִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַבְּחוּר הַצְּמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנּוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְגִדְל שְׁמִחָתִי שְׁזָכִיתִי לְשִׁמְעַע מִמָּךְ בְּשׁוֹרָה טוֹבָה, שְׁאֵתָה חִזֵּק בְּאַמִּירַת ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת בְּכָל יוֹם, וְכֵן אֵתָה אוֹחֵז בְּסִדְרֶךָ בְּש"ס בְּמִסְכַּת תַּעֲנִית, וּבְשִׁלְחַן עָרוּךְ אֵתָה אוֹחֵז בְּאַמְצַע הַלְכוֹת שְׁבֵת, וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת אֵתָה אוֹחֵז בְּנִפְלִילַת אַפִּים, הַלְכָה ד', אֵינן לְשַׁעַר וְלִסְפָּר אֵיךְ שֶׁחֲחִיַּית אוֹתִי, כִּי אֵתָה יוֹדַע כְּמָה מֵיָנִי מְרִירוֹת וּבְלִבּוֹלִים עוֹבְרִים עַל כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מִחֲדָשׁ, וְלֹא דֵי שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב עַל כָּל נֶפֶשׁ לְהַחֲטִיאָה וְלְהַכְשִׁילָה בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה וְכוּ', וְכוּ', עוֹד מְכַנֵּס בְּאָדָם חֲכָמוֹת שֶׁל שְׁטוּת וְהִבֵּל כְּאֵלוֹ הוּא חֲכָם וּמְבִין מִדַּעְתּוֹ יוֹתֵר מִהֶרֶפֶא הָאֲמִתִּי הַנִּשְׁלַח אֶל דּוֹרוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי, לְרַפְאוֹת אֶת כָּל הַחוֹלִים בְּעוֹלָם בְּחִלֵּי הַנֶּפֶשׁ, וּמֵאִיר אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד מְאֹד, וּמִזִּיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּכִיכּוֹל אֲצִלָּם, כִּי (סוֹטָה ג): בַּתְּחִלָּה קָדָם שְׁחָטָאוּ יִשְׂרָאֵל, הִיָּתָה שְׂכִינָה שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׁחָטָאוּ נִסְתַּלְקָה שְׂכִינָה מֵהֶם. וְרַבֵּנוּ ז"ל מוֹסֵר אֶת נִפְשׁוֹ בְּכָל עֵת וְרַגַע לְהַמְשִׁיךְ שְׂכִינַת עֲזוֹ לְמִטָּה, וְהוּא לוֹחֵם מְלַחֶמֶת ה',

ועושה ממדבר ישוב, כי בכל אחד בלבד מדבר שממה מאין יושב, ואין שם מדור לשכינה, והוא מתיגע ביגיעות עצומות לעשות קן לשכינת עזו ותברך בלבנו (עין חיי-מוהר"ן, יגיעתו בעבודת השם, סימן יא), אך הוא מבקש מאתנו דבר אחד, שנצית אותו, אז יביאנו אל תכליתנו, ונזכה להיות תמיד דבוקים בו ותברך, ונשמח בשמחה שאין לה סוף וקץ, ונזכה להשיג אלקותו, בכחינת: "מטי ולא מטי" בקביעות עצומה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כד).

והנה בודאי גם רבנו ז"ל הזהירנו לשעור עיון, אבל השעור הזה צריך להיות השעור שלומד בשיבה, הינו אתם לומדים בזמן הזה קדושין בכל שבוע דף אחד, בודאי אתה צריך להכניס כל עיונך בגמרא שאתה לומד בשיבה, ותחזור על זה פעמים אין מספר, ותלמד עם כל המפרשים רש"י, תוספות, הרא"ש ומהרש"א וכו', וכל מה שיש רק על הדף הזה, וזה יהיה שעור עיון שלך, ומה שאינך מבין, שאל נא את ראש הישיבה והמשגיח, ואל תתבייש כלל, כי (אבות ב): "לא הבישן למד", אבל יתר הזמן הפנוי שיש לך, תהיה רגיל לומר הרבה פרקים משניות ודפים גמרא וסימנים שלחן ערוך מחבר רמ"א, ותתחיל מהתחלה, ואף שבפעם הראשונה לא תבין הכל — מה בכך? כי על-ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על-ידי-זה יזכה לעבור כמה פעמים באלו הספרים שלומד, לגמורם ולחזור ולגמורם פעם אחר פעם, ועל-ידי-זה ממילא יבין בפעם השנייה והשלישית, ומה גם שיזכה להגיע לכל מקומות התורה הקדושה במאמרי חז"ל כאלו, אשר אם ישב אפלו מאה שנים בשיבה לא יגיע אליהם; כי על-ידי הדרך הקלה והנעימה הזו שרבנו ז"ל נותן ומורה לנו, יזכה לסיים כל התורה כלה וכל המדרשים שרק יש, אפלו מכילתא ותורת כהנים וספרי וכו' וכו', ואי אפשר לבאר דברים אלו בכתב, אבל באמת זוהי עצה קלה ומתקה ונעימה (עין שיחות-הר"ן, סימן עו), ובבודאי יש להקשות על דרך זו הרבה קשיות, ויכולים לעשות מזה ליצנות, וגם נראה פחוכא וטלולא, אבל כל בר דעת מי שיש לו רק איזה ישוב הדעת באמת, ויודע מה שעובר בעתים הללו על בני הנעורים,

מִמֶּשׁ כְּמוֹ בְדוֹר הַמְבוּל וְכוּ', וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת זֹאת, כִּי אִם רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, בְּיָדָאֵי יוֹדֵה שְׁפָן הוּא הָאֲמַת, וְהִיא עֲצַת ה' מִמֶּשׁ אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ. בְּנִי, בְּרֵאתִי יֵצֵר הָרַע, בְּרֵאתִי תוֹרָה תְּבַלִּין בְּנִגְדוֹ, וְאִם אַתָּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, אֵין אַתָּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ (קְדוּשִׁין ל.). כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת הַמְּנוּל הַזֶּה שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, כִּי אִם עַל-יְדֵי רַבּוּי תּוֹרָה. וְהִנֵּה בְּדַרְךְ כָּלֵל בְּחֹר צְעִיר יֵשׁ לוֹ כְּשֵׁרוֹנוֹת עֲצוּמִים, אֲבָל אֵינוֹ יוֹדֵעַ מֵהֶם, וּמִזֶּה בָּא שְׁמִתְרַשֵּׁל מְאֹד מְאֹד, וּמְדַבֵּר רַב הַיּוֹם דְּבָרִים בְּטָלִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכַף עִם גְּמָרָא פְּתוּחָה, וּכְשֶׁהִמְשֻׁגִיחַ נִגַּשׁ אֵלָיו, מִתְחִיל לְלַמֵּד קֶצֶת לְמֵרָאה עֵינַיִם, וְתִכְף-וּמְיָד כְּשֶׁהוֹלֵךְ מִמְשִׁיף לְדַבֵּר, וְכֵן מְבַלֵּה אֶת הַיָּמִים הַטּוֹבִים וְהַשְּׁעוֹת הַמְתַקּוֹת שֶׁהֵשֵׁם יְתַבְּרֵךְ נוֹתֵן לָנוּ, וְכֵל זֶה מְאִי יְדִיעָתוֹ מִעֶצֶם הַכְּשֵׁרוֹנוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְעַל-כֵּן אֵינוֹ עוֹשֶׂה שׁוּם דְּבָר, וּבַכְּרִטִיּוֹת שִׁיּוֹדֵעַ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִבִּין הַכֹּל, מִמִּילָא קַיִין לְמַדָּן וְעַל אֵיךְ שׁוֹיֵן נִישֵׁט זַיִינֵט^ט, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרִי, וּמִזֶּה בָּא, שְׁנֹכָשׁל עוֹד בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, כִּי הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זְמָה (כְּתוּבוֹת נט.), וּמִזֶּה גַם שֵׁישׁ הַרְבֵּה שֶׁעַל-יְדֵי בְטָלָה מְמִיתִים אֶת עֲצָמָם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חז"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פְּרָקִיא): אֵין אָדָם מֵת אֲלָא מִתּוֹךְ בְּטָלָה, עֵינֵן שָׁם; וְהוֹלֵךְ נֵעַ וְנָד, וּמְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכַף, וְהוּא מְלֵא מְרִירוֹת, אֲבָל כְּשֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמָךְ בְּדַרְךְ הַנְּפִלְאָה וְהַנוֹרָאָה הַזֹּאת, אֲזַי לְעוֹלָם תִּהְיֶה רְגִיל לֹא מֵרַבָּה, וְתִטְחֵן בְּפִתְגָמֵי דְּאוּרִיתָא, וְהֵשֵׁם יְתַבְּרֵךְ יִפְתַּח לְבָבְךָ, וְתִזְכֶּה לְהִבִּין הַכֹּל, כְּאֲשֶׁר רָאִינוּ כְּבָר בְּחוּשׁ, שְׁנִתְקַרְבוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וּבַחֲוָרִים פְּגוּמִים, וְצִיְתוֹ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא הִסְתַּכְּלוּ עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכָּב, זְכוּ לְסִיִּם עֲשׂוֹת פְּעָמִים מִמֶּשׁ בְּלֵי שׁוּם גְּזֻמָּה כֹּל הַש"ס וְאַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלַחֵן עָרוּף וְכוּ', וְעֲכָשׁוּ הֵם בְּקִיאִים בַּש"ס וּבַפּוֹסְקִים — לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסְפֹּר, הָעֵקֶר תִּתְחִיל בְּזֶה, וְאַף שֵׁישׁ לָךְ עַל זֶה קִשְׁיוֹת הַרְבֵּה, וּבַכְּרִטִיּוֹת שֵׁישׁ מוֹנְעִים, אַתָּה עֲשֵׂה אֶת שְׁלָךְ, וּבַכְּרִטִיּוֹת לְלַמֵּד הַרְבֵּה 'מִחֲבַר' רַמ"א מִכֹּל הָאַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלַחֵן עָרוּף, וְסוּף כֹּל סוּף יִפְתַּח לְבָבְךָ

ט) מִמִּילָא לְמַדָּן כְּבָר לֹא אָהִיָּה.

אֲשֶׁר   א' תסד   בְּנַחֵל   כא

וְדַעְתָּךְ. וּבַמְדָּרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה סא, א) אֵיתָא: כְּתִיב (תְּהִלִּים א, א):
 "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הִלֵּךְ וְגו' בַּעֲצַת רְשָׁעִים" — זֶה דוֹר
 הַהִפְלָגָה, "וּבַדְרָךְ חֲטָאִים לֹא עָמַד" — אֵלּוּ אַנְשֵׁי סְדוּם, "וּבְמוֹשֶׁב
 לְצִים לֹא יָשַׁב" — זֶה אַבְימֶלֶךְ, "כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ וְגו',
 וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה", אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָב לֹא לְמַדוֹ וְרַב לֹא הִיָּה לוֹ,
 וּמֵהֵיכָן לְמַד אֶת הַתּוֹרָה? אֵלָּא זְמַן לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתִּי כְּלִיּוֹת
 כְּמוֹ שְׁנֵי רַבָּנִים וְהָיוּ נוֹבְעוֹת וּמְלַמְדוֹת אוֹתוֹ תּוֹרָה וְחֻכְמָה, עַיִן שָׁם.

על-פֶּן, אֶהוּבִי, אַחִי, בָּרַח לְךָ מִלְּצִים וּמִרְשָׁעִים וְחֲטָאִים, וְקוּם
 בָּרַח לְךָ אֶל תּוֹרַת הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ שֶׁהוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וּלְבַסּוֹף תָּבוֹא
 עַל שְׁכָרְךָ עוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁתַּהַיֶּה בְּקִי בְּכָל הַתּוֹרָה, וּמִכָּל שְׁפָן
 וְכָל שְׁפָן בְּעוֹלָם הָעָלְיוֹן. וְתֵאמֵר לִי שֵׁשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּזוֹה, אֵךְ אֵין
 הַפְּנָאִי, וּכְבָר דִּבְרָנוּ מִזֶּה הַרְבֵּה פָּנִים אֶל פָּנִים וְכֵן בַּמְכַּתְּבִים שְׁנִדְפְּסוּ
 כְּבָר בַּסֵּפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְכֵן בְּסוֹף סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", יֵשׁ עַל זֶה
 אַרְיֵכוֹת גְּדוֹלָה קַחְהוּ מִשָּׁם.¹

וְהִנֵּה, אֶהוּבִי, אַחִי, לְכַתֵּב לְךָ אֵיזוֹ צְדָקָה הִיא הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה
 בְּעוֹלָם, מָה אָמַר לְךָ, יֵשׁ הַרְבֵּה לְדַבֵּר, וּלְקַצֵּר אֲנִי בָּא עַכְשָׁיו מִרַב
 טְרָדוֹתַי. דַּע לְךָ, מִדּוּעַ לֹא תִתְיָשֵׁב בְּעֲצָמְךָ בְּאֵיזֶה מְקוֹם הֵייתָ וְכו',
 נִכְשַׁלְתָּ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכו', וּמִצָּאתָ סֵפֶר
 מִסְפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבַפְּרָטִיּוֹת הַמְכַּתְּבִים שֶׁבַּסֵּפֶר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", וְאַתָּה
 בְּעֲצָמְךָ כּוֹתֵב בְּכָל מְכַתֵּב, שֶׁהֵם מַחֲיִים אוֹתְךָ מִמָּשׁ וְהֵם מְקַרְבִּים
 אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהֵם הַעֲמִידוּ אוֹתְךָ עַל רַגְלֶיךָ — הֵן בְּהַתְּמַדַּת
 הַלְמוּד, שְׁזֹכִיתָ כְּבָר לְסִיּים כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִסְכָּתוֹת, וְאַתָּה גּוֹמֵר בְּכָל
 חֲדָשׁ שֹׁשֶׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה וְכו' וְכו', וּבַפְּרָטִיּוֹת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת,
 עַקֵּר הַתְּחִזְקוֹתָי הוּא רַק מִשָּׁם, וְהֵן מִצּוֹת הַשְּׂמִיחָה וְכו' וְכו', וְעַל-כֵּן
 מִדּוּעַ תִּשְׁאַל אֵיזוֹ צְדָקָה הִיא הַיּוֹתֵר גְּדוֹלָה? כְּבָר הַקָּדִים מוֹהֲרֵינֵנוּ
 ז"ל בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (בְּרֵכוֹת הַשְּׁמִירָה הַלְכָה ה'), וְאָמַר: מֵאֵי דְכְּתִיב (תְּהִלִּים
 קיט, קמב): "צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם" — אֵיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאַרַת לְעוֹלָם?

(1) בַּפֶּעַם הָרֵאשׁוֹנָה נִדְפְּסוּ הַקּוּנְטְרִים "סֵדֶר דְּרַךְ הַלְמוּד" עִם סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן".

הוּי אוֹמֵר "וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת" — אִם נוֹתְנִים לְהִתְפַּשֵּׁטוֹת וְהִדְפַּסְתָּ תוֹרַת
הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהִיא תוֹרַת אֱמֶת, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מַה שֶּׁכָּבַר פִּעְלוֹ
בְּעוֹלָם, יֵשׁ בַּחוּרִים שְׁעוֹבֵרֵת עֲלֵיהֶם מְרִירוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְרַחֲמָנָא
לְיִשְׁזַבֵּן, וְסִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל מְחִיִּים וּמְחֻזְקִים וּמְאֻמָּצִים אוֹתָם לְהִתְחִיל
מִחֲדָשׁ, וְלִשְׁכַּח אֶת הָעֶבֶר, וְלִכְבֵּי לְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוּם דְּבַר וְכוּ',
וּמְכַנְסִים בָּהֶם רוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה, וּמְתַחֲלִילִים לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים
לְגַמְרֵי וְכוּ', בְּאֲשֶׁר תִּבְיִן קֶצֶת מֵעֲצָמְךָ, וְעַל-כֵּן אֲשָׁאֵל אוֹתְךָ, הֲאִם
יֵשׁ עוֹד צְדָקָה גְדוֹלָה מִצְדָּקָה לְהִדְפַּסְתָּ סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל? בּוֹדָאֵי צְדָקָה
גְּשָׁמִית לְתַן לְאַחַד לְאַכֵּל, הִיא צְדָקָה גְדוֹלָה וּמִצְוָה רַבָּה, בְּאֲשֶׁר
הֲרַבּוּ לְדַבֵּר מִזֶּה חַז"ל הַקְּדוּשִׁים, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּשִׂמְחָתִים
אֶת נַפְשׁ אִישׁ יִשְׂרָאֵל, וְנוֹתְנִים לוֹ לְאַכֵּל בְּרוּחַ חַיּוֹת, וּמְחִיִּים
וּמְחֻזְקִים אוֹתוֹ וּמְקַרְבִּים אוֹתוֹ אֵלָיו יְתַבְרַךְ, הֵיִשׁ צְדָקָה גְדוֹלָה
מִזֶּה! בְּפִרְטוֹת בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה, אֲשֶׁר הִנְאוּף וְהִכְפִּירוֹת נִתְגַּבְּרוּ וְנִתְרַבּוּ
מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ עַל-יְדֵי זְהֻמַּת הָעֵתוֹנוֹת וְסִפְרֵי מִינִים שֶׁנִּתְרַבּוּ, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, רַחֲמָנָא לְיִשְׁזַבֵּן, בּוֹדָאֵי אָנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ, וְלֹא
לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם לֶץ וּמוֹנֵעַ כָּלֵל יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה (אֲפֵלוֹ הוּא מְאֻנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ), כִּי הִגִּיעָה הָעֵת שֶׁצְרִיכִים לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת רַבְּנֵינוּ ז"ל
בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּזָה תְלוּיָה כָּל גְּאֻלְתָּנוּ; וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר נַפְשֵׁנוּ
רַק עַל הִדְפַּסְתָּ סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וּלְפַשְׁטֵם בְּעוֹלָם כָּכָל מִינֵי אֲפָנִים.
וְצָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שֶׁהַצְדָּקוֹת הָאֲחֵרוֹת לְתַן לְעַנִּי אוֹ כְּדוּמָה, הֲרַבָּה הֲרַבָּה
רוּחַ יֵשׁ מִמְּקוֹם אַחֵר, כִּי אִם לֹא זֶה יִתֵּן, זֶה יִתֵּן, כִּי בְּדַבֵּר זֶה יֵשׁ
לְכָל אֶחָד הַשְּׂגָה שֶׁחֲבָרוּ רָעַב אוֹ צָמָא אוֹ חֲסָרִים לוֹ מִלְּבוּשִׁים וְכוּ',
וְכוּ', אֲבָל צְדָקָה בְּרוּחַ חַיּוֹת, שֶׁצּוֹעֲקוֹת נִפְשׁוֹת: אָנָּה רַחֲמוּ עָלֵינוּ,
שֶׁלֹּא נֵאבֵד אֶת עֲצָמֵנוּ לְדַעַת וְכוּ', הוֹצִיאֵנוּ אוֹתָנוּ מִהַשְּׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת
שֶׁנִּפְלְנוּ לָשֵׁם עַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ',
כִּי מֵר לָנוּ מְאֹד מְאֹד, וְחֻשְׁףָּ לָנוּ וְלֹא אוֹר, עַל צְדָקָה זֹו אֵין מִי שִׁיִּתֵּן
כָּלֵל, אֲדַרְבָּה יְדוּעַ וְשִׁגוֹר הַפְתָּגָם הַיֵּשֶׁן: "יֵשׁ כָּכָר הֲרַבָּה סִפְרִים וּמָה
לָנוּ לְסִפְרֵים חֲדָשִׁים"; וְעַל-כֵּן אִם לֹא נִתֵּן אֲנַחְנוּ — לֹא יִדְפַּס כָּלֵל,
וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת בְּעוֹלָם לִילְךָ וּלְאַסֵּף מְעוֹת,
וּלְזוֹפוֹת אַחֲרֵים בְּזוֹכוֹת גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה כְּזוֹ, זְכוּי הֲרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין

למעלה מזה אצלו יתברך, כי על-ידי-זה נתעוררות ומתקרבות נפשות חדשות, ובפרטיות אשר יש תחת ידי ספרים נפלאים, גלויים חדשים בתורת רבנו ז"ל, ונכתבו בלשון קלה מאוד מאוד לבני הנעורים שבדורותינו אלה, להאיר בהם הדעת האמת; על-כן תראה לשלח אלי כמה שתוכל ואפלו כמה פרוטות יעלה לחשבון גדול, כי על-ידי כמה פרוטות נדפס קונטרס אחד ונתפשט בלישיבות פדוע לך, ועל-ידי-זה נעשית התעוררות בין הבחורים, זה צוחק וזה מלעיג, זה מספק וזה נתעורר וכא ומתקרב, האם אינה כדאית כל הטרחת וההוצאות בשביל זה היחיד?! מפל שכן כשמתחיל להתמיד בתורה ועוסק הרבה בתפלה והתבודדות, ואז אלו אשר צחקו ולעגו והיו מספקים, מתחילים לתמה — האם הקונטרס הקטן הזה יכול להפך את בחירת האדם? בנדאי יש איזה דבר בזה. וכבר ידועים לך דברים אלו כמו שהיו בלישיבה שלך, וכן בשאר הישיבות. ועל-כן ראה גם ראה להיות לי לצותא ולעזר גדול במעות יהיה כמה שיהיה, כדי שנוזקה להדפיס את הספרים, וכן להדפיס את הקונטרסים, ובפרטיות ספר "תקון הברית", אשר ראוי ונכון שיהיה לך חלק בזה, כי הרבה הרבה יזכו לצאת ממצוקותיהם וקטנותם ומהחשך שגלכדו בו, על-ידי ספר זה, שהוא מיסד על כל קומת האדם — דרושים ושיחות נפלאות על-פי תורת רבנו ז"ל, וכן יתר הספרים: "מקור השמחה", ו"שער החמשים", ו"שמירת הזמן", ועוד הרבה ספרים, וזכני השם יתברך לגמרם, בפרטיות ספר "שפת הנחל", והוא פרוש על כל הלקוטי-מוהר"ן על כל תורה ומאמר. ובאמת יש להרחיב הדבור ולגלות לך, איך שכל הגאולה תלויה אף ורק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, שיקים (משלי טז, ה): "יפוצו מעינותיך חוצה", אף אין הפנאי עכשו, ועוד תזון למועד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאַתְחִינֵן ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי
הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּמְאֹד הַחֲיִיתָנִי שְׂאֵתָה מִתְחַזֵּק בְּכָל
יוֹם, כֵּן הִיא הָאֲמֶת, יְדִידֵי הַיָּקָר, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם עֲצוֹת לְהִתְחַזֵּק וּלְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ, כִּי בְּאֲמֶת
צְרִיף שְׂתַדַּע, שְׁצֻרוֹת וְיִסּוּרִים וְיִרִידוֹת וּבְלִבּוּלִים עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּכָל יוֹם, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עז): דַּע,
שְׁכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶפְלוּ צְדִיק גָּדוֹל, צְרִיף שִׁיְהִיָּה לוֹ אֵיזָה צַעַר
בְּכָל יוֹם, וְגַם מִי שְׂדַעְתּוֹ יוֹתֵר גָּדוֹלָה, צַעְרוֹ גָּדוֹל בְּיוֹתֵר וְכוּ', עֵינַי
שָׁם; אִף הַהֶפְרָשׁ, כִּי הַצְדִּיק וְהָאִישׁ פָּשֵׁר הוּא תָּכֵם בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן
דַּעֲרֵהָאֵלֶּט עַר זִיף בַּעֲסַעֲרִי, כִּי סֵתָם אָדָם תִּתְּךָ-וּמֵיד כְּשֶׁעוֹבֵר עָלָיו
אֵיזָה דְּבָר, נִדְּמָה לוֹ כְּאִלוֹ אָבוּד לְגַמְרִי, חַס וְשְׁלוֹם, וּכְאִלוֹ אָבִד
מִנוֹס מִמְּנוֹ, אָבֵל הַצְדִּיקִים מוֹסְרִים נַפְשָׁם תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁלֵא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרָס רַק מֵאַהֲבָה. וּכְבָר
אָמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא פו'): גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה מֵאַהֲבָה, שְׂזוֹדוֹנוֹת נִתְהַפְּכִים
לְזִכִּיּוֹת, עֵינַי שָׁם; וּבִסְפָר הַקֶּנֶה מִסְבִּיר מֵאַמְרָם ז"ל: גְּדוֹל הָעוֹבֵד
מֵאַהֲבָה מֵעוֹבֵד מִיִּרְאָה, כִּי הָעוֹבֵד מִיִּרְאָה, הוּא תָּמִיד יִרָא שְׁלֵא יְהִי
נֹזֵק בְּעוֹלָם הֵזָה אוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא, אִף הָעוֹבֵד מֵאַהֲבָה כָּל מַחֲשַׁבְתּוֹ
הִיא רַק לְהִדְבִּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְהַפְּלֵל בּוֹ לְגַמְרִי, וְלֹא אִכְפַּת לוֹ כָּלֵל
אִם יְהִיָּה לוֹ עוֹלָם הֵזָה אוֹ עוֹלָם הַבָּא, כִּי אֵינּוּ צְרִיף שׁוֹם שְׂכָר רַק
אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (עֵינַי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'),
שְׁצְרִיכִים לְהִיּוֹת כָּל-כֶּף בְּשִׁמְחָה בְּקִיּוֹם מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שְׁלֵא
יִרְצָה שׁוֹם שְׂכָר עַל מְצוּוֹתָיו, רַק שְׂכָרוֹ יְהִיָּה, שְׂיִזְכְּהוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
לַעֲשׂוֹת עוֹד מְצוּהָ, בְּסוֹד (אֲבוֹת ד'): שְׂכָר מְצוּהָ — מְצוּהָ, שְׂזָהוּ כָּל

אָשֶׁר   א' תסו   בְּנַחֵל   כה

השָׁכֵר, וְכֵן אָמַר לְאַחַד לְעֵנִין עֲרֹבוֹת מְתִיקוֹת לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: כְּשֶׁהַתּוֹרָה תִּרְאֶה לְךָ פְּנִיָּה, לֹא תִרְצֶה שׁוֹם דְּבָר רַק אֶת הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן יז), כִּי (מְדַרְשׁ רַבָּה קֹהֶלֶת יא, יא): "מִתַּק הָאוֹר וְטוֹב לְעֵינַיִם" — מִתַּק אוֹרָה שֶׁל תּוֹרָה וְטוֹב לְעֵינַיִם, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתִּלְמוּדוֹ מֵאִיר לוֹ כְּשֶׁמֶשׁ, עֵינַי שָׁם; וּבִכְפֹּרֵט כְּשֶׁזּוֹכִים לְלַמֵּד בְּדַרְכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו; וּבִסְפָר אֲשֶׁר בְּנַחֵל, חֶלֶק ה', מִכְּתָב תַּרְל, וּבִקְוִינְטֵרַס סֵדֶר דְּרַף הַלְמוּד), אֵינִן לְךָ עוֹד נְעִימוֹת בְּחַיִּים כְּמוֹ תּוֹרָה, וְאָמַר אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא (תְּנֵא דְבִי אֵלֶיהוּ זוּטָא, פֶּרֶק א'): כִּיִּן שְׁקָרָא אָדָם בַּתּוֹרָה, בְּנְבִיאִים וּבְכַתּוּבִים, וְשָׁנָה מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, וְשָׁנָה הַגְּמָרָא וְשָׁנָה הַפְּלִפּוּל לְשִׁמָּה, מִיָּד רּוּח־הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עָלָיו, עֵינַי שָׁם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! צְרִיכִים לִהְיוֹת כָּל־כָּף בְּשִׁמְחָה, עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה לוֹ אֶפְלוֹ פְּנָאִי לְחֹשֶׁב עַל עֲצָמוֹ אִם עוֹשֶׂה טוֹב וְכוּ'. וְלַעוֹלָם אֵל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ אִם עֲשִׂיתָ טוֹב אוֹ לְהַפְּךָ, כִּי בְּשֶׁר וְדָם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְצִאת יְדֵי חוֹבְתוֹ יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד), וִידִיעָה זוֹ הִיא יְסוּד מוֹסֵד בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, עֵינַי שָׁם.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבְתְךָ הַנְּצַחִית, רְאֵה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לִהְיוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וַיֵּשׁ לָנוּ עִם מָה לִּהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שְׂזַכִּינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה וּמֵאֲמָן אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּנַפֵּחַ בְּנוֹ רּוּחַ חַיִּים חֲדָשָׁה, רַבֵּי הַמְּטַהֵר אוֹתָנוּ, רַבֵּי הַמְּקַרְבְּנוּ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, רַבֵּי הַמּוֹרִיד שְׂכִינַת עֲזוֹ יְתִבְרַךְ אֵלֵינוּ, עַד שְׁגָם פְּחוּתִים וּקְטַנִּים כְּמוֹנוּ, גַּם־כֵּן נִזְכָּה לְהַתְּעַנֵּג בְּעֲרֹבוֹת מְתִיקוֹת אוֹרוֹ יְתִבְרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

א' תסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו ויִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבַּחֲוֹר הַיָּקָר
 לִי מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת נִפְשֵׁי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֵר לְצַדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ
 מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

פֹּה תִקְבַּל כִּמְהָ קוֹנְטֵרְסִים.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְשֹׂמֵחַ נִפְשָׁךְ בְּכָל
 מֵה שֶׁתּוֹכֵל, וְהֶסֶר מִמֶּךָ רַבּוּי הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַדְּאָגוֹת וְהַטְּרָדוֹת
 וְהַבְּלִבּוּלִים, זְכֹר כִּי הַכֹּל הֵבֵל, וְאִין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, וְלֹא נִשְׁאָר לְאָדָם
 רַק מֵה שֶׁחֹטֵף בְּכָל יוֹם נְיוֹם אֵילוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת מִקְדָּשֵׁת יְהוּדוּתוֹ,
 וּבַפְּרָטִיּוֹת הַדְּבוּרִים שֶׁאָדָם זוֹכֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — זֶה הַצֵּלָחָה
 נְצָחִית, וְעַל יָדָם מִקְשָׁר וּמִיַּחַד נִשְׁמָתוֹ אֶל קוֹנוֹ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל-כֵּן
 עֲכָשׁוּ, שְׁעֵדִין אֶתְּהָ בְּמִקּוֹם שְׁדוֹת וַיַּעֲרִים, רְאֵה לְהַתְּבַדֵּד עִמּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם נְיוֹם, וְתִשִּׁיר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת בְּשִׁמְחָה
 עֲצוּמָה, שְׁמִיחָה אִין סוֹפִית, כִּי אִין לָךְ עוֹד מִדְּרָגָה גְבוּהָה מִזֶּה שֶׁאָדָם
 יוֹצֵא לְשִׁדָּה, וּמִשְׁבַּח וּמְהַלֵּל אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְחַז"ל הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ
 (בְּתַנְאֵי דְבֵי אֱלִיהוֹ זוטָא, פָּרָק כה): אִין מְלֹאכֵי הַשְּׂרַת אוֹמְרִים לְפָנָיו שִׁירָה
 לְמַעְלָה, עַד שֶׁאוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל שִׁירָה תַּחֲלָה לְמַטָּה; וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר
 (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יא): כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא בְּשִׁדָּה לְשִׁיחַ עִמּוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ כָּל הַעֲשָׂבִים וְהָאֵילָנוֹת וְכָל שִׁיחַ הַשְּׁדָה רוֹצִים לְהַפְּלֵל
 בְּשִׁיחַתּוֹ וְתַפְּלָתּוֹ וְשִׁירָתּוֹ וְזִמְרוֹתָיו; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן (חֵלֶק ב', סִימָן
 א') אֵיתָא, שְׁעַל-יְדֵי תַפְּלָה נַעֲשֶׂה הַמְּלִיחָה הַגְּדוֹל, שְׁכָל צְבָא הַשְּׂמִים
 מִקְּבָלִים חִיּוֹת וְכַח עַל יְדוֹ; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהֲר"ן (חֵלֶק א', סִימָן ט') אֵיתָא,
 שְׁעַל-יְדֵי תַפְּלָה הוּא מַחֲיָה וּמְקַיֵּם אֶת הַשְּׁלֵשָׁה עוֹלָמוֹת: עֲשִׂיָה,
 יְצִירָה, בְּרִיאָה, שְׁהֵם הָעוֹלָם הַזֶּה וְהַכּוֹכָבִים וְהַמַּלְאָכִים,
 עִין שָׁם; כִּי עַל-יְדֵי תַפְּלָה וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת, הוּא מוֹרִיד אוֹרוֹת
 הָאֲצִילוֹת, שְׁפַע חִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת; וְעַל-כֵּן
 תִּרְאֶה לְקַיִם (יִשְׁעִיָה נח, ב'): "קָרָא בְּגֵרוֹן אֵל תַּחֲשֵׁף, כְּשׁוֹפֵר הָרִם
 קוֹלָךְ", כִּי תַרְעִישׁ כָּל הָעוֹלָמוֹת עַל-יְדֵי שִׁיחוֹתֶיךָ וְדְבוּרֶיךָ שֶׁתִּשְׁיַח
 וְתִדְבֹר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְאֶה לְהַתְּמִיד בְּדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד, מִדֵּי יוֹם
 בְּיוֹמוֹ בְּהַתְּחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה. וְחַז"ל אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים, פָּרָק

אֲשֶׁר   א' תסו   בַּנְחַל   כז

ו': כַּשֵּׁם שֶׁהַבָּאָר נּוֹבַעַת מִיָּם חֲדָשִׁים בְּכָל שָׁעָה, כִּי יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים שִׁירָה חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם, עֵינַי שָׁם; וְזֶה כָּל עֲנִינּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל — "הִתְחַדְּשִׁית", לְחַדֵּשׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּכָל עֵת וְרָגַע, וְשָׂכַח תְּשֻׁכַּח אֶת הָעֵבֶר עֲלֶיךָ יְהִיֶּה אִיךָ שִׁיְהִיֶּה, אֲפֹלוֹ אִם עָשִׂיתָ מָה שֶׁעָשִׂיתָ, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא מְלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים, וּמְחַכֶּה וּמְקַוֶּה וּמְיַחַל שְׁנָשׁוּב אֵלָיו.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׁאֲנוּ זֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֲמֵת כְּזֶה, הַמּוֹרִיד אֵלֵינוּ אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁקָּטְנֵי עֲרֶךְ כְּמוֹנוּ גַם-כֵּן נִזְכָּה לְהִתְעַנֵּג מֵעֲרֻבוֹת זֵיו שְׂכִינָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּנְתַרְפָּא מִכָּל תַּחֲלוּאֵינוּ, חֲלֵי הַנֶּפֶשׁ.

יְדִידֵי הַיָּקָר! יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוֹשִׁים נִכְנָסִים וּבָאִים, אֲצֹל רַבֵּנוּ ז"ל הִיָּה עֲנֵן לֹמֵר וּלְסִים אֲזַכֵּל הַתַּנְ"ךְ, עַל-כֵּן תִּתְחַלֵּל מֵעַכְשָׁיו, וְתֵאמַר אֶת כָּל הַתַּנְ"ךְ. וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיְכוּלִים כְּבָר לְהִתְחַלֵּל מִחֲמַשָּׁה-עָשָׂר בָּאָב עַד הוֹשַׁעֲנָא רַבָּא, וְכֵן אִם תּוֹכַל לֹמֵר אֲזַכֵּל שְׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה וְתִקְוֵי זֶהר וְעוֹד מָה שֶׁתְּבַחֵר, וְעַל-כֵּל-פָּנִים אִיךָ שֶׁהוּא אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כְּלָל, אִם אֵי אֲפָשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, כִּי כָּל זֶה צְרִיכִים לְחֹזֵר תְּמִיד: "שׁוּם דְּבָר אֲסוּר לְשַׁבְּרֵי וּלְרַחֲקֵי מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ יְהִיֶּה אִיךָ שִׁיְהִיֶּה", כִּי הָעֵקֶר הוּא רַק שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה — לְהִיּוֹת אִיךָ שִׁמְחָה תְּמִיד, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה וּבְפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׁמְחָה, שְׁזָכֵנוּ בְּדוֹרוֹת אֵלֶּה לְהִתְקַרֵּב וּלְהִתְנַדֵּעַ מֵאוֹר הָאוֹרוֹת, אוֹר שֶׁבַעַת הַיָּמִים, הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תְּכַתֵּב לִי אִם קִבַּלְתָּ מִכְּתָבִי זֶה וְהַקּוֹנְטְרָסִים.

א' תסז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ואתחנן ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי זה כבר כמה פעמים, וכן פתבתי לך כבר, ומאד יפלא בעיני שפתכת שלא קבלתי, ומי יודע להיכן נאבד, על-פל-פנים איך שהוא עלינו להתחיל בכל יום ובכל שעה מחדש לתן תודה והודאה על נעם ערבות מתיקות חלקנו, שזכינו בדור הזה להתודע ולהתקרב אל האור הגנוז והנעלם, תקנת כל בית ישראל, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו', אשר מגלה את אמתתו יתברך במדרגה נוראה ונשגבה פזו, עד שגם קטני ערך ופחותים כמונו היום, גם-כן נזכה להתענג בזיו שכינתו יתברך, ונאיר נפשנו באורו יתברך. מי האמין לזה, שדיקא בדורות אלו נזכה שיתגלה אלינו רבנו ז"ל, שהוא אור נורא ונפלא פזה, חבלים נפלו לנו בנעימים, ואנו צריכים לשמח בחלקנו מאד מאד, "משונה פרייליך", לקפץ ולרקד על נעם חלקנו אשר בנחל. ואמרו חז"ל (ספרי ראה): יש לך אדם שנתן לו חלקו, ואינו שמח בחלקו, אבל ישראל מודים ומקלסים שאין חלק יפה בחלקו ולא נחלה בנחלתו ולא גורל פגורלם, והם מודים ומשבחים על כך, ובפרט אתה, שזכית להיות לעת עתה במקום הרים, שדות ויערים, ראה גם ראה לשיר לפניו יתברך שירות ותשבחות, תפלות ותחינות בשמחה עצומה עד מאד, כי (פסחים קז): אין השכינה שורה אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר (מלכים-ב ג, טו): "והיה כנגן המנגן, ותהי עליו רוח ה'", ובמדרש שוחר טוב (תהלים ק') איתא: כשאתה מתפלל, יהיה לך שמח מאד שאתה מתפלל לאלוהי חי וקיים; וכל מה שפתמיד בדבר זה לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כמו-כן תזכה שיפתחו לך שערים חדשים וגלויים נפלאים להתענג במתיקות, ערבות, זיו שכינתו יתברך, המאירה בכל הארץ,

אֲשֶׁר   א' תסח   בְּנַחַל   כט

כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵינָהּ מִכְבֹּדוֹ וְגו'; וְהֶעֱקַר לְבַטֵּל עֲצָמָהּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ לְגַמְרִי, וְלֹא תִרְצֶה רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּגוֹן: לֵהֱיוֹת רַב וְרַבִּי וְלִמְדוֹן אוֹ גְּאוֹן, רַק בְּטֵל וּמִבְטָל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כְּתוּלַעַת הַרוֹחַשֶׁת עַל הָאָרֶץ, בְּלִי שׁוֹם קוֹוֵי שֶׁכָּר כָּלֵל, אִזּוּ דִּיקָא תִּזְכָּה שְׂלֵף לָךְ תִּמִּיד כְּסֻדָּר (עֵין לְקוּשְׁטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פכ), וְהִשְׁכִּינָה תְדוּר עִמָּךְ בְּקִבְיָעוֹת, כִּי "אֲשַׁכּוֹן וְאֵת דְּכָא" כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נז), וְהִכַּל בְּשִׁמְחָה, כִּי הִשְׁכִּינָה הִיא שִׁמְחָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִגְלֶה הַשְּׂמִחָה בְּעוֹלָם אֲלֵא בֵּין דָּוִד בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא הוּא בֵּין הַשְּׂמִחָה; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ! וְרֹאוּ לָנוּ לְצַעֵק בְּרַחוּבוֹת וּבְשִׁנְיָקִים — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ חֲלָקְנוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תסח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדָּר וְאֶתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנַכוֹן קִבְלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ עִם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנִזְכָּה לְהַדְפִּיס אֵת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְלְהַפִּיצָם בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְרַק בְּזֶה תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּשְׁטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'): אֲשֶׁר עָקַר הַגְּלוּת הוּא עַל-יְדֵי חֲסָרוֹן אֲמוּנָה. וְיִדוּעַ שִׁסְפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְכַנִּיסִים בְּאֶדָם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת שְׁלֵבֵל יִטְעֶה אֵת עֲצָמוֹ כָּלֵל, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַטְעוֹת אֵת עֲצָמָם מְאֹד מְאֹד וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַפִּיץ אֵת אֹרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם וּלְהַצִּיל אֵת הָעוֹלָם מִרְדַּת שַׁחַת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים הַכֹּל מְלֵא כְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מְמַלְאִים אֲמוּנָה בְּעוֹלָם.

רְאֵה לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּינָךְ לְבֵין אֲשֶׁתְּךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הַקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְתִשְׁמֹר אֵת עֲצָמָהּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַקֵּר אֵת אֲשֶׁתְּךָ עִם חֶרֶב לְשׁוֹנֵךְ, כִּי לְפַעְמִים דְּבוּר אֶחָד יוֹתֵר חַד מְסַפֵּין חַד, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהַר בְּכַבּוּד אֲשֶׁתּוֹ, לְכַבְּדָהּ וּלְיַקְרָהּ וְלֹא לֹאמַר עַל

חֲשׁוֹבֵנָה בְּדִיחוֹת שְׁכּוֹאֵב לָהּ מְאֹד, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְהִזְהַר מֵהַיּוֹם וְהַלְאָה מְאֹד מְאֹד.

אודות העצבות וכו', כְּדַאי לָךְ לְשִׁמְעַ בְּכֹל יוֹם כְּלִי זֶמֶר, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ רוּחַ שֶׁל שְׂמֵחָה, רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֲשֶׁר נִגְיָנָה יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוּל מְאֹד, לְמִשָּׁף אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁתְּמִיד שְׂמַח וּמְשַׂמַּח אֶת אֲחֵרִים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִזְּרֵנוּ לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְּבַר אֲמַת, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדְךָ — הַפֶּה בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנִפְשֶׁךָ, וּבְפִרְטוּיֹת בְּסִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" שֶׁם תַּחֲיֶה אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד. וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנְּצַחִית, אֵל תִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמְךָ כֹּל-כָּךְ אֶל הַצָּעֵר, בְּיָדָי הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוּלָּה, וּמִי יוֹדֵעַ מִמָּה נִפְטָרְתָּ עַל-יְדֵי יִסּוּרֵי אֱלֹהֵי שְׁהִיּוֹ לָךְ, וְאִתָּא בְּסִפְרֵי בְּפִרְשַׁת וְאַתְחַנֵּן: יְהֵא אָדָם שְׂמַח בְּיִסּוּרִים יוֹתֵר מִן הַטּוֹבוֹת, שְׂאֵלוֹ אָדָם בְּטוֹבָה כֹּל יָמָיו — אֵין נִמְחָל לוֹ עוֹן שְׁבִיּוֹ, וּבִמָּה נִמְחָל לוֹ? בְּיִסּוּרִים נִמְחָל לוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר, הֲרִי הוּא אֹמֵר (מְשַׁלֵּי ג, יב): "אֶת אֲשֶׁר יֵאָהֵב ה' יוֹכִיחַ, וּכְאֵב אֶת בֶּן יִרְצָה", מִי גֵרָם לְבֵן שִׁירְצָה לְאָב? הֲרִי אֹמֵר אֱלֹהֵי יִסּוּרִים, רַבִּי מְאִיר אֹמֵר, הֲרִי הוּא אֹמֵר (דְּבָרִים ת, ה): "וְיִדְעָתָּ עִם לְבָבְךָ, כִּי בְּאֲשֶׁר אָדָם יִיָּסֵר אִישׁ אֶת בְּנוֹ ה' אֶלְקִיךָ מִיִּסְרֶךָ", אֵתָהּ וְלָבֶךָ יוֹדְעִים הַמַּעֲשִׂים שְׁעָשִׂיתָ וְהַיִּסּוּרִים שֶׁהִבַּאתִי עָלֶיךָ, שְׂלֵא כִּנְגֹד מַעֲשִׂיךָ שְׁעָשִׂיתָ הִבַּאתִי לָךְ, רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: חֲבִיבִים יִסּוּרִים לְפָנֵי הַמָּקוֹם, שְׁכָבוּדוֹ שֶׁל מְקוֹם חָל עַל מִי שִׁיִּסּוּרִים בָּאִים

אֲשֶׁר   א' תע   בַּנְחַל   לא

עָלִיו, שְׁנֵאמַר: "ה' אֱלֹהֵינוּ מִיִּסְרָךְ" וְכוּ', עֵינֵינוּ שָׁם בְּאֲרֵיכוֹת גְּדוּלָה, אֵיךְ שֶׁמְפָלִיג מִמַּעַלְת הַיְסוּרִים; כִּי בְּאֵמַת צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אַחֵי הַיְקָר, כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם קְטָנוֹת וְחֵלְשׁוֹת הַדַּעַת, עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים, וְלִבּוֹ נִשְׁבֵּר אֲזִי כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר, וְכַמְעַט שֶׁמְתִיאֵשׁ מִחֲזִיו בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, אֲזִי דִיִּקְא בָּא אֶל בְּטוּל אֵמַת וְלֵב אֶחָד, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִי שׁוּם קוּוֵי שְׂכָר כָּלָל. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, הוּא רַק בְּשִׁבִיל זֶה — כִּדֵּי שְׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל אֵמַת, שְׂאֲזִי תוֹכֵל לְקַבֵּל הָאֲרַת רַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהוּא יִחִידָה דִּיחִידָה, שֶׁלֹּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דַּעַתִּיק, וְתִזְכֶּה לְמַתִּיקוֹת, עֲרֵבוֹת, זִיו אִוְרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּבְנוֹדָי יַעֲזֹר לְךָ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁלֹּא תִצְטָרֵךְ לְלוֹוֹת כָּלָל, כִּי רִוַח וְהַצְלָה יַעֲמִד לְךָ מִמָּקוֹם אַחֵר.

וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אֵב הַרְחָמָן, וְהוּא תַפְיָן רַק לְהֵיטִיב לְבְרִיּוֹתָיו, וְהַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִית, וְעַל-כֵּן זֶה שֶׁהִלְכָתָ אֲצִל ... כַּמָּה פְּעָמִים, וּבְכָל פְּעַם דַּחֲף אוֹתָךְ בְּלֶךְ וְשׁוֹב, וְלִבְסוּף רַמָּה אוֹתָךְ, וְעַכְשָׁיו נִשְׂאֲרָת בְּמָקוֹם צָר וְכוּ', דַּע לְךָ שֶׁאֲצִלּוֹ יִתְבָּרֵךְ יֵשׁ בְּזֶה כְּפִנָּה עֲצוּמָה, וְהַכֵּל לְטוֹבָתָךְ, כִּי כָּל מַה דַּעְבִּיד רַחֲמָנָא לְטַב הוּא דַּעְבִּיד, וּבְנוֹדָי דִּיִּקְא מְזָה תִצְמַח לְךָ יְשׁוּעָה עֲצוּמָה, וְעַל-כֵּן נָא וְנָא לֹא לְהִיּוֹת כָּל-כָּף שְׁבוּר וּמִשְׁבֵּר, ה' עֲמָךְ גְּבוּר הַחִיל.

הַהֲכַרְתָ לְקַצֵּר.

מַה טוֹב וְמַה נְעִים אִם נִזְכֶּה לְהַתְנוּעַד יַחַד.

דִּידֶךָ לְנִצָּח...

א' תע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֵר וְאֶתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבַּחֲוֹר הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי

לב   אֲשֶׁר   א' תע   בַּנְחָל

הנחל הנובע מקודר חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ועצם השמחה ששמחתי לשמע ממך בשורות טובות, שאתה הולך אל חבר חדש, ומדבר עמו מדברי רבנו ז"ל למען קרבו — אין לשער ולספר כלל שמחתי, כי זה הסימן שנתקרב באמת, כשנתקרבי על ידו עוד נפשות (עין לקוטי־הלכות, הרשאה, הלכה ה', אות יג), כי יש אילן וענפים וענפים לענפים וכו', והצדיק הוא גופא דאילנא, והנפשות שמתקרבין הם בחינת ענפים, וצריך שיצאו מהם עוד ענפים וכו', עד שיצמחו עוד עמהם כמה וכמה אילנות, עד שתמלא פני תבל תנובה, כמו שכתוב (תהלים קז, לו): "ויזרעו שדות ויטעו כרמים, ויעשו פרי תבואה, ויברכם וירבו מאד וכו', עין שם.

ואמרו בזהר הקדוש (פרשת תרומה קכח): כל מאן דאחיד בידי דחייבא ואשתדל ביה למשבק אורחא בישא איהו אסתלק בתלת סליקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא גרים לאכפיא סטרא אחרא וכו' וזכי בהאי עלמא וכעלמא דאתי וכו', עין שם דברים נפלאים ממעלת המחזיר את בני ישראל אליו יתברך. ורבנו ז"ל אמר בפרוש, שהוא תקון גמור לפגם הברית; על-כן, חמדת לכבי, ראה לדבר על לב בני הנעורים, ותחפש תמיד אחרי חברים חדשים, ותפיץ את הקונטרסים שאשלח לך בשבוע זה, והעקר אצל בחורים חדשים אשר לא מישיבתנו, באפן שיתפשט דבר רבנו ז"ל בעולם. וכבר אמרו חז"ל (יומא פז): כל המזכה את הרבים, אין חטא בא על ידו, ובפרט זכות הרבים כזו, לקרב נשמות אליו יתברך באמת לאמתה, ויזכו שיפתחו פיהם לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש עם רעהו והבן אל אביו.

וצריך שתדע, שיש לך כחות עצומים בעבור זה לקרב אחרים,

(ל) כל מי שאוחז בידי החוטא ומתעסק עמו שיעזב הדרך הרעה, הוא מתעלה בשלשה עלוים, מה שלא מתעלה כך אדם אחר, והוא גורם להכניע הסטרא אחרא, וזוהה בעולם הזה ובעולם הבא.

אֲשֶׁר   א' תע   בְּנַחֵל   לג

ועל-כן אל תחלש דעתך כלל משום בריה שבעולם, ואמרו חז"ל (סנהדרין קיא.): אחד מן העיר מופה כל העיר ושנים ממשפחה מזכים כל המשפחה, אתה ואחיד ... לא בתנם סבב השם יתברך שתהיו שם עכשו, אלא כדי שתדברו על לב הבחורים שם להתחיל בהתחדשות חדשה, הן באמירת ח"י פְּרָקִים משניות בכל יום, והן בשקינה שעורים כסדרן בש"ס ובארבעה חלקי שלחן ערוך, ובכרובי התבודדות, נא ונא לא להתפעל משום מונע ומעכב, רק לדבר עם כל אחד ואחד בפרטיות, כי ימינו הבל ועוד מעט יהיה ההכרח לחזור וכו', ואמרו חז"ל במדרש (קהלת וכה ו, יג): הואיל והבל הם ימיו של אדם וכצל הם, מה הנאה יש לו בחיים? אלא יתעסק בדברי תורה שכלן חיים.

על-כן, ידידי היקרים, חזקו ונאמץ לבבכם בה' ותשיחו ותדברו שם עם כל הבחורים, אשר אין שום תכלית אחרת בעולם, רק לשוב אליו יתברך, כי אין שום מקום להתחבא ממנו יתברך, כי הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין (איוב לד, כא-כב): "כי עיניו על דרכי איש וכל צעדיו יראה, אין חשך ואין צלמות להסתתר שם פעלי און", וכשתתברר לכם ידיעה זו, אז לא תפחדו משום דבר שבעולם (תהלים כג, ד), "גם פי אלה בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי".

ושמעתי פעם מאחד מאנשי שלומנו א'ת'ה' הוא הדבור אל"ף עד תי"ו, ה' מוצאות הפה, תכף-ומיד כשיש א'ת'ה' שהוא הדבור — עמדי, לא אירא רע, כי תמיד אדבר עמו יתברך, ורפנו ו"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), שהדבור הולך עם האדם אף במקומות המטנפים, עין שם. הינו באיזה מקום מגנה ומלכלך שלא תהיה עכשו, אל תפל בדעתך, רק ברח לך אל מקום מיחד, ותשפך את נפשך אליו יתברך, ובפרט בכתל המערבי שריד בית אלקינו, ותשיח ותספור לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ואף שחמדת לבבי, עשית וקנימת דבר זה הרבה פעמים, אהובי, אחי, אין אתה יודע אילו שעשועים אתה גורם למעלה, על-ידי כל שיחה

לד   אֲשֶׁר   א' תע   בנחל

ותפלה. ורבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן רנט): כשאדם מתבודד ומפרש שיחתו ויצערו לפני השם יתברך ומתודה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אזי גם השכינה יושבת כנגדו, והיא מנחמת אותו, שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים, ובפרט בכתל המערבי, ששם הוא גלוי השכינה ממש בגלוי נפלא, והצדיק שם משפנו וכו', בודאי אין לה מקום טוב בעולם כמוהו. ונא להזכירני שם לטובה בכל פעם שתבוא לשם, הן שאזכה לשוב בתשובה, והן שאזכה להדפיס את כל הספרים שיש תחת ידי, והם גלויים חדשים ונפלאים מאד מאד בתורת רבנו ז"ל, והן שאזכה לבא לארץ ישראל.

אהובי, אחי היקר! נתת שמחה בלבי, שכתבת לי שהתחלת מתדוש להתמיד בתורה, ואתה רושם לעצמך בפנקס מיחד בכל יום מה שלמדת ביום זה, באפן שיהיה לה עם מה להחיות את עצמך. טוב מאד מאד עשית, כי כן ראוי לנו להחיות את עצמנו ולשמח את נפשנו עם כל נקדה ונקדה וכל שערה ושערה מקדשת יהדותנו, כי לא ישאר לנו פי אם אלו הנקודות הטובות שחטפנו בכל יום, והשם יתברך זכה אותנו במצוות רבות בכל יום מתדוש, וכל אחד מישראל מושף את עצמו מהרע אל הטוב בכל יום ויום, כי הולך מביתו לבית-הפנסת ולבית-המדרש בכל יום, ומניח טלית ותפלין, ועונה "אמן יהא שמיה רבא" ועונה קדשה וברכו, ואף-על-פי שיש גם במצוות שלהם תערכת ופסלת הרבה, אף-על-פי-כן נמצאות בהן על-כל-פנים כמה וכמה נקודות טובות, וזה עקר שבחו למעלה בכל העולמות, אדם שמשקע כמה שמשקע, אף-על-פי-כן מתגבר לרוץ בכל יום לבית-הפנסת ולבית-המדרש, ומקים כמה מצוות וכו', אדם כזה מעלתו גבוהה מאד מאד למעלה, ובפרטיות איש שהוא מלא הרהורים רעים ותאוות מגנות ורעיונות מזהמים, שמרגיל עצמו על-כל-פנים מעכשו לברח מכל זה, ולהסיח דעת מזה, ומתחיל בתקף בלבוליו לחשב ממנו יתברך, איך שהוא יתברך אתי, עמי ואצלי, והוא מלא רחמים, ורוצה לקרבני, ומתכה ומקנה ומיחל שאשוב אליו יתברך ואדבר עמו, ומכל שכן כשמרחם על

אֲשֶׁר   א' תע   בְּנַחֵל   לה

עצמו, ומתחיל לדבר עמו: תִּבְרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפּוֹר מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִזֶּה בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, כָּל הַמְּלָאכִים וְהַפְּמִלְיָה שֶׁל מַעֲלָה מְקַנְאִים בוֹ: הוּא בְּרִיָּה שְׁפֵלָה, אֵיךְ זְכִיתָ לַעֲמֹד וּלְשַׁרֵּת לִפְנֵי מֶלֶךְ עֲלִיוֹן וְנוֹרָא בְּזֶה, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבְּרָךְ, אַתָּה מְרַעֵשׂ כָּל הָעוֹלָמוֹת וּמְזַדְּעָזְעִים הַחַיּוֹת וְהָאוֹפְנִים וְכוּ', וְיוֹצְאִים קוֹלוֹת בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת: וְכַאֲךָ הָאֵי בַר נֶשׁ בְּרִיָּה דְמַהִימְנוּתָא בְּרִיָּה דְקֻדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא, וְכַאֲךָ אַנְתָּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא וְזַכְּאָה אַנְתָּ בְּעֲלֵמָא דְאַתִּי, קֻדְשָׁא בְּרִיָּה הוּא אַתְרַעֵי בְּךָ בְּכֹלְא עֲלֵמִין, וְכַאֲךָ אַנְתָּ וְזַכְּאָה חִלְקֵךְ^מ, "כִּי חִלַּק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ" (דְּבָרִים לב, ט).

אֶהוּבִי, אַחִי! מָה אָמַר לְךָ, אֵין אָנוּ יְכוּלִים לְצַיֵּר בְּעוֹדְנוּ בְּגוּף, מַעֲלַת הַשִּׁיחָה שְׁאַדָּם מְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבְּרָךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל-כֵּן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיא): אִם הָיוּ מְנִיחִים מֵת לִירֵד לְזֶה הָעוֹלָם, הָיָה מִתְפַּלֵּל יָפָה יָפָה, כִּי הוּא כְּבָר רוּאָה וְיוֹדֵעַ מַה שֶׁנַּעֲשֶׂה מִכָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שְׁאַדָּם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמּוֹ יִתְבְּרָךְ; וְעַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְבָבִי, כִּלְךָ מְדַבְּרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, וְאֵל תִּפְגַּס בְּשׁוּם וּפּוֹחִים, רַק רַחֵם עָלֶיךָ וּבְרַח לְךָ עַכְשָׁו אֵלָיו יִתְבְּרָךְ, וְתִבְקַשׁ מִמֶּנּוּ כָּל מַה שְׁאַתָּה צְרִיךְ, וְתִדְבֵּר עִמּוֹ כְּמוֹ שְׁאַתָּה מְדַבֵּר עִם חֵבֵר טוֹב, תְּסַפֵּר לוֹ יִתְבְּרָךְ כָּל מַחְשְׁבוֹתֶיךָ וְהַרְהוּרֶיךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְאֵל תִּתֵּן דְּמִי לוֹ, וְהַכֵּל בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלָל. וְאוֹדוֹת הַשְּׂמִחָה שְׁאַתָּה כּוֹתֵב שְׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל עַל זֶה, כֵּן צְרִיךְ לִהְיוֹת, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְבֹא לְכָל טוֹב שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיא), אֵיךְ בְּמַה שְׁאַתָּה מִתְבַּלְבֵּל אֵיךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה — בְּאַפֵּן זֶה אוֹ בְּאַפֵּן אַחֵר, צְרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁצְרִיכִין לִהְיוֹת כָּל-כֶּךָ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, עַד שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה, וְלֹא יִחְשַׁב מִזֶּה בְּעֲצֻמוֹ כָּלָל, רַק לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבְּרָךְ, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא אַתָּה וְאַצְלֶךָ וְקָרוֹב

(מ) אֲשֶׁרֵי הָאָדָם הִנֵּה בֵּן הָאָמוּנָה בֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲשֶׁרֵיךְ בְּעוֹלָם הִנֵּה, וְאֲשֶׁרֵיךְ בְּעוֹלָם הַבָּא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִמָּךְ בְּכֹל הָעוֹלָמוֹת, אֲשֶׁרֵיךְ וְאֲשֶׁרֵי חִלְקֵךְ.

לו אֲשֶׁר א' תעא בַּנְחַל

אֵלַיךָ מִמָּשׁ, וְאֵל תִּסְתַּכַּל עַל אַחֲרַיִם כָּלֵל. וְהֶעֱקַר לַיְדַע, שְׁאִין לָךְ
מָה לְדַאג, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

תִּרְאֶה אֶת הַמִּכְתָּב לְאַחֶיךָ, וְתִכְתֹּב לִי אִם קִבַּלְתָּ מִכְתָּבִי זֶה, וְאִם
הִחִיָּה אוֹתָךְ; חֻבְלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

א' תעא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וְאֶתְחַנֵּן ה'תשל"ד.

שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד מְאֹד, נֶזֶר רֵאשִׁי, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, נֶר
לְצַדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֶרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבֶךָ הַיָּקָר וְהַמְשֻׁמָּח בְּבִשׂוּרוֹת טוֹבוֹת הַיּוֹם קִבַּלְתִּי, וּמְרַב
אֶהְבְּתִי אֵלַיךָ חֲשָׁתִי וְלֹא הִתְמַהְמַהְתִּי לְכַתֵּב לָךְ. וְעַקֵּר שִׂמְחָתִי,
שְׂתִהְלֶה לְאֵל, אֶתָּה מִחֲזִיק בְּתַמָּךְ, וּמִתְמַיֵּד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֶתָּה
עוֹשֶׂה עֲכָשׁוֹ סִיּוּם עַל כָּל אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עָרוּף, רֵאוּי לָךְ לְעֲשׂוֹת
סְעֵדָה גְדוֹלָה עִם כָּלִי זְמַר עַל גְּדֹל הַחֶסֶד הַנִּפְלָא הַזֶּה, שְׂעֲשֵׂה עִמָּךְ
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חַו"ל (בְּרֻכּוֹת ח:): אוֹהֵב ה' שְׂעָרִים הַמְצִינִים
בְּהִלְכָה וְכו', כִּי אֵין לוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶלָּא אַרְבַּע אֲמוֹת שֶׁל
הִלְכָה, עֵינֵי שָׁם, וְכֹל הַשּׁוֹנֶה הִלְכוֹת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן
עוֹלָם הַבָּא (מְגִלָּה כח:); עַל-כֵּן חֲזוֹק וְאִמָּץ לְעֲשׂוֹת הַתַּחֲלָה חֲדָשָׁה,
לְהִתְחִיל עוֹד פַּעַם. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֻלְק ב', סִימָן ב'),
שְׁלֵמוּד הִלְכָה וּבִכְפֻרְט מִי שְׂזוּכָה לְחַדֵּשׁ בָּהּ, הוּא שְׂעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא.
וְעַקֵּר שִׂמְחָתִי הִיא, שְׂאֶתָּה מְזַכֶּה אֶת הַרְבִּיּוֹת, וְאֶתָּה מְעוֹרֵר אֶת
הַחֻבְרִים לְהִתְמַיֵּד בְּשַׁעוֹרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן עַל-פִּי דְרָךְ רַבְּנוּ ז"ל,
וּבִכְפֻרְט מָה שְׂכַתְבָּתָּ, שֵׁישׁ כְּבֹר יוֹתֵר מִמֶּנִּין בְּחוֹרִים שְׁלוֹמֵדִים בְּכָל
יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנוּיִת, נִזְכָּרְתִּי בְּמָה שְׂאִיתָא בְּתַנָּא דְּבִי אֵלַיְהוּ זוּטָא

אֲשֶׁר   א' תעא   בנחל   לז

(פרק יד): אין ישראל נגאלין — לא מתוך הצער ולא מתוך השעבוד ולא מתוך הטלטול ולא מתוך הטרורף ולא מתוך הדחק ולא מתוך שאין להם מזונות, אלא מתוך עשרה בני-אדם שהם יושבים זה אצל זה, והיה כל אחד ואחד מהן קורא ושונה עם חברו, וקולן נשמע, שנאמר (עובדיה א, יז): "ובחר ציון תהיה פלטה והיה קדש" וכו', עין שם; ובמדרש רבה (פרשת צו) איתא: אין הגליות מתכנסות אלא בזכות למוד משניות, עין שם; על-פן, חמדת לבבי, ראה לעורר עוד ועוד בחורים בזה, והוא ענין נפלא ונורא מאד, ובפרטיות בחורים צעירים המרגילים את עצמם בזה, אז לעולם יהיו רגילים בכך — אשרי האוחז בזה.

חמדת לבבי! העקר לעשות בכל רגע ורגע התחלה חדשה, ולשכח את העבר, ורק זה נקרא חיים טובים — אשרי הזוכה לזה; כי באמת כל מיני מרירות וצרות והרפתקאות שעוברים על כל אחד ואחד, הוא רק מה שמתבלבל מהעבר, ואפלו שבאמת חטא עד עכשו וכו', צריך לידע שבכל עת ורגע משתנה כל פרצוף העולמות, ונעשים חדשות לגמרי בכל העולמות, ועל-פן צריך לעשות בכל רגע ממש התחלה חדשה — הן במצנת "השמחה" והן בדרך "ההתבודדות". ורואים שכל הצרות שיש לאדם הן רק בשביל "רגע" אחד שאינו זוכה לישוב את עצמו — מה ולמה אני כל-כך שבור ומשבר וכו', למה לי להיות בעצבות ובמרירות וכו', יהיה איך שיהיה עדין יש בי נקדות טובות, נקדות הנהדות, ותהלה לאל, אני מאמין בו יתברך, ומוכן למסור נפשי אליו בכל עת ורגע, וזה בחינת (ישעיה נד, זח): "'ברגע' קטן עזובתיך וברחמים גדולים אקבצך, בשצף קצף הסתרתני פני רגע' ממך ובחסד עולם רחמתך אמר גואלך ה'"; כי באמת צריך שתדע, שהוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי הוא מחיה ומקים את כל הבריאה — דומם, צומח, חי, מדבר, והוא אב הרחמן, המרחם על כל בריותיו, ומהנה אותם בכל "רגע" ו"רגע" ממש. וכשאדם זוכה לבא לגלוי אלקותו יתברך, אז הוא תמיד בשמחה עצומה, ומדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש

לה אשר א' תעא בנחל

עם רעהו, מאחר שנתברר לו שהוא יתברך אצלו ממש. ועקר הצער והמכאובים, הדינים והצמצומים והמרירות שעוברים על כל אדם הוא כי 'ברגע' זה שכח ממנו יתברך, ועל-כן הוא מועד לכל מיני נזיקין שבעולם; כי כשאדם חוקק תמיד בדעתו, שהשם יתברך הוא עמו, אז גר בעולם החרות, ואינו מצטער על עולם שאינו שלו וכו', ומתחיל בכל פעם מחדש ממש, אבל כששוכח ממנו יתברך 'ברגע', אז מר לו מאד מאד, וזהו כל סוד ההתבודדות והישוב הדעת שגלה לנו רבנו ז"ל שעל זה נאמר (שם כו, כ): "לך עמי בא בחריף וסגר דלתך בעדך חבי כמעט 'רגע' עד יעברו-ועם", כי עקר המרירות שעוברת עליך היא 'ברגע' זה שנפלת בדעתך, ועל-כן ברח לך 'ברגע' זה למקום מיחד, ותתחיל לרקד מרב שמחה, "משונה פרייליך", ותמן תודה והודאה להשם יתברך, יהיה איך שיהיה יש בך נקודות טובות תהלה לאל, וכן זכית להתודע מן השמחה, הנכלל במקור השמחה, ותשפך את נפשך אליו יתברך בלשון שאתה רגיל בה ותספר לפניו יתברך את כל לבך.

אהובי, אחי! אל תהיה חכם בעיניך לחשב שיש אילו עצות אחרות — לא! רק לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות אף ורק בשמחה, ותלך 'ברגע' זה למקום מיחד, ותרקד שם הרבה: "בך רבנו נגילה, בך רבנו נגילה ונשמחה בך", ותדבר עמו יתברך בלי שום חכמות, רק כאיש אשר מספר ומדבר עם חברו, כי רק זה יעזר לך, ורק זה יצילך מפל מה שעובר עליך.

ותאמין לי אהובי, אחי, שהחייית את נפשי בזה שכתבת לי, שבאת להחלטה, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג), ועל-כן אתה בורח אליו יתברך, בן היא האמת, ורק זה תעשה, כי רק הוא יעזר לך, ורק הוא יזמן לך בקרוב שדוף הגון.

תמדת לבכי! ראה לעזרר את חבריך על שעור כסדרן, כי רק זה יהיה נשאר מאתנו, ולמען השם, לא לבלבל עצמו משום בלבולים וחכמות העולם, המרחקים ממנו יתברך, כי תכף-ומיד כשאדם זוכה להיות תמיד בשמחה עצומה, ותמיד מתבודד עמו

אֲשֶׁר   א' תעב   בנחל   לט

יתברך, אינו צריך כבר לפחד משום דבר שבועולם — לא בזה ולא
בבא, כי השם יתברך מלא רחמים.

הדורש שלומך...

תתפלל בעדי, שאזכה לבא לארץ ישראל.

א' תעב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ואתחנן ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור הרוצה
להתקרב אל רבנו ז"ל ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, הנה טוב מאד שתבא אל בית מדרשנו בכל ליל
רביעי, שאני לומד אז ברבים "לקוטי מוהר"ן", וזה יעזר לך הרבה
מאד, כי מה שתקבל בשעה אחת יהיה לך מספיק על כל השבוע,
והרבה תלמידים משיבתך באים, ותהלה לאל, הם מחיים את
עצמם, ותראה את הפעל יוצא, איך שהם מתמידים בלמוד התורה
הקדושה, הם לומדים בכל יום ח"י פרקים משניות בשקידה נפלאה
ונוראה עד מאד, והתפלות שלהם הן בחיות נפלאה, ולכן בא תבוא
בשמחה, וגם אתה תקבל התחזקות והתעוררות.

אודות טבילת מקנה וכו', תשתדל לטבל בכל יום קדם התפלה,
כי אדם צריך לטבל בכל יום במקנה ולעשות לעצמו חשבון פן
ואולי היום הנה הוא היום האחרון שלי, ומי יודע אולי היום
אסתלק, וכך לכל הפחות הייתי כבר במקנה, והחברא קדישא לא
צריכים לקחת אותי למקנה, ומלבד זאת שאם מרגילים את עצמו
להתחיל את היום עם מקנה, אז הולך לו כל היום בצורה אחרת,
כי בשעה שהגוף טובל כאן למטה, אז הנשמה טובלת שם למעלה

במקנה העליון, ועל-כן ראה להתחיל בכל יום את היום שלך עם טבילת מקנה, ותהיה זהיר בזה מאד מאד, ומוהרנ"ת ז"ל הבטיח שכל מי שיהיה חזק בטבילת מקנה בכל יום בשביל תשובה, אני מבטח לו שיתקן הכל; אשרי מי שנוהר בטבילת מקנה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תעג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ואתחנן ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לשמר את עצמך מאד מאד לא להכנס בוכוחים, כי הוכוחים הורסים את האדם, כי ממה נפשך, אם אתה רוצה לנצח את מישהו, אז בודאי הוא לא יניח את עצמו, ואפלו תברר לו את האמת, הוא מתחמק בכל מיני אפנים שבעולם, כעין שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכב) את הפסוק (שמואל א טו, כט): "וגם נצח ישראל לא ישקר", כי זה ידוע שמדת הנצחון אינה סובלת את האמת, כי אף אם יראה בעיניו דבר אמת, ידחה אותו מחמת הנצחון, כי אם אתה רוצה לנצח את מישהו הוא אף פעם לא יתן לך שתנצחו, ועל-כן מה ולמה לך להכנס בוכוחים, אשר הוא סתם בטול זמן, והורס את העצבים ושובר את האדם ומכניס אותו בדפאון, שההוא לא רוצה לקבל את דברי וכו' וכו', יותר טוב לברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבטל את עצמו לגמרי אל אין סוף ברוך הוא, ואז תחיה חיים אמתיים, חיים ערבים ומתקים. ובאמת ראוי לנו לשמח מאד שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נפלא כזה

אֲשֶׁר   א' תעג   בַּנְחָל   מַא

הַמְגֵלָה לְנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת כְּאֵלוֹ, מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל, וְזֶה צְרִיכִים לְהַכְנִיס הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמַחְנוֹ וּבְדַעְתָּנוּ, מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל, הֵן אָמַת שֵׁשׁ גַּם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲלוּקֵי דַעוֹת, וְכָל אֶחָד מוֹשֵׁף לְכוּוֹן אַחַר וְכוּ' וְכוּ', וּמִזֶּה נִתְהַוָּה מַה שְׁנִתְהַוָּה וְכוּ' וְכוּ', מַה לַעֲשׂוֹת? זֶה הַקְלָלָה שֶׁל שְׁנֵאת חַנּוּם, שֶׁעֲדִין מְרַקֵּד בֵּינּוּ (יוֹמָא ט). כִּי אִם הֵיִתָּה אַחַדוֹת בְּכָל־לַיּוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵינּוּ מְזֻמָּן נִגְאָלִים, וְעַל-כָּל-פָּנִים אִם הֵיִתָּה אַחַדוֹת בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִזְ הִיָּה מִתְגַּלָּה עֲלֵיהֶם רַבְּנוּ ו'ל בְּלִי שׁוּם סִפְקָא, עִם כָּל זֹאת לֹא אֵלְמֵן יִשְׂרָאֵל, יִשׁ תְּהִלָּה לְאֵל, בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲבוּרָה קְדוּשָׁה שְׁאוּחֲזִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲרֵי וְרַעוּת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם רַבְּנוּ ו'ל חֵי בִינְיָהֶם, תְּמִיד מְדַבְּרִים רַק מִמֵּנוּ וּמַעֲצוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּמִי שֶׁרַק נִכְנָס שָׁמָּה בִּינְיָהֶם וְשׁוֹמֵעַ אֶת דְּבוּרָם, הוּא מִמֵּשׁ מְרַגֵּשׁ אִיךָ שֶׁרַבְּנוּ ו'ל חֵי בִינְיָהֶם, כִּי תְּמִיד מְדַבְּרִים רַק מִרַבְּנוּ ו'ל, דְּעַר רַבִּי הָאֵט גְּעוֹזָאֲגֵט, דְּעַר רַבִּי אִיז גְּעַפְאָרִין, דְּעַר רַבִּי אִיז גְּעַאֲנִיגְעֵן, הַכֹּל מְסֻתָּבֵב סְבִיב הַרְבֵּי, וּמְדַבְּרִים תְּמִיד מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁמַרְגִּישִׁים מִמֵּשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה בִּינְיָהֶם, כִּי אֵין לָהֶם דְּבוּרִים אַחֲרֵים, רַק אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת רֵאשׁוֹ בְּקַבּוּץ הַזֶּה, בְּיָדָיו גַּם עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד צוֹעֵק אֲשֶׁר אֲצִלוּ אָמַת, אֲשֶׁר בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן מְסֻרוֹ הַכֹּל בְּיַדִּי הָאֲדָם וְהַבּוֹחֵר בְּבַחֵר.

אודות ששאלת איך מחשבים זמן חצות, ידועה דעת רבנו ו'ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קמט), ועקר חצות הוא תמיד אחר שש שעות מתחלת הלילה, הן בקיץ והן בחורף, ואז מתחיל זמן חצות ונמשך עד גמר אשמורה שנייה, דהיינו עד אחר שתי שעות, עין שם; וראיתי בפוסקים להביא עצה כזו איך לדעת בדיוק זמן חצות, שמתחברים את השעות מגן החמה עד שקיעת החמה וחצי משעות אלו בדיוק הוא זמן חצות היום, שאז החמה היא באמצע הרקיע, ולאחר מכן יוסיף שתיים עשרה שעות על חצות היום, ואז הוא חצות לילה בדיוק, אבל כפי דעת הרב הקדוש מקאמארנא, וכוותו

(ג) הרבי אמר, הרבי נסע, הרבי הלך.

מב אשר א' תעד בנחל

יגן עלינו, הוא זמן חצות, בין בקיץ בין בחורף בשעה שתיים עשרה, אבל פמוכן שאנשי שלומנו תפסו את שיטת רבנו ז"ל, ולכן אחר שש שעות מהשקיעה שהוא תחלת הלילה, הוא זמן חצות, אף שאחרים רוצים לומר מזמן צאת הכוכבים, על-כל-פנים איך שהוא, צריכים להזהר מאד לומר בכל לילה סדר תקון חצות, שהוא סך הכל עשרה מזמורי תהלים וכמה פיוטים, וכזה עושה תקונים גדולים למעלה, ואסור להיות חכם בעיניו, אלא להזהר מאד מאד לאמרו בכל יום, ואז הוא עת רצון גדול בשמים, ויכולים לפעל הרבה דברים, כי חצות לילה הוא כמו פדיון שהוא המתקת הדינים; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו ואומר בכל לילה סדר תקון חצות, וזה לא לוקח הרבה זמן רק עשר או חמש עשרה דקות, ויכולים אז לשפך את נפשו אליו ותברך, כי אז כל השמים פתוחים, ובהנה הקדוש מרבה לדבר ממעלת אמירת תקון חצות, וכל אנשי שלומנו הקדושים אשר אינם מטעים את עצמם ומציתים את רבנו ז"ל, הם נזהרים בסדר אמירת חצות, אשריהם ואשרי חלקם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תעד.

בעזרת השם ותברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ואתחנן ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אלהיך, יידי, גר להצדיק נחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי מזה שלשה שבועות, ותאמין לי שלא הספתי דעתי ממך כלל, אף היות שבקשת לכתב לך באריכות, מהו כל ענין התבודדות בפרטי פרטיות וכו', והנה בדעתי להשיבך באריכות כרצונך, על-כן נתעכב עד כעת, ואני רואה שיש בכל יום טרדות ובלבולים אחרים, ועל-כן אמרתי ארוצה דברי אליך יהיה איך שיהיה.

אֲשֶׁר   א' תעד   בַּנְחֵל   מג

והנה בפרטי פרטיות ענין התבודדות לגלות ולפרסם, שהיא הדרך שמשית יכניס בתוך העולם, נתבאר כבר באריכות גדולה בספר "שער החמשים", יזכני השם יתברך להדפיסו, והוא ספר נפלא, בעזרת השם יתברך, מיסד על-פי דעת רבנו ז"ל, ובו מבאר, איך שהאבות והנביאים והתנאים וכו', כלם עסקו בתפלה והתבודדות, ומהי התבודדות? ומתי טוב להתבודד? ואיך צריכה להיות התבודדות? כל זה מבאר שם, אף-על-פי-כן חלק אי אפשר להניח המכתב, ועל-כן אכתב לך כמה נקודות, ולעת עתה עין היטב בספר הקטן "השתפכות הנפש" לר' אלטר טעפליקער ז"ל, והוא ספר נחמד, המדבר הרבה מהדרך שגלה רבנו ז"ל, והיא "התבודדות", וכבר עזר להרבה הרבה בני הנעורים, ויעץ להם עצות טובות, עין שם וינעם לך.

והנה יסוד היסודות ויעקר הכל שבשביל זה נברא האדם הוא, שיזכה להפירו יתברך מכל דבר בפרטי פרטיות, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, והוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין וכתוף כל עלמין, ואין בלעדיו יתברך, כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם וברא, את כל העולמות מריש כל עלמין ועד סוף כל עלמין — הכל בשביל ישראל, שיזכו ליחדו ולהפירו יתברך בפרטי פרטיות מכל דבר ודבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב), ואיך זוכים להגיע אל זה גלה לנו רבנו ז"ל (שם) על-ידי התבודדות, ליחד לעצמו מקום מיחד שאין שם בני-אדם, ויפרש שיחתו אליו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו, ויספר לפניו את כל לבו וכל מה שעובר עליו. ודבר זה תלוי באמונה, כל מה שתגדל אצלו אמונתו אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ואף בתקף הקטנות והחשף שהוא מנח שם עדין וכו', גם שם מאיר אורו יתברך, כמו-כן יזכה לדבר עמו יתברך, וכשאדם מרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך תמיד, אז סוף כל סוף זוכה לצאת מכל מיני חשכות והסתרות, וזוכה לחזות בנעם הני"ה ולבקר בהיכלו.

מד אשר א' תעה בנחל

חמדת לבכי! ההכרח לי לקצר גם עכשו מהטרדה שנתהוטה לי עכשו. חזק, חזק, להתחיל ברגע זה מתדש, והתמד מאד מאד בשיחה — זו תפלה, ואז תזכה לצאת מכל מצוקותיך מהר'ע' והחשף שגלפדת בהם וכו', כי תפלה היא גלוי אורו ותברך המאיר לארץ ולדרים עליה, כמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "והארץ האירה מכברו" וגו'.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תכתב לי אם קבלת מכתבי זה, אז אכתב לך עוד באריכות, אם ירצה השם.

א' תעה.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

והנה לדעתי מה שעובר עליך תרדות וכו', ואתה עצבני וכו', הנה טוב מאד שתגש אל רופא ויתן לך כדור הרגעה, ואין בזה שום בושא, אדרבה זה לא מזיק, זה רק יעזר לך, אתה לא צריך להתבלבל משום דבר שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתהיה לך רפואה שלמה.

הרגל את עצמך לשמע פלי זמר, ותמיד תהיה במצב רוח טוב, ואל תמשיך את עצמך אל העצבות כלל, אדרבה ראה להיות רגוע, תאכל פת שחרית בזמן, וכן תשתדל לשמר על השנה, שלא תסגף את עצמך בשנה כלל, כי כל הבבלולים שבאים לאדם, זה רק

אֲשֶׁר   א' תעו   בְּנַחֵל   מה

מחמת שְׁמִסְגָּף אֶת עֲצָמוֹ מִהַשְׁנָה, כִּי אָדָם צָרִיךְ לִישֵׁן, הַיּוֹם
בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ אֶסוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵנִין הַשְׁנָה,
כִּי זֶה עֲצַת הַיַּצָּר הָרַע, כִּי אִם אֵינוּ יִישֵׁן כָּל צֶרְכּוֹ, אֲזִי אַחֲר־כֵּן הוּא
מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תעו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הָאֲבֹרְכִים הַיְקָרִים ... נָרִם יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

אודות שְׁאֵלְתְּכֶם בְּעֵנִין לְעִבֵר אֶת הַסִּדְרָה: שְׁנַיִם מְקַרְא וְאֶחָד
תְּרַגוּם, הָאֵם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגוּם פְּעַם אַחַת
מִסְפִּיק, וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִת בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שׁוֹמְעִים וְאוֹמְרִים גַּם-כֵּן
עִם הַבַּעַל קוֹרֵא, זֶה מִסְפִּיק, וְאִם יוֹצֵאִים עַל-יְדֵי-זֶה אֶת הַמַּצּוּה,
רְאִיתִי בְּשֵׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת מִהַר"י בְּרוֹנָא סִימָן קג, שְׁמַכִּיא שָׁם בְּשֵׁם
מִהַר"ל וְוייל אֶת שְׁאֵלְתְּכֶם, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ שָׁם: הַשׁוֹמֵעַ מִן הַקּוֹרֵא
קְרִיאַת הַתּוֹרָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת, אִם יוֹצֵא בְּזֶה פְּעַם אַחַת יְדֵי מְקַרְא
וְשׁוֹב לֹא יִצְטַרֵּף לְקַרְא שְׁנַיִם מְקַרְא וְאֶחָד תְּרַגוּם, אֲלֹא מְקַרְא פְּעַם
אַחַת, וְהַשִּׁיב, דְּלֹא יִצָּא מִשׁוּם דְּלֹא קִיַּמָּא בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ רַק
לְשִׁמְיעָה וְלֹא לְקַרְיָאָה, עֵינֵי שָׁם; וְאִף שֶׁשָׁם מְדַבֵּר לְשִׁמְעַע פְּעַם אַחַת,
אֲבָל הַיּוֹצֵא מְדַבְּרִיו שְׁעַם הַקְּרִיאָה בְּשַׁבָּת וּשְׁמִיעָתָהּ לֹא יוֹצֵאִים,
עַל-כֵּן עֲצַתִּי שְׁתַּלְמֵד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגוּם,
וּבְלִיל-שַׁבָּת קֹדֶם הַסַּעֲדָה תַּעֲבֹר עוֹד פְּעַם אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה, וְכֵן אֲנוּ
נוֹהֲגִים, וְדַבְּרִיתִי הַרְבֵּה עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, שָׂאֵם הָאָדָם לִוְמֵד בְּכָל
יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגוּם שְׁתֵּי פְּעָמִים הֵינּוּ שְׁנַיִם מְקַרְא
וְאֶחָד תְּרַגוּם, וּבְלִיל-שַׁבָּת הוּא חוֹזֵר עוֹד פְּעַם אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה,
וּבְשַׁבָּת בְּשַׁעַת קְרִיאַת הַתּוֹרָה שׁוֹמֵעַ עוֹד פְּעַם אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה, הֲרִי

זוכה לסיים בכל שבוע ארבע פעמים את פרשת השבוע, וזה אשר מכניס בו בקיאות שיהיה בקי במקרא, כי באמת יש רבים שאינם בקיאים בפסוק אחד, ואפלו לומדים גדולים ומכל שפן בפרוש רש"י, שבזה מתרשלים מאד מאד, ובאמת מי שבקי בפרוש רש"י על התורה הוא קנה רב קניני התורה, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא לומד מקרא עד שהוא בקי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א. תעז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

מה אמר לך, ידידי היקר, אין אתה צריך להתפעל מכל טפש ושוטה וכו' וכו', מה שהוא אומר, כי כבר היה לעולמים דברים כאלו, היו צדיקים קדושים עליונים, ואף-על-פי-כן הסתירו והעלימו אותם, ולהפוך היו כל מיני שקרנים וצבועים שהמון עם פרסמו אותם בגדול וכו' וכו', ומה היה הסוף? מאלו השקרנים והצבועים לא נשאר זכר, ומאלו הקדושים לא רק שנשארו זכר, אלא כשרק מזכירים את שם העירה שגרו בה, כבר מזדעזעים. קח לדגמא את הרב הקדוש מבארדיטשוב, זכותו יגן עלינו, שרבנו ז"ל קראו פאר הדור, והוא התפלין של הקדוש-ברוך-הוא, וכן הרב הקדוש בעל צמח צדק, זכותו יגן עלינו, אמר עליו, שבנה בשמים היכל חדש מהזכויות שלמד על נשמות ישראל, ואף-על-פי-כן סבל בזיונות ושפיכות דמים, שגרשוהו בערב שבת מעיר פינסק, וכן אחר-כך גם-כן היתה עליו מחלקת רבה, וכמוכא במכתב שכתב

הרב הקדוש רבי אלעזר ו"ל בן הרבי ר' אלימלך, זכותו יגן עלינו, נרפס בסוף ספר 'נעם אלימלך', שדבר הרבה אביו הקדוש מענן מה שעובר על הרב הקדוש מבארדיטשוב — שרדפוהו, ואף-על-פי-כן מה נשאר ממתנגדיו? שום דבר, אף אחד אפלו לא יודע מי הם, ואיפה עצמותיהם נעלמו... ומהרב הקדוש מבארדיטשוב, זכותו יגן עלינו, לא רק שנשאר ספר קדוש ונורא "קדשת לוי", אלא אפלו שמזכירים את העיר "בארדיטשוב", ככר נודעזעים מאד. ולכן למה לך להתבלבל מה שקורה כהיום שכל טאטיר מתפרסם בעולם, וכבר גלה רבנו ו"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סו): כשנתגלה אלו הטאטירין, אז נתעלם ונתכסה היפי והפאר של הצדיק, עין שם; ותורה זו אמר רבנו ו"ל בהספידו את הרב הקדוש מבארדיטשוב, זכותו יגן עלינו, ועל-כן כמו שהיה בדורות ההם, בן יש בדורות אלו, ואסור להתבלבל מכל פרח ומצרע וכו' וכו', וכמו-כן הוא בין אנשי שלומנו היקרים, צריכים מאד מאד להשמר לא לקפץ אחר כל משגע... למה? מפני שהוא צועק בתפלה... או שקופץ וצוהל כגדי... העקר הוא להיות דבוק בחי חיים בו יתברך ולא להטעות את עצמו, ומכל שכן לא להטעות את הבריות וכו' וכו', ואיך אמר רבנו ו"ל (ת"י-מוהר"ן, סימן ת'): כבר היה לעולמים, שהיה העולם מתנהג בדרך זו, שהקטנים במעלה היו גדולים וחשובים בעולם, ולא היה העולם מתנהג באמת, אף-על-פי-כן נמצא אחד שהיה מנח במקום שפל, והיה צוחק מכל העולם פלו, והוא היה מחיה ומפרנס את כל העולם פלו בזכותו, והיו לו שעשועים גדולים בו יתברך, והוא היה חי חיים גמורים שנקראים באמת חיים, עין שם; ולכן מה ולמה לך להתבלבל מכל מצרע שרק מדבר, אפה צריך רק לחפש אחר הטוב, ואז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תעח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר עקב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם.

רָאָה לְעֶסֶק בְּאֵיזָה עֶסֶק, כְּמֵאֲמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת ב, ב): "טוֹב
הַתּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנִיָּהם מִשְׁפַּחַת עוֹן", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת נט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדֵי זָמָה, וְהַבְּטָלָה מְבִיאָה לַיָּדֵי
שְׁעָמוּם, כִּי אָדָם שְׂאִינוּ עוֹבֵד וּמְסֻתוֹכָב סֶתֶם וְכוּ', הוּא מִשְׁתַּגַּע,
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְעֶסֶק בְּאֵיזָה עֶסֶק לְהִיּוֹת תָּמִיד עֶסוּק. וְרָאִיתִי לְפָרֵשׁ
אֶת הַפְּסוּק (דְּבָרִים ה, כז): "לֵךְ אָמַר לָהֶם, שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם", כִּי עִם
יִשְׂרָאֵל בָּעֵת קִבְלַת הַתּוֹרָה הָיָה בְּמַדְרָגָה גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁהָיוּ
דְּבוּקִים בּוֹ יִתְפַּרְדּוּ, וְלֹא כָּל אֶחָד הָיָה יָכוֹל לְהַחֲזִיק בְּמַדְרָגָה זוֹ,
וְעַל-כֵּן צָנָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת מִשְׁהָ רַבְּנּוּ, וְאָמַר לוֹ: "לֵךְ אָמַר
לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם", וַיֵּשׁ לֹאמַר לְכֹס' רָאשֵׁי תְבוּת לְאַכֵּל
מִיִּגִיעַ כִּפּוֹ, שְׂאָדָם צְרִיךְ לְעֶסֶק בְּאֵיזָה עֶסֶק, וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר
(לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן לה), שְׂמִשָּׂא מִתָּן בְּאֵמוּנָה זֶה גַם-כֵּן בְּחִינַת
שְׁנָה, עֵינֵי שָׁם; וּבְכָלֵל כְּשֶׂאָדָם עוֹשֶׂה מִשָּׂא וּמִתָּן וְעוֹבֵד וּמְקַיֵּם
לְאַכֵּל מִיִּגִיעַ כִּפּוֹ, אִזּוֹ הוּא הַכִּי מֵאֲשֶׁר, כִּי הוּא לֹא אוֹכֵל מִנְהֵמָא
דְּכִסּוּפָא, וְזֶה גַם-כֵּן לְכֹס', רָאשֵׁי תְבוּת: ל'א מִנְהֵמָא כִּסּוּפָא,
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִזְהַר בְּעִנְיָנִים אֵלוּ מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהִיּוֹת חֲכָם,
לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהִיּוֹת דְּבוּק כָּל הַיּוֹם לְרַבּוֹת הַלִּילָה בּוֹ יִתְפַּרְדּוּ,
וְעַל-כֵּן הוּא צְרִיךְ לְעִשׂוֹת גַם-כֵּן אֵיזָה עֶסֶק וְלַעֲבֹד כְּמָה שְׁעוֹת, וְזֶה
"לֵךְ אָמַר לָהֶם שׁוּבוּ לָכֶם לְאַהֲלֵיכֶם", מָה זֶה לְכֹס', הָיָה צְרִיךְ לֹאמַר
"לֹא אָמַר לָהֶם שׁוּבוּ לְאַהֲלֵיכֶם", מֵאֵי תְבוּת לְכֹס', אֶלָּא לְרַמּוֹז כְּפִי",
לְאַכֵּל מִיִּגִיעַ כִּפּוֹ.

גַּם בְּזֶה שְׂתוּכַל לְעַבֵּד בְּכָל יוֹם כְּמָה שְׁעוֹת, תוּכַל לְקַיֵּם מִצְוֹת
צְדָקָה בְּשִׁלְמוֹת, וְרַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), תִּקְוֶן
לְמִשָּׂא וּמִתָּן, שְׂיִכּוֹן בְּכָל הַלִּיכָה וְהַלִּיכָה שְׁהוּלָךְ לְמִשָּׂא וּמִתָּן שְׂיִתָּן

אֲשֶׁר   א' תעט   בַּנְחַל   מט

מִכְסָּפוֹ צְדָקָה, וְעַל-כֵּן חֲזָק, חֲזָק, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָהּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תעט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבָהּ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְהִנֵּה מְדַבְּרִיךְ אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁעָקַר הַבְּלוּלִים שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ הוּא רַק מִסְבַּת הַנוֹכּוּחִים שֶׁאַתָּה מְכַנֵּס אֶת עֲצָמָהּ בְּכָל פַּעַם. וְכִכָּר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח): מֵאִי דְכִתִּיב (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ", עָקַר הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁנִּתְהַוָּה בְּמַחַ הָאָדָם, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַדְּבּוּר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָט כִּי כָּבֵד מְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן כט), שֶׁעַל-יְדֵי פָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֵרַע לְבִטּוּלָה נִתְקַלְקַל הַמַּחַ, וְאִזּוּ הַדְּבּוּר אֲסוּר וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְכֵן מְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן יט), שֶׁהַדְּבּוּר וְהַבְּרִית תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כְּפִי שֶׁמְקַדֵּשׁ דְּבּוּרוֹ, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה לְשִׁמְרִית הַבְּרִית; וְעַל-כֵּן, אַהוּבֵי, אַחֵי, מֵה לֶךְ לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָהּ בְּבִטּוּלִים כְּאֵלוֹ, כִּלְךָ מְכַל הָעוֹלָם, וְתִהְיֶה רְגִיל לְבְרוּחַ בְּכָל פַּעַם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ, שְׁנֵה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", וְכֵל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת תְּשִׁיחַ וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר הוּא מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה מִמָּשׁ בְּכָל עֵת וְרִגַע, כִּי הַכֹּל אֲלֵקוֹת בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַזֶּה, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצָמָהּ שְׁעוּרִים קְבוּעִים בְּכָל יוֹם: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ, וּבִפְרָטֵי פְּרִטִיּוֹת שֶׁלְחֵן עָרוּף, וְכֵל אֵלוֹ הַשְּׁעוּרִים יִהְיוּ כְּסִדְרָן דִּיקָא כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו), וְטוֹב מְאֹד לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ הַפְּרָשָׁה חֲמֵשׁ עִם רַש"י וְהַתְּרַגּוּם, וְכֵן אִם

יזכה ללמד המדרש רבה של פְּרַשְׁת הַשְּׁבוּעַ, אִז כָּבַר לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַבְרֵי מוֹסֵר אַחֲרֵים, כִּי בְתוֹךְ אַגְדוֹת חו"ל יֵשׁ אוֹרוֹת נִשְׁגָּבִים — אֲשֶׁרִי הַזִּזְכָּה לְהִתְמִיד בָּהֶם. וּכְבָר אָמְרוּ חו"ל (חגיגה יד.): "וְכָל מִשְׁעַן מַיִם" (ישעיה ג, א) — אֵלּוּ בְעֲלֵי אַגְדָּה שְׁמוֹשְׁכִין לְבוֹ שֶׁל אָדָם כַּמַּיִם, עֵינַן שָׁם; וּבִסְפָרֵי פְרָשָׁה זֹ (עקב): דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת אוֹמְרִים, רְצוּנָךְ שֶׁתִּפְּיֵר מִי שֶׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם, לְמַד אַגְדָּה, שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ אֵתָּה מִפִּיר אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִדְבַּק בְּדַרְכָּיו, עֵינַן שָׁם; וּבִפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת, שֶׁכָּבַר זְכִינוּ לְהַקְדָּמוֹת הַנוֹרְאוֹת תּוֹרַת עֲתִיקָא סְתִימָאָה, שֶׁהֵם דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל, יְכוּלִים לְפָרֵשׁ וּלְחַדֵּשׁ עַל פִּיהֶן כָּל דְּבָרֵי חו"ל הַקְדוּשִׁים, וְלִהְיֵנָם הֵיטֵב; וְעַל-כֵּן עָשָׂה זֹאת, אֵיפּוּא, בְּנִי, וְהִנְצִל מִיָּד, וּבְרַח לָךְ מִלְּצִים וּמִבְּגֵי-אָדָם הַמְדַּבְּרִים דְּבָרִים בְּטָלִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל מַה בְּכָךְ, וְתִכְנִיֵס כָּל עֵיוֹנֶךָ בְּתוֹרַת הַקְדוּשָׁה, וּתְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁים עַל-פִּי דְבָרָיו הַקְדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, וְעַקֵּר לְמוֹדֵךְ בְּתוֹרַת הַקְדוּשָׁה יְהִיָּה רַק מְאֵהָבָה, כַּמּוּבָא בְּסְפָרֵי פְרָשָׁה זֹ (עקב): "לְאַהֲבָה אֵת ה' אֱלֹקֶיכֶם" — שֶׁמָּא תֵאמַר הָרִי לְמַדְתִּי תוֹרָה בְּשִׁבִיל שְׂאֵהִיָּה עֲשִׂיר, וּבְשִׁבִיל שְׂאֵקְרָא רַבִּי, וּבְשִׁבִיל שְׂאֵקְבֵל שְׁכָר, תִּלְמוּד לּוֹמַר "לְאַהֲבָה אֵת ה' אֱלֹקֶיכֶם" — כָּל מַה שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים לֹא תַעֲשׂוּ אֶלָּא מְאֵהָבָה, עֵינַן שָׁם; וּכְשֶׁתִּהְיֶה רְגִיל לְלַמֵּד בְּדַרְךָ רַבְּנֵי ו"ל, כֶּאֱשֶׁר דְּבַרְנוּ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְנִדְפָס בְּ"אֲשֶׁר בַּנְחַל" (חלק ה', סִימָן תרל), וְעוֹד בְּהִרְבֵּה מְקוֹמוֹת, וּבְאַרְיִכוֹת הוּא בְּ"שְׁמִירַת הַזְּמָן", עֵינַן שָׁם; אִז דִּיקָא תּוּכַל לְקַיְמוּ בְּאַמְתָּה. כִּי עַקֵּר הַלְמוּד צָרִיךְ לְהִיּוֹת — לְדַבֵּק עֲצָמוּ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל-יַדֵּי אוֹר הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא הֵיכָלוֹ יִתְבָּרֵךְ, "וּבְהִיכָלוֹ פְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד" (תהלים כט), וְכָל הַתּוֹרָה צוֹעֲקַת וּמְכַרְזַת וּמְגַלָּה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁר אֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרָת, רַק לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵפְלוֹ אִם כָּבַר עֲשִׂיתָ עַד עֲכָשׁוּ מַה שֶׁעֲשִׂיתָ וְכוּ', אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְתַעֲשֶׂה מְרַגַע זֶה הַתְּחֵלָה חֲדָשָׁה. וְאֵל כָּל זֶה תִזְכָּה אִם תִּתְמִיד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּסְפָרֵי רַבְּנֵי ו"ל, לְלַמֵּד הַתּוֹרוֹת מִהַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עַל כָּל תּוֹרָה הַתְּפִלָּה מְלַקוּטֵי-תְּפִלוֹת, אֲשֶׁר הוּא זְכוּף הַנֶּפֶשׁ מִמָּשׁ, וּסְגָלָה נְצַחִית לְנִשְׁמָה, וְכֵן לְלַמֵּד כְּסֻדְרָן בְּלַקוּטֵי-הַלְכוֹת — אֵפְלוֹ מְעַט, אִז לֹא תִפֹּל וְלֹא תִסַּג אַחוֹר

כָּבֵד, חֵס וְשְׁלוֹם, מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי דִבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים יִחְזְקוּ וַיֵּאמְצוּךְ, וַיִּוְרוּ לְךָ דָרֶךְ וְהִנְהִיגֶה בְּכֹל מָה שֶׁתִּצְטָרֵךְ, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת לְךָ שְׁעוֹר כְּסֹדֵר מֵהַתְּחִלַּת הַלְּקוּטֵי-הַלְּכוֹת, וּכְשֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים, תִּתְחִיל עוֹד פְּעַם, וּבֵן כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

וְתוֹדָה רַבָּה עַל הַמַּעוֹת שֶׁשִּׁלַּחְתָּ לְהַדְפֹּסֵת הַקוֹנְטְרָסִים, וְתוֹדַע שֶׁהִיא זְכוֹת הַרְבִּים נִפְלְאָה כִּידוּעַ לְךָ, כִּי זֶה נִתְפָּשֵׁט מְאֹד בֵּין הַבַּחֲוָרִים בְּהַרְבֵּה יְשִׁיבוֹת, וְתִהְיֶה לְאֵל, רוֹאִים מִזֶּה כָּבֵד הַרְבֵּה פְּרוֹת, וּבְכַפְרֵט בְּהַתְּמַדַּת הַלְּמוּד.

חֲמַדַּת לְבָבִי! דְּבַר זֶה תִּחְקַק הַיֵּטִב בְּדַעְתְּךָ, כִּי אִפְלוּ לֹא תוּכַל לְקַיְמוֹ, גַּם-כֵּן אֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ, כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל שֶׁאֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, אִפְלוּ אִינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבַר וְכוּ' וְכוּ', צְרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל רִגַע עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִנְקַדַּת הַיְיְהוּדוּת, וְלִהְיוֹת רְגִיל בְּרִקּוּדִים, וְלִשְׁרֵר לַעֲצָמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה, כִּי זֹהוּ הַנְּהִיגָה מִרְבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהִזְהִיר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד; כִּי כָּפִי הַצָּרוֹת וְהַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת וְהַבְּלוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִמֶּשׁ, אִי אִפְשָׁר לְהַפְטִיר מֵהֶם, כִּי אִם עַל-יְדֵי רִקּוּדִים וְשְׂמֻחָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא שְׂמֵחַ, וְאִזּוֹ יָבוֹא בְּאֵמַת אֶל הַשְּׂמֻחָה הָאֵמֶתִית לְשִׂמְחָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכִלִּית הַטּוֹב מִכָּל הַתְּכִלִּיתוֹת — לְדַבְּקָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; אִךְ בְּאֵמַת אוֹדוֹת הַלְּמוּדִים, כָּבֵד גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל גַּם בְּשִׁבְלֵי זֶה הַרְבֵּה עֲצוֹת, וְעֵקֶר הָעֲצָה לִידַע שֶׁ"מַּעֲט גַם בֵּן טוֹב".

חֲמַדַּת לְבָבִי! מְבַאֵר בְּלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֵק א', סִימָן פד): עַל-יְדֵי סֵטְרָא דְאַהֲבָה זוֹכִים לְמַחֲזִין נְקִיִּים, הֵינּוּ דִּיקָא עַל-יְדֵי שְׂאוּבָה אֶת חֲבֵרֵי, וְאִינּוּ מִתְקוּטֵט עִמָּהֶם בּוֹכּוּחִים וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִים לִישׁוּב הַדַּעַת; וְעַל-כֵּן הַרְגַּל עֲצָמְךָ בְּמַדַּת הַחֶסֶד, שֶׁהוּא עוֹלָם הַתְּקוּן דְּמ"ה לִידַע שְׂאֵנִי בְּעֲצָמִי אִינּוּ כְּלוּם, וְרַק לַעֲזוֹר תְּמִיד לְזוּלְתִי, וְזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֶסֶד — לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי תְּמִיד, וְלִידַע מ"ה אֲנִי,

נב אָשֶׁר א' תפ בנחל

ועל-ידי-זה ממילא יראה תמיד רק מעלת חברו, ומה גם שעל-ידי שישמר את עצמו מלדבר ולהתנכח עם החברים, תהיה לו התמדת הלמוד, כמאמר רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן צא): סגלה להתמדה, שישזכה להיות מתמיד בלמודו, הוא להזהר לבלי לדבר על שום איש ישראל, עין שם; ובאמת כשתרגיל את עצמך להמשיך את דעתך ומחשבותיך אליו ותברך אף מהמקום שאתה מנח שם, ולא תסתכל ולא תתבלבל מאחרים כלל, אז דיקא תחיה חיים נעימים וחיים מתקים ומישבים, ותהיה כל מגמתך בתורה ועבודת השם ותברך. מה אמר לך ומה אספר לך, יש בין אנשי שלומנו היקרים אנשים חדושים כאלו, אשר לא יאמן כי יספר, יומם ולילה עוסקים בתורה ובתפלה בהתמדה גדולה, ושום בריה אינה יודעת מהם כלל, כי מבחוץ לא נכר עליהם שום שנוי והפרש כלל, וכן הם אינם מתבלבלים מאחרים כלל, ועל-ידי-זה יש להם זמן לטייל בכל מקומות התורה הקדושה — אשרי עין ראתה זאת!

הדורש שלומך...

א' תפ.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, וכל מה שעובר עליך וכו' וכו', מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לך לשמח עם הנקודות טובות שיש בך, ואף שאני יודע שמרים לך החיים מאד מאד, ועוברים עליך כל מיני צרות ויסורים ומכאובים וכו' וכו', שאתה נופל בחטאים ועוונות, שלפי דברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), זו היא הצרה הכי גדולה שרק יכולה להיות, כי אין יסורים בלא עון (שבת נה.), מה נקרא יסורים? רק כשיש בהם עוונות, עם כל זאת

אָשֶׁר   א' תפא   בנחל   נג

גְּלָה לָנוּ רַבְנוּ ו"ל, שְׁרָאוּי לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֶצְמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה אִיךְ שֶׁהוּא וְכוּ', אִיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שְׂאִין בִּי אִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וְעַל-יְדֵי שְׂיִזְכָּה לְמַצֵּא בְּעֶצְמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, עַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא בְּאַמַּת מִכֶּף חוֹבָה לְכַף זְכוּת; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמוֹצֵא בְּכָל פֶּעַם נִקְדָּה טוֹבָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּכְמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַבְנוּ ו"ל אֵת הַפְּסוּק (תהלים לז): "וְעוֹד מְעַט וְאִין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנְנַת אֶל מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ", עַל-יְדֵי שֶׁתִּמְצָא עוֹד מְעַט טוֹב, עַל-יְדֵי-זֶה כָּבֵר לֹא תִהְיֶה רָשָׁע, וְתִזְכָּה לְצֵאת מִמְּקוֹמָךְ וּלְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

מוֹהַרְנ"ת ו"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לִילָךְ עִם תּוֹרָה זוֹ, וְאָמַר בְּפִרוּשׁ, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק עַל-יְדֵי תּוֹרָה זוֹ שֶׁגָּלָה לָנוּ רַבְנוּ ו"ל עַל פְּסוּק (תהלים קמו, ב): "אֲזַמְּרָה לְאֵלֶיךָ בְּעוֹדֵי" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), רָאוּי לָךְ לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ אֵת הַמְּאָמַר הַזֶּה, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיֶה אֵת עֲצֻמָּךְ עִם זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

א' תפא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר עֲקֵב הַיְחַשְׁל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ יְדִידֵי הַיְקָר, רָאוּי לְהִתְקַרֵּב בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבִיָּתֵר עוֹ אֶל רַבְנוּ ו"ל, כִּי אִין לָנוּ רַק דְּבָרֵי רַבְנוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים תִּפְגַּס בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשׁ, בְּטוֹר וּבְשִׁלְחַן עָרוּף, בְּזִהָר וּבְתַקּוּנִים, כִּי רַבְנוּ ו"ל מְכַנִּים תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּלֵב הַמְּקַרְבִּים אֵלָיו לְלַמֵּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְזֶה תִּפְחֶן אִם אַתָּה בְּאַמַּת מְקַרְבֵּי אֶל רַבְנוּ ו"ל אוֹ לֹא, אִם אַתָּה

נד אשר א' תפב בנחל

מתבודד בכל יום עמו יתברך, ואתה עושה לעצמך חשבון הנפש, ואתה חושב על אחריתך איך יהיה ומה יהיה וכו' וכו', תהיה מת וגוסס, ולא תוכל להתחמק מזה בשום פנים ואופן, ויוליכו אותך אל בית החיים, ושם יקברו אותך וכו' וכו', ומה תעשה שם למטה וכו' וכו', אם תכניס בעצמך תמיד מחשבה זו, אז תדע שאתה מקרב אל רבנו ו"ל, וכמו-כן אם תתחיל תמיד ביתר שאת וביתר עז בלמוד התורה הקדושה, אזי סימן שקבלת בשלמות את הדעת רבנו ו"ל, כי בפרוש גלה לנו רבנו ו"ל, אשר מה יש לאדם בזה העולם, רק להתפלל וללמד ולהתפלל. ובאמת שמעתי מאנשי שלומנו הקדושים, שאמרו בשם רבנו ו"ל, שאמר פעם בזו הלשון: "איך האב גיוואלט מיין זאך זאל ליגען אויף ליטווישע הערצער"^ס, כי הם בדרך כלל עקשנים גדולים מאד, ולדבר רבנו ו"ל צריך עקשנות יוצאת מן הכלל. ועל-כן ראה, אהובי, ידידי היקר, מה לפניה, וראה להתבודד עצמך בכל יום עמו יתברך, ותפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך אליו יתברך, ועל-ידי-זה תזכה באמת להיות איש כשר, כי ימינו כצל עובר.

ראוי לנו לשמח מאד מאד שאנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, ומאד מאד רציתי שתבקש מאנשי שלומנו היקרים עובדי ה' גדולים, שתתחבר עמם, וביתד תדברו בכל יום מעצותיו הנפלאות.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תפב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל מעלת ידיד נפשי, ותיק וחסיד, הרוצה להתקרב להשם יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו מהנחל

ס) רציתי מאד שהענין שלי יכנס בלבבות הלשאים.

נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד בכל יום, עת ורגע, פי
הבעל-דבר אורב מאד על כל הבא לכנס בפנים הקדשה בכמה
וכמה תחבולות להשליכו ולרחקו ולהפילו בנקבא דתהומא רבא,
ואדם צריך להתחכם פנגדו בכל מיני חכמות, והעקר הוא תפלה
— לשפף נפשו אליו יתברך, שיעזרהו, וכמו שאמרו חז"ל (קדושין
ל:): אלמלא הקדוש-ברוך-הוא עוזרו, לא הנה יכול לו. והעקר צריך
לשמר את הפתחים, לבלי להניחם להפגס בפנים, והפתחים הם
שבועה, כמו שכתוב בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן כא): העינים,
האזנים, החטם והפה, לקדש ולטהר מאד את העינים לבלי להסתכל
על שום גשמיות הבלי העולם הזה, לידע ולהאמין כי בכל דבר יש
עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואין שום מציאות בלעדיו
יתברך כלל, והכל בידו יתברך להיטיב או חס ושלום להפך, ולקדש
ולטהר מאד את האזנים לבלי לשמע דברים בטלים ברדיו וכו'
וכדומה, רק להטות היטב אזניו אל התורה ואל הצדיקים האמתיים,
ולקדש ולטהר מאד מאד את החטם להיות מאריך אף על כל מה
שעובר עליו, ולשמר עצמו מאד מאד מפעס ומקפידות אפלו כל
שהוא, שהוא פאלו עובד עבודה זרה, רחמנא לצלן, רק להיות בטל
ומבטל נגדו יתברך, ולהפלל בו יתברך לגמרי, כי על-ידי פעס
משרה על עצמו סטרא אחרא, ולהפך — על-ידי שמחה מתרחב
מחו, וזוכה להשרות עליו השכינה קדישא, שהיא שמחתן של
ישראל, וזוכה לנבואה ולרוח הקדש, וצריך להתאמץ מאד בכל
הכחות לבוא לשמחה, שזהו עקר התכלית, לשמח בו יתברך, וזה
עקר הגאולה, וכמו שכתוב (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאון",
ומוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח), שיש בכל
אחד בחינת משיח, רק צריך לגאל אותו, ויש לומר 'ישמח' אותיות
'משיח', דיקא על-ידי שמחה יכול להושע מכל צרותיו ולגאל נפשו
ולהוציא בחינת משיח שיש בו, כי הסטרא אחרא זהו בעצמו הפעס
והקפידות והעצבות והמרה שחורה וקטנות המחין, והקדשה זהו
השמחה והסבלנות ולב רחב ומחין דגדלות, ועל זה צריכים

לְהַתְיַגֵּעַ הַרְבֵּה יָמִים וְשָׁנִים לְזָכוֹת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד וְלִבְלִי לְכַעַס
 וְלְהַקְפִּיד עַל שׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וּמִוֵּהֲרִנָּת ו"ל
 הַבְּטִיחַ פַּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאָמַר לוֹ: "אִם הִיִּית תָּמִיד
 בְּשִׂמְחָה, לֹא הִיִּית רוּאָה פְּנֵי גִיְהֵנוּם", כִּי בְּאַמַּת הַגִּיְהֵנוּם בְּעֲצָמוֹ
 זֶהוּ עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וְצָרוֹת וּמְרִירוֹת, וְהַגֵּן-עֲדָן הוּא עֶקֶר מְקוֹר
 הַשְּׂמִיחָה וְשַׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא; גַּם מוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל
 (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק א', סִימָן יו"ד): עַל-יְדֵי שִׂמְחָה, זוֹכֵה לְחֵרוֹת הַמַּחֲזִין
 וְלִגְאֻלָּה, וְעַל-יְדֵי עֲצָבוֹת מַחוּ נִקְטָן, וְעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר. וּמֵה
 שְׂפִתְכֹתִי פֹה, שְׂמִשִּׁיחַ הוּא שִׂמְחָה, מְצֹאֲתִי עֲכָשׁוּ מְקוֹרוֹ בְּפִסְיִקְתָּא
 דְּרַב כְּהֵנָא (פְּרָשָׁה כט): אִין שִׂמְחָה בָּאָה אֶלָּא בְּתַשְׁעָה בָּאָב, וּפְרָשׁוּ
 שָׁם הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁהוּא מְשִׁיחַ שְׂיִתְגַּלְגַּל דִּיקָא בְּתַשְׁעָה בָּאָב, עֵינֵי שָׁם;
 וְעֶקֶר הַכֹּל לְשִׁמּוֹר מְאֹד אֶת הַדְּבוּר לְבְלִי לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר שְׂאִינוּ
 צָרִיךְ, וְתַעֲשֶׂה גְּדֵר לְעֲצָמָךְ לְבְלִי לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה
 שְׁבַעוּלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאִזּוּ כְּשֶׁתִּשְׁמַר אֱלֹו הַפְּתָחִים, אִזּוּ לֹא יִהְיֶה
 מְקוֹם לְסִטְרָא אַחֲרָא לְכֹנֶס, וְתוֹזְפָה לְהַתְעַלּוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תפג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסִדֵּר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הִיקָר לִי
 מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
 יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רָאָה לְהִיּוֹת סְבָלָן גְּדוֹל עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּבְפָרֵט עִם
 אֲשֶׁתְךָ וְכוּ' וְכוּ', אִין זֹו עֲצָה לְהַתְפָּרֵץ עָלֶיךָ, אֲדַרְבֵּה צָרִיכִים
 לְהַתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת יוֹתֵר מִכָּל הַמִּדּוֹת שְׁבַעוּלָם, וְאֶת הַמִּדָּה
 הִיקָרָה הַזֹּו אֲנַחְנוּ מְקַבְּלִים מִרַבֵּנוּ ו"ל, וְלָכֵן הִיָּה טוֹב מְאֹד שְׂתִלְמַד

בְּכֹל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה, הַמְדַבֵּרֵת
הַרְבֵּה מְאֹרֵיכוֹת אַפִּים שֶׁהִיא סְבֻלָּנוֹת, וְתֹאמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה
מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, אֲשֶׁר הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה הַזֹּאת עוֹרֵר אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד
עִם מֵדַת הַסְּבֻלָּנוֹת, וּבְאֵמַת כְּבֹר אָמַר פֶּעַם מוֹהַר"ן ו'ל: אֲנִי יְכוֹל
לוֹמַר פְּרוֹשׁ עַל הַמְּהַר"ם שִׁיף הַכִּי קָשָׁה, אֲבָל אֲנִי יְכוֹל לוֹמַר
פְּשָׁטִים עַל אָדָם, כִּי הָעֵקֶר הוּא לֵב נִשְׁבֵּר, וּמִי יְכוֹל לְדַעַת אֶת הַלֵּב
נִשְׁבֵּר שֶׁל הַשָּׁנִי, כִּי יְכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא בְּלֵב נִשְׁבֵּר גָּדוֹל מְאֹד,
וְהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה בּוֹ, וְאֲנִי דָן אוֹתוֹ, וְאִיךְ אֲנִי דָן אֶת הָאָדָם שֶׁהַשְּׂכִינָה
שׁוֹרָה אֲצִלוֹ? ! וְזֶה בְּיוֹתֵר סוֹבֵב עַל הָאִשָּׁה, כִּי דִרְכָן שֶׁל נָשִׁים שֵׁשׁ
לָהֶם לֵב נִשְׁבֵּר, וְהֵן תָּמִיד בְּמַצָּב רוּחַ יְרוּד וְנִפּוּל, וְאִזּוֹ אִם הָאָדָם
מִשְׁפִּיל אֶת אִשְׁתּוֹ, הוּא מִשְׁפִּיל אֶת הַשְּׂכִינָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וּכְבֹר
יְדוּעִים דְּכָרֵי רַבְּנוֹ ו'ל (שיחות הַר"ן, סִימָנִים: רסג, רסד), שְׁאָדָם צָרִיף
לִיקַר וּלְכַבֵּד אֶת אִשְׁתּוֹ מְאֹד מְאֹד, וּבִימֵי אֲבָרְהָם הִיְתָה הַשְּׂכִינָה
נִקְרָאת שָׂרָה, וּבִימֵי יִצְחָק הִיְתָה הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת רַבֵּקָה, וּבִימֵי יַעֲקֹב
הִיְתָה הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת רַחֵל וְלֵאָה, וְסִיִּם רַבְּנוֹ ו'ל: כָּף הוּא אֲצֵל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד, אִשְׁתּוֹ הִיא בְּחִינַת הַשְּׂכִינָה, וְצָרִיכִים לְכַבְּדָהּ וּלְיַקְרָהּ
מְאֹד מְאֹד, וְזֶה מֵה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּכָא מְצִיעָא נט): אֲתַתְּךָ
גּוֹצָא גַחֲוִין וְלַחִישׁ לָהּ, וּפְרַשׁ רַש"י: שְׁמַע בְּעַצְתָּהּ, לֹא פְדָאִי בְּכָל־
לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת בְּבֵית צָרִיכִים לְשִׁתֵּק עַל כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר. וְאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הֵיוּ רְגִילִים לוֹמַר עַל כְּגוֹן דָּא וְכוּ', הֲלֹא כְּתִיב
(בְּרֵאשִׁית ב, כג): "כִּי הִיא עֵצִים מִעֲצָמֵי", הֵינּוּ הָאִשָּׁה הִיא עֵצִים
מִבְּעֻלָּהּ, וְלֹא שִׁיף כְּשֶׁלְּאָדָם כּוֹאֵב אֵיזָה עֵצִים שְׁלוֹ, שֶׁהוּא יִלְף וַיִּחַתֵּף
אֶת הָעֵצִים... אֲדַרְבָּהּ הוּא סוֹבֵל אֶת הַכָּאֵב עַד שְׁמֵרְפָאֵהוּ, כְּמוֹ-כֵן
אִם יֵשׁ לוֹ אֵיזָה צַעַר בְּבֵית, לֹא שִׁיף לְלַכֵּת וּלְהַתְּגַרֵּשׁ וְלָרִיב, סוֹבְלִים
קָצַת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-יְדֵי-זֶה הַכֹּל מִתְּהַפֵּף. הָעֵקֶר הוּא סְבֻלָּנוֹת, וּמִי
שְׁרוּצָה לְהַצְלִיחַ בְּדַרְכּוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם מְכַרֵּחַ לִהְיוֹת סְבֻלָּן, אַחֲרֵת הוּא
אֲבוֹד מְשָׁנִי עוֹלָמוֹת, וְלִכֵּן רֵאָה, יְדִידֵי הַיְקָר, לְחַקֵּק דְּבוּרִים אֵלוֹ
בְּתוֹף לְבָב, וְאִזּוֹ תִּרְגִּישׁ עֲצָמָךְ אָדָם אַחַר לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד שְׁלֵבֶל יַחֲסֹר לְךָ יוֹם אֶחָד מִבְּלִי לְמוֹד "לְקוּטִי-מוֹהֶר"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְתַתְּבוּדֵד עֲצָמְךָ עַל כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה שְׁלֵמֶדֶת, כִּי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא לַעֲשׂוֹת מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, וְזֶה הִזָּה רְצוֹן רַבְּנוּ ו"ל, אִךְ מוֹהֶר"ן ו"ל רְאֵה שְׂאֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְקַיֵּם אֶת זֶה לְזֹאת חֵבֵר אֶת הַ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת", כְּדֵי שְׁנַהֲיֶה רְגִילִים לְאֲמָרָם, אֲבָל עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת — שְׂאֲדָם יַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ תְּפִלוֹת, וּבְאַמַּת מוֹהֶר"ן ו"ל בְּהַתְּחִלָּה כְּתַב אֶת הַתְּפִלוֹת בְּלִשׁוֹן יַחֲדֵי לַעֲצָמוֹ, וְאַחֲרֵי-כֵן בְּשִׂאנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים רְאוּ אֲצִלוּ אֶת הַתְּפִלוֹת הָאֵלוּ, בְּקִשׁוֹ מִמְּנוּ מְאֹד מְאֹד שֶׁהוּא יַעֲתִיק אֶת זֶה בְּעִבּוּרָם, וְאִז כְּתַבְּם בְּלִשׁוֹן רַבִּים, וְדַבֵּר זֶה שְׂמַעְתִּי כְּמָה פְּעָמִים אֲצִל אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים, וְלִכֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת קְבוּעַ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֶר"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, שֶׁהוּא סִפְרוּ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְתַתְּבוּדֵד עֲצָמְךָ עַל הַתּוֹרוֹת הָאֵלוּ שְׁבִיּוֹם הִזָּה שְׂאֲתָה לּוֹמֵד מֵהֶם, וְאִז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת מְאֹד, שְׂתַמְצָא אֶת כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּתוֹךְ תּוֹרוֹת רַבְּנוּ ו"ל, כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ו"ל רְצָה מְאֹד שְׂנַקְשֶׁר אֶת כָּל מָה שְׂעוֹבֵר עַל הָאָדָם אֲפִלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת אֶל תּוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאֲפִלוּ הַשִּׁיחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם יִקְשֶׁר אֶל תּוֹרוֹתָיו, וְאִז יִזְכֶּה לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל אֶת הַפְּנִימִיּוֹת שְׂבִשִּׁיחוֹת הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֲלֵא תִקְבַּע לַעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת עֲצוּמָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטִי-מוֹהֶר"ן", וְאֶת אֵלוּ הַתּוֹרוֹת שְׁלֵמֶדֶת הַיּוֹם תַּתְּבוּדֵד עִמָּהֶם כָּל הַיּוֹם וְתִלְךָ עִמָּהֶם, וְתוֹצִיא לַעֲצָמְךָ עֲצוֹת עַל כָּל הַיּוֹם; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּחַז בְּדִרְךָ זוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

א' תפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר עֶקֶב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת הַבְּחוּר הַיָּקָר, הַחֲפֵץ
וּמִשְׁתוֹקֵק לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת ... שְׂיַחֲיָה נִצַּח.

אחי היקר! לבי מלא שמחה, בפְּשָׁאֵנִי זוכה לשמע הטוב ממך,
והעקר שאֵתָה זוכה להתחזק ולהתאחז בנקודת האמת, אחרי
שחשבתי שלריק יגיעי וכחי, שעסקתי עמך ימים ולילות, כי כל לבי
ומחי נעֶפֶק ממקומו, בפֶּשַׁח וְשְׁלוֹם, אחרי שְׁאֵנִי עוֹסֵק עִם אֶחָד יָמִים
ושְׁבוּעוֹת וְשָׁנִים, וְלִבְסוֹף נִתְרַחֵק מִמֶּנִּי, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם פְּשִׁחוֹרְתִי
מִהֲנִסִיעָה הַקְּדוּשָׁה, הִינּוּ מִצִּיּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן וּמֵאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשָׁה, וּמִצָּאתִי אֶת שְׁאֵהָבָה נֶפְשִׁי, וְאֵתָה חֲפֵץ בְּאֵהָבָתִי,
וְאֵתָה מְחֻזָּק עֲצָמְךָ עַל-פִּי כָּל הַדְּבוּרִים שְׁשִׁמְעָתָ מִמֶּנִּי, הַנּוֹבְעִים
מִהֲנַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, מִמֶּשׁ חַיִּים נִתַּתְּ לִי,
שְׁשִׁמְעָתִי שְׁאֵתָה מְחֻזָּק עֲצָמְךָ לִילֵךְ בְּדַרְךְ הָאֱמֶת, בֵּן תִּהְיֶה חֻזַּק כָּל
יָמֶיךָ, וְאַחֲזוּ עֲצָמְךָ בִּי, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְנִצַּחַת, זָכַר בְּאִיזָה מְקוֹם הִיִּיתָ,
וְאֲשֶׁר גַּם עֲכָשׁוּ אֵתָה עוֹד צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים, שְׁתִּזְכֶּה לְהִשָּׂאֵר קָיָם
עַל עֲמֻדָּךְ. וְתִזְכֶּה לְצִאת מִשְׁנֵי הַסֵּמ"ך-מ"ם הָאוֹרֵב עָלֶיךָ, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן. זָכַר עַל-יָדֵי מִי זָכִיתָ לֹאמַר בְּכֹל יוֹם "תִּקְוֹן הַפְּלִלִי", וְעַל-יָדֵי
מִי זָכִיתָ שְׁתִּאֲחַזוּ כְּבָר בְּמִשְׁךָ זְמַן קָצֵר לְאַחֲזוּ בְּשַׁעוֹר שְׁלִחָן עֲרוּךְ
בְּקִבְעוֹת סִימָן צ"ב וְכו', וְעוֹד לְנִקְדוּת טוֹבוֹת שְׁזָכִיתָ לְחֻטֵּף
בְּיַהֲדוּתָךְ תּוֹרָה וְתִפְלָה, עַל-כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ לְמַעַן טוֹבוֹתֶךָ הַנִּצְחִית
שְׁתִּאֲחַזוּ עֲצָמְךָ בִּי, וּבִפְרֵט שְׁבִקְרוּב תִּסַּע לְמִרְחָקִים לִישִׁיבָה, בְּוִדְאֵי
תִּכְתֹּב לִי הַכֹּל, וּבְעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשִׁיבְךָ תָּמִיד, כִּי כָּל עֵקֶר
חַיּוּתִי הוּא שְׁתִּזְכֶּה לְצִאת מִהַמְקוֹמוֹת הַמְּגֻנִים שְׁנֹלְכֶדֶת וְתִזְכֶּה
לְהַפְּנִס לְפָנִים הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע וְתִאֲמִין שְׁעֲדִין יֵשׁ לָךְ תִּקְנָה לְצִאת
מִמָּה שְׁאֵתָה צָרִיךְ לְצִאת, וְלְהַפְּנִס לְפָנִים הַקְּדוּשָׁה, וְהַכֹּל בְּכַח הַצְּדִיק
הָאֱמֶת, הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

אבל עקר הנסיון יהיה לך, שירצו לרחק אותך ממני ומרבנו ז"ל, על-כן קשר עצמך בדעתו, שיהיה איה שיהיה לבל תתרחק מרבנו ז"ל וממני, ותבקש על זה הרבה בכל יום מהשם יתברך, והעקר אל תבלבל עצמך משום ברירה רק עשה כמו שהוריתיך עד עכשו ואז טוב לך לנצח. העקר שבכל העקרים תרגיל עצמך לשפך נפשך אליו יתברך, וכל מה שעובר עליך תשיח ותספר לפניו יתברך, ותצעק בכל יום הרבה להשם יתברך, שיעזר לך ברוחניות ובגשמיות, כי כל דבור שאתה מתפלל עושה רשם למעלה, ואם היית זוכה לראות מעלת תפלתך למעלה בעולמות העליונים, היית מתחזק ומתאמץ להתפלל כל היום בשמחה רבה, כי באמת אין שום מציאות בלעדי השם יתברך, ודומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אשר הוא יתברך מחיה ומחיה את הכל, ושומע תפלת כל פה, ובפרט התפלות של הנמוכים ביותר, שגלפדו בעוונותיהם, רחמנא לצלן, ואין בידם לצאת, ולבכם שבור, וכמו שכתוב (תהלים קמה, יח): "קרוב ה' לנשפרי לב ואת דפאי רוח יושיע"; ועקר הכל, חזק עצמך להיות תמיד בשמחה, ותגרש ממך את העצבות בכל הפחות, כי שמחה היא הקדשה, ועצבות היא הסטרא אחרא (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כג), ועקר פגם הברית בא מקלפת יללה פידוע, ורבנו ז"ל אמר פעם: "דער בעל-דבר נעמט זיך צו איין ערליכען איד אין טשעפט אן אין איהם איין שגעון", ועקר השגעון הוא שמכניס בלבו מחשבות שצריך להיות לו לב נשבר, ולדאג על חטאיו, ובאמת על-ידי-זה לכדו במצודתו, שמפילו רחמנא לצלן, בעצבות, שאז תפסו לגמרי, רחמנא לצלן, כי העקר הוא רק שמחה, לעשות כל מיני עצות לזכות להגיע לשמחה. ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות): התפלה שהיא בשמחה, הרי זו מקבלת למעלה, ומי שתמיד בשמחה, על-ידי-זה מצליח תמיד, ועקר התשובה היא תשובה של אהבה, מחמת שאני אוהב אותו יתברך, ומה יהיה אם לא יהיה לי, חס ושלום, עולם

ע) הבעל-דבר לוקח עצמו אל יהודי פשר, ומדביק בו שגעון.

הָבֵא, הָעֵקֶר רְצוּנִי רַק לְהַפְלִיל בְּךָ תִּתְבַּרְךָ, וְלִהְיוֹת דְּבִיּוֹק בְּךָ תִּתְבַּרְךָ
מֵרַב הָאֲהָבָה שֶׁיֵּשׁ לִי עִמָּךָ תִּתְבַּרְךָ, וְזֶה הָעֵקֶר שֶׁצָּרִיךְ לְזָכוֹת בְּזֶה
הָעוֹלָם לְחִזּוֹת בְּנַעֲמֵם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךָ, וּמְצַפֶּה לְרֵאוֹת טוֹבָתְךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

תִּצְנִיעַ אֶת הָאֲגָרָת הַזֹּאת, כִּי תִצְטָרֵךְ אֶל זֶה פְּעַם.

א' תפּו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אִוֵּר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְבָבִי, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי זֶה פְּעַמִּים, וּמֵרַב טְרֹדוֹתִי, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, לֹא
הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבָךָ, וּבִפְרֵט עֲכָשׁוּ שְׁאֲנִי עֶסוּק בְּהַדְפָּסֶת כַּמָּה
סְפָרִים לְמַעַן זְכוּת הַרְבִּים, לְהָרִים וּלְהַגְבִּיחַ וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת כָּל
הַנְּפִשׁוֹת הַשְּׁבוּרוֹת וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה לֹאֲקַח אֶת כָּל עֵתוֹתַי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הָעֵקֶר שֶׁבְּכָל הָעֵקָרִים לִהְיוֹת רְגִיל בְּמַדַּת
הַשְּׂכָחָה, לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר עָלָיו יְהִי אֵיךְ שִׁיְהִי, וְיַעֲשֶׂה בְּכָל
פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְיִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּקֶטֶן שְׁנוּלָד, שֶׁזֶהוּ יְסוֹד גְּדוֹל
בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְעֵקֶר כָּל הַבְּלָבוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל נֶפֶשׁ הוּא רַק
מֵרְבוּי הַבְּלָבוּלִים שֶׁמְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פְּעַם מִהָעֵבֶר, וְרַבְּנוּ ז"ל
בָּא לְעֵקֶר דְּבַר זֶה מִן הָעוֹלָם, וּמֵאִיר אֲמַתָּתוֹ יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ שֶׁהוּא
יִתְבַּרְךָ מִחַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְעַל-כֵּן מֵה וּלְמָה לְהַכְנִיס
בְּדַעְתּוֹ מִחֲשָׁבוֹת אַחֲרוֹת, הָעֵקֶר לְחֹשֶׁב תְּמִיד: "הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אֲתִי,
עֲמִי וְאַצְּלִי, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמֵּילָא יִתְבַטְּלוּ
מִמֶּנּוּ כָּל הָעוֹנוֹת וְהַצָּרוֹת וְהַחֲשָׁכוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת, כִּי צָרִיךְ
לְשַׁמֵּר אֶת הַזְּפָרוֹן לְזָכוֹר בְּעִלְמָא דְּאֲתִי (עֵינִי לְקוֹטֵי-מוֹהַר"ז, חֵלֶק א', סִימָן

נד), וְכָל מַה שֶּׁמְכַנִּים בְּדַעְתּוֹ זְכוּרֵי זֶה, כְּמוֹ-כֵן הוּא זוֹכֵה לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּרָכוֹת וְיִשׁוּעוֹת, (דְּבָרִים ח, יח): "וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנוֹתֵן לְךָ פֶּתַח לַעֲשׂוֹת חַיִּיל, לְמַעַן הִקֵּם אֶת בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֶיךָ בַּיּוֹם הַזֶּה", וְזוֹהִי כָּל מִצְוַת צִיצִית, שֶׁאָמְרוּ חז"ל (מְנַחוֹת מג): רֵאֵיָה מְבִיאָה לַיָּדִי זְכִירָה, זְכִירָה מְבִיאָה לַיָּדִי עֲשִׂיָה, שֶׁצָּרִיךְ לְשַׂמַּח מְאֹד עִם הַצִּיצִית שֶׁזוֹכֵה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, וַיִּקְיֵם (בַּמִּדְבָּר טו, לו): "וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ", כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אֶחָדוֹת אַחַת עִם מִצְוֹתָיו (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְעַל-יָדֵי רֵאֵיָה הַצִּיצִית יִזְכֹּר תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא אֶפְלוֹ עֲדִין מְנַח בְּעַמְקֵי עַמְקִים וּבִשְׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת, יְכוּל לְנַחֵם אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתִּי וְעִמִּי, כִּי אֲנִי מְלַבֵּשׁ בְּצִיצִית, אֲשֶׁר הִיא אֶחָדוֹת אַחַת עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן יְכוּל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל מִצְוָה שֶׁזוֹכֵה לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם — אֲשֶׁרֵינוּ וּמַה טוֹב חֶלְקֵנוּ, שֶׁזְּכִינוּ לִידַע מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה הַמְּחִיָּה אוֹתָנוּ. וְנָא לְהִזְהָר מְאֹד לֹא לְהִכָּנֵס בְּכּוֹחוֹתֵינוּ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹא לַיָּדֵי מַחְלֻקוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. וְתִרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְחִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, חִזַּק וְאַמֵץ.

הַדּוֹרֵשׁ שֶׁלּוֹמֵךְ...

וְשָׁלוֹם לַיָּדֵי אַחִיךָ ... גַּם אֵלָיו וּלְכֻלּוֹ נִאָּמְרוּ אֱלֹהֵי הַדְּבוּרִים, וְצָרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ בְּכָל יוֹם עִם מַה שֶׁיְכוּלִים, כִּי הָעֶקֶר הוּא שְׂמִחָה, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁפְּעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְהַשְׂמִחָה הִיא רְפוּאָה בְּרוּחָנוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

הַהִכָּרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב הַטְּרָדוֹת. אִם אַתֶּם יְכוּלִים לְגַדֵּב אִיזוֹ נִדְבָה קִטְנָה בְּעִבּוּר הַדְּפָסָה, יִגְדַל שְׂכָרְכֶם מְאֹד מְאֹד בְּמִצְוֹת זְכוֹת הַרְבִּים.

אָשֶׁר   א' תפז   בַּנְחַל   סג
א' תפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֹדוֹת שְׁמוֹת, צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְתַת שְׁמוֹת שֶׁל
הַבֵּל בְּנֵהוּג עֲכָשׁוּ, אֲלֹא צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי הַשְּׁמוֹת מְקוֹרָם וַיִּסְדְּתָם
בְּהִרְרֵי אֵל, וַרְבֵּנוּ ז"ל הִזְהִיר מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, וְאָמַר שֶׁבְּתוֹךְ
הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם שֵׁם כָּל הָאָדָם, רוֹאִים אִיךָ שֶׁהַכּוֹפְרִים הָעַרְבִי רַב
בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, הַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן הִתְחִילוּ לְהַחְלִיף שְׁמוֹת וְכוּ', כִּי בְּזֶה
מִחְלִיפִים נְשָׁמוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִזְהֵר
לֹא לְשַׁנּוֹת אֶת הַשֵּׁם רַק לְתַת שֵׁם כְּמוֹ שֶׁקַּבְּלָנוּ מִדּוֹר דּוֹר, וְזֶה אֶחָד
מִהַדְּבָרִים שֶׁבְּזִכְרוֹתָם נִגְאָלוּ עִם יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים, שְׁלֹא שָׁנוּ אֶת שְׁמָם,
וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְתַת שְׁמוֹת בְּדוּיִים מִהַעֲצָמִים
וְהַאֲבָנִים מִהַטֵּל וְהַרוּחַ... אֲלֹא לְתַת שְׁמוֹת שֶׁל הָאֱמָהוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
וְהַנְּבִיאוֹת וְהַסְּבָא וְהַסְּבָתָא וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רָאֵה לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד
עַל דְּבַר זֶה, וְתַתְּעַקֵּשׁ לֹא לְתַת שֵׁם מוֹדְרָנִי בְּשׁוּם פְּנִים נְאֻפֵן, וּבְכַפְרֵט
שֵׁם בְּדוּיִ וְטַפְשֵׁי כְּזֶה, טַל אוֹ שַׁחַר אוֹ עֲלָה אוֹ רוּחַ... רוֹאִים בְּחֹשׁ
אִיךָ שֶׁעוֹקְרִים אֶת הַיָּלֵד מִשְׁרָשׁוֹ, וְהוּא מִסְכֵּן שְׂאִין לוֹ שֵׁם, וְלֹא
בְּחִנָּם שֶׁעוֹבֵר עָלָיו אַחַר-כֵּן מֵהַ שְׁעוֹבֵר, כִּי "נִפְשׁ חַיָּה הוּא שְׁמוֹ"
(בְּרַאשִׁית ב, יט), הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם זֶה הַנִּפְשׁ שֶׁלוֹ, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים,
כְּשֶׁלֹּא נִזְהָרִים בְּזֶה, אֲזִי גוֹרְמִים קְלָקוּלִים רַבִּים לְבָן אוֹ לְבַת שְׁנוּלָד,
עַל-יְדֵי שְׁנוּתָנִים לוֹ שֵׁם בְּדוּי כְּזֶה.

זו דְּעַתִּי, וְזֶה מֵהַ שֶׁקַּבְּלָתִי אֲצֵל רְבֵנוּ ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן
מר), אֲשֶׁר הַשֵּׁם שֶׁל הָאָדָם הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד, וּבְשֵׁם רוּמֹז כָּל עֲנִינֵנוּ
וּבְחִינָתוֹ, כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינֵנוּ וּמְדַרְגָּתוֹ, כֵּן יֵשׁ לוֹ צְרוּף וְרָמֹז בְּשֵׁמוֹ
וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; וְכֵן עֵינֵי שֵׁם בְּסִימָן צֶה, עִם כָּל זֹאת אִם אֲתָה

מתעקש ראה לשאל רב, אכל לדעתי מספיק לצית את רבנו ז"ל. ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו, השם הוא הפלי של הדבר שבשם נגמר הנפש והחיות של כל אדם, ועל-כן כשקוראים לאדם בשמו, הוא מזמן תכף אצלו, עין שם. והנראה לפי עניות דעתי כתבתי.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תפח.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה לדבק את עצמך בו יתברך, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, ומכל מה שעובר עליך הרגל את עצמך לברח רק אליו יתברך, ותהיה רגיל לדבר ולשוח את כל אשר עם לבך עמו יתברך, ולא תסתכל על שום בריה שבעולם, וזה יכניס בך עזות ועקשנות דקדושה, וכל הבעיה שלך שאתה תמיד מתבייש מבני-אדם, וזה מכניס בך רגשות אשמה ורגשות שפלות וכו' וכו', שזה שובר אותך לגמרי. ובאמת מי שמרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך, על-ידי-זה הוא יוצא מעצמו, ולכן הוא עצה אפלו בגשמיות, כשאדם מרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך, ולספר את כל מה שעובר עליו, על-ידי-זה הוא יוצא מעצמו, וזה מכניס בו אמונה פשוטה, וזוכה לעזות ועקשנות דקדושה, וראוי לנו לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ולקבל ממנו את הדרך הנוראה והנפלאה הזו; אשרי מי שחזק בעבודה הקדושה הזו, ואז טוב לו כל הימים.

אָשֶׁר   א' תפֿט   בַּנְחַל   סה

אודות הלמודים ראה לא להיות בטלן, אלא תקבע לעצמך שעור קבוע במקרא ובמשנה, בגמרא ובמדרש, פי הארבעה למודים האלו הם כנגד הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה; אשרי מי שחזק ללמד בכל יום שעור אחד מהארבעה שעורים האלו, שאז יאירו עליו האורות מהארבעה עולמות, ויהיה דבוק תמיד בפי החיים בו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תפֿט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר עקב ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך מיום שני לסדר ואתחנן לנכון קבלתי. הנה להשיבך דברי אמת כרצונך, הלא ספרי רבנו ז"ל ביך — הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ומה שייחסר לך בעבודת השם יתברך איזו עצה או התחזקות תמצא שם.

אהובי, אחי היקר, העקר לעשות בכל פעם התחלה חדשה לגמרי, ולהיות רגיל לשפח העבר, וזה תלוי פפי שזוכה לזכרון דקדשה לזכור בו יתברך, פי כשזוכה לזכור תמיד בו יתברך, איך שהוא מלא כל הארץ כבודו, והוא מחיה ומחיה ומקיים את כל הבריאה, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך, על-ידי-זה ממילא שוכח את העבר, כי השם יתברך הוא למעלה מהמקום ולמעלה מהזמן, וזו צריכה להיות כל מגמתנו לצאת מקטנותנו ומירידותינו וכו', אף שעשה כבר מה שעשה וכו', ולמשך את עצמו על-כל-פנים מרגע זה אליו יתברך, והעקר לא לפל בדעתו כלל משום בריה שבעולם. תהלה לאל, זכינו בזכיות חנם להתנדע מרבי אמת כזה,

רבי המחיה אותנו, רבי המחזק אותנו, ועל-כֵּן עלינו לציית רק אותו, ולא נאבה ולא נשמע למי שאומר אחרת, אפלו יהיה מן אנשי שלומנו, כי דברי רבנו ז"ל הם ברורים ואמתיים, ובפרטיות לקיים הנהגותיו שהדריכנו, והם "התבודדות" — להיות רגיל מאד מאד לברח מדי פעם בפעם למקום מיחד שאין שם בני-אדם, וישפך שיחתו ותפלתו וכל מה שעובר עליו באשר ידבר איש עם רעהו, וכן יתמיד בשעורים קבועים כסדרן ויקא במקרא, משנה, גמרא, מדרש, וכן להיות קבוע חק ולא יעבר בלמוד שלחן ערוך בכל יום ויום; ועל-כֵּן, חמדת לבבי, מה לך להפגס בוכוחים, האם דרך זו אמת או לא וכו', כלה מאחרים, ותברח תמיד אליו ותברך, "אנו צריכים לבטל דעתנו אל דעת רבנו ז"ל, ולא לבטל דעת רבנו ז"ל אל דעתנו" ודו"ק; אם רבנו ז"ל אמר שך טוב ללמד, איני צריך כבר לשמע שום חנות דעת בעולם, וכן איני צריך להפגס בוכוחים עם שום בריה, "החפץ יחפץ והחדל יחדל", אבל דבר זה צריך להיות תמיד לפני עיניך, כי יבוא היום והשעה והרגע שיהיה ההכרח לצאת מזה העולם וכו', וכידיעה זו כבר לא יבקש להיות רב ורבי ולמדן וגאון וכו', או איזו השתרות על זולתו וכו', ועקר התורה לדבק עצמו בו ותברך בתשוקה עצומה, ולהיות בכל המקומות של התורה הקדושה (עין שיחות-הר"ן, סימן כח), ועין בתנא דבי אליהו רבא (פרק יח): קרא אדם תורה, נביאים וכתובים, מוסרים לו שני מלאכים, שנאמר (תהלים צא, יא): "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך", אבל קרא אדם תורה, נביאים וכתובים, ושנה משנה ומדרש, הלכות ואגדות, ושמש תלמידי חכמים, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו משמרו וכו', עין שם; ולזכות לזה אי אפשר בשום אפן בעולם, כי אם על-ידי עצות רבנו ז"ל, והראיה כי מי יכול להתפאר שזכה לסיים אפלו פעם אחת את כל למוד התורה הקדושה — תנ"ך, משניות, בבלי, ירושלמי, תוספתא וכל המדרשים וכל ספרי הזהר הקדוש והתקונים וכו' וכו', ומכל שכל וכל שפן כל אחד יודע איך שרחוק מזה בתכלית הרחוק, אבל בין אנשי שלומנו היקרים, אשר אינם מטעים את עצמם, יש תהלה

לְאֵל, אֲבָרְכִים שְׁכָבְר זָכוּ לָזֶה, וְכֵן יֵשׁ בִּינֵינוּ בַחֲוָרִים שְׁסִימוּ ש"ס
 וְשִׁלְחָן עֲרוּף; וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, בָּרַח לָךְ מִלְּצִים, וְאֵל תִּכְנֹס
 בְּכּוֹפְחוּסִים, תִּהְיֶה לְכָל אֶחָד דְּרָכּוֹ, וְאֲנַחְנוּ בְּדֶרֶךְ רַבְּנוּ ו"ל גִּלְיָה, עַד
 אֲשֶׁר יִגִיעַ הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאִזּוּ יִקְיָם (מִלְּאָכִי
 ג, יח): "וְשִׁבְתֶם וּרְאִיתֶם בֵּין צַדִּיק לְרָשָׁע בֵּין עוֹבֵד אֱלֹקִים לְאֲשֶׁר
 לֹא עֲבָדוּ", וְדַרְשׁוּ חז"ל (חגיגה ט:): אֵינּוּ דוֹמֵה שׁוֹנֶה פָּרְקוּ מֵאָה
 פְּעָמִים לְשׁוֹנֶה פָּרְקוּ מֵאָה וְאַחַת, כִּי זֶה שֶׁהוֹסִיף רַק עוֹד פְּעַם אַחַת,
 חִבְרוּ נִקְרָא לְגִבּוֹ אֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ, עֵינֵי שָׁם; וְרַבְּנוּ ו"ל גִּלְיָה
 לְמוֹהַרְנ"ת ו"ל מַעֲלַת כַּח הַתּוֹרָה, שֶׁתִּכְרַף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם מִקְבֵּל עָלָיו
 עַל תּוֹרָה, אֵינּוּ צָרִיף לְפָחוּד מְשׁוּם דְּבָר, כִּי הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ תַּחֲזִירֵנוּ
 לְמוֹטָב. וּבִירוּשְׁלָמִי (רֵאשׁ הַשָּׁנָה, פָּרַק ד', הַלְכָה כ') אֵיתָא: בֵּינָן שֶׁקְבַלְתֶּם
 עֲלֵיכֶם עַל תּוֹרָה, מַעֲלָה אָנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלוֹ לֹא חֲטַאתֶם מִימֵיכֶם;
 וְצָרִיף שֶׁתַּדַּע, שֶׁעַקֵר דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל הוּא רַק תּוֹרָה וְתַפְלָה,
 וְתִכְרַף-וּמְיָד כְּשֶׁתַּצִּית אֶת רַבְּנוּ ו"ל, אֵין לָךְ כְּבֹר מַה לְפָחוּד כָּלֵל, כִּי
 הוּא הַבְּטִיחַ שֶׁהוּא עָרַב בְּשִׁבְלֶךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאֵה מַה שֶׁרַבְּנוּ ו"ל כּוֹתֵב לְחַתְנוּ (עֵינֵי בְּתַחֲלִיל
 עֲלִים לְתוֹפָה): "בְּקִשְׁתִּי מֵאֱהוֹבֵי חַתְנִי, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר גְּמָרָא
 וּפּוּסֵק, שְׁלֹא תַעֲשֶׂה, חַס וְשְׁלוֹם, מִטְּפֵל עַקֵר, רַק "אֵת הָאֱלֹקִים יִרְאֵה
 וְכו', כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", עוֹד שָׁם: "גַּם יִרְאֵה לְהוֹדִיעַ לִי מַעֲסָק
 לְמוֹדוֹ, וְכַמָּה דְּפִים גְּמָרָא הוּא לוֹמַד בְּכָל יוֹם, כִּי בְּאֵלֶּה חִפְצֵתִי,
 שֶׁיִּתְמַיֵּד בְּלְמוֹדוֹ, וְזוֹ כָּל מְגַמְתִּי וְדִי לְחַכִּימָא". וְהִנֵּה בְּמַה שֶׁכְּתַבְתָּ
 לְהַאֲרִיף לָךְ וְכו' בְּסִפֵּר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", כְּבֹר כְּתַבְתִּי מִזֶּה, תִּהְלֶה
 לְאֵל, בְּאַרְיִכוֹת גְּדוּלָה — קָחְהוּ מִשָּׁם, כִּי קָשָׁה וְכַבֵּד לְהַחֲזִיר בְּכָל
 פְּעַם אֶת הַדְּבֹר, וְאִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי, וְאֶגְמֹר אֶת הַסְּפָרִים
 שֶׁהַתְּחִלְתִּי, אִזּוּ אֲחַבֵּר חֲבוּר בְּעֵנִין לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי
 דְּרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל. וְאוֹדוֹת מַה שֶׁכְּתַבְתָּ מִעֵנִין נְדָרִים, וּבְכַרְטִיּוֹת
 לְכַתְחֵלָה — יְכוּלִים לְהַפְשֵׁל בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים,
 זְכוּרֵנָם לְבָרְכָה, הֶחְמִירוּ עַל זֶה מְאֹד (קְהֵלַת ה'): "טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדַּר
 מִשְׁתַּדֵּר וְלֹא תִשְׁלֵם". וְאָמְרוּ חז"ל (נְדָרִים ט:): טוֹב מִזֶּה שֶׁאֵינּוּ נוֹדֵר
 כָּל עַקֵר.

ההכרח לקצור.

ידידך לנצח...

א' תצ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערכי-שבת-קדש לסדר עקב ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

ראה להרגיל את עצמך ביותר במדת הזריזות, פי צריכים זריזות עצומה בכל פרט ופרט הן בגשמי והן ברוחני, פי הזריזות היא ההצלחה של האדם בזה ובבא.

אודות הספקות והקשיות שיש לך וכו', עיין בספר הקדוש "עבודת ישראל" פרשת ואתחנן, על פסוק (דברים ו, טז): "לא תנסו את ה' ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה", פי כשישראל עושים רצונו של הקדוש-ברוך-הוא, אז נתגלה כבוד ה' ה' ברוך הוא, וראו כל בשר את מלכותו יתברך, כי הוא מלך על כל הארץ ושומע לתפלתם, ומסיר מהם על הצרות, ולהפוך — כשחס ושלום, כשאינם עושים רצונו, הגם שהקדוש-ברוך-הוא מלך בעצם כמו שהיה קדם שנברא העולם, פי הכל שלו, וכל אלה עשתה ידו, אף-על-פי-כן החסרון בגלוי אלקות ומלכותו שאינם בגלוי וכו', הינו כשאדם מבטל את דעתו וחכמתו ושכלו לגמרי, ואינו שואל שום קשיות אחריו יתברך, אלא נכנס באמונה פשוטה, אז מרגיש את אמתת מציאותו יתברך כאן למטה, אלא בו ברגע שאדם נכנס בקשיות וספקות, ומנסה את הקדוש-ברוך-הוא, הינו שמגביהו ומגרשו ומרימו מזה העולם, אז החסרון בנו, שנחסר מאתנו גלוי אלקות, וזה הענש והצרות הכי קשות, שאין אדם זוכה להרגיש את

אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְזֶה "לֹא תִנְסוּ אֶת הַנֶּזֶק" הַאֲלֵקִיכֶם כַּאֲשֶׁר נִסִּיתֶם בְּמִסָּה", שְׁלֹא יִגְבִּיהוּ וְיָרִימוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-יְדֵי הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת, שְׂאֵז כִּבְיָכוֹל מִגְרָשִׁים אוֹתוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם, וְאֵז כֹּל הַצָּרוֹת, כִּי בְּאִמְתּוֹת הַמֵּאֲמִין הָאִמְתִּי, שְׂמֵאֲמִין שְׂאִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כֹּל, וְהַכֹּל לְכֹל אֲלֵקוֹת גָּמוּר הוּא, הוּא מוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִים מִמֶּנּוּ כֹּל הַצָּרוֹת וְהַדִּינִים (וְהַבֵּן לְמַעֲשֵׂה).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תצא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת עֲקֵב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲחִים הַיְקָרִים לִי מְאֹד ... גַּרְם יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת כָּל מִכְתָּבְכֶם, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמְּכֶם.

גַּא וְנָא תִתְעוֹרְרוּ כְּכֹר לְבָא עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ, כִּי יְמֵי הַקִּיץ עוֹד מְעַט חוֹלְפִים וְעוֹבְרִים, וְצָרִיכִים לְהִכִּין אֶת עַצְמֵנוּ אֶל הָרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הַקְּפִיד לְהִיּוֹת אֲצֵלוֹ, וּבּוֹדָאֵי נִזְכָּה לְהִיּוֹת פְּעַם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן, אֲשֶׁר אִין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי הַקְּבוּץ רַק שָׁם וְלֹא בְּמִקּוֹם אַחֵר, אֲבָל מֵאַחַר שְׂמֵפְנֵי חֲטָאֵינוּ גְּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ, וְנִתְרַחֲקֵנוּ מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ, וְנִתְפָּזְרֵנוּ בְּכֹל קְצוּי תַבַּל, לְזוֹאת הַקְּבוּץ הוּא הִיכָן שְׂרַק מִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵי אֲפָשָׁר לְעֲשׂוֹת עֵקֶר לֹא מִירוּשָׁלַיִם וְלֹא מִמְּרוֹן וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּכֹל עֵיר וְעֵיר וּבְכֹל מְקוֹם וּמְקוֹם שְׂמֵתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רָאוּי וְנִכּוֹן לְנִסֵּעַ וְלְדַחֵף אֶת רֵאשׁוֹ בִּינֵיהֶם, וְזֶה דְבוּר שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שְׂדֵבֵר מֵעַנְיֵן רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר בְּכֹל מְקוֹם שְׂמֵתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רָאוּי לְנִסֵּעַ אֶפְלוּ מִסוּף הָעוֹלָם

וְלִדְחַק אֶת רֵאשׁוֹ בִּינֵיהֶם, הָרִי כִּי מוֹהַרְנִי וְיָלֵל לֹא הִדְגִּישׁ מְקוֹם מִיָּחָד, כִּי רָאָה בְרוּחַ קִדְשׁוֹ מֵהַ יְהִיָּה לְבִסּוּף, וּבְנִדְאֵי עַד שִׁפְתָחוּ הַגְּבוּלוֹת וְנוֹכַל לְנִסֵּעַ לְאוֹמֵן, רָאוּי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְהִתְקַבֵּץ בְּמְקוֹם שְׁלֵבוֹ חֲפֵץ, אֲנִי בְעֶצְמִי נוֹסֵעַ אֶל הַקְּבוּץ בִּירוּשָׁלַיִם, מִפְּנֵי שְׁאֲנִי רוֹצֶה לִהְיוֹת בְּמַחִיצָתוֹ שֶׁל ר' לְוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יָאִיר) [ו"ל], אֲבָל לֹא שְׁאֲנִי אוֹמֵר שֶׁשָׂם הַקְּבוּץ, קְבוּץ הוּא בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק יִתְקַבְּצוּ אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלִכֵּן תַּעֲשׂוּ כָּל מִיָּנִי הַשְׁתַּדְּלוּת לַעֲשׂוֹת קְבוּץ, וְאֲנִי מְקַוֶּה עוֹד לְהִתְרַאוֹת אִתְּכֶם, וְלִדְבַר יַחַד בְּדִיוֹק עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, וּבִפְרֶט הַשָּׁנָה אֲנִי לֹא נוֹסֵעַ לִירוּשָׁלַיִם, אֲזִי נַעֲשֶׂה אֶת הַקְּבוּץ אֵין בּוֹרוֹ פֶּאֶרְק, וְרָאוּי לָנוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים שְׁנוֹזֶפֶה לְהִתְקַבֵּץ יַחַד וְלַעֲשׂוֹת "רֵאשׁ הַשָּׁנָה", וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת.

רְאוּ לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי עֲכָשׁוּ בִּימֵי הַקֵּיץ טוֹב מְאֹד לְטִיֵּל בֵּין הַשְּׂדוֹת וּבֵין עֲשָׂבִים וּבֵין אֵילָנוֹת, וְלִשְׂוֹחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁכָּל הַעֲשָׂבִים וְהָאֵילָנוֹת רוֹצִים לְהַפְּלִל בְּתַפְלָתוֹ; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁוְצָא בַשָּׂדֶה וּמִסְתַּוְּבֵב שָׁם בֵּין הַעֲשָׂבִים וְהָאֵילָנוֹת, וְעוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וּכְבָר הַתְּבַטָּא פַּעַם רַבְּנוּ ו"ל וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: וְוִי גוֹט אִיז פָּרוּם צוֹ וְיִין צוֹ-וּוִישְׁעֵן זֵיִי; וְעַל-כֵּן תִּצְאוּ לְטִיֵּל כָּל אֶחָד לְפִי דְרָכּוֹ אֶל הַשָּׂדֶה, וְתַתְּבוּדוֹ עֲצָמְכֶם שָׁם, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מְזֶה, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים וּמְשִׁיחִים וּמְסַפְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלַחָה נְצַחִית, הַצְּלַחָה כְּזוֹ שְׁאֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר כָּלֵל; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַקְיִים אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאֲזִי טוֹב לוֹ מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   א' תצב   בַּנְחֵל   עא
א' תצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר עֶקֶב ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבִירָף הַיָּקָר
לִי מְאֹד, בְּנֵר רֵאשִׁי, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ, אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וְיִזְרַח לְנִצָּח נְצָחִים.

פֶּה תִקְבַּל סֵפֶר אֶחָד שְׁיִצָּא הַיּוֹם מִבֵּית הַדְּפוּס, אֶקְוֶה לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ, שְׁיִמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר,
אִם יֵשׁ לְךָ אֵיזָה אֶפֶן וְדָרֶךְ לְקַבֵּץ אֵיזָה סְכוּם לְהַדְפָּסָה, כִּי נִכְנָסְתִּי
בֵּין כָּף וּבֵין כָּף בְּחֻבוֹת גְּדוּלִים, וּבְאֵמַת הַכֹּל כְּדַאי לִי מִגְדַּל הַפְּלָגַת
מַעֲלַת תּוֹעֵלַת הָעֵנִין הַנּוֹשֵׁב הַזֶּה, לְהַחֲיוֹת וּלְקַרֵּב וּלְחַזֵּק בְּנֵי
הַנְּעוּרִים, כִּי מִמֶּשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֲנִי מִתְנַדֵּעַ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מֶה שְׁעוֹבֵר
בְּעַתִּים הַלְלוּ עַל בְּחֻרִים צְעִירִים, וְאֵין לָהֶם לְמִי לְפָנוֹת וְאֵל מִי
לְבַקֵּשׁ עֲצָה וְתִרוּפָה, וּגְדַל הַרְחֻמְנוֹת עֲלֵיהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ,
וּמַעֲט מִן הַמַּעֲט יְדוּעַ לְךָ וְכוּ', וְעַל־כֵּן הִכְרַח גְּדוּל בְּעַתִּים הַלְלוּ
לְהַזְרִים אֶת זֶרֶם תּוֹרַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם בְּלִשׁוֹן פְּשׁוּטָה וְקִלְיָה, עַד
שִׁגְם בְּנֵי הַנְּעוּרִים יְכִינּוּ, וְלִזְאֵת אֲסוּר לְהַתְרַשֵּׁל בְּדָבָר הַנּוֹרָא הַזֶּה,
וְעַל־כֵּן לְבִי בּוֹעֵר בְּקַרְבִּי מְאֹד מְאֹד לְהַתְחִיל וּלְגַמֹּר בְּהַדְפָּסָה עוֹד
כְּמָה סְפָרִים יְקָרִים מְאֹד מְאֹד: "שְׁמִירַת הַזְּמַן", "מְקוֹר הַשִּׁמְחָה",
"שְׁעַר הַחַמְשִׁים", "תְּקוּנַת הַבְּרִית" וְסֵפֶר "שְׁפַת הַנְּחֵל" — פְּרוּשׁ עַל
כָּל הַלְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, בְּאֶפֶן פְּשׁוּט וְקַל מְאֹד, עַד שִׁגְם בְּנֵי הַנְּעוּרִים
יְכִינּוּ אוֹתוֹ, וְעוֹד הַרְבֵּה חֲלָקִים "אֲשֶׁר בַּנְּחֵל".

וְעַל־כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אֲשֶׁר אֶתָּה וְאֶחִיךָ צְמוּדִים בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי
מְאֹד מְאֹד, כִּי אַתֶּם הַיְחִידִים כְּמַעֲט מְכַל אֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ, שְׁתַּהֲיֶה לָכֶם
הַרְגָּשָׁה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּרַבֵּנוּ ז"ל, בְּאֵתִי מְאֹד מְאֹד לְבַקֵּשׁ וּלְעוֹרֵר
אוֹתְךָ, אוֹלִי תוֹכַל לְדַבֵּר עִם עוֹד כְּמָה מִחֲבֵרֶיךָ, אֲבָרְכִים וּבְחֻרִים,
שְׁיֵאֲסֻפוּ אֵיזָה סְכוּם, כִּי אֵשׁ הַתְּאוּוֹת בּוֹעֵרַת מְאֹד מְאֹד בְּעַתִּים הַלְלוּ,
רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהַבְּחֻרִים נִכְשָׁלִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מְאֹד מְאֹד, וְכַמַּעֲט

שָׁהֵם אַבּוּדִים בְּעֵינֵיהֶם עַד מָאֵד, כַּאֲשֶׁר הֵם מְסַפְּרִים לִי פָּנִים אֶל פָּנִים, וְכֵן יֵשׁ אֲצִלֵי עֲשָׂרוֹת עֲשָׂרוֹת מְכַתְּבִים מִכָּל קְצוֵי תֵּבֵל מִמֶּשׁ — מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֵאֲנָגְלִיָּה, מִשְׁוִיץ וּמֵאוֹסְטְרִלְיָה וְכוּ' וְכוּ', כַּאֲשֶׁר אֲרָאָה לָךְ, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, כְּשֶׁנִּתְּוַעַד יַחַד, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, "אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל", וּמִכָּל הַמְּקוֹמוֹת הַמְּגֻשְׁמָּים וְהַמְּטַנְפִּים יְכוּלִים לְצִאת, כִּי הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין וּבַתּוֹף עַל עֲלָמִין, וְהוּא מְחִיָּה וּמְקַיֵּם וּמְהַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה בְּכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וְהַכֵּל לְכָל — דוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְּבַרֵךְ מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן "אָנָּה מִפְּנֵיךְ אֲבָרַח, וְאָנָּה מִפְּנֵיךְ אֶסְתֵּר, אִם אֶסֶק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּנֶךְ" (תהלים קלט, ז), וְעֲצָם מַעֲלַת הָעֲנָן הַנִּשְׁגָּב הַזֶּה לַעֲזוֹר וּלְהַחֲיּוֹת בַּחּוּרִים שְׂבוּרִים וּרְצוּצִים, הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, וְיִכְבֵּר יְדוּעַ לָךְ אֵיךְ שְׂאוֹר רַבְּנוּ ז"ל מְצִיל מִשַּׁחַת, וּמְכַנִּיס בְּמִקְרָב נִקְדָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְהַמְּקַרֵּב נִפְתָּחוֹת עֵינָיו לְהַשְׁתַּוֵּקֵק אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ בְּכָלוֹת הַנֶּפֶשׁ, וּמִתְחִיל לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְהַתְּבַדְּדוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלֹאט לֹאט יוֹצֵא מֵהַשְׂאוֹל תַּחֲתִית, וּנְשַׁתְּנָה לְגַמְרִי וְכוּ' וְכוּ', כַּאֲשֶׁר יְדוּעַ לָךְ דְּבַר זֶה; עַל-כֵּן רָאָה גַם רָאָה לַעֲזוֹר עֲכָשׁוּ בְּעֲנָן הַנִּשְׁגָּב הַזֶּה, אֲנִי יוֹדֵעַ מִצְדָּךְ, שְׂבַעֲצָמְךָ אֵינְךָ בַּר יְכֻלַּת, כִּי פִּרְנִסְתָּךְ דְּחוּקָה, אֲבָל בְּצִדְקָה יְדוּעַ, אֲשֶׁר גְּדוּל הַמְּזוּכָּה אֶת חִבְרוֹ מִצְדָּקַת עֲצָמוֹ, כִּי יִשְׂרָאֵל נִתְּבַעֵין וְנוֹתְנִין וְכוּלֵי הָאֵי וְאוּלֵי יִמְצְאוּ אֶת הַצְּדָקָה הַשְּׁלֵמָה וְכוּ', וּפְהוּ יֵשׁ צְדָקָה נִפְלְאָה פְּזוּ, לְהַצִּיל נִפְשׁוֹת מְרֹדֵת שִׁח'ת' מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן אֵין לְמַעְלָה מְזוּה, וְעַל-כֵּן אִם אֲפֹשֶׁר לַעֲזוֹר חִבְרִיךָ לַעֲזוֹר לָךְ בְּעַבּוֹר צְדָקָה שֶׁל אֵיזָה פְּקוּחַ נִפְשׁ שֶׁל חוּלָה מְסַכָּן, כִּי תוּכַל לְבַקֵּשׁ, כִּי כֵן הוּא הָעֲנָן, "מִמֶּשׁ עֲנִין שֶׁל פְּקוּחַ נִפְשׁ", כַּאֲשֶׁר אֲרָאָה לָךְ מְכַתְּבִים מִבַּחּוּרִים שְׂקַבְּלָתִי בְּיָמִים אֵלוֹ, אֵין לְמַעְלָה מְזוּכּוּי הַרְּבִים שְׂאָתָּה יְכוּל לְזַכּוֹת אוֹתָם, וְעַל צְדָקָה זוֹ יְכוּלִים לוֹמַר מַה שְׂאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה): כָּל הַנוֹתֵן צְדָקָה, לֹא לַעֲצָמוֹ בְּלִבָּד הוּא מִיִּטִּיב, אֲלֹא לְכָל הַבְּרִיּוֹת מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, עֵין שָׁם; כִּי צְדָקָה סִתָּם אָתָּה מְחִיָּה אֶת אֶחָד וְתוֹ לֹא, אֲבָל צְדָקָה זוֹ שְׁנוֹתָנִים עַל הַתְּפִשְׁטוֹת וְהַדְּפִסַּת תּוֹרַת הַצְּדִיק הָאֲמֵת,

אֲשֶׁר   א' תצג   בְּנַחֵל   עג

וְהוֹלֵךְ וְנִתְפַשֵּׁט מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ מִמָּשׁ, וְעַל-כֵּן צְדָקָה זֹאת לֹא
רַק לְעֲצֹמוֹ הוּא מִיטִיב, כִּי יִהְיֶה לוֹ גַם-כֵּן סֵפֶר לְעֵינַי בּוֹ, אֲלֵא גַם
לְכָל הַבְּרִיּוֹת מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, תִּדְיַנְנִי לְכַף זְכוּת,
שְׂאֲנִי כּוֹתֵב לְךָ דְבָר זֶה, כִּי לְבִי נִשְׁפָּר בְּקִרְבִי מְאֹד מְאֹד וְנִמַּס כַּמַּיִם,
מִמְּכַתְּבִים מִבְּחוּרִים שְׂמִסְפָּרִים צְרוּתֵיהֶם, אִיךָ שֶׁהֵם נִכְשָׁלִים בְּפָגַם
הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה וְכוּ', וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִמָּשׁ הֵם
קָצִים בְּחַיֵּיהֶם, וְאֵין לָהֶם לְפָנַי מִי לְסַפֵּר אֶת שְׁבוּרוֹן לְבָם וְכָל מֵה
שְׁעוֹבֵר עֲלֵיכֶם וְכוּ', וְעַל-כֵּן בְּהִכְרַח לְהַדְפִּיס סְפָרִים חֲדָשִׁים בְּעֵנְיֵינוּ
אֱלוֹ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁיְהִי לּוֹ חֵלֶק בְּהַדְפָּסָה זֹאת, כִּי צְדָקָה זֹאת נוֹתֵן לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּעֲצֹמוֹ, כִּי מוֹצִיא נְשָׁמוֹת מִהַשָּׂאוֹל, וְאֵין לְהַאַרִיךְ בְּזֶה לְמִי
שְׂדַעַת קְטָנָה בְּקִדְקֵדוֹ. הַכֹּפֵל הַדְּבָר, אִינִי רוֹצֵה מִמֶּךָ, חַס וְשָׁלוֹם,
רַק יְמֵי הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת מִתְקַרְבִּים וּבְאֵים, נָא וְנָא לְעוֹרֵר אֶת
חִבְרִיךָ הַיּוֹם, שִׁישׁ לְךָ עֲכָשׁוּ צְדָקָה שֶׁל פְּקוּחַ גִּפְשׁ עַל חוֹלָה מְסַכָּן,
וְכֵן לְעוֹרֵר שְׂגָם הֵם יֵאֲסֹפוּ אֵיזָה סְכוּם הַגּוֹן, וּבְזְכוּת זֶה גַם אֲנַחְנוּ
נִזְכֶּה לְתַקּוֹן נְצַחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְשָׁלוֹם לְ... אוֹלֵי הוּא גַם יְכוּל לְהַשְׁתַּתֵּף בְּצְדָקָה זֹאת תְּסַבֵּיר לּוֹ
הַעֲנִיז, תִּכְתֵּב לִי תְּכַף-וּמִיד אִם קִבַּלְתָּ מִכְתָּבִי זֶה וְהִסְפָּר, וְאִם מָצָא
חֵן בְּעֵינֶיךָ, וּבְפִרְטוּת הַשִּׁיחוֹת שֶׁבְּסוּף הַסְּפָר, הַשִּׁיחוֹת לְתַקּוֹן
הַבְּרִית.

א' תצג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר עֲקֵב ה'תשל"ד.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵנוּ הַיָּקָר, נֵר
לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגָּן עֲלֵינוּ ... שִׁיחִיָּה נְצַח.

פֶּה תִקְבְּלוּ סֵפֶר אֶחָד שִׁיְצָא הַיּוֹם מִהַדְפּוֹס, וְאֶקְוֶה לְהַשֵּׁם

יְתַבְרֶךְ, שְׂיִמְצֵא חַן בְּעֵינֵיכֶם, וְהִדְפְּסֵתִי מֵהַ שְׂבִקְשֵׁתֶם מִמֶּנִּי, הֵינּוּ הַזְכָּרוֹן עוֹלָם, תַּעֲיִנוּ בְּסוֹף הַסֵּפֶר. אֱהוּבִי, יְדִידִי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנִיעַ מֵרַבִּי אֲמֶת כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִיָּה וּמְחַזֵּק אוֹתָנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יְתַבְרֶךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְזוֹ חֵיוֹתָנוּ וְזוֹ הַתְּחַזְּקוֹתָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל; אֲשֶׁרִינוּ אוֹן פָּאָרְט אֲשֶׁרִינוּ, חֲזָקוּ וְאִמְצוּ מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַיּוֹם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְחֲדָשׁ יְמִיד כְּקִדְּם בְּהִיוֹתְךָ בְּחוּר צָעִיר, זְכֹר אֶת הַיָּמִים וְהַשְּׁעוֹת שֶׁבְּלִית בְּתַפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, נָא וְנָא לְהַתְּחִיל מֵהַיּוֹם מִחֲדָשׁ לְפָרֵשׁ שִׁיתָתוּ אֵלָיו יְתַבְרֶךְ מֵדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּבְפִרְטוּיּוֹת שֶׁסִּבֵּב הַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ, שְׂתַגְּרוּ חוּץ לְיִשׁוּב, שֵׁם בְּנִקָּל לְכַרַח אֵלָיו יְתַבְרֶךְ, כִּי בְּאֲמֶת אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרֶךְ כָּלֵל, וְאִפְלוּ בְּמָקוֹם שֶׁאֵתָּה נִמְצָא, גַּם שֵׁם יְכוּלִים לְהַדְבִּיק עִצְמוֹ בּוֹ יְתַבְרֶךְ, וְצָרִיד לְחַקֵּק תְּמִיד בְּדַעְתּוֹ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֵּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׁגָּחַ פְּרִטִי פְּרִטִית וְהַכֵּל לְטוֹבָה, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, וְאִם יִרְצֶה לְהוֹסִיף אֵיזוֹ נְדָבָה לְהִדְפֹּסֵת יְתַר הַסֵּפָרִים שֶׁבְּדַפּוּס, יוֹסִיף ה' אֵלֵיכֶם אֶלֶף פְּעָמִים, וּמוֹהֲרֵנִי וְ"ל הַדְּגִישׁ מְאֹד מְאֹד בְּנַחֲיִצוֹת הַצְּדָקָה לְהִדְפֹּסֵת תּוֹרַת רַבְּנוּ וְ"ל, עַד שֶׁאֲמַר (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, בְּרֻכּוֹת הַשְּׁחַר, הַלְכָה ה'): "צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם" (תְּהִלִּים קִיט, קמב) — אֵיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאַרְתָּ לְעוֹלָם? "וְתוֹרַתְךָ אֲמֶת" — אִם נוֹתְנִים לְהִדְפֹּסֵת "תּוֹרַת אֲמֶת". וְתִהְיֶה לְאֵל, הַסֵּפָרִים עוֹשִׂים רֶשֶׁם בְּעוֹלָם, וּבְפִרְטוּיּוֹת בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְתִהְיֶה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים אֶל דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל בְּכָל פַּעַם בְּנֵי נְעוּרִים חֲדָשִׁים.

יְדִידְךָ לְנִצָּח...

א' תַּצַּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרֶךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְּשׁ לְסִדֵּר עֲקֵב הַיְתַשְׁלִ"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד מְאֹד, נִזְר רֵאשִׁי, נִר לְצַדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ

יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך היקר מיום רביעי לסדר עקב והמעות להדפסה לנכון
קבלתי, ופה תקבל ספר, שאף יצא מבית הדפוס, למען תחיה את
עצמך בזה, והשם יתברך יזכני לגמר בקרוב יתר הספרים.

אהובי, אחי היקר, חזק ואמץ מאד מאד להיות תמיד בשמחה
עצומה, ותהלה לאל, יש גיש לנו להיות בשמחה, שאנו יודעים
מרבי אמת בזה, רבי המנפח בנו חיים חדשים, רבי המקרב אותנו
אליו יתברך, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה
עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

וצריך שתדע, בני, ואחי, כי השמחה לשמח בו יתברך היא
היסוד והעקרית ביהדות (שבת לא): אמונה זה סדר זרעים, וכשאדם
יודע ידיעה ברורה שיש אלה יחיד ומיוחד אין סוף ברוך הוא,
ואיהו ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ולית
אתר דפנוי מניה, ואתה מחיה את כלם, אז סובל הכל (עין
לקוטי מוה"ר"ן, חלק א', סימן קנה), ומקבל באהבה חרופין וגדופין
וחלישות הדעת, כי יודע אשר אין סוף ברוך הוא מסתתר שם,
וזוכה לעבר בשלום על הכל, וממשיך ברכות וישועות חסד
ורחמים, כי (מדרש רבה פרשת פקודי נא, א): כל מי שהוא גאמן,
הקדוש-ברוך-הוא מביא ברכות על ידו וכו', עין שם; ורבנו ז"ל
אמר, שאצלו העקר הוא האמונה (שיחות ה"ן), ועל-פני צריך להכניס
את עצמו בכל יום ובכל רגע מתחדש אל תוף האמונה הקדושה.
ובודאי אתה צודק במה שכתבת, שאתה רואה שעקר השלמות בזה
העולם לסתם עיניו מחיזו דהאי עלמא, ולא להסתפל על שום בריה
בעולם יהיה איך שיהיה וכו' וכו', כי באמת דבר זה תלוי כפי
אמונתו בו יתברך, כי אם מכניס את עצמו אל תוף האמונה, ויודע
ברור שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל משגח בהשגחה פרטי
פרטית, אז אינו מתבלבל כבר מאחר כלל, כי מה יעשה לי אדם,
ה' לי לא אירא. וכל מה שתכניס ידיעות אלו בלבך ודעתך, כמו-כן
תזכה להרחבת הדעת, ותהיה אף ורק בשמחה, כי אין לך עוד

שִׁמְחָה גְדוֹלָה מְזוּ, כְּשִׂיּוֹדְעִין אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אֲתוֹ, עֲמוּ וְאַצְלוּ מִמֶּשׁ, וּמִחֲמַת שְׂמֵצוֹת הַשִּׁמְחָה הַיָּהּ הַכְּלִית וְהַכְּלִי לְכֹל הַקְּדוּשׁוֹת וְלְכֹל הַהִשְׁגוֹת, עַל-כֵּן מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל מִצְוֹת הַשִּׁמְחָה הַסֵּמ"ך-מ"ם לְאַרְכוּ וּלְרַחְבוּ, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמִסַּר נַפְשֵׁנוּ תָּמִיד עַל מִצְוֹת הַשִּׁמְחָה, לְגִיל וְלִשְׂמוּחַ כָּל הַיּוֹם, וְלִהְיוֹת אֶת עֲצֻמְנוּ עִם כָּל הַנְּקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂאֵנוּ זוֹכִים לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם — צִיצִית, תְּפִלִּין, תּוֹרָה, תְּפִלָּה, צְדָקָה, שִׁבְתַּת וְכוּ' וְכוּ', וּבְזֶה בְּעֲצֻמוֹ רְאוּי לְנוּ תָּמִיד לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצֻמְנוּ, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת שְׂאֵנוּ זוֹכִים לִידַע מִכֵּן הַשִּׁמְחָה, הַנִּכְלָל בְּמִקּוֹר הַשִּׁמְחָה, הַמְקַשְׂרָנוּ אֶל שְׂרֵשׁ הַשִּׁמְחָה. וְאוֹדוֹת הַלְמוּדִים, חֲזוֹק חֲזוֹק מְאֹד מְאֹד, וּמִקְדָּם בְּסַעֲדַת מְלוֹה-מְלָכָה לְמַדְתִּי בְּתֵנָּא דְּבִי אֱלֵיהּ זוּטָא (פְּרָק יב): "וְאִם תֹּאמַר מִי שְׂקָרָא הַרְבֵּה וְשִׁנְיָה הַרְבֵּה, וּמִי שְׂקָרָא וְשִׁנְיָה קִמְעָא, יִהְיֶה מְאֹר פְּנִיָּהּ שְׁוִין כְּאַחַד בְּמְאֹר פְּנִים לְעוֹלָם הַבָּא? אֵינוּ כֵּן, בְּרוּךְ הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, שְׂאִין לְפָנָיו מִשׁוּא פְּנִים" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְהַתֵּנָּא הַקְּדוּשׁ מְעִיד (אֲבוֹת ב): "אִם לְמַדְתִּי תּוֹרָה הַרְבֵּה נוֹתְנִים לָךְ שְׂכָר הַרְבֵּה", עֵינֵי שָׁם; וְלֵךְ נָא וּרְאֵה מַה שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (חֲגִיגָה ט): עַל הַפְּסוּק (מְלָאכִי ג, יח): "וְשִׁבְתָּם וּרְאִיתָם בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע, בֵּין עוֹבֵד אֱלֹקִים לְאֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ", אֵינוּ דוֹמֶה שְׁוִיָּה פְּרָקוּ מְאֹה פְּעַמִּים לְשׁוֹנָה פְּרָקוּ מְאֹה וְאַחַת, כִּי זֶה שְׁהוֹסִיף רַק עוֹד פְּעַם אַחַת, חֲבָרוּ נִקְרָא לְגַבְיּוֹ "אֲשֶׁר לֹא עֲבָדוּ", עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן חֲזוֹק, חֲזוֹק, לְחֹזֵר וְלְחֹזֵר פְּעַמִּים אֵין מְסָפֵר — ש"ס וְאַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלֹחַן עֲרוּף, וּבִיּוֹתֵר תְּנַהֵר לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת, וְכֵן לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן וְלְקוּטֵי-תְּפִלוֹת, אֲשֶׁר הֵם אוֹרוֹת צַחְצַחוֹת, חֲיוֹת נַפְשֵׁנוּ, וּמְאִירִים בְּנוּ אֶמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּהֶאֱרָה נוֹרְאָה.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, בְּרַח לָךְ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְחִסְפָּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מַה שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִהְיֶה עֲקָשׁן גְּדוֹל עַל דְּבָר זֶה יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, כִּי עַל תְּפִלָּה צְרִיכִים הַתְּחַדְּשׁוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, וְתָמִיד יִהְיֶה בְּעֵינָיו כְּאִלּוּ עֲכָשׁוּ הוּא מִתְחִיל בְּפַעַם הַרְאֵשׁוֹנָה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין לָךְ חֲזוֹק הַחֲסִידוֹת כְּתַחֲלָתָהּ,

אָשֶׁר   א' תצה   בנחל   עז

ועקר שלמות ההתבודדות צריך להיות כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, פְּנִים אֶל פְּנִים מִמֶּשׁ, וְיִסְפָּר לוֹ הַכֹּל — כָּל עֲנִינָיו וְכָל עֲסָקָיו וְכָל תְּנוּעוֹתָיו וְכוּ', זֶהוּ עֵקֶר שְׁלֹמֹת הַהִתְבּוּדוֹת. גַּם תַּחֲחִיל לֹא מֵר בְּכָל לַיְלָה 'קְרִיאת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטָּה' כְּסֵדֶר הָאָרִיז"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן גָּמוּר לַפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוּכָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל בְּשֵׁם הָאָרִיז"ל.

הדורש שלומך...

א' תצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר עֵקֶב ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמֶךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה אֲמִתִּית, שְׂזִכִּיתָ לְהִתְנוּדֵעַ מִרְבֵּנוּ וְ"ל, וְהַשְׁמִיחָה הַזֹּאת צְרִיכָה לְעֵלוֹת אֲצִלְךָ עַל כָּל הַשְׁמִחוֹת, כִּי בְּאַמֶּת אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ רְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, וְאִיךָ אָנוּ זוֹכִים שְׂיִהְיֶה לָנוּ אִיזָה קֶשֶׁר, אִיזוֹ שְׂיִכּוֹת אֶל רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, לְזֶה עֵקֶר שִׁמְחָתָנוּ שְׂאָנוּ בְּאַמֶּת מַחְזִיקִים אֶת עֲצָמָנוּ עִם רַבֵּנוּ וְ"ל, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵךְ, שְׂנִזְכֶּה לְהַחְזִיק עֲצָמָנוּ בּוֹ וְ"ל, וְזֶה יַעֲזָרֵנוּ בְּהִתְקַרְבוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ וְ"ל תְּלוּיָהּ רַק כְּפִי אַחֲדוֹת תְּלַמִּידָיו, כִּי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הוּא צָנוּר נִפְרָד, שְׁעַל יְדוֹ מוֹצִיא רַבֵּנוּ וְ"ל מִהַפֶּתַח אֶל הַפֶּעַל עֲנִינָיו, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְלְהַחְזִיק עֲצָמָנוּ בְּיַחַד, וְאִם הָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים בְּכָל מְקוֹם וּמְקוֹם שֶׁהֵם רַק נִמְצְאִים, מִתְאַחֲדִים בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, אֲזוּ הֵיינוּ יְכוּלִים לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְהַסְמִ"ךָ-מ"ם יוֹדֵעַ אֶת זֶה,

עַח אֲשֶׁר א' תְּצוּ בְּנַחֵל

וְעַל-כֵּן הוּא עוֹשֶׂה פְּרוּדִים וּמַחְלֵקֵת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בְּאִפְּן שֶׁלֹּא יִלְךְ דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, כִּי הִסְמִיךְ-מ"ם יָנִיחַ אֶת הַכֹּל, אֲבָל לֹא אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא מְאֹד מְאֹד מִפְּחָד מִדַּעַת רַבְּנוּ ז"ל שֶׁיִּכְבֹּשׂ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאִזּוּ יִשְׁחָטוּ אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיִּכּוֹל לִרְאוֹת שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה אַחֲרָה וְרַעוּת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

בְּרַח לָךְ מוֹפְוִחִים, וּבְרַח לָךְ מְאַסְפוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ' וְכוּ', רַק תִּלְקֹט נַפְשׁ אֶל נַפְשׁ, וּתְדַבֵּר עִם הַנִּפְשׁוֹת מִדְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְעַד שִׁיתְקַבְּצוּ הַרְבֵּה נַפְשׁוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם קְבוּץ קְדוֹשׁ לְדַבֵּר תָּמִיד מִעֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, עֲנִינֵינוּ צְרִיף לְהִיּוֹת רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, קִימַת חֲצוֹת וְלֵילֶךְ לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּשָׂדוֹת וּבִיעָרִים, עַל הַגְּגוֹת וּבְתוֹךְ הַמְּרַתְּפִים בְּהַצָּנֶע, שְׂאֵף אֶחָד לֹא יֵדַע מְזֶה, כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַהַתְּבוֹדוֹת, כְּשֶׁאֵין אֶחָד יוֹדֵעַ אִיפֹה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, וְשׁוֹפֵף אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִוְתֵר מְזֶה לֹא צְרִיף לְהִיּוֹת עֲנִינֵינוּ, וְזֶה הִנֵּה תָּמִיד בְּבִרְסָלָב, שֶׁחֲפָשׂוּ רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵךְ מְאֹד שֶׁהַכְּנִיס הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹרֵר הַכַּתּוּת הַרְעוֹת, הֵם עָשׂוּ חֲרָבָן, עַד שֶׁנֶּאֱבָד הַטַּעַם וְהַרְיַח וְהַמְּרָאָה (עֵין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוֹם שְׁנִי), וְתִאֲמִין לִי שֶׁיִּכּוֹלִים עֲדִין לְחַיּוֹת עִם הַסְּפִיחִים. וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁנוֹזֵכָה לְמִצָּא אֶת הַגְּנֵנִי שֶׁהוּא בַּעַל הַשָּׂדֶה (לְקוּטִי-מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס), שֶׁעַל יָדָם נִזְכָּה לְחַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נִצְחָיִים, חַיִּים אֲמִתִּיִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּצוּ.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר רֵאָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר   א' תצו   בנחל   עט

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך
הקשה ממה שעובר עליך, שאתה סובל חרופין וגדופין מאנשי דלא
מעלי וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, עליך לדעת, כי מי שרק רוצה להכנס
בצרכי צבור, עליו לסבל מה שסובל, כמו שאמרו במדרש פירשת
וארא (שמות רבה ז, ג), על פסוק (שמות ו, יג): "ויצונו אל בני ישראל"
— אמר להם הקדוש-ברוך-הוא, בני סבלנים הן, רגזיני הן, טרחניני
הן, על מנת כן תהיו מקבלים עליכם, שיהיו מקבלים אתכם שיהיו
מסקלין אתכם באבנים וכו', עין שם; הינו שהקדוש-ברוך-הוא
הזהיר את משה ואת אהרן שידעו, אשר עם ישראל הם עם קשי
ערף וסובלים מהם מה שסובלים, ומי שרק רוצה להכנס בעל
הצבור, עליו לסבל מאד, ואם יאמר אף-על-פי-כן, אז יאיר עליו
הקדוש-ברוך-הוא מלך עליון בעצמו, שיתגלה אורו ותברך אשר
רק לו המלוכה. וכשתקבל על עצמך דבר זה אז תצליח. והענין
למה צריך להיות דבר כזה, שצריכים לסבל? אלא באמת אין שום
מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אף הוא
כדגמת הקלפה שהיא חופפת ומקפת על הפרי הכנוס בתוכה
ומסתרת אותה, כמשל קלפת האגוז, ואין תרופה להוציא הפרי, כי
אם על-ידי שבירת הקלפה, ונשמות ישראל הן בבחינת אגוז, כמו
שכתוב (שיר השירים ו, יא): "אל גנת אגוז ירדתי", שהן נשמות
ישראל, אף מחמת הרע והחשך, ההעלם וההסתר שבזה העולם
שנתלבש בהם, ומכסה ומסתיר מהם את אמתת מציאותו ותברך,
מזה בא כשאחד רוצה לשבר את הקלפה מהם, אז מתחילים
להשתולל ולצעק, בדרך שאדם שרוצה לפתח קלפת האגוז, הרבה
פעמים האגוז קופץ לו בפנים... והוא צריך להכות הרבה על
הקלפה עד שיצא הפרי, כמו-כן מי שעוסק בצרכי צבור, עליו לידע
כי הרי רוצה לגלות את אמתת מציאותו ותברך גם להם, ולכן
הקלפה שבהם היא היא המעוררת להיות טרחנים וסרבנים ומצעים
ומעיקים לו, ולכן אם יתגבר על עצמו ולא יסתכל על כל זה, אלא
יהיה עוסק בצרכי צבור באמונה, הקדוש-ברוך-הוא ישלם לו שכרו

בְּכֹל טוֹב הַנִּרְאָה וְהַנִּגְלָה.

וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת דְּבַר זֶה, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אִם לְקַחְתָּ עַל עֲצָמְךָ לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, רְאוּי לָךְ לִידַע אֲשֶׁר יְקוּמוּ עָלֶיךָ אֵינָשִׁי דְלֹא מַעְלֵי בַעֲלֵי עֲבֵרוֹת וְכוּ' נוֹאֲפִים כְּכֹלְבַּיִם וְכוּ', בְּלִבֵּין דְחֻצִיפִין וְכוּ', וַיִּנְבְּחוּ עָלֶיךָ, וַיִּדְבְּרוּ עָלֶיךָ כָּל דְּבַר אָסוּר וְכוּ' וְכוּ', וְעַם כָּל זֹאת אָסוּר לָךְ לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלֵל, וְאִם תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזַ תְּצַלִּיחַ דְרַכְךָ בְּעִבּוֹדַת הַקֹּדֶשׁ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, כָּל עֵקֶר הַצְּלַחְתִּי בְהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכְמָה חוּצָה, זֶה שְׁנַיִם עַל גְּבֵי שְׁנַיִם, שְׁאֵנִי עוֹסֵק בְּזֶה: הֵן בְּאֲמִירַת שְׁעוּרִים בְּרַבִּים בְּכָל שָׁבוּעַ וְהֵן בְּהַדְפַּסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלַחֲדָשׁ בְּהֶם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי-זֶה שְׁאֵינִי מִתְפַּעֵל מֵהֵנִי בְּלִבֵּין דְחֻצִיפִין וְכוּ', וְאֵנִי מִתְאַזֵּר בְּעִזּוֹת וְעַקְשָׁנוֹת דְקַדְשָׁה כְּנִגְדָם, וְאֵינִי מִתְפַּעֵל מֵהֶם כָּלֵל, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה אֲנִי מַצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תצו.

בְּעִזּוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבַּחּוּר הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְבּוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁתוּזָפָה לְהִיּוֹת אֶצְל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, כִּי כְּבָר עֲכָשׁוּ צְרִיכִים לְהִתְחִיל לְבַקֵּשׁ לְזְכוּת לְהִיּוֹת בְּקַבּוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ, כִּי עוֹד מְעַט יִהְיֶה רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל וְהוּא חֹדֶשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְצְרִיכִים לְהַכִּין אֶת

אָשֶׁר   א' תצח   בַּנְחָל   פּא

עצמנו על ראש השנה הקדוש והנורא, ולכן אל תהיה בטלן, אלא תנצל את החודש הזה הפא עלינו לטובה בתשובה, ותבקש ממנו יתברך שתזכה להיות אצל הקבוצ הקדוש שלנו.

דעת לנבון, שתלמד עכשו עד ראש השנה את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פז, ותאמר עליה התפלה, והקדוש-ברוך הוא זמן לך זוג טוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תצח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ראה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הפחור היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב פל הימים, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

פה תקבל רצוף ספר אחד, אשר אף זה נגמר, למען תחיה נפשך בו, פי, תהלה לאל, יש לך חלק גדול בספר זה.

אהובי, אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד לעשות פל מיני פעולות שבעולם להיות אף ורק בשמחה תמיד, ואל תניח את העצבות אצלך אפלו פרגע, פי עצבות היא סטרא אחרא, והשם יתברך שונא אותה, ותכף-ומיד פשרוזה להיות איש פשר, עברה גדולה פשהוא בעצבות, ותעשה פל מיני פעולות שבעולם להיות תמיד בשמחה, ותרקד רקודים אפלו בינך לבין עצמך, ותשיר לעצמך נגונים של שמחה, העקר הוא שמחה. וצריך שתדע, שבכל פעם נופלת ונמשכת על האדם עצבות ומרירות על לא דבר, רק מחמת טבעי ומקרי הזמן וכו', על-פן ההכרח להרגיל ולסדר את טבעו, שיהיה נמשך תמיד רק אל מידת השמחה והחדוה, ואף שדבר זה פא בקשי גדול, על-פל-פנים פדאי לבלות על זה שעות שעות,

כְּדֵי לְשַׁמַּח נַפְשׁוֹ. וְתִהְיֶה לָאֵל, יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ עַל מַה לְשַׁמַּח שְׂזוּכֵינוּ
 לְהַבְרֵא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשֵׂנִי גוֹי, וּמִוִּהְרֵנִי וְז"ל גְּלָהּ (לְקוּטֵי-
 הַלְכוֹת, הַשְּׂמֵת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), שְׁכַל הַשָּׁנָה וְהַכְּבוֹדוֹת שְׂנוּפְלֹת עַל
 הָאָדָם, הוּא רַק מַחֲמַת שְׂאִינוֹ דִּן אֶת עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, וְאִינוֹ מוֹצֵא
 בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְכו', וְכָל עֲנֵן הַתְּגִלוֹת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ תִּהְיֶה
 לְמִצָּא אֶת הַטוֹב בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָנוּ, שְׂזוּכֵינוּ
 לְהַתְּוֹדֵעַ מֵרַבֵּי אָמֶת כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד
 חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

הַהֲכָרַח לְקִצּוֹר.

יְדִידֵךְ...

א' תצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי רֵאָה ה'תשל"ד.

שְׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
 לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַחֲסָד
 שֶׁבְּהֵאֵי נִחְלָא עֲמִיקָא וְטְמִירָא דְנִבְיַע בֵּיהּ חֲכָמְתָא עֲלָאָה מִסוּד שְׁלֵשׁ
 רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכו'. ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי בְּעֶרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ שְׁעֶבֶר, וְתֹאמִין לִי שְׁנֵה
 שְׁלֵשָׁה יָמִים נִשְׁבֵּר לְבִי בְּקִרְבִּי מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֵךְ
 הַקָּשָׁה מְכַל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַךְ כָּבֵד הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּלְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן קצ"ה, עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ
 לִי", הֵינּוּ שְׂגָם בְּצָרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מְרַחֵיב לָנוּ, כִּי אִם יִסְתַּכַּל
 הָאָדָם עַל חֲסָדֵי ה', יִרְאֶה שְׂאֵפְלוֹ בְּעֵת שֶׁהַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מִצָּר לוֹ גַּם
 בְּצָרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ מְרַחֵיב לוֹ, וּמַגְדִּיל חֲסָדוֹ עִמּוֹ וְכו', עֵינַן
 שָׁם; וְרֵאוּי לָנוּ לִילָךְ עִם הַגְּלוּי הַנּוֹפֵלָא הַזֶּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה
 וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ, וְלְהַסְתַּכַּל
 וְלְהַתְּבוֹנֵן עַל חֲסָדֵי הַשֵּׁם יְתָבָרֵךְ עִמָּנוּ.

וְלֹךְ נָא וּרְאֵה מֵה שְׂצוּעַק וּבּוֹכָה יִרְמְיָהוּ הַנְּבִיא (אֵיכָה, פָּרָק ג'):
 "אוֹתִי נִהַג וְיִלְךְ חֲשֵׁךְ וְלֹא אוֹר וְגו' בְּמַחְשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם
 וְגו', גַּם כִּי אֲזַעַק וְאֲשׁוּעַ שְׁתֵּם תִּפְלְתִי וְגו' וְאָמַר אֲבָד נִצְחִי וְתוֹחֲלֹתִי
 מֵה'", אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּתַקְּףָהּ הַחֲשֵׁךְ וְהַמְרִירוֹת שֶׁעָבַר עָלָיו אָמַר:
 "זֹאת אָשִׁיב אֶל לְבִי עַל-כֵּן אוֹחִיל, חֲסֵדִי ה' כִּי לֹא תִמְנֹנֵנִי כִּי לֹא כָלוּ
 רַחֲמָיו", שֶׁמָּצָא הֶרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, וְחִזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה "חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אִמוּנָתְךָ", כִּי הַמְּאֲמִין שֶׁבְּתַקְּףָהּ
 הַקִּטְנוּת וְהַדַּחְקוּת, הַצָּעַר וְהַמְרִירוֹת גַּם שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם
 מִסְתַּתֵּר, בּוֹ בְּרַגְעַת תִּפְרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן, וְיִכּוֹל לְעַבֵּר עַל הַכֹּל,
 "חֲלָקִי ה' אִמְרָה נִפְשִׁי עַל-כֵּן אוֹחִיל לוֹ", כִּי נִשְׁמֹת יִשְׂרָאֵל הֵן חֲלָק
 אֱלוֹךְ מִמַּעַל מִמַּשׁ, וּמְחַזֵּק וּמְאֲמֵץ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

אֲחִי, חִזַּק! אֲחִי, חִזַּק! אֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּל-כֶּף אֶף שֶׁעָשִׂיתָ כָּבֹד
 מֵה שֶׁעָשִׂיתָ וְכו', עֲדִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מֵלֵא כָּל
 הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, "טוֹב ה' לִקְנוֹ לְנַפְשׁ תִּדְרָשְׁנוּ", וְעַל-כֵּן בִּידֵיעוֹת אֱלוֹ
 "טוֹב וְיָחִיל וְדוּמָם לְתַשׁוּעַת ה', כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם ה'" (אֵיכָה ג, כו);
 הָרִי לָךְ, שֶׁבְּתַקְּףָהּ הַמְרִירוֹת שֶׁעָבְרָה עָלָיו אֲזו, מָצָא הֶרְחָבוֹת רַבּוֹת,
 וְחִזַּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶף שֶׁמָּצָד אֶחָד הָיָה מֵר לוֹ מְאֹד מְאֹד,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן נַחַם אֶת עֲצָמוֹ, כִּי בְּיָדָיו סוּף כָּל סוּף תְּבוּאָה גַּם
 יִשׁוּעָתוֹ, וִירַחֵם גַּם עָלָיו ה', וְכֵן נַחַם גַּם אֶת אַחֵרִים וְחִזַּקֵם וְאֲמַצֵם,
 וְעַל-כֵּן נִקְרָא יִרְמְיָהּ הַנְּבִיא עַל שֵׁם יְרֵם יְהֵ (עֵינִי לְקוּיט יִרְמְיָהוּ, רְמֹז רֵנו),
 כִּי זָכָה לְהַגְבִּיָה כְּבִיכּוֹל אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בְּזֵה שֶׁמְחַזְּקִים וּמְאֲמָצִים
 נַפְשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וּמַגְבִּיָהִם אוֹתָהּ, כְּבִיכּוֹל אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מַגְבִּיָהִם, כִּי
 קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְיִשְׂרָאֵל חַד הוּא (זֶהַר ח"ג עג.), וּמְזֵה מוֹכֵן גַּם
 הַהַפּוּךְ, חַס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁמְחַלִּישִׁין דַּעַת אֶחָד וּמּוֹרִידִים אוֹתוֹ, כְּבִיכּוֹל
 אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מּוֹרִידִין (הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמְרֵנוּ מְזֵה).

וְזוֹ תִהְיֶה כָּל עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ, שֶׁעָלָיו נֹאמַר (בְּרֵאשִׁית ה, כט): "זֶה
 יִבְרָא מִיָּנֹוּ מִמַּעַשְׂנוֹ וּמִמַּעַצְבוֹן יִדְּיָנוּ וְכו' כִּי הוּא מְנַחֵם הַכֹּל
 וּמְשַׁמֵּחַ הַכֹּל (עֵינִי לְקוּיט-מּוֹהֲרֵן, חֲלָק ב', סִמָּן ב'), רַבְּנוּ נַחֲמֵן כֵּן
 שֶׁמְחָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר הוּא נִשְׁלַח בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֶלֶּה לְהָרִים

וּלְהַגְבִּיחַ אֶת כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, הַשְּׁבוּרִים וְהַרְצוּצִים וְכוּ', וְלְהַעֲלוֹתָם בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה, וְלְהַשִּׁיבָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא מְבִין אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּמְמַשֵּׁיךְ רַחֲמָנִיתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וּמְכַל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן עַל כָּל מְקַרֵּב וּמְקַרֵּב, הוּא מְמַשֵּׁיךְ רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ וּמְאִיר בּוֹ אִוְרוֹת צַחְצַחוֹת, חֲזוּק וְאֲמוּץ, שְׂמִיחָה וְרַעַת, לְהַתְחַזֵּק וְלְהַתְאַמֵּץ וְלַעֲמֹד עַל עַמְדוֹ, וְלֹא יִפֹּל בְּרַעַתוֹ מִשׁוּם דְּבַר שְׂבָעוּלָם וְלֹא יִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם, וְאֵל יִבְלָבוּהוּ פְּגָעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן, וּמְכַל שְׂפָן וְקַל וְחֹמֶר עֲלֶיךָ, אַחֵי הַיֶּקֶר, אֲשֶׁר מְסַרְתָּ נַפְשְׁךָ, וְזָכִיתָ בְּזָכוֹת נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ, לְהַדְפִּיס אֶת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא בַּפֶּעַם הַשְּׂמוּנָה-עֶשְׂרִי בְּתַכְלִית הַהַדוּר וְהִיפִי בְּהַגָּהָה וּבְכַרִּיכָה נְאֻם אֲשֶׁר לֹא קָדְמוֹ אֵלֶיךָ בְּכָל הַהַדְפָּסוֹת הַקְּדוּמוֹת, וּמָה גַם שֶׁדָּבַר זֶה עוֹד לֹא הָיָה אֲצִל כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵאִז שֶׁהַדְפִּיסוֹ אֶת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, שֶׁבָּחֹר צָעִיר יִתְעַסֵּק בְּקִדְשִׁים, וְיִזְכֶּה לְהַדְפִּיס סֵפֶר זֶה, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהַר"ן תּוֹ"ל בְּשַׁעַת כְּרִיכַת הַסֵּפֶר: אֵתֶם חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא דְּבַר פְּשׁוּט, "עוֹלָמוֹת תְּלוּיִים בְּסֵפֶר זֶה", וְאַתָּה הָרֵאשׁוֹן שֶׁזָּכִיתָ לְזֶה, רְאוּי לָךְ לְשַׂמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מִתְדַּשׁ, וּכְשֶׁהֵבִיא מוֹהַר"ן תּוֹ"ל אֶת הַסֵּפֶר הָרֵאשׁוֹן שֶׁנִּדְפַס אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: "הָאֵתָּה תִּהְיֶה בְּמִרְהָ שְׁחוּרָה? דִּי בִּיסָט מְחַיֵּב 'מְשׁוּנָה פְּרִיילִיךְ' צוֹ וַיִּין".

תַּדַע, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל צוּעַק וּמְכַרְיוֹ גַם עֲלֶיךָ, עֲכָשׁוּ שֶׁהֵבִאתָ לוֹ הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַדְּפֻסָּה י"ח, ... הָאֵתָּה תִּהְיֶה בְּמִרְהָ שְׁחוּרָה? דִּי בִּיסָט מְחַיֵּב 'מְשׁוּנָה פְּרִיילִיךְ' צוֹ וַיִּין. וּבְפִרְטוּיּוֹת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁסִּפְרוּ יַדְפֵּס וַיִּחְזֹר וַיַּדְפֵּס וְכוּ', וְהוּא יַעֲמֹד מִן הַצַּד וַיִּסְתַּכֵּל עַל זֶה (עִי' כָּל אֵלּוּ הַשִּׁיחוֹת בְּחֵי-מוֹהַר"ן). וְעַל-כֵּן בָּחֹר צָעִיר זָכָה לְהַדְפִּיס אֶת הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְרַבְּנוּ ז"ל עוֹמֵד מִן הַצַּד וּמְסַתַּכֵּל עֲלֶיךָ, הִיַּעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁרַבְּנוּ ז"ל וְעוֹט דִּיר אָפּ לְאִזְנֵי, כַּמָּה גַּחַת רוּחַ אֵתָּה גוֹרֵם לוֹ וְכוּ', וּבְפִרְטָה שֶׁהַגִּיעָה לָךְ הַדְּפֻסָּה הַסֵּפֶר בְּמִסְרֵיּוֹת נִפְשׁ מְמַשׁ, הִיַּעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁאִין רַבְּנוּ ז"ל אוֹהֵב אוֹתְךָ, אוֹ

אֲשֶׁר   א' תצט   בנחל   פה

בשביל זה הולך ההפוך מרצונך, הלא רבנו ז"ל אמר: צו מיר האט נאך קיינער נישט דער לייגט פון וועמען איך נעם גיב איך?

זכר וראה והבט כמה בחורים מסתובכים במצב יותר גרוע ממך באלפי פעמים וכו' (אף שלך נדמה, שאין עוד בעולם כמצרך). וכן הם מסבכים בחובות עצומים לאלפים ממש, והחובות הם על דברים של מה בכך, הכל הכלים, עסקי עולם הזה, ואשריך שנתפסת על דברי תורה, פי זכית בזכות נפלאה, נוראה קדושה ועליונה כזו, לעסק בענין גאלת ישראל, והוא הדפסת הקוטי-מוהר"ן הקדוש, אשר רבנו ז"ל אמר, שהוא אתחלתא דגאלה, כלל ישראל עומדים ומחכים ומקוים לגאלה זה קרוב לאלפים שנה, ואתה בחור צעיר, זכה אותך השם יתברך, שיהיה לך חלק נפלא בהתקרות הגאלה, איך תכניס בעצמך העצבות והמרירות אפלו רגע אחד?! הנה ראוי לך לקנות כלי זמר, ולזמר כל יום ויום, וגם לעשות סעדה גדולה על הזכות הזו, שנתנו לך מן השמים להדפיס לקוטי-מוהר"ן; ובאמת אם היינו יודעים אחד מני אלה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו', על-כּל-פנים נקדה קטנה מיהו רבנו ז"ל, היינו רוקדים כל היום בשמחה שאין לה קץ ואין לה סוף, על נעם חלקנו וגורלנו, שזכינו בזכיות חנם ממש להיות בחלקו של רבנו ז"ל, ומכל שכן אתה, שגם זכית להדפיס ספרו, ראוי לך להיות תמיד בשמחה עצומה, ומכל שכן וכל שכן שזכית להיות גם בצינו הקדוש, אשר הבטיח לנו הבטחה חזקה כזו, ראוי לך להיות אף ורק בשמחה תמיד, ולא לדאג כלל, כי בודאי בא יבוא יום ישועתך, ומה שמתעב עדין זהו מפלאי השגחתו יתברך, אשר אין לנו רשות לחשב ולחקר בזה, רק להיות סבלן גדול, ולסבל כל העובר עליו, ולחכות ולקוות על ישועתו. וצריך שתדע, אהובי, אחי היקר, ככל שאדם זוכה להכלל בו יתברך, כמזכר יותר אמת יש בו, וזוכה לסבלנות גדולה, ואינו משיב למחרפו ולמבזהו ולמצער, פי דומה לו יתברך, שהוא מעלים עין מסוררים. ורבנו

ק) אלי עדין אף אחד לא הפסיד, ממי שאני לוקח אני נותן.

ו"ל אָמַר, שְׁזָכָה לְהַגִּיעַ לְכֶךָ בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלְמוֹת שְׁאִין שְׁלֵמוֹת אַחֲרָיו, כִּי שָׁם בְּאַרְצָן יִשְׂרָאֵל מֵאִיר אֹרֹו יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד מְאֹד, לְמִי שְׁעִין פְּקוּחָה לוֹ. וְאָמַר שְׁזָכָה לְהֶאָרִיךְ אִפּוּ בְּאַרְיֶכַת אַפִּים כְּזוֹ, שְׁאַפְלוּ עוֹשִׂים לוֹ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּבְזִיוּנוֹת, לֹא יִהְיֶה אֲכַפְתָּ לוֹ כָּלֵל, וְלֹא יַעֲשֶׂה אָצְלוֹ שׁוֹם רָשָׁם. וְאָנוּ תְּלַמִּידֵינוּ צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כְּמוֹהוּ, וְלְהַרְגִיל עֲצָמָנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵינוּ, וְלְהַתְנַהֵג בְּהִנְהָגוֹתָיו — לְדָם וְלִשְׁתֵּק לְכָל מְחַרְפֵינוּ וּמְצַעְרֵינוּ, וְלֹא נִסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, וְלֹא נִשְׁמַע אֲלֵיהֶם כָּלֵל יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיו, "אֲפְלוּ הֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ", תְּהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ אוֹהֲבִים הַרְבֵּה הַרְבֵּה, מֵה לָךְ עִם אֵלֶּה הַמְדַבְּרִים עֲלֶיךָ, בְּרַח לָךְ מֵהֶם כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ, מֵה אַתָּה צָרִיךְ אוֹתָם אֵין זֶה כִּי אִם הַקְּנֵאָה וְהַשְׁנֵאָה שֵׁישׁ בְּלָכֶם עֲלֶיךָ וְכו', עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ לְלַכֵּת בְּמִדְתּוֹ שֶׁל אֱהָרֹן, שִׁיְהִי "אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם" (אֲבוֹת), וְסוֹבֵל עֲלֻבוֹנוֹ וּמוֹחֵל לְכָל.

נָא וְנָא אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל וְכָלֵל יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיְהִי, וְתַחֲחִיל מֵעַכְשָׁו הַתַּחֲלָה חֲדָשָׁה בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבְכַרְט שֵׁימִי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים כְּכָר סְמוּכִים מְאֹד, תִּשְׁאַר כְּכָר שָׁם לְקַבּוּץ הַקְּדוּשׁ שְׁלָנוּ. וּמְאֹד מְאֹד שְׁמַחְתָּנִי, שְׁדַבְּרָתָ עִם אֲבִרְךָ אֶחָד בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְחִזְקָתָ אוֹתוֹ הַרְבֵּה, עַד שְׁנַתְעוֹרֵר עַל יָדְךָ וְהִלֵּךְ לְהַתְבוּדָה, וְאָמַר שְׁזוּהִי הַפַּעַם הִרְאֵנוּהָ בְּחַיָנוּ, שֶׁהִיְתָה לוֹ הַתְבוּדוֹת כְּזוֹ, רְאֵה גַם רְאֵה אֵילוֹ כּוֹחוֹת שֵׁישׁ בָּךְ, רְאֵה לְדַבֵּר עִמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְתַחֲזֹקוּ וְתִאֲמָצוּ, וְתִקְּוִים דְּבָרֵי רַבָנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן קו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מֵא, ב): "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל", כְּשֶׁאָדָם בְּקִטְנוּתוֹ, עֲצָתוֹ — שֵׁישְׁכִיל אֵל דָּל — שִׁידְבֹר וְיֵאִיר שְׁכָל בְּדֵל, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שְׁגָם אָצְלוֹ תִשְׁלַם דַּעְתּוֹ. וְכֵן הוּא בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן (חֵלֶק א', סִימָן נג), עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְדַבֵּר עִם תְּמִימִים, וְתַחֲזֹקֶם וְתִאֲמָצֶם, וְאִזּוּ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה גַם אָצְלְךָ אוֹר חוֹזֵר, וְתִזְכֶּה גַם-כֵּן לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ. וְלִמְעַן הַשָּׁם בְּרַח לָךְ מִלְצִים, וְאֵל תִּפְנֵס עִם שׁוֹם בְּרִיָה בּוֹכּוּחִים, אֵינְךָ מְחִיב לַתֵּן דֵּין וְחֶשְׁבוֹן לְשׁוֹם בְּרִיָה, וְתִמִּיד יִהְיֶה מְצַחֵךְ חֲזֹק נֶגֶד מְצַחֵם.

חַמְדַּת לְכַבֵּי! מֵה שֶׁבִקְשָׁתָ לְחַזְקָךְ וּלְאַמְצָךְ עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה, צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, כְּשֶׁאַדָּם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּמִסַּפֵּר לְפָנָיו יְתַבָּרֵךְ בְּכָל פַּעַם אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְהוּא מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ רַק עִמּוֹ יְתַבָּרֵךְ, אִזּוֹ הוּא זוֹכֵה לְכָל מִינֵי נַעַם וְשֶׁעֲשׂוּעַ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ. וּבְאַמֶּת כְּשֶׁזּוֹכִים לְהִתְיַשֵּׁב קֶצֶת, רוֹאִים אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יְתַבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יְתַבָּרֵךְ מְחִיָּה, מְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר — הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְעַל־כֵּן (תְּהִלִּים קַלֵּט, ז): "אֲנִי אֵלֶיךָ מְרוֹחֵךְ וְאֲנִי מִפְּנֵיךְ אֶבְרַח, אִם אֶסַּק שְׁמַיִם שָׁם אֶתָּה וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּחֱךְ" וְגו', וְאֵין שׁוֹם תְּכִלִּית אַחֲרַת בְּעוֹלָם, רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבָּרֵךְ פְּנִים אֶל פְּנִים מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוֹם חֲכָמוֹת, וְלִסְפֹּר לוֹ כָּל אֲשֶׁר עִם לְכַבּוֹ, מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁמִּסְפָּרִים לְחֵבֵר טוֹב. וּבְאַמֶּת הוּא יְתַבָּרֵךְ אֶב הַרְחֻמָּן, וְהוּא מְלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים וְאוֹהֵב אֶת בְּנָיו, וְהוּא צוֹפֵה וְרוֹאֵה בְּעֵלְבוֹן עֲלוֹבִים, אֵיךְ שֶׁהִסְמֵךְ־מִ"ם בּוֹעֵר וְכוּ', וְכֵן הוּא דֵּן אוֹתָנוּ לְכַף זְכוּת תְּמִיד, כִּי הוּא יוֹדֵעַ מְקוֹמוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן א'), וְהוּא קוֹרֵא אֱלֵינוּ בְּכַמָּה וְכַמָּה כְּרוֹזִין שֶׁנִּשְׁוֵב אֵלָיו, כִּי מִכָּל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יְתַבָּרֵךְ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נב), כִּי כְבוֹדוֹ יְתַבָּרֵךְ צוֹעֵק תְּמִיד וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לְאָדָם שֶׁיִּקְרַב עֲצָמוֹ אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, וְהוּא יְתַבָּרֵךְ יִקְרָבוּ בְּרַחֲמִים וּבְאַהֲבָה וּבְחַבְּבָה גְּדוּלָּה. גֵּא וְנֵא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִכָּל הָעֵבֶר, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּמִדַּת הַשְּׂכָחָה, לְשַׁכַּח בְּכָל פַּעַם אֶת הָעֵבֶר, וְאִזּוֹ דִּיקָא תִּזְכֶּה לְחַיּוֹת בְּכָל פַּעַם חַיִּים חַדְשִׁים. וְזֶהוּ עֵקֶר הַשְּׂלָמוֹת שֶׁאַדָּם צָרִיךְ לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם — לְזַכֵּר בּוֹ יְתַבָּרֵךְ, וְתַכְף־וּמִיד כְּשֶׁזּוֹכֵה לְזַכֵּר בּוֹ יְתַבָּרֵךְ, מִמִּילָא שׁוֹכַח מִכָּל הָעוֹלָם, וּכְבָר אֵינוֹ רוֹאֵה שׁוֹם בְּרִיָּה לְפָנָי עֵינָיו, כִּי הַכֵּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבָּרֵךְ מִמֶּשׁ — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ חֵלְקָנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ. חֲזַק וְאַמֵּץ לְגִיל וְלִשְׂמַח בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֵלְקָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

א' תק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה הִ'תְּשֵׁל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבַּחּוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְקוֹם בְּכֹל יוֹם קָדָם אוֹר הַיּוֹם, כִּי אֲזִי הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל
בְּשָׂמִים, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְקוֹם קָדָם אוֹר הַיּוֹם, אֲזִי כָּל הַיּוֹם הוֹלֵךְ לוֹ
בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, וַיְמָה גַּם אִם תּוֹכֵל לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין
אֲשֶׁר אֵין דְּבַר גָּדוֹל מִזֶּה, וְהַבְּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ,
הַתְּפִלָּה תְּפִלַּת וְתִיקִין, וְאָמַר, שְׂרוּצָה לְהִתְפַּלֵּל קָדָם שְׁנֵתְמַלֵּא אֲוִיר
הָעוֹלָם עִם הַבָּלִים רָעִים, וְכֵן הִזָּה נִזְהָר רַבְּנוּ ז"ל לֹא לְשָׁנוֹת אֶלָּא
לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְאַחֲרָיו מוֹהֲרֵנִי ת"ז חֹזֵק מְאֹד מְאֹד אֶת
עֵנְנֵי תְּפִלַּת וְתִיקִין, וְכֵן תִּלְמִידוֹ ר' נַחֲמָן טוֹלֵט שִׁנְעֵר, וְכֵן מְדוֹר הַדּוֹר
הַקְּפִידוֹ אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְאִף שֶׁהוּא דְּבַר
קָשֶׁה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֵין לָךְ עוֹד דְּבַר שֶׁעוֹמֵד בְּפָנֵי הַרְצוֹן, וּבַפְּרָט
אִם הוֹלְכִים לִישׁוֹן מִקֵּדָם, אֲזִי יְכוּלִים לְקוֹם וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת
הַנְּתִיקִין, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֲכָם בְּבַחֲיִנַת: "הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ",
שֶׁכָּבֵר מִתְּחִלַּת הַלְּיָלָה יִחַשְׁבֵּהוּ שְׂצָרִיכִים לְקוֹם, אֲזִי יִלְךְ לִישׁוֹן מִקֵּדָם,
כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים: סִגְלָה לְקוֹם מִקֵּדָם כְּשֶׁהוֹלְכִים
לִישׁוֹן מִקֵּדָם, וְעַל-כֵּן מָה יֵשׁ לִי יַעֲזוּת לְתַן לָךְ יוֹתֵר מֵעֲצָה זוֹ, שֶׁתִּלְךָ
לִישׁוֹן מִקֵּדָם, וְאֲזִי תּוֹכֵל לְקוֹם מִקֵּדָם.

רְאֵה לוֹמֵר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה עַל-פִּי סֵדֶר הָאֲרִיז"ל, וְהוּא
תְּקוּן גְּמוּר לְפָנֵים הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, בֵּין מוֹכָא בְּלִקוּטֵי-
הַלְכוֹת (הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמְּטָה, הַלְכָה ב'), תְּעִינֵן שָׁם וְתִקְּיִם
לְמַעֲשֶׂה; תִּדְעַ כְּשֶׁאָדָם קָם קָדָם אוֹר הַיּוֹם, אֲזִי הוֹלֵךְ לוֹ כָּל הַיּוֹם
בְּצוּרָה אַחֲרַת, כִּי אֲזִי קָדָם אוֹר הַיּוֹם, הוּא גְלוּי שְׂכִינָה, זְוֹג בֵּין
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְשְׂכִנְתִּיהָ, וּכְשֶׁאָדָם נִמְצָא אֲזִי בִּינִיָּהם, נִמְשַׁכֵּת עָלָיו
הָאָרֶה עַל כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ; וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

פט   בנחל   א' תקא   אָשֶׁר

(ברכות ו.), שְׁמִי שְׁסֻמָּךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה, לֹא פָסַק חוֹכָא מִפְּיּוּ כָּל הַיּוֹם,
כִּי עַל-יְדֵי שְׁסֻמָּךְ גְּאֵלָה לְתַפְלָה, שְׁזָה יְסוּד וּמְלָכוּת, הָאֲרַת קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכֻנְתִּיהָ, הִזָּה שָׁשׁ וְשִׁמַּח כָּל הַיּוֹם, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂהָ.

הַדְוִרֵּשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר רְאָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירו
יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאָה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל עַל כָּל אָשֶׁר בָּא עָלֶיךָ, וְתִשְׁמַר מְאֹד
מְאֹד עַל דְּבוּרֵי פִיךָ, כִּי בְּעַת צָרָה אָדָם יָכוֹל לְהַפְלִיט מִפְּיּוּ אֵיזָה
דְּבוּר כְּלָפִי מַעֲלָה, חַס וְשְׁלוֹם, אוּ לְקַלֵּל וְכוּ' וְכוּ', וְרֵאִיתִי בְּסִפְרֵי
הַקְּדוּשׁ "עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" לְהֵרַב הַקְּדוּשׁ מִקְּאִין־נִיץ (פְּרָשַׁת וְאַתְחַנֵּן): דְּוֹד
הַמְּלָךְ הִיָּה תְּמִיד גִּרְדָּךְ מִבְּנֵי-אָדָם, וּבְמִצְבֵּי מְסַפֵּן מִמֶּשׁ לְמוֹת
בִּידֵיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה שֵׁם נִפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ וְהוֹלֵךְ וּמִתְחַזֵּק תְּמִיד בְּעֲבוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמִחְשַׁבְתּוֹ הַזֹּכֶה בְּאַהֲבָה רַבָּה וּבְשִׂמְחַת לֵבָב בְּשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת וּבְמִסִּירוֹת נִפְשׁ מִמֶּשׁ, בְּחֻשְׁבוֹ מָה אִם יִהְרַגְנִי, גַּם-כֵּן אֲנִי
צָרִיךְ לְחֹזֵר לְאָבִי שְׁבִשְׁמִים וְלַעֲמֹד לְפָנָיו, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַמְּשִׁיךְ אֲרִיכַת
אִפְּסִים וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; הִינּוּ שְׁמֹגְלָה שָׁם סוּד נִפְלָא, שְׁדוּד הַמְּלָךְ הִיָּה
מֵאַרְיֵךְ אָף, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֵׂה פִּסָּא וּמְרַכְבָּה לְשִׁכִּינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.
וּצְרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת עֲצוּמָה בְּזֶה הָעוֹלָם לְכָלִי לְאָבֵד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְכָל הִתְחַזְּקוֹת הַזֶּה אֲנִי חֲנֻנוּ מִקְּבָלִים מִרַבְּנוּ ו"ל, כִּי
אֲתָה צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁמוֹהֵרְנִי ת' ו"ל עֲבַר בְּחַיִּים חִיּוֹתוֹ צְרוֹת כְּאֵלוֹ
מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אָשֶׁר לֹא נָתַן לְהַסְבִּיר כְּלָל, אֵיךְ בְּשׁוֹר וְדָם הִיָּה יָכוֹל
לְסַבֵּל כָּל-כָּף, וְעַל-כֵּן רְאָה לְקַבֵּל רְמִזִּים גַּם עַל עֲצָמָךְ, וְאִזּוּ תִּצְלִיחַ

דְּרָכָךָ תָּמִיד.

הַרְגַל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְתִדַע שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ הוּא הַצְלָחָה נְצִיחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֵאָר וְלִשְׁעַר כָּלֵל, וּבְרִגְעַ שְׂאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרָךְ, אִין לוֹ כְּבָר לְהַתְּבַיֵּשׁ מֵאִף אֶחָד, כִּי זֶה הַנְּהִיגָה כָּלֵלִית, וּמִי שֶׁחִזַּק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, אִז כָּל הַשְּׂקָרְנִים יְתַבְּטְלוּ מִמֶּנּוּ, וְכָל הַשְּׂקָרְנִים יִבְרָחוּ מִמֶּנּוּ (לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), הֶעֱקָר הַרְגַל אֶת עֲצֻמְךָ לְלֶכֶת בְּדַרְךָ זֶה, לְשִׁיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יְתַבְּרָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם שְׁכָל וְהַשְּׁפָלוֹת כָּלֵל, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנְיּוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקַבּ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר רְאָה ה'תּשׁל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לִידֵידי הַיְקָר, נֵר לְהַצְדִּיק, נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצִיחִים.

זֵיין בְּרִיעַף הָאֵב אֵיף שׁוִין עֲטְלִיכֶע מָאָהֵל דְּעַר הָאֵלְטֵן נָאָר מְרַב טְרָדוֹת הָאֵב אֵיף נִישְׁט גִּיקְאָנְט עֲנִטְפֶּעֶרן גְּלִיף און אויף יַעֲצֹט מוֹז אֵיף מְקַצֵּר זֵיין, בְּקָרוֹב וְעַל אֵיף דִּיר שְׁרִיִּבְעֵן בְּאַרִיכוֹת גְּדוּלָה, דָּא שִׁיק אֵיף דִּיר אֵיין סֶפֶר וּוָאס אִיז יַעֲצֹט אַרױס פּוֹן דְּרוּק כְּדִי דו זְאָלְסֵט זֵיף מִיט דְּעַם מְחִיָּה זֵיין, טִייעֶרער בְּרוּדֶער! מִיר דְּאַרְפֵּן טֵאָנְצֵן און שְׁפָרִינגֶען יַעֲדֶען טָאָג, מְרַב שְׁמַחָה וּוָאס מִיר הָאָב זױכָה גִּיוּוֹעֵן צו זֵיין אֵיִדֵן און גְּלוֹיבְעֵן אִין הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ וּוָאס עַר אִיז מְלֶךְ יְחִיד וּמְיַחַד אָב הַרְחֻמֵן, און אויף מִיר הָאָבֵן זױכָה גִּיוּוֹעֵן צו ווִיסֶען פּוֹן דְּעַם הַיִּלְיָגֶען רְבִי'ן, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שְׁעֵשָׂה עִמֶּנּוּ, זַעֲה זֵיף אֵיִס צו רַעֲדֵן דָּאס הָאָרֶץ פֶּאַר הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ יַעֲדֶען טָאָג בְּתַמִּימוֹת און פְּשִׁיטוֹת און אֵלְעס וּוָאס גִּיִּיט אֵיִף

אָשֶׁר   א' תִּקְב   בְּנַחֵל   צא

דיר א דורך זאלסט איהם אויס דערציילען.

ימי אלול קומען יעצט אריין זעה צו זאגן יעדען טאג דעם תקון הקללי אויב עס איז מעגליך צו זאגן יעדען טאג איין יום תהלים איז אין למעלה מזה ווארום דער רבי זאגט (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן עג): תהלים איז מסגל לתשובה, אויף זאג יעדען טאג אביסל לקוטי-תפלות, אשרינו ואשרי חלקנו! און גיב צדקה אלע טאג אביסל, פאר הדפסה פון ספרי רבנו ז"ל, און למען השם לאז נישט צו דיר דאס עצבות אפלו איין רגע וועט דיר תמיד גוט זיין. איך מוז יעצט לויפן צום פאסט איבער דעם וועל איך מקצור זיין, און בקרוב וועל איך דיר שרייבען באריכות גדולה^ש.

...דידך.

די טעג פון אלול איז דא איין התעוררות ביי אידן זעה צו שאפן צדקה ווארום איך דרוק יעצט נאך איין גרויסן ספר "שמירת הזמן", איך וועל דארט אויך דרוקען דעם זכרון נצח פון דיין טאטן עליו השלום. זיי תמיד פרייליך^ח

(ו) את מכתבך קבלתי לנכון כבר כמה פעמים, רק מרב טרדות לא יכלתי לענות מיד, וגם עכשו אני מרחך לקצור, ובקרוב אכתב לך באריכות גדולה, כאן אני שולח לך ספר שזה עתה יצא מהדפוס, כדי שתחיה את עצמך בו. אחי הנקר! אנחנו צריכים לרקוד ולקפץ בכל יום מרב שמחה שזכינו להיות יהודים, ולהאמין בהשם יתברך שהוא מלך יחיד ומיוחד ואב הרחמן, וגם שזכינו להתודע מרבנו הקדוש. טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. ראה לשוח את כל לבך לפני השם יתברך בכל יום בתמימות ובפשיטות, וכל מה שעובר עליך תספר לו.

(ז) ימי אלול נכנסים בעת, ראה לומר בכל יום את התקון הקללי, אם אפשרי לומר בכל יום 'יום תהלים' — אין למעלה מזה, כי רבנו אומר (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן עג): תהלים מסגל לתשובה, גם תאמר בכל יום קצת לקוטי-תפלות, אשרינו ואשרי חלקנו, ותתן צדקה בכל יום מעט בשביל הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ולמען השם אל תניח אצלך העצבות אפלו רגע אחד, ויישב לך תמיד. אני צריך עכשו לרוץ לדאר, ועל-כן אקצר, ובקרוב אכתב לך באריכות גדולה.

(ח) בימי אלול יש התעוררות אצל יהודים, ראה להשיג צדקה, כי אני מדפיס עתה עוד ספר גדול "שמירת הזמן", ושם אכניס גם ה'זכרון נצח' של אביך, עליו השלום, תהיה שמח תמיד.

א' תקג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך היקר לנכון קבלתי בזה הרגע שאני עומד בחד פרעא לצאת מביתי אל הדאר, אמרתי לנטות ידי על-כל-פנים שורתים אלו, ואם ירצה השם בקרוב אכתב לך באריכות, ממש חיים חדשים נפתח בי שזכיתי לשמע ממך.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד להיות "משונה פרייליך", שזכית להתנדע מרבנו ו"ל, וכן זכית להיות על ציונו הקדוש שאין למעלה מזה, ותדע שימי אלול נכנסים, צריכים לעשות התחלה חדשה הן בשמחה להיות שמח מאד על נעם חלקנו וגורלנו שזכינו להפרא מזרע ישראל, ושם נפשנו בחיים, והן בתפלה והתבודדות — להרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה, ושמחה והתבודדות הן שתי הרגלים שאדם צריך לילף עמהם תמיד בזה העולם, ואז לעולם לא יפל ולא ימעד אשוריו, ובפרטיות אתה אחרי שפבר עבר עליך מה שעבר, אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם לשמח ולהחיות את עצמך וכן לדבר עמו יתברך.

פה תקבל ספר אחד שנדפס פעת למען תחיה את עצמך בו, ותראה להרגיל את עצמך לומר בכל לילה סדר קריאת שמע זה, אשר הוא תקון גדול, וביום שאומרים אותו, נמחלים כל החטאים שבזה היום, תראה לשלח איזו נדבה בשביל הדפסה.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   א' תקד   בנחל   צג
א' תקד.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור
החתן מפלא ומפלא, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו
גן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

הזמנת החתונה בשמחה רבה מאד מאד לנכון קבלתי, ועצם
שמחתי, שתהלה לאל, זכית ומצאת את זיווגך — אין לשער ולספר
כלל, ותהלה לאל, רקדתי מרב שמחה, ונתתי שבח והודאה להשם
יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. והנה כבר כתבתי לך כמה
פעמים מכתבים, וחררו אלי, ואיני יודע למה, אולי מפני שביתת
הדאר שהייתה אצלכם, על-כל-פנים לא אוכל להאריך עכשו מרב
טרדותי, ובאתי לברכך בברכת "מזל טוב", מצא אשה מצא טוב,
ויהי רצון שתזכה לבנות בית נאמן בישראל, על-פי דרכי התורה,
ותזכה לישוב תמיד באהלה של תורה, ותורה וגדלה יהיו צמודים
אצלך תמיד. ולמען השם לטובתך הנצחית, תרגיל את עצמך לדבר
עמו יתברך בלשון שאפה רגיל בה, וכל מה שאפה צריך — לבקש
רק ממנו יתברך, כי רק הוא יכול לעזור לך, באשר כבר עזר לך,
ותן לו תמיד תורה והודאה.

ההכרח לי עכשו לקצר, אם ירצה השם, אכתב לך באריכות
גדולה, בלי גדר קדם חתונתך, על-כל-פנים תכף-ומיד בקבלתך
מכתבי זה, תראה לכתב לי יותר בפרטיות.

הדורש שלומך ומאחל לך הצלחה בחייך...

פה תקבל ספר אשר אף יצא מהדפוס.

א' תקה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ראה ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו לאהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתביך היקרים קבלתי כבר זה כמה פעמים, ושמחתי לראות איך שדברי רבנו ז"ל עשו רשם אצלך, ותהלה לאל, אינך מטעה את עצמך — אשרינו ואשרי חלקנו ומה נעים גורלינו. אודות דרך הלמוד שבקשת לכתב, כבר נכתב באריכות גדולה תהלה לאל, בקונטרס המיוחד לך, בשם: קונטרס "סדר דרך הלמוד", וקשה וכבד עלי עכשו להעתיקו, וגם ההכרח לי עכשו לקצר מרב טרדותי בעסק הרבים. ופה תקבל ספר שאף יצא לאור, למען תחיה את עצמך, וראה להיות חזק בזה כל ימי חייך, לומר "קריאת שמע שעל המטה" פתקונו של האריז"ל, אשר הוא תקון גדול לנשמה, וזוכה שיכפרו לו מה שעשה כל היום ההוא.

והנה, חמדת לבבי, ימי אלול הקדושים נכנסים ובאים, וצריכים להוסיף בתורה ובתפלה, ובפריטיות להיות רגיל לשיח ולספר לפניו יתברך כל לבו וכל מה שעובר עליו בעקשנות גדולה, ולדום ולשתק למחרפו ולמבזהו, שזה עקר פונת אלול — לעבדה ולמעשה בתמימות ובפשיטות. ונא ונא לא להפגס בוכוחים עם שום בריה שבועולם, אני צריך לידע שעניני הוא רק להכליל בו יתברך בשמחה, בחדנה ובקוודים כל היום, ולהתמיד בתורה הקדושה ולא יותר.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר   א' תקו – א' תקו   בַּנְחַל   צה

א' תקו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אָחִי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְגִצְחַת
נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲמִשָּׁה דוֹלָר לְצִדְקַת הַהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, אֶךְ
כָּל הַזְמַן לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ מְרַב טְרֻדוֹתֵי הַרְבִּים בְּעֶסֶק
הַרְבִּים, וְגַם עֲכָשׁוּ הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר, וּבְקָרוֹב אֶכְתֹּב לְךָ בְּאַרְיִכוֹת
גְּדוֹלָה, תְּהִלָּה לְאֵל, וְגַם אֶשְׁלַח לְךָ הַרְבֵּה קוֹנְטְרָסִים, תְּכַתֵּב לִי עַד
מְתִי תִשָּׂאֵר שֵׁם בִּישִׁיבָה.

חֲמֻדַת לְבָבִי! אֶקְנֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁהֵנְךָ עוֹד מַחְזִיק בְּחֲמֶךָ,
וְאַתָּה מְתַמֵּיד בְּסַפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, נָא וְנָא לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה,
שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, זְכִיֶּת לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וּבְיָדֵי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה
הַכֹּל עַל נִכּוֹן, אִם תִּאֲחַז אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ, וְתִרְאֶה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּכָל יוֹם, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
וְאֵז טוֹב לְךָ לְגִצְחַת נְצָחִים.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

יְדִידְךָ...

הַחֲמִשִּׁים פְּרוֹנֵק שֶׁשְּׁלַחְתָּ לְהַדְפָּסָה לֹא הִגִּיעוּ לְיָדֵי פֶלֶל, מֵעַכְשָׁיו אֵל
תַּתֵּן עַל-יְדֵי שְׁלִיחַ כִּי אִם יֵשֶׁר אֵלַי, אִם יֵשׁ בִּיכְלִתְךָ לְאַסֵּף שָׁם אִיזוֹ
צִדְקָה תִּהְיֶה זְכוּתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְיִהְיֶה לְךָ חֵלֶק בְּזְכוּת הַרְבִּים.

א' תקו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, וְגַם הַחֲבָרִים סִפְרוּ לִי מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ'.

רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע
לְנַפְשָׁךְ. וְעָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי עֵקֶר הַצְּלָחַת מְקַרֵּב חֵדֶשׁ, הוּא עַל-יְדֵי-זֶה
שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי לְהַפּוֹף מִי שְׂאִינוּ מִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, אוֹתוֹ יְכוּלִים לְהַטְעוֹת מְאֹד מְאֹד, כִּי יֵשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כָּל
מִינֵי צְבוּעִים וְכוּ' וְכוּ', וְצָרִיכִים לְהִזְהָר מֵהֶם מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵם לְצִיִּים
גְּדוּלִים, וְהֵם הֵם הַמִּתְכַּבְּלִים בְּכָרֶם רַבְּנוּ ז"ל, חֲדָשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ,
קוֹרְאִים אֶת עֲצָמָם בְּעָלֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ' וְכוּ', וְאֵינָם אֲלָא בְּעָלֵי עֲבָרָה
גְּדוּלִים וְכוּ' וְכוּ', וּבְמִקּוֹם לְעֶסֶק לְתַקֵּן אֶת הַרְעַ שְׁלָהֶם, הֵם עוֹסְקִים
לְתַקֵּן אֶת הַרְעַ שֶׁל אֲחֵרִים... וְאֵינִי צָרִיךְ לוֹמַר לָךְ מָה יוֹצֵא מִזֶּה וְכוּ'
וְכוּ', כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עב): מֵאֵין אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵנִי מְקַרֵּב אֶל צְדִיק
אֲמַתִּי? תִּכְרַף-וּמִיֵּד כְּשֶׁנוֹפְּלֵת עָלַי שְׁפָלוּת, וְאֲנִי מִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל
עֲצָמִי, אִזּוֹ אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵנִי מְקַרֵּב אֶל צְדִיק אֲמַתִּי, כִּי לְהַפּוֹף אִם
נוֹפְּלֵת עָלַי גְּדוּלוֹת, וְאֲנִי הוֹלֵךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל אֲחֵרִים, סִימָן שְׂאֵנִי לֹא
מְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, וְיִדְיָעָה זֶה צָרִיךְ לְדַעַת הֵיטֵב הֵיטֵב, וּבִפְרָט בְּעֵתִים
הַלְלוּ, וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן סז), שֶׁהָאָדָם
צָרִיךְ תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ, כִּי הָעֵקֶר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ אֵיךְ
הוּא אוֹחֵז בְּמִדּוֹת שְׁלוֹ, כִּי בְּנִקְל שְׂאָדָם יִפֹּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא,
וְלִכֵּן מֵאַחַר שְׁזָכִיתָ לְהַתְּוֹדֵעַ וּלְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, רָאָה לְהִתְמַיֵּד
הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּחַיֵּי-מוֹהַר"ן, וּבְשִׂיחוֹת-הַר"ן, וְאֵל
תֹּאבָה וְאֵל תִּשְׁמַע לְשׁוֹם פְּרָחַח שְׂאוּמֵר אַחֲרָת, וְאֵף שְׂאֵנִי כּוֹתֵב לָךְ
דְּבַר זֶה בְּלִשׁוֹן גְּנָאִי וּבְלִשׁוֹן בְּזִיווֹן, אֲכַל מֵאַחַר שֶׁשְׂמַעְתִּי מָה שֶׁקָּרָה
עִמָּךְ וְכוּ' וְכוּ', וְכַמְעַט שֶׁנִּתְרַחֲקָתָ, יֵצְאֵתִי מִגְּדָרֵי לְכַתֵּב לָךְ דְּבָרִים
אֵלוֹ; כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת אֲשֶׁר עֵקֶר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל הִיא רַק
עַל-יְדֵי שֶׁקִּידָה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי פָּנָיו שְׂכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ

אֲשֶׁר   א' תְּקוּ   בְּנִחַל   צו

סִפְרוּ (לקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), וְעַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְרֹאוֹת אֶת רַבְּנֵי ו"ל הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּמִדָּה רַבָּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְכֵן שְׂיִהְיֶה בְּקִי הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וּמִי אוֹמֵר אִם תּוֹכָה עוֹד לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּהַתְּמִדָּה רַבָּה אֶת סִפְרֵי מוֹהַרנ"ת ו"ל, שֶׁהֵם "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת" הַקְּדוּשִׁים וְהַנִּפְלְאִים, אֲזַ תִּהְיֶה לְךָ חֵיוֹת עַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, כִּי מוֹהַרנ"ת ו"ל הֵבִין בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל הַכְּנוֹת וְהַשְּׂגוֹת כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר שְׂיִכּוֹת דִּיקָא לְדוֹרוֹתֵינוּ אֱלוֹ, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עָלֵינוּ מֵה שְׂעוּבָר — יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת, קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וְלוֹלֵי מוֹהַרנ"ת ו"ל בְּכָלֵל לֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים מִרַבְּנֵי ו"ל, וּבְכָלֵל הֵינּוּ נִשְׂאָרִים בְּעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וְעַל-כֵּן מִי שְׂרוּצָה לְהַקְרִיא עַל שֵׁם רַבְּנֵי ו"ל "בְּרִסְלָכָר חֲסִיד", עָלָיו לְהִתְמַיֵּד בְּיֹתֵר בְּסִפְרֵי תַלְמִידוֹ הַקְּדוּשׁ "לְקוּטֵי-הַלְּכוֹת", כִּי דִיקָא עַל יְדוֹ הוֹרִיד אֶת כָּל הַשְּׂגוֹתָיו אֶפְלוֹ לְמַגְשָׁמִים וְלַפְגוּמִים כְּמִנּוּ. וְרֹאֵה לְבָרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים, כִּי 'לֵץ' אוֹתִיּוֹת 'צֵל', וּמוּבָא מִגּוּרֵי הָאָרִיז"ל, אֲשֶׁר יֵשׁ ק"כ צְרוּפֵי אֱלֻקִּים שְׂמֵשׁ יוֹנְקִים גַּם הַקְּלָפוֹת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), שְׂגַם אֲמוֹת הָעוֹלָם יוֹנְקִים מֵשֵׁם, הֵינּוּ מֵשֵׁם אֱלֻקִּים וְכוּ', עֵינֵי שֵׁם; וְלִזְאוֹת צֵל עוֹלָה כְּמִסְפָּר ק"כ, הֵינּוּ כִּי הֵלֵךְ עוֹשֶׂה צֵל שְׂמַעֲלִים וּמִסְתִּיר מַעְצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיוֹנֵק מֵשֵׁם אֱלֻקִּים שֶׁהוּא הַדִּין, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד מִלְּצִים אֲשֶׁר הֵם יְכוֹלִים לְקַרֵּר אוֹתָךְ לְגַמְרֵי, וְאֲז אַתָּה אָבוּד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַכְנִים אֶת עַצְמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְאֲז יֵאִיר עָלָיו מְלַךְ הַכְּבוֹד בְּהָאָרֶה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד.

וְעַל כָּלֵם רֹאֵה לְהַרְגִיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתַדַּע שְׂאֶפְלוֹ דְבוּר אֶחָד שְׂמִדְבָרִים עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ וְצַעֲקָה אַחַת שְׂצוּעֻקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלַי וְתוֹצִיאֵנִי מִהַבּוֹץ שְׂנִפְלְתִי אֵלָיו" וְכוּ' וְכוּ', וּמֵאָרִיךְ בְּדַבּוּרוֹ, אֵינִן לְתַאֵר וְאֵינִן לְשַׁעַר מֵה דְבוּר כְּזֶה עוֹשֶׂה, כִּי זֶה שְׂאָדָם צוּעֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִעְתָּק מִהָרַע שְׁלוֹ, וְנִמְשָׁךְ אֶל הַטּוֹב, וְזֶה דַּעַת רַבְּנֵי ו"ל, וְזוֹ שְׂלָמוֹת הַהִתְבּוֹדְדוֹת, לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת בְּאִיזָה מְקוֹם פְּנוּי וּמִיַּחַד שְׂאֵינִן שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, כְּגוֹן בְּאִיזָה מְרַתֵּף אוֹ בְּאִיזָה בֵּית-כְּנָסֶת

צח   אָשֶׁר   א' תקח   בַּנְּחֹל

צָנוּעַ שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם אוֹ בְשֹׁדָה וּבִיעֵר, שָׁזָה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְאֵם תִּזְכֶּה לָזֶה, אִז עוֹלָמָךְ תִּרְאֶה בְחַיֶּיךָ.

רָאָה לְהַשְׁתַּדֵּל לְבוֹא אֵלַי מֵהַ שְׂיֹתֵר מֵהָר, וּבִיחַד נְדַבֵּר הַרְבֵּה מְאֹד, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה צָרִיךְ הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, שְׁלֹא תִקְבֵּל אִיזוֹ נְשִׁיכָה מִנְחָשִׁים וְעַקְרָבִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

א' תקח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְיַדֵּי נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הִיָּקֵר קִבְּלֹתִי, וְשִׂמְחֹתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה חוֹטֵף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, תוֹרָה וְתַפְלָה וּמַצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲשֶׁר רַק זֶה עָקֵר הַחַיּוֹת בְּזָה וּבִבְאָ לְנִצַּח נִצְחִים, כִּי יִמִּינוּ כָּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִהְיֶה נִשְׂאָר מִהָאָדָם, כִּי אִם מֵהַ שְׁזָכָה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם מִזֶּה הָעוֹלָם. וְהָעָקֵר תְּלוּי כְּפִי הַתְּחַזְּקוֹתוֹ בְּזָה הָעוֹלָם, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם מֵהַ שְׁעוֹבֵר, וְלוֹלֵא דְבָרֵי הַצַּדִּיק הָאֲמַת גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, לֹא הִיָּה קִיּוּם כָּלֵל, וְחֲבָל חֲבָל שָׂרֵב הָעוֹלָם רְחוּקִים מִמֶּנּוּ ו"ל, כִּי הוּא מְנַחֵם הַכֹּל וּמְשַׂמַּח הַכֹּל, בְּחִינַת "זֶה יִנְחַמְנוּ מִמַּעֲשֵׂינּוּ וּמִעֲצָבוֹן יְדִינוּ" (בְּרַאשִׁית ה', כט), וְהָעָקֵר — עַל-יַדֵּי הָעֶצֶה הַנִּפְלְאָה שְׁגָלָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ בְּתוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁהִיא שְׁעִשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִזְכֶּה לְבַקֵּשׁ גַּם לְהַבָּא, כַּמּוֹבָא בְּאַרִיכוֹת כַּמָּה פְּעָמִים בְּדְבָרֵי מוֹהַר"ן ת"ו"ל, בְּעִנְיַן לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ קֹדֶם לְתַן תוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִפְתַּח לְבוֹ עַל לְהַבָּא, כִּי עַדִּין אָנוּ צָרִיכִים לִישׁוּעוֹת וְלִרְחֻמִּים רַבִּים, לְהַנְצִיל בְּכָל יוֹם מִמָּה שְׁצָרִיכִים לְהַנְצִיל, כִּי הַבַּעַל-דְּבָר אֹרֵב בְּכָל רִגַע מִמֶּשׁ, וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב ז', יח): "לְרַגְעִים תִּבְחַנְנוּ", וּכְתִיב (בְּרַאשִׁית ד', ז): "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיךָ", וְאִיתָא בְּדְבָרֵי הַצַּדִּיקִים, שְׁרוּבִיךָ עַל פְּתַחֵי

אֲשֶׁר   א' תקח   בְּנַחֵל   צט

הָפָה, כִּי אִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר מְאֹד אֶת הַדְּבַיִר, וּמְדַבֵּר רַק דְּבַיִרֵי תוֹרָה וַיֵּרָאֵת שְׁמַיִם וַאֲמוֹנָה בְּהַשְׁגַּחַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, אִזּוּ מֵאִיר עָלָיו אִוְרוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְפֹּךְ, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁמְדַבֵּר לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת, לִיצְנֵי וּקְלָלוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אִזּוּ עוֹקֵר עֲצָמוֹ מִחַי הַחַיִּים מִהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְעוֹבֵר עָלָיו מֵהַשְׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָדִים חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְגַלְיָה לָנוּ נִפְלְאוֹת נִרְאוֹת אִוֵּר הַצַּדִּיק, כֵּן נִשְׁפָּךְ לְבַבְנוּ בְּכָל יוֹם כַּמַּיִם, שְׁנוֹזְפָה לְקַיִם וְלִהְתַּנְהֵג עַל-פִּי הַדְּרָכִים הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁגַּלְיָה לָנוּ. וְהַעֲקֹר — תִּהְיֶה חֲזַק בְּדַעְתְּךָ יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, תִּשְׁקָד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל, אֲשֶׁר רַבְּנֵי ו"ל הִזְהִיר עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר שְׁמִי שְׁעוֹסֵק בְּזֶה הַסֵּפֶר, אֵין צָרִיךְ סֵפֶר מוֹסֵר אַחֵר וְכוּ', בְּיָדוּעַ מִשִּׁיחֻתֵּי הַקְּדוֹשׁוֹת, וְשִׁיכוֹלִים לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה גְּדוֹל וּבַעַל מַח נִפְלָא. וּמוֹהַר"ן תִּ"ל אָמַר פַּעַם לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ: חֲזֹר, חֲזֹר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, כִּי בַגּוֹף שִׁיְהִיָּה לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, הַתּוֹלְעִים בְּקִבְרֵי יִתְפַּחְדוּ לְגִשַׁת אֲלֵיו. וּמֵה טוֹב וְנָעִים בְּשׂוֹכִים לֹאמַר עַל כָּל תוֹרָה הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אֵיתָמַר, כִּי הַתְּפִלוֹת הַלְלוּ הֵן מִשְׁעַר נו"ן, וְהֵם לְמַעַלְה מְרוּחַ הַקִּדְּשׁ, וְעַתִּידִים לְתַן אֶת הַדִּין עַל כָּל יוֹם, שְׁלֹא אָמְרוּ זֹאת וְכוּ'; אֲשֶׁרִּינוּ מֵה טוֹב גּוֹרְלָנוּ וּמֵה נָעִים חֲלָקְנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנָעִימִים. הַעֲקֹר שֶׁבְּכָל הַעֲקָרִים שֶׁלְּבַל תַּנִּיחַ אֶת הַעֲצָבוֹת לְהַכְּנִס בָּךְ, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה בְּתַקְיָה הַדְּחֻקוֹת שֶׁמַּח נִפְשֶׁךָ בַּה', כִּי בְּיָדָי יִיטִיב לְךָ וַיַּעֲזְרֶךָ וַיִּרְחִיב לְךָ, כִּי צָרִיךְ לִידַע וּלְהֶאֱמִין וּלְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, כִּי הַכֹּל בְּיָדוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּכְשֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִזּוּ שׁוֹרָה עָלָיו שְׂמֻחָה עֲצוּמָה, כִּי לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֵין שׁוֹם עֲצָבוֹת, וְכֵן לְהַפֵּךְ — לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת דְּבּוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוֹם אֶפֶן, כִּי אִם עַל-יַדֵּי נְגִינָה וְשְׂמֻחָה, וּכְמוֹ שֶׁאֵיתָא בְּנִבְיָאִים (מְלָכִים-ב ג, טו): "וְהִיָּה כְּנִגְנֵן הַמְּנַגֵּן", אִזּוּ הוֹפִיעַ עָלָיו אִוֵּר הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, דְּבַקוֹת עֲלִיּוֹנָה, וְנִשְׁפַּע עָלָיו רוּחַ-הַקִּדְּשׁ וְנִבּוּאָה, וְכָל מֵה שֶׁתִּמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֶל הַשְּׂמֻחָה הָאֱמִתִּית, כֵּן תִּזְכֶּה לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי עֲצוֹת

וּדְרָכִים לְהַגִּיעַ לְשִׁמְחָה, וְאֶפְלוּ שְׁמֵתִגְבֵּר עָלָיו מְאֹד מְאֹד הַסְטָרָא אַחֲרָא, הַעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוֹרָה, עֲצָה לְשָׁנוֹת אֶת טַעְמוֹ "זִיךְ נֶאֱרִישׁ מֵאֵכֶן" כִּי מַעֲלַת הַשִּׁמְחָה דִּקְדֻשָּׁה — אִי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר, כָּלֵל וּכְלָל לֹא. אֶקְוֶה שְׁתַּצִּיחַ אֶת רַבְּנוּ ז"ל הַמְדַבֵּר אֵלַיךְ כָּל הַנֶּ"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

א' תְּקַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְצַדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ זֶה כְּשֵׁנִי שְׁבוּעוֹת לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהַהֲכָרַח לִי לְהַקְדִּים לְךָ, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לִי לְהַשִּׁיב תְּכֵף-וּמֵיֶד פְּרָצוֹנֶךָ, כִּי טְרַדוּתִי רַבּוּ מְאֹד בְּעֶסֶק הַרְבִּים, וְכֵן לַעֲנוֹת לְהַמּוֹן מִכְתָּבִים. וְאֵף שְׂאֵתָה פּוֹתֵב שֶׁהוּא פְּקוּחַ נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ, וְאֵתָה מְחִיָּה אֶת עֲצָמְךָ עִם הַמְּכַתְּבִים, וְכָל הַמְּקַיִם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל וְכוּ' (בְּכָא בְּתָרָא יֵא). הַצֵּדֵק עִמָּךְ, אֵף צָרִיךְ שְׁתִּזְכֹּר, שֵׁישׁ בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹד נִשְׁבְּרֵי לֵב וְדַפְּאֵי רוּחַ וְכוּ', אֲשֶׁר הַהֲכָרַח לְהַשִּׁיב לְכֻלָּם, פְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֵל תִּדְחַק אֶת הַשְּׁעָה לְקַבֵּל תְּכֵף-וּמֵיֶד דִּיקָא, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲשִׁיב לְךָ בְּכָל פַּעַם שְׁתַּכְתֵּב, אֵף הַהֲכָרַח לְחַפּוֹת, וְלַעֲת עֵתָה עֵינִי בְּסַפֵּר אֲשֶׁר בְּנַחֵל (חֵלֵק א'), שֶׁהֵם מִכְתָּבִים שְׁנוֹכְתָבוּ לְבַחוּרִים וּלְאַבְרָכִים, וּבְקָרוֹב יֵצֵא לְאוֹר גַּם חֵלֵק ב', וְעֵתָה יֵצֵא לְאוֹר "תְּקוּן קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמַּטֵּה", וְכָל הָעֲנִינִים הַשִּׁיכִים לְזֶה מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעוֹמֵד עִכְשָׁו לְצֵאת לְאוֹר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" — סֵפֶר נִפְלֵא, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מַעֲנִין הַתְּחַדְּשׁוֹת, לְחַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל עֵת וְרִגַע, וְלֹא לִפְלִ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מְשׁוּם דְּבָר, וְכֵן "שְׁפַת הַנַּחֵל" — פְּרוּשׁ עַל כָּל הַלְקוּטֵי-מִוֵּהֲרִין. וְתַהֲלֶה לְאֵל, פֹּה בְּמַחְנֵנוּ מִתְקַרְבִּים בְּכָל פַּעַם מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים, וּדְבָרִים אֵלוֹ לּוֹקְחִים אֶת כָּל הַזְּמַן, עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְדוּנְגִי לְכֵף זְכוּת.

אֲשֶׁר   א' תַּקֵּט   בְּנַחַל   קא

חֲמֵדַת לְבָבִי! טוֹב וַיֵּשֶׁר הַדְּבָר שֶׁכְּתַבְתָּ, שֶׁתִּכְּף־וּמִיד שֶׁקִּבַּלְתָּ מִכְתָּבִי, הַעֲבַרְתָּ הַכֹּל מִדַּעְתְּךָ, וְעָשִׂיתָ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, זֶהוּ הַיְסוּד וְהַעֲקָר בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא דַּעַת מְשִׁיחַ שְׂיִגְלָה אֶת זֶה לְכָל הָעוֹלָם, לִידַע שְׂאִין שׁוֹם זְמַן כָּלֵל, וְהַכֹּל רַק דִּמְיוֹן (עַיֵן לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סא); וְעַל־כֵּן יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל עֵת וְרֹגַע מִמַּשׁ הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבִפְרָטִיּוֹת אוֹתָן הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְנִפְלִי תַחַת הַמְּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן, עָלִיָּהֶן לִידַע, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר לְצַאת מִגְּנוֹת הַתְּאֵנָה הַרְעָה הַזֹּה, כִּי אִם עַל־יַדִּי דַּעְתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שֶׁהוּא בְּטוֹל הַזְּמַנִּים, לִידַע שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ מִמַּשׁ, וְאֵף בְּתַקְּףָהּ הַקְּטָנוֹת וְהַדְּחָקוֹת וּמְרִירוֹת נִפְשׁוֹ, גַּם שָׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כִּי אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל. וְתַקּוֹן חֲטָא זֶה הוּא דִּיקָא עַל־יַדִּי דַּעַת מְשִׁיחַ (עַיֵן לְקוּטִי־הַלְכוֹת, פְּרִיָּה וּרְבִיָּה וְהַלְכוֹת אִישׁוֹת, הַלְכָה א'), כִּי מֵרֵאשִׁית הוֹלֵדַת מְשִׁיחַ הָיָה לְתַקֵּן עוֹן זֶה, כִּי הַתְּחִלַּת הַתְּגַלּוֹת מְשִׁיחַ הָיָה מִיְהוּדָה, שֶׁהוֹלִיד מִתְּמַר אֶת פֶּרֶץ וְזֵרַח, וְהֵם הָיוּ תַקּוֹן עַל חֲטָא עַר וְאוֹנָן, שֶׁהִשְׁחִיתוּ דְרָכָם, וְעַל־כֵּן הַצֶּרֶף יְהוּדָה לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת מְשִׁיחַ, שֶׁעַל־יַדִּי־זֶה יִתְקַנּוּ, כִּי תַקּוֹן עוֹן זֶה תְּלוּי בְּמְשִׁיחַ, עַיֵן שָׁם; וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל בַּמְּדֻרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה א, ח): "וְנִהְוֵרָא עֲמֵה שְׂרָא" (דְּנִיאל ב, כב) — זֶה מְלִיךְ הַמְּשִׁיחַ; כִּי הוּא יְגַלֵּה אוֹרוֹ יִתְבַּרֵּךְ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ, עַד שֶׁמֶרַב הָאֶרֶת הַדַּעַת שְׂיִמְשִׁיף בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה יא, ט): "כִּי מְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעָה אֶת ה' כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים" וְגו', עַל־יַדִּי־זֶה יִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (צְפַנְיָה ג, ט): "כִּי אִזּוֹ אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שְׂפָה בְרוּרָה לְקַרְא כָּלֵם בְּשֵׁם ה' לְעַבְדוֹ שְׂכָם אַחַד", וְזֶה כָּל עַנְיֵן הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, שֶׁגִּלָּה וּפְרָסָם רַבְּנוּ ז"ל, שְׁזוֹ נִקְרְאוֹת תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ, כִּי הַתְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת תַקְּנוּ הָאֲבוֹת, שֶׁהֵם רַגְלֵי הַמְּרַפְּכָה: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, דָּוִד, שֶׁהֵם: שְׁחָרִית, מִנְחָה, מַעְרִיב, חֲצוֹת, וְהֵם בְּזִמְנֵים קְבוּעִים דִּיקָא, וְאֵי אֲפֹשֶׁר לְשַׁנוֹת אֶת זְמַן כָּלֵל, אֲבָל תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ הִיא עַנְיֵן שֶׁל לְמַעְלָה מִהַזְּמַן וּלְמַעְלָה מִהַמְּקוֹם, כִּי יְכוּל הָאָדָם לְהַתְּחִילָה בְּכָל זְמַן שְׂיִרְצָה וְכֵן בְּכָל מְקוֹם שְׂיִהְיֶה, וְאֲדַרְבֵּה זֶה הִיא שְׁלֵמוֹת הַהֲתַבּוּדוֹת — כְּשֶׁרַגְלִי

קב   אֲשֶׁר   א' תקט   בַּנְחָל

כַּל-כֶּף לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וּבְכֹל מְקוֹם שֶׁרַק יָבֹא יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵז כְּשֶׁאוֹחֵז בְּזֶה, הוּא נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו וּמַגְלוֹתָיו; כִּי עֵקֶר הַגְּלוּת הוּא מַחְמַת חֲסְרוֹן הָאֲמוּנָה (עֵין לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ז'), וְכִשְׂיַדַע בִּידְיָעָה בְּרוּרָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, אֵז תִּכְף-וּמִיד יִתְפָּרְדוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן. וְכִבֵּר גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי תַפְלָה וְהִתְבּוּדוֹת יְכוּלִים לְצֵאת מֵעֲמָקֵי עֲמָקִים, מִהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר פֶּעַם: אֶפְלוּ וְעַן מֵעַן פֶּאֱלֹט אֵין אַ בְּלֵאטֶע שְׂרֵיט מֵעַן און מֵעַן שְׂרֵיט בִּיז מֵעַן נְעַמֵט אַרוֹיס^א.

עַל-כֵּן, חֲמִדַת לְבָבִי, אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן כָּלֵל, רַק בָּרַח לָךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכֹל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, וְתִהְיֶה עֹקֶשׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, כִּי רַק זֶה הוּא תִקּוּן הַכּוֹלָל כָּל הַתְּקוּנִים, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁתִּהְיֶה חֹזֵק בַּתַּפְלָה וְהִתְבּוּדוֹת, כִּבֵּר אֵינְךָ צָרִיף לְשׁוּם תִּקּוּן בְּעוֹלָם, כִּי הִתְבּוּדוֹת הֵיא כָּלִיּוֹת הַכּל. וְכֹאֲשֶׁר הֶאֱרַכְתִּי בְּזֶה בְּסִפּוֹר "שֶׁעַר הַחֲמִשִּׁים", יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְהוֹצִיאֵנוּ לְאוֹר. וּבִיּוֹתֵר שֶׁמִּתַּנִּי, שֶׁתִּכְף-וּמִיד בְּקַבְּלַתְךָ מִכְּתָבִי, הַתְּחַלֵּת לְלַמֵּד סֵדֵר בִּשְׁ"ס וּבִשְׁלַחֵן עֲרוּף.

וּמֵה אָמַר לָךְ, אֶהוּבִי, אָחִי, הַמוֹן יְרִיעוֹת יִקְצְרוּ מִלְּגֻלוֹת וּלְסִפּוֹר מֵעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי דְרָכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְיִקְצַת כִּבֵּר הֶאֱרַכְתִּי בְּקוּנְטֵרַס "סֵדֵר הַדֶּרֶךְ הַלְמוּד" — קַחְהוּ מִשָּׁם, כִּי קִשָּׂה וְכִבֵּד לְהַעֲתִיק הַכּל, עֵין שָׁם.

חֲמִדַת לְבָבִי! עֵקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא רַק שִׁמְחָה, כִּי הַקְּלָפָה הַמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית נִקְרָאת עַל שֵׁם יְלָלָה, וְכֹל עֲסָקָה הוּא רַק לְהִבְיֵא אֶת הָאָדָם לִידֵי עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, וּמִתְלַבֶּשֶׁת בְּמַצּוֹת כְּאֵלוֹ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ צָרִיכִים לְהִיּוֹת עֲצוּב וְשִׁבּוֹר וְכוּ', וּבִאֲמַת בְּזֶה הֵיא לּוֹכְדַת אֶת רַב הָעוֹלָם, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַפְּנֵס אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלֵי שִׁמְחָה, כִּי "עֵז וְחֻדוּהָ בְּמִקוּמוֹ" (דְּבָרֵי הַיָּמִים טז, יז), וּלְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ

(א) אֶפְלוּ כְּשֶׁנּוֹפְלִים כְּבוּץ צוֹעֲקִים וְצוֹעֲקִים עַד שֶׁמוֹצִיאֵים אוֹתוֹ.

אין שום עֲצָבוֹת כָּלֵל, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שִׁישְׁמַח יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה לְהִיּוֹת אֲצִלוֹ יִתְבָּרֵךְ יוֹתֵר, וְלִהְיוֹת — לְהַפְוֵךְ, וּמוֹהֲרֵנִי ו"ל גְּלוּה לָנוּ (עֵינֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, הוֹדָאָה, הַלְכָה ו'), שְׁגָלוֹת הַשְּׂכִינָה נִקְרָאת עֲצָבוֹת, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא עֵצֶם הַשְּׂמִחָה, וּכְשֶׁאֲדָם מִתְעַצֵּב, אֲזִי שְׂכִינָתָא בְּגִלוּתָא, עַל-כֵּן צָרִיךְ שְׂתַדַּע, שְׂכָל שְׂמִחָה וְשְׂמִחָה שְׂזוֹכָה לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂזוֹכָה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה מוֹצִיא טַפָּה אַחַת שֶׁנֶּאֱבָדָה מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן עֲשֵׂה מֵה שְׂתַעֲשֵׂה, וְתִרְקַד הַרְבֵּה הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם — הֵן עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, וְהֵן בֵּינָךְ לְבֵין עֲצָמָךְ, וְאֲזוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

וְעַנֵּינֵי הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים שֶׁבִקְשָׁתָ לְכַתֵּב לָךְ, כִּי צָרִיךְ לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל רַבֵּנוּ ו"ל, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה יְקִים, זוֹהֵי שְׁלֵמוֹת הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים. וּמֵה שֶׁכְּתִבְתָּ אוֹדוֹת לִילָךְ אֶל צַדִּיקֵי הַדּוֹר, תִּדַּע שֶׁהֵם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב דִּיקָא וְלֹא אַחֲרֵים, כִּי הֵם תְּלַמִּידֵי הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל, הַמְּפֹלֵג בְּמַעֲלָה נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, וְכָל הַמְּחַבֵּר לְטָהוֹר — טָהוֹר, וְהַשְּׂאֵרֵת רַבֵּנוּ ו"ל הִיא בֵּין תְּלַמִּידָיו שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְהִתְוַעַד תָּמִיד בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, וְתִשְׁתֶּה בְּצִמָּא אֶת דְּבַרְיָהֶם, וְאֲזוּ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים כְּאֵלוֹ — אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאִתָּה אוֹתָם, אֶף בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן צָרִיכִים לְחַפֵּשׂ מְאֹד מְאֹד אַחֲרֵיהֶם וְכו', עֵינֵי בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה') עֵינֵי שָׁם.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אם יִהְיֶה בִּיכְלִתָּךְ לְקַבֵּץ אֵיזָה מְעוֹת לְצַדִּיקָה, וְתִשְׁלַח אֵלַי, לְמַעַן יִהְיֶה לָךְ חֵלֶק בְּהַפְּצַת תּוֹרַת רַבֵּנוּ ו"ל, תִּהְיֶה זְכוּתָךְ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד. וְכִבְרָה אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵינֵינוּ, חֵלֶק א', סִימָן רסד): צַדִּיקָה הִיא תְּקוּן הַבְּרִית, וּבְכַפְרֵט שֵׁשׁ בְּיָדֵי סְפָרִים נִפְלְאִים, גְּלוּיִים חֲדוּשִׁים בְּתוֹרַת רַבֵּנוּ ו"ל, וְהִתְכַרַח לְהַדְּפִיסָם עַכְשָׁו.

קד   אָשׁר   א' תקי   בַּנְחַל
א' תקי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָה מְאֹד גָּדַל צַעְרֵי בְּשִׁמְעֵי מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ'.

רְאֵה לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמְךָ בְּיוֹתֵר מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמְרוּ, אֲשֶׁר הַחֲטָא הִזָּה מְבִיא אֶת הָאָדָם לְכַעַס וּקְפִידוֹת (שיחות-הַר"ן, סימן רמט), וְעַל־כֵּן מִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׁחָטָא בְּפָגַם הַמְּאוּס הִזָּה, עָלָיו לְשֹׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס, וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּוֹן שְׁלוֹ. וּבְפִרּוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן קפד), אֲשֶׁר עַל־יְדֵי הָאֵף יְכוּלִים לְהַפְּיֵר אֶת הַנוֹאֵף. וַיֵּשׁ לֹמֵר בְּפִשְׁיטוֹת, כִּי מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן סִימָן שֶׁהוּא פָּגַם בַּבְּרִית, כִּי הַחֲטָא הִזָּה מְבִיא אֶת הָאָדָם לְיַדֵּי כַּעַס וְרִצְיָחָה, וְלִכְּן מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן וְרוֹצֵחַ, סִימָן שֶׁנִּפְגַּם בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַתְּקוּוֹן הוּא דִּיקָא לְהִיּוֹת סְבָלָן גְּדוֹל, וְלֹא לְהִסְתַּכַּל עַל הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין שֶׁהֵם מְנַת חֵלְקוֹ, אֲדַרְבָּה הוּא צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁזֶה עֵקֶר תְּקוּוֹנוֹ לְפָנֵי הַיּוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁבְלֵי תְקוּוֹן פָּגַם הַבְּרִית, וְאִם תִּזְכֶּה לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְמַעַלָּה מְזֶה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִעֲמִיד שְׁנֵי עֲדִים כְּשָׂרִים, אֲשֶׁר מִי שִׁיבּוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ כְּעִיר אוֹמֵן, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה בְּעַבּוּרוֹ, וַיֹּאמֶר שֶׁם עֲשֶׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים, אֲפֹלוֹ אִם עֲצֻמוֹ וּגְבָהוּ חֲטָאֵיו וּפְשָׁעָיו, הוּא עָרַב כַּעֲדוֹ שִׁיתְקַן לוֹ הַכֹּל, וְעַל־כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תְּבוֹא לְתַקּוּנָךְ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הָיוּ לְךָ עֲכָשׁוֹ גְּסִיווּנוֹת קָשִׁים מְאֹד מְאֹד לְהַחְזִיק מִמְּעַמְד וּלְהַשְׁאֵר אֲצֶל רַבְּנוּ ז"ל, כִּי עַל־יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע

אָשֶׁר   א' תְּקִיא   בְּנַחַל   קה

לְבַטֵּלָהּ הַהֶכְרַח לְאָדָם לְשִׁמְעַ מְרִיבוֹת וּמַחְלָקֵת עַל הַצְדִּיקִים (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'), וְאִם יֵשׁ לוֹ דַּעַת וַיּוֹדַע שֶׁכָּל אֱלוֹ הַמַּחְלֹקוֹת הֵן כְּדֵי לְרַחֵקוֹ, וּמְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וְאוֹמֵר לְעֲצָמוֹ: "סוּף כָּל סוּף אֲנִי מְכִיר אֶת עֲצָמֵי מַה שֶּׁעָשִׂיתִי וְכוּ' וְכוּ', שְׂאֲנִי פָּגוּם רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן וְכוּ' וְכוּ' בַּחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, וְאִיךָ אֶתְעַרְב בְּמַחְלָקֵת וּבְמְרִיבוֹת עַל צְדִיקֵי אֲמַת הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ?! " וְאִזּוֹ אִם יֵשׁ לוֹ הַשֶּׁכֶל הַזֶּה, אִזּוֹ יָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלֹא יִחְקֹר וְלֹא יִתְעַרְב בְּמַחְלָקֵת שֶׁעַל הַצְדִּיקִים, וַיִּשְׁאַר אֶצֶל רַבְּנוֹ וְ"ל, לֹא-כֵן אִם אֵין לוֹ שֶׁכֶל, אֶלָּא יִלְךְ אַחֵר לְצִים, אִזּוֹ דִּיקָא יִתְרַחֵק מִרַבְּנוֹ וְ"ל וּמֵאֲנָשׁוֹ הָאֲמַתִּים, וְעַל-כֵּן רָאָה מַה לְפָנָיךָ.

רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עֵין יַעֲקֹב, כִּי אֲגִדּוֹת חַז"ל מְבִיאִים אֶת הָאָדָם לְהַפְרָה בְּשִׂכְיִנַּת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקִיא.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי לְסִדְרָא רָאָה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵלַי יְדִיד נְפִשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר, הַחֲפִיץ וּמִשְׁתַּוָּקֵק לְהִתְקַרֵּב אֵלַי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמַת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנַּחֲל הַנוֹבַע מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ...

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר הַיּוֹם קִבַּלְתִּי. מַה אִמַּר לְךָ, לְבִי נִשְׁפָּר בְּקִרְבִּי מְרַב צֶעַר וְעֲגָמַת נְפִשׁ, אִיךָ תִּכְף-וּמִיד נִתְעוֹרְרְתִי מִחֲדָשׁ, וְנִזְפָּרְתִי מֵהַ דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְקוּדִים וְהַמְחָאָת כִּי אֵל כִּי נַעֲשֶׂה הַמְּתַקֵּת הַדִּינִים, וְתִכְף-וּמִיד קִימְתִי אֶת זֶה קִצָּת, וּבִאֲתִי לְבִקְשָׁךְ וּלְהַזְהִירָךְ, שְׂתַקֵּים אֶת זֹאת הַרְבֵּה, וְתִרְאֶה בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִפְלְאוֹת, כִּי עֵקֶר כָּל הַצְרוֹת וְהַגְּלִיּוֹת בָּא רַק עַל-יְדֵי עֲצָבוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, וּלְהַפֵּךְ עַל-יְדֵי שְׂמִחָה וְרְקוּדִין וְהַמְחָאָת כִּי אֵל כִּי נִמְתְּקִים הַדִּינִים,

אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן!

הדורש שלומך...

א' תְּקִיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי...

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק מְאֹד לִהְיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׂגָה עֵקֶר הַכֹּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטְּלִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים וְהַיְצָרִים הַרְעִים (כְּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב), וְצָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ בְּכֹל מִיָּנִי עֲצוֹת וּדְרָכִים לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגַּת הַשִּׂמְחָה, שְׂגָה תְּכַלִּית הַקֹּדֶשׁ הַעֲלִיּוֹנָה, הַפֶּךָ הַכַּעַס וְחֲרוֹן־אַף וְדִינִים, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה מִמְּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ יֵצֵר הָרַע וּמַחֲשָׁבוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמְבַלְבֵּל לְגַמְרִי. וְאִם תִּסְתַּכֵּל בְּעֵין הָאֱמֶת, תִּרְאֶה שְׁעָקֵר מֵהַשְׁבַּע־לְדָבָר לֹקֵחַ עַצְמוֹ אֶל הָאָדָם הוּא לְהִרְחִיקוֹ מִהַמְצִנָּה הַנּוֹרְאָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד בְּחֻלְקָנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לִהְיוֹת בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל. וְר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן וְ"ל מְפָרֵשׁ בְּזֶה: "וְהִיָּה עֵקֶב", וּפְרָשׁ רַש"י: מְצוֹת שְׂאֵדָם דֵּשׁ בְּעֵקֶבְכִי, וּפְרָשׁ, כִּי חֲזו"ל אָמְרוּ: 'וְהִיָּה' — לְשׁוֹן שִׂמְחָה, 'עֵקֶב' — אֵלּוּ מְצוֹת שְׂאֵדָם דֵּשׁ בְּעֵקֶבְכִי, כְּמוֹ שְׁפָרֵשׁ רַש"י, הִיָּנוּ עַל מְצוֹת שִׂמְחָה בְּהַשֵּׁם וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, הָאָדָם דֵּשׁ מְצִנָּה זֹו בְּעֵקֶבוֹ, וְדו"ק. וּמוֹכָא בְּזֵהֵר הַקְּדוּשׁ (ח"ב קפב): חֲמֹר פָּגַם הַמְּדָה הַרְעָה וְהַמְּגִנָּה כַּעַס, שְׁעוֹקֶרֶת נִפְשׁוֹ לְגַמְרִי מִהַקֹּדֶשׁ, "טוֹרֵף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ" (אִיב יח, ד), כִּי כַּעַס הוּא הַפֶּךָ הַשִּׂמְחָה.

הדורש שלומך...

גַּם מֵהַ שִׂפְתַּבְּתָּ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, תְּהִיָּה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד, וְרַבְּנוּ וְ"ל אָמַר, שְׂגָה תְּקוֹן גָּדוֹל לְפָנֵים הַבְּרִית, כִּי מֵהַ שִׂחֲשֵׁב עַכְשָׁו בְּטַמְאָה, יִכְנִיס עַכְשָׁו מַחוּ בְּקֹדֶשׁ (עֵין לִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב'),

א' תְּקִיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

אוֹדוֹת סֵדֶר הַרְרָה הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל עָלֵי לוֹמֵר לָךְ, כִּי מֵה
שְׁהֶעֱתַקְתָּ לִּי מֵאַחֲרוֹנִים בְּעָלֵי מוֹסֵר, שְׁלֵמוּד בְּלִי עֵיוֹן אֵינּוּ נִקְרָא
לְמוּד כָּלֵל וְכוּ' וְכוּ', כְּגוֹן שֶׁלֹּא לֵן בְּעִמְקָא שֶׁל הַלְכָה וְכוּ', אוֹ שֶׁרְפוּ
יְדֵיהֶם מִן הַתּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ', עָלֵי לוֹמֵר לָךְ, כִּי מִי שֶׁמְסַתְּפֵל הַיּוֹם מֵה
שְׁקוּרָה עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁנִּכְשָׁלִים בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטּוּלָה וְהִרְחֻבוֹת מְלֵאִים שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב, נְאוּף וְכוּ' וְכוּ', וְהַעֲרִב-רַב
לוֹכְדִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּמִצּוּדוֹתֵיהֶם, בְּנִקְל לְאֶבֶד אֶת שְׁנֵי
הָעוֹלָמוֹת — הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, כִּי עַל-יְדֵי נְאוּף בְּעוֹלָם
הַזֶּה אָדָם מְשַׁתְּגֵעַ, כְּמוֹכָא בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אֲבֹן הָעוֹר, סִמָּן כג), שֶׁחֲטָא
הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם מְשַׁגֵּעַ לְגַמְרֵי, וְכֵן הוּא כְּאֶרַח
חַיִּים (סִמָּן רמ), (הֵינּוּ בְּאֲבֵן הָעוֹר מְרַבֵּה לְדַבֵּר מֵאִסּוּר חֲטָא הַמְּגַנֵּה
הַזֶּה, וּבְאֶרַח חַיִּים אוֹמֵר, שֶׁהַחֲטָא הַזֶּה עוֹשֶׂה אוֹתוֹ מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ,
וּמֵאֶבֶד אֶת כּחוֹ וּמְאוּר עֵינָיו וְכוּ', עֵינֵי שֶׁם סְעִיף יד), וְכֵן הוּא בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן לו): רְפוּאָה לְמְשַׁגֵּעַ הוּא הַסְּרוּס
וְכוּ', עֵינֵי שֶׁם; וְכֵן בְּרוּחַנִּיּוֹת אָדָם עוֹזֵב אֶת הָאֱמוּנָה לְגַמְרֵי וְנִעְשֶׂה
חִילוּנִי, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֶחָד כְּזֶה אִם יִלְמַד
בְּסֵדֶר-דִּרְרָה-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲדַרְבֵּה הַתּוֹרָה תַּעֲלֶה אוֹתוֹ מֵעֲלֶה
מֵעֲלֶה, עַד שִׁזְזָה אַחֲרֶיךָ לְהַתְעַמֵּק בְּעִמְק הַתּוֹרָה וְלִלְמַד בְּעֵיוֹן.
וְאֵף אֶחָד אֵינּוּ נִגְדַּע עֵיוֹן, וְאִתָּה צָרִיךְ לְהַבִּין אֶת זֶה, אֵלָּא זֶה

קח אֲשֶׁר א' תקיד בַּנְחָל

המציאות, הן אמת הבעלי מוסר מדברים מאחד שפבר יושב בבית-המדרש ולומד תורה, בודאי טוב שילמד בעיון, ועקר העיון, שיהיה למודו הלכה למעשה, אבל מי שהוא רחוק לגמרי, ובפרט שעבר עליו מה שעבר, אין עצה אחרת לתת לו רק ללמד על-פי סדר-הדרג-הלמוד של רבנו ז"ל וזה ברור, ואין במה להתנפת, ולא כדאי להפגס בטוען ונטען בדברים כאלו, אלא יותר טוב שתשים לב מה שעובר עליו, אז תראה שכל מה שאמר רבנו ז"ל הוא תורה מן השמים, ואין מה להרהר אחריו, וזו הנהגה כללית, ומלבד זאת אפלו מי שיש לו מח טוב לעיון, יש הרבה שעות ביום שלא מסגל לזה, אבל כך אם יהיה רגיל באמירה, יכול לומר הרבה דפים גמרא והרבה פרקים משניות והרבה דפים זהר והרבה דפים תקוני זהר, אשר כל דבור ודבור מהתורה הוא מצות עשה בפני עצמה, ויש להאריך בזה, אבל לעת עתה מספיק כל זה, וקבל את האמת ממי שאמרה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקיד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שופטים א' דראש ח"דש אלול ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראוי לנו לשמח מאד מאד שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, כי מה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, כי הוא מחדיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך בגלוי פזה, עד שהאדם מוצא מנוחה, כי הצדיק הוא בחינת שבת, בחינת 'אנת שבת דכלא יומא', כמו שקראו לו תלמידיו לרבי שמעון בר יוחאי (עין זהר ח"ג קמד:), כי הצדיק הוא

כָּבֵד וְכֹה לֵהִיּוֹת נִיחָא מִכָּל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עט), וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְקַבֵּל מִרְבֵּנוּ ו'ל', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גַם הוּא יִמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ נִיחָא שְׁל שְׁבֵת, שְׁזֶה תְּשׁוּכָה שְׁל שְׁבֵת, וְרֵאִיתִי דְּבֵר פְּלֵא
בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשׁ "עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל" (פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית) מָה הֵיטָה הַקְּלָלָה
לְקִינָן "נֶעַ וְנָד תִּהְיֶה בְּאַרְץ" (בְּרֵאשִׁית ה', יב), הֲלֹא הַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם
לְבַחֵר לוֹ מְקוֹם שְׁבֵת וְלֹא יִזוּז מְקוֹמוֹ? אֲלֵא עַל כְּרַחֲךָ צָרִיךְ לוֹמַר
שְׁנִכְנַס בְּקִרְבוֹ רוּחַ עוֹעִים וְאִיזָה פֶּחַד וְשִׁגְעוֹן, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה לֹא
נִבְחָר לוֹ מְקוֹם לְשְׁבֵת, רַק לֵהִיּוֹת נֶעַ וְנָד בְּאַרְץ. וְהִנֵּה בְּנֹדָאִי אִם קִינָן
הֵיזָה יָכוֹל לֵהֲתַדְבֵּק בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּרֵאִוִי, אֲזַי בְּנֹדָאִי הָיוּ סָרִיסִים
מְעַלְיוֹ כָּל הַפְּתָדִים וְנִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, אֲלֵא שְׁזֶה גּוֹף
הַקְּלָלָה, שְׁנִתְבַּלְבְּלָה מִחְשַׁבְתּוֹ מִדְּבִקוֹתָו, וְהִיזָה נֶעַ וְנָד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ,
עַד שְׁגָרְמוֹ לוֹ הַפְּתָדִים לְנִדְד בְּאַרְץ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; רוֹאִים מִזֶּה שְׁכָל
עַקֵּר הַקְּלָלָה שְׁל הָאָדָם הוּא כְּשֶׁאִינוּ זוֹכָה לֵהִיּוֹת מְקַרְב אֶל הַצַּדִּיק,
שֶׁהוּא נִקְרָא בְּחִינַת שְׁבֵת, שְׁמַחְדִּיר בְּאָדָם יָשׁוּב הַדַּעַת כְּזֶה, אֲמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת כְּזוֹ, עַד שְׁנִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ (שְׁמוֹת טז, כט): "שָׁבוּ אִישׁ
תַּחֲתָיו, אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ", שֶׁהוּא זוֹכָה לְשְׁבֵת תַּחֲתָיו, וְאִינוּ
הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד, כִּי יָכוֹלִים לְשְׁבֵת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְגַם-כֵּן לֵהִיּוֹת נֶעַ וְנָד,
כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, אֲזַי הוּא הוֹלֵךְ נֶעַ וְנָד,
כִּי עַקֵּר הַתְּכָלִית בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לֵהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ,
וּבְרַגַע שֶׁהוּא שׁוֹכֵחַ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא כָּא לְכַעַס וּקְפִירוֹת
וְכָל מִינֵי צָרוֹת שְׁסוּבָל. וְזוֹ מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכָה לֵהִיּוֹת מְקַרְב
לְהַצַּדִּיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא מַחְדִּיר בּוֹ סוּד הַשְׁבֵּת, שֶׁהוּא: שְׁמַח בְּחֵלְקוֹ
תְּמִיד, רֵאשִׁי תְּבוֹת שְׁבֵת; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לֵהִיּוֹת מְקַרְב אֶל רַבֵּנוּ
ו'ל', וְאֲזַי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר שׁוֹפְטִים רֵאשׁ חֲדָשׁ אֱלוֹל ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ושיגור וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור
החזן, נר לצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו
יאיר ויזרח לנצח נצחים.

משעה שטלפנת אלי מארץ ישראל היה בדעתי לכתב לך, אך
רבו המניעות, ובכל פעם באו עלי מניעות אחרות מעסק הרבים,
ובפרטיות מהדפסת הספרים.

מה אמר לך, אהובי, ידידי היקר, ממש החייתני מאד מאד
בבשורה הטובה, והנני מברכה בברכת "מזל טוב", ותזכה לבנות
בית נאמן בישראל, ותשרה שכינה ביניכם תמיד, ותזכו לראות בנים
ובני בנים חיים וקיימים עוסקים בתורה ועובדי ה', ברסלב חסידים.

חמדת לבבי! עקר שמחתי הוא בזה שאמרת לי, שאתה בטוח
שכל השדוף בא ונתגלגל אליך על-ידי רבוי תפלות, כן, כן, אמת
נכון הדבר, כי התפלה היא השער שעל ידה נכנסים אליו יתברך
(עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), והתפלה היא הכלי לקבל על ידה
כל מיני ישועות וחסדים (עין שם, חלק א', סימן לד), וכשאדם בא
לידיעה זו, לידע אשר שום דבר בעולם אינו תלוי ביד בשר ודם,
מיד נגאל מכל צרותיו, כי התולה בטחונו בהקדוש-ברוך-הוא, הרי
לו מחסה בעולם הזה ולעולם הבא (מנחות כט:). ומוהר"ן ת"ל גלה
לנו (עין לקוטי-הלכות, נחלות, הלכה ד'): כל זמן שעדין לא ראה ישועה
בפרוש ובגלוי, שנעשה בפרוש ובגלוי שנעשה על-ידי תפלתו, עדין
אינו חזק בדעתו, שיש בכחו לפעל אצלו יתברך מה שבקש, אך
תכף-ומיד בפשטה לפעל איזו ישועה על-ידי תפלתו, ורואה שיש
בו כחות רוחניים, פי גם הוא חלק אלוק ממעל, על-כן הוא כבד
חזק כל ימיו בתפלה וכו', עין שם.

על-כן, חמדת לבבי, תהלה לאל, זכות לראות ישועות ונסים
ונפלאות, גלויים שעשה עמך השם יתברך, על-כן תן לו תמיד תודה
והודאה, ובקש ממנו יתברך עוד ועוד, כי מעקר הישועה — והוא
להתקרב אליו יתברך, עדין אנו רחוקים מאד מאד, וצריכים

אֲשֶׁר   א' תקטו   בַּנְחַל   קיא

להרבות בכל יום בתפלה והתבודדות, וכל מה שזינפה להתבודד יותר, כמזכר זינפה שיפתח לבו ודעתו להשיג ולהרגיש ערכות, נעימות, ידידות, זיו חיות אלקותו יתברך, המחיה ומקיים ומנהיג את כל הבריאה, פי דומם, צומח, חי, מדבר — הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, רק בהתלבשות הזו, בשביל הבחירה והנסיון, והמאמין שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואין שום דבר נעשה מעצמו, אז יכול להאריך אפו בכל מה שעובר עליו — בין בטיבו ובין בעיקו, כי יודע אשר דבר גדול ודבר קטן משגח ממנו יתברך.

אהובי, אחי היקר, ראוי לנו לרקד בכל יום מרב שמחה על נעם חלקנו אשר בנחל, שזכינו בדורותינו אלה להתנדע ולהתקרב אל רבנו ז"ל, ומגלה לנו גלויים כאלו, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. ולמען השם לטובתך הנצחית, אל תניח את העצבות אצלך אפלו רגע אחד, פי תכף-ומיד פשרוצים להיות איש כשר, עברה גדולה כשהוא בעצבות (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח), ותחיה את עצמך עם הנקודות הטובות שיש בך.

ואודות השעורים הקבועים שכתבת שאתה מתחיל עכשו מחדש, ממש חיים חדשים נפתח בי, פי מי שעין אמת לו, רואה שעל-ידי דרכו הנעימה של רבנו ז"ל מצליחים מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, ומטיילים בכל מקומות של התורה הקדושה, וכל אלו הלועגים על זה, ועושים מזה ליצנות, מאומה אין בידם. ובאמת יש להאריך בזה מאד, ואין הפנאי עכשו מרב טרדות. ותהלה לאל, בקונטרס הנפלא "סדר דרך הלמוד" על-פי דעתו של רבנו ז"ל, הארכנו בזה באריכות גדולה — קחהו משם, חבלים נפלו לנו בנעימים.

חמדת לבבי! כל אלו מאנשי שלומנו, אשר לא הטעו את עצמם ולא התפעלו משום בריה, וכן לא נכנסו בוכוחים, הם גדלו והצליחו מאד מאד בעבודת השם יתברך, ועשו טוב לעצמם ולבניהם וכו'. כמאמר ז"ל (יומא פו.): אשריהם צדיקים, לא דיין

קיב אֲשֶׁר א' תקטז בַּנְחָל

שְׁהֵן זֹכִינְ, אֶלָּא שְׁמֹזְכִין לְבְנֵיהֶם וְלְבְנֵי בְנֵיהֶן עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת,
עֵין שָׁם; אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקָם, יְהֵא חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם לְנֶצַח.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

יְדִידָךְ לְנֶצַח...

תִּכְתָּב לִי עַל-כָּל-פָּנִים שְׁתֵּי שׁוֹרוֹת מְשָׁלוּמָךְ הַטּוֹב, וְתִתְפַּלֵּל
בְּעָדֵי בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

א' תקטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר שׁוֹפְטִים, רֵאשׁ חֹדֶשׁ אֶלוּל ה'תשל"ד.

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחֹר הַיָּקָר
לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִהַמְעִין
הַיּוֹצֵא מִבֵּית ה', הֵלֵא הוּא נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְלָתִי כְּכָר פְּעָמִים, וְגִדְל שְׁמִחָתִי, שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, זְכִית
לְהַכְנִס לִישִׁיבְתָנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב" — אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, כִּי
עַל-יְדֵי-זֶה תוּכַל לְהִיּוֹת צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה, שְׁתִּזְכֶּה לְעוֹרֵר אֶת
הַבְּחֹרִים שָׁם בְּדֶרֶךְ הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שְׁדַבְּרָנוּ זֶה כְּמָה שְׁנִים,
וּבְפִרְטִיּוֹת בְּדֶרֶךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. וְעַקֵּר שְׁמִחָתִי, אֲשֶׁר עוֹלָה
עַל הַכַּל אֶצְלִי, שְׁזָכִיתָ עִכְשָׁו לְסִיִּים כָּל הַשָּׁס, וְאַתָּה מִתְחִיל פְּעַם
שְׁנִיָּה.

מָה אִמַּר לְךָ וּמָה אֶסְפֵּר לְךָ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, גֵּזֵר רֵאשִׁי, אֵין עוֹד
שְׁמִחָה גְדוֹלָה מְזוֹ, כְּשׁוֹזֹכִים לְסִיִּים כָּל הַשָּׁס. וּמְקַבֵּל אֶצְלֵי אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמָנוּ בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, שְׁהִזְכֶּה לְסִיִּים כָּל הַשָּׁס, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
צָלָם אֱלֻקִּים, יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֵי יִתְבָּרַךְ, שְׁיִמְשָׁף עָלֶיךָ צָלָם אֱלֻקִּים,
וּבְקָרוֹב תִּמְצָא אֶת זְוִיגָךְ הַהֲגוֹן לְךָ.

אֲשֶׁר   א' תַּקְטוּ   בְּנַחַל   קִיג

אֶהוּבִי, אַחִי! רְאֵה גַם רְאֵה אֶל מֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת, אִם מִשְׁלִיךְ אֶת שְׂכָל וְתַחֲמוֹת עֲצוּמוֹ, מֶה נַעֲשֶׂה עִם אוֹתָם בַּחֲזָרִים שְׁלַעְגוּ לַפְּנֵי שָׁנָה מִדְּרָךְ זוֹ, וְאָמְרוּ שְׁלֹא לְזֶה כִּוֵּן רַבְּנוּ ו'ל וכו', וְכַדּוּמָה פִּתּוּיִים וּשְׁטִיּוֹת כְּאֵלוֹ וְכו', אִיךְ עֲבָרָה עֲלֵיהֶם הַשָּׁנָה, וּמֵה קִנּוּ בַשָּׁנָה זוֹ, וְאִיךְ עֲבָרָה עֲלֵיךְ הַשָּׁנָה, וּמֵה קִנִּיתָ בַשָּׁנָה זוֹ, הֲלֹא אַתָּה יָכוֹל לֹאמַר מֵאֲמָרוֹ שֶׁל רַב כְּהֵנָּה (שִׁפְת ַּג.ג.): כִּד הוּינָא בַר תַּמְנִי סָרִי שְׁנִין וְהִנְהוּ גְמִירְנָא לִיה לְכַלִּיה הַשָּׁ"ס, עֵינ שָׁם; וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי, עַל-כָּל-פְּנִים מַעֲכָשׁוֹ חֻקֵּי בְּרַעְתָּךְ אֲמַתַּת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְלִרְאוֹת לְקִימָם בַּתְּמִימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלֹא לְהַסְתַּפֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, אִךְ שֶׁהוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְזֶהוּ עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַהֲתַקְרָבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו'ל — כְּשֶׁמְצִיִּתִים אוֹתוֹ, אֲפִלּוֹ אוֹמֵר עַל יָמִין — שְׂמֵאל, וְעַל שְׂמֵאל — יָמִין, כַּמּוּבָא בְּסִפְרֵי פְּרָשָׁה זוֹ (שׁוּפְטִים), וּמִכָּל שְׂכָן וְקָל וְחֹמֶר כְּשֶׁאוֹמֵר עַל יָמִין שֶׁהוּא יָמִין וְכו'; וְעַל-כֵּן אֵינִי מְחַיֵּב לְהַסְתַּכֵּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל, אֲשֶׁר אֵינָם רוֹצִים לְהַשְׁלִיךְ חֲכָמָתָם הַמְדַּמָּה, וּמֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְעוֹרֵר עוֹד בַּחֲזָרִים אֶל הַדְּרָךְ זוֹ, אִךְ וְרַק בְּדְרָךְ אֶהְבֶּה וְחַבְּה יִתְרָה, וְלֹא, חֵס וְשָׁלוֹם, בְּדְרָךְ וּכְפוּחִים וּמִחֲלַקַּת וּמְרִיבוֹת, כִּי זֶה עוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, אִם יִשְׁמַע — יִשְׁמַע, וְאִם יִחַדֵּל — יִחַדֵּל. וְהַעֲקֵר — לְהַרְגִיל אֶת עֲצוּמוֹ לְהִיּוֹת תַּמִּיד בְּמַדַּת הַחֲסֵד וְהַטּוֹב, וְלִדּוֹן אֶת כָּל בְּרִיָּה בְּעוֹלָם לְכַף זְכוּת.

וּמוֹהַרְנֵ"ת ו'ל גְּלַה לָנוּ (עֵינ לְקוּטִי-הַלְכוֹת, הַשְּׁכַמַּת הַבְּקָר, הַלְכָה א'), שְׂכָל כַּח מִשָּׁה רַבְּנוּ הִיָּה בְּזֶה שֶׁהִחְזִיר אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל בַּתְּשׁוּבָה, כִּי הוּא בַעֲצוּמוֹ הִיָּה עֲצָם הַטּוֹב, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת ב, ב): "וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא", וְעַל-כֵּן הִיָּה לוֹ כַּח תַּמִּיד לְמַצֵּא הַטּוֹב בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, אֲפִלּוֹ בְּפוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶהוּ כָּלֵל גְּדוֹל: בְּמֵה שְׁאָדָם אוֹחֵז — הוּא מוֹצֵא וּמְגַלֶּה גַם אֲצֵל אַחֲרִים, וּבְגַמְרָא (מְנַחוֹת סה). אָמְרוּ: מִשָּׁה רַבְּנוּ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הִיָּה, וְעַל-כֵּן מְרַב אֶהְבֵּתוֹ שְׂאֵהב אֶת כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מְצֵא בָּהֶם נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְעוֹרְרָם לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה תִּרְאֶה לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ רַק בְּדְרָךְ וּבְאִפְּן כְּזֶה, בְּדְרָךְ אֶהְבֶּה, לְחֻזְקָם וּלְאֲמָצָם וּלְהֵאִיר בָּהֶם הָאֲמֵת, וְאִם אַתָּה רוֹאֶה לְצִים, בְּרַח לָךְ מֵהֶם כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ מִמֶּשׁ, כִּי פֶת לְצִים אֵינָה מְקַבֵּלַת

קיד אֲשֶׁר א' תקטז בַּנְחַל

פְּנֵי שְׂכִינָה (סוּטָה מ.ב.), רַחֲמָנָא לְצַלְן; וְלֹא עוֹד אֶלָּא מְשָׁרִים רוּחַ
הַטְּמֵאָה בְּמִקְוָם, וּבִנְקֵל לְפַל עַל יְדֵיהֶם בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, חַס
וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם.

חֲמִדַת לְבָבִי! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לֵהִיּוֹת אִיךָ וְרַק בְּשִׁשּׁוֹן
וְשִׁמְחָה, שֶׁהִיא הַיְסוּד וְהַעֲקָרִית בְּדַעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי
שִׁמְחָה יִפְתַּח לְבָבךָ וְדַעְתְּךָ לַחֲזוֹת בְּנֵעָם הַנִּי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, כִּי
הַשִּׁמְחָה פּוֹתַחַת שְׁעָרִים חֲדָשִׁים בִּידְעֵת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְכַנְיָסָה
תַּקְנָה גְדוֹלָה בְּלֵב הָאָדָם לַעֲבֹר עַל כָּל הַבָּא עָלָיו — בֵּין בְּטִיבוֹ
וּבֵין בְּעִיקּוֹ, וְעַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה נּוֹפְלוֹת מִמֶּנּוּ כָּל הַמַּדּוֹת הַרְעוּת,
וּמְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה וּבַחֲבֵה יִתְרָה, וְאִינוּ מְקַנָּא בְּשׁוּם אָדָם, כִּי יוֹדֵעַ
אֲשֶׁר הַכֹּל מְשֻׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְאִין שׁוּם מְקָרָה וְטַבֵּעַ
כָּלָל, דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן — הַכֹּל נִשְׁגָּח מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְכֵן תִּתְמַיד
מְאֹד מְאֹד "בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת" לֵהִיּוֹת רְגִיל בְּכָל פַּעַם לְסַפֵּר כָּל
שִׁיחַתְךָ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם
רֵעֵהוּ, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, שֶׁתְּהִיָּה קְבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
לְלַמֵּד תּוֹרָה מְלַקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מְלַקוּטֵי-תְּפִלוֹת
וְכֵן לְשַׁקֵּד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּלַקוּטֵי-הַלְכוֹת, אִם אֶפְשָׁר הַלְכָה אַחַת
בְּכָל יוֹם, וְאִזּוֹ כָּבֵר לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַבּוּרִים אַחֲרֵים, כִּי מוֹהַר"ן תִּתְּ לִי
לֹא יֵנִיחַ אוֹתְךָ לְפַל בְּשׁוּם אֶפֶן שֶׁבְּעוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שִׁיחֵהָ, וּמָה טוֹב
אִם תִּתְּחַדֵּשׁ אֶצְלֶךָ הַלְמוּד שֶׁל ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת בְּכָל יוֹם, וְאִזּוֹ טוֹב
לְךָ לְנִצָּח.

וְאוֹדוֹת מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', מוֹבָא בְּפִרְשָׁה זוֹ "שׁוֹפְטִים
וְשׁוֹטְרִים תִּתֵּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", וּפִרְשָׁתִי בְּמִקּוֹם אַחֵר, כִּי הַשְּׁבָעָה
גְּרוּת נִקְרָאִים בְּסַפֵּר הַיְצִיָּה "שְׁעָרִים", וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לִתֵּן אֶצְלֵךְ
הַשְּׁבָעָה שְׁעָרִים שׁוֹטְרִים — לְשִׁמּוֹר אֶת הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֲטָם
וְהַפֶּה. וְאִם כָּבֵר נִכְשָׁל, צְרִיךְ לִתֵּן שׁוֹפְטִים — לְשִׁפּוֹט אֶת עַצְמוֹ
לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָה עֲשִׂיתִי וְכוּ', "מַחֵל לִי" וְכוּ'.

תִּרְאֶה לוֹמַר בְּכָל יוֹם "תִּקְוֵן הַכָּלְלִי" — הַעֲשֶׂרָה מְזֻמּוּרִים עִם
הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה שְׁאַתְרֵיהָ, וְכֵן לוֹמַר בְּלִילָה קִדְּם הַשְּׁנָה קְרִיאַת

אֲשֶׁר   א' תקיז   בְּנַחֵל   קטו

שָׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה מֵהָאָרִיז"ל, אֲשֶׁר הֵם תְּקוּנֵי הַבְּרִית, וְיוֹתֵר מִזֶּה
אֵין צָרִיף לַחֲשֵׁב כְּכֹר בְּזֶה, כִּי בְּיָדַי נִתְקַן לְגַמְרִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

תַּתְּפַלֵּל בְּעַדִּי בְּכֹל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

א' תקיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ב' דְּרָאֵשׁ הַדָּשׁ אֱלוֹל ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה עוֹסֵק בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר בְּאַמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי רַבְּנוּ ו"ל
אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצַל הָעוֹלָם הָאַמוּנָה הוּא דְּבָר קָטָן וְאֲצַלִּי
הָעֵקֶר הוּא אַמוּנָה. וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאַמוּנָה הוּא בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּרָה,
כְּמוֹ שֶׁהַנְּשִׂים וְהַקְּטָנִים מְאַמִּינִים, בְּלִי שׁוּם חֲכָמָה וְדַעַת כָּלֵל.
וּבְאַמַּת מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמוּנָה — חֲיִיו חַיִּים, כִּי כֹל מֵה שְׂרַק עוֹבֵר
עָלָיו הוּא מִתְחַבֵּא אֲצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִוֹדַע שְׂפָךְ צָרִיף לְהִיּוֹת,
כִּי הַפֶּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְתַמִּיד אוֹמֵר (תְּהִלִּים קמ"ה, יז): "צַדִּיק הִנְיָ"ה
בְּכֹל דְּרָכָיו וְחִסִּיד בְּכֹל מַעֲשָׂיו", (דְּבָרִים לב, ד) "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ,
אֵל אַמוּנָה וְאֵין עוֹל, צַדִּיק וְיֵשֶׁר הוּא", שְׂאֵלוּ הַפְּסוּקִים שֶׁל צְדוּק
הַדִּין, שְׂתַמִּיד מְצַדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין, וְדִיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לוֹ
הַצִּלְחָה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם; כִּי בְּאַמַּת בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ
כָּל-כָּף הַרְבֵּה חֲכָמוֹת שְׂאָדָם יְכוֹל לִפְלֹל לְנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא
עַל-יְדֵי-זֶה וְאֵפְלוּ בְּקִדְשָׁה וְכוּ' וְכוּ', אִם לֹא נִזְהַר לְהִתְחַבֵּא בְּאַמוּנָה,
הוּא יְכוֹל לִפְלֹל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, כִּי אֵפְלוּ הַלְמוּדִים שְׁלוֹמֵדִים

קטז   אָשֶׁר   א' תקיח   בַּנְּחַל

בתורה הקדושה, צריכים ללמד את זה עם האמונה הקדושה, לידע שהוא יתברך נותן התורה, ולא להפריד חס ושלום את התורה ממנו יתברך, אלא צריכים לדעת שהוא יתברך נותן התורה, שזה סוד ברכת התורה שאנו מברכים על התורה, לידע שהקדוש-ברוך-הוא הוא נותן התורה, וזה לא סתם חכמה, אלא הוא שכל אלקי חכמתו יתברך, וכשאדם לומד תורה בקדושה ובטהרה כזו, שמחזיר את אמתת מציאותו בתוך חכמת התורה, אז מאירה התורה אליו באור וזיו וחיות ודבקות נפלאה; אשרי מי שלומד את התורה הקדושה בצורה כזו, שאז יצליח את דרכו תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקיח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שופטים ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האחים היקרים המקרבים אל הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרם יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם הארוך, וכן מכתב מהחברים שחתמו על זה וכו' וכו'.

מה אמר לכם, אם אתם רוצים להצליח בהתקבחות אל רבנו ו"ל, עליכם להתמיד ביותר בספרי רבנו ו"ל, כי בלי למוד ספרי רבנו ו"ל, האדם הוא רחוק לגמרי ממנו, ובאמת כל הענין של רבנו ו"ל הוא תורה, להתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה, כי רבנו ו"ל הוכיח פעם את אחד על התמדת הלמוד, ואמר לו: "מדוע לא תלמד, מה תפסיד בזה? ! הלא תקבל עולם הבא על הלמוד", ואין צריך לומר כשהתורה מראה אהבה לאחד, שאינו רוצה כלל עולם הבא, רק רוצה את התורה בעצמה, הלא גם השם יתברך לומד, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה ג): סדר היום שיש להקדוש-

אֲשֶׁר   א' תקיח   בַּנְחֹל   קיז

בְּרוּךְ-הוּא שֶׁלֹש שָׁעוֹת עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וְכוּ', וְהִתְאַנַּח רַבְּנוּ ז"ל וְאָמַר, בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ נֶפֶל לַמּוֹד הַתּוֹרָה מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּדוֹרוֹת הַקְּדוּמִים גְּדוּלֵי הַרְבָּנִים הָיוּ עוֹשִׂים מוֹפְתִים בְּלִי שׁוּם שְׁמוֹת וְכַנּוּנוֹת, אֲלָא עַל-יְדֵי שֶׁעָסְקוּ הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה זָכוּ לַעֲשׂוֹת אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יז), וְעַל-כֵּן הֶעֱקַר תַּכְנִיסוֹ אֶת עֲצָמְכֶם בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל שׁוּם לֶץ וְהוֹלֵךְ בְּטֹל וְכוּ' וְכוּ', אֲסוּר לָכֶם בְּכָלֵל לְהִתְעַסֵּק עִם טַפּוּסִים כְּאֵלוֹ, אַתֶּם צָרִיכִים רַק לְבָרַח אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵל תּוֹךְ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ תִּצְלִיחוּ דַרְכְּכֶם, וְזֶה כָּל הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא תִּתְחַזְּקוּ וְתִתְנַעְדוּ בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר בִּיחַד מִדְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ מְאֹד.

מָה אָמַר לָכֶם, אֲנִי רוֹאֶה עֵתִיד גְּדוֹל לְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיִּכְבַּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים מָה שֶׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לְצַלְן וְכוּ' וְכוּ' (אֲנִי מְקַבֵּל בְּכָל יוֹם מִכְּתָבִים מִבַּחֲוָרִים), וְלָכֵן אֲנִי רוֹאֶה עֵתִיד גְּדוֹל לְאוֹר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁיִּכְבַּשׁ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְיִקְרָבֵם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט בְּעֵינַי אֲמוֹנָה יָדוּעַ אֵיךְ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל צָעַק מְאֹד מְאֹד, שֶׁהוֹלֵכֵת אֶפִיקוֹרְסוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וְצָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוֹנָה פְּשוּטָה, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֵיךְ שֶׁהֶעֱרַב-רַב מִתְּפֹשֵׁט מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִנָּצֵל מֵהֶם, עָלָיו לְבָרַח אֶל תּוֹךְ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הִנֵּה עוֹד מְעַט יִהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְצָרִיכִים לְהִשְׁתַּוְּקֵק מְאֹד מְאֹד לְבֹא אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הַצִּיּוֹן סְגוּר וּמְסֻגָּר, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבֹא לְשָׁם, וּבִפְרָט עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִזּוּ כְּדָאֵי לְהִתְקַבֵּץ בְּמָקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּגִיעַ עוֹד זְמַן שֶׁיִּפְתַּח צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְיָבוֹאוּ שָׁם אֲלֵפִים וּרְבֻבּוֹת רְבֻבּוֹת רְבֻבּוֹת וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא כָּלֵל, כְּמוֹכָא בְּמַגִּילַת סְתָרִים.

הִזֵּה טוֹב שֶׁתְּבוֹאוּ פַּעַם בְּלֵיל רְבִיעֵי לְבֵית מִדְרָשְׁנוּ, שֶׁאֲנִי לוֹמֵד

קִיחַ אֲשֶׁר א' תְּקִיט בְּנַחֵל

שְׁעוֹר בְּרַבִּים "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן זֶה כַּמָּה שָׁנִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקִיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ כְּבָר קִבַּלְתִּי כַּמָּה פְּעָמִים, אַךְ בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, מֵרַב טְרֹדוֹתַי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ, וּבְאַמַּת הַצֶּדֶק עִמָּךְ, וּתְבַקֵּשׁ עָלַי שְׁאַזְכֶּה לְכַתֵּב לְךָ בְּכָל פְּעַם.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת עַל-כָּל-פְּנִים מְרַגֵּעַ זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתַעֲבִיר מִדַּעְתְּךָ כָּל הָעֵבֶר עָלֶיךָ. וְצָרִיךְ לֵהִיֹּת סִבְלָן גָּדוֹל בְּכָל עֲנִינּוֹ, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וּבִזְהַ תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלַּת הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵינִיּוֹת, וְאַפְלוּ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשָּׁעָה, שֶׁמְכַרְח לֵהִיֹּת כְּמוֹ שְׁאֲנִי רוֹצֶה וְכו', רַק מְעַט וְעוֹד מְעַט, וְכֵן לְאֵט לְאֵט מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, עַד שֶׁבְּרַבּוֹת הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים יִזְכֶּה לְטִיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֵן בְּתַפְלָה — לְהַתְּפַלֵּל קֹדֶם עַל מְדָה זוֹ וְאַחֲרֵיכֶּךָ עַל מְדָה שְׁנִיָּה, עַד שִׁיִּזְכֶּה לְתַקֵּן כָּל מְדוּתָיו. וְהַתְּחִלָּה שֶׁל תַּקּוּן הַמְּדוּת צָרִיכָה לֵהִיֹּת מְדַת הַשִּׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא הַיְסוּדִית וְהַעֲקָרִית בְּיִהוּדוּת וּבְקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי דִרְךָ הָאָדָם לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד אֶל הָעֲצָבוֹן מִפְּאֵת חֲמָרוֹ, אֲשֶׁר עֵקְרוֹ כְּלוּל מִיְסוּד הָעֶפֶר, וְכָל מֵה שֶׁתִּשְׁמַח יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה שִׁיתְּרַחֵב מִחֶךָ וְדַעְתְּךָ, וְתִזְכֶּה לְאַמּוּנָה בְּרָה וְיִנְקִיָּה, לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ הַפְּרִטִי פְּרִטִית, כִּי אֲפִלוּ מֵה שֶׁנֶּאֱרַע עַל-יְדֵי בְּעַל בְּחִירָה, הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּבִיְדִיעָה זוֹ נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים

אֲשֶׁר   א' תְּקִיט   בְּנַחֵל   קִיט

וְהַמְרִירוֹת וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהִתְחַדֵּשׁ בְּאַמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מִתְּחִלָּה, וְלָשִׁים לִפְנֵי עֵינָיו, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאַצְלוֹ, אִף שֶׁמִּנְחָ עֲדִין בְּמָקוֹם שֶׁמִּנְחָ.

מָה אָמַר לָךְ, חֲמֻדַּת לְבָבִי, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׂזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּחֻלְקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, חֲכָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, שְׂזָכִינוּ לְזָכוֹת נִפְלְאוֹה וְנוֹרְאוֹה כְּזוֹ, אֲשֶׁר בּוֹדָאֵי עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל נִזְכָּה לְתַקּוֹן נִצְחִי; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְהִנֵּה, יְדִידֵי הַיָּקָר, תְּהִלָּה לְאֵל, זָכִיתָ לְהוֹלֵד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲסִידֵי בְּרִסְלָב הַקְּדוֹשִׁים, אָבִיךָ וְשְׁנֵי זִקְנֶיךָ הֵם מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִתָּהּ יָכוֹל לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמְךָ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי כַּמָּה מְרִירוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים יֵשׁ לְמַקְרָב חֲדָשׁ, עַד שְׂזוֹכָה לְהַפְשִׁיט אֶת בְּגָדָיו וְכוּ' (עֵין לְקוּטֵי מוֹתֵר"ן, חֲלָק א', סִימָן יד), שֶׁהֵם הַלְבוּשׁ הַגְּשָׁמִי שֶׁקָּבַל מֵהֵם וְכוּ' (כַּמּוּבָא בְּכַתְבֵי הָאַרִיז"ל), וְכַמָּה צָרוֹת וּמְנִיעוֹת יֵשׁ לוֹ עַל כָּל פְּרֻט וּפְרֻט הַנוֹגֵעַ לְעֶסֶק רַבְּנוּ ז"ל וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל, אִתָּהּ נִצְלַתָּ מִכָּל זֶה. נֵא וְנֵא לְשִׁפְחָ מִהַכֹּל, וְתִהְיֶה רַגִּיל תְּמִיד לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, תְּצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ, שְׂאִינְךָ צָרִיךְ לְאַחֲרִים, אִתָּהּ בְּנִי, אָחִי וְחַבְרִי, תְּכַנִּים אֶת כָּל מַחֲךָ בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהַתְּמִיד מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּף וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִרְחַל לָךְ מֵדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִסְפָּר לִפְנֵי יִתְבַּרְךָ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכָל מֶה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת. יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲזֹק בְּלִמּוּד ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, כִּי זוֹהִי זָכוֹת גְּדוּלָּה לְנִשְׁמָה, וְכֵן תְּתַמֵּיד מְאֹד בְּשִׁלְחַן עָרוּף בְּכָל יוֹם, וְתִרְקַד בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, אֲפֹלוּ בֵּינְךָ לְבֵין עֲצָמְךָ, וְאֵל תְּתַבְּיֵשׁ מִפְּנֵי הַמְּלַעֲיָגִים, כִּי בְּמִצְוֹת הַשְּׂמִיחָה, הָעוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת, אֲסוּר לְהַתְּבַיֵּשׁ מִשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי הַשְּׂמִיחָה בְּאַלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי נִרְאָה אִיךָ שְׂאֲנִי, עַל-כָּל-פָּנִים אֲנִי מֵאַמִּין בּוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁהוּא בְּרָא וְיָצַר וְעָשָׂה אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה, וְעֲדִין מְחִיָּה וּמְקַיֵּם וּמְהַיְהוֹת אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה, כִּי דוּמָם, צוּמַח, חִי, מְדַבֵּר — הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, שֶׁמְחָה זוֹ הִיא הַמְּדַרְגָּה הַכִּי גְבוּהָה, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ

קב אשר א' תקב בנחל

להגיע אליה בזה העולם, וזו היתה מדרגת הנביאים וכני הנביאים, כי היו תמיד בשמחה עצומה, ומתדבקים בו יתברך, עד שבאים להתפשטות הגשמיות, והיו משיגים אורו יתברך בגלוי נפלא, ונשפע עליהם שפע אלקותו יתברך, שהיא הארת הנבואה, והיו שומעים הקול מדבר אליהם.

חמדת לבבי! גם אתה יכול לזכות לזה, אם תצית את רבנו ז"ל, ולא תטעה את עצמך. העקר לא להתבלבל מאחרים כלל, כאשר נהג התם הקדוש לומר: "זה מעשה שלי, וזה מעשה שלו", והיה תמיד שש ושמת, ועל-ידי-זה זכה לדבר עם המלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ולעולם אל תפגס בנפוחים עם שום בריה בעולם, כי ימינו כצל עובר וכו', ועוד מעט נצטרך לשוב אל המקום שמשם חצבנו וכו', ועל-כן אין שום זמן כלל להפגס בנפוחים.

חמדת לבבי! תראה לכתב לי, וממש חיים חדשים תנפח בי, מרב אהבתי אליך, אשר נפשי קשורה בנפשך מאז שהייתי בארץ ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שופטים ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי ה'קדוש לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך וכו' וכו'.

ראה להכניס את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ותדע

אֲשֶׁר   א' תַּכְּכָא   בְּנַחַל   קַכָּא

וּתְאַמִּין שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וּבְנֻדָּאי מִי שְׁקָם עֲלֵיךְ וְרוּדְךָ אוֹתְךָ, בְּנֻדָּאי תִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה גְּדוּלָה, וְזֶה בְּרוּר, אַתָּה צְרִיךְ רַק לְהִתְחַבֵּא אֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל הַרוּצִים לְתַפֵּס אוֹתְךָ. וּבְאַמַּת אִם יִהְיֶה הָאָדָם יוֹדֵעַ מַעֲלַת הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה שְׁאָדָם מְכַנִּים בְּעַצְמוֹ תְּמִיד אֶת אַמַּתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְצִיר לְפָנָי עֵינָיו, אֲשֶׁר הִכַּל לְכָל אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהִכַּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הָאוֹר הַזֶּה, אִזּוֹ הֵיךְ נִצַּל מִכָּל צְרוּתָיו; כִּי בְּאַמַּת אֲסוּר לָךְ לְהִסְתַּכֵּל עֲכָשׁוּ עַל הַצְּלַחַת הַרְשָׁעִים, כִּי כֵן גְּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ רַבְּנוּ ו' (לְקוּשְׁטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה), שְׁצָרִיכִים לְהִסְתַּתֵּר בְּצֵל כְּנָפָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ בְּחִינַת יָד, הֵינּוּ יָד הַהַשְׁגָּחָה הַעֲלִיוֹנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ תִּהְיֶה לְהַרְשָׁעִים מַפְלָה גְּדוּלָה, וְלֹא צְרִיכִים לְשָׂאֵל שׁוּם קִשְׁיּוֹת וּסְפָקוֹת כָּלֵל, אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי צְדִיק וַיֵּשֶׁר הוּא, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה דְבָרִים שְׁלֹא יְכוּלִים לְהַבִּין, אֲבָל הַסּוֹף שֶׁל הַרוּדְךָ הוּא מֶר מְאֹד מְאֹד, וּבְפִרְט מִי שְׁרוּדְךָ אֶת אִישׁ פֶּשֶׁר, לְבִסּוֹף יָמוּת בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה וְכוּ' וְכוּ'.

וְלָכֵן רְאֵה יְדִידֵי הַיְקָר! רַק לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעֵוֹלָם, וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעֵוֹלָם, רַק לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׁאֲנוּ זוֹכִים לְדַעַת מִרְבֵּי אַמַּת כְּזֶה, רַבִּי נוּרָא וְנַפְלָא כְּזֶה, וְתִבְרַח לָךְ לְמָקוֹם שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִפְרֹשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עֲלֵיךְ בְּפִרְטֵי פְּרָטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר עֲלֵיךְ מְלַךְ הַכְּבוֹד בְּהָאָרֶה נוּרָאָה וְנַפְלָאָה מְאֹד מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תַּכְּכָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר שׁוּפְטִים ה'תשל"ד.

קכב   אֲשֶׁר   א' תקכא   בַּנְחַל

שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה וְיִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֹהֲבָיו, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר
הַיָּקָר, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי כַּמָּה פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! עֲכָשׁוּ מִתְחִיל אֲצַלְכֶם זְמַן חֲדָשׁ, נָא וְנָא לְהַשְׁלִיךְ
מֵעֲצָמוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַיְלָדוֹת, וְ"תַמִּים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים
יח, יג), וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּתְצַפֶּה לוֹ, וְלֹא
תִּחְקֹר אַחַר הַעֲתִידוֹת, אֲלֵא כָּל מָה שֶׁיָּבֹא עֲלֶיךָ קִבַּל בְּתַמִּימוֹת, וְאִז
תִּהְיֶה עִמּוֹ וְלִחְלָקוֹ, עֵינֵי שָׁם; וּבִפְרָטִיּוֹת אֹרֶךְ וְדַעַת הָאֵמֶת שֶׁל רַבְּנוּ
ו"ל, אֵי אֲפָשֶׁר לְקַבֵּל כָּלֵל עִם חֲכָמוֹת, כִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל הִיא
תַּמִּימוֹת עֲמָקָה, עֲמָק עֲמָק. וּמִוֵּהַרְנֵ"ת ו"ל קָדָם הַסְּתַלְקוּתוֹ הַתְּאוֹנָן:
"וְאֵל אֵיךְ וְאֵיךְ הָאֵב נִשְׁט גִּינוּג גִּילְעָרְנֵט, אֵיךְ הָאֵב נִשְׁט גִּינוּג
גְּעֵדָאוּעֵנֵט, קָעֵן אֵיךְ נִשְׁט וְוִיֵּל אֵיךְ הָאֵב גְּעֵהִיט דִּי צִיִּיט, נָאֵר
וְוִיִּסֵט אוֹיב אֵיךְ הָאֵב יוֹצֵא גִינוּעֵן דַּעַם רַבִּינִים תַּמִּימוֹת"².
וְהוּא עֲקָר הַשְּׁלֵמוֹת בִּיְהוּדוֹת, כִּי "תַּמִּים" תַּרְגוּמוֹ "שְׁלִים", וְזֶהוּ עֲקָר
הַשְּׁלֵמוֹת, וְכָל מָה שֶׁהוּא תַּמִּים בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מְקַבֵּל יוֹתֵר מִרַבְּנוּ
ו"ל, וּבִפְרָטִי פְּרָטִיּוֹת עֶסֶק הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ
לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם שְׂאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וּפִרְשׁ כָּל שִׁיחַתוֹ אֵלָיו
יְתַבְּרֶךָ, וְיִסְפָּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה אֵי אֲפָשֶׁר
בְּשׁוּם אִפֵּן שֶׁבְּעוֹלָם עִם חֲכָמוֹת, וְעַל-כֵּן הָעוֹלָם רְחוּקִים כָּל כָּף מִזֶּה,
מָה שְׂאִין כֵּן כְּשׁוֹזָכָה לְסַלֵּק דַּעַתוֹ וְחֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי, אִז זוֹכֵה לְדַבֵּר
עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ. וְרַבְּנוּ ו"ל כְּשֶׁהָיָה יָלֵד קֶטָן, אָף שֶׁהָיָה חָכָם וְכֵן דַּעַת
גְּדוּל, אָף תִּכְף-וּמִיד הַבֵּינֵן, כִּי בַּעֲבוּדַת הַשָּׁם יְתַבְּרֶךָ אָסוּר לְהִיּוֹת
חָכָם, וְעַל-כֵּן הַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר תַּמִּיד עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ בְּתַמִּימוֹת
וּבִפְשִׁיטוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ, וְהָיָה מִתְּמִיד גְּדוּל בְּדַבֵּר זֶה.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי, תִּתְחִיל לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה

ב) אֲגִיד שֶׁלֹּא לְמַדְתִּי מִסְפִּיק, שֶׁלֹּא הַתְּפִלָּתִי מִסְפִּיק, זֶה אֵינִי יְכוּל, כִּי שְׂמַרְתִּי עַל הַזְּמַן,
אֲבָל מִי יוֹדֵעַ אִם יִצְאֵתִי יְדֵי חוֹבַת הַתַּמִּימוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל.

אֲשֶׁר   א' תַּכְּכָא   בְּנַחֵל   קַכְג

עמו יתברך, אשר מלא כל הארץ כבודו, ודבר גדול ודבר קטן שם אלופו של עולם, כי כל הבריאה כלה היא עצם אלקותו יתברך רק בהתלבשות הזו, ועל-כן (תהלים קלט, ז): "אנה אלף מרוחך ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנח". וזו כל פונת אלול (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ו'): למצא אותו יתברך בכל מקום.

ולמען השם לטובתך הנצחית, אל תפגס בוכוחים עם שום בריה, רק התמד מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, מלבד את השעור של הישיבה שזה יהיה השעור עיון שלך, ותחזר על זה פעמים אין מספר, תעשה לעצמך סדר בשלחן ערוך מתבר רמ"א לחזור כל ארבעת חלקי שלחן ערוך, ולהיות רגיל באמירת משניות ועוד מה שתמצא, אבל הכל בדעת, ותהיה תמיד בשמחה עצומה על נעם חלקך, שזכית להתחבר עם הצדיק האמת שבדור הזה, שהוא מאנשי שלומנו הקדושים, חסידי ברסלב, ותהלה לאל, אתה לומד בישיבתנו הקדושה. וצריך שתדע, שמדת השמחה היא היסוד בחיים וקיום האדם בגשמיות וברוחניות, כי על כל אדם עובר בזה העולם מה שעובר — ירידות וקטנות ובלבולים, והשמחה מרחבת את המוח והדעת, ומצילה מפל מיני נזקים, ומאירה לו בכל חשכותו ובכל עגבנו. וצריך שתדע שהשם יתברך קורא לך בכל רגע ובכל שעה ובכל יום שתשוב אליו מרב אהבתו אותך; כי באמת השם יתברך הוא תמיד לעזר ולסיוע לכל אחד ואחד מישראל, שלא יאבד, חס ושלום, בעוונותיו הרבים, וקורא לו, כי מפל הדברים צועק כבוד השם יתברך (עין שיחות-הר"ן, סימן נב), אף האדם אינו מבין זאת, ואף שנכנסת במחשבתו התעוררות התשובה, שנהו הקול מלמעלה שקוראין לו, אף מסיח דעת מזה. ובאמת פשוזכים להטות היטב את האזן, שומעים איה שהשם יתברך קורא לאדם אליו יהיה איה שיהיה, וכשאין האדם בטלן, ורודף אחריו יתברך בשמחה והתבודדות, אז יכול להשיגו יתברך; אשרינו ואשרי חלקנו, ומה נעים גורלנו. חזק ואמץ מאד מאד, ובפרט עכשו בעודך בחור צעיר, אם תצית את רבנו ז"ל, תעשה ותצליח הרבה מאד ברוחניות

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תִּקְכַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, שְׁאֲנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֲמַת כְּזָה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזָה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל שְׂמִחָתָנוּ. וּבְאֲמַת רַבְּנוּ ו'ל הַתְּבַטָּא פְּעַם וְאָמַר (שיחות-ה'ר"ן, סימן קעז): רְאוּי לָכֶם לְשִׂמְחָה בִּי, מָה שְׂזַכִּיתֶם שְׂיִהְיֶה לָכֶם רַבִּי כְּזָה וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּבְאֲמַת אֵין לָנוּ שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֶּה, כִּי מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ו'ל, בְּלִי הַלְמוּדִים שְׁלוּ, בְּלִי הַהֲתַחֲזָקוֹת שְׁלוּ, כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וּבִפְרָט שְׂזַכִּינוּ כְּבָר לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו'ל כְּמָה פְּעַמִּים, כְּזָה רְאוּי לָנוּ מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה, וְעוֹד יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂנִזְכָּה לְהִיּוֹת הַרְבֵּה פְּעַמִּים אֶצֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְלַעֲת עֲתָה צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׂכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ שָׁם הֵם, וְצְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּעַצְמוֹ אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב, עַד שְׁשׁוּם דְּבָר שְׂבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְנַתֵּק אוֹתוֹ מֵרַבְּנוּ ו'ל, וְזֶה הַנְּסִיּוֹן הַכִּי קָשָׁה, כִּי גַם עַל זֶה צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים הֵן מִבֵּית וְהֵן מִבְּחוּץ, שְׂלֵא יִבְלָבְלוּ אוֹתָנוּ כָּלל, כִּי גַם מִבְּפָנִים יֵשׁ כָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְצְרִיכִים לְדַעַת שְׁעִנֵּן רַבְּנוּ ו'ל הוּא פְּשוּט לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלְהַתְּבַדֵּד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל מָה שֶׁהוּא פְּשוּט יוֹתֵר חָשׁוּב יוֹתֵר, וְכֵן לְהַתְּעוֹרֵר בְּכָל לִילָה וְלוֹמַר תִּקְוֹן חַצוֹת,

אֲשֶׁר   א' תִּכְבֵּג   בְּנִחַל   קִבָּה

וּלְכַבּוֹת עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְעַל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל צַעַר כָּל הָעוֹלָמוֹת,
וְלִהְתָּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְהִיּוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב וְעִרְבוּת מִזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, יֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה לְהֶאֱרִיךְ בְּעֵנִינִים אֵלוֹ,
אֲבָל אֲנִי מְקַנְהָ שֶׁנִּתְרָאָה פְּנִים אֶל פְּנִים, וְאֵז נֶאֱרִיךְ וּנְדַבֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תִּכְבֵּג.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל, אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעֵי הַיָּקָר, נֵר
לְהַצְדִּיק, נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, אֹרֵךְ הָאוֹרוֹת,
הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַקָּצֵר שָׁבוּ הוֹדְעָתָנִי שְׂאֵינְךָ בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת לְנִכּוֹן
קַבְּלָתִי, אִף לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ תְּכַף-וּמִיד. וְהִנֵּה אֶקְנֶה
לְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, שְׁבוּדָאֵי יִרְפָּאךָ וְיִחַלִּמְךָ, וְיִחִיָּה אוֹתְךָ בְּתוֹךְ שְׂאֵר
חוּלֵי יִשְׂרָאֵל בְּזְכוּת הָאֵשֶׁל הַגָּדוֹל שְׂאֵנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, וְיִקְיָם אֶצְלָךְ
(יִרְמְיָהּ לֵג, ו): "הַנְּנִי מַעֲלָה לָהּ אֲרוּכָה וּמְרַפָּא וּרְפָאִתִים וְגַלִּיתִי לָהֶם
עֲתָרַת שְׁלוֹם וְאַמֶּת", וְהוּא עַל דְּרָךְ שְׁכָתוּב רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן,
חֻלְק א', סִימָן נו), כִּי שְׁלוֹם הוּא רְפוּאָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִשְׁעִיָּה נז, יט):
"שְׁלוֹם שְׁלוֹם לְרַחֵק וּלְקֵרוֹב אָמַר ה' וּרְפָאִתִיו", כִּי עֵקֶר הַחֻלְאָת,
חַס וְשְׁלוֹם, הוּא מִחֲמַת הָעֵדֶר הַשְּׁלוֹם, הֵינּוּ מִחֻלְקַת הַיִּסּוּדוֹת,
שְׂיִסּוּד אֶחָד מִתְגַּבֵּר עַל חֲבֵרוֹ, וְשְׁלוֹם הוּא רְפוּאָה, עֵינֵן שָׁם; וְשְׁלוֹם
וְאַמֶּת הֵם דְּבָר אֶחָד, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (זְכוּרִיָּה ח, יט): "וְהָאֶמֶת וְהַשְּׁלוֹם
אֶהְבּוּ", כִּי שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלוֹם (שְׁכָת י'), וְצָרִיךְ לְמַצֵּא
אֶת הַשְּׁלוֹם שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּכָל מְאוּרְעוּתָיו וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר
עָלָיו — בֵּין בְּטִיבוֹ וּבֵין בְּעִיקוֹ, חַס וְשְׁלוֹם (עֵינֵן לְקוּשִׁי-מוֹהֲר"ן, חֻלְק
א', סִימָן לג), וּבִזְהָ בְּעֵצְמוֹ יִמְשְׁכוּ עָלָיו רַחֲמִים וּרְפוּאוֹת וְיִשׁוּעוֹת, כִּי

קבו אָשֶׁר א' תקכג בַּנְחַל

(משלי כח, כ): "איש אמונות רב ברכות", על-ידי שמכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, וגם במקומי ובמצבי שם גנוז אלקותו יתברך, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נאָרע בעצמו, אלא בהשגחת המשגיח, דבר זה בעצמו יביאו לרפואה ולישועה וכל טוב סלה — אמן!

ושמעתי מר' לוי יצחק, שעקר האמת הוא כשמביא שלום, כי אם האמת שלו מביאה מחלקת, צריך להשליך אמת כזו, ודברי פי חכם חן. וזכר מאמרם ז"ל (גדרים מא): אין החולה עומד מחליו, עד שמוחלין לו כל עוונותיו. ובפרט אִתָּה, שעבר עליך חלי כבד כזה, בוודאי הקדוש-ברוך-הוא מחל על כל עוונותיך, ותתן לו תודה והודאה, כי ארבעה צריכין להודות, ואחד — חולה ונתרפא (ברכות נד.). וכבר ידועים לנו דברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שכל חכמי הרופאים האריכו, שכל החלאות הבאים על בני-אדם הם מסבת העצבות והמרירות שנופלת עליהם בכל פעם, והשמחה היא רפואה גדולה".

ועל-כן, חמדת לבבי, תעשה כל מיני פעולות שבעולם להמשיך עליך מדת השמחה, לשמח מאד מאד בו יתברך, שנהו עקר שלמות השמחה. ותדע כי השם יתברך אִתָּךְ, עמך ואצלך, והוא אוהב אותך מאד מאד ורוצה בך, ואף בתקף חלשתך, ראה גם ראה לרקד קצת ולהכות כף אל כף, כי השמחה והרקודין ממתיקין את כל הדינים, ורבנו ז"ל אמר: כשאדם נחלש, צריך להניח הכל, שער און אייזין אוועק גילייגט, ולשמר מאד מאד על הבריאות; ועל-כן תראה עכשו לאכל ולשתות הרבה, ויקים אצלך (שמות כג): "וברך את לחמך ואת מימך, והסירותי מחלה מקרבך, וכמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), שעל-ידי תפלה, נמשכים פחות הרפואה לתוך לחם ומים, ותהיה לו רפואה על-ידי לחם ומים, עין שם; וכשתגיע ל"וצבא השמים לך משתחווים", תבקש ממנו יתברך, שתמשך רפואתך בלחם ובמים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלא). ולמען השם, אל תניח את העגמת נפש והחלישות הדעת אצלך

אֲשֶׁר   א' תִּכְדֹּד   בְּנַחַל   קְכוּז

אֶפְלוּ כְּרָגַע, כִּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אִתָּךְ, אוֹר הַחַיִּים, וּבְיָדָיו יִהְיֶה לְךָ טוֹב
בְּזֶה וּבְכָא, רַק לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה (אֶפְלוּ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו), כִּי
תִּהְיֶה לְאֵל, אוֹר רַבְּנוּ ז"ל מֵאִיר בְּךָ בְּמִדְּהַ גְּדוּשָׁה, כִּפְאֶשֶׁר דְּבִרְנוּ
יַחַד בְּהַיּוֹתֶךָ אֶצְלִי, וְאֶקְנֶה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׂבָקָרוּב תּוּכַל לְחַזֵּר
לְעִבּוּדְתֶךָ, עֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ — תּוֹרָה וּתְפִלָּה, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת בְּנַחַת עִם
הַבְּרִיּוֹת, לְהִיּוֹת עִל שֵׁיף וְנִפְיָק וּמוֹחַל תְּמִיד עַל עֲלֻבוֹנוּ.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

תִּדְעַ שְׂאֲבִיךָ טִלְפֵן אֵלַי כִּמְהָ פְּעָמִים לְדַעַת שְׁלוֹמֶךָ, וְגַם אֶמַר
לִי שְׂכַתְּבֵךְ אֵלַיךְ שֶׁתִּחְזֹר לְכָאן, אֲבָל עֲכָשׁוּ דְבַר עִם אַחִיךָ, וְאֶמַר לוֹ,
שְׂאִתָּה מְרֻגֵישׁ יוֹתֵר טוֹב, וְעַל-כֵּן אֶמַר לִי אֲבִיךָ, שְׂאֲכַתֵּב לְךָ אִם
אִתָּה רוּצָה לְהַשְׂאֵר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל — הוּא מְסַכֵּים, וְגַם אֶמַר לִי,
שֶׁהוּא יִשְׁלַח לְךָ מְעוֹת כִּמְהָ שֶׁתִּרְצֶה, רַק תִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ. וּבְכֻלָּל טוֹב
מְאֹד שֶׁתִּכְתֵּב לוֹ אִיזָה מִכְתָּב, כִּי פְּשׁוּט תַּחֲיֶה אוֹתוֹ, וּמִצְוֹת כְּבוֹד
אֵב, וּבְפִרְטוּיּוֹת לְהַחֲיֹת אֶת אֲבִיו, זוֹהִי מִצְוָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד.

א' תִּכְדֹּד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבֶךָ.

מָה אֶמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין לָנוּ עֲצָה אַחֲרֵת רַק
הָעֲצָה שְׂגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְהוּא תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר
הַרְבֵּה עִמוּ יִתְבַּרְךָ, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ חֲכָמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַמְּטֻעִים אֶת
הָאָדָם וְשׁוֹבְרִים אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנְצִיל מִכָּל הַחֲכָמוֹת שֶׁל
הֶבֶל אֶלֶּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, וְעַל-יְדֵי שְׂאָדָם מְרֻגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר

קכח   אָשֶׁר   א' תּקכד   בַּנְחָל

הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, לְאֵט לְאֵט מְזַדְבָּף מִחוּ וְדַעְתּוֹ, עַד שְׁזוּכָה לְמִצָּא אֶת נִקְדַּת הָאֵמֶת שָׁבוּ, כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ נִקְדַּת צְדִיק שֶׁהוּא נִקְדַּת הָאֵמֶת, וְעַל-כֵּן תִּפְלֵה גִימְטְרִיָּה אִי"ש צְדִיק, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת אִישׁ צְדִיק אֲלָא עַל-יְדֵי תִּפְלָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, הוּא מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל רַק לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְיָדוּעַ שֶׁפַּעַם אָמְרוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּשַׁעַה שֶׁהִדְפִּיס אֶת סֵפֶרוֹ "לְקוּטֵי-תִּפְלוֹת": אִיר קַעֲרֻט צוֹ וַיֵּין דָּעַר בַּעַל תִּפְלָה^ג, עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: דָּעַר בַּעַל תִּפְלָה אִיז דָּעַר רַבִּי, אֲבָעַר אוֹיֵב אִיךְ בֵּין פּוֹן דָּעַם קִיסְר'ס לֵיִט בֵּין אִיךְ דָּעַר מְלִיץ^ד, כִּי אֲנִי יְכוּל לְהַמְלִיץ טוֹב עַל הַכִּי גְרוּעַ וְעַל הַכִּי רַחוּק, וְאִם הֵיִתִּי כּוֹתֵב לְמוֹד זְכוּת, הֵיִתִּי יְכוּל לְכַתֵּב כַּמָּה בּוֹיִגְעוֹי עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַמְלִיץ בְּעֵדוֹ, כִּי בְּאֵמֶת אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, אִיךְ שֶׁהוּא מְלֵא הַתְּחִזְקוֹת, מְלֵא הַמְּלִצָּת טוֹב עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְלַמֵּד אֶת סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שָׁבוּ נִמְצָא הַרְבֵּה הַתְּחִזְקוֹת, וְכֵן יִתְמִיד מְאֹד בְּאֵמִירַת "לְקוּטֵי-תִּפְלוֹת" הַקְּדוּשִׁים שְׁלוֹ, וְהַעוֹלָה עַל הַכֵּל שֶׁיִּדְבַּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה קָרוֹב מְאֹד מְאֹד לְלֵב, כִּי אָדָם יְכוּל לְשַׁפֵּף אֶת לְבוֹ בְּנִקְל עַל-יְדֵי שְׁמֵדְבַר בְּשִׁפְהָ עֲצָמִית, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת. וְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְּקָרִים הִיוּ אוֹמְרִים: אֲלֵמְלָא לֹא זְכִינּוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנּוֹ ז"ל אֲלָא לְהַתְּוֹדַע מִהַעֲצָה שֶׁל הַתְּבוּדוֹת, כְּכֹר הִזָּה כְּדָאִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ג) לָכֵם רְאוּי לְהִיּוֹת הַבַּעַל תִּפְלָה.

ד) הַבַּעַל תִּפְלָה הוּא רַבְּנּוֹ ז"ל.

ה) אָבֵל אִם אֲנִי מֵאֲנָשִׁי הַמְּלַךְ אֲנִי הַמְּלִיץ (עֵין סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יב).

ו) גְּלִיוֹנוֹת.

אֲשֶׁר   א' תקכה   בְּנַחַל   קכט

א' תקכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, הָעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאִמּוּנָה לְמַעַן הַגְּדִילַת שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּהַדְפַּסַת סִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים, נֵר לְהַצִּידִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ גֵּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, הַקָּל לְךָ בְּמַצְבְּךָ, וְאַתָּה בְּעֶצְמְךָ רוֹאֶה שְׁכָל הַבְּלִבּוּלִים בְּאִים מַחְמַת קְלָקוּל הַשִּׁמְחָה. חֲמִדַת לְכִבִּי! עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַשִּׁמְחָה הוּא כְּשִׁמְכָנִים בְּדַעְתּוֹ אִמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע שְׁדָבָר גְּדוּל וְדָבָר קֶטָן, הַכֹּל מְשַׁנֵּחַ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וּבְכָל מִינֵי חַשְׁכוֹת, וּבְכָל מִינֵי מְרִירוֹת וְצָרוֹת, יִסּוּרִים, בְּלִבּוּלִים וְהִרְפָּתָקָאוֹת הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, גַּם שֵׁם גְּנוּז וּמְסֻפָּר אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאִפְלוּ בְּעַל בְּחִירָה הַמְצַעֵר אוֹתִי, גַּם הוּא נִשְׁלַח מְלַמְעֵלָה, כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת לִבִּי בְּשִׁבְרֵי שְׁכָרִים, כְּדֵי שְׁאֲזוּפָה לְבֵא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי (תְּהִלִּים לֵד): "קְרוֹב ה' לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֵת דַּכָּאֵי רוּחַ יוֹשִׁיעַ", כִּי דִיָּקָא מִי שְׁשֻׁבּוֹר בְּעֶצְמוֹ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ קְרוֹב אֵלָיו, וְאִם בָּא וּמְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל לִבּוֹ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, אֵינוֹ זֶז מִשֵּׁם עַד שְׁמוֹשִׁיעַ אוֹתוֹ; וְאֵף שְׁעוֹבְרִים עִתִּים וּזְמַנִּים וּמְבַקְשִׁים עַל אֵיזָה דָּבָר, וְעַדִּין לֹא נוֹשְׁעִים, צָרִיכִים לִידַע, שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּוָנָה עֲמָקָה, אֲשֶׁר אֵין בְּדַעַת שְׁכָל אָנוּשִׁי לְהַשִּׁיגָה וּלְהַבִּינָה, וְאָנוּ צָרִיכִים רַק לְבַקֵּשׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל לִבּוֹ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפְרִטִי פְּרִטִיוֹת כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ מִמֶּשׁ, וּכְדֶרֶךְ שְׁאָדָם מְסַפֵּר לְפָנָיו חִבְרוֹ אֵת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפְרִטִי פְּרִטִיוֹת, הָעֶסְקִים שְׁלוֹ וְהַסְכְּסוּכִים שְׁלוּ שִׁישׁ לוֹ עִם זֶה אוֹ עִם זֶה, וְהוֹלֵךְ לְמִקּוֹם זֶה אוֹ לְמִקּוֹם זֶה, וְנִתְהַוָּה לוֹ דָּבָר זֶה אוֹ דָּבָר זֶה וְכוּ' וְכוּ', כְּמוֹ-כֵן וְיוֹתֵר מִכֵּן צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֵת עֲצֻמוֹ לְבֵא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר וּלְגַלּוֹת לוֹ הַכֹּל כְּמוֹ שְׁמִדְבָרִים עִם חֵבֵר טוֹב, וְאֵף שְׁעַדִּין מְרַגִּישׁ שְׁאֵין רְחוֹק כְּמוֹהוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְהוּא רְחוֹק מְאֹד

קל   אֲשֶׁר   א' תקכה   בַּנְחַל

מאד מִמְנוּ יתְבַרֵךְ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לִזְכֹּר מֵה שֶׁאָמְרוּ חז"ל (סנהדרין מג:): בְּזִמְנֵי שְׁבִית-הַמִּקְדָּשׁ קָיָם, אָדָם מְקַרֵּב עוֹלָה — שְׂכַר עוֹלָה בְּיָדוֹ, מִנְחָה — שְׂכַר מִנְחָה בְּיָדוֹ, אֲבָל מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁפֵלָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב כָּל הַקִּרְבָּנוֹת כָּלֵן, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים נא, יט): "זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה", וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁאֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסָת, שֶׁנֶּאֱמַר (שם): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה אֱלֹקִים לֹא תִבְוֶה", וְאִזּוֹ דִּיקָא כְּשֶׁתְּרַגְּלִי אֶת עֲצָמַי לְדַבֵּר אֵלָיו יתְבַרֵךְ בְּפִשְׁטוֹת וּבְתַמִּימוֹת גְּדוּלָה, אֶף שֶׁעֲדִין עוֹבֵר עָלָיְךָ מֵה שֶׁעוֹבֵר, אִזִּי תוֹכָה שֶׁתִּשְׂרָה שְׂכִינָה בְּךָ; כִּי עָקֵר הַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה הוּא רַק עַל-יַדֵּי תְּפִלָּה, וְהַשְּׂכִינָה הִיא שֶׁמְחַתֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל (עֵין לְקוּטִי-הַלְכוֹת, הוֹדָאָה, הַלְכָה ו'), כִּי הַתְּפִלָּה מְפַשְׁטָת אֶת כָּל הָעֲקוּמוּמִיּוֹת שֶׁבֵּלֵב וְנִתְיַשֵּׁר הַלֵּב, וְזוֹכָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), וּבְאֵמֶת אֵין לָךְ עוֹד שִׁמְחָה כְּשִׁמְחָה זוֹ, שֶׁתִּדַּע שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהוּא אֶתְךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ; כִּי בְּאֵמֶת כְּשֵׁיִשׁ רַק מַעֲט יִשׁוּב הַדַּעַת, רוּאִים וּמְבִינִים אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יתְבַרֵךְ מַחִיָּה וּמְקִיָּם וּמְהִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה מִמֶּשׁ, וְהַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יתְבַרֵךְ הַמְּלַכֵּשׁ בְּלִבוֹשִׁים אֵלוֹ — דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, וְדַבֵּר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּירוֹ בְּפֶה וּמִכָּל שֶׁפֶן בְּכַתָּב, כִּי עַל זֶה נֶאֱמַר (תהלים קלה, ה): "כִּי אֲנִי יִדְעָתִי כִּי גְדוֹל ה' וְאִדּוּנִינִי מִכָּל אֱלֹקִים", אֲנִי דִיקָא, כִּי גְדֻלַּת הַבוּרָא אֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶחָד לַחֲבֵרוֹ, וְאֶפְלוֹ לְעֲצָמוֹ (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן א'), וְאֶף שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ מֵה שֶׁעוֹבֵר, אֲסוּר לְפַל בְּדַעַתוֹ כָּלֵל, וְאֶף שֵׁיִשׁ לוֹ צָרוֹת וּבִלְבוּלִים וְעִגְמַת נַפֶּשׁ, וְעוֹבֵר עָלָיו כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֲנִינֵנוּ וּבְחִינָתוֹ, וְהוּא שָׁבוּר בְּעֲצָמוֹ כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר, וּמְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ כְּתוֹלַעַת הַרוּחַשֵׁת עַל הָאָרֶץ, דִּיקָא אִזּוֹ הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ עִמוֹ, (ישעיה נז, טו): "כִּי כֹה אָמַר יְהוָה וְנִשְׂא שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שָׁמוֹ, מְרוֹם וְקָדוֹשׁ אֶשְׁכֹּן וְאֶת דְּכָא וְשִׁפְלָה רוּחַ, לְהַחֲיוֹת רוּחַ שְׁפִלִים וּלְהַחֲיוֹת לֵב נְדָכָאִים; וְאָמְרוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה ה.): "וְאֶת דְּכָא" וְכוּ', רַב הוּנָא וְרַב חֲסִדָּא, חַד אוֹמַר אֶתִּי דְכָא, וְחַד אוֹמַר אֲנִי אֶת דְּכָא, וּמִסְתַּבְּרָא כְּמֵאן דְּאָמַר אֲנִי אֶת דְּכָא, שְׁהִרִי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִנִּיחַ כָּל הָרִים וּגְבָעוֹת וְהִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ עַל

אֲשֶׁר   א' תקכה   בַּנְחַל   קלא

הר סיני וכו', עיין שם; כְּבִיכּוֹל בְּעֶצְמוֹ בָּא וְשׁוֹרָה אֶצְלוֹ, הַיֵּשׁ שְׁמִחָה כְּשִׂמְחָה זו, כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שְׁשׁוֹרָה אֶצְלוֹ, וְאֵף שֶׁהוּא רִיק מִכָּל וְכָל, וְאֵין בּוֹ שׁוּם דְּבָר וְכוּ' וְכוּ'. וְכֵן הוּא בְּגִמְרָא (שַׁבָּת טו): הַסֵּנָה הַסֵּנָה לְאוֹ מִשׁוּם דְּגִבְיַת מִכָּל אֵילָנֵי אֲשֶׁרֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂכִינְתִּיהָ עֲלֶיהָ, אֲלֵא מִשׁוּם דְּמֵיִכַת מִכָּל אֵילָנֵי אֲשֶׁרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂכִינְתִּיהָ עֲלֶיהָ, עֵיין שם.

ועל-כֵּן, אֶהוּבֵי, אַחֵי, אַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל־לֵיאוֹת וּבְכָפְרִטִיּוֹת, וְאִסוּר לְהַחֲלִישׁ אֶת הַדַּעַת גַּם מִעֶצְמוֹ, מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עַד עֶכְשָׁו, רַק לְדוֹן אֶת עֶצְמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי כִּמוֹ שֶׁצָּרִיכִין לְדוֹן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת, צָרִיכִין לְדוֹן גַּם אֶת עֶצְמוֹ לְכַף זְכוּת (עֵיין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), וְתִרְאֶה לְשִׂמְחָה אֶת עֶצְמְךָ בְּכָל מִינֵי פְעֻלוֹת וְעִצּוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, כִּי הַשְׂמִחָה הִיא הַעֲקָרִית בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְכָל מָה שֶׁאָדָם שֹׂמֵחַ יוֹתֵר, כְּמוֹ-כֵן מְצַלִּיחַ יוֹתֵר, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִחָה, חֶלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁהוּא שֹׂמֵחַ תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ; וְאֵף שֶׁקָּשָׁה וְכָבֵד מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחָה מִפְּאֵת פְּגִיעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן, צָרִיכִים לְעִשׂוֹת כָּל מִינֵי עִצּוֹת, וְצָרִיךְ לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְהֵיוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וְשִׂמְחָה וְהַתְּבוּדָה, הֵם שְׁנֵי רִגְלֵי הָאָדָם לְלַכֵּת וּלְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְאֶחָד מִחֲזֵק אֶת הַשְּׁנַי, וְכִשְׁחָסַר לוֹ דְּבָר אֶחָד, הָרִי הוּא כְּחֹגֵר מִמֶּשׁ, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לִילֵךְ וּמִכָּל שַׁבָּן לְרוּץ, כִּי שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדָה הֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאוֹת שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְגַלֵּה לָנוּ שֶׁצָּרִיךְ לְכָל אֶחָד (עֵיין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר), מְצַד אֶחָד — לְבַקֵּשׁ תָּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ, וּמְצַד שְׁנַי — לְרַקֵּד תָּמִיד בְּשִׂמְחָה וְרַקוּדִים, שְׂמִחָה שְׂאִין לָהּ סוּף וְקֶץ. וְלַעוֹלָם תַּחֲקֵק בְּדַעְתְּךָ שְׂאִינֶךָ צָרִיךְ לְשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְהַתְּנוּדַע מִרַבֵּי אֲמֶת כְּזֶה, רַבִּי הַמְּלַמֵּד וּמְחַזֵּק אוֹתְךָ, רַבִּי הַמְּחַיֶּה אוֹתְךָ, כִּי רַק רַבְּנוּ ז"ל מְבִיֵן אוֹתְךָ, וְעַל-כֵּן כָּלֶךָ מְבַנֵּי-אָדָם הַמְּחַלְשִׁים אֶת דַּעְתְּךָ, וְתִבְרַח רַק

ז) סְנֵה, סְנֵה! לֹא בְּגַלֵּל שֶׁהֵנָּךְ גְּבוּהָ מִכָּל הָאֵילָנוֹת הַשְּׂרָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂכִינְתּוֹ עָלֶיךָ, אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהֵנָּךְ נְמוּךְ הַשְּׂרָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂכִינְתּוֹ עָלֶיךָ.

קִלְבֵּי אֲשֶׁר א' תִּכְבוּ בַּנְחֹל

אֵלָיו יִתְפָּרֵד, וְכֵן קָבַע לְעֲצֻמָּה שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסֻדְרָן, לֹא מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, שְׁלַחַן עָרוּף כְּסֻדְרָן דִּיקָא בְּכָל יוֹם מִעַט אוֹ הֶרְבֵּה, וּבֹא יְבוֹא סוּף כָּל סוּף גַּם יוֹם יִשׁוּעָתָךְ.

הִתְקַרַח לְקַצֵּר.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תִּכְבוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדְרֵי שׁוֹפְטִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחֹל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִנִּי בְּבִשׁוּרָה מִשְׂמַחַת שְׁנוּלֵד לָךְ בֵּן לְמִזְל טוֹב, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂתַזְכֶּה לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבָרָה אֲבִינוּ בְּעֵתוֹ וּבְזַמְנוֹ.

אוֹדוֹת הַדִּיּוּק שְׁדִיקָתְךָ בְּבִרְכַּת "אֲשֶׁר קֹדֶשׁ יְדִיד מְבֹטָן וְכוּ", עַל-כֵּן בְּשִׁכְרָה זֶה אֵל חַי חֲלַקְנוּ צוּרְנוּ צְוָה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׁאָרֵינוּ מִשַּׁחַת וְכוּ", אֵיךְ צָרִיכִים לְבַטֵּא אֶת תְּבִיטָה צְוָה, וּבְאֵמַת יֵשׁ בְּזֶה שְׂתִי גְרִסָּאוֹת, כִּי הַמְהַרְשֵׁ"א בְּחִדוּשֵׁי אֲגָדוֹת גְּרִס לֹאמַר צְוָה בְּחִירִיק וּבְקַמְצֵן כְּעִנְיָן תְּפִלָּה וּבְקִשָּׁה, וּבְשְׁלַחַן עָרוּף יוֹרֵה דַעָה, סִימָן רִסָּה, מְצִיָּן בְּחִדוּשֵׁי יָד שְׁאוּל מִהַגְּאוֹן ר' יוֹסֵף שְׁאוּל בְּעַל שְׁאוּלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שׁוּאָל וּמְשִׁיב, שֵׁישׁ לְגִרְסָה צְוָה בְּפִתּוּחַ וּבְצִירֵי, וְכֵן הוּא בְּשֵׁ"ף, וְכֵן אֲנַחְנוּ נוֹהֲגִים וּמְנַהֲגֵי הָעוֹלָם לֹאמַר צְוָה בְּפִתּוּחַ וּבְצִירֵי לְשׁוֹן צְוִי עַל הָעֵתִיד, וְלֹא כְּמוֹ שְׂכָתוּב בְּמַהְרָשֵׁ"א צְוָה בְּחִירִיק וּבְקַמְצֵן, עֵינֵי שָׁם; וְהַבְּרָכָה הַזֹּאת מְזַכֶּרֶת כְּכֹר בְּמִסְכַּת שַׁבַּת דָּף קל"ז: עֵינֵי שָׁם; וְאֵנוּ מְבַקְשִׁים וּמִתְחַנְּנִים אֲשֶׁר קֹדֶשׁ, שְׂיִצְחַק הִיָּה הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת נִמְלָל לְשִׁמּוֹנָה, "עַל-כֵּן בְּשִׁכְרָה זֶה אֵל חַי חֲלַקְנוּ צוּרְנוּ צְוָה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׁאָרֵנוּ מִשַּׁחַת לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר שָׁם בְּבִשְׁרָנוּ.

אֲשֶׁר   א' תקכו   בַּנְחַל   קלג

ובמדרש (פרשת לך-לך) אמרו, שאברהם אבינו עומד בפתח של גיהנום, וכל מי שנמול אינו נכנס לגיהנום; ועל-כן אנו מתפללים ומבקשים, שלא נרד לשחת למען בריתו אשר שם בבשרנו בזכות המלה.

בענין הכבודים, ראה לותר, ותשתדל שיהיה רק שלום, תכבד את חמיד וגם את אביך העקר שיהיה שלום, כי בעת ברית אז מסלקים את הסמ"ך-מ"ם, ועל-כן דיקא הוא בא אז לעורר ומחלקת ומריבות, וצריכים לשמר מאד מאד להיות חכם ופקח, לא לתן פחות להסטרא אחרא והטמאה להתגבר אז על-ידי בלבולים ומחלקת, וכל מה שרק עובר, הן בענין השמות וכו' וכו' צריכים לשמר מאד שלא יהיה מחלקת בין האבא לבין חמיד, וצריכים חכמה עצומה על זה, כי הרבה פעמים השמחה מתהפכת להיות לתוגה וכו', וצריכים להשתדל מאד מאד אז להיות בשלום ולהתנהג בחכמה ובשכל.

ראה להזמין עניים על סעדת הברית, והוא דבר גדול מאד מאד ומועיל לתינוק.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקכו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שופטים ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד מאד, שותה בצמא דברי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך מיום שני לסדר ראה לנכון קבלתי.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד לשפח כל מה שעבר עליך עד רגע זה — הן ברוחניות והן בגשמיות, ותעשה התחלה חדשה

קלד   אֲשֶׁר   א' תקכו   בַּנְחָל

לְגַמְרֵי, וְתִדַּע שֶׁהַעֲקָר בְּקִיּוּם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת הוּא מִדַּת
הַשְּׂכָחָה, לְשִׁכְחַת הָעֵבֶר, וְאִזּוּ דִּיקָא יִזְכֶּה לְהַצְלָחָה בְּכָל (עֵין שִׁיחוּת־הֵר"ן,
סימן כו), וְהַשְּׂכָחָה מְהַעֲבֵר תְּבִיאֹ לְזִכְרוֹן דְּקִדְשָׁה, לְזִכֹּר בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל לְזִכֹּר תָּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי (עֵין
לְקוּטִי־מוֹהֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד). וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב
הַרְחֻמָּן, וְהוּא אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ. כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן
מֵה שֶׁנֶּךְ אִיזוֹ הַתְּרַחֲקוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ רַק לְפַתַּח אֶת הַפֶּה
וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וּכְשֶׁאָדָם מְרַגֵּל
אֶת עֲצָמוֹ בְּדַבָּר זֶה, אִזּוֹ הוּא נִגְאָל מִכָּל גְּלוּתוֹ וְצָרוֹתָיו
וְהַרְפַּתְקָאוֹתָיו, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ — שָׁם בֵּיתוֹ, כִּי בְּלִי
הַתְּבוּדָּוֹת הָאָדָם הוּא מְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וְהוּא תָּמִיד נֶע וְנָד, וְאַפְלוּ
כְּשִׁיּוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ, מִחֲשַׁבְתּוֹ מְשׁוֹטְטֵת בְּכָל פְּנוֹת הָעוֹלָם, וְאֵין לוֹ
מְנוּחָה וְיָשׁוּב הַדַּעַת כָּלֵל, אֲכָל מִי שְׁזוֹכָה לְשִׁכְחַת מְכָל הָעוֹלָם,
וּמַעֲבִיר דַּעְתּוֹ מֵהַכֹּל וּמִפְּשִׁיט וּמִסֵּלֵק מִחֲשַׁבְתּוֹ מְכָל מִינֵי מִחֲשַׁבּוֹת,
וְאִינוֹ מְסַתְּפֵל וְאִינוֹ רוֹאֵה שׁוּם בְּרִיָּה, רַק מְדַבֵּיק מִחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
עַל־יְדֵי תַפְלָה וְהַתְּבוּדָּוֹת, הוּא דִּיקָא חֵי חַיִּים אֲמַתִּיִּים וְנִצְחִיִּים,
וּמִשְׁתַּעֲשֵׂע בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמִלְכָּא, וּמְכָל שֶׁפֶן וְכָל שֶׁפֶן כְּשִׁזְזוּכָה עַל־יְדֵי
רְבוּי תַפְלוֹת וְהַתְּבוּדָּוֹת לְזִכְרָךְ אֶת מַחוּ וּמִחֲשַׁבְתּוֹ, שְׂאִזּוֹ מְאִירִים
תָּמִיד לְפָנָי עֵינָיו כָּל הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים מְכָל הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת,
בְּרִיאָה יְצִירָה, עֲשִׂיָּה — ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן וכו', וּמִיַּחְדָּן תָּמִיד,
וּמוֹסִיף וּמְחַדֵּשׁ בְּכָל עֵת וְרַגַע יְחוּדִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה
מִזֶּה; אֲשֶׁרִי הַזְּזוּכָה לְסֵלֵק מִחֲשַׁבְתּוֹ וְדַעְתּוֹ מְכָל הָעוֹלָם, וְלֹא יֵרָאֵה
וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ, כִּי אִם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ;
וְעַל־כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבִי, כֵּלָךְ מְכָל הַבְּלָבוּלִים שְׁלָךְ, וְשִׁמַּע בְּקוּלוֹ שֶׁל
רַבְּנֵנוּ וְ"ל הַמְּחַזֵּק אוֹתָךְ, אֲשֶׁר גַּם מִמְּקוֹמָךְ עֵדִין יְכוּלִים לְצִאת,
וּתְשַׁמַּח אֶת נַפְשְׁךָ עִם כָּל מֵה שֶׁתּוּכַל, כִּי שְׂמַחָה הִיא מְקוֹר הַקְּדוּשָׁה,
וְתִשְׁרִי לְעֲצָמָךְ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמַחָה, וְתִרְבֶּה בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוּנְךָ,
כִּי "שְׂמַחָה וְהַתְּבוּדָּוֹת" הֵם עֲקָרֵי הַיְסוּדוֹת בְּדַעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְ"ל;

אֲשֶׁר   א' תקכח   בְּנַחַל   קלה

אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ, שְׁזַכְּנוּ לְהַתְּדוּעַ מֵרַבֵּי אַמַּת כְּזֶה, רַבֵּי רַחֲמָן
כְּזֶה, הַמְּסַלֵּק מֵאֲתָנוּ כָּל חִיזוֹ דְּהָאֵי עֲלֵמָא, וּמְטַעִים לָנוּ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת יְדִידוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְךָ הַנְּצַחִית, אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה,
אֲפִלוּ הוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְשִׁמְחֵתִי מְאֹד שְׁעֲשִׂיתֶם קְבוּצָה שֶׁל
תְּמִימִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, צְדִיקִים וְכַשְׁרִים, וְאַתֶּם
הוֹלְכִים בְּצוֹתָא בְּכָל לַיִל שְׁשִׁי לִיעֵר לְהַתְּבוֹדֵד כַּמָּה שָׁעוֹת —
אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקֵנוּ וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בְנְעִימִים.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

שְׁלַחְתִּי לְךָ חֲמֻשִׁים "קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה" בְּדָאָר כְּרֻצוֹנְךָ,
וְכִשְׁתִּקְבְּלֶם תִּכְתֹּב לִי.

א' תקכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד צְמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְלֵ שְׁמִחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתָאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, הָעֵקֶר תִּרְאָה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאַמוּנָה
פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִמִּיד תִּחְשֹׁב רַק מִמֵּנוּ יִתְבָּרֵךְ, אָדָם צָרִיךְ לְכַטֵּל
אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְשׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא
יֻכַל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, אֲלֹא תִמִּיד יִצִּיר לְעֲצָמוֹ אֵיךְ שֶׁהִכַּל לְכָל אֱלֻקוֹת
גָּמוּר הוּא, וְהוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וְאִזּוֹ יִנְצַל מִכָּל מִינֵי הַרְהוּרִים
רָעִים וּמִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת וּבְלִבּוּלִים וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּרַגַע שְׁאָדָם מִחְדִּיר
בְּעֲצָמוֹ אַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא נִצּוֹל מֵהִכָּל.

בְּעֶנְיֵן נְטִילַת יָדַיִם, יְדוּעַ מָה שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה

קלו אשר א' תקכח בנחל

ד': כל המזלזל בנטילת ידים, נעקר מן העולם. ומוכא בזהר הקדוש (פנחס רמה): אמאי מאן דזלזל בנטילת ידים, נעקר מן העולם, דאית בהון רזא דעשר אמירון וכ"ח אתנן דבהון אתברא עלמא, עין שם; הינו שהעולם נברא על-ידי עשרה מאמרות, כי בעשרה מאמרות נברא העולם (אבות, פרק ה'), וכ"ח אותיות שבפסוק ראשון שהוא מעשה בראשית "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", יש בו כ"ח אותיות כנגד כ"ח פירקין דידן, הינו על כל יד ויד יש ארבע עשרה כפיפות שנקפף ידו, כי כל יד כלולה מי"ד ופעמים י"ד הם כ"ח, כי הי"ד נתחלק לפירקים והוא הכפיפות, איפה שהאדם יכול לכפף את האצבעות, ואם תספר תראה שזה י"ד, ופעמים י"ד הם כ"ח כנגד כ"ח אותיות דמעשה בראשית, והם שתי ידים ימין ושמאל כנגד שמים וארץ, בשביל זה צריכים לשפשף את הידים אחר הנטילה, כדי לקשר עלמא עלאה בעלמא תתאה, וזה סוד נטילת ידים שאדם ממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא בתברך שמו, ועל-פן צריכים מאד מאד להזהר בנטילת ידים, וידוע מה שמוכא על נטילת ידים ראשי תבות: עני', מי שאינו נזהר בנטילת ידים נעשה עני, ולהפוך רב חסדא נתעשר דיקא על-ידי שהיה נזהר בנטילת ידים (שבת סב:), ועל-פן צריכים להזהר מאד מאד בנטילת ידים, ולשפף מים על הידים בשפע, ועל-ידי-זה יבוא לו שפע דקדשה.

אקנה שתבוא פעם אל השעור שאנחנו לומדים בכל ליל רביעי בבית מדרשנו חסידי ברסלב, וממש תחיה את עצמך, כי כשיש צבור — יש דבורים. וכמו שאמר פעם מוהרנ"ת ז"ל, איך מגיע אלינו דבורים כאלו? אלא על כל פי עשרה שכנינתא שריא (סנהדרין ט), ובמקום שהשכינה שרויה שם יש דבורים, והבן למעשה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אֲשֶׁר   א' תַּקְכֵּט   בְּנִחַל   קִלּוּ
א' תַּקְכֵּט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גִּרוּ
יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הָאָרֶץ עִם הַפְסָף לְהִדְפָּסָה, וּתְשׁוּאוֹת
חֵן לָךְ עַל זֶה.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינִי עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִצְדָּקָה
לְהִדְפָּסָה, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ מוֹהֲרָנ"ת ז"ל (לְקוּשֵׁי-הַלְכוּת, בְּרֻכּוֹת הַשַּׁחַר, הַלְכָה
ה') אֶת הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קִיט): "צְדָקְתְּךָ צְדָק לְעוֹלָם וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת",
אֵיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאַרְתָּ לְאָדָם לְעוֹלָם? וְתוֹרַתְךָ אֱמֶת — אִם נוֹתְנִים
לְהִדְפָּסֵת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת, שֶׁהִיא תּוֹרַת אֱמֶת. וּבְאֱמֶת תִּאֱמִין לִי
שֶׁאֲנִי לֹא צְרִיךְ כֶּסֶף, לִי לֹא חָסֵר שׁוֹם דְּבָר, וְאֵילּוּ טוֹבוֹת שֶׁיִּכּוֹלִים
לְעֲשׂוֹת לִי, הוּא רַק לְעֹזֵר לִי לְהִדְפִּיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה כָּל
חֲשָׁקִי וְכֹל רְצוֹנִי — לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל,
וְאֶף שֶׁעוֹמֵד עָלַי הַסֵּמ"ך-מ"ם וּמוֹנֵעַ מִמֶּנִּי וְגוֹרֵם עָלַי מַחְלָקַת
וּפְרוּדִים וְכוּ' וְכוּ', וּמְדַבְּרִים עָלַי מָה שֶׁמְדַבְּרִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת
אֵינִי שֹׂם לֵב אֶל זֶה כְּלָל, כִּי כָּל רְצוֹנִי וְכַסּוּפִי הוּא רַק לְמַלֵּא אֶת
כָּל הָעוֹלָם עִם אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְעֲשׂוֹת לִי טוֹבָה
אִישִׁית, שֶׁיַּעֲזֹר לִי לְהִדְפִּיס אֶת כָּל הַסִּפְרִים, הֵן סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְהֵן
סִפְרֵי מוֹהֲרָנ"ת ז"ל וְהֵן סִפְרֵינוּ שֶׁזְּכִיתִי לְחַדֵּשׁ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

נָא וְנָא אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְתִשְׁמַר מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלָּךְ, וְאִזּוֹ
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי הַכֹּל יְכוֹלִים לְקַנּוֹת, אֲבָל לֹא זְמַן, כִּי בְּכָל
רֵגַע וְרֵגַע אָדָם מֵת, וּבְכָל רֵגַע וְרֵגַע אָדָם יְכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְחַס וְשְׁלוֹם לְהִתְרַחֵק, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁיִּכּוֹלְתְּךָ
לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֲלֵא לְהִתְקַרֵּב לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ מְאֹד, וְאֵל כָּל זֶה תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי שִׂיחָה בֵּינָךְ לְבֵין קוֹנֶךָ,
שֶׁתְּדַגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְיוֹ

קלח   אָשֶׁר   א' תּקל   בַּנְחַל

וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר הִנְהִיגָה הוּא עוֹלָה עַל כָּל הַהֲנָהגוֹת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תָּמִיד יִהְיֶה לָּךְ קֶשֶׁר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אֲשֶׁר מִי
שֶׁמִּתְבוֹדַד עֲצָמוּ בְּכָל יוֹם, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תּקל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבְּךָ, וּמְאֹד וּמְאֹד שֶׁמִּחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמָּךְ שֶׁקַּבְּלָתָ אֶת דְּבָרֵי וְעֵשִׂיתָ שְׁלוֹם עִם אֲשֶׁתְּךָ וְכוּ'.

מָה אָמַר לָּךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לִהְיוֹת רַק
בְּשִׁמְחָה, כִּי כָּל הַמְּרִיבוֹת וְהַצָּעֲקוֹת וְכוּ' וְכוּ' בְּאוֹת מַחֲמַת חֶסֶד
הַשִּׁמְחָה, וְכֹשֵׁשׁ אֲוִירָה שֶׁל שִׁמְחָה בְּבֵית, אִז מִתְבַּטְּלֵת הַמַּחֲלָקַת
וְהַמְּרִיבוֹת לְגַמְרִי, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם-בֵּית,
וְאָמַר שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מְאֹד עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְקַלְקֵל אֶת
הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָהֶם, כְּדֵי לְהַכְשִׁילָם בְּעִבְרוֹת, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי
פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מֵהַיּוֹם וְהַלְּאָה שִׁיְהִיָּה רַק שִׁמְחָה בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ,
וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ שֶׁתִּהְיֶה אֲוִירָה שֶׁל שִׁמְחָה, וְאַתָּה צָרִיךְ לְהַגִּיד
לְאֲשֶׁתְּךָ, שֶׁזֶּה לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר, כִּן סֵבֵב הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שֶׁאֲנַחְנוּ נִתְחַתֵּן וְנוֹלִיד יְלָדִים, וְהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה
לְרִיב, עוֹד מְעַט הַיְלָדִים יִגְדְּלוּ, וְנִחַתְּנוּ אוֹתָם, וְנִרְאָה מֵהֶם נִכְדִּים
וְנִינִים, וְעַל-כֵּן מָה צָרִיכִים לְרִיב?! כָּל זֶה אֵתָּה צָרִיךְ לְהַחֲדִיר
בְּדַעְתְּךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵף פֶּעַם לֹא תִבּוֹא לִידֵי מַחֲלָקַת, כִּי הַמַּחֲלָקַת
בְּאֵה מַחֲמַת חֶסֶד וְהַדַּעַת וְקַלְקוּל הַשִּׁמְחָה.

רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמוּ

אֲשֶׁר   א' תקלא   בנחל   קלט

יתברך הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ולשער כלל, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתצית אותי ולא תתחרט — לא בזה ולא בבא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקלא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תצא ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברכים היקרים שותים ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבכם הארוך לנכון קבלתי.

מה שאתם מבקשים את חתימתי וכו', עליכם לדעת, כי אני לא חותם על שום דבר, ובפרט בדבר שנוגע למחלקת איני חותם לאף אחד, וכך אני מורה לכל באי ביתי ושומעי לקחי, שלא יחתמו בשום פנים ואופן, כי מי שחותם על זולתו, הוא בכלל מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין נח:): כל המגביה ידו על חברו נקרא רשע, ועל-כן איני חותם כלל.

עליכם לדעת, שכל ענין ראש השנה של רבנו ז"ל הוא למעלה משכלנו, המקום היחידי שצריכים לבוא הוא באומן אצל ציון רבנו ז"ל, כי "שם חלקת מחוקק צפון", ואם אי אפשר לנסע לאומן על ראש השנה, כי נסגר הגבול מהמלכות הרשעה (יעזר הקדוש-ברוך-הוא שפקרוב יפל המסגר ונוכל לנסע לשם), לעת עתה הקבוץ הוא בכל מקום שיתקבצו עשרה מאנשי שלומנו, ויתקשרו יחד אל רבנו ז"ל, זה נקרא קבוץ, כן אמר מוהר"ת ז"ל: בכל מקום שיתקבצו עשרה מאנשי שלומנו, ראוי לנסע מסוף העולם ועד סופו להצטרף אליהם, ודבר את זה לענין ראש השנה, והנה בפולגנה בחרו אנשי שלומנו להיות בעיר לובלין, ומה דהנה הנה, אף בארץ ישראל היא

קמ אָשֶׁר א' תְּקֵלָא בְּנַחֲל

כָּל הַשָּׁנִים הַקְּבוּץ בִּירוּשָׁלַיִם, וּמִחֲמַת מַחְלַקַת פְּרֻטִית שְׂכֵמָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נִפְרְדוּ וְכוּ', וְעָשׂוּ קְבוּץ לְעֶצְמָם עוֹד בְּשָׁנַת תש"ב וּתש"ג בְּמִירוֹן אֶצֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַתַּנָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, וּמֵאֲזוּ וְאֵילָף יֵשׁ שְׁנֵי קְבוּצִים, וְכָל אֶחָד צוּעֵק שָׂרְק אֶצְלוֹ הוּא רַבְּנוּ ו"ל וְכוּ', וּבְאֵמַת הַכָּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ לֹא כְּדָאֵי לְעִשׂוֹת מַחְלַקַת וּפְרוּדִים, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים שָׁם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּהַתְקַשְׁרוּת לְרַבְּנוּ ו"ל, שָׁם רַבְּנוּ ו"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַהַתְקַשְׁרוּת אֵלָיו, מִמְּשִׁיכִים אוֹתוֹ אֶל הַקְּבוּץ, וּכְמוֹ-כֵן כָּאֵן בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית, תְּמִיד הִיָּה הַקְּבוּץ בְּשִׁכּוּנָה הַנִּקְרָאת אִיסְט סִייד, וְאַחַר-כֵּן מִחֲמַת שְׁלֹא הִיָּה מְקוֹם לְהִתְאַכְסֵן וְכוּ', וְכֵן לֹא הִיָּה אֲכָל וְכִשְׁרוּת כְּדָבָעֵי וְכוּ', וְעוֹד כַּמָּה סְבוֹת עָשִׂינוּ אֶת הַקְּבוּץ כָּאֵן בְּשִׁכּוּנָה הַנִּקְרָאת בּוּרוֹ פֶּאָרְק, אֲבָל אַחַר-כֵּן מִסְבָּה אַחַת, בְּגִלְלֵ אָדָם בְּלִיעַל שְׁגוּרָם מַחְלַקַת נִתְפָּרְדָּה הַחֲבִילָה וְהַתְחִילוּ לְעִשׂוֹת קְבוּץ גַּם בְּשִׁכּוּנָה הַנִּקְרָאת פְּלַעֲטָבוּשׁ, וְאַנְי יוֹדֵעַ אֶת כָּל הַפְּרֻטִים וְאַנְי נוֹתֵן לָהֶם אֶת הַצֶּדֶק, וְעַל-כֵּן חָבַל לְעִשׂוֹת אֲסֻפּוֹת וְלֶאֱסֹף חֲתִימוֹת וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכָּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, אֲסוּר לְנַגֵּעַ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, אִיפֹה שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שָׁם הוּא רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵל תַּעֲשׂוּ שׁוּם מַחְלַקַת וּמְרִיבוֹת וְשׁוּם אֲסֻפּוֹת וְשׁוּם חֲתִימוֹת, וְהַכָּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, וּכְבָר אָמַר הַתַּנָּא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר (אֲבוֹת, פֶּרָק ד'): "כָּל כְּנֻסְיָה שְׁהִיא לְשֵׁם שְׁמַיִם סוּפָה לְהַתְקִים וְשְׁאִינָה לְשֵׁם שְׁמַיִם אֵין סוּפָה לְהַתְקִים" עַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת, כִּי לְבִסּוּף יִתְבַּטֵּל, וְזֶה רְאִיתִי בְּחוּשׁ, אִיפֹה שְׁהִיָּה שְׂקָר לְבִסּוּף נִתְבַּטֵּל, וְאִיפֹה שֵׁישׁ אָמַת זֶה מִחֲזִיק מֵעַמָּד, וְעַל-כֵּן תִּבְרָחוּ מִכָּל הַשְּׁטִיּוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי יַעֲזוֹר לָכֶם שְׁתַּזְכְּרוּ לְקַבֵּל אֶת הַתְּקוּנִים מִרַבְּנוּ ו"ל, אֲבָל הַעֲקָר תִּתְרַחֲקוּ מִמַּחְלַקַת.

תַּאֲמִינוּ לִי כְּדָאֵי וְכְדָאֵי לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן שְׂקֻט, אִיפֹה שֵׁישׁ שְׂמָה עֲשָׂרָה אַנְשִׁים שְׁאֵינָם חֲפָצִים בְּשׁוּם פּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר וְשֶׁל הֶבֶל הַנְּהוּג בְּזַמְנֵנוּ, וְרַק רוּצִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּוֹדָאֵי כְּדָאֵי לְהַכְנִיס אֶת הָרֵאשׁ בֵּין קְבוּץ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה.

אֲשֶׁר   א' תִּקְלָב   בְּנַחֵל   קִמָּא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנֹזְכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ וְ"ל בְּרֹאשׁ
הַשָּׁנָה, לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֶת תְּקוּנָיו הַגְּדוֹלִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תִּקְלָב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב
מִמֶּךָ. רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר
שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

הַעֲקָר תִּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מִכַּעַס וּקְפִידוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת
תָּמִיד בְּדֶרֶךְ אֱהָבָה, בְּדֶרֶךְ חֶסֶד וּצְדָקָה, לַעֲזֹר לְאֲנָשִׁים, כִּי חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (קְדוּשֵׁין מ.): טוֹב לְשָׂמִים וּלְבָרִיּוֹת — זֶה צְדִיק טוֹב,
טוֹב לְשָׂמִים וְרַע לְבָרִיּוֹת — זֶה צְדִיק שְׂאִינוּ טוֹב, כִּי אָדָם צָרִיךְ
לְהִיּוֹת טוֹב הֵן לְשָׂמִים וְהֵן לְבָרִיּוֹת, זֶה נִקְרָא צְדִיק טוֹב, וְלַהֲפֹךְ
כְּשֶׁהוּא רַק טוֹב לְשָׂמִים אֲבָל הוּא רַע לְבָרִיּוֹת, יְכוּל לְהִיּוֹת שֶׁהוּא
צְדִיק, כִּי הוּא מְקַיֵּם אֶת רְצוֹן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לוֹמֵד וּמְתַפְּלֵל,
אֲבָל בְּרַגַע שְׂאִינוּ טוֹב לְבָרִיּוֹת, כְּכֹר נִקְרָא צְדִיק שְׂאִינוּ טוֹב, וְרַבְּנוּ
וְ"ל הַקְּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר, שְׂצָרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד
וְאֶחָד לְכַף זְכוּת וְלִמְצָא אֶצֶל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל נִקְדוֹת טוֹבוֹת
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לְדוֹן אֶת כָּלֶם לְכַף
זְכוּת, וּבִפְרָט אֶת אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְאִין זֹ חֲכָמָה לְמַצָּא רַק רַע
כָּל הַיּוֹם, 'רַע' הוּא הַדְּבָר הַכִּי מְגַנֶּה וְהַפְּחוֹת, 'טוֹב' הוּא הַדְּבָר הַכִּי
יָפֵה, עַל-כֵּן תִּשְׁתַּדֵּל בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְאַחֵז בְּמִדַּת הַטּוֹב,
וְאֵז תִּצְלִיחַ וְרַבְּךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

קמב   אָשׁר   א' תקלג   בַּנְחַל
א' תקלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לִיל שְׁשֵׁי לְסֵדֶר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֶלָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבָיו, אַחֵי וְרַעֵי,
הַבְּחוּר הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה נְצַחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיְקָר מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר רָאָה לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהָיָה בְּדַעְתִּי
לְהַשִּׁיבְךָ בְּכֵל יוֹם, אִךְ הָאֵמֶת אֶגִּיד לְךָ, כִּי בְּעֵתִים הִלְלוּ עֲבָרָה עָלַי
מְרִירוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר מֵעוֹלָם לֹא עֲבָרָה עָלַי, וְלוֹלֵא תוֹרַתְךָ שֶׁעָשׂוּעִי
(תְּהִלִּים קִיט), וְזוֹ שִׁמְחָתִי וְזוֹ הַתְּחִיבֵנוּתִי, שִׁיְהִיָּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה אֲנִי זוֹכֵה
לְיַדַע מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְתִהְיֶה לְאֵל, אִינִי מִתְנַגֵּד, חַס וְשְׁלוֹם, עָלָיו,
וְאֶדְרָבָה אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּכֵל יוֹם סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וּמָה גַם
שֶׁאֲנִי לוֹמֵד סִפְרוֹ גַם עִם אַחֵרִים בְּיַדוּעַ לְךָ, וּבְזֶה בְּעֶצְמוֹ יֵשׁ וְיֵשׁ דֵּי
לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָנוּ, וְאִךְ שֶׁעוֹבֵר מָה שֶׁעוֹבֵר בְּגוּף וּבְנַפְשׁ וּבְכַמּוֹן
מִבֵּית וּמִבְחוּץ וּמִצְעֵר גְּדוּל בָּנִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם מֵעַתָּה,
אִךְ-עַל-פִּי-כֵן בְּלִי דַעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל וְהַתְּחִיבֵנוּתוֹ, הֵינּוּ נֶאֱבָדִים,
חַס וְשְׁלוֹם, לְגַמְרִי, עַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד
חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁבְתַקְּףָ דַחְקוֹתֵנוּ וּבְתַקְּףָ קִטְנוּתֵנוּ זְכִינוּ לְהַתְקַרֵּב
אֵלָיו — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, וּמָה נְעִים גּוֹרְלֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְהַעֲקָר, חֲמִדַת לְבָבִי,
אֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם יְהִיָּה אִיךְ שִׁיְהִיָּה, וְתִכְנִיס בְּדַעְתְּךָ
אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְיַדַע שֶׁהַכֵּל לְכֹל עֵצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת
אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִמֶּשׁ, וְאִין שׁוֹם דְּבָר שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵעֶצְמוֹ, וְאִין
מְלָכוֹת נוֹגְעַת בְּמְלָכוֹת חֲבֵרָתָהּ אֶפְלוּ כְּמֵלֵא גִימָא (יומָא לח), וּבִידֵיעָה
זוֹ תַעֲמֵד חֲזָק בְּזֶה הָעוֹלָם כְּעַמּוּדָא תְּקִיפָא, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, בְּרַח לְךָ
מִכַּעַס וּקְפִידוֹת וְאֵל תִּדְאָג הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְנוֹעַט דִּיר אוֹיס פִּירָן בְּזְכוּת
רַבֵּנוּ ז"ל".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

(ח) יוֹצֵיא מִן הַכַּח אֵל הַפֶּעַל עֲנִינְךָ.

א' תְּקֵלֵד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְבֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵצֵא ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנִּחַל נוֹבֵעַ מִקוֹר הַחֲמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ עִם הַכֶּסֶף לְהִדְפָּסָה, יַעֲזוּר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּמְיֵד תִּנְדָּב עַל הַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַק זֶה מֵה שִׁישָׁאָר מֵאֲתָנוּ, כִּי בְּאֵמֶת כְּפִי גִדְל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת שֶׁלָּנוּ, אֵין לָנוּ שׁוּם תִּקּוּן אֶלָּא לְהִרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, וְכִמוּ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רסד): כִּנְגֵד שֶׁאֲדָם פָּגַם בְּבְרִיתוֹ, עָלְיוֹ לְהִרְבוֹת בְּצַדִּיקָה. וְהִנֵּה עָקָר פָּגַם הַבְּרִית הוּא שֶׁהִפְרִיד אֶת הַיִּסוּד מִהַמְּלָכוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַל-כֵּן עָלְיוֹ לְנִדָּב לְהִדְפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁמְגַלִּים אֶת הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה לְעַם יִשְׂרָאֵל, וּמְקַרְבִּים אֶת לְבָבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים, כִּיְדוּעַ אֲשֶׁר כָּל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל מַחְדִּירִים בְּאֲדָם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת עַד שְׁנַת-חֲבֵר הַיִּסוּד וְהַמְּלָכוֹת בְּיַחַד, שֶׁהֵם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַשְּׂכִינָה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְנַדָּב בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְהִדְפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּפְרוּטָה לְפְרוּטָה מְצַטְרֶפֶת לְסִכּוּם גְּדוּל.

וְלִכֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת לְעֶצְמְךָ קִפְסָה שֶׁל צַדִּיקָה, וּבְכָל יוֹם תִּשְׁלֶשְׁל לְקַפָּה כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה, אֶחָד הַמְּרַבֶּה וְאֶחָד הַמְּמַעִיט וְכוּ' קֹדֶם הַתְּפִלָּה וּבְאֵמֶצֶע הַתְּפִלָּה, קֹדֶם הָאֲכָל וּבְאֵמֶצֶע הָאֲכָל, וְלִפְנֵי כָּל עֲשִׂית מְצָנָה וּמְצָנָה יִשְׁלֶשְׁל בְּתוֹךְ הַקִּפְסָה כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה, וְכִף פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מְצַטְרֶפֶת לְחֻשְׁבוֹן גְּדוּל, וְתִשְׁלַח אֶת זֶה אֵלַי, וְאֲדַפִּיס עִם זֶה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי כָּל הַצַּדִּיקוֹת שֶׁלִּי הֵן רַק לְהִדְפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֶהְיֶה לְךָ אֶסִיר תּוֹדָה אִם תַּעֲזוּר לִי לְהִדְפִיס אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, זֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי.

קמד אָשָׁר א' תקלה בַּנְחַל

רְאִיתִי בַסֵּפֶר "קְהֵלוֹת יַעֲקֹב" עֲרֵךְ סֵפֶר, שֶׁהוּא יְסוֹד אַבָּא, בְּהִיּוֹתוֹ בְּתוֹךְ זְעִיר אַנְפִּין נִקְרָא סֵפֶר, וּבְהִיּוֹתוֹ בְּתוֹךְ רַחֵל נִקְרָא אַגְרָת, וַיֵּשׁ לֹאמֵר, כִּי הַסֵּפֶר הוּא זְעִיר אַנְפִּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא סֵפֶר, כְּמוֹ שִׁכְתוּב (בְּרֵאשִׁית ה, א): "זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם", וּכְשֶׁמִּחְבְּרִים אֵלָיו אֲמוּנָה, אִזּוֹ נִתְיַחַד זְעִיר אַנְפִּין עִם הַמְלָכוֹת, וְלִכְּזֶן סֵפֶר שֶׁמְדַבֵּר בְּאֲמוּנָה וְגִלּוֹי אֵלִקוֹת הוּא מְאֹד מְאֹד יָקָר, וְכֵן הַמְכַתְּבִים שֶׁלֵּנוּ שֶׁהִתְחִילוּ לְהַדְפִּיס הֵם בְּחִינַת אַגְרָת, נִקְרָאִים בְּבְחִינַת רַחֵל, כִּי מְכַתֵּב יוֹרֵד אֶל כָּל הַיְרֻדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְשַׁלְכִים אֶל תְּאוּתֵיהֶם, בְּסוֹד (שֵׁם ד, ז): "לִפְתַּח חַטָּאת ר'וֹבֵץ", שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְבוֹת ר'ח'ל, וְהִיא הַמְלָכוֹת שֶׁנִּפְלָה, וְצָרִיכִים לְהַגְבִּיחַ אוֹתָהּ וְלַחְבְּרָהּ וְלִיחְדָּהּ חֲזוֹנָה אֶל הַסֵּפֶר שֶׁהוּא זְעִיר אַנְפִּין, הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת מְהֵאֲרֹת וְהַמְכַתְּבִים סֵפֶר, וְלִכְּזֶן מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְגַדֵּב לְהַדְפִּיס אֶת מְכַתְּבֵנוּ שֶׁנִּדְפְּסוּ כְּבָר בַּסֵּפֶר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְהוּא זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָה מְאֹד.

אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אֵלָּא תְּפִיץ אֶת הַסֵּפֶרִים בֵּין הַחֲבָרִים בִּישִׁיבָה, וּבִכְפֻרַת הַמְכַתְּבִים שֶׁנִּכְתְּבוּ לְבָנֵי הַנְּעוּרִים, וְהֵם מְחַיִּים וּמְחַזְּקִים אֶת עֲצָמָם בָּהֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקלה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי שְׁבֵת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִצָּא ה'חַשְׁל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ וְכוּ', וְאוֹדוֹת שֶׁאֲלַתְּךָ וְכוּ', מָה אִמֵּר לְךָ, מוֹבָא בְּשִׁלְחֵן עָרוּךְ אֲרַח חַיִּים, סִימָן רַכָּה, סְעִיף ב': מִי שֶׁלֹּא רָאָה אֶת חֲבָרוֹ מְעוֹלָם, וְשָׁלַח לוֹ כְּתָבִים, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא נִהְיֶה

אֲשֶׁר   א' תקלה   בַּנְחֹל   קמה

בְּרֵאֵיתוֹ אֵינוֹ מְבַרֵךְ עַל רֵאֵיתוֹ, וְעַל-כֵּן כִּלְךָ מִמַּחְשְׁבוֹת כְּאִלוֹ לְבַרְךָ וְכו', וְאֵף שְׂאֵתָה נִהְיָה מִסְפָּרִי, אֲבָל לֹא צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּרָכָה כָּלֵל, וּבִאֲמַת רֵאָה מַה שְּׁכַתֵּב רַבְּנוּ הַמְּגַן אַבְרָהָם (סְעִיף קָטָן ג'): וְכֵינֵן דְּלֹא רֵאָה אֵינוֹ אוֹהֵבוֹ כָּל-כָּף; וְכֵן הוּא בְּפָרִי מְגִדִים: אֵף דְּאֵתָה רוֹאֵהוּ, מִכָּל מְקוֹם כֵּינֵן דְּלֹא נַעֲשֶׂה אוֹהֵב לוֹ, כִּי אִם עַל-יַדֵּי אַגְרַת, אֵין אַהֲבָה כָּל-כָּף וְלִיכָּא שְׂמַחָה, עֵינֵן שָׁם; הֲרִי שְׁעַל-יַדֵּי כְּתָב בְּעֶצְמוֹ לֹא שִׁיךְ רֵאֵיהָ לְגַבֵּי בְּרַכַּת שְׁהַחֲיִינוּ. וּבִאֲמַת רַבְּנוּ ו' ל' אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב), שְׁבַתוֹךְ הַכְּתָב שָׁם טְמוּן פְּנִיּוֹ שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, וְלִפִּי זֶה הִיָּה לְכַאוּרָה סְבָרָה בֵּן לֹמֵר בְּרַכַּת שְׁהַחֲיִינוּ, כִּי הֲרִי הִבָּה גַתְבוּנָן אֲנַחְנוּ, כָּל הַתְּקַרְבוּתָנוּ אֶל רַבְּנוּ ו' ל' הִיא רַק עַל-יַדֵּי סְפָרֵיו הַקְּדוּשִׁים, שְׁאָנוּ שׁוֹקְדִים עַל סְפָרֵיו הַנּוֹרָאִים "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סְפָרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָר הַמִּדּוֹת" וְשִׁיחוּתֵיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְאָנוּ קְשׁוּרִים בּוֹ נַפְשׁ בְּנַפְשׁוֹ רוּחַ בְּרוּחוֹ וְכו' וְכו', מִמֶּשׁ בְּלִי שׁוּם פְּרוּד כָּלֵל, כִּי מִי שְׁלוּמֵד הֵיטֵב סְפָרֵי רַבְּנוּ ו' ל' וּמְכַנִּיס אֶת עֶצְמוֹ בְּסְפָרֵיו, אִזּוֹ הוּא לֹא יָכוֹל לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ, וְלִפִּי זֶה הִיָּה בֵּן סְבָרָא לֹמֵר בְּרָכָה, הֵינּוּ כְּשֶׁאֲחַד מִחֲבֵר סֵפֶר, וְאֵף פֶּעַם לֹא רֵאָה אֶת בַּעַל הַמַּחְבֵּר, וְאֲחֵר-כָּף כְּשֶׁזוֹכֵה לְרֵאוֹתוֹ, אִזּוֹ לְכַאוּרָה בֵּן הִיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּרָכָה, כִּי הֲרִי פְּנִיּוֹ שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַכְּתָב, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵיו הַקְּדוּשִׁים (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעג), עִם כָּל זֹאת אֵין לָנוּ אֶלָּא דְבָרֵי הַפּוֹסְקִים, שְׂאֵמְרוּ שְׂאֵין צְרִיךְ לְבַרְךָ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן אֵתָה לֹא צְרִיךְ לְבַרְךָ, וּמִכָּל שְׁכֵן לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֶצְמְךָ מִכָּל זֶה. וְרֵאֵיתִי דְּבַר פְּלֵא מְהֵרַב הַקְּדוּשׁ מְקַאמְרָנָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, בְּסִפְרוֹ 'שְׁלַחַן הַטְּהוֹר' בְּסִימָן ז', שְׁכַתֵּב וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: וּבְזִמָּן הִזָּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אִישׁ לְדַרְכוֹ פְּנָה לְבַצְעֵין לְהֵאֵי עֲלָמָא, לְהִיּוֹת רַב וְרַבִּי לְהַשְׁתַּרֵּר עַל הַבְּרִיּוֹת, לְהִיּוֹת בַּעַל מוֹפֵת, וְאֵין בָּנוּ אֵיבָר אֲחַד קְדוּשׁ וְלֹא הִנְהַגָּה יִשְׂרָה, אוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַדִּין, וּבְאֵיף אֲנַפִּין אֲקוּם קְדָם מְלָכָא, וְאָנוּ מְנַגְעִין בְּחֻלָּאֵין חֻלָּאי הַנֶּפֶשׁ, אֲסוּר לְבַרְךָ כָּל אֵלוֹ הַבְּרָכוֹת, וְהַמְּבַרְךָ בְּוִדָּאי בְּרָכָה לְבַטְלָהּ, וְעוֹבֵר עַל לֹא תִשָּׂא, עֵינֵן שָׁם; הֵינּוּ שֶׁהוּא אוֹמֵר אֶפְלוֹ שְׁרוּאִים אֶת הָאָדָם פְּנִים אֶל פְּנִים, אֵין לְבַרְךָ, כִּי אֵין הַיּוֹם דְּבַר כְּזֶה שִׁיְהִיוּ מְקַשְּׂרִים אַהֲבָה בְּאַהֲבָה נַפְשׁוֹ בְּנַפְשׁוֹ, רוּחוֹ

קמו אֲשֶׁר א' תקלו בַּנְחַל

ברוחו, וְאֵנִי מִכְרַח לֹמֵר לָךְ, שְׁכַל אֱלוֹ שְׁהֵם חֲכָמִים בְּעֵינֵיהֶם, וּבִתְחִלָּה הֵם כָּל-כָּף מִתְלַהֲבִים בְּאַהֲבָה אֶחָד לְחִבְרוֹ, לְבִסּוּף נַעֲשִׂים שׁוֹנְאִים זֶה לְזֶה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן; וְעַל-כֵּן אֵין לָנוּ אֶלָּא דְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שְׁלֹא לְבָרֵךְ בְּרִכָּה כָּלֵל, אֶלָּא לְהִתְאַחַד בְּאַחֲדוּת אַחַת בְּאַהֲבָה גְדוּלָה.

אֲנִי שְׁתוּצִיא רְמִזִּים מִמְּכַתְּבֵי זֶה, כִּי לֹא הִפְלִי יְכוּלִים לְכַתֵּב עַל הַכְּתָב, וּבִפְרָט שְׁיִישׁ לִי נִסְיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשָׁה מִבְּנֵי אָדָם, שְׁבִתְחִלָּה הוֹצֵאתִי אוֹתָם מִהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו וְכוּ', וְהָיוּ קְשׁוּרִים בִּי עַד מְאֹד, וּלְבִסּוּף בְּעֶטְמוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵין לְהַטְפִּישׁ עֲצָמוֹ וּלְבָרֵךְ אִיזוֹ בְּרִכָּה, כִּי הִכַּל הֶבֶל וְרַעוּת רִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר כִּי תִבֵּא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירו יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת לְמוֹד זְכוּת וְכוּ', אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הָעֵנָן הַזֶּה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַצִּיל עֲצָמוֹ וְאֶת מְשַׁפְּחָתוֹ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ וְכוּ' וְכוּ', לֹא-כֵן מִי שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקַפְּיוֹת, וּמְסַתְּפֵל רַק עַל הָרַע, כְּכֹר אָמַר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ח), שֶׁהוּא מְסֻטָּרָא דְקִינָא, שְׁעוֹשֶׂה כְּלִיּוֹן מִכָּל הַבְּרִיאָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּבְקִאֲמַת כָּל-כָּף הַזֵּהִירָנוּ רַבְּנוּ עַל נִקְדוּת טוֹבוֹת לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ הֵן בְּעֶצְמוֹ וְהֵן בְּאַחֲרֵים (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפ"ב), וְעַל-כֵּן לָמָּה לְלַכֵּת בְּמַחְלָקָת וּבְמַרְיבוֹת, מִדּוּעַ לֹא יִשְׁתַּדֵּל לְמַצֵּא זְכוּת וְכוּ' וְכוּ', וּבִפְרָט בְּבֵית צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל נִקְדָּה זוֹ,

אֲשֶׁר   א' תקלוז   בַּנְחָל   קמו

לדון אחד את השני לכף זכות, ועל-ידי למוד זכות יעבר על הכל. ורואים שכל המחלקת היא רק מחמת שדנים אחד את השני לכף חוב, ועל-כן פלף מדרך זו, ותברח מהנהגות חדשות אשר חדשים מקרוב באו וכו', סתם בעלי מחלקת, שהם רוצים רק מחלקת ורק מריבות ורק ופוחים, וצריכים לברח מהם כמו שפורחים מאש שורפת.

וידוע אשר מוהרנ"ת ז"ל נסע פעם עם ר' נחמן טולטשינער על הדרך, וחזר על התורה "אזמרה לאלקי בעודי", ותלמידו ר' נחמן מרב תבערת לבבו, חזר אחר דברי מוהרנ"ת ז"ל, ענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל: מה אתה חושב נחמן, שזה כל-כף קל, תאמין לי אם היינו יכולים לקיים את זאת, היינו יכולים להחזיר את כל העולם בתשובה.

עמד וראה והשתומם מה זה למצא נקודות טובות אצל חברו, אשרי מי שמרגיל את עצמו לילך בדרך זו, ואז טוב לו כל הימים, ובפרט בביתו לא צריכים להסתכל תמיד על הרע, צריכים לחפש ולבקש בעצמו רק טוב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקלוז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תבא אל הקבוץ ה'תשל"ד.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו לאהובי, אחי נרעי, הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך קבלתי כבר פעמים, ותאמין לי, שבכל פעם היה בדעתי להשיבך, אף טרודתי רבו בעסק הרבים, ותהלה לאל, פה מתקרבים בכל פעם מקרבים חדשים, וההכרח לבלות הזמן עמם, על-כן נדחף מיום ליום.

אַהוּבִי, אַחִי! לֹא טוֹב בְּעֵינַי רַבְנוּ ו"ל אֲשֶׁר אַתָּה מִמְשִׁיךְ אֶת
 עֲצָמְךָ כָּל-כֶּף בְּכָל פֶּעַם אֶל הַצֶּעַר, וְנִשְׁבֵּר לְכַף וְנִחְלַשְׁת דַּעְתְּךָ, עַד
 שְׁאַתָּה חוֹשֵׁב בְּכָל פֶּעַם כְּאִלּוּ אָבֵד מְנוּס מִמֶּךָ וְכוּ', וְאִם אָמַנְס
 הַאֲמַת הִיא כֶּף, שְׁעַדִּין עוֹבֵר עָלֶיךָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, וּבּוֹעֶרֶת
 בְּךָ הַתְּאַנָּה הַכְּלִית וְאַתָּה נִכְשָׁל וְכוּ', אַף-עַל-פִּי-כֵן כְּבָר גְּלָה לְנוּ
 רַבְנוּ ו"ל עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת, שְׁאִין שׁוֹם יֵאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל, וְגַם
 מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים וְהַמְּגַנִּים, עַדִּין יְכוּלִים לְצַאת, אִם יִהְיֶה
 עֲקָשׁוֹן גְּדוֹל עַל "שְׁמִחָה וְהַתְּבוּדוֹת", לַהֲיֹת רְגִיל מְאֹד בְּשְׂמִיחָה
 וְרִקְוִדִין, לְשִׂמְחָה עַל נֵעַם חֶלְקֵנוּ שְׁזִכֵּנוּ לַהֲבִירָה מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ
 מִמְּאִינִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְתִהְיֶה לְאֵל, אָנוּ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרַמּוֹן בְּכָל
 יוֹם וַיּוֹם, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (ירוּשְׁלַי סוּף בְּרִכּוֹת): תִּגִּי בְּשֵׁם רַבִּי מְאִיר,
 אֵין לְךָ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁאִינוּ עוֹשֶׂה מְאָה מְצוֹת בְּכָל יוֹם: קוֹרֵא אֶת
 שְׁמַע וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹאֲחֻרֶיהָ, וְאוֹכֵל אֶת פִּתּוֹ וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ
 וְלֹאֲחֻרֶיהָ, וּמִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנָה-עֶשְׂרֵה, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה
 שְׁאָר מְצוֹת וּמְבָרֵךְ עָלֶיהֶן, וְכֵן הֵיךָ רַבִּי מְאִיר אוֹמֵר: אֵין לְךָ אָדָם
 בְּיִשְׂרָאֵל שְׁאִין הַמְצוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ — תְּפַלֵּין בְּרֵאשׁוֹ, תְּפַלֵּין
 בְּזֵרוּעוֹ, וּמְזוּזָה בְּפִתְחוֹ, מִלֵּה בְּכִשְׁרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹתָיו בְּטִלְתּוֹ
 מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ, עֵין שָׁם. וְאִיךָ שֶׁהוּא בְּאִיזָה חֶשֶׁךְ וְקִטְנוֹת שְׁתַּמְצָא
 אֶת עֲצָמְךָ בְּרַגַע זֶה, יִהְיֶה אִיךָ שְׁיִהְיֶה עַל-כָּל-פָּנִים אֵלוּ הַנְּקֻדּוֹת
 הַטּוֹבוֹת יֵשׁ בְּךָ בֵּין כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, עַל-כֵּן רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד,
 וְלִרְקֹד אֶפְלוּ בֵּינְךָ לְבִין עֲצָמְךָ, כִּי רַק אֵלוּ הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת הֵן חֶלְקֶךָ
 לְנִצָּחַ. וְעַקֵּר מַעֲלַת הַמְצוֹת כְּשֶׁהֵן בְּשְׂמִיחָה דִּיקָא כְּמוּבָא (בְּהַקְדַּמַּת
 סֵפֶר הַתְּרָדִים): תִּנְאִי בְּעֵשִׂית הַמְצוֹת — הַשְׂמִיחָה הַגְּדוֹלָה בְּמִצְוָה,
 דְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׁתּוֹדֵמֵן לוֹ דּוֹרְנָא הוּא דְשָׁדִיר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא^ט, וְלִפִּי רַב הַשְׂמִיחָה יִגְדֵל שְׁכָרוֹ, וְכֵן גְּלָה הָאֲרִיז"ל לְאִישׁ סוּדוֹ,
 שְׁכָל מֵה שֶׁהִשִּׁיג שְׁנִפְתָּחוּ לוֹ שְׁעָרֵי הַחֲכָמָה וְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, הֵיךָ רַק
 בְּשִׁכְרָה שְׁהִיָּה שְׂמִיחָה בְּעֵשִׂית כָּל מִצְוָה שְׂמִיחָה גְּדוֹלָה לְאֵין תְּכַלִּית,
 וְאָמַר הֵינּוּ דְכְּתִיב (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה'

ט) מִתְּנָה הוּא שְׁשׁוֹלֵחַ לוֹ הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲשֶׁר   א' תְּקַלֵּז   בְּנִחַל   קִמַּט

אֶלְקִיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרַב כָּל, פְּרוּשׁ — מְרַב כָּל מִינֵי
תַעֲנוּג שְׂבַע עוֹלָם, וּמְכַל זֶהָב וּפָז וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, עֵינַי שָׁם;
וּרְבִנּוּ וְ"ל גְּלָה לָנוּ נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת אֶל מֵה שְׁיִכּוּלִים לְזָכוֹת עַל-יַדִּי
עֲשִׂית הַמְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה. בְּלִקְוּטֵי-מוֹהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן ה') מוֹבָא,
שְׂעַל-יַדִּי שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת יְכוּל לְזָכוֹת לְהַתְעַלּוֹת בְּעֲלִיּוֹת כְּאֵלוֹ עַד
שְׁיִכְלֵל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִהְיֶה צוֹפֵה בְּמִרְכָּבָה הַעֲלִיּוֹנָה, לִידַע אִם
הוּא קָדָם גְּזֵר דִּין אִו, חֵס וְשְׁלוֹם, לְאַחַר גְּזֵר דִּין וְכוּ', עֵינַי שָׁם;
וּבְלִקְוּטֵי-מוֹהֲרִין (שָׁם, סִימָן כד), שְׂעַל-יַדִּי שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת יְכוּל לְזָכוֹת
לְגִלּוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵעֶצֶם הָאֲצִילוֹת, שְׁיִזְכֶּה שְׂיֵאִיר בּוֹ אוֹרוֹ
יִתְבָּרַךְ לְמַעֲלָה מִנְּפִשִׁין, רוּחִין וְנִשְׁמָתִין, שְׁהֵם עוֹלְמוֹת: בְּרִיאָה,
יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְעַל-יַדִּי שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת יְכוּל לְעֲלוֹת אֶת נִשְׁמָתוֹ מִכָּל
הַקְּלָפוֹת וְהַסְטָרָא אַחְרָא שְׁנַפְל לְשָׁם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבְלִקְוּטֵי-מוֹהֲרִין
(שָׁם, סִימָן כה): עַל-יַדִּי שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת יְכוּל לְזָכוֹת לְשַׁבֵּר אֶת כָּל
מִינֵי דְמִיּוֹנוֹת הַמְּסַבְּבִים מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וְיִזְכֶּה לְבֵא אֶל הַשֶּׁכֶל שְׁיִישׁ
בְּכָל דְּבָר וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבְלִקְוּטֵי-מוֹהֲרִין (שָׁם, סִימָן ל'): עַל-יַדִּי
שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת יֵאִיר עֲלָיו אוֹר הַפְּנִים, גִּלּוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְאִירָה
בְּשִׁלְשָׁה רִגְלִים: פֶּסַח, שְׁבוּעוֹת, סֻכוֹת, עֵינַי שָׁם; וְעוֹד בְּהִרְבֵּה
מְקוֹמוֹת מְפֻלְג רְבִנּוּ וְ"ל בְּמִצְוֹת הַשְּׂמִיחָה הַעוֹלָה עַל כָּל הַמְצֻוֹת.
(וְהֶאֱרַכְתִּי בְּזֶה בְּסִפֵּר "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה", יִזְכֶּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהוֹצִיאֹ
לְאוֹר), וּבִפְרָטִיּוֹת בְּלִקְוּטֵי-מוֹהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן קסט) מוֹבָא, כְּשֶׁאָדָם
מְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּמְשַׂמַּח אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז
זוֹכֵה שְׁהֵם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ יִשְׁמַר אוֹתוֹ שְׁלֵא יִכְשַׁל בְּפָגַם הַבְּרִית,
עֵינַי שָׁם; עֲמַד וּרְאָה מֵה גְּבַהּוּ וְעֲצָמוֹ מְעֲלוֹת הַזּוֹכֵה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, וְאִף שְׂבָאָמַת מִי שְׁנִפְגָּם כְּבָר בְּבְרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה
קָשָׁה וְכָבֵד עֲלָיו לְבֵא אֶל מִדַּת הַשְּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמִיחָה, כִּי הַקְּלָפָה
שְׂמַכְשֵׁלֶת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, נִקְרֵאת
יְלָלָה, וּמְבִיאָה אֶת הָאָדָם תָּמִיד אֶל הַמְּרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹן, עַד שְׂמִי
שְׁנַפְל כְּבָר בְּחֻטָּא זֶה, קָשָׁה וְכָבֵד עֲלָיו לְאַחֵז בְּמִצְוֹת הַשְּׂמִיחָה,
אִף-עַל-פִּי-כֵן אִם רוֹצֵה לְרַחֵם עַל עֲצָמוֹ, וְלִצְאָת מִכָּל הַחֲשָׁכוֹת
וְהַמְצָרִים שְׁנַפְל לְשָׁם, הַהֲכָרַח לְצִיּוֹת אֶת בֶּן הַשְּׂמִיחָה, שֶׁהוּא בֶּן דָּוִד

בַּעֲצָמוֹ, שֶׁהִתְפָּאָר שְׂיָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַחֲצִים אֶפְלוּ לְאַחַר שְׁנֵי־רְקוּ
 (עֵין סְפִירַת־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יג מִיּוֹם שְׁשִׁי): עַל־יְדֵי הַעֲשָׂרָה מִיְּנֵי נְגִינָה
 שְׁמַנְגָן לְפָנֶיהָ (אֲשֶׁר הֵם הַעֲשָׂרָה קְפִיטְלֵךְ תְּהֵלִים, שְׁגֵלָה רַבְנוּ ו"ל
 בְּשִׁבִיל פָּגַם הַבְּרִית בְּיָדוּעַ), אִךְ שְׁמַעְתִּי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהַפְּנֹה
 הִיא גַם כַּפְּשׁוּטוֹ, לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּנְגִינָה, לְנַגֵּן לְעֲצָמוֹ נְגוּנִים
 שֶׁל שְׂמֻחָה, בְּאֲשֶׁר אָמַר רַבְנוּ ו"ל (שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן רַעג): טוֹב לְאָדָם
 לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ, שְׂיֻכַּל לְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם אֵיזָה נְגוּן, כִּי נְגוּן
 הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ לוֹ כַּח לְהַמְשִׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, עֵין שָׁם; וּבְזֶה יֵשׁ לֹמַר (תְּהֵלִים ק, ב): "עֲבֹדוּ אֶת ה'
 בְּשֻׂמְחָה", וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי עֲצָה זוֹ: "בּוֹאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה", כִּי הַנְּגוּן
 מְמַשִּׁיךְ אֶת לֵב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; וְעַל־כֵּן אִף שְׁעֵדִין מֵר לֵךְ מְאֹד
 מְאֹד, עַל־כָּל־פָּנִים יִהְיֶה אִיךְ שְׂיִהְיֶה, טוֹב מְאֹד לְהִרְגִיל עֲצָמָךְ
 בְּנְגוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה, וְתַעֲשֶׂה עֲצָמָךְ כְּאִלוֹ אֶתְהָ שְׂמַח, וְעַל־יְדֵי־זֶה
 תְּבּוֹא בְּאַמְתָּ אֶל מַצּוֹת הַשְּׂמֻחָה, שֶׁהִיא כְּלָלִיּוֹת כָּל הַמַּצּוֹת, וְזֶה
 בְּחִינַת (שׁוֹפְטִים ה, ג): "אֲנֹכִי לֵה' אֲנֹכִי אֲשִׁירָה, אֲזַמְּרָה לֵה' אֱלֹקֵי
 יִשְׂרָאֵל", הֵינּוּ אִם רְצוֹנֵי לְהִיּוֹת לֵה', הַעֲצָה — לְשִׁיר וּלְזַמֵּר שִׁירִים
 וְזַמִּירוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִף שְׁעַל־יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זְרַע
 לְבִטְלָה נִתְעַקֵּם הַלֵּב בְּעַקְמוּמִיּוֹת גְּדוֹלָה, אִף־עַל־פִּי־כֵן יִהְיֶה אִיךְ
 שְׂיִהְיֶה צְרִיף לַחֲפֵשׁ אַחַר חֲסֵדֵי ה' אֲשֶׁר עוֹשֶׂה עִמָּךְ עֲדִין בְּכָל יוֹם
 וַיּוֹם, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אָב הַרְחָמָן, וְאוֹהֵב אוֹתָךְ מְאֹד, וְרוֹצֵה
 בָּךְ. וְעַל־יְדֵי שְׂיִחְפֹּשׁ וַיִּמְצָא עֲדִין בְּעֲצָמוֹ חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
 עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְשִׁיר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהֵלִים פט, ב):
 "חֲסֵדֵי ה' עוֹלָם אֲשִׁירָה", עַל־יְדֵי שְׂיִחְפֹּשׁ תְּמִיד אַחַר חֲסֵדָיו יִתְבָּרֵךְ,
 אֲזַ לְעוֹלָם יֻכַּל לְשִׁיר וּלְרַנֵּן; כִּי בְּאַמְתָּ אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו
 יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ,
 הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה — דּוֹמָם, צוֹמָח, חַי, מְדַבֵּר,
 וְאֶפְלוּ בְּכָל הַהִסְתָּרוֹת וְהַחֲשָׁכוֹת וְהַחֲלִישׁוֹת הַדְּעַת וּבְכָל מְאוֹרְעוֹתָיו,
 שֵׁם גְּנוּז אֶלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּכְשִׁידַע יְדִיעָה זוֹ, אֲזַ לְעוֹלָם יִשִּׁיר וַיִּרְנֵן
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וּבְאַמְתָּ, חֲמֻדַת לְבָבִי, צְרִיף לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת

אֲשֶׁר   א' תְּקַלֵּז   בְּנַחַל   קִנְא

רְגִיל בְּנִגּוּנִים שֶׁל שְׂמֵחָה לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ, כִּי כִפִּי הַמְרִירוֹת וְהַצָּעַר וְהִיסוּרִים וְהַחְלִישׁוֹת הַדַּעַת, שְׁעוֹכְרִים בְּזֶה הָעוֹלָם, אִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּיקָם, כִּי אִם עַל־יְדֵי נִגּוּנִים שֶׁל שְׂמֵחָה, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, וְאִז דִּיקָא כְּשֶׁרְגִיל בְּזֶה לְהַחְיֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל מִינֵי עֲצוֹת וְאֶפְנִים, אִז דִּיקָא נִפְתַּח פִּיּוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ, שֶׁהִיא הַתְּבוּדוֹת, וּמִיחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם שֶׁאֵין שֵׁם בְּנִי־אָדָם, וּמִסַּפֵּר לְפָנָיו יְתַבְּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֵךְ, כִּפְּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! יֵשׁ וַיֵּשׁ לְהֶאָרִיךְ בְּזֶה אֲכַל, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיַדֵּיךְ קָחְהוּ מִשָּׁם. וְצָרִיךְ שֶׁתַּדַּע "שְׂשֵׁמֵחָה וְהַתְּבוּדוֹת", הֵם יְסוּד הַיְסוּדוֹת בְּקִיּוֹם הָאָדָם, וְהֵם יִרְאֶה וְאֶהְבֶּה הַזּוֹכִים לְקַבֵּל מִהַצַּדִּיק (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), כִּי שְׂמֵחָה הִיא אֶהְבֶּה, וְהַתְּבוּדוֹת הִיא יִרְאֶה כִּי־דוּעַ (וּבְמְקוֹם אַחֵר הֶאָרַכְתִּי בְּזֶה בְּאֵרִיכוֹת גְּדוּלָה, תְּהִלָּה לְאֵל); וְעַל־כֵּן, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר, תִּכְרֶף־וּמְדֵד כְּשֵׁיִשׁ לְךָ שְׁנֵי יְסוּדוֹת אֵלוֹ, אֵין לְךָ מֵה לְפַחַד, כִּי הֵם הַגְּדָרִים שֶׁל הַגֶּשֶׁר צָר שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, גָּדַר מְזֶה — שְׂמֵחָה, וְגָדַר מְזֶה — הַתְּבוּדוֹת, וְהֵן שְׁתֵּי הַבְּקִיאִיּוֹת, בְּקִי בְּעִיל וּבְקִי בְּנִפְיָק (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר), וְאִז כְּשֵׁיִשׁ לוֹ שְׁתֵּי בְּקִיאִיּוֹת אֵלוֹ, הוּא הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ הַתְּשׁוּבָה.

וְהִנֵּה אֹדוֹת שְׂיֵשׁ לְךָ בְּלְבוּלִים, שֶׁאֵין אֶתָּה יְכוֹל לְקוֹם בְּחֲצוֹת, וְכֵן הִרְבֵּה דְבָרִים שֶׁבְּקִדְשָׁה אֵינּוּ הוֹלֵךְ לְךָ, כְּכֹר קַבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מד), שֶׁאֶסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּכָר, אֶפְלוֹ שֶׁאֵינּוּ יְכוֹל לְעַשׂוֹת כְּלוּם, כִּי אֵין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כָּא בְּטְרוּנְיָה עִם בְּרִיּוֹתָיו (עֲבוּדָה זָרָה ג). וְכֵן אֹדוֹת שְׂדוּכִים שֶׁאֶתָּה מְפַחַד מְאֹד מְאֹד וְכוּ', תַּדַּע שֶׁהַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וְחִפְּץ חֶסֶד וּמְרַבֶּה לְהִיטִיב, וַיֵּשׁ מְלֶאךְ נוֹרָא וְעִזְרִיאֵל שָׁמוֹ, וְהוּא מְמַנֶּה עַל אוֹתָן הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנִּפְגְּמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וּכְשֶׁהֵם מְרַחֲמִים עַל עֲצָמָם, וּבָאִים אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ וּמִסְפָּרִים לְפָנָיו יְתַבְּרֵךְ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת כָּל מֵה שֶׁפָּגְמוּ וְכוּ' וְכוּ', הוּא בּוֹנֶה מְשִׁיחֻתֵיהֶם וְתַפְלוּתֵיהֶם הַיְכָלוֹת וּבְנִינִים, וּבְיָדָאֵי בָּא יְבוּא גַם יוֹם

קנב   אָשֶׁר   א' תקלח   בַּנְחַל

ישועתך. אף העקר חזק והתחזק בשני יסודות אלו — "שמחה והתבודדות". וצריך שתדע שהאדם הוא בסכנה גדולה בזה העולם, לפל, חס ושלום, בכל רגע בנוקבא דתהומא רבא, ואי אפשר להתחזק, כי אם על-ידי שמחה והתבודדות.

ההכרח לקצר עכשו.

פתיכה וחתימה טובה בספרן של צדיקים, 'ברסלבר חסידים'.
הדורש שלומך...

תתפלל בעדי בכל המקומות הקדושים, שאזכה לבא לגור בארץ ישראל, וגם תראה לכתב לי, אם קבלת מכתבי זה.

א' תקלח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תבא אל הקבוץ ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך שכתבת בענין ראש השנה וכו' וכו', מה אמר לך ידידי היקר, איני רוצה להתפלבל מכל הדברים האלו, אצלי יסוד גדול שקבלנו ממוהרנ"ת ז"ל שגלה לנו שאיפה שמתקבצים עשרה אנשים שמה ראש השנה של רבנו ז"ל, ועל-פן כל השטיות והבלבולים זה רק מחלקת של הסטרא אחרא שגורמת צרות ויסורים ומרירות ולא כדאי אפלו להכנס בדברים כאלו מספיק לנו מחלקת, לא באנו לזה העולם להחזיק במחלקת, ועל-פן איני רוצה להתערב בכל הדברים האלו.

ראה לעשות התחלה חדשה בחיך, ותמיד תשתדל שתהיה תמיד תמיד התחלה חדשה, ואז תצליח בחיך, וכל הסוד וההצלחה אצל

אֲשֶׁר   א' תְּקַלֵּט   בְּנִחַל   קִנְג

רַבְּנוּ ז"ל הוּא בְּשֵׁהוֹלָכִים עִם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל שָׁנָא מְאֹד מְאֹד הַתִּישְׁנוּת, וְאָמַר: "אֲצִלִּי רַק 'חֲדָשׁ' לְהַתְּחַדֵּשׁ", וְכָל הַצְּלַחַתוֹ הִיְתָה, שְׁתַּמִּיד הַתְּחִיל בְּהַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, אַף פַּעַם לֹא הִתְבַּלְּבַל מִמָּה שֶׁעָבַר וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה לֶךְ בְּדַרְךְ זוֹ, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וּבִזְכוּת זֶה שֶׁאֲנִיחֵנוּ מִקְּרָבִים אֶל רַבְּנוּ ז"ל עוֹד נִרְאֶה דְּבָרִים יְקָרִים וְנִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד, וְאִף שֶׁעָכְשׁוּ דְבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׁפְלוּת אָבֵל לֹאט לֹאט יִתְרוֹמֵם קֶרֶן רַבְּנוּ ז"ל, וְיִתְפַּשֵּׁט אוֹרוֹ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכָל אֱלוֹי אֲשֶׁר מִתְלוֹצְצִים מִמֶּנִּי עָכְשׁוּ עוֹד יִבֹּאוּ וְיִתְחַנְּנוּ אֵלַי שֶׁאֲמַחֵל לָהֶם וְכוּ'. וּבְאֵמַת אֵין לִי עֲמָהֶם שׁוּם שְׂיִכוּת כָּל מְגַמְתִּי הִיא רַק לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיַּעֲבֹר עָלַי מָה שֶׁיַּעֲבֹר וְכוּ' וְכוּ', אָבֵל אֲנִי עֹקֵשׁן כְּל־כָּף, אִז אֵיךְ נוֹעַל אוֹיְסִפִּירֵן עֵס נוֹעַט גָּאָר נִישֵׁט נִיטְצֵעֵן (אֲנִי אוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפַּעַל וְלֹא יַעֲזֹר לָאֵף אֶחָד שׁוּם דְּבַר).

עָכְשׁוּ קִדְּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה צְרִיכִים לְהַתְּעוֹרֵר בְּאֵמַת בְּאֵילוֹ פָּנִים אֲנִיחֵנוּ בְּאֵים אֶל יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, וּבְאֵמַת מִי שֶׁמְרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהַתְּבוֹדֵד בְּכָל יוֹם עוֹשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֲשִׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא לְמַד, כַּמָּה סִימָנִים שְׁלַחַן עָרוּף לְמַד, וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנוּיֹת לְמַד, אִז בָּא אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּצוּרָה אַחֲרֵת לְגַמְרִי, כִּי בְּרַגְעַ שְׁאָדָם יֵשׁ לוֹ יֵשׁוּב הַדְּעַת בְּכָל יוֹם, אֲזִי הַכֹּל הוֹלֵךְ לוֹ בְּצוּרָה אַחֲרֵת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדְּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקַלֵּט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדֵּר כִּי תִבֵּא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
אִישׁ חֵי רַב פְּעֻלִים וְכוּ' וְכוּ' ... גִּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶךְ.

מה אמר לך, ידידי הקר, שמעתי מאנשי שלומנו שפעם אחת באו תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו גגן עלינו, לפניו, ושאלו אותו: "היות שבמוצאי-שבת-קדש אומרים התפלה הארכה שתפתח לנו שערי חמלה, שערי טובה, שערי ישועה וכו' וכו', שערי תורה, שערי תפלה וכו' וכו', אילו מהשערים הכי נצרכים?" (כידוע אשר התפלה הזאת מיסדת על סדר הא"ב) ענה ואמר הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו גגן עלינו: "תלכו ותשאלו את בתי אדל, מה שתשיב בן הוא". והלכו תלמידיו ושאלו את בתו אדל (סבתא של רבנו ז"ל), ענתה ואמרה: "לדעתי שערי סיעתא דשמאי עולים על כל השערים". וחררו לבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו גגן עלינו, וספרו לו, ענה ואמר: "כך הוא האמת, שערי סיעתא דשמאי הם עולים על הכל, כי אם יש לו שערי אמונה, שערי בטחון וכו' וכו', שערי נחמה, שערי ישועה, שערי פרנסה טובה, שערי תורה, שערי תפלה וכו' וכו', עדין צריכים לשערי סיעתא דשמאי, כי בלי סיעתא דשמאי אין לאדם כלום".

ועל-כן ראה מה לפניך, ותבין דבר מתוך דבר, לדעתי לא כדאי לך להתבלבל משום דבר שבעולם, אתה הדבק את עצמך אליו ותברך, ותמסר את עצמך לגמרי לגמרי אל האור אין סוף ברוך הוא, ולא יהיה אכפת לך שום דבר, אלא שב בארבע אמות שלך, ותתמיד בתורה הקדושה בתשוקה עצומה, ותלמד בכל יום מקרא מפרשת השבוע חמש ורש"י עם התרגום, משנה — אם תוכל לסיים בכל יום ח"י פראקים, אין למעלה מזה בתקון הנשמה, וביותר תתמיד בגמרא ושלחן ערוך זהר ותקונים ובספרי רבנו ז"ל, ועל כלם תתפלל תפלה בכח בכל יום: תפלת שחרית, תפלת מנחה, תפלת מעריב, תפלת חצות תתפלל בקולי קולות, ותבקש ותתחנן על נפשך, שיחוס וירחם עליך הקדוש-ברוך-הוא להוציאך מהחשך שנלכדת בו, ותמיד יהיה יום המיתה לפני עיניך, אשר בא יבוא היום שתצטרך לעזוב את זה העולם, ותהיה רגיל להרבות בשיחה בינך לבין קונך, שתמיד תשוח ותספר את כל אשר עם לבבך אליו ותברך, ואם תהיה חזק ואמיץ בעבודה הקדושה הזו, אז תרגיש

אֲשֶׁר   א' תִּקְמָה   בְּנִחָל   קִנְיָה

חיים אמתיים, חיים נצחיים בחייהיך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תִּקְמָה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר פי תבא אל הקבוץ ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך, אין לתאר ואין לשער כלל, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים.

מה אמר לך ידידי היקר, ידוע שרבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד על למוד זהר ותקונים, ואמר, שהלשון של הזהר מעוררת את אדם מאד מאד לתשובה, וכן מוכא שהאר"י הקדוש נתן תקון לבעל תשובה, שיאמר בכל יום חמשה דפים זהר או תקונים, כי הוא תקון נפלא מאד, וכן ראיתי בספר "נוצר חסד" על מסכת אבות מהרב הקדוש מקאמרנא זכותו יגן עלינו, שמפרש על המשנה (אבות ד, כ): "אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו", וזו לשונו באמצע דבריו: "ולו עמי שומע לי בדור הרע הזה שהמינות גוברת, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנה ספר הזהר והתקונים להגות בהם, והיה יראת חטאו קודמת לחכמתו ויתקיים", עין שם; רואים מזה איך שהצדיקים הקפידו מאד מאד על למוד זהר ותקונים, ועל-פן אל תבלבל את עצמך משום בלבול בעולם כלל, תקבע לעצמך שני שעורים בכל יום: שעור אחד בזהר ושעור אחד בתקונים כסדרן, ועל-ידי-זה תזכה להתעורר מהשנה, וכמו שגלה לנו רבנו ו"ל (לקוטי-מורה"ן חלק א', סימן ס') על המאמר "פתח רבי שמעון" וכו', כי יש בני-אדם שישנים את ימיהם, ואפלו שעוסקים בתורה ותפלה

קנו אָשֶׁר א' תקמא בַּנְחַל

הכל בבחינת שנה. וידוע שרבונו ז"ל פעם התבטא ואמר: ר' שמעון איז אנואכעדינגער (רצה לומר שמעורר את האדם מהשנה). ובאמת יכולים להבין את זה, כי כשאדם מרגיל את עצמו ללמד זהר ותקונים, נפתחים לפניו עולמות עליונים, כי רואה את יקר כל מצוה שזוכה לקיים, שהלשון שבוזהר מאד מעוררת את האדם, ובפרט כשהוא אומר זכאה האי ברא וכו' זכאה בר נש וכו' אשרי האי וכו' וכו', אשר לשונות אלו מאד מעוררים וממשיכים את האדם אליו יתברך; אשרי מי שמחזק את עצמו תמיד, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקמא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תבא אל הקבוץ ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות המניעות שיש לך לבוא אל הקבוץ שלנו, תעשה עם חכמה גדולה, ואל תצא חס ושלום, נגד הוריך היקרים, כי אתה צריך להבין אותם, הם לא מתנגדים אל רבנו ז"ל, הם מתנגדים אל דרכים משנות, הנהגות משנות, ועל זה גם אני מתנגד וכו' וכו', ועל-כן אין לך להאשים את ההורים שלך, שהם כנגד ברסלב וכו', הם נגד משגעים לא נגד ברסלב, וזה ברור וידוע שיחה מרבנו ז"ל, שאמר פעם: אם היו בני-אדם יודעים איך שאני לומד עם אנשי דרך ארץ, היו קיסרים ומלכים שולחים את בניהם אלי, כי אצל רבנו ז"ל הנה דרך ארץ גדול מאד בכל פרט ופרט, ורבנו ז"ל מלמדנו איך לשקד על דלתות התורה ולהתפלל את התפלות בחיות

אָשֶׁר   א' תְּקוּמָה   בְּנִחָל   קִנּוּ

וּבְחַמִּימוֹת, תְּפִלָּה בְּכַח, וְלִהְתְּנֶהֱג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל, שְׁזֵה סֵפֶר הַמִּדּוֹת
שְׁמַאד מְאֹד רָצָה שְׁנִלְמַד בְּזֵה, אָכֵל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הִדְלַת
פְּתוּחָה אֶצְלָנוּ, וּבָאִים כָּל מִינֵי טְפוּסִים מוֹזְרִים, שֶׁהֵם גּוֹרְמִים לָנוּ
אֶת הַשֵּׁם רַע, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְהֶאֱשִׁים אֶת הַהוֹרִים, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל
בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם לְגַנֵּב אֶת עֲצָמְךָ, וְלִבֵּא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ
שְׁלָנוּ, וְעַם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם לְהַעֲלִים אֶת זֶה
מִהַהוֹרִים, כְּדֵי שְׁלֹא יִצְטַעְרוּ, שְׁלֹא תִהְיֶה מִצְוֶה הַבָּאָה בְּעִבְרָה, חֵס
וְשְׁלוֹם, כִּי עוֹן פָּגַם כְּבוֹד אָב וְאִם חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
מְאֹד מְאֹד לְהִזְהַר בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל כְּבוֹד אָב וְאִם שֶׁהִיא מִהַחֲמוּרָה
שְׁבַח־מוֹרוֹת, עַם כָּל זֹאת מַה שְׁשִׁיךְ לְדַבֵּר רַבָּנוּ וְ"ל, הֵם פְּשׁוּט חַיִּים
בְּטָעוֹת, כִּי הֵם לֹא רוֹצִים שְׁבַנְיָהֶם יִסְתַּוְּכְבוּ בֵּין מְשַׁעֲרִים וּמְטַרְפִּים,
וְעַל-כֵּן הֵם כָּל-כָּף מוֹנְעִים אוֹתְךָ, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי אֶפְנִים
שְׁבַעוּלָם לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּבוּץ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁתִּזְכֶּה
לְהַתְחַתֵּן בְּקִרְוֹב מְאֹד, וְתִכְנֶה בֵּית גְּאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְהַהוֹרִים שְׁלָךְ יָרוּ
רַב נַחַת מִמֶּךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְשִׁקֵּד עַל דְּלִתֵי הַתּוֹרָה, כִּי יֵק זֶה מַה שְׁיִשְׁאָר
מֵאֲתָנוּ, וְכֵן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת תִּסְפֹּר לוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ
דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקוּמָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, לִיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר תְּבוּא ה'תשל"ד.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הַבְּחוּר הַיָּקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת
נְצָחִים.

קנח   אֲשֶׁר   א' תקמב   בַּנְחַל

מכתבך הקצר מיום ששי ערב-שבת-קדש לסדר כי תצא לנכון קבלתי, וששתי פעל כל הון לראות תשוקת נפשך אל התכלית הנצחית, אשר זהו עקר הטוב והנעימות בזה ובכא, ולא נשאר לאדם שום דבר, רק מה שזוכה לחטף אילו מצוות ואיזו תורה ואילו שיחות ותפלות ודבורים שמדבר עמו ותברך ומדבר עם חבריו ביראת שמים והתחזקות.

חמדת לבבי! העקר לעשות התחלה חדשה מרגע זה, ולא להסתפל על העבר כלל, אין לך עבר. וצריך להכניס מחו ודעתו רק בו ותברך, לידע שאין בלעדיו ותברך כלל, ולהתבונן בכל דבר בחיות אלקות שיש בזה הדבר, ועל-ידי-זה לעולם לא יחשב מאחר, וכן לא יחשב מעצמו.

ובענין הגאונה שכתבת, תדע שהעקר הוא האמונה, להכניס היטב בדעתו כי לא תמצא פעלה גדולה וקטנה שלא תהיה משגחת מהמשגיח העליון, והכל ממנו ותברך, ועל-כן צריך לידע, שכל המעשים הטובים שלנו וכל התפלות — הכל מאתו ותברך, ואין ראוי לחשב לקבל שכר על שום דבר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'). ובאמת, חמדת לבבי, כשאדם מכניס בעצמו היטב היטב את האמונה הקדושה, אשר השם ותברך הוא אתו, עמו ואצלו, וכל מחשבתו והסתכלותו וכל מהותו מכניס את עצמו בזה, אז כבר אין לו זמן לחשב ממנו או מאחרים, ועל-כן איך שיכת איזו נקדה של גאונה?! ובאמת ידוע מהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, שעל דבר זה קשה לתן עצה, כי האורב יושב ואורב באדם, ורוצה להכניס בו איזו ישות וכו', וצריך תמיד להזכיר עצמו רק בו ותברך, ואז ממילא יתבטלו ממנו כל מיני מחשבות של הבל; אשרינו ומה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה, רבי רחמן כזה, ומה טוב ומה נעים להיות הצנע לכת, כמו שהתנהג זקנה, שהיה צדיק גנוז, וספר לי בימי נעורי בחור אחד שהיה אתו ביחד בחדר אחד בלונדון, ועל הבחור עברה אז חלישות הדעת גדולה בענין שדוכים, ולא היה יכול לישן, ושכב במטה, ואחר-כך

אֲשֶׁר   א' תקמב   בנחל   קנט

נכנס זקנך אל החדר, וכבר היה זמן חצות, ובחדר היה חשך, וזקנך חשב שהוא ישן כבר, ועל-כן הדליק נר, וישב על הארץ, והתחיל לומר מאיזה ספר, ובכה בדמעות שלישי, ובכה ובכה בערך כשתי שעות בככיות עצומות כתינוק קטן, ובינתיים ישן כבר, ובבקר רצה הבחור לראות איזה ספר היה זה, ועל-כן הלך לשלחנו, וראה שזהו "לקוטי-תפלות", ונתעורר מזה מאד, וקנה אז מזקנך "לקוטי-תפלות", ומאז הלך הרבה אחריו, וספר לי שהיה תמיד מדבר (הוא לא ידע עדין מענין התבודדות — לדבר אליו יתברך, והיתה אצלו פליאה נשגבה, אדם מדבר כל-כף הרבה אל עצמו, אף כשנתודע מדבר רבנו ז"ל, הבין שכל זה היה "התבודדות", לדבר הרבה עמו יתברך), ותפלותיו הקבועות ארכו זמן הרבה, והיה מתפלל במתיקות ובנעם מלה במלה, וגם אני הפרתי אותו קצת. על-כל-פנים איך שהוא כשאדם עובד ה' בהצנע לכת, אז יש לו הצלחה גדולה, כי אין שום בריה שיכולה לבלבלו ולבטלו, וכן לא אכפת לו מה שאחרים מזלזלים בו, הלא הוא אינו בעולם כלל, תמיד אוחו את עצמו בו יתברך בתפלה ובדבקות, אשרי מי שזוכה לציית את רבנו ז"ל, ואז טוב לו בזה ובכא לנצח, וזוכה לראות עולמו בתייו.

אהובי! חזק ואמץ, העקר על מדת השמחה, לשמח מאד בו יתברך, ויקים אצלך (תהלים קד, לה): "אנכי אשמח בה" תמו חטאים מן הארץ" וגו'. וצריך שתדע, שבלבולים עוברים על כל אחד בפרטי פרטיות בלאו הכי, ואי אפשר להנצל ולהפרד מהם רק על-ידי עצות רבנו ז"ל, שהן "עצת ה' לעולם תעמד" (שם לג, יא). התמד מאד בשעורים קבועים כסדרן מדי יום ביומו, ותתפלל בעדי לרפואה שלמה.

הדורש שלומך...

א' תקמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תֵבֵא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה לֹא אֲכַפֵּת לִי אֵיפֹה שֶׁתִּתְפַּלֵּל, אוּ בְּמֵאָה שְׁעָרִים אוּ בְּמֵרוֹן, הַקְּבוּץ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא אֵיפֹה שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא, וְזֶה סֵתֵם דְּמִיּוֹן לְהַגִּיד שָׂרָק בְּמְקוֹם אֶחָד שֶׁם הַקְּבוּץ, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת הַקְּבוּץ הוּא רַק בְּאוֹמֵן, וְאִם לֹא יִכּוּלִים לְנַסֵּעַ לְאוֹמֵן כְּמוֹ עֲכָשׁוּ שֶׁהֲצִיּוֹן סָגוּר וּמְסֻגָּר, וְאִי אֶפְשָׁר לָבֵא מִבְּחוּץ וּבִפְרֹט עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, אִזּוֹ אֵיפֹה שָׂרָק עוֹשִׂים קְבוּץ בְּהִתְקַשְׁרוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל נִמְצָא, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְפָנַי שֶׁיִּצְא מִהַעִיר בְּרוֹסֶלֶב לְהִסְתַּלַּק לְעֵילָא וּלְעֵילָא, עָמַד עַל פֶּתַח וּדְלַתוֹ עִם יָדוֹ עַל הַמְזוּזָה, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אִם תִּתְקַבְּצוּ יַחַד אִזּוֹ תִּמְשִׁיכוּ אוֹתִי אֶלֵיכֶם; וְזֶה סוֹכֵב בְּיֹתֵר עַל הַקְּבוּץ, וְעַל־כֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה עִקָּר לֹא מִמֵּאָה שְׁעָרִים וְלֹא מִמֵּרוֹן, הֵיכָן שָׂרָק מִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּיִדְּאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וְעוֹד יָבוֹא הַזְּמַן שֶׁיִּפְתְּחוּ הַגְּבוּלוֹת, וְיִתְקַבְּצוּ אֲלֵפִים וּרְבֻבוֹת רְבֻבוֹת אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְכַמוֹכָא בְּמַגִּילַת סֵתָרִים וְכוּ' וְכוּ'.

רְאֵה לְהַכִּיֵּן אֶת עֲצָמְךָ בְּיֹתֵר עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׁנֹנְכָה לְהַכְתֵּב בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

אֲשֶׁר   א' תְּקוּמָה   בְּנַחֵל   קִסָּא
א' תְּקוּמָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר כִּי תִבָּא אֶל הַקְּבוּץ ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי הַכֹּל הוּא קִנְיָה וְשִׁנְיָה שֶׁהוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם
לְגַמְרֵי, כִּי אִם לֹא הִיָּתָה לְאָדָם קִנְיָה וְשִׁנְיָה, הִיָּה חַי חַיִּים טוֹבִים,
וְכֹל הַצְּרוּת וְהַבְּעִיּוֹת שֵׁשׁ לְאָדָם הֵן רַק מַחֲמַת שְׁנוֹכְנֶסָה בּוֹ הַתּוֹלַעַת
שֶׁל קִנְיָה וְשִׁנְיָה, וְזֶה אוֹכַל אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּבִאֲמַת מִי שֶׁמְדַבֵּק אֶת
עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא לֹא מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה
שֶׁבְּעוֹלָם, אֲדַרְבָּה הוּא חַי חַיִּים שְׁלוֹ, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, וְכִמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַבְּנוֹ וַי"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סו) אֶת
הַפְּסוּק (תְּהִלִּים קמז, ק): "אֲהַלְלָה אֶת הַיְיָ בְּחַיִּי", הֵינוּ שְׂאֵנֵי חַי
בְּחַיִּים שְׁלֵי וְאֵינוֹ נִכְנָס בְּחַיִּים שֶׁל אַחֲרִים, וְלֹא מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמֵי
מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת לְהַגִּיעַ לְזֶה הָעוֹלָם — לֹא
לְהַתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד, וְאִזּוֹ יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ. וְרוֹאִים אֶת הַמְרִירוֹת,
שֶׁבְּגִי-אָדָם הוֹלְכִים כָּל-כָּף מְמַרְמְרִים זֶה רַק מַחֲמַת שְׁמִסְתַּפְּלִים
תְּמִיד עַל אַחֲרִים, וּבִאֲמַת זֶה שְׁטוּת גְּדוּלָּה, כִּי מֵה לָךְ עִם אַחֲרִים,
הֲלֹא בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ וַי"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), אֲשֶׁר
לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שְׂאֵין בְּחִבְרוֹ, וְלָמָּה לָךְ לְהַתְבַּלְבֵּל
מֵאַחֲרִים.

אוֹדוֹת צְדִיקִים תְּלַמִּידֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
וּבְכַפְרֵט תְּלַמִּידוֹ הָרַב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי וְאוֹלָף קִיֶּצְעֵס, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ,
זְכָה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וְהִיָּה בְּחַיִּיו נֶעְלָם וְנִסְתָּר מְרַב

קסב   אָשֶׁר   א' תקמה   בַּנְחָל

העולם, והוא אשר זכה להקבר בשכנות אל רבו הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, יותר מכל התלמידים, וזה דבר פלא עד מאד, וידוע שהבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, אמר עליו שהוא מתענה משבת לשבת, לא משום שהוא רוצה לענות גופו בצום, אלא מפני שמרב דבקותו בהשם יתברך שהוא כל-כך דבוק בחי החיים בו יתברך, הוא שוכח לאכול לגמרי, והצדיקים היו אומרים שהיה למדן גדול, אף-על-פי-כן לא אמר אף פעם תורה. ואחר הסתלקות הבעל-שם-טוב הקדוש, זכותו יגן עלינו, נסע כמה פעמים אל המגיד ממעזריטש, זכותו יגן עלינו, והיה רגיל לומר שאינו בא אל המגיד הקדוש לשמע תורה אלא רק מסתפל עליו איך שמלביש את המעיל ופושט את המעיל, כבר מספיק לו לקבל מלא תפנים רוח-הקדש, כי גדל היראה שהיתה שולטת על המגיד הקדוש זה בלתי נתן להסביר.

אשרי מי שמחזק עצמו בעתים הללו באמונת חכמים, כי מי שזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל ושוקד הרבה על דלתות ספריו הקדושים, עד שהלקוטי-מוהר"ן והספורי-מעשיות וספר המדות ושיחותיו הקדושות של שיחות-הר"ן וחי-מוהר"ן שגורים על פיו, אז יקבל המון שפע רוחני מרבנו ז"ל. ועל דבר זה רמז רבנו ז"ל בדברו (שיחות-הר"ן, סימן א') על הפסוק (תהלים קלה, ב): "כי אני ידעתי כי גדול ה'", אני דיקא, כי השגות אלקות אי אפשר להסביר אחד להשני, וכן תשוקה שנכנסת בלב של אחד לא יכולים להסביר לשני, עין שם ותבין.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקמה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי בְּלִי יִשׁוּב הַדַּעַת הָאָדָם אָבוּד
 לְגַמְרִי, וְאִי אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲלֵא עַל-יַדֵּי שְׂמִמָּה
 (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'), וְאִי אֶפְשֶׁר לְהַגִּיעַ אֶל שְׂמִמָּה רַק עַל-יַדֵּי
 שְׂמוּצָא בַעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ) וְעַל-יַדֵּי-
 זֶה יָכוֹל לְהִתְבּוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְזַמֵּר וּלְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל וּלְשַׁבַּח
 וּלְפָאֵר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסָד שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ, וְעַל-יַדֵּי-
 זֶה יוּכַל אַחֲר־כֵּן לְשַׁפֵּךְ אֶת שִׁיחוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 אֶל רַעְהוֹ, כִּי בְּאֵמֶת הַיִּשׁוּב הַדַּעַת בָּא לְאָדָם עַל-יַדֵּי שֶׁהוּא מְרַבֵּה
 לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה גִלְיָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהִרְגִיל אֶת
 עֲצָמְךָ לִילֵךְ בַּעֲבוּדָה הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת, וְאֵז תִּצְלִיחַ דִּרְכָּךְ. תִּמְיֵד תְּדַבֵּר
 אֲלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד מִכַּעַס וּמִקְפִּידוֹת, אֲשֶׁר
 הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, כִּי הַכַּעַס מְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְהוּא
 אָבוּד.

אֹדוֹת תִּפְלֵת עֲרִבִית שֶׁשְּׂאֵלָתָּ, מְבַאֵר בְּשִׁלְחַן עָרוּף (אֵרַח חַיִּים,
 סִימָן רלה, סְעִיף ג'): לְכַתְחֵלָה צְרִיף לְקִרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע מִיַּד בְּצֵאת
 הַכּוֹכְבִים, וְכֵן הָיוּ נוֹהֲגִים כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ לְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת מְעִרִיב
 תְּכַף-וּמִיַּד כְּשֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ, וְכֵן הָיוּ יְכוֹלִים לְלַכֵּת לִישֵׁן מִקֵּדָם וּלְקוֹם
 בַּחֲצוֹת אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים קֵדָם אוֹר הַיּוֹם, כִּי כְּשֶׁהוֹלְכִים לִישֵׁן מִקֵּדָם,
 אֵז יְכוֹלִים לְקוֹם בַּחֲצוֹת, וּלְהַפּוֹךְ כְּשֶׁמְבַלִּים אֶת הַזְּמַן בְּלִילָה אִי
 אֶפְשֶׁר לְקוֹם בְּבִקְרָא. וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חֶכֶם וְתִלְךָ לְהִתְפַּלֵּל עֲרִבִית
 תְּכַף-וּמִיַּד כְּשֶׁיִּגִיעַ הַזְּמַן, וְתִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְתִלְךָ לִישֵׁן, וּמוּכָא
 שֵׁם בְּמַגֵּן אֲבִרָהֶם, סְעִיף קָטָן ב', וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "כָּל אָדָם יִחְמִיר עַל
 עֲצָמוֹ, וַיִּקְרָא עַל מִטָּתוֹ כָּל הַקְרִיאַת שְׁמַע וּלְפָחוֹת שְׂתִי פְרָשִׁיּוֹת,
 וַיִּכּוֹן לְצֵאת בָּהּ", עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּאֵמֶת לְפַעְמִים הִתְפַּלְלוּ תְּפִלַּת עֲרִבִית
 קִצַּת מִקֵּדָם, מֵה שֶׁבְּאֵמֶת צְרִיף לְהַזְהֵר לְהִתְפַּלֵּל בְּצֵאת הַכּוֹכְבִים,
 אֲבָל אִם תִּתְפַּלֵּל קֵדָם, הָרִי לֹא יֵצֵאת יַדֵּי חוֹבֵת קְרִיאַת שְׁמַע
 מִדְּאוּרֵיתָא שֶׁל "בְּשִׁכְבְּךָ", וְלָכֵן טוֹב לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִזְמַר אֶת כָּל

קסד אָשׁר א' תקמו בַּנְחַל

הַשְּׁלֵשׁ פְּרָשִׁיּוֹת בְּקִרְיַאת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, כְּכֹה יֵצֵא מִיַּד סֵפֶק,
וַיְהִי בְּטוֹחַ שְׁקָרָא קִרְיַאת שְׁמַע שְׁהִיא מְצוּת עֲשֵׂה דְאֹרְיָתָא.

רק חֲזַק וְאַמֵּץ, וְאִז תְּרַאֶה נִפְלְאוֹת שְׁיַעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נֹצְבִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, וּמְאֹד מְאֹד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַ
הַטּוֹב מִמָּךְ, שְׁזָכִיתָ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲבָל אֲנִי צָרִיף לְהִזְהִיר
אוֹתְךָ, שְׁתִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמָּךְ מְאֹד מְאֹד מֵאֵלּוּ הַנְּחָשִׁים וְהַעֲקָרְבִים
שְׁמִסְתּוֹכְבִים בִּינֵינוּ, הַמְעוֹרְרִים תְּמִיד מִחֲלָקָת, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים
אֶחָד גִּגַּד הַשָּׁנִי, לֹא-כֵן נִלְמַד בְּחֶדֶר שְׁלָנוּ, אֲנַחְנוּ תְהִלָּה לְאֵל,
אוֹהֲבִים אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, וְצָרִיכִים לְשִׁמְר
מְאֹד מְאֹד מִבְּעַלְי לְשׁוֹן הָרַע, וּבְעֻנוּתֵינוּ הַרְבִּים לְאַחֲרוֹנָה נַעֲשֵׂה
מִחֲלָקָת גַּם בְּפָנִים וְכוּ', וּבְאַמַּת הַמִּחֲלָקָת הַזֶּה כְּבָר הוֹלְכֵת כְּמָה
דּוֹרוֹת, שְׁתִּמִּיד יֵשׁ נִשְׁמוֹת כְּאֵלּוּ שְׁהֵם פְּגוּמִים בְּפָגַם הַבְּרִית,
וּכְשִׁמְגִיעַ הַזְּמַן שְׁיִזְכּוּ לְתַקֵּן אֶת עֲצָמָם וְכוּ', אִז דִּיקָא הֵם מְעוֹרְרִים
מִחֲלָקָת וּמְרִיבוֹת (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עא), אִם אַתָּה רוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּאַמַּת, רְאֵה לְהִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי
עָקֵר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל תְּלוּיָה רַק בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵל
תֵּאבְּהָ וְאֵל תִּשְׁמַע לְאַף בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק לְלַמַּד תְּמִיד אֶת סִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ תְּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עֲצֻמָּךְ בְּכֹל יוֹם אֲלִיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשׁוּחַ

אֲשֶׁר   א' תקמוז   בַּנְחַל   קסה

וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיָךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תַצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

אודות ראש השנה, אל תבלבל את עצמך כלל, כי אנחנו עושים מגן נפרד, בעזרת השם יתברך, בלי שום בעלי מחלקת, וכבר ידעת מה שאנחנו תמיד חוזרים על דברי מוהרנ"ת ז"ל, שאיפה שמתקבצים עשרה מאנשי שלומנו שם רבנו ז"ל, ודבר את זה לענין ראש השנה, בודאי המקום היחיד הוא רק באומן, ואם לא יכולים לנסע לאומן על ציון רבנו ז"ל בראש השנה, אזי בכל מקום בעולם שמתקבצים עשרה מאנשי שלומנו – שם הקבוץ, ואי אפשר לומר שבמרון יותר גדול מירושלים או ירושלים יותר גדול ממרון, כי הכל דמיון והכל ורעות רוח ומחלקת פרטית שיש בין שני קבוצים, וזה גרם הרבה הרבה עגמת נפש לאנשי שלומנו, ועל-כן קבעו פה להתפלל מגן נפרד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכר להמשיך את רבנו ז"ל אלינו, ונזכר לקבל את הראש השנה הקדוש והנורא הזה, אשר אין למעלה מזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקמוז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר נצבים ה'תשל"ד.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות הצעקות והקולות וכו' שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: לו, כא), בודאי מי שמחו מצמצם מאד, צריך לצעק קולי קולות, אבל רק בשדה וביער או במרתף במקום שאף אחד אינו שומע, כי זה עקר שלמות האמת של רבנו ז"ל, שאדם משיח

קסו   אֲשֶׁר   א' תקמו   בנחל

וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, בְּשָׁעָה שְׂאֵף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ מִה שֶׁהוּא צוֹעֵק וּמִה שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ וּמִה שֶׁהוּא מִתְחַנֵּן, וְזוֹ הָאֲמֶת הַגְּדוֹלָה בְּיֹתֵר, וְעַל-כֵּן נִקְרְאת דְּרֹכּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל דֶּרֶךְ הָאֲמֶת, כִּי אָדָם מְשִׁיחַ וּמְסַפֵּר וְצוֹעֵק וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל מַה שֶׁמְעִיק לוֹ, וְאֵף אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ מִזֶּה, וּבְרַגְעַ שְׂאָדָם יוֹדֵעַ מִזֶּה, זֶה כְּבָר לֹא אֲמֶת, הוּא כְּבָר מִתְחַנֵּן לְחִבְרוֹ, וְעַל-כֵּן אֵף שֶׁהִזְהִיר רַבֵּנוּ ו"ל לְצַעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, הֶעָקֵר שִׁיְהִיָּה בְּאִיזָה יַעַר אוֹ בְּמִרְתֵּף אוֹ בְּשִׂדָּה אוֹ בְּעֵלְיָה בְּמָקוֹם שְׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְתִאֲמִין לִי שְׂגָם אָנִי קִיַּמְתִּי אֶת זֶה יָמִים עַל גְּבִי יָמִים וְשָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים, וְהִיְתָה דְרֹכִי לְנִסְעַ לְמִרְחָקִים וְלִהְיוֹת שֵׁם בְּכָל יוֹם שְׁעוֹת עַל גְּבִי שְׁעוֹת, וְכֵן הַרְבֵּה בְּלִיתִי בְּמִרְתָּפִים וְעַל הַגַּג שְׂקוּרִים 'בוֹיָדְעִים', כִּי בְּאֲמֶת צְרִיכִים לְצַעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁמְזַדְדָּף מִחוּ וְדַעְתּוֹ, וְיִהְיֶה מִחוּ מְזוּכָּף מְאֹד מְאֹד, אֲכַל אֶת זֶה אֵף אֶחָד לֹא צְרִיךְ לְרְאוֹת, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל בְּהַצְנָע וּבְצִנְעָה, שְׁלֹא יֵצֵא שֵׁם רַע עַל רַבֵּנוּ ו"ל וְכוּ' וְכוּ'.

אָנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּקְיִם אֶת דְּבָרֵי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּפְטָר מִכָּל מִינֵי צָרוֹת שֵׁישׁ לָךְ וְאִתָּה סוּבַל מִזֶּה כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתָּ לִּי בְּאַרְיֻכּוֹת.

הֶעָקֵר רְאָה לְשֹׁמֵר עַל דְּבוּרָךְ, וְאֵל תְּדַבֵּר עִם אֵף אֶחָד דְּבוּרִים שְׂאִין צְרִיכִים, וּמִכָּל שְׂפֵן שְׁלֹא לְהַפְנוֹס בְּוִכּוּחִים, שֶׁהַרְבִּי שְׁלָךְ אֲמֶת וְהַרְבִּי שְׁלָךְ שְׂקָר וְכוּ' וְכוּ', כֹּל זֶה הוּא מִהֵיָצֵר הַרַע הַמְּסִית אֶת הָאָדָם לֹמֵר הַתְּלַמִּיד חָכָם זֶה נֶאֱדָה וְהַתְּלַמִּיד חָכָם זֶה אֵינוֹ נֶאֱדָה, וְזֶה הַשְּׂאוֹר שֶׁבְּעֶסֶה (לְקוּיִטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פג).

הֶעָקֵר רְאָה לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי בְּלִי סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל הָאָדָם אָבוֹד לְגַמְרֵי, וְהוּא חֵי בְּדַמְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים, כִּי אִם לֹא לֹמְדִים סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, הָאָדָם מְטַעָה אֶת עַצְמוֹ בְּיֹתֵר, וְעַל-כֵּן רְאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרֹכְךָ תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נִצְבִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנֹזֵכָה לְהַדְפִּיס עוֹד פַּעַם אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ, כִּי זֶה כָּל רְצוֹנִי וְחֻשְׁקִי לְמִלָּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח שְׂאֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, וּמָה הָיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִגְנַב בְּכֹל יוֹם שְׁעָה אַחַת לְהַתְּבוּדָד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם קָשָׁה לְךָ בְּפַעַם אַחַת, אַתָּה יְכוּל לְחַלֵּק לְשַׁלֵּשׁ פַּעַמִּים, הֵינּוּ עֲשָׂרִים דְּקוֹת לְפָנֵי הַצְּהָרִים וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת אַחַר הַצְּהָרִים וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת בְּלִילָה, וְזוֹ הַנְּהִיגָה טוֹבָה מְאֹד כְּדֵי לְקַיֵּם שְׁעָה הַתְּבוּדוֹת בְּכֹל יוֹם.

וְשִׁמְעֵתִי בְּשֵׁם הַרַב הַחֲסִיד ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטֵעֵר ז"ל, שְׂאִמַּר הֲלֹא שְׁעוֹר מְלִיחָה בְּשַׁעַת הַדְּחַק עֲשָׂרִים דְּקוֹת, וְהַשְׁעָה הַתְּבוּדוֹת זֶה שְׁעוֹר מְלִיחָה, שֶׁהוּא שְׁעָה שְׂאָדָם צָרִיף לְמַלַּח אֶת עֲצָמוֹ עִם תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת כְּמוֹ שְׁמוּלְחִים אֶת הַבָּשָׂר, כְּדֵי שְׂיִצְאוּ הַדְּמִים רְעִים, וְלִכֵּן בְּשַׁעַת הַדְּחַק אִם אֵי אֶפְשָׁר, אֲזִי עֲשָׂרִים דְּקוֹת יְכוּלִים לְצִאת יְדֵי חוֹבְתוֹ, וְזֶה דְּבַר נִפְלָא וְרַמְזוֹ נִפְלָא וְעֲצָה נִפְלָאָה. וּבְאֲמַת כְּבָר אֲמַרְתִּי לְבַחֲוֹרִים, שֶׁהֲלוֹאִי שְׁתִּזְכּוּ בְּכֹל שְׁעָה לְהַתְּבוּדָד חֲמֵשׁ דְּקוֹת עַל הַשְּׁעוֹן, וְכֹךָ יִצְטָרֵף לָכֶם כָּל הַיּוֹם כָּל שְׁעָה חֲמֵשׁ דְּקוֹת שְׂיִהְיֶה

קסח אָשֶׁר א' תקמט בַּנְחַל

שְׁעָה, וְאַתֶּם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ, אִיךָ בְּרַחֵה לִי הַשְּׁעָה הַזֹּאת,
וּמָה עָשִׂיתִי בְּשַׁעֲהָ זֹאת, וְכִךָ חַיִּים עִם חֲשָׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ
מִטְּעָה אֶת עֲצָמוֹ כְּלָל, וְזוֹכָה וּמְזַכָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּטוֹב אֲמָתִי וְנֹצְחִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נֹצְחִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת רֵאשׁ הַשָּׁנָה וְכוּ', רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם
לְבוֹא אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל מִצַּד כְּבוֹד אָב
וְאִם תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים שְׁבָעוּלָם שְׁלֵא יִתְנַדַּע לְאַבָּא שְׁלֶךָ, כִּי
מָה אַתָּה צָרִיךְ לְצַעַר אֶת הָאָבָא, כִּי זֶה עוֹן חֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, וְרַבְּנוּ
ז"ל הִזְהִירָנוּ לֹא לְצַאֵת מִהַשְּׁלֶחַן עֲרוּף כִּי הוּא זֶה, אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת
פֶּקַח גָּדוֹל מְאֹד לֹא לְצַעַר אֶת הַהוֹרִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּוֹן, כִּי
עוֹן פְּגָם כְּבוֹד אָב וְאִם זֶה עוֹן חֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי הֵם
לֹא יוֹדְעִים אֶל מָה תִּזְכָּה בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְאִם הֵם הֵיוּ יוֹדְעִים, הֵיוּ
מְבִיאִים אוֹתָךְ עַל טַס שֶׁל כְּסָף וְעַל טַס שֶׁל זָהָב וְכוּ' וְכוּ', אִךְ יַעַן
שֶׁהַשָּׁקָר עֲכָשׁוּ נִתְגַּבֵּר מְאֹד, וּמִסְתַּוְּבָבִים אֲצִלְנוּ כָּל מִינֵי מְטַרְפִּים
וְכוּ' וְכוּ', אֲזִי הַשֵּׁם רַע גָּדוֹל עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד, וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צָרִיכִים
לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְהוֹרִיד אֶת הַשֵּׁם רַע הַזֶּה, וְאֲדַרְבָּה
אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לִהְיוֹת דְּגָמָא חִיָּה לְהִרְאוֹת לְכֻלָּם שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא טְפוּסִים
כְּאֵלוֹ שֶׁהוֹלְכִים עִם פְּאוֹת מְפֹרָזוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַם בְּגָדִים קְרוּעִים וְכוּ'
וְכוּ', שֶׁהוּא הַפּוּף דְּעֵת רַבְּנוּ ז"ל, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל
שֶׁבְּפְאוֹת מְנַחִים סוּדוֹת גְּדוּלִים, וְהַעֲקָר שִׁיְהִיו פְּאוֹת גְּעַקְרִיזוּלְטַע

אֲשֶׁר   א' תִּקַּן   בְּנִחָל   קִסְט

(מְסֻלָּסוֹת), וּבִפְרוּשׁ אָמַר, שֵׁישׁ בְּזָה סוּד גָּדוֹל מְאֹד (תִּיּוֹהֲרִין), וְלֹא כְמוֹ שְׁחוּשָׁבִים, שְׁצָרִיכִים לְלַכֵּת כְּמוֹ מְטַרְף עִם פְּאוֹת מְפֻזָּרִים כְּמוֹ שֶׁד, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, אֲדִרְבָּה רַבְּנֵי ו"ל רָצָה מְאֹד שְׁנִלְךָ עִם פְּאוֹת שְׁקוּרִים גְּעַקְרִיזְלִטַע (מְסֻלָּסוֹת), וְכֵן רַבְּנֵי ו"ל הִקְפִּיד מְאֹד שְׁלֹא לְלַכֵּת עִם בְּגָדִים קְרוּעִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפָּן, וְעַל-כֵּן אֵל תִּסְתַּכֵּל עַל אֵלוֹ שְׁחַדְשִׁים מְקָרוֹב בָּאוּ, שְׁאִינִם יוֹדְעִים בֵּין יְמִינִם לְשְׁמְאֵלִם, יוֹתֵר טוֹב רָאָה לְהַחְזִיק בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ו"ל. וּבִיּוֹתֵר תַּחֲזֹר הִרְבָּה בְּשִׁיחּוּתֵי הַקְּדוּשׁוֹת שְׁבִסְפָר שִׁיחּוֹת-הֶר"ן וְתִיּוֹהֲרִין, וְשֵׁם תִּמְצָא אֶת דַּעַת רַבְּנֵי ו"ל. מָה אַתָּה צָרִיף לְשִׁמְעַע מַה שְׁנָה אוֹמֵר וּמַה שְׁנָה אוֹמֵר וְכוּ' וְכוּ', שְׁאִינֵנו יוֹדְעֵי בֵּין יְמִינֵנו לְשְׁמְאֵלוֹ, הֶעֱקָר קוֹבַע מָה רַבְּנֵי ו"ל אוֹמֵר, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזָה אִז תַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ מְאֹד מְאֹד.

נָא וְנָא רָאָה לְהַתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ עִם הַבְּרִיּוֹת, וְאֵל תִּבְזֶה אֶת אֶף אֶחָד, כִּי זֶה לֹא מְבִיא כְבוֹד לֹא לָךְ וְלֹא לְאַבִּיךָ וְלֹא לְחִסְדֵיּוֹת בְּרִסְלָב וְכוּ'.

צָר לִי מְאֹד לְכַתֵּב לָךְ אֶת כָּל זֶה, אֶף מֵאַחַר שֶׁהֵאָרַכְתָּ וְכַתְּבָתָּ לִי דְבָרִים בְּאֵלוֹ, אֲנִי מְכַרַח לְעֲנוֹת לָךְ כִּפִּי מִכְּתָבְךָ, וְאַקְוֶה שְׁתַּבִּין אֶת נְקֻדָּתִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תִּקַּן.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נְצֻבִים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנִּחָל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנֻחֵן קִבְּלָתִי אֶת מִכְּתָבְךָ הָאָרֶף, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ'.

מה אמר לך, ידידי היקר, עקר המדרגה לזכות אליה בזה העולם הוא רק להגיע אל מדת הסבלנות, כי הסבלנות עולה על הכל, כי אדם צריך להיות סבלן עם עצמו, שמצד אחד הוא רוצה רק לברח אליו יתברך, ונשמתו משתוקקת מאד מאד להכלל באין סוף ברוך הוא, ומצד השני הגוף סוחב אותו למטה אל תאוות ומדות רעות, וכא לעברות חמורות, רחמנא לישזבן, ומאד מבהל ומבלבל מאד, ואין לו שום עצה מה לעשות וכו' וכו', העצה היא — הרבה התבודדות, לדרב עם הקדוש-ברוך-הוא, שדבר זה מכניס באדם אמונה פשוטה בו יתברך, ועל-ידי-זה זוכים לסבלנות, כי הסבלנות תלויה באמונה, ואמונה תלויה בתפלה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), ועל-כן המדרגה הכי עליונה בזה העולם היא סבלנות, להיות סבלן עם עצמו ולהיות סבלן עם אשתו ולהיות סבלן עם הילדים שלו, ולא לבוא אף פעם לכעס ולידי ריב. ואם ילך בדרך זו, אז יצליח דרכו, ואם היית יודע מה זה מדת הסבלנות, היית מתבודד על זה כל היום וכל הלילה: "רבנו של עולם, זכני להיות סבלן". "רבנו של עולם, זכני לא להיות בכעס". "רבנו של עולם, זכני לא להיות עצבני" וכו' וכו', כך לבקש עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי המלמדנו עצות יקרות ונוראות כאלו, רבי המתדיר בנו אמונה בו יתברך.

ר' מיכל'ע בנו של ר' יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לומר: מה שאנחנו אומרים בימים אלו בסליחות "עשה למען נצחך", "עשה למען סודך", נצח הוא רבנו ז"ל, שאמר: נצחתי ונאנצח, ושמו בגימטריה נצח, סודך הוא מוהרנ"ת ז"ל שגדלתו ומעלתו הוא סוד שמסתור ונעלם אף מאתנו, כי באמת מוהרנ"ת ז"ל היה נעלם ונסתר מכל העולם כלו, וגדל רבוי המחלקת שעברה עליו אין לתאר ואין לשער כלל, עד שהכניסו אותו לבית-סהר על לא דבר כידוע אצלנו, וכן אצל אנשי שלומנו לא החזיקו כל-כך בכבוד

אֲשֶׁר   א' תְּקַנָּא   בְּנַחֵל   קַעֵא

אֶת מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל, כְּמוֹ שֶׁהָיָה רֵאוּי, וְאֶפְלוּ עֲכָשׁוּ צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְלַמַּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי בְּאַמַּת בְּלִי לְמוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן לְהַשִּׁיג אֶת רַבְּנוֹ, כִּי מוֹהֲרַנְתָּ ו"ל הָיָה לוֹ הַשֶּׁכֶל הַנוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה לְהַלְבִּישׁ אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל בְּלְבוּשִׁים עַל גְּבֵי לְבוּשִׁים, שְׁגַם גְּרוּעִים כְּמִנּוֹ, גַּם-כֵּן נִזְכָּה לְהַשִּׁיג אֶת אוֹר רַבְּנוֹ ו"ל, וְלִכְן צְרִיף לְלַמַּד הַרְבֵּה הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ אִיזוֹ הַשְּׂגָה וּתְפִיסָה בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְתָּ" הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהַתְמִיד בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקַנָּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר נִצְבִּים ה'תשל"ד.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבֻלָּתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ. רֵאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וּבְכַפְרֵי עֲכָשׁוּ, שְׂבָא רֵאשׁ הַשְּׂנָה הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת עַל הַקְּבוּצָה הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל, רֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁר יְדוּעַ בְּדְבָרֵי הָאֲרִיז"ל, אֲשֶׁר שׁוֹפְרֵי רֵאשֵׁי תְּבוּלוֹת: שׁוֹרֵשׁ פְּיֹרָה רֵאשׁ וְלַעֲנָה (דְּבָרִים כט, יז), כִּי הַשּׁוֹפֵר בָּא לְפִשֵּׁט אֶת הָעֲקוּמוּמִיּוֹת שְׁבֵלֵב (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְתָּ, חֵלֶק א', סִימָן ה'), אֶפְלוּ נִכְנָסָה בְּאֵדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וַיֵּשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר זֶהוּ "שׁוֹרֵשׁ פְּיֹרָה רֵאשׁ וְלַעֲנָה", שְׂנֵה מְבִיא לְאֵדָם כָּל מִינֵי כְּעֵס וּרְצִיחָה, כִּי בְּרַגַע שְׂאֵדָם נִפְרָד מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִכְנָסִים בּוֹ כְּעֵס וּרְצִיחָה, וְהוּא מְשַׁתּוּלֵל, רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּן, הֵן עַל עֲצָמוֹ וְהֵן עַל אֲשֵׁתוֹ וְהֵן עַל יְלָדָיו וְהֵן עַל חֲבֵרָיו, כִּי הַכְּפִירוֹת מְכַנְּסָה כְּעֵס בְּאֵדָם, אֲבָל עַל-יְדֵי קוֹל הַשּׁוֹפֵר מְפִשֵּׁט אֶת הָעֲקוּמוּמִיּוֹת בְּלְבוֹ, וְזוֹכָה

קעב אָשר א' תקנב בַּנְחַל

לְהַמְתִּיק אֶת הַחַיִּמָּה שֶׁהוּא רֵאשִׁי תְּבוּת "ח'ס'ד' י' מ'לָאָה ה'אָרְץ" (תהלים לג, ה). וּבְאַמַּת צְרִיכִים הַרְבֵּה יָשׁוּב הַדַּעַת, וְלִידַע שֶׁלֹּא יִשְׁאַר מִכָּל תַּאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלִתִּי אִם גּוֹיָתְנוּ וְאִדְמָתְנוּ הַגּוֹף בְּאַרְבַּע אַמּוֹת קַרְקַע, וּכְשֶׁחֹשֵׁב עַל דְּבַר זֶה, אִז תִּלְךָ לוֹ הַשָּׁנָה בַּצּוּרָה אַחֲרַת לַגְמָרִי. וּבַפֶּרֶט עֲכָשׁוּ שָׂבָא רֵאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, עֲלִינוּ לְהַכִּין אֶת עַצְמָנוּ הַיָּטִב הַיָּטִב בְּאֵילֵינוּ פָּנִים נְבוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל, רֵאשִׁי לְךָ לְדַעַת שֶׁנִּשְׁאַרוּ לָנוּ עוֹד כַּמָּה יָמִים עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְלִכְּנֹן כְּדַאי לְשׁוּב בְּתִשְׁבֻּבָה שְׁלֵמָה עֲכָשׁוּ דִיָּקָא, וְלִבְקַשׁ וְלִהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שְׁנִזְכֶּה לְשׁוּב בְּתִשְׁבֻּבָה אֲמִתִּית, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם נִזְכֶּה לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי רַק זֶה מֵה שֵׁיִשְׁאַר מֵאַתְּנוּ. יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַשָּׁנָה הַזֹּאת שֶׁעָבְרָה עֲלֵינוּ כָּל-כָּף מֵהַר, שְׁנִזְכֶּה לְכַפֵּר עַל הָרַע שֶׁעָשִׂינוּ כָּל הַשָּׁנָה, וְנִזְכֶּה לְשׁוּב בְּתִשְׁבֻּבָה אֲמִתִּית, וְלִקְבֹּל אֶת הַשָּׁנָה שֶׁתְּהִיָּה לָנוּ שְׁנַת תּוֹרָה, שְׁנַת שְׂמִחָה, וּכְכֹר נִזְכֶּה לְהִיּוֹת כְּרֻצּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מֵאֵד מֵאֵד בְּקֶשׁ אֹתְנוּ שְׁנִצִּית אוֹתוֹ, וְאִז לֹא תְהִיָּה מְדֻרְגָה בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יָבִיא אוֹתְנוּ אֵלֵיָהּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁתְּהִיָּה לְךָ כְּתִיבָה וְחַתִּימָה טוֹבָה בְּסִפְרָן שֶׁל צְדִיקִים גְּמוּרִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

א' תקנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִצְבִּים ה'תשל"ד.

הַתּוֹלָה אָרְץ עַל בְּלִימָ"ה הוּא יִיטִיב הַכְּתִיבָה וְהַחֲתִימָ"ה לְאַהֲוִבִי, יָדִיד נִפְשִׁי, וְחֵיק וְחֶסֶד, גֵּר לְצְדִיק הָאֲמֵת, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְּתָבךָ מִיּוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תִּצָּא לְנִכּוֹן קַבְּלִתִּי, וְשִׂמְחִתִּי מֵאֵד לְקִרְאָת הַחֲדוּשִׁים שְׁלָךְ, הַבְּנוּיִים עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבְךָ דְבָרֵי אֲמֵת וְהַתְחַזְּקוֹת, הֵלֹא כָּל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךָ

אֲשֶׁר   א' תְּקַנֵּב   בְּנַחֵל   קַעֵב

בָּהֶם דְּכָלָא בָּהֶם — עֲצוֹת וְהִתְחַזְקוֹת וְהִנְהִיגוֹת יִשְׂרָאֵל, לְהִתְחַזֵּק
בְּכֹל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו.

חֲמֵדַת לְכַבֵּי! בְּכֹל יוֹם יוֹם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד קְטָנוֹת
וְחִלְיִשׁוֹת הַדַּעַת וִירִידוֹת חֲדָשׁוֹת, וּבִפְרָט עַל אוֹתָן הַנְּשִׁמוֹת הַחֲפָצוֹת
לְצֵאת מֵהַחֶשֶׁךְ, וּלְהֵאִיר עַל עֲצָמָן הָאוֹר הַגָּנוּז, עָלֶיהֶן מִתְפַּשְׁטִים
הַחֶשֶׁךְ וְהַמְּנִיעוֹת וְהַדְּמִיּוֹנוֹת בְּכֹל פֶּעַם מְחֻדָּשׁ, וְאִי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל
וּלְשַׁבֵּר מִמֶּנּוּ אֶת הַדְּמִיּוֹנוֹת, כִּי אִם עַל-יַדֵי תַקְוָה הַשְׂמֵחָה, לַעֲשׂוֹת
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מִצְוַת הַשְׂמֵחָה. וְהַעֲקָר
לְשִׂמְחָה בְּזוֹה שְׂזִכָּה לְהִתְוַדַּע מִרְבָּנוּ ז"ל (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן
כה), וְאֲשֶׁר עַל יָדוֹ יִזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לְצֵאת מִכָּל מִינֵי חֶשֶׁךְ שְׁנִפְּל
בָּהֶם וְכוּ'. וּבְאֵמַת כְּשֵׁרוֹאִים מַה שְׁנַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, אֵילוֹ דְּמִיּוֹנוֹת,
אֵילוֹ בְּלִבּוֹלִים, אֵילוֹ מְרִירוֹת וְכוּ', רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל
שְׂזִכְנוֹ בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְהִיּוֹת בְּצוֹתָא עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוֹשִׁים,
וּלְהִתְאַבֵּק בְּעַפְרֵ רַגְלֵיהֶם וּלְשִׁתּוֹת מִמֵּי הַנַּחֵל כְּפִי שֶׁהֵם שׂוֹאֲבִים לָנוּ.
וּתְהִלָּה לְאֵל, אָנוּ מְאֻמִּינִים בְּרַבָּנוּ ז"ל, וּמְשִׁתְּדִלִים לְקִיָּם עֲצוֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת — "הַתְּבוּדוֹת" בְּכֹל יוֹם, "שְׁלִחַן עֲרוּךְ" בְּכֹל יוֹם, וְעוֹד
הַרְבֵּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם
שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ, תְּכַלִּים נְפְלוֹ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים; אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ וּמַה
נַעֲשִׂים גּוֹרְלָנוּ.

וְהִנֵּה "הַתְּבוּדוֹת וְשְׁלִחַן עֲרוּךְ" בְּכֹל יוֹם הֵם חֶק קְבוּעַ לָנוּ
מִרְבָּנוּ ז"ל, עַל-כֵּן עֲשֵׂה מַה שְׁתַּעֲשֶׂה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזוֹה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ,
אֶפְלוּ מַעַט דְּמַעַט בְּכֹל יוֹם, אֶךְ שְׂיִהְיֶה בְּקַבִּיעוֹת חֲזָקָה.
"הַתְּבוּדוֹת" — תּוֹכֵל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכֹל מְקוֹם שֶׁרַק תִּהְיֶה,
כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין
וּבַתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, כִּי בְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם.
"שְׁלִחַן עֲרוּךְ" — רְאוּי לָךְ לְאַחֵז שְׁלִחַן עֲרוּךְ קָטָן (מִחֲבַר רַמְ"א
בְּאֵר הַיֵּטֵב) בְּתִיק הַטְּלִית וְתַפְלִין שְׁלֵךְ, וּבְכֹל יוֹם אַחַר תְּפִלַּת
שְׁחִרִית, כְּשֶׁתַּגִּיעַ אֶל תְּנַא דְּבֵי אֵלֵיהוּ: כָּל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכֹל יוֹם,
מְבַטֵּחַ לוֹ שֶׁהוּא בֶן עוֹלָם הַבָּא, תּוֹצִיא אֶת הַשְׁלִחַן עֲרוּךְ וְתַלְמֵד

קעד אָשר א' תקנג בנחל

כמה סעיפים (אם תזכה יותר אז זכית לעצמך), וכן לאט לאט בכל יום עוד כמה סעיפים, עד שבמשך כמה שנים תזכה לסיים את כל הארבעה חלקי שלחן ערוך, וגם באופן הזה תהיה לך קביעות חזקה כל ימי חייה, ותתקף ומיד אחר השעור שלחן ערוך, תאמר: 'אמר רבי אלעזר, אמר רבי חנינא וכו' ו'עלינו', ובאופן הזה יהיה הלמוד חלק מהתפלה, ויהיה לך חק ולא יעבר, ואם תרצה ללמד איזה שעור אחר, הטוב בעיניך עשה, ללמד בטור ובית יוסף ושלחן ערוך וכל הפוסקים, אך מהשעור הנ"ל אל תחדל, כי הוא יהיה לך לקיים רצונו של רבנו ו"ל. ושמעתי מר' לוי יצחק, שהיה מנהג אנשי שלומנו לאחז שלחן ערוך קטן בתיק הטלית ותפלין, ובעת המחלקת כשצאו לידע מי הוא ברסלבר, חפשו בתיק הטלית ותפלין, אם יש שם שלחן ערוך, היו יודעים שזה ברסלבר, על-כל-פנים איך שהוא, אפילו עם מעט דמעט יכולים לקיים רצון רבנו ו"ל. וכבר אמר, שכל מה שהוא מצוה, מועיל מאד לאדם על העבר ועל ההנה ועל העתיד, ולאחר התחיה ולעולם הבא ולגנח נצחים (עין שיחות הר"ן, סימן קפה), ועל-כן מדוע לא נצית אותו ו"ל, והוא דבר כל-כף קל, ועל ידו אנו זוכים לקבל תקוננו הקדושים והנוראים, על-כן תקבל על עצמך על-כל-פנים מהיום להיות זהיר בזה מאד מאד.

ההכרח לקצור.

ידידך הדורש שלומך באהבה רבה, ומברכך
בכתיבה וחתומה טובה בספרן של צדיקים...

א' תקנג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי ערב יום כפור ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אָשֶׁר   א' תִּקְנֶג   בְּנִחַל   קֵעָה

מִכְתָּבָךְ הַדְּחוּף לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. אִם אָמְנָם אֵין הַזְּמַן פְּנוּי עֲכָשׁוּ
לְכַתֵּב, כִּי גַם מִלְּאֲכִים יִחַפְּזוּן וְחִיל וּרְעָדָה יֵאֱחָזוּן, אִךְ יֵעַן שְׂאֵתָה
צָרִיךְ תְּשׁוּבָה תִּכְף־וּמִיד אֲמַרְתִּי לְהַשִּׁיבָךְ.

אֹדוֹת הַגֵּט שְׂאֲמַרְתָּ, לְדַעְתִּי טְעִיתָ בְּזָה מְאֹד, כִּי גַם הַמְזַבַּח
מֹרִיד דְּמַעוֹת עַל הַמְּגֵרֶשׁ אֲשֶׁת נְעוּרָיו (גִּטִּין צ.), וְכֵן מִי יוֹדֵעַ כִּמָּה
תִּתְעַגֵּן עַד שְׂתַמְצָא זְוִיג שְׁנֵי, שְׂאֹז מְדַקְדְּקִים בְּיֹתֵר, כִּמּוֹ שְׂאֲמְרוּ
חַז"ל (סוֹטָה ב.), וְכֵן מִי יוֹדֵעַ, אוֹלֵי תִהְיֶה גְרוּעָה יוֹתֵר, תִּרְאֶה לְחַכּוֹת
עַד שְׁנִתְוַעַד יַחַד, וְאִם יִהְיֶה הַהֲכָרַח, אֹז אֲרָאָה לְנִסְעַ לְשֵׁם וּלְפַעַל
שְׁלוֹם.

וּמָה שְׂאֵתָה כּוֹתֵב שְׂמִשְׁלוֹם אֵין לְדַבֵּר, כִּי הִיא הַפּוּכָה לְגַמְרֵי,
מִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פ'), שְׂעָקָר
הַשְּׁלוֹם הוּא דִּיקָא בֵּין שְׁנֵי הַפְּכִים, עֵינֵי שָׁם; וְיֵשׁ בְּזָה הַרְבֵּה לְדַבֵּר
פְּנִים אֶל פְּנִים, וְאֶקְוֶה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְהִתְוַעַד עִמָּךְ, וְאֹז נִדְבֵר
יַחַד.

חֲמִדַת לְכַבִּי! צָרִיכִים לְהִיּוֹת תְּמִיד מְעַבִּיר עַל מִדּוּתָיו אֶפְלוּ
לְגַבֵּי חֲבָרָיו, וּמְכַל שְׂפֵן לְגַבֵּי אֲשֶׁתּוֹ, כִּי יִמְיֵנו כְּצַל עוֹבֵר, אֵט אִיז
טָאג אֵט אִיז נֶאֱכַט, וְהֵימִים וְהַלִּילוֹת פּוֹרְחִים כְּצַל עוֹף הַפּוֹרְחַת
בְּאֹוִיר (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, רִישׁ פְּרִשְׁת וַיְחִי), וְעוֹד מְעַט יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְהַפְּשִׁיט
אֶת הַגּוּף, וְהַנְּשָׁמָה תַעֲלֶה אֶל עַל, וְעַל-כֵּן אִיךְ יֵשׁ זְמַן לְהַחְזִיק
בְּמַחְלָקַת וּלְהַפְּגִס תְּמִיד בּוֹכּוּחִים, וּלְדַבֵּר דְּבָרִים שֶׁל מָה בְּכָךְ, כִּי
בְּאֵמַת כְּשֶׂאָדָם זוֹכָה לְהַכְּנִיס מַחְשַׁבְתּוֹ תְּמִיד בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, אֲשֶׁר
עַל זֶה הַזְּהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּיֹתֵר (עֵינֵי לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), אֹז
כְּבָר אִינוּ חוֹשֵׁב מְזָה הָעוֹלָם כָּלָל, וְהַכֵּל אֶצְלוּ רַק דְּמִיּוֹן, כִּי בְּאֵמַת
אֵין שׁוּם זְמַן כָּלָל, כְּאֲשֶׁר הֵאָרַכְתִּי בְּזָה בְּסִפּוֹר "שְׂמִירַת הַזְּמַן" —
קַחְהוּ מִשָּׁם, וּמָה נִשְׂאָר לְאָדָם? רַק הַדְּבָקוֹת שְׁזָכָה לְהַדְּבַק עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי (תְּהִלִּים יט): "יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד", וּמְכַל שְׂפֵן
כְּשׁוֹזֻכִים גַּם לְדַבֵּר בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּלְקַיֵּם מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם

(י) הִגָּה יוֹם וְהִגָּה לִילָה.

— אין למעלה מזה כלל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשָׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁאָנוּ זֹכִים לִידַע מֵרַבִּי אֲמַת פְּזָה, וְאָנוּ מַחְזִיקִים אֶת עֲצָמֵנוּ יַחַד עִם אֲנָשָׁיו הַקְּדוּשִׁים "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", שֶׁהֵם הֵם צְדִיקֵי דֹרְנוּ, בְּזֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם מֵרַב שְׂמֻחָה, כִּי מָה הֵיינו עוֹשִׂים, אִם, הֵיינו, חֵס וְשָׁלוֹם חֵס וְשָׁלוֹם, מִתְנַגְּדִים עַל אֹר הָאוֹרוֹת, חֵיוֹת נִפְשָׁנוּ, רַבְּנוּ ו"ל, עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא רְאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ בְּזֶה מְאֹד, שְׂחָבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, וְשֵׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וְתַדַּע, שֶׁהֶעֱקָר לְהַפִּיךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאֲנַחָה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוֹלָם לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶת מִצְוַת הַשְּׂמֻחָה, אֲשֶׁר הָאֲרַכְתִּי בְּזֶה בַּסֵּפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֻחָה" — קַחְהוּ מִשָּׁם, וְהֶעֱקָר לִילָךְ עִם פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת — אֲנַפִּין נְהוֹרִין, שֶׁהוּא עֶקֶר הַחַיִּים (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כג), וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה כְּמִרְאָה מְלֻטְשֵׁת לְקַבֵּל בּוֹ פְּנֵי הַצְּדִיק הָאֲמֵת (עֵינִי שָׁם, סִימָן קנג), וּבַפֶּרֶט בְּיָמִים אֱלוֹ, שְׁאָנוּ זֹכִים לְחַטֵּף מִצְוֹת רַבּוֹת כְּאֵלוֹ, רְאוּי לָנוּ לִרְקֹד וְלְשִׂמְחָה מְאֹד, לְמִשָּׁל: הַיּוֹם זֶה מִצְוָה לְאָכֵל, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חו"ל, עַל-כֵּן תִּרְאֶה לְקִים הַמִּצְוָה הַזֶּה בְּשִׁלְמוֹת, לְאָכֵל וְלִשְׂתוֹת וְלִידַע שֶׁהָאֲכִילָה שֶׁל הַיּוֹם הַיּוֹם הִיא בְּחִינַת אֲכִילַת שַׁבַּת, שְׁגָם אֲזֵי זֶה הִיא מִצְוָה רַבָּה, כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת הִיא כְּלָה קֹדֶשׁ, כְּלָה אֲלֻקוֹת, וִיכוּלִים לְיַחַד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ אֲפִין בְּאֲפִין עַל-יְדֵי הָאֲכִילָה בְּקֹדֶשׁה (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), וְכֵן לְמַחֵר, שֶׁהִיא מִצְוָה לְהִתְעַנּוֹת וְעֲצוּמוֹ שֶׁל יוֹם מְכַפֵּר, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשָׁרִי חֲלָקְנוּ. וְכֵן בָּאִים וְנִכְנָסִים יְמֵי שְׂמֻחָתְנוּ, שֶׁהֵם סְפוֹת הַקְּדוּשִׁים, יִהְיֶה לָנוּ רַבּוּי מִצְוֹת — אַרְבָּעָה מִיָּנִים וְסָפָה, אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשָׁרִי חֲלָקְנוּ. וְתַדַּע שֶׁעֶקֶר חֲשִׁיבוֹת הַמִּצְוֹת — כְּשֶׁהֵן בְּשִׂמְחָה דִּיקָא. וְהָאֲרִיז"ל גָּלָה לְאִישׁ סוּדוֹ, שֶׁהֶעֱקָר זָכָה לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגוֹתָיו, רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי שְׂמֻחָה, שֶׁהִיא תְּמִיד שְׂמִחָה, וּבַפֶּרֶט פְּרָטִיּוֹת בְּשַׁעַת עֲשִׂית הַמִּצְוֹת.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הֶעֱקָר לֹא לְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, מֵה שְׂאֲתָה צָרִיךְ יְבוֹא אֵלֶיךָ, וְאִם לֹא יְבוֹא אֵלֶיךָ, זֶה סִימָן שְׂאִין זֶה עֲנִינְךָ כָּלֵל,

אֲשֶׁר   א' תְּקַנֵּד   בְּנַחֵל   קְעוּ

ויכולים לחיות בזה העולם חיים מתקים וברוכים כאלו, ממש כמו
בגן-עדן, אם זוכים לצית את רבנו ז"ל.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

א' תְּקַנֵּד.

בעזרת השם ותפריך, מחרת יום הכפורים הנקרא שם ה' ערכי-שבת-קדש האזינו
ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר
לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...
גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. והנה להשיבך דברי אמת יקצרו
המון וריעות, כפי מה שכל אחד צריך בכל יום ויום מחדש, כי
עוברים על כל אחד ואחד בכל יום מניעות וירידות ובלבולים
חדשים, ועל-כן צריכים בכל יום התחזקות חדשה, והלא ספרי רבנו
ז"ל בידך — הפך בהם, כי שם תמצא מרגוע לנפשך, כי רבנו ז"ל
ותלמידו הקדוש הכינו לנו כפר שפע של דבורים ותורות ושיחות
ומעשיות להתחזק ולהתאמץ על ידם, ולמצא לעצמנו עצות חדשות
בכל יום, כי הוא נחל נובע מקור חכמה בכל יום מחדש, כמו נחל
שנובעים בו בכל פעם מים חדשים, ואשרי מי שזוכה לשותות בהם
בכל פעם מחדש, ואז דיקא יזכה להרגיש בהם חיות חדשה.

תאמין לי שבזה בעצמו שזכינו לידע מרבי אמת פזה ומחברים
יקרים אנשי שלומנו הקדושים, יכולים להחיות את עצמנו כל ימי
חיינו בכל מה שעובר עלינו, ובודאי נזכה לאחז את עצמנו ברבנו
ז"ל ובאנשיו היקרים, ולהיות תמיד בצותא עמהם, ולשתות בצמא
דבריהם היקרים הנובעים מרבנו ז"ל; כי באמת רבנו ז"ל נמצא בין
אנשיו היקרים, ובכל בית-מדרש הנקרא על שם הצדיק האמת, שם

קעח   אָשֶׁר   א' תקנד   בַּנְחֹל

הַשְּׂרָאת רוחו, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהַעֲשׂוֹת שָׁכַן טוֹב אֵלֵיהֶם, וַיִּדְבֹּר שָׁם מִרְבֵּנוּ ז"ל.

וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הוּא צָנוּר לְהַמְשִׁיכַת וְקִבְלַת הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְכַבֵּד אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי דִבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל אֵינוֹ מְצַמֵּץ אֶצֶל אֶחָד, רַק כָּל אֶחָד הוּא צָנוּר וְכֹלִי, וְצָרִיכִים לְקַבֵּל מִכֻּלָּם, כִּי בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה מֵה שֶׁאֵין בְּחִבְרוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרִי חִלְקֵנוּ וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ וּמֵה יָפָה יְרוּשָׁתֵנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, בְּשִׂמְחָתֵיכֶם לְהַסְתַּפֵּל הַיָּטֵב, רוֹאִים גְּדוֹל רַחֲמֵי וְחֶסֶדוֹ יִתְבָּרַךְ הַעוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד בְּפִרְטֵי פִּרְטֵיּוֹת, כִּי הַפֶּל בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וּמֵה שָׂרַק יֵשׁ לָנוּ הוּא בְּחֶסֶד גְּדוֹל וּבְרַחֲמִים רַבִּים מֵה שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "וְרַחֲמֵי עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְכִשְׁזוֹכִים לְהַסְתַּפֵּל עַל הַחֶסֶדִים וְהַרַחֲמִים שֶׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶהוּ הַעֶקֶר בְּדַעַת רַבֵּנוּ ז"ל, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יִדְבֹּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכָל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת יִפְרֹשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת רְגִיל כָּל-כֶּף בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה דָּבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן שֶׁלֹּא יִפְרֹשׁ שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִאֲמַת אֵין לָךְ עוֹד אֶב רַחֲמָן, חֶבֶר נֶאֱמָן, אַח יָקָר, כְּמוֹ כְּבִיכּוֹל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעִצְמוֹ, וְכִשְׁתַּהֲיֶה כְּכֹר רְגִיל בְּזֶה, אֲזַי יִקָּא תַּחֲיָה חַיִּים אֲמִתִּיִּים, חַיִּים נְצַחִיִּים, וְכָל זְמַן שֶׁאֵין הָאָדָם זוֹכֶה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, עֲדִין אֵינוֹ מְבַטֵּחַ שִׁישְׂאָר קַיִם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּפִי הִירִידוֹת וְהַקְּטָנוֹת וְהַבְּלוּלִים הַעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם מִתְדַּשׁ, וּמִי יוֹדֵעַ בְּאֵיזָה מְקוֹם עוֹד יִתְגַּלְגַּל וְיִגּוֹר, אוֹ יִהְיֶה מְכַרְח לְהַטְלִיט וְכוּ', אִךְ כְּשִׁיִּהְיֶה חֲזָק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל בְּדַעַתוֹ כָּלֵל, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא בְּכָל מְקוֹם, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַל-כֵּן בְּכָל מְקוֹם שָׂרַק יִגִּיעַ וְיִתְגַּלְגַּל בְּזֶה הָעוֹלָם, יִדְבֹּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה,

אֲשֶׁר   א' תְּקַנֵּד   בְּנַחֵל   קַעֲט

וְדַבֵּר זֶה יִחְזְקוּ וַיֵּאֱמְצוּ תָּמִיד.

אֶהוּבִי, אַחִי! לְמַעַן הַשֵּׁם אֵל תִּבְלַבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהָיָה, מָה אַתָּה צָרִיךְ לְאַחֲרִים, עֶקֶר הַתַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא רַק נִקְדָּה אַחַת, שְׂצָרִיךְ לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֵלֶיָּה, וְהִיא — לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַפְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה וְלֹא יִשְׁמַע מִשׁוּם דָּבָר רַק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחִיָּה וּמִהֵנָּה אֶת כָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, כִּי הַכֹּל לַכֹּל הוּא אֱלֻקוֹת מִמֶּשׁ, רַק נִתְלַבֵּשׁ בְּלִבּוֹשִׁים כְּאִלוֹ שְׂיֻכַל הָאָדָם לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ וַיִּפְרֵד, חֵס וְשְׁלוֹם, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר עֲבוּדַת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי הוּא לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלוֹת אֶת הַהִסְתָּרָה וַיִּחְזֹר וַיְכַלֵּל עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הַבְּרִיאָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּיֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב), וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי דְּבִבּוּרִים וְהַתְּבוּדוֹת, שְׂיִדְבַר בְּכֹל יוֹם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ (דְּבָרִים לב, ח-ט) "בְּהִנְחֵל עֲלִיּוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בְּגִי-אָדָם, יֵצֵב גְּבֻלַת עַמִּים לְמַסְפֵּר בְּגִי יִשְׂרָאֵל, כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ", הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרָא אֶת כָּל הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ בְּרַבּוּי בְּרִיּוֹת כְּאִלוֹ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בִּקְשׁוֹ חֲשִׁבוֹנוֹת רַבִּים שְׂמִפְרִידִים עֲצָמָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּיֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא), אֲבָל אוֹתָנוּ יִשְׂרָאֵל בְּחַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל עַם וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן, וְנִקְרַבְנוּ אֵלָיו, יֵצֵב לָנוּ גְבוּלוֹת — שֶׁהֵם הַתְּרִי"ג מְצֻוֹת, כָּלֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהֵם תְּרִי"ג עֲצוֹת אִיךָ לְהַפִּירוֹ יִתְבָּרַךְ וּלְחַזֵּר וּלְכַלֵּל כָּל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲנַחְנוּ חֶלֶק ה' וְחֶבֶל נִחְלָתוֹ, וְעַל-כֵּן רְאוּי לְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמָנוּ תָּמִיד בְּזֶה שֶׁלֹּא עֲשֵׂנוּ גּוֹי, וְזִכְיָנוּ לְצוּם בְּיוֹם כְּפוּר, וְשִׁמְעָנוּ קוֹל שׁוֹפֵר בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְנִנְזָה בְּעוֹד כְּמָה יָמִים לְאָכַל בְּסֻפָּה הַקְּדוּשָׁה, וְנִקְיִים מְצֻוֹת הָאֲרֻבְעָה מִיָּנַיִם הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן בְּכֹל יוֹם אָנוּ מְנִיחִים צִיצִית וּתְפִלִּין, וְנוֹתְנִים כְּמָה פְּרוּטוֹת לְצִדְקָה, וְשׁוֹמְרִים שְׁבַת וְכוּ' וְכוּ', בְּזֶה רְאוּי לְהַחֲיֹת אֶת עֲצָמָנוּ תָּמִיד, כְּאֲשֶׁר הִזְהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ וַיֵּל בְּיוֹתֵר (עֵין לְקוּיֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב).

חֲמַדַּת לְבָבִי! תַּעֲשֵׂה כָּל מִיָּנַי פְּעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת אִיךָ שְׂמַח,

קפ   אָשֶׁר   א' תקנה   בַּנְחַל

וּתְרָאָה לְרִקְדָּא אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצָמְךָ, וּבְרַח לְךָ מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת
שְׂאֵתָה צְרִיף לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם, הַלְוֵאֵי וְנוֹזְקֵה כָּל אֶחָד לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ
בְּשִׁלְמוֹת, וְאִזּוּ מִמִּילָא יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם, כִּי
יַחֲדָא שְׂשֵׁב מוֹחְלִין לְכָל הָעוֹלָם' (יומא פו:), וְרַבְּנֵי ו"ל אָמַר (עֲנִין
לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א', סִימָן יט), שְׂצְרִיף לְזַכֵּךְ אֶת עֲצָמוֹ כָּל-כָּף, עַד
שְׂיֵאִיר בּוֹ אוֹר הַשְּׂכִינָה, אֲשֶׁר אֶפְלוּ בְּלֹא מוֹסֵר וְתוֹכְחָה יִתְעוֹרֵר אַחֵר
עַל יָדוֹ רַק עַל-יְדֵי הַסְּתַכְּלוֹת עָלָיו בְּעֲצָמוֹ, מִי שְׂשָׁמַע כְּאַלְהָה, מִי רָאָה
כְּאַלְהָה. וְהֶעֱקָר — עַל-יְדֵי שְׂלְמוֹת לְשׁוֹן הַקִּדְּשׁ, לְקַדְּשׁ מְאֹד מְאֹד
אֶת הַלְּשׁוֹן בְּדַבּוּרִים קְדוֹשִׁים, וּמֵהַיּוֹם וְהַלְּאָה תַעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ גְּדֵר
לֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחְךָ, רַק אִם אֶחָד שׂוֹאֵל אוֹתְךָ אֵיזָה דְּבָר
— תְּשִׁיב לוֹ, וְלְעוֹלָם אֵל תִּפְגַּס בְּכּוֹפּוֹתֵי הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם
מֵהָעוֹלָם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמִפִּילִים אֶת מַחוֹ (עֲנִין שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן
כט), וְכָל הַרוּחַ סְעָרָה שְׂנַעֲשֶׂה וְנִתְהַוֶּה בְּמַחַ הָאָדָם הוּא רַק מְסַבֵּת
הַדְּבָרִים בְּטָלִים, כְּמוֹ שְׂכַתּוֹב (תְּהֵלִים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֲשֶׂה
דְּכָרוֹ", כִּי עֶקֶר הַרוּחַ סְעָרָה נַעֲשֶׂה מֵהַדְּבּוּר (עֲנִין לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵין, חֶלֶק א',
סִימָן לח); וּבְאַמַּת כְּשֶׂאֲדָם זֹכֶה לְשִׁמִּירַת הַדְּבּוּר, אִזּוּ הוּא בֶּן חוֹרִין
לְגַמְרֵי, כִּי רַבּוּי הַדְּבּוּרִים גּוֹרֵם צְרוּת וְעִגְמַת נֶפֶשׁ בְּחַנּוּם, וְצְרִיף
אַחֲרֵי-כֵן לְהִתְחַרֵּט וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן הִתְחַכֵּם עֵינָיו בְּרֵאשׁוֹ, וְשׂוֹמֵר
לְכַתְּחֵלָה דְּבּוּרוֹ, וּמִי שֶׂהוּא מְקַצֵּר בְּדַבּוּרִים, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא יוּכַל לוֹ
שׂוּם אָדָם, הֶעֱקָר לְהִיּוֹת עֶקֶשׂן עַל כָּל דְּבָר בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדְּוִרֵשׁ שְׂלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תקנה.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר בְּרֵאשִׁית הַתְּשֻׁלָּה.

שְׂלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׂוֹתָה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יֵאִיר.

אֲשֶׁר   א' תְּקֵנָה   בְּנִחַל   קפא

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הִנֵּה נִכְנָסוּ וּבָאוּ יְמֵי הַחֲגִים הַקְּדוּשִׁים
רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים וַחֲג הַסְּכּוֹת, וְזֶה נִקְרָא יְרַח הָאֵיתָנִים
שֶׁהוּא אֵיתָן בְּמִצְוֹת, רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ עַל
אֲשֶׁר בְּנִחַל שָׂם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שֶׁקִּיַּמְנוּ כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִצְוֹת, הֵיינו
אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וַחֲזוֹרְנוּ בְּתִשְׁבָּה, וּבְיָדָי מְחַל וְסֹלַח
לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים וְנִכְנָסְנוּ בְּצֵלָא דְמַהִימְנוּתָא,
וְעָשׂוּ עוֹמְדָת לְפָנֵינוּ שָׁנָה חֲדָשָׁה, שָׁנָה שְׁעָרִין לֹא הִיתָה בְּעוֹלָם
וְשָׁנָה שְׁכָבָר לֹא תִהְיֶה שׁוֹב, וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לַחֲטָף בַּשָּׁנָה הַזֹּאת כָּל-כָּף
הַרְבֵּה דְבָרִים יָפִים שְׁעוֹד לֹא הָיוּ לָנוּ מִימּוֹת שְׁנוּלְדָנוּ וְכוּ', וְלָכֵן
רְאֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמְךָ שֶׁהַשָּׁנָה הַזֹּאת תִּהְיֶה שְׁנַת הַצְּלָחָה לְכָל הָעוֹנִיִּים.

וְהִנֵּה בְּפָרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ כְּתוּב: "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ", שְׁבֻזָּה תְּלוּיָה כָּל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁאָדָם יַחֲדִיר
בְּעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל
אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִחַיָּה וּמְהוּיָה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה
כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְחַזֵּר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּבְשִׁבְלֵי זֶה אֲנַחְנוּ
קוֹרְאִים קְרִיאַת שְׁמַע בְּעָרֵב וּבִבְקָר, כְּדֵי לְהַחֲדִיר בָּנוּ אֶת הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, וְעַקֵּר הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הוּא לִידַע אֲשֶׁר הַיְּהוָה הוּא
אֱלֹקִים, כִּי בְּאֵמַת שֵׁם אֱלֹקִים כְּנוּי לְהַנְהִיגָה הַטְּבָעִית, וְלָכֵן הוּא
בְּגִימְטְרִיָּה הַטְּבָע, וְשֵׁם הַיְּהוָה הוּא כְּנוּי לְהַנְהִיגָה וְשִׁדוּד הַטְּבָע, וְזֶה
עֲדוּתָנוּ בְּכָל יוֹם וְלִילָה "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְּהוָה אֱלֹקֵינוּ הַיְּהוָה אֶחָד",
שְׁנֹדַע שְׁגָם הַטְּבָע הוּא הַשְּׁגָחָה, כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם טְבָע כָּלֵל, וּמָה
שְׁנֹדַמָּה לָנוּ לְטְבָע זֶה גַם-כֵּן הַשְּׁגָחָה, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ צְמָצָם עֲצָמוֹ
בְּצִמְצוּמִים כָּאֲשֶׁר לְמִרְאֵה עֵינֵינוּ, דוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם
גַם-כֵּן עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְצְרִיךְ לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמוֹ
יְדִיעוֹת אֵלוֹ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִחַיֶּה חַיִּים מִיִּשְׁכִּיִּם.

וּבְאֵמַת אִם תִּסְתַּכֵּל הַיֵּטֵב, תִּבְיִן וְתִשְׁכִּיל אֶת הַקְּשׁוֹר בֵּין "לְעֵינֵי
כָּל יִשְׂרָאֵל" אֶל "בְּרֵאשִׁית בְּרָא", כִּי בְּקְרִיאַת שְׁמַע אֲנַחְנוּ מְכַסִּים

קפב אָשׁר א' תקנו בַּנְחַל

אֶת הָעֵינַיִם, שָׁזָה בְּסוּד עוֹלִימְתָא שְׁפִירְתָּא דְלִית לָהּ עֵינַיִן, שָׁזָה מְרַמְזוּ עַל אָמוּנָה כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו'ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב). וַיֵּשׁ לְרַמְזוּ כִּי בְּרֵאשִׁית בְּרַ"א עִם שְׁתֵּי הַתְּבוּת עוֹלָה מְסַפֵּר שְׁמ"ע יִשְׂרָאֵל הַנִּזְ"ה אֶלְקִינֹ"ו הַנִּזְ"ה אַח"ד, וְזֶה הַקְּשׁוֹר בֵּין תַּחֲלַת הַתּוֹרָה לְסוֹף הַתּוֹרָה, "לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל", שְׁמַכְסִּים אֶת הָעֵינַיִם וּמְבַטְלִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שָׁזָה אֲמִירַת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַנִּזְ"ה אֶלְקִינֹ"ו הַנִּזְ"ה אַחַד" בְּכִסּוּי הָעֵינַיִם, כִּי כְּשֶׁמְבַטְלִים אֶת עֲצָמָם בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, צְרִיכִים לְכַסּוֹת אֶת הָעֵינַיִם וּלְדַחֵק אֶת זֶה עִם הָאֲצָבָעוֹת (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), וְהַכֵּל כְּדֵי לְבַא לְגַלּוּי כְּזֶה, שְׁנִדַּע שְׁ"בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֶלְקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", שָׁזָה יַחּוּד הַנִּזְ"ה אֶלְקִים, שְׁנִדַּע שֶׁהַכֵּל לְכָל אֶלְקוֹת גָּמוּר הוּא; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תְּאֵמִין לִי, שְׁיֵשׁ לִי הַרְבֵּה לְכַתֵּב לָךְ, אַךְ טְרוּדוֹתַי רַבּוּ מְאֹד כְּמוֹ שָׂרְבוּ, יַעֲזוֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנִזְכֶּה לְהַפְּגֵשׁ יַחַד פְּנִיָּם אֶל פְּנִיָּם, לְעַת עֲתָה הִזָּה טוֹב מְאֹד שֶׁתְּבֵא בְּכָל יוֹם רְבִיעֵי לְבֵית מְדֻרְשָׁנוּ, שְׁאָנוּ לוֹמְדִים בְּצוֹתָא סְפָרֵי רַבְּנֵי, וַיְהִיָּה לָךְ הַרְבֵּה הַתַּחֲזִיקוֹת וְהַתְּעוֹרְרוֹת.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ הָאָרְךְ עִם הַפֶּסֶף לְהַדְּפָסָה, יַעֲזוֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּמִיד תַּעֲזוֹר לִי לְהַדְּפִיס סְפָרֵי רַבְּנֵי ו'ל, וְכָל חֲשָׁקֵי וּרְצוֹנָי וְכִסּוּפֵי הוּא רַק לְהַדְּפִיס אֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ו'ל וְלְהַפְּיֵצֵם בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנֵי ו'ל (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁנב), הַבְּעַל-דָּבָר יָכוֹל לְחַפּוֹת וּלְכַסּוֹת אֶת הָעֵינַיִם מְאֹד, אֲבָל בְּלֹא זֶה הִזָּה

אֲשֶׁר   א' תִּקְנוּ   בְּנִחַל   קִפְג

הַסֵּפֶר עוֹשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בְּעוֹלָם, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן:
"דָּעַר בַּעַל-דָּבָר קָעַן וַיִּיעַר פֶּאֲרִשְׁטֵעֲלִין אֲבַעַר זַיִנֵץ וּוְאֵלֵט דָּעַר סִפְרֵי
מְחִיב גִּיּוּעַן אֶ גְרוֹיִסְעַן בְּרוּף צוּ טָאן אוֹיֵף דָּעַר וּוְעֵלֵט"^ק, כְּאוֹמֵר
שֶׁהַסֵּפֶר יַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בְּעוֹלָם, וְשִׁמְעֵתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִלְשׁוּן
הוּא שְׂיֵהִיָּה נַעֲשֶׂה "אוֹיִס בְּרוּף אוֹיֵף דָּעַר וּוְעֵלֵט", הֵינּוּ שְׂיֵהִיָּה רַעַשׁ
גְּדוֹל עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְעַם כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, וְעוֹד יִגִּיעַ זְמַן שֶׁכָּל
הָעוֹלָם כָּלוּ יְרוּצוּ אַחַר סִפְרֵי רַבְּנוּ, וְאַף שֶׁזֶה נִרְאֶה עֲכָשׁוּ כְּמוֹ חֲלוֹם,
אָבָל גַּם לְזֶה יִגִּיעַ הַזְּמַן, הַעֲקָר לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דָּבָר,
וְלִלְכֹת תָּמִיד בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

יְדוּעַ אֲשֶׁר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ פָּרְשׁוּ מֵהַ שְׂאוֹמְרִים בְּזַמִּירוֹת לִיל
שֶׁבֶת "הַוַּי"ה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְבֵּת תָּמִים", אִיזוֹ אֶהְבֵּה תְּמִימָה יֵשׁ
כָּאֵן בְּעוֹלָם? "הַוַּי"ה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל" לְאַהֲבָה וְלִכְסֹף אֶל הַוַּי"ה, רַק זֶה
הוּא אֶהְבֵּה שְׁלֵמָה וְתְּמִימָה, וְזֶה "הַוַּי"ה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶהְבֵּת תָּמִים",
וְהַנֶּסֶח שֶׁלָּנוּ וְהַנֶּגוּן שֶׁחֻזְרִים עַל זֶה כְּפֹה וְכִמְהַ פְּעָמִים: אֶהְבֵּת
תָּמִים, אֶהְבֵּת תָּמִים...

מוֹכָא בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה י" מִבְּעֵרְגִיר וְעוֹנֵי): מְשִׁיחַ יִגִּיד
לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם יוֹם וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּפָרְט, וְזֶה הַלְשׁוֹן שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל: "מְשִׁיחַ וּוְעַט זָאגֵן
אִיטְלִיכְעַן אִידְעַן וּוְאֵס מִיט אִיְהֵם הָאֵט זִיף אִיבַעַר גְּעֵטָאן אִיטְלִיכְעַן
טָאג"; וְאָמַר עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: אִם מְשִׁיחַ יִגִּיד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
מֵהַ שֶׁעָבַר עָלָיו בְּכָל יוֹם יוֹם, בְּנוֹדָאֵי מְכָרַח לְהִיּוֹת שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם
מֵהַ שֶׁעוֹבֵר, וְצָרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה עַל כָּל פָּרְט וּפָרְט; אֲשֶׁרִינוּ
מֵהַ טוֹב חֲלָקְנוּ וּמֵהַ נְעִים גּוֹרְלִינוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ סִפְרִים כְּאֵלוֹ, טוֹב
לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ק) הַבַּעַל דָּבָר יְכוֹל מְאֹד לְכַסּוֹת, אָבָל הַסֵּפֶר מְחִיב לַעֲשׂוֹת מֵהַפְּכָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם.

קפד אָשֶׁר א' תקנו בַּנְחֵל
א' תקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וְגִדְל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ אֵין
לְתֵאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ, אַתָּה מְכַרְח לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת
הַסְּבָלָנוֹת, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֵי
אֶפְשָׁר לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, וּמִי שֶׁקוֹנֵה לְעֲצָמוֹ
מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת הוּא מְצָלִיחַ בְּכָל דְּרָפוֹ; וְעַל-כֵּן רֵאָה, אֶהוֹבִי, יְדִידִי
הַיָּקָר, רַק לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, כִּי הַסְּבָלָנוֹת זֶה הַיְסוּד בְּחַיֵּי
הָאָדָם; וְעַל-כֵּן רֵאָה לְהִיּוֹת חֲזָק וְאַמִּיץ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה,
לְהִיּוֹת סִבְלָן גָּדוֹל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ו"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קנ"ה), שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנָה הָאָדָם זוֹכֵה לְכַח הַגְּדֵל וְכַח הַצּוּמָח,
וְשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יְכוּלָה לְעַקֵּר אוֹתוֹ, כִּי עַל-יְדֵי אֲמוּנָה זוֹכִים
לְאַרְיִכוֹת אֶפְסִים, לְהֶאֱרִיךְ אֵף עַל כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְרֵאֵוִי לְךָ
לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, כִּי
עַל-יְדֵי שֶׁתְּלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְתֹאמַר אֶת הַתְּפִלָּה, זֶה יִזְכֶּךָ אוֹתְךָ
לְגַמְרִי, וְתִצְלִיחַ דְּרָבְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא תִקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרָבְךָ מְאֹד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אָשֶׁר א' תִּקְנַח – א' תִּקְנֵט בַּנְּחָל קִפָּה

א' תִּקְנַח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

אוֹדוֹת הָעֶסֶק שֶׁבִקְשָׁתָּ לְהוֹדִיעַ לָךְ וְכוּ' וְכוּ', עָלֵי לֹמַר לָךְ כִּי
אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּחַיֶּיךָ, אַתָּה צָרִיךְ לְמַסֵּר כַּמָּה דְּבָרִים גַּם
לְאַחֲרִים, כִּי בְּרָגַע שְׂאֵדָם לֹקַח עַל עֲצָמוֹ הַרְבֵּה דְּבָרִים, הוּא נִכְנָס
בְּמַתַּח, וְהוּא לֹא יְכוּל אַחֲרֶיךָ לְתַפְקֵד, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַצְלִיחַ
בְּעֶסְקִים הוּא צָרִיךְ לְהֶאֱמִין גַּם לְאַחֲרִים, הֵינּוּ שְׂיִמְסֵר כַּמָּה תַּפְקִידִים
גַּם לְאַחֲרִים, כִּי אַחֲרַת נְבוּל תִּבְל וְכוּ', כִּי לֹא תוּכַל לְקַחַת עַל עֲצָמְךָ
עַל כָּבֵד כְּזֶה, וְאָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַלֵּק גַּם עִם אַחֲרִים, וְאִם יִלֶּךְ בְּצוּרָה
כְּזוֹ אֲזוּ יַצְלִיחַ דְּרָכּוֹ, לֹא־כֵן אִם יִקַּח הַכֹּל רַק עַל עֲצָמוֹ יִתְמוּטֵט בְּלִי
שׁוּם סָפֵק, וְלִכֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַצְלִיחַ בְּעֶסְקֶיךָ, תִּמְסֹר כַּמָּה
מִשְׁרוֹת גַּם לְאַחֲרִים, וְעַל־יְדִי־זֶה תַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ בְּכֹל עֶסְקֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תִּקְנֵט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶךְ, אָשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לִבְךָ
מְכַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'. מָה אִמַּר לָךְ,
יְדִידֵי הַיָּקָר, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, וְעָלֶיךָ לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹרִים
כְּסִדְרָן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, הָעֵקֶר אֵל
תִּתְּבַלְּבַל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם אֵלָּא הִתְמַד בְּיֹתֵר בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן,

קפו   אֲשֶׁר   א' תקנט   בַּנְחַל

כי רבנו ו"ל אָמַר, אֲשֶׁר הַסֵּפֶר הַזֶּה יִפְתַּח אֶת קִשְׁיוֹת גִּידֵי הָאָדָם, וְיִכּוֹל לְהַעֲשׂוֹת עַל-יְדֵי סֵפֶר זֶה לְבַעַל מַח גְּדוֹל, וְלִכְּנֹן רֹאֵה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת פְּנִיּוֹ, שִׁכְלוּ וְחִכְמָתוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל הֵם בְּתוֹךְ תּוֹרוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת (לִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב וְסִימָן קעג); מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, רֵאוּי לָנוּ לְשִׂמְחַת מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ עַל אֲשֶׁר בַּנְחַל שֵׁם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וְאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּלִי עֲצוֹת רַבְּנּוּ ו"ל שֶׁהֵן תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אִי אֶפְשֶׁר לְהַתְקִים כְּרַגַּע, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם וַיּוֹם כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְכָל-כָּף הַרְבֵּה יְסוּרִים וְכָל-כָּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת, עַד שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְהַתְקִים כָּלֵל, רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה שְׂאָדָם יִהְיֶה חֲזָק מְאֹד מְאֹד לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן תְּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מֶה שֶׁהוּא רוֹצֶה, וְחֲכֵף וּמְיָד כְּשֶׂאָדָם כָּא וּמְדַבֵּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה נִטְהָר וְנִתְפַטֵּר מִהַקְּלָלָה שֶׁנִּתְקַלַּל קִין (בְּרֵאשִׁית ד', יב) : "נַע וְנָד תִּהְיֶה בְּאַרְצִי". וְרֵאִיתִי דָּבָר נִפְלְאָ בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל" (פְּרָשָׁה ז'): צָרִיף לְהִבִּין עֲנִינֵי הַקְּלָלָה שֶׁל נַע וְנָד, הֲלֹא הַבְּחִירָה בְּיַד הָאָדָם לְבַחֵר לוֹ מְקוֹם לְשִׁבְתָּ וְלֹא יִנִּיד מְקוֹמוֹ, אֲלֵא עַל פְּרִחָף צָרִיף לִוְמַר שֶׁמִּסּוּף בְּקִרְבוֹ רוּחַ עוֹנְעִים וְאִיזָה פֶּחַד וְשִׁגְעוֹן נִכְנַס בּוֹ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה לֹא נִבְחַר לוֹ מְקוֹם לְשִׁבְתָּ רַק לְהִיּוֹת נַע וְנָד בְּאַרְצִי, וְהִנֵּה בּוֹדָאֵי אִם קִין הִזֵּה יְכוֹל לְהַתְדַבֵּק בְּמַחְשַׁבְתּוֹ בְּבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ כְּרֵאוּי, אֲזוּ בּוֹדָאֵי הֵיוּ סְרִים מַעֲלִיו כָּל הַפְּחָדִים וְנִמְתְּקִים כָּל הַדֵּינִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְשִׁלִּי ג', ו): "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דָּעָהוּ", אֲלֵא שְׁנֵה גוּף הַקְּלָלָה, שֶׁנִּתְבַּלְבְּלָה מַחְשַׁבְתּוֹ מְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְהִזֵּה נַע וְנָד בְּמַחְשַׁבְתּוֹ, עַד שֶׁגִּרְמוֹ לוֹ הַפְּחָדִים וְנִוָּדַד הִזֵּה בְּאַרְצִי, עֵינֵי שָׁם; וּלְדַעֲתִי זֶה גְלוּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ מְאֹד, רוּחַ-הַקְּדוֹשׁ בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁמְגַלֶּה לָנוּ הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ הַרְבֵּי מְקַאֲזֵנִיץ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֲשֶׁר כָּל קָלַלְתָּ "נַע וְנָד תִּהְיֶה בְּאַרְצִי" תְּלוּי רַק בְּמַח הָאָדָם, כִּי אִם הָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיּוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, אֲזוּ לֹא שִׁיף אֲצִלוֹ שׁוּם גְּלוּת וְאִינוּ

אָשֶׁר   א' תַּקֵּס   בְּנִחַל   קִפְז

מִסְתַּוְּבָב נַע וְנָד, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק בָּא הוּא מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּו
יְתִבְרֶה, וְעַל-כֵּן צָרִיף כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם
עִמּוֹ יְתִבְרֶה, וְלְהִדְבִּיק אֶת מַח מַחֲשַׁבְתּוֹ אֵלָיו יְתִבְרֶה, וְלֹא יִבְלָבֵל
אֶת עֲצָמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, וְאִזּוּ דִּיקָא יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ, וְיִזְכֶּה לִישָׁב
בְּמִנוּחָה, כִּי אַחֲרַת אֵינן לוֹ מִנוּחָה רַק מִסְתַּוְּבָב נַע וְנָד כְּמוֹ דָּב.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתּוּצִיא רְמִזִּים מִמְּכַתְּבֵי זֶה, וְאִזּוּ טוֹב
לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תַּקֵּס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרֶה, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדֵּר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי,
שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת מֵה שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ יְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וּבוֹעֵר בְּךָ יִצְרָךְ הָרַע
וְכוֹי וְכוֹי. מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָךְ לְעֵינַי בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל
שְׁאֵמַר (לְקוּטִי-מֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן מ"ט): הִיא מַעֲלָה גְדוֹלָה כְּפִישֵׁי עֲדִין
יִצַר הָרַע לְאָדָם, כִּי אִזּוּ יָכוֹל לְעַבֵּד אוֹתוֹ יְתִבְרֶה עִם הַיִּצָּר הָרַע דִּיקָא,
דְּהֵינּוּ לְקַחַת כָּל הַהִתְלַהְבוֹת וְהַחֲמִימוֹת לְהַכְנִיסוֹ בְּתוֹף עֲבוֹדַת הַשֵּׁם
יְתִבְרֶה, דְּהֵינּוּ לְהַתְּפַלֵּל וְלְהַתְּחַנֵּן בְּחֲמִימוֹת וּבְהִתְלַהְבוֹת הַלֵּב
וְכִיּוּצָא, וְאִם אֵינן יִצַר הָרַע לְאָדָם אֵינן עֲבוֹדָתוֹ שְׁלָמָה כָּלֵל, וְהַעֲקָר
לְעִצּוֹר וּלְעַפְּבַּח הַחֲמִימוֹת בְּעַת הַתְּאוּת, וְלְהַנִּיחוֹ בְּעַת הַתְּפִלָּה
וְהַעֲבוּדָה, שֶׁם יִנִּיחַ הַתְּלַהְבוֹתוֹ וְהַתְּחַמְמוֹתוֹ בְּתוֹף הַעֲבוּדָה וְכוֹי, עֵינן
שָׁם; וּבְאֵמַת רְאִיתִי בְּסִפּוֹר דְּרֵשׁוֹת הַר"ן עַל מְאָמְרָם ו"ל (בְּרִיתוֹת ו:):
'כָּל תְּעֻנִּית שְׁאֵינן בָּהּ מִפּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל אֵינָה תְּעֻנִּית, שֶׁהֵרִי חֲלֻבְנָה
רִיחָה רַע, וּמִנְאָה הַפְּתוּב עִם סְמִמְנֵי הַקְּטָרֹת'; וּפִרְשׁ, כִּי יְדוּעַ עַל-פִּי
הַמְּחַקְרִים אֲשֶׁר כָּל דְּבָר הוּא מִתְּפַעֵל מִכַּח הַפִּיכּוֹ, כִּי לְמִשְׁלַב בְּאֵשׁ

קפח   אָשֶׁר   א' תַּקֵּם   בְּנִחַל

אָשֶׁר יִשְׁפֹּךְ עָלָיו מִיָּם מִמֶּה שֶׁאֵין בּוֹ, כְּדֵי לְכַבּוֹתוֹ לְגַמְרִי, הִנֵּה עוֹד תִּגְדֹּל הַהִבְעָרָה מְאֹד, כִּי כַח הָאֵשׁ מִתְפַּעֵל מִהִפְיֵכוֹ, דְּהֵינּוּ הַמַּיִם וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּבְאֵמֶת זֶהוּ מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שֶׁאֲמָרוּ (פְּרָאשִׁית רַבָּה ט, ט) : טוֹב — זֶה יֵצֵר טוֹב, טוֹב מְאֹד — זֶה יֵצֵר הָרַע, כִּי עַל-יְדֵי נִגּוּד הַיֵּצֵר הָרַע תִּגְדֹּל הָעֲבוּדָה, כִּי דִיקָא כְּשֵׁישׁ כַּח הַנִּגְדֵי הוּא מִתְגַּבֵּר יוֹתֵר וְיוֹתֵר; וְלִכֵּן אֵל תִּתְפַּעֵל מִהֲרֹשְׁעִים הָאֲרוּרִים שֶׁקָּמוּ עָלֶיךָ וְחוֹלְקִים עָלֶיךָ, כִּי בִסוּף יִתְבַטְּלוּ אִם אַתָּה תִּהְיֶה עֹקֵשׁן גְּדוֹל, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ, אִזּוֹ תִּצְלִיחַ לְהִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם וְלִבְטָלָם לְגַמְרִי, וְלִכֵּן רְאֵה לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם וְאִפְלוּ שְׁבוּעֵר בְּךָ יֵצֶרְךָ, תִּשְׁתַּדֵּל לְלַכֵּת לְמָקוֹם מִיַּחַד וְלְמָקוֹם פְּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּגִי-אָדָם וְתִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁיַחֲוֶס וְיִרְחַם עָלֶיךָ, שְׁיִטְהַר מִחֲשַׁבְתְּךָ וְשִׁתְּזַכֶּה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּבְאֵמֶת רַבֵּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו), בְּשַׁעַה שְׁבוּעֵר לְהֵאָדָם יֵצֵר הָרַע שֶׁל נְאוּף, רְאוּי לוֹ לְצַעֵק ע' קָלִין אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ שֶׁהוּא ע' קָלִין שֶׁל הַיּוֹלְדוֹת, וְלְצַעֵק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, עַד שְׁיִזְכֶּה שְׁיִזְדַּכֵּךְ מִחוּ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְיִזְכֶּה לְהִגִּיעַ לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שְׁאִזּוֹ יִכְלַל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

מֶה אֲמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵל תִּפְחַד כָּלֵל מִרְשָׁעִים שֶׁקָּמוּ עָלֶיךָ, וּבְכַפְרֵט מִהֲרֹשָׁע הָאֲרוּר וְהַטְּמָא וְכוּ' וְכוּ', כִּי סוּף כָּל סוּף תִּהְיֶה לוֹ מִפְּלֵה כְּזוֹ שֶׁאַתָּה בְּעֶצְמָךְ לֹא יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעֵר; כִּי כָּל זֶה שֶׁקָּמוּ עָלֶיךָ הֲרֹשָׁע וְהַמְּזוּזָה וְהַפְּגוּם הַזֶּה וְכוּ' וְכוּ', הוּא רַק לְמַעַן נִסּוּתָךְ לְרְאוֹת אֵל מִי תִּפְנֶה בְּעֵת צָרָה. וְלִכֵּן רְאֵה אֲהוּבֵי יְדִידֵי הַיָּקָר, לְהַחְזִיק מִצַּמֵּד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשֹׁבֵר אוֹתָךְ, וְאִזּוֹ אִם תִּהְיֶה חֲזָק וְאֲמִיץ בְּעֲבוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אָשֶׁר   א' תַּקְסָא   בְּנַחַל   קַפֵּט
א' תַּקְסָא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי,
צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבַּחּוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרֶץ עִם הַכֶּסֶף לְצַדִּיקָה בְּעֵבוֹר עֲנִי,
אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמִנּוּ, וְתִהְיֶה לְאֵל, חֲלִקְתִּי לְעוֹבְדֵי הַשָּׁם אֲמִתִּיִּים, אָשֶׁר
אֵינָם מַחְסְרִים לְלֶה אֶחָד אֲמִירַת חֲצוֹת.

רְאֵה לְהִיּוֹת וּתְרֹן עַל כָּל דְּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצַל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת
וְיִסּוּרִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, כִּי עַקֵּר הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים בָּאִים לְהָאָדָם רַק
מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, כִּי כָּל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה הַשְּׁעָה דּוּחַקְתּוֹ
(בְּרִכּוֹת סד). וּמוֹהֲרֵנִי וְ"ל גְּלָה לָנוּ אָשֶׁר כָּל הַעֲבֻרוֹת שְׁאָדָם עוֹבֵר
הֵן רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה (לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, גּוֹלָה, הַלְכָה ד'), וְכָל אֵלוֹ
שְׁפָגְמוֹ בְּמָה שְׁפָגְמוֹ הִיָּה רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, שְׁדַחְקוּ אֶת
הַשְּׁעָה וְלֹא הִיָּתָה לָהֶם סְבָלְנוּת, וּמִכָּל שְׁכָן שְׁלֹא הִיּוֹ וּתְרַנִּין. וְכֵן
גְּלָה לָנוּ רַבְּנוֹ וְ"ל (לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵנִי, חֲלִק א', סִימָן פד), אָשֶׁר בְּכָל יוֹם וְיוֹם
נִתְגַּלָּה לְהָאָדָם הָאוֹר הַגָּנוּז שְׁצִפָּה בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן מִסּוּף הָעוֹלָם
וְעַד סוּפוֹ, וְלָמָּה אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְרֵאוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז הַזֶּה? אֲלֹא
שֶׁהוּא דּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה, וּבָאִים נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים וּמַבְלָבָלִים אֶת
מַחְשַׁבְתּוֹ, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּמִדַּת אַבְרָהָם, שֶׁהוּא מִדַּת הַחֶסֶד,
עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה וּתְרֹן בְּמִמוֹנוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְאָרִיךְ אֶת יָמָיו, וְזוֹכֵה
לְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְלְרֵאוֹת אֶת הַטוֹב הַגָּנוּז שְׁבָכָל יוֹם וְיוֹם, עֵינַי שָׁם.

מָה אֵמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָךְ לְשִׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל אָשֶׁר
זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ עַל אֶף שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מֵה שְׁעוֹבֵר, עִם כָּל
זֹאת זֹ נַחֲמַתְנוּ וְזֹ תִקְנֶתְנוּ, שְׁסוּף כָּל סוּף נִזְכָּה לְהַנְצִל מִהָרַע

קצ אֲשֶׁר א' תקסב – א' תקסג בַּנְחַל

וְהַחֲשֵׁף שְׁנֵי לְפָדְנוּ בְּזֶה.

רָאָה לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאָז טוֹב לָךְ בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ, דְּבָר גְּדוֹל וְדְבָר קָטָן לֹא תַעֲשֶׂה בְּלִי תַפְלָה וּבִקְשָׁה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ שְׁמַדְבָּרִים וּמְבַקְשִׁים וּמִתְחַנְּנִים לְפָנָי בְּשֵׁר וְדָם, וּכְמוֹ-כֵן וְיֹתֵר מִכֵּן, צָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְכָךְ גַּלְיָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁעַל כָּל דְּבָר קָטָן צָרִיכִים גַּם כֵּן לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלוּ אִם בְּגֵדוֹ קְרוּעַ צָרִיכִים גַּם-כֵּן לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִתֵּן לוֹ בְּגֵד חֲדָשׁ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּעַבּוּדֵי הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי יְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יָדָיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תקסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

אֲשֶׁר   א' תקסג   בַּנְחַל   קצא

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַשָּׁנָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְדַרְךְ אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים שֶׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן תַּכְף-וּמְיָד אַחַר תְּפִלַּת עֶרְבִית, וְכֵף יְכוּלִים לְקוֹם בְּחִצּוֹת לִילָה מִמַּשׁ אוֹ עַל כָּל-פָּנִים קִדְּם אוֹר הַיּוֹם וּלְהַתְּפַלֵּל וְחִיקִין, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁקָּם קִדְּם אוֹר הַיּוֹם, אָז הוֹלֶכֶת לוֹ הָעֲבוּדָה בְּנִקְל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה וְלַמּוֹדִים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר מְלַמְּדֵנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וּמְחַיֵּינוּ וּמְחַזְּקֵנוּ בְּכָל אֲשֶׁר נִפְנָה נִשְׁפִּיל וְנִצְלִיחַ.

רַבְּנוּ ז"ל מְבִיא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד, אֲשֶׁר הָאָדָם צָרִיף לְחֶשֶׁב תְּמִיד מְעַלְמָא דְאַתִּי, וְלְהַדְבִּיק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ תְּמִיד בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִידַע שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְעַל-יְדֵי שְׁמִדְבָק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ תְּמִיד בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא זוֹכֶה לְהַעֲלוֹת אֶת קוֹל רִגְלֵי הַקְּדוּשָׁה אֶל שְׂרָשׁוֹ, כִּי בְּאֵמַת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכֵלִית, וּמְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׁזֶה סוּד הַנְּבוּאָה וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. וּבְאֵמַת מִי שְׁלוֹמֵד הַרְבֵּה בְּתוֹרָה זוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מְזַדְבֵּף לוֹ הַמְּדַמָּה, כִּי כָל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת אֲשֶׁר עוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הוּא רַק מְחַמַּת כַּח הַמְּדַמָּה שְׁתוֹפֵס אוֹתוֹ, אֲבָל תַּכְף-וּמְיָד כְּשׁוֹזֹכָה לְהַדְבִּיק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְבַּטֵּל הַמְּדַמָּה שְׁלוֹ, וְזוֹכֶה לְהַשִּׁיג רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבַר וְדַבָּר, כִּי בְּאֵמַת בְּכָל דְּבַר וְדַבָּר מְפָרְטֵי הַבְּרִיאָה יֵשׁ בּוֹ נִצּוּץ אֱלֹקֵי הַמְּחַיֶּה אֶת הַדְּבַר הַזֶּה, וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְנִצּוּץ הַזֶּה, הֵינּוּ הַחַיּוֹת אֱלֹקוֹת הַמְּחַיֶּה אֶת אוֹתוֹ הַדְּבַר, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לְדַבָּר הַזֶּה עֲלִיָּה. וּבְזֶה יְכוּלִים לְהִבִּין מֵאִמְרָם ז"ל, שְׁאִמְרוּ (שְׁבַת קמ:): אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֲנָא לֹא בַעֲנִיּוֹתִי אֲכֵלִי

קצב   אֲשֶׁר   א' תקסג   בַּנְחַל

יִרְקָא, וְלֹא בַעֲתִירוֹתַי אֲכָלִי יִרְקָא, בַּעֲנִיּוֹתַי — מִשּׁוּם דְּגֵרִיר, בַּעֲתִירוֹתַי — דְּאִמְנָא: הֵיכָא דְעֵייל יִרְקָא לִיעוּל בְּשָׂרָא וְכוּרִיר הֵינּוּ כְּמוֹ שְׂאֲמֵרְנוּ, אֲשֶׁר בְּכָל הַנְּבֻרָאִים יֵשׁ נִצּוּץ אֱלֹקֵי שְׁהוּא קִיּוּמָם, וְהַתְּעֻלוֹת כַּח אֱלֹקֵי הַזֶּה הוּא עַל-יְדֵי שְׂאֲדָם בְּעַת הָאֲכִילָה מַעֲלָה אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְהֵנָּה בְּבַעֲלֵי חַיִּים הַנִּצּוּץ כַּח אֱלֹקֵי יוֹתֵר גְּדוֹל מִבְּחִינַת הַצּוּמָח, וְכֵן בְּמִין הַצּוּמָח וּבְפָרֵי הָאֵילָן שְׂרָאוּי לְמֵאֲכָל הַנִּצּוּץ יוֹתֵר גְּדוֹל מִבְּחִינַת הַיִּרְקוֹת, כִּי בְּכָל מָה שֶׁהַנִּצּוּץ יוֹתֵר גְּדוֹל, עַל-יְדֵי-זֶה נִקַּל יוֹתֵר לְהַעֲלוֹתוֹ, וְאִין לְחוּשׁ שְׂיִגְרָר אַחַר הַחֲמֻרִיּוֹת שֶׁל הַדְּבָר, וְזֶה מָה שְׂאֲמַר הַתַּנָּא: בַּעֲנִיּוֹתַי — כְּשֶׁהֵייתִי עֲנִי בְּדַעַת, לֹא אֲכָלִי יִרְקָא מִשּׁוּם דְּגֵרִיר, הֵינּוּ שְׂמִסְכָּן לְהִיּוֹת נִגְרָר אַחַר הַחֲמֻרִיּוֹת שְׂבוּ, וּבַעֲתִירוֹתַי לֹא אֲכָלִי יִרְקָא... בְּאַתְרָא דְעֵיל יִרְקָא לִיעוּל בְּשָׂרָא וְכוּרִיר, שֶׁהַנִּצּוּץ בָּהֶם יוֹתֵר גְּדוֹל. וְזוֹ עֲבוּדַת הַצַּדִּיקִים שְׂמוּצָאִים אֶת הָאֱלֹקוֹת בְּכָל דְּבָר וְדְבָר, וְאִפְלוּ בְּאֲכִילָה הֵם מוּצָאִים אֶת נִקְדַּת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן דִּיקָא בְּעַת אֲכִילַת הַצַּדִּיקִים נַעֲשֶׂה יַחֲוּד בֵּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתֵיהּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן סב), כִּי אִז נִתְגַּלָּה לָהֶם אֲנִפֵי שְׂכִינְתָא אֲפִין בְּאֲפִין.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיִּקָּר, לְדְבָרִים כְּאֵלוֹ רְאוּי לָנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, שְׂמִגְשָׁמִים וּקְטַנֵי עֶרְךָ כְּמִנּוּ יְכוּלִים לְדְבָר וּלְסַלְסַל מְגֻלוּיִים כְּאֵלוֹ שְׂמִגְלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר סוּף כָּל סוּף אֲנַחְנוּ אֲנָשִׁים פְּגוּמִים וְרַחוּקִים מִהַקְּדוּשָׁה לְגַמְרֵי, וּפְהָ מְאִיר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל גַּם-כֵּן הָאֲרוֹת גְּדוּלוֹת כְּאֵלוֹ שְׂגָם לָנוּ תְהִיָּה הַשְּׂגָה בְּדְבָרִים כְּאֵלוֹ; וְלִכֵּן רְאֵה לְשִׂמְחָה מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֶךָ עַל אֲשֶׁר בַּנְחַל שָׂם חֶלְקֶךָ וְגוֹרְלֶךָ, וְאֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

(ר) אָנִי, לֹא בַּעֲנִיּוֹתַי אֲכָלִיתִי יִרְקָא, וְלֹא בַּעֲשִׂירוֹתַי אֲכָלִיתִי יִרְקָא, בַּעֲנִיּוֹתַי — מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְעוֹרֵר תְּאֻבוֹן, וּבַעֲשִׂירוֹתַי — שְׂאֲמֵרֵתִי בְּמָקוֹם שְׂנוּכְנָס יִרְקָא, שְׂיִכְנָסוּ בְּשָׂר וְדָגִים.

אָשֶׁר א' תְּקַסֵּד — א' תְּקַסֵּה בְּנַחַל קַצָּה
א' תְּקַסֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְזֵרוֹ עֲצָמָךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי הָעֵקֶר הוּא
הַזְּרִיזוֹת, וּבִפְרֹט בְּחוּר צָעִיר צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּמִדַּת הַזְּרִיזוֹת,
וְכֹל מֵה שֶׁהוּא זְרִיז בְּיִתְרָה הוּא מְצַלִּיחַ בְּיִתְרָה, וְלִכְּנֹן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן
רַק תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת זְרִיז, וְאִז תִּצְלִיחַ וְרַכְּבָה תָּמִיד.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי זֶה מְאֹד מְסַגֵּל לְנַשְׁמָה, וְכֹל מִי
שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת זוֹכֵה לְזִפְּךָ וּלְצַחְצַח אֶת נַשְׁמָתוֹ עַד מְאֹד.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקַסֵּה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת שְׁאָבִיךָ וְהֵרָאשׁ יְשִׁיבָה וְכוּ' רוֹצִים לְדַבֵּר לְךָ נִכְבְּדוֹת
וְכוּ', רְאֵה לְגַמֵּר אֶת זֶה כְּמָה שְׁיִוִּתֵר מֵהֵר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד
מְאֹד שְׁלֹא יִבְאוּ אֵלָיו פְּלֶג גּוֹף, הֵינּוּ בְּחוּר רִנָּה. וּפַעַם אַחַת כָּא אֵלָיו
בְּחוּר צָעִיר, וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: אֵינִי רוֹצֵה לְרֹאוֹת אוֹתְךָ עַד
שֶׁתַּחַתֵּן; כִּי אֲצַל רַבְּנוּ ז"ל הִיָּה הָעֵקֶר אַבְרָהָם, כִּי בְּחוּר שְׁשֵׁרוּי בְּלֹא
אִשָּׁה, שְׁרוּי בְּחֻטָּא, וְחֻמְנָא לְצַלָּן. וּבְאֵמַת בְּמִדְרָשׁ (אֵיכָה רַבָּה, פְּרָשָׁה
ג', סִימָן ט') מוֹבָא: "טוֹב לְגַבֵּר כִּי יִשָּׂא עַל בְּנֵעוּרָיו" (אֵיכָה ג', כו), עַל

קצד אָשֶׁר א' תקסו בַּנְחָל

תּוֹרָה, עַל אֵשֶׁה, עַל מְלֹאכָה, הֲרִי לָךְ שְׂאֵדָם צָרִיף עוֹד בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל תּוֹרָה, עַל אֵשֶׁה, עַל מְלֹאכָה לְפָרְנֵס אוֹתָם, וּבְנֻדָּאֵי אִם זֹכִים לְהִתְבּוֹדֵד הִרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּלְהִרְבּוֹת בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, אִזּוֹ נִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ מֵאֲמָרָם ו"ל (אָבוֹת, פָּרָק ג'): כֹּל הַמְקַבֵּל עָלָיו עַל תּוֹרָה מֵעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֲרִץ. עַל-כָּל-פָּנִים אִיף שֶׁהוּא רָאָה לְגַמֵּר אֶת הַשְּׂדוּף תַּכְּף-וּמִיד לְשֵׁם שְׁמַיִם, כִּי אֲצֹל רַבְנוּ ו"ל הִיָּה דְבָר זֶה מְאֹד מְאֹד עֵקֶר, וְאִתָּה צָרִיף לְדַעַת, שְׁפָל מֵה שֶׁתִּתְבַּגֵּר יוֹתֵר תַּחֲטָא יוֹתֵר בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, אֲשֶׁר הַחֲטָא הַזֶּה הוּא חֲטָא חֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, וְהִנֵּה מְדַבֵּר לָךְ שְׂדוּף, לְמָה לֹא תִקַּבֵּל אֶת הַשְּׂדוּף בְּשִׁבִיל שְׂטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת, אֲלֹא רָאָה לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׁיֹתֵר מֵהַר, וְאִזּוֹ תִהְיֶה נֹקֵי מֵעֲבָרוֹת.

אֲנִי מְקַנְהָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּשְׁמַע בְּקוֹלִי, וְאִזּוֹ לֹא תִתְחַרֵּט לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקסו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּרֵאשִׁית ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים לִי ... גַּרְם יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם וְכוּ' וְכוּ', וְהִנֵּה בְּעֵצָם הָעֲנִין אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְהַפְגִּס בְּזֶה בּוֹכּוֹחִים, כִּי כָל זְמַן שְׂאֲנִי אֲחִיָּה אֲנִי אֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֶת דַּעַת רַבְנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר, וְאֲנִי אוֹמֵר לָכֶם עַכְשָׁו, שֶׁעוֹד יִגִיעַ הַיּוֹם שֶׁיִּדְפְּסוּ מְלִיוֹנִים מִסְפָּרֵי רַבְנוּ ו"ל, וְאִף שֶׁנִּרְאָה כֹּל זֶה אֲצִלְכֶם לְצַחֵק, כִּי אַתֶּם רוֹדְפִים אוֹתִי עַל שׁוֹם דְּבָר, וְאַתֶּם מֵעַלִּילִים עָלַי שְׂאֲנִי הוֹלֵךְ וּמִפִּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְנוּ ו"ל בְּרַחֲבוֹת וּבְשִׁנּוּקִים וְכוּ' וְגוֹרְמִים חֲלוּל הַשֵּׁם וְכוּ', אוֹי לָכֶם וְאוֹי לְנַפְשְׁכֶם אִם זֶה נִקְרָא חֲלוּל הַשֵּׁם, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם מְדַפְּסִים כֹּל מִיְנֵי זָבָל, עֲתוֹנִים

אֲשֶׁר   א' תקסו   בַּנְחַל   קצה

המלאים לשון־הרע, רכילות וליצנות, המלאים גאווה וכפירות ואפיקורסות, ועל זה אין אתם מדברים, רק שאני מדפיס ספרי רבנו ז"ל, ומפיצם ברחובות ובשוקים וכו' וכו', זה אתם מקטרגים.

מה שאתם אומרים למה אין לי אנשים וכו', תהלה לאל, אני צריך אנשים, וכבר ידוע ומפורסם לכם מה שגלה רבנו ז"ל (ספורי מעשיות, מעשה י"ג, מיום ו'): אחד התפאר שהוא נושא במח שלו אלפים ורכבות אנשים וכו' וכו', וצחקו ממנו ואמרו כי אנשים אינם כלום והוא אינו כלום וכו', ופעם אחת ראיתי הר שהיה מנח עליו זבל וטנוף, והיה חדוש אצלי מהיכן בא על ההר הזה כל־כף הרבה זבל וטנוף, והיה שם אדם אחד אצל אותו ההר, ואמר כל זה ממני, כי אותו האדם היה יושב שם אצל אותו ההר, והשליך שם תמיד על אותו ההר זבל וטנוף שלו מאכילה ושתייה שלו וטנף שם, עד שעל ידו נתרבה הזבל והטנוף שם על אותו ההר נמצא, שזה האיש הוא מעוט המחזיק את המרבה וכו', כן הוא מי שמתפאר שיש לו הרבה אנשים, עיני שם; ובאמת זה המובא במדרש (איכה רבה, פ"ד, ג', סימן ה') על פסוק (איכה ג', יג): "הביא בכליותי בני אשפתו", שמואל אמר — אלו בני־אדם שאוכלים הרבה ומוציאים אשפות הביאן אלי וכו', עיני שם; הרי שלכם לפניכם, פה לא מדברים מאנשים, פה מדברים שצריכים להחזיר את עם ישראל בתשובה, הערב־רב מתפשט מאד בארצנו הקדושה, והקלפה הזו לקדה במצודתה את כלל נשמות ישראל, כי אין אחד שיהיה נקי מהכפירות ואפיקורסות של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח', יז), והבעל תפלה שהוא רבנו ז"ל בא לעקר דבר זה, ומחזיר בכלם אשר אין שום דבר אחר בזה העולם רק לעבד את הקדוש־ברוך־הוא, וצריכים לגלות ולפרסם את דברי הבעל תפלה. אתם עוד אומרים עלי שאני גורם חלול השם? אוי לכם ואוי לנפשכם, אני מצפצף עליכם, כי כל זמן שאני חי אגלה ואפרסם את דעת רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה, ואז תראו שעוד יבוא היום שיבואו לכל הפחות מליון אנשים על ראש השנה לרבנו ז"ל בעיר אומן, ואף שזה עכשו חלום גדול, יראו עינינו וישמח לבנו

קצו אשר א' תקסז בנחל

ותגל נפשנו בישועתו יתברך, ומי יודע אם אתם תזכו לראות את זה, וכן עוד יבוא היום שלא יהיה בית שלא יהיה שם ספרי רבנו ז"ל.

ועל-כן כל מה שכתבתם עלי זה בטל ומבטל, ואני מצפצף עליכם, וכל זמן שאחיה אגלה ואפרסם את דעת רבנו ז"ל, ולא עוד אלא שאקים תלמידים כאלו שגם הם ידפיסו ויפיצו את אור רבנו ז"ל בעולם.

תאמינו לי שראוי לכם לחזור בתשובה שלמה ולהתחיל להתבודד עצמכם ולכפות על חטאת נעורייכם, כי אחרת לא הייתם כותבים לי חרופין וגדופין ובזיונות כאלו, אשר באמת אני מתפעל מכם כלל. תהלה לאל, כל אלו שעברו דרך ביתי והתקרובו על ידי אל רבנו ז"ל, יש להם פנים אחרות לגמרי, הם שוקדים בתורה על-פי דרך הלימוד של רבנו ז"ל, והם עוסקים הרבה בתפלה והתבודדות וקמים בחצות, והכל בהצנע לכת, ואף אחד לא יודע מזה.

אני מקנה שתחזרו בתשובה שלמה על כל מה שכתבתם.

המצפה לשמע מכם בקרוב...

א' תקסז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר בראשית ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור, יניק וחכים, הרוצה להאיר עצמו באור האורות של הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לשמר מאד מאד על הזמן ובפרט לשמר על זמני השנה, כי רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד ללכת לישן מקדם, וכן היו נוהגים

אֲשֶׁר   א' תקסח   בַּנְחַל   קצו

אנשי שלומנו היקרים באומן, שתכף-ומיד אחר תפלת ערבית הלכו לישן כדי לקום קדם אור היום, ומי שזכה קם בשעת חצות, ומי שלא זכה אז קם לכל הפחות בשעה שלש לפנות בקר, ולמד עד תפלת התיקין, ולכן ראה מאד מאד לשמר את זמני השנה. ואנשי שלומנו היו רגילים לומר: מי שהולך לישן מקדם וקם מקדם ומתפלל ותיקין, יש לו אריכות ימים, הינו שכל יום ויום נתארך לו ביותר; ועל-כן ראה לשמר מאד על זמני השנה, ואל תבטל את הזמן בלילה, שאז מתגבר היצר הרע מאד מאד על בחור צעיר לבטל את הזמן בפטפוטי דברים בטלים וכו' וכו', ומסתובב ואינו יודע מה לעשות עם הזמן וכו' וכו', וזה מביא אותו אחר-כך לכל מיני עברות שבעולם, כי הבטלה מביאה לידי זמה ולידי שעמום (כתבות נט). ולכן ראה ללכת לישן בכל לילה מקדם, ועל-ידי-זה תוכל לקום קדם אור היום, ותתבודד עצמך עמו ותברך ותרבה בתפלה ובקשה, וכן תתמיד בלמוד התורה הקדושה, ואחר-כך תלך לבית-הכנסת להתפלל במנין דיקא, ואם תתנהג בצורה כזו, אז תצליח דרכך תמיד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקסח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי שבת-קדש לסדר בראשית ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וכן את הפתקים שהיו שם בצרור הפסך להדפסה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

אודות שאתה שואל בענין אחיך הצעיר ממך שמתרשל בתפלה בצבור וכו' וכו', ראה לקרב אותו אל דרכי רבנו ז"ל, ואל תצעק

קצח   אֲשֶׁר   א' תקסט   בַּנְחָל

עָלִיו וְאֵל תִּלְךָ עִמּוֹ בְיַד קָשָׁה, כִּי כִּמּוֹ שְׂאֵתָה לֹא רוּצָה שְׂיִלְכוּ אִתְּךָ
בְיַד קָשָׁה וְשֵׁלֵא יִדְחֲקוּ עֲלֶיךָ, כֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה לְאַחֶיךָ הַקָּטָן,
אֲדַרְבָּה רְאֵה לְקַרְבוֹ אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּלְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבוּרִים בְּנִחָת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְקַרְבוֹ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר אֵין
עוֹד טוֹב מְזֵה, וְזֶה הֵיִסוּד אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל — לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ;
אֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזַק בְּזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נֶחַ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה רוּצָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵתָה חִפְּץ לְהִתְמִיד
בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין דְּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, כִּי בְּאַמַּת
עָקַר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק עַל-יְדֵי הַתְּמַדָּת סִפְרָיו
הַקְּדוֹשִׁים, עַד שְׂיִהְיֶה בְּקִי בָהֶם וְיִדַע אוֹתָם בְּעַל-פִּיהַ מִמֶּשׁ, הֵן
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, הֵן בְּסִפְרוֹי-מַעֲשֵׂיֹת וְהֵן בְּסִפְרֵי הַמַּדּוֹת וְהֵן
בְּשִׁיחּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְזֶה נִקְרָא מְקַרֵּב אֲמַתִּי.

כִּלְךָ מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת שְׂיִשׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם בְּכִלְלִיּוֹת, וְכֵן אֶפְלוּ בֵּין
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפִרְטִיּוֹת, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לִקְוֹטֵי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק א', סִימָן כה), אֲשֶׁר עֲכָשׁוּ הַיָּצֵר הָרַע נִקְרָא כַח הַמְּדַמָּה, כִּי בָּא
אֶל הָאָדָם עִם כָּל מִינֵי דְּמִיוֹנוֹת. וּבְאַמַּת כְּשׁוֹזָכִים לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, אֲזִי אָדָם מְנַקֵּה אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל מִינֵי דְּמִיוֹנוֹת; וְלִכֵּן רְאֵה

אָשֶׁר   א' תַּקַּע   בְּנַחֵל   קִצֵּט

להתמיד ביותר בספרי רבנו ז"ל, ואל יחסר לך יום אחד מבלי ללמוד שעור קבוע בספרי רבנו ז"ל, ושם תראה מה זו חסידות ברסלב, ואל יטעה אותך וכו' וכו'; כי באמת חסידות ברסלב היא לקרב את האדם רק אליו ותברך על דרך התם והפשוט באמונה פשוטה בו ותברך, ולהיות רגיל לדבר הרבה עמו ותברך באשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בלי שום תכמות כלל, וזה עקר מעלת בר ישראל — כשמשלק את שכלו ותכמתו לגמרי, ומאמין באמונה פשוטה בו ותברך אשר אין בלעדיו ותברך כלל, והוא ותברך מתייה ומנהיה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא, והאדם צריך להכלל לגמרי בעצמיות אלקותו ותברך. ובאמת אסור להיות חכם כלל, רק להתבטל לגמרי אליו ותברך, ואז יצליח דרכו תמיד.

הקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך, ואם תתמיד בספרי רבנו ז"ל, אז תראה מהי חסידות ברסלב.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תַּקַּע.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר נח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לדיבך את עצמך בו ותברך, ותדע אשר אין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, וצריכים לחזור הרבה באמונה הקדושה ולהסתתר בסתר צל פנפיו ותברך, ולא לשאל שום קשיות אחריו ותברך, כי כל הקשיות באות לאדם רק מחמת עוונותיו המרבים, ובפרט בפגמי הברית, שחטא ופגם בהוצאת זרע לבטלה וכו' וכו', שעל-ידי-זה עולים לו ספקות וקשיות על הקדוש-ברוך-הוא. עקר

שְׁלֵמוֹת בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא בְּשׁוּבָה לְבִטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא לְשָׂאֵל שׁוֹם קְשִׁיּוֹת, וְלִידַע שְׂכָף גְּזֵרָה חֲכָמָתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, וּמָה שֵׁיִשׁ לוֹ לַעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
 כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן עַל
 נַפְשׁוֹ, וְאָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבַעְעוֹלָם, וּבִפְרֹט בְּדוֹר הַזֶּה
 שְׂעוּלִים כָּל מִינֵי קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת וְכוּ' וְכוּ', צְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה אֶת
 הַתּוֹרָה בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב, וְלוֹמַר עֲלֶיהָ הַתְּפִלָּה, וְזֶה
 מוֹעִיל מְאֹד מְאֹד לְסַלֵּק וּלְבִטֵּל מֵעֲצָמוֹ אֶת הַקְּשִׁיּוֹת וְהַסְּפָקוֹת
 הַמְּסַבְּבִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַשְׁתַּדֵּל לְגַדֵּב בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרוּטוֹת לְצַדִּיקָה
 לְהַדְפֹּסֵת סְפָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל, וּמַעֲלַת הַצְּדִיקָה אֵין לְתַאֲרֵי וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל,
 וּבִפְרֹט כְּשֶׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי רַבִּים, הַצְּדִיקָה הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַצְּדִיקוֹת,
 וְעַל-כֵּן רְאֵה שְׂיִהְיֶה לָּךְ חֶלֶק בְּהַדְפֹּסֵת סְפָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל.

אַתָּה יָכוֹל לְשַׁלַּח אֵלַי אֶת הַכֶּסֶף וּבְעֲזָרְתוֹ יִתְבָּרַךְ יִלְךָ רַק
 לְהַדְפֹּסָה, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, כָּל עֲסָקְנּוֹ הוּא רַק לְהַדְפֹּסֵת סְפָרֵי רַבְנּוֹ
 ז"ל.

רַק חֲזוּק וְאַמֵּץ, וְאֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׂבַעְעוֹלָם,
 תַּתְּמִיד בְּכָל יוֹם בְּמִקְרָא: חֲמֵשׁ וְרִשְׁמֵי עִם הַתְּרַגּוּם, בְּמִשְׁנֵה
 עַל-כָּל-פָּנִים פָּרַק אֶחָד, אוֹ גָּמְרָא עַל-כָּל-פָּנִים דִּף הַיּוֹמִי וּבְמִדְרָשׁ
 בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבִיעִי, וְכֵן תַּתְּמִיד בְּלַמּוּד שְׁלַחַן עָרוּף, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד
 הִזְהִירָנוּ רַבְנּוֹ ז"ל לְלַמֵּד שְׁלַחַן עָרוּף אֶפְלוּ מְעַט דְּמַעַט, וּבִלְבָד
 שִׁילְמַד בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ הִלְכָה פְּסוּקָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעא.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי,

אֲשֶׁר   א' תקעא   בַּנְחַל   רא

שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ
יְכוֹ' וְכוֹ'.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵין טוֹב מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שְׂאָדָם
צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּמִקּוֹם פְּנוּי שְׂאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְיֵשֵׁב
שָׁם, וְיָשִׁיחַ וַיִּסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְּבַרְךָ כַּאֲשֶׁר יִסְפֹּר
אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִאֲמִין לִי שְׁלֵשֶׁת בְּחֵדֵר מִיַּחַד
בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, אֲבָל עַל זֶה
צָרִיךְ זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי לֹא כָּל אֶחָד יִכּוֹל לְשַׁבֵּת בְּחֵדֵר לְבַד,
וּבִפְרָט שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, וְרַבְּנוֹ ז"ל בְּעֲצָמוֹ גָּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר בֵּימֵי
נַעֲרֵיו הָיָה מְכָרַח לְעֵבֵד עַל עֲצָמוֹ שְׂיֵשֵׁב כָּל הַיּוֹם בְּחֵדֵר מִיַּחַד לְבַד,
כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל אָדָם רוּצָה לְבָרַח לַחוּץ, וְרֵאִיתִי בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא
"תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף" (פְּרָשָׁה זו) שְׂמַדְבָּר מִתְּבַת נַח, שֶׁהִיא מְקוֹם
לְהַתְּבוּדוֹת, מִי שְׂנִכְנְסָה בּוֹ קִדְשָׁה וְטָהָרָה, הוּא רוּצָה לֵישֵׁב
בְּבִדּוּדוֹת וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּקוֹנוֹ, וְלִהְפָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בְּרוּךְ
הוּא, וּמִי שְׂעַדִּין רְחוּק מְכָל זֶה וְהוּא בְּעַל עֲבָרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן,
קִשָּׁה וְכָבֵד עָלָיו הַדְּבָר הַזֶּה וְכוֹ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן רָאָה לֵהִיּוֹת בְּרִיָּה,
וְתַחֲזוּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְטוֹב לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ
לֵישֵׁב עַל-כָּל-פְּנִים שְׂעָה אַחַת בְּחֵדֵר מִיַּחַד, אֲשֶׁר אֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם
וְלִלְמַד שָׁם וְלִהַתְּבוּדַד עֲצָמוֹ עִמוֹ יִתְּבַרְךָ, וְאַחֲרֵי-כֵן יוֹסִיף עוֹד חֲצִי
שְׂעָה וְעוֹד שְׂעָה, עַד שְׂבִמְשֵׁף שְׁנָה שְׁנָתִים אוֹ שְׁלֹשׁ יִהְיֶה כְּבָר רְגִיל
לְשַׁבֵּת פְּמָה שְׁעוֹת לְבַד בְּחֵדֵר, וְיַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וּבְדַבְּקוֹת
הַבוֹרָא יִתְּבַרְךָ שָׁמוּ.

נָא וְנָא אַל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוּם דְּבָר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה
שְׂבָעוּלָם, וְכָבֵר אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל, הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן וְהַחֲשֵׁק אַחֲרָיו
יִתְּבַרְךָ, וְלֹא לְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ, אֲלֵא אֵיךְ שְׂעוֹשִׂים עוֹשִׂים, הָעֵקֶר לֹא
לְהַתְּבַלְבֵּל כָּלֵל.

רָאָה לְדַבֵּר גַּם עִם בְּנֵי-אָדָם מִעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, אֲשֶׁר אֲצֵל

רב אָשׁר א' תקעב בַּנְחַל

רַבְּנֵנוּ ו"ל הָיָה דְבַר זֶה עֶקֶר גָּדוֹל, שְׁצָרִיךְ לְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּכָל יוֹם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁקֹּנֶה לְעֲצֹמוֹ חֵבֵר טוֹב וּמְדַבֵּר עִמוֹ בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר. לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְאַל תִּפְּל בְּיֵאוּשׁ וּבַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי כָּךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת, מִי שֶׁעוֹסֵק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, הוּא צָרִיךְ לְסַבֵּל סָבֵל נוֹרָא מְאֹד, וְאֵף שֶׁהַדְּבַר הַזֶּה לֹא יוֹבֵן עַל-פִּי שְׂכָל, עִם כָּל זֹאת זוֹ הַמְצִיאוֹת, וּבְאַמַּת מוֹהַרְנ"ת ו"ל הָיָה רְגִיל לֹמֵר: אֲנַחְנוּ כְּמוֹ שְׁאַנְחָנוּ וְאַנְחָנוּ רוֹצִים עֲדִין לְהַחֲזִיק אֶת עֲצֻמָּנוּ בְּאוֹר כְּזֶה, בְּשִׁבִיל זֶה עוֹבֵר עָלֵינוּ מֵהַ שְׁעוֹבֵר. וְאִם מוֹהַרְנ"ת ו"ל, שֶׁהָיָה בְּעֲצֹמוֹ קְדוּשׁ עָלְיוֹן אָמַר דְּבַר זֶה, מֵהַ נֹאמַר אָנֹכִי?! וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כְּמוֹ שְׁמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֵק א', סִימָן ו'): כְּשֶׁהִנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה רוֹצָה לְהִתְאַחֵד בְּנִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, הַהִכָּרַח לְסַבֵּל חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין.

מֵה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַחֲרוּפִין וְהַגִּדּוּפִין הֵם מְנַת חֲלָקֵי מַדִּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְעָלֵי לְעַבֵּר הַשְּׁפָלוֹת וְדַבּוּרִים שְׁמַדְבָּרִים עָלֵי אִינְשֵׁי דְלָא מְעָלֵי, אֲנָשִׁים שְׁאַפְלוּ לֹא מִפִּירִים אוֹתִי וְלֹא רָאוּ אוֹתִי אֵף פַּעַם מְדַבְּרִים עָלֵי, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מַחֲזִיק מֵעַמָּד, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶּה תְּקוּנַי הַמְיָחֵד לְפָנַי יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת, שְׁאַסְבֵּל תְּרַפּוֹת וּבְזִיוּנוֹת. יַעֲזוּר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִמְתְּקוּ מִמֶּנִּי כָּל הַדִּינִים.

אֲשֶׁר   א' תקעג   בְּנַחֵל   רג

מה אמר לך, ידידי היקר, אצלי מחלט, שכל זמן שאני אחיה בזה העולם, אני אגלה ואפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ואני אדפיס ואחזר ואדפיס פעמים אין מספר ספרי רבנו ז"ל ואפיצם בזול גדול בכל העולם כלו, ולא רק זאת, אלא אעמיד תלמידים שגם הם ידפיסו ויפיצו את אור רבנו ז"ל, וככה ילך המשך שרשרת ארפה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סח), שאלו התלמידים צריכים לעשות עוד תלמידים, והתלמידים האחרים צריכים לעשות עוד תלמידים, וכך נמשכת דעת רבנו ז"ל בעולם, כי עקר השלמות הוא שהנשמה שהיא למעלה תהיה גם למטה, ואז כשכל הפונה הולכת בצורה כזו, אז מצליחים מאוד, ועל-כן תעשה כל מה שאתה יכול לעשות, העקר לא לפל בחלישות הדעת, והקדוש-ברוך-הוא בנדאי לא יעזב אותך. הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקעג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר נח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר. לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר ראה לשמר את עצמך מפעם וקפידות וכו' וכו', ותתאזר במדת הסבלנות, כי אי אפשר לעבר את זה העולם רק במדת הסבלנות, וכפי המוכן מדברי רבנו ז"ל, שדבר זה יכניס משיח בעולם; כי העולם הזה מלא צרות ויסורים ופגעי ומקרי הזמן, ואי אפשר לעבר את זה העולם אלא כשהוא סבלן ותתן גדול, ואיך זוכים להגיע לזה? מוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קנה), על-ידי תקף האמונה, כשאדם יש לו אמונה ברורה ומזככת בו יתברך, על-ידי-זה יש לו כח הגדל וכח הצומח, ושום דבר

שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יָכוֹל לַעֲקֹר אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ.

ועל-כֵּן רָאָה לְהַדְבִּיק אֶת עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע שְׁפָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת הוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן לָמָּה אֲתָה צָרִיךְ לְהִתְעַצְבֵּן, וְלָמָּה אֲתָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, וְלָמָּה אֲתָה צָרִיךְ לְצִאֲת וְלָרִיב וְכוּ' וְכוּ', אֲתָה בָּרַח לָךְ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ וְדַרְכָּךְ.

אֶת הַלְמוּד הָעֵמֶק הַזֶּה לְמַד אוֹתָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל. וּמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הִזְהָה תָּמִיד חוֹזֵר דְּבָרִים אֵלָיו לְפָנַי אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵין אֲתָה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַמְרִירוֹת וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ, הַחֲרוּפִין וְהַגְּדוּפִין וְהַעֲנִיּוֹת וְהַדְּחָקוֹת שְׁרַק עָבְרוּ עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְאִף עַל-פִּי-כֵן הִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה שֶׁהִתְקַרַּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, וְכָתַב אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְתִדַּשׁ בְּדַבְּרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְקָרַב הַמּוֹן אֲנָשִׁים אֶל דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל, וְהִחֲזִיק מֵעַמֵּד כָּל יָמָיו, אִף שֶׁהִיָּתָה לוֹ עֲנִיּוֹת כַּל-כָּף, שְׁלֹא הִזְהָה לוֹ מִמַּשׁ מַה לְאַכֹּל בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָה וְכוּ' וְכוּ', וְהַמְתַּנַּגְּדִים רָצוּ פְּשׁוּטוֹ כִּמְשֻׁמְעוֹ לְהַרְג אוֹתוֹ, וְעָשׂוּ כָּל מִינֵי תַחְבּוּלוֹת עַל-יְדֵי מְסִירוֹת לְמַסֵּר אוֹתוֹ לְהַמְלָכוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְכַמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים הִכְנִיסוּ אוֹתוֹ בְּבֵית סֵהָר וְכוּ' וְכוּ', וְהִזְהָה כְּפֹשַׁע בֵּינוֹ לְבֵין הַמְּנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהִזְהָה לְלַעַג וּלְקַלְס בְּעֵינָי כָּלָם, אִף שֶׁהוּא הִזְהָה הִיָּחִיד בְּכָל דּוֹרוֹ, וְאִף שֶׁהָיוּ אֵז תַּלְמִידֵי הַמַּגִּיד, עִם כָּל זֹאת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל עָלָה עַל כָּלָם, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר לוֹ פַּעַם רַבֵּנוּ ז"ל אֲתָה חַד בְּדַרְא בְּחַדוֹשִׁין דְּאוֹרְיָתָא וְכוּ' וְכוּ', וְאִף-עַל-פִּי-כֵן עַד הַיּוֹם שָׁמוּ שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל הוּא בֵּין הָעוֹלָם לְשִׁמְצָא, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן, כִּי בְּגִי-אָדָם מְדַבְּרִים הַרְבֵּה עַל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְאִף אֵלּוֹ הַמְתַּנַּגְּדִים שְׁאֵין לָהֶם עֲזוֹת לְדַבֵּר נֶגֶד רַבֵּנוּ ז"ל, עַל-כָּל-פָּנִים מוֹצִיאִים אֶת כָּל הַחֲצִים הָאֲרִסִּים נֶגֶד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה כְּבָר מֵאָה וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מֵאֵז שֶׁנִּפְטַר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בָּאֵין עֲרָךְ מַה שֶׁסָּבַל בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת חֲזַק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְלֹא רַק אֶת עֲצָמוֹ חֲזַק אֲלֵא חֲזַק אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַדְּפִיס וְהִדַּר אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּתַכְלִית הַהִדּוּר וְהִיָּפִי, וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ שְׁיּוּפִץ דְּבַר רַבֵּנוּ

אָשֶׁר   א' תקעד   בַּנְּחָל   רה

ו"ל בְּעוֹלָם; וְעַל-כֵּן גַּם עָלִינוּ לִילָף בְּדַרְכּוֹ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַף שְׁחֹזֵר עֲכָשׁוּ וְכָל מָה שֶׁעָבַר עַל מוֹהַרְנֵי ת"ו"ל עוֹבֵר עָלֵי וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תְּהִלָּה לְאֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹר לִי, שֵׁישׁ לִי תְּהִלָּה לְאֵל, קְבוּץ גְּדוֹל מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַמְּחַזְקִים עִמִּי, וְאַנְחֵנוּ לּוֹמְדִים בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמְחַזְקִים וּמְאַמְצִים אֶת עַצְמֵנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֹסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנֻכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִפְּגָם הַבְּרִית וְכוּ' וְכוּ'. מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, אַתָּה צָרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, פִּי עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל גַּם לְךָ יֵשׁ תִּקְוָה, וְהַעֲקָר תְּהִיָּה מְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ ו"ל. וְעַקֵּר הַהִתְקַשְּׁרוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל הוּא עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁתְּהִיָּה רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, וּבִפְרָט בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֲכָמְתוֹ שָׁם הוּא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: קצב, קעג), כִּי הַתּוֹרוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הֵם דַּעְתוֹ וְחֲכָמְתוֹ וְשְׁכָלוֹ שֶׁהִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בָּהֶם, עַל-כֵּן רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵז תִּפְגַּס בְּךָ דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל.

הִנֵּה יְדוּעַ אֲשֶׁר הַמְּבּוּל בָּא עַל-יְדֵי פְּגָם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ וְכוּ' וְכוּ', וְאַנּוּ רוֹאִים שֶׁבְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲזַ אָנוּ מְשַׁלְּיכִים אֶת כָּל הָעוֹנוֹת לַמַּיִם, בְּסוּד (מִיכָה ז'): "תְּשַׁלִּיף בְּמַצּוֹלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם", כִּי אֲזַ הוּא תְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה.

וְקָדַם הַפֶּסַח אָנוּ שׁוֹאֲבִים מִים שְׁלֵנוּ דִיקָא, שְׂאֵז הִיא תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְלוּשׁ וְלֵאפֹת אֶת הַמְצָה אֲלֵא עַל-יַדֵי מַיִם שְׁלֵנוּ, וְרוֹאִים שְׁעוֹשִׁים אֵז עֶסֶק גְּדוֹל עִם הַמַּיִם, הֵינּוּ עִם אוֹתָם הַמַּיִם שְׁזָרְקוּ בָהֶם אֶת הָעוֹנוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, זֶה נַעֲשֶׂה מַיִם לְלוּשׁ בָּהֶם אֶת הַמְצָה, כִּךְ אַחַר הַתְּשׁוּבָה מִיִּרְאָה בָּאָה תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, וְזֶה מֵה שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן כב), שֶׁמֶכַל הָעוֹנוֹת נַעֲשׂוֹת זְכוּת, "בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֶשׁ עוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינְנוּ", כִּי נִכְלָל בָּאֵיִן, עֵינֵי שָׁם; וְזֶה כֹּל הָעֵנִין שֶׁל טְבִילַת מְקוּהָ שֶׁהִזְהִירֵנוּ רַבֵּנוּ ו"ל מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר שֶׁהַדְּבָר הַרְאֵשׁוֹן לְתַקוּן הַבְּרִית הוּא מְקוּהָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּמִיד תַּצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאֲהָבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר נַח ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, גַר לְהַצְדִּיק נַחל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבֶיךָ הַיְקָרִים קִבַּלְתִּי זֶה כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, וּמֵרַב הַטְּרָדוֹת בִּירַח הָאֵיִתָּנִים — נִתְעַכֵּב, וְלֹא הִיָּה הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, מִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּח בִּי, בְּמָה שְׂאֵתָה מִבְּשָׂרֵנִי בְּכֹל פְּעַם בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת עַל הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שְׂאֵתָה זוֹכָה לְחֻטֵּף בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, וּתְהִלָּה לְאֵל, בְּאֵלוֹ הַשָּׁנִים זְכוּת לְסִיִּם כֹּל הַשָּׁס"ס, וְגַם בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ, תְּהִלָּה לְאֵל, אֵתָה אוֹחֲזוּ בְּסוּף אֲבָן הָעֶזֶר וְכו'. וְהַעֲקָר שֶׁקִּבַּלְתָּ עַל עֲצָמְךָ קִבְּלָה חֲזָקָה לֹא לְשׁוֹב אֶל הָרַע' שֶׁנִּתְרַגְּלָתָ בּוֹ וְכו'.

רָאָה גַם רָאָה אֶל מַה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי מַדַּת הַפְּשִׁיטוֹת וְהַתְּמִימוֹת, אֲשֶׁר הִיא הִיסוּדִית בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל. וּמוֹהֲרַנְ"ת ו"ל הַתְּאוּנָן קָדָם הַסְּתַלְקוֹתָיו: "וְאֵל אִיךָ וְאִגֹּן, אִיךָ הָאֵב נִישֵׁט גִּינוּג גִּילְעָרָנֵט, אִיךָ הָאֵב נִישֵׁט גִּינוּג גִּידְאוּוֹנֵט קָעֵן אִיךָ נִישֵׁט וְאִגֹּן, וְיִיֵל אִיךָ הָאֵב גְּעָהִיט דִּי צִיִּיט אָבְעֵר וְוֵעֵר וְוִיִּסֵט אוֹיֵב אִיךָ הָאֵב יוֹצֵא גִיוֹעֵן דָּעַם רַבִּינִים תְּמִימוֹת"ש, כִּי רַבְּנוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ "פֶּאֶרְוֹאֵס אִיז עָר גְּעֻקוּמְעֵן צוּ וִיִּין וְאִיךָ אִיז נָאֵר דּוֹרְךָ דִּי עֲבוּדָה פּוֹן פֶּרְאֶסְטִיק"ת, וּפְעַם אָמַר בְּלָשׁוֹן גְּעֻגוּעִים: "אִיִּי אִיִּי פֶּרְאֶסְטִיק" (עִין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קנ"ד).

וּבַפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת לְעֲבוּדָה הַקְּדוּשָׁה שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אִי אָפְשֵׁר לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ, כִּי אִם עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְכָל מַה שְׂזוּכָה לְהַשְׁלִיךְ חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ הַמְּדַמָּה, כְּמוֹ-כֵן מַרְבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזָה — "תְּמִימוֹת וְהַתְּבוּדוֹת", וְכָל מִי שֶׁהוּא תְּמִים בְּיֹתֵר, מְדַבֵּר יוֹתֵר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ, וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, ט): "נַח אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הִיָּה בְּדַרְתּוֹ, אֶת הָאֱלֹקִים הַתְּהַלֵּךְ נַח", וְיִקָּא עַל-יְדֵי שְׁהִיָּה אִישׁ צַדִּיק תְּמִים הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ בְּתַפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי כָל מַה שֶׁהָאָדָם אוֹחֵז בְּמַדְרַגַּת הַתְּמִימוֹת, כְּמוֹ-כֵן זוֹכֵה לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁיט בְּכָל דְּבָר (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן א'), וְיִוֹדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יְתַבְּרֶךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יְתַבְּרֶךָ, וְכָל מַה שֶׁלְּמִרְאָה עֵינָיו הוּא אֱלֻקוֹתָיו יְתַבְּרֶךָ בְּלְבוּשִׁים אֱלוֹ, כִּי אֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן פּוֹתַח פִּיו וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְּרֶךָ פֶּאֶשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, כִּי מֵאַחַר שֶׁנֶּחְקַק בְּדַעְתּוֹ בִּידִיעָה בְּרוּרָה שֶׁהוּא יְתַבְּרֶךָ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, כִּי (עִין לְקוּטִי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב): בְּאֵמֶת אִם הִיָּה יוֹדַע הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, שֶׁמֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, בּוֹדֵאי הִיָּה מְתַפְּלֵל

ש) שֶׁאֵינִי לֹא מִסְפִּיק לְמַדַּתִּי — אֵינִי יְכוּל, כִּי שְׁמַרְתִּי עַל הַזְּמַן, אֲכַל מִי יוֹדַע אִם יִצְאָתִי יְדִי חוֹבַת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל.
ת) לְמַה הַגִּיעַ אֶל עֵינָנו הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת.

בְּהִתְלַחֲבוֹת גְּדוּלָה, וְהִיָּה מְדַקְדָּק מְאֹד לְכוּן אֶת דְּבָרָיו, עֵין שָׁם.

וְזוֹ הִיָּתָה מְדַרְגַת נַח, שְׁתַּמִּיד הִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה קָשָׁר אֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא הִתְקַשְׁרוֹת הַחַיִּית וְהַנּוֹ"ן, וּמִצָּא ח"ן בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁקְּלָקְלוּ הָעוֹלָם בְּפִגְם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, "כִּי הַשְּׁחִית כָּל בְּשָׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ" (בְּרֵאשִׁית ו, יב), אָמַר לוֹ הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִבְנֶה תְּבָה. וְאֵיתָא בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ט'), כִּי הִיא תְּבַת הַתְּפִלָּה, לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת עִם נִקְדַת הָאֵמֶת שְׂבִלְכָבוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִירוּ לוֹ כָּל הַפְּתָחִים לְצֵאת מִחֲשָׁכוֹתוֹ (עֵין שָׁם, סִימָן קיב), וְכָל מֵה שְׂיִזְכֶּה לְדַבֵּר יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת, וְיִסְפֹּר לִפְנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת בְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְיוֹ, כְּמוֹ-כֵן יִזְכֶּה שְׂיֵאִירוּ לוֹ תְּבוֹת הַתְּפִלָּה, "צִהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבָּה" (בְּרֵאשִׁית ו, טז), וְיִזְכֶּה לְהַחֲיוֹת שְׁלֹשַׁת הָעוֹלָמוֹת: עֲשִׂיָּה, יְצִירָה, בְּרִיאָה, וְדִיקָא עַל-יְדֵי הַתְּבָה נִצּוֹל מִהַמְּבוּל מִיָּם. וְעַל-כֵּן מִי שְׂיִוְדַע נִגְעֵי לְכָבוֹ וּמְכַאוֹבֵי נַפְשׁוֹ בְּפִגְם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, וְעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׂעוֹבֵר בְּלְבוּלִים וְהַרְהוּרִים רָעִים, שְׂזֵהוּ מְבוּל מִיָּם (עֵין שָׁם, סִימָן מד), עֲצָתוֹ — שְׂיִרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וְיִסְפֹּר לִפְנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, בְּאֲשֶׁר מְדַבְּרִים שְׂנֵי חֲבָרִים, וְהִיָּה עַקְשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה, כִּי אִף שְׂיִבּוֹא לוֹ דְּבַר זֶה בְּכַבְדוֹת גְּדוּלָה, אִף-עַל-פִּי-כֵן יַעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְּעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם שְׂיִתְרַחֵב לְבוֹ, וְיִסְפֹּר לִפְנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל לְבוֹ, וּבְפִרְטִיּוֹת עַל-פִּי הָעֲצָה הַנּוֹרָאָה שְׂגָלָה לְנוֹ רַבְּנוּ ז"ל, וְהִיא "אֲזַמְרָה לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי" (שָׁם, סִימָן רפב), לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עִם כָּל נִקְדַת טוֹבָה שְׂיֵשׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבוֹ. וּבִיּוֹתֵר צָרִיף לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ, שְׂזִכֶּה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, וְהִיָּה אֲצִלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אֲשֶׁר בְּזֶה רְאוּי לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ כָּל הַשָּׁנָה, כִּי מִי שְׂהִיָּה אֲצֵל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, רְאוּי לוֹ לְשַׂמַּח כָּל הַשָּׁנָה (חַיֵּי-מִוְהַר"ן), "אֲכָלוּ מִעֲדֻנִּים וְשָׂתוּ מִמִּתְקִים, כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעוֹזְכֶם" (נַחֲמִיָּה ח, י), וְעַל-יְדֵי-זֶה שְׂיִחֲיָה אֶת עַצְמוֹ, בְּזֶה יֵאִירוּ לוֹ תְּבוֹת הַתְּפִלָּה, וְיֵשׁ לוֹמַר שְׂזוֹ כְּוִנַת "צִהַר תַּעֲשֶׂה לְתַבָּה", אִם אֵתָה

רוצה שיאירו תבות התפלה אצלך, תחיה את עצמך שהיית אצל הצדיק בראש השנה, צה"ר ראשי תבות: צדיק ראש השנה, ובאמת ראוי לנו להחיות את עצמנו מאד מאד כל השנה על נעם חלקנו שזכינו להתודע מהצדיק האמת, שהוא הרחמן האמת, הממשיך רחמנותו יתברך עלינו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), וזכנו להיות בצותא עם אנשי הקדושים בראש השנה הקדוש; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

העקר, חמדת לבבי, תעשה התחלה מרגע זה, וברח לך אליו יתברך, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ותהיה עקשן גדול על דבר זה, ולמען השם, אל תסתכל על שום בריה שבעולם יהיה מי שיהיה, אפה צריך רק להסתכל על עצמך ולחשב על תכליתך הנצחית לעצמך, והתמד בשעורים קבועים בסדרן כאשר נתרגלת. ולמען השם, אל תפגס בשום וכוחים עם שום בריה שבעולם, כי סוף כל סוף יבוא היום והשעה והרגע, שצטטרך לשוב אל ביתנו הנצחי, ומה ישאר מאתנו? רק אלו הנקודות טובות שזנקה לחטף בכל יום ויום, אפלו הן רק שערות קטנות, זה חלקנו וזו נחמתנו וזו תכליתנו. ובכלל טוב מאד להרגיל את עצמו בשמירת הדבור. וראיתי בספר "חמרא טבא", שתבת נח היתה בנויה כמנין לש"ן — שלש מאות אמה ארפה — ש', חמישים אמה רחבה — י', ושלשים אמה קומתה — ל', כי עקר התבה להנצל מכל פגעי ומקרי הזמן הוא על-ידי שמירת הלשון, וכמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח): "רוח סערה עשה דבור" (תהלים קמח, ח), עקר הרוח סערה שנתהנה במלח האדם הוא רק על-ידי פגם הדבור, עין שם; אשרינו ואשרי חלקנו, שיש לנו עצות נוראות ונפלאות כאלו, ותהלה לאל, אין אנו מתנגדים על אורות רוחניים כאלו, ובזה ראוי לנו לרקד בכל יום ויום, ובפרטיות אפה, שזכית להיות בארץ ישראל, אשר רבנו ז"ל אמר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כ'): מי שרוצה להיות איש ישראל, וילך תמיד מדרגה לדרגה, יסע לארץ ישראל, כי שם הוא התגלות

ר י אָשׁר א' תקעו בַּנְחַל

הַאֲמוּנָה בְּגִלּוּי נִפְלֵא, כִּי הוּא פִּלְטִין הַמְּלִךְ; וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְהַפְּךָ
בְּכָל פַּעַם אֶת הַיְגוֹן וְאֲנַחָה, וְתִרְקַד אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם
בְּקִבְיָעוֹת עֲצוּמָה, וְתִשְׁיֵר לְעֲצָמְךָ נִגּוּנִים שֶׁל שְׂמִחָה, כִּי זֶהוּ עֵקֶר
הַתְּכֵלִית שְׂאָדָם צְרִיךְ לְזָכוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה
עֲצוּמָה, וְיִתְעַנֵּג בְּעֲרֻבוֹת, יְדִידוֹת, נְעִימוֹת, זִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

נָא וְנָא לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלַי בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, וּבַכְּפָרְטִיּוֹת
שִׂיֵּצְאוּ לְאוֹר הַסְּפָרִים וְיִתְפַּשְׁטוּ בְּכָל הָעוֹלָם.

א' תקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיְקָר לִי,
שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה, יַעֲזוֹר לִּי
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם הַחַיִּים מְלֵאִים נִסְיוֹנוֹת
קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַחְזִיק מְעַמָּד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר
שְׂבָעוֹלָם, וְהַעֲקָר לְהַכְנִיס בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע
וְלַהוֹדִיעַ וְלַהֲנַדֵּעַ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְחַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת חַיּוֹת
אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכַפִּי שְׂמַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה יִשְׁבֵּר
מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַתְּאוּוֹת רָעוֹת.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר, הָאֲמַת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הִיא אֲמַת אַחֲרַת
לְגַמְרֵי, שְׂאִינָה מְצוּיָה בְּשׁוֹם מְקוֹם בְּעוֹלָם, וְכַבֵּר אִמַּר רַבְּנוּ ז"ל:
הַכְּנִסְתִּי בָכֶם אֲמַת כְּזוֹ שֶׁלֹּא תִרְצוּ לְהָרִים אֶת הָרֹאשׁ וְכוּ'. וּבְאֲמַת

אֲשֶׁר   א' תקעז   בְּנַחֵל   ריא

אֲנַחְנוּ רוֹאִים שְׂדֵבֵר רַבְּנוּ ז"ל הוּא גְלוּי אֱלָקוֹת בְּמַדְרֵגָה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה, כִּי אִי אֶפְשֶׁר לִפְתַּח אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲלֵא עַל-יַדֵּי שְׁנַגְלָה אֵלָיו אֱלָקוֹתָו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק בְּעַבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם וּבְכָל עֵת יִהְיֶה מִה שְׂיִהְיֶה וְיִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה, תְּמִיד יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, וְכַפִּי זֶה צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת הַדְּבוּר, שְׁלֹא יִלָּךְ חֵס וְשָׁלוֹם, לְבִטְלָה, אֲלֵא אֲדַרְבֵּה יְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לָזֶה.

רֵאָה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד מְשַׁנִּיּוֹת הַמְטָהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חִלּוּדָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת כָּל מְרִירוֹת לְבָבְךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, לוֹלֵא שְׁשַׁלַּח לָנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּדוּר הַזֶּה אֶת רַבְּנוּ ז"ל מִי יוֹדֵעַ אִם הִיְתָה לָנוּ פֶּעַם תְּקוּנָה, וּבְקִאֲמַת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִה שְׁעוֹבֵר, וְחָבַל מְאֹד שְׂדֵבֵר רַבְּנוּ ז"ל לֹא נִכְנַס בְּעוֹלָם, וְכָל תְּשׁוּקָתִי מִיּוֹם שְׁזִכִּיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק לְהַחֲדִיר אֶת לְמוּדוֹ הַטּוֹב בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַסֶּבֶל הַגָּדוֹל שְׁסוֹבְלִים וְאֶת הָעֲצוֹת הַיְקָרוֹת שְׁיִכּוּלִים לְקַבֵּל עַל-יַדֵּי רַבְּנוּ ז"ל, וְחָבַל חָבַל מְאֹד מְאֹד שְׁלֹא נִכְנַס דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן כָּל עַבּוּדָתִי וְכָל מְגַמְתִּי וְכוּ' וְכוּ' הוּא רַק לְהַפְיֵץ

את אור רבנו ז"ל בעולם.

ולכן איעצך ויהי אלקים עמך, וראה לקבץ לעצמך שעורים
 בסדרן בספרי "לקוטי-הלכות", אשר מוהרנ"ת ז"ל לא מניח את
 האדם לפל, ומי שקבוע חק ולא יעבר בלמוד "לקוטי-הלכות" בכל
 יום מבטח לו שישוב בתשובה שלמה, ובדאי על ספרו הקדוש
 והנורא "לקוטי-הלכות" סוכב מאמרם ז"ל (נדה עג.): "כל השונה
 הלכות בכל יום מבטח לו שהוא בן עולם הבא"; כי רבנו ז"ל גלה
 לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), שעקר שעשוע עולם הבא הוא
 לתדוש בתוך ההלכות, ועל-כן צריכים ללמד הרבה "לקוטי-
 הלכות", וכן צריכים להזהר מאד מאד ללמד הרבה שלחן ערוך,
 שמאד הזהירנו רבנו ז"ל על למוד זה יותר מפל הלמודים, ואמר,
 שכל בר ישראל מחיב ללמד פוסקים, פי על-ידי שלומדים הלכה,
 על-ידי-זה מבררים מעצמו את הרע מהטוב, הינו שהרע נופל
 והטוב נשאר, ומכל שכן שאם לומדים גם "לקוטי-הלכות" הוא
 מחיה את השלחן ערוך "ער מאכט לעבעדיג דעם שלחן ערוך", פי
 רואים בכל הלכה והלכה את האלקות שבתוך ההלכה, ועל-ידי-זה
 נמשך לבב בר ישראל אליו יתברך, ועל-כן אל תהיה בטלן, רק
 תחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ותלמד בכל יום "לקוטי
 הלכות" חק ולא יעבר, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך
 הקדוש-ברוך-הוא.

נא ונא אל תהיה בטלן, אלא ברח לך למקום פנוי שאין שם
 בני-אדם, ותגנב בכל יום על-כל-פנים חמש דקות בכל שעה,
 ותדבר אליו יתברך ותשוח ותספר לפניו יתברך את כל אשר עם
 לבך, ודיקא על-ידי-זה תזכה להנצל משטף מים רבים של הבלי
 העולם הזה.

נא ונא ראה לחבר את עצמך עם אנשי שלומנו היקרים, חסדי
 ברסלב האמתיים, שאינם מטעים את עצמם כלל, וצריכים על זה
 הרבה תפלה ובקשה שלא יחבר את עצמו עם מצרעים ובועלי
 מחלקת כו' וכו', אלא עם אברכים עובדי השם, שאינם רוצים שום

אֲשֶׁר   א' תקעח   בַּנְחָל   ריג

דָּבָר רַק אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִשְׁתוֹקְקִים תָּמִיד בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאֵמֶת עֲנִין הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִים עוֹלִים עַל הַכֹּל, וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ, אֲשֶׁר הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ רַק לְרִצּוֹת וְלָרְצוֹת וְעוֹלֵין אֶת הַרְצוֹן וְעוֹלֵין וְכוּ' וְכוּ', כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ רִצּוֹן חֲזַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְיִתְשׂוּקָה עֲצוּמָה, הוּא כָּבֵד לֹא רוֹצֶה שׁוּם דָּבָר רַק אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצוּמוֹ, וְאֵז הוּא נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְגִיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ, שָׂאִין לוֹ רִצּוֹנוֹת אַחֲרֵים רַק כָּל רִצּוֹנוֹ וּמְגַמְתּוֹ הוּא לְהַכְּלִל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתְּבְּךָ בְּצִרוּף מִכְתָּב הַבְּחִוּרִים הַמְקַנְיִים הַחֲדָשִׁים.

מָה אִמַּר לָכֶם, רְאוּ לְחֲזֹק אֵת עֲצָמְכֶם בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עַז וְאֵל תִּטְעוּ אֵת עֲצָמְכֶם, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (שיחות-הר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֵּנִי, שְׁלֹא יִטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם הִנֵּה מִטְעֶה מְאֹד מְאֹד, וּצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְהִתְנוּעַד בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר מִרְבְּנוּ ז"ל, כִּי הַדְּבֹר בְּעֲצוּמוֹ שֶׁמְדַבֵּר מִרְבְּנוּ ז"ל מְכַנֵּס בְּאָדָם תְּשׂוּקָה עֲצוּמָה לְחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֶה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם מִרְבְּנוּ ז"ל, הֵן עִם חֶבֶר טוֹב וְהֵן עִם תְּלַמִּידִים, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח), אֲשֶׁר הַתְּלַמִּידִים הָאֵלּוּ יַעֲשׂוּ תְּלַמִּידִים אַחֲרֵים, וְהַתְּלַמִּידִים יַעֲשׂוּ תְּלַמִּידִים אַחֲרֵים, כִּי מִדּוֹר דּוֹר, כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד, שֶׁדְּבָרָיו יִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל תְּפוצוֹת יִשְׂרָאֵל, דְּעַד רַבֵּי הָאֵט גִּיּוֹאֵלְט אֵז זֵיין זַאךְ זַאל אַרֵיִינְגֵיין אֵין דְּעַר

ריד   אָשֶׁר   א' תקעט   בַּנְחָל

וועלט"; וְלִכְּנֵן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לַעְזוֹר לְזֶה. וְלִכְּנֵן רָאוּ לְהִתְאַסֵּף בְּיַחַד מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּמָקוֹם סֵתֵר וּלְדַבֵּר הַרְבֵּה מַעֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְלֹא צָרִיךְ לְלַכֵּת רֹאשׁ בְּרֹאשׁ וְכוּ' וְכוּ', כִּי כָּלֵל זֶה מִנְּחָ בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, מִי שֶׁהוֹלֵךְ עִם עֲזוֹת לְבִסּוֹף הוּא נוֹפֵל וְכוּ', כִּי הָעֲזוֹת הֵיא מְלֻכּוֹתָא בְּלֹא תְּגָא (סְנֵהֲדִירִין קה.), וְאִין לְזֶה שׁוּם קִיוּם, וּבְכָלֵל דְּבַר רַבְּנֵנוּ ו"ל הוּא דֶּרֶךְ אֶרֶץ עֲמָקָה, "עֲמַק עֲמַק מִי יִמְצְאוּנוּ" (קִהְלֵת ט, כד), כִּי בְּאַמֵּת אִם מַחְדִּירִים בְּעֲצָמָן אֵת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִודָעִים אֲשֶׁר אִין בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, אֲזִי יוֹשְׁבִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוּל.

אָנִי מְקַנֶּה שֶׁתַּעֲשׂוּ אִיזוֹ דֶּרֶךְ לְכוּא אֶל מַחְנֵנוּ בְּלֵיל רְבִיעִי, שְׁאֲז אָנִי לוֹמֵד בְּרַבִּים סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וּבְיַחַד מִתְחַזְּקִים, וְזֶה יִהְיֶה טוֹב לְכַלְכֵּם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקעט.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לִידִידֵי הַיְקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, אֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעַתִּיק וְכוּ' ... נְרוּ יְאִיר.

מְכַתְּבֶךָ הָאָרֶץ קִבְּלָתִי זֶה יוֹתֵר מַחְדָּשׁ, אָף לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבֶךָ, וּבְכַפֵּרְט שְׁהִיִּיתִי מְסַפֵּק אִם לַעֲנוֹת לָךְ אוֹ לֹא, כִּי פֶשֶׁנְּכָנִים מַחְנֵנוּ וְדַעַתָּנוּ בְּשִׁטּוֹת פְּאֵלוּ נִהְיָה אַבּוּדִים לְנֻצָח, חֵס וְשְׁלוֹם. וּכְבָר יְדוּעַ לָךְ, שְׁכָל עֲנִין רַבְּנֵנוּ ו"ל הוּא רַק תּוֹרָה וּתְפִלָּה וְעִבּוּדַת ה' בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּלְחַפֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ וְלַמְצֵא אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, לְהַפְשִׁיט הַלְבוּשׁ הַגְּשָׁמִי, וְלִהְתְּבוֹנֵן בַּחֲיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְחִיָּה אֵת הַדְּבָר הַזֶּה, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ אֶל מְסַתְתֵר, וְאָנוּ צְרִיכִים לְגָלוֹת אֵת כָּל הַהִסְתָּרוֹת וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ כְּאֲשֶׁר

אֲשֶׁר   א' תקעט   בַּנְחַל   רטו

יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל-כֵּן אִיךָ יֵשׁ לָנוּ זְמַן לְכַנֵּס בְּאַיְזָה וּכְפוּחִים, שִׁיטָה וְדִרְךָ זוֹ הִיא טוֹבָה, וְשִׁיטָה וְדִרְךָ זוֹ אֵינָה טוֹבָה וְכוּ', וּמִזֶּה יוֹצְאִים מִמֶּךָ קְלָלוֹת בְּאֵלוּ, רַחֲמֵנָא לְצִלָּן, וּכְכֹר אָמַר רַבְנֵי ו'ל (בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, אוֹת קְלָלָה, סִימָן א'): הַרְגִּיל בְּקְלָלוֹת הוּא בָּא מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ, כִּי "רוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" (בְּרֵאשִׁית א, ב), זֶהוּ רוּחוֹ שֶׁל מְלֶךְ הַמַּשְׁיִיחַ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה ב, ד); כִּי כָל עֲנָן מְשִׁיחַ יִהְיֶה לְגִלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְיִדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֵתָה פְּעֻלָּתוֹ וְיִבִּין כָּל יְצוּר כִּי אֵתָה יְצֻרְתּוֹ, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפֶס ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מְלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה, אֲשֶׁר זֹהִי עֲבוֹדַתְנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה — לְגִלּוֹת מַלְכוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם וְאָסוּר לְקַלֵּל אֶפְלוֹ אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּמְכַל שֶׁכֵּן יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם עֵינָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל.

וּכְכֹר יְדוּעַ לָנוּ, שְׁמוֹהֵרֵנּוּ"ת ו'ל הַקְּפִיד מְאֹד עַל אוֹתָם הַפּוֹעֲרִים פִּיהֶם נֶגֶד הַמַּלְכוּת, וְאָמַר (עֲנֵן מְשָׁלִי כֹא, א): "לֵב מְלָכִים וְשָׂרִים בְּיַד ה'", הַעֲקֹר רַק תִּפְלָה — לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִמְתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעַלְיָנוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְנִזְכָּה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִתְגַּלֶּה לָנוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז בְּכָל דְּבָר, וּמְכַל שֶׁכֵּן אִיךָ מֵתָר לָנוּ לְפַעַר פִּינוּ נֶגֶד אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶפְלוֹ הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם, אָנוּ צְרִיכִים לִידַע שְׁאָסוּר לְהִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים, כִּי תִהְיֶה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאָנוּ צְרִיכִים לְלַכֵּת רַק כְּפִי שֶׁהַתּוֹרָה מְזַהֶרֶת אוֹתָנוּ, וְאַחַת מֵאַזְהָרוֹת הַתּוֹרָה הִיא לֹא לְהִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים, וְלֹא לִילֵךְ בְּדַרְכָּם, אֲכָל לֹא שְׁנַבְּלָה יְמֵינוּ וּשְׁנוּתֵינוּ לְדַבֵּר רַק בְּזֶה, כִּי מִי יוֹדַע מָה יֵלֵד יוֹם, וּכְשֶׁאֶחָד אוֹחֵז שְׁעָה אַחַת קֹדֶם הַסְּתַלְקוּתוֹ, אֵין לוֹ כְּכֹר פְּנִים לְדַבֵּר דְּבָרִים אֵלוּ, וְכֵן כְּכֹר לֹא יִפְנֶה דַּעְתּוֹ לְכּוּפּוּחִים שֶׁל מָה בְּכָף, הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁכָּל כְּוִנַּת הַמִּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ, כְּוִנַּתָּם הַרְעָה וְהִטְמִינָהּ הִיא לְעַקֵּר הָאֱמוּנָה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וּלְבַטֵּל, חֶסֶד וְשָׁלוֹם חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶת הַיְהוּדוּת וְכוּ', הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁעָשׂוּ שׁוּנָא אֶת יַעֲקֹב וְכָל כְּוִנַּת אַמּוֹת הָעוֹלָם הִיא לְהַכְרִיתָנוּ לְגַמְרֵי, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי (תְּהִלִּים ב, ב): "יִתְיַצְבוּ מְלָכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל מְשִׁיחוֹ" וְגו', אִךְ "יּוֹשֵׁב בְּשָׂמַיִם יִשְׁחַק אֲדוֹנֵי יִלְעַג לָמוֹ", כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ בְּעַל-הַבֵּית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שֶׁתִּתְגַּלֶּה לָהֶם הָאֱמֶת וְכָלֵם יִשׁוּבוּ

רטז אֲשֶׁר א' תקעט בַּנְחַל

אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וַיִּתְגַּלֶּה לָהֶם כִּי הוּא מֶלֶךְ, וְהוּא בּוֹרָא אֶחָד יְחִיד וּמְיֻחָד, וְכָל יִשְׂרָאֵל יִקְיָמוּ מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֲמוֹת הָעוֹלָם יִשְׁמְשׁוּ אוֹתָם, וַיִּקְיָם (ישעיה סא, ה): "וְעָמְדוּ זָרִים וְרָעוּ צִאֲנָכֶם וּבְנֵי גֹכַר אֲכָרֵיכֶם וְכִרְמֵיכֶם וְאֲתָם כִּהְגִי ה' תִּקְרְאוּ", וְלֵךְ נָא וּרְאֵה בְּכָל תְּפִלוֹתֵינוּ שְׂאֲנוּ מִתְּפִלָּים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה: "וְכָל הַרְשָׁעָה כְּלָה כְּעֵשֶׂן תִּכְלָה כִּי תַעֲבִיר מִמְשַׁלֵּת זְדוֹן מִן הָאָרֶץ, וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ מִהֲרָה לְבִדְךָ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁפַּן כְּבוֹדְךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קִדְשְׁךָ", וְאִין אָנוּ מִתְּפִלָּים, חַס וְשְׁלוֹם, עַל כָּלֵינוּ הָעוֹלָם, הֵן אֲמוֹת הָעוֹלָם, וּמְכַל שְׁפָן חַס וְשְׁלוֹם, עַל אֵיזָה מִיִּשְׂרָאֵל, רַק אָנוּ מִתְּפִלָּים שְׂיִתְבַטְּלוּ הַרְשָׁעָה וְהַרְעָה, שֶׁהוּא הַשֶּׁקֶר, וְתִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת, כִּי אֵל אֶחָד בְּרָאנוּ, וְהוּא בָּחַר בְּעַמּוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל אֲמוֹת הָעוֹלָם לְעַבְדּוֹ, כִּי בַתְחִלָּה הִלֵּךְ אֶצְלָ כָּל הָאֲמוֹת וְלֹא רָצוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ חַו"ל (עֲבוּדָה זָרָה ב:), וַיִּשְׂרָאֵל קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם, וְעַל־כֵּן זָכִינוּ לְמָה שְׂזָכִינוּ; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁלֹא עֲשֵׂנוּ גוֹי, וְכִבֵּר אָמְרוּ חַו"ל (סְפָרָה נה:): כִּי בְּסִכּוֹת הָיוּ מְקַרְיָבִים ע' פָּרִים בְּשָׁבִיל ע' אֲמוֹת הָעוֹלָם, עֵינֵן שָׁם; וְעֵינֵן בְּגִמְרָא בְּרִכּוֹת (דף י:): "יִתְמוּ חֻטָּאִים מִן הָאָרֶץ" (תְּהִלִּים קד, לה), מִי כְּתִיב חוֹטָאִים, עֵינֵן שָׁם; הָעֵקֶר לְהַתְּפַלֵּל תְּמִיד שְׂיִשְׁוּבוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בַּתְּשׁוּבָה, וְתִתְגַּלֶּה הָאֱמֶת בְּעוֹלָם. וְעֵינֵן בְּיִשְׁמַח מֹשֶׁה (פָּרָשַׁת נח), דְּמָה שְׂאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֹאשִׁית רַבָּה כט, א) עַל פְּסוּק (בְּרֹאשִׁית ו, ח): "וַנַּח מִצָּא חַן", שְׁגַם נַח לֹא הָיָה רָאוּי לְהִתְקַיֵּם, אֲלֵא שְׂמִצָּא חַן, כִּי נַח הַסְּפִים לְמַדַּת הַדִּין, כִּי כְּשֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ אָמַר (שָׁם, פְּסוּק יג): "קָץ כָּל בְּשָׂר בָּא לְפָנַי", לֹא הִתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם וְכוּ', כִּי הִצְדִּיק וְאִישׁ כְּשֶׁר הִהְכַּרְח לּוֹ לְהַתְּפַלֵּל עַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלִהְיוֹת צְנוּר הַמְּשַׁפִּיעַ טוֹב לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְהוּא לֹא עָשָׂה זֹאת, רַק הַסְּפִים אֵל מַדַּת הַדִּין, עֵינֵן שָׁם.

עַל־כֵּן אֶהוּבֵי, אַחֵי, כְּלָךְ מִדְּרָךְ זוּ, הָאֱמֶת הִיא אַחַת, "וְה' אֱלֹהִים אֱמֶת" (יִרְמְיָה י, י), צָרִיכִים רַק לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ יוֹמָם וְלַיְלָה, יוֹמָם וְלַיְלָה לֹא יִנּוּחַ וְלֹא יִשְׁקֹט וַיִּמָּסַר נַפְשׁוֹ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם, וַיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים עָלָיו וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְעַל כָּל הָעוֹלָם. וְעֵינֵן שָׁם בְּיִשְׁמַח מֹשֶׁה, בְּהַפְטָרַת בְּרֹאשִׁית, בְּשֵׁם הָאֱלֹהִים יְהוָה הַקְּדוֹשׁ, כִּי

אֲשֶׁר   א' תִּקַּפ   בְּנַחֵל   רִיו

אם האדם מתנהג מה' לבדו (רצה לומר כל מגמתו היא רק השם יתברך, ותמיד עוסק בשירות ותשבחות, ומדבר אליו יתברך באשר ידבר איש עם רעהו), אז מתנהגים עמו הפך הטבע, כי השם יתברך הוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין, והכל תלוי רק בידו, ומי שמתנהג בדרך הטבע, אז הכל אצלו טבע, ומשם כל היסורים והמתלקת והמרירות של הכלי העולם הזה. ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יז בסופו, בענין השגחה וטבע, עין שם.

והנה חמדת לבבי, ראיתי ושמעתי הנהגת גדולי אנשי שלומנו, שמעולם לא הלכו אל שום הפגנות ואספות, ואף שפמה פעמים ההכרח לעשות הפגנות ואספות וכו', אף-על-פי-כן הם ישבו בחדרם המיוחד להם לתורה ולתפלה ולחדושין דאורייתא, והתדבקו עם קונם ביחודים קדושים; אשריהם ואשרי חלקם! היא חלקנו עמהם לעד ולנצח ונצחים.

ובאמת אהובי, אחי, כשתרגיל את עצמך על-כל-פנים מרגע זה לשכח את הכל, וכאלו נולדת ברגע זה בעולם ריק, כמו אדם הראשון, ואינך רואה רק אותו יתברך מכל פרטי הבריאה, איזו מתיקות, איזה נעם וערבות היית מרגיש, ואל תחשב שדבר זה קשה להשיג, העקר רק לחשב תמיד ממנו יתברך, ולדון הכל לכף זכות ולא יסתפל על אחרים כלל, כמו התם הקדוש; אשרי שיאחז בדרך זו, אז יזכה לחטף בכל יום ויום טוב אמתי ונצחי.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תִּקַּפ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך הנקרא לי מאד, שותה ממני הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו, אור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק וכו' ... נרו

יאיר ויזרח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. והנה להשיבך דברי אמת פרצונה, הלא ספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם, ושם תמצא מרגוע לנפשך, העקר בזה העולם הוא רק התחזקות, לחזק את עצמו בכל מיני עצות ואפנים, ולעולם לא יסתכל על אחריו כלל, יהיה אף שיהיה. ודבר זה קבלנו מרבנו ז"ל לא לפל בדעתו, אף שעשה מה שעשה, השם יתברך מלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, כי הכל לכל הוא עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך.

ואודות המשא ומתן שכתבת, עין היטב בלקוטי מוהר"ן (חלק א', סימן כט), שצריך לכוון בכל הלוף והלוף ובכל עסק שיעסק, שיתן מזה צדקה, שאז נתעלה כל המשא ומתן, עין שם; העקר לא להתפחד כלל, ומה שאמה צריך — תבקש רק ממנו יתברך, כי צריך שתחזק בדעתך, שאין לך מי שיעזר לך ומי שיתן לך וכו', כי אם השם יתברך בעצמו, שהוא מחיה ומקים ומהנה את הכל, ועל-כן מה שאמה צריך, בקש רק ממנו יתברך בפרטי פרטיות, ואז תראה נסים ונפלאות, כי אמונה ותפלה ונסים תלויים זה בזה (עין בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז').

ואודות הסחורה שקבלת ועדין מנחת אצלך, גם בזה אין שום עצה אחרת, רק לתלות עיניך אליו יתברך, ולקבל על עצמך לתן מהרוח לצדקה, ואז, בעזרת השם יתברך, תראה נפלאות, שיבואו בני-אדם ויחטפו את סחורתך, ולא ישאר אצלך כלום. וכבר ידעת שעקר שלמות הצדקה — בשנותנים לדבר רבנו ז"ל, שהוא בנין המלכות וקדושה והתקרבות הגאולה, הן להדפסה והן לבתי המדרשות שלנו והישיבות שלנו, ולאנשי שלומנו הקדושים עובדי ה'; אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה. אל תדאג כלל, כי בודאי תמכר כל הסחורה שבידך, ויבואו בני אדם ויחטפו את זה, כי גדול אדוננו, ואמר "נצחתי ואנצח".

אֲשֶׁר   א' תּקפּא   בּנחל   ריט

ההכרח לקצור עכשו.

הדורש שלומך...

א' תּקפּא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר נח' התשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאוד, שותה ממִי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו וגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, והנה להשיבך על-כל-פנים בקצרה. תדע, אהובי, אחי, כי דבר רבנו ז"ל אינו מצמצם אצל אחד, ואדרבה מצות ההדפסה שיכת לכלנו, ותכף-ומיד בשאחד זוכה להתודע מרבנו ז"ל, עליו החוב הקדוש לגלות ולפרסם את הסגלה לעם סגלה (עגן לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), וצריך לעשות כל מיני פעולות בעולם לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל — הן בהדפסת ספריו הקדושים והן לדבר עם בני-אדם, לעוררם ולחזקם לילך בדרך האמת שגלה לנו רבנו ז"ל, והיא — תפלה והתבודדות, ועל-פן איני יודע מה תועלת לעשות אצלכם אספה, חבל על הזמן היקר, כי מי יודע מה ילד יום, אולי היום הוא האחרון מחיינו, ועל-פן עלינו לחטף ביום הזה טוב נצחי, לדבר עמו יתברך ולהתודות לפניו מה עשינו עד היום, ולבקש רחמים שימחל לנו, ולבקש ממנו יתברך על להבא, שנוזק להפיל בו יתברך לגצח נצחים, וכן לחטף אילו רקודים, על נעם חלקנו, שזכינו להברא מורע ישראל, ואנו מתעטפים בציצית ומעטרים בתפלין, ושומרים שבת-קדש וכו' וכו', ובזה נחיה את עצמנו, ברוך אלקינו שבראנו לכבודו, ותהלה לאל, אנו יודעים מרבי אמת כזה ומאנשים כשרים כאלו, חסידי ברסלב הקדושים, אשר כל אחד בפרטי פרטיות הוא חדוש בפני עצמו, כאשר יתגלה לעתיד, שאז יראו מעלת כל אחד ואחד אשר זכה להסתופף בצל קורתו של רבנו ז"ל, ועל-פן עלינו

לָאָהֵב גַּם עֲכָשׁוּ אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, אֲשֶׁר
הֵם הֵם צְדִיקֵי דִוְרָנוּ, וְרַבְּנֵנוּ וְ"ל הַפְּלִיג בְּמַעֲלָתָם מְאֹד מְאֹד וְאָמַר
(תִּי־מוֹהֲרֵן, סִימָן שִׁיב): עִם הַקְּטָן שְׁבֹאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ יִהְיֶה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ
בְּעוֹלָם מַה שְּׁלֹא נַעֲשֶׂה עִם הַגְּדוֹל שְׁבִמְפָרְסָמִים שֶׁל עֲכָשׁוּ. גַּם אָמַר:
"אֶת הַפְּחוֹת שְׁבֹאֲנָשֵׁי אָנִי מוֹלִיף בְּדֶרֶךְ צְדִיק גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד;
עַל־כֵּן כָּלָךְ, חֲמֵדַת לְבָבִי, מִמְחַלְקַת, כִּי הִדְפָּסָה שְׂיִכַת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד, וְאִין רָאוּי לְמַנַּע אֶת מִי שְׁרוּצָה לְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וּמִי
יִתֵּן וְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הִיָּה מְדַפִּיס סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וּמְפִיֵּצִים
בְּעוֹלָם, עַד שְׂיִקִּים (יִשְׁעִיהַ יֵא, ט): "וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דְּעָה [לְדַעַת] אֶת
הַ"'. וְכִבֵּר אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל: כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ יִהְיֶה נַעֲשׂוֹת יְשִׁיבוֹת
יְשִׁיבוֹת, שְׂבִהֵן יִלְמְדוּ סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל. וְתִהְלֶה לְאֵל, פֶּה בְּמִדִּינַתְנוּ
נַעֲשִׂית הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בְּדַבַּר רַבְּנֵנוּ וְ"ל וְתִהְלֶה לְאֵל, מִתְקַרְבִּים
בְּכָל פַּעַם מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים פֶּה בְּמַחְנֵנוּ, וּבוֹעֵר בָּהֶם אֹרֹז הַגְּנוּזֵי שֶׁל
רַבְּנֵנוּ וְ"ל, כֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׁתַּתְּגַלֶּה הָאֱמֶת לְכָל יִשְׂרָאֵל, עַד
שְׁכָלִם יִפְתָּחוּ פִּיהֶם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ; כִּי בְּאֱמֶת אִין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ
מִמָּשׁ, וְעַל־כֵּן (תְּהִלִּים קֶלֶט, ו־ז): "אָנֹה אֵלֶיךָ מְרוֹחֵף וְאָנֹה מְפַגֵּיף
אֶבְרָחָ, אִם אֲסַק שָׁמַיִם שָׁם אֲתָהּ, וְאַצִּיעָהּ שְׂאוֹל הַנֶּבֶךְ" וְגו'.

חֲמֵדַת לְבָבִי! חֲזוֹק וְאֲמִץ מִרְגַע זֶה מִחֲדָשׁ, וְשְׂכוֹחַ תְּשַׁכַּח אֶת
הָעֵבֶר עֲלֶיךָ, וְאֵף שְׂאֲתָהּ עוֹסֵק בְּמִשְׁאָ וּמִתָּן — מַה בְּכָךְ, כְּבָר אָמְרוּ
חז"ל (אֲבוֹת ב, ב): יִפֶּה תִלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׂיִגִיעַת שְׁנִיָּהֶם
מִשְׂכַּחַת עוֹן; וְאֲתָהּ יְכוּל לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ,
וּלְגַלוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ אֶת רְצוֹנְךָ וְכִסּוּפֶיךָ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ אֶפְלוּ בְּשַׁעַת
הָעֶסֶק, כִּי הַדְּבוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכָל הַמְקוֹמוֹת (עֵינ לְקוּטִי־מוֹהֲרֵן,
חֶלֶק א', סִימָן עח), וְעַל־יְדֵי "עֲצַת ה' [אֲשֶׁר] לְעוֹלָם תַּעֲמֹד" (תְּהִלִּים לג,
יא), וְהִיא — תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, יְכוּל לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כָּל יְמֵי חַיָּו,
הָעֶקֶר פְּרָאֶסְטֵק מִמָּשׁ, לִידַע שְׂאִין לָנוּ שׁוּם שְׂכָל וְדַעַת עֲצָמֵי כָּלֵל,
רַק עֲלִינוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנֵנוּ וְ"ל. וּבְמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרָשָׁה זוֹ (בְּרֵאשִׁית ו, ד):
"קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת הַתְּבָה", מַה הֵקֵן הִזָּה מְטַהֵר אֶת הַמְצוֹרַע, אֵף
תְּבַתֵּךְ מְטַהֵרְתֶּךָ. וְאִיתָא בְּסְפָרִים הַקְּדוּשִׁים, וְכֵן מוּבָא בְּלְקוּטִי־

אֲשֶׁר   א' תקפב   בְּנַחֵל   רכא

מוֹהַר"ן (חלק א', סימן ט), שֶׁהַתְּבָה מְרַמְזֵת עַל תְּבַת הַתְּפִלָּה, כִּי עֶקֶר הַטְּהָרָה וְזִכּוּן הַנֶּפֶשׁ הוּא רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כֹּל מֵה שְׂיִרְבָּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, מִמִּילָא יִזְדַּבֵּר מֵחוּ, וְיִזְכֶּה לִישׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי וְנִצְחִי — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּדַע מְרַבֵּי אֲמֵת הַזֶּה; טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ עַל כֹּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֵל תַּעֲשֶׂה מְרִיבוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יֵאָחֵז כָּל אֶחָד דְּרָכּוֹ, וְאֲנַחְנוּ נִלְךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשֵׁיטוֹת בְּדַרְךְ שְׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תקפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנַכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רְאֵה מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפְךָ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גִּלָּה לָנוּ (אוֹת תְּשׁוּבָה, סימן פד), אֲשֶׁר תִּקְוֶן הַגּוֹף קוֹדֵם לְתִקְוֶן הַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן אֲתָה צָרִיךְ לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפְךָ, וּמוֹבָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ, שֶׁהַתְּבָטָא: כְּשֶׁנַּעֲשֶׂה חוֹר קָטָן בַּגּוֹף נַעֲשֶׂה חוֹר גָּדוֹל בַּנְּשָׂמָה; כִּי כְּשֶׁאֲדָם נַעֲשֶׂה חוֹלָה, עַל-יְדֵי-זֶה אַחֲרֶיךָ נַחֲלֵשׁ בַּעֲבוּרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן רְאֵה לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפְךָ, כִּי זוֹ מַצְוֹת (דְּבָרִים ד, טו) "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר נח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה גִייעו וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי,
שׁוֹתָה מִמִּי הַנְחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת הַשְּׂאֵלָה שְׂשִׂאֵלְתָּ וְכוּ', לְדַעְתִּי אַתָּה צָרִיךְ לַפְנוֹת אֶל רַב
מְבַהֵק בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי שְׂאֵלוֹת אֲסוּר וְהֵתֵר, וּמְכַל שְׂכֵן שְׂאֵלָה מְסַבֶּכֶת
וְחִמּוּדָה כְּזוֹ צָרִיכִים לְשִׂאֵל רַב מְבַהֵק בְּיִשְׂרָאֵל, מוֹרָה הוֹרָאָה יֵרָא
שְׁמַיִם אֲמַתִּי, וּבְכָלֵל טוֹב לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׂאֵל אֶת סִפְקוֹתָיו לַפְנֵי
רַב מְבַהֵק בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֲסוּר לְסַמֵּךְ עַל דַּעְתּוֹ, וּבִפְרָט בְּעִנְיַי נְדָה וְכוּ',
צָרִיכִים לְשִׂאֵל רַב מְבַהֵק בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֲסוּר לְסַמֵּךְ עַל דַּעְתּוֹ כָּלֵל,
אֲפִלוּ דְבָר שְׂכָבֵר מוּבָא בְּסִפְרִים, וְזֶה בְּרוּר, עִם כָּל זֹאת טוֹב לְהִרְגִיל
אֶת עֲצָמוֹ לְשִׂאֵל רַב מְבַהֵק בְּיִשְׂרָאֵל, וְאֵז יִנְצַל מִכָּל רַע.

בְּעִנְיַן שְׂשִׂאֵלְתָּ וְכוּ' מוּבָא (שְׁעַר הַפְּסוּקִים בְּרֵאשִׁית): מִשֶּׁה רַבְּנוּ חֵי
ק"כ שְׁנָה כְּמִסְפָּר צְרוּפֵי שֵׁם אֱלֹהֵי"ם שְׁהֵם ק"כ צְרוּפִים (הֵינּוּ
שְׂיִכּוּלִים לְצָרֶף תְּבַת אֱלֹקֵי"ם בְּמֵאָה וְעֶשְׂרִים צְרוּפִים, וּמִשֶּׁה מְמַתִּיק
אֶת כָּל הַדִּינִים, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן רטו),
שְׂמִסְפָּר מִשֶּׁה עוֹלָה בֵּין שְׂמ"ד לְרָצוּ"ן, הֵינּוּ כִּי שְׂמֵד בָּא לְאָדָם
כְּשֶׁנֶּפֶל מִהָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וְנִתְמַלָּא
דִּינִים, וְעַל-כֵּן אֲרַבַּע פְּעָמִים אֱלֹהֵי"ם הֵם בְּגִימְטְרִיָה שְׂמ"ד, וְעִם
הַכּוֹלָל הֵם שְׂמ"ה בְּגִימְטְרִיָה מִשֶּׁה, כִּי מִשֶּׁה רַבְּנוּ יִכּוּל לְהַמְתִּיק
אֶת הַדִּינִים שְׂבָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת, וְלִהְעֵלוֹת אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְשִׁרְשׁוֹ,
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ אֲצֵל הַצְּדִיק,
שְׂהוּא בְּחִינַת מִשֶּׁה, הַצְּדִיק נִקְרָא מִשֶּׁה (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן
ב'): מִשֶּׁה שְׂפִיר קְאָמְרַת (שְׁבַת קא:), וּבְקִאֲמַת מוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל
(שם), שְׂמִשֶּׁה תִקֵּן אֶת אֲשֶׁר עוֹת נח, כִּי נח לֹא רָצָה לְהִתְפַּלֵּל עַל
בְּנֵי דוֹרוֹ כְּמוּבָא (זֵהר וְיִקְרָא טו), וְעַל-כֵּן גָּרַם שְׂיִבְאוֹ מִי הַמַּבּוּל, וְלָכֵן
נִקְרָא עַל שְׂמוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (יִשְׁעִיָה נד, ט): "כִּי מִי נח זֹאת לִי" וְגו',

אֲשֶׁר   א' תּקפד   בּנחל   רכג

כי הוא גרם שִׁיבֵאוּ מִי הַמְבוּל, כִּי לֹא הִתְפַּלֵּל עַל דּוֹרוֹ, בָּא מֹשֶׁה רַבְּנוֹ וְחָתָן אֶת אֲשֶׁר עֲנִית וְחָזַר לְהִתְפַּלֵּל עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִסִּירוֹת גִּפְשׁ הַכִּי גְדוּלָה בְּאָמְרוֹ "וַיֹּאמֶר אֵין מַחְנֵי נָא" (שְׁמוֹת לב, לב), וְכֹל יָמָיו הָיָה בְּתַפְלָה עַל הַדּוֹר לְתַקֵּן אֲשֶׁר עֲנִית נִחַ בְּתַחֲלָה, וְעַל-כֵּן מֹשֶׁה רַבְּנוֹ תָּמִיד עָסַק בְּתַפְלָה וּבִקְשׁ עַל דּוֹרוֹ, וְכֵן צָרִיף לְהִיּוֹת מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל לְבִקְשׁ תָּמִיד עַל הַדּוֹר, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל צַדִּיק כְּזֶה שֶׁהוּא תָּמִיד מְבַקֵּשׁ עַל הַדּוֹר שְׁכֻלָם יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

אֲשֶׁרִינוּ מַה טוֹב חָלַקְנוּ וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ שְׁאָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, רַבִּי הַמְלַמְדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כְּאֵלוֹ שְׁנוּכַל לְהַחֲזִיק מְעַמָּד, וּמַה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל, וּכְזֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוּי לָנוּ לְהִתְחַזֵּק.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תּקפד.

בְּעֲזַרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִחַ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמְּךָ.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעֲצָמָךְ אֶת הַהִשְׁגָּחָה הַפְּרָטִית, וְתָמִיד תַּחֲזִיחַ עִם הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא, הֵינּוּ בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדִיךָ תִּמְצָא אֶת הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵל תִּפְרִיד אֶת עֲצָמָךְ מִהַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא כָּלֵל. וְאֵל כָּל זֶה תִּזְכֶּה עַל-יְדֵי שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת עֲקֻשָׁן גְּדוּל עַל זֶה, כִּי אִף שֶׁעֲנִינָן זֶה בָּא מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ-הוּא, הֵן מִצַּד הַכְּפִירוֹת שֶׁנִּכְנָסָה בּוֹ מְרַב עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל

רכד אָשֶׁר א' תקפה בַּנְחֵל

(ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): הפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם; וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע וְלַהוֹדִיעַ וְלַהֲנַדַּע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא מִמֶּנּוּ, וְכָל דְּבָר גְּדוֹל, וְדָבָר קָטָן שֶׁאָדָם סוֹבֵל זֶה רַק עַל־יְדֵי עוֹנוֹתָיו, וְהוּא צְרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא חֲזָרָה בְּתוֹךְ מַהוּתוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה "יִתְפָּרְדּוּ כָּל פּוֹעְלֵי אֲנִי" (תהלים צב, י), וְכָל הַרְשָׁעִים יִתְפָּרְדּוּ מִמֶּנּוּ, וְיִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים וְיִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ מִזֶּה הָעוֹלָם כָּלֵל.

וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה עַל־יְדֵי שְׂתַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּסַפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יִפְתַּח פִּיךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי הַדְּבֻרִים שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתַּח לוֹ הָרֵאשׁ וְהַמַּח; אֲשֶׁרֵי לוֹ בְּזֶה וְאֲשֶׁרֵי לוֹ בְּבֹא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב־שַׁבַּת־קָדֵשׁ לְסֹדֵר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבַע מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, שֶׁהִתְחַלַּת לַעֲסֹק בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת כְּאֲשֶׁר הִזְהִירְנוּ רַבְּנוֹ ו"ל.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֲנַחְנוּ עֹכְשׁוֹ בְּפִרְשַׁת נַח, וְכִשְׁלוֹמָדִים תִּבְתַּח נַח, רוֹאִים בְּחוּשׁ שְׂמָה שֶׁהֲצִיל אֶת הַצַּדִּיק נַח, הִנֵּה רַק עַל־יְדֵי שִׁשְׁבַּב בְּתוֹךְ הַתְּכָה, וְהִחְבִּיא אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הַרְשָׁעִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצַּל מִמֵּי הַמַּבּוּל, כְּמוֹ־כֵן מִי שֶׁזּוֹכֵה לְהִתְחַבֵּא מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְנִכְנָס בְּחֹדֶר מִיְחָד, וּמְקִיִּים (יְשַׁעִיָּה כו, כ): "לָךְ עָמִי בֹא בְּחֹדְרֶיךָ וְסָגַר דְּלַתְךָ בְּעֶדְךָ חֲבִי כְּמַעֲט רִגְעַע עַד יַעֲבֹר זַעַם", וְהוּא שׁוֹפֵךְ אֶת לְבוֹ

אֲשֶׁר   א' תקפה   בַּנְחָל   רכה

אָלוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדֵּינִים.

אִמְרָתִי לְכַתֵּב לָךְ אֵיזָה גְּרָגִיר מִחֲדוּשֵׁי. כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ לְדִיֶּק
בְּפִרְשָׁה זֹה, כִּי כְּתִיב "וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ" שֶׁהוּא עֲרֹנָה, וְכְתִיב "וַתִּמְלֵא
הָאָרֶץ חֲמָס" שֶׁהוּא גָזֹל, נִמְצָא, שֶׁהָיוּ פֶה שְׁתֵּי עֲבֵרוֹת — עֲרֹנָה
וְגָזֹל, וְאַחַר-כֵּן כְּתִיב "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה", דֵּהִינּוּ
עֲרֹנָה, וְאֵלוּ עַל גָזֹל לֹא הִזְכִּיר, לָמָּה מִתְחִיל שֶׁהַחֲטָא שֶׁל דוֹר הַמִּבּוּל
הָיָה עֲרֹנָה וְגָזֹל, וְלִבְסוּף "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְנֹחַ קַח לָךְ בָּשָׂר בָּא לְפָנַי",
כִּי כָל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ זְנוּת אֲנִדְרָלְמוּסְיָה בָּא, וּבְמְקוֹם אַחַר מְבִיא: מְלַמֵּד
שֶׁלֹּא נִחַתְּם גְּזֵר דֵּינָם אֲלֵא עַל גָזֹל, הָרִי זֶה סוֹתֵר, אֲלֵא יֵשׁ לוֹמֵר
עַל-פִּי דְבָרֵי מוֹהַרְנֵי ו"ל, שֶׁהָאָרֶץ הִרְבָּה מְאֹד (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, קְדוּשֵׁין,
הַלְכָה ג', אוֹת ג'): שְׁתֵּי הַתְּאֻנוֹת הִרְעוֹת הָלְלוּ, שֶׁהֵן תְּאֻנוֹת נְאוּף וְתְאֻנוֹת
מְמוֹן, הֵן הֵן עֵקֶר הַמְטְרִידִים אֶת רֹב הָעוֹלָם מִשְׁנֵי עוֹלְמוֹת, וְכִמְּה
נִפְשׁוֹת נִשְׁקָעוּ בָהֶם עַל שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדְּלוּ לְשַׁבֵּר אֶת הַתְּאֻנוֹת הָאֵלוּ.
וְלְכַאוּרָה הָיָה קָשָׁה לִי בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, כִּי בְּכָל הַמְקוֹמוֹת כְּתִיב
שֶׁעֵקֶר הַנְּסִיּוֹן וְהַבְּחִירָה שֶׁל הָאָדָם בְּעוֹלָם הָיָה הוּא תְּאֻנוֹת נְאוּף,
שֶׁהִיא עֵקֶר הַמִּתְקַלָּא וְהַמְשַׁקֵּל שֶׁל אָדָם, וְזֶה עֵקֶר הַנְּסִיּוֹן שֶׁל כָּל
אָדָם שֶׁבָּא לְעוֹלָם הָיָה לְהַתְנַסּוֹת, וְיִזְכָּה לְעַמֵּד בְּנְסִיּוֹן זֶה לְשַׁבֵּר
תְּאֻנָּה זֹאת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכָּה לְרֹב טוֹב הַצָּפוֹן, וַיַּדַּע וַיִּזְכִּיר אֶת כְּבוֹד
גְּדֻלָּתוֹ וְאַלְקוּתוֹ וְרוֹמְמוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּגְלוּ לוֹ סִתְרֵי תוֹרָה מִגְּנִיזָא
דְּמִלְכָּא וְכוּ' וְכוּ', וּבְסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה אָמַר
רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁמִי שְׁנוּפֵל לְתְאֻנוֹת מְמוֹן, אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאוֹ מִשָּׁם, וּמִכָּל
הַתְּאֻנוֹת יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶפְלוּ מִתְּאֻנוֹת נְאוּף, חוּץ מִתְּאֻנָּה זֹאת שֶׁל
מְמוֹן, וּבְזֶה גְּרוּעָה תְּאֻנוֹת מְמוֹן גַּם מִתְּאֻנוֹת נְאוּף וְכוּ', וּפְרַשׁ, כִּי
בְּאֵמֶת תְּאֻנוֹת מְמוֹן הִכִּי גְּרוּעָה, וּמִי שְׁנוּפֵל לְתְאֻנוֹת מְמוֹן, כְּבָר לֹא
יְכוּל לְצֵאת מִזֶּה. אֲבָל אִיךָ נִפְלוּ לְתְאֻנוֹת מְמוֹן? עַל-יְדֵי שְׁפוּגָמִים
בְּפָגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא נוֹפֵל בְּנְאוּף קָדָם, וְאִזּוֹ אִם אֵינוֹ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה
אִזּוֹ נוֹפֵל לְתְאֻנוֹת מְמוֹן, וּבְזֶה נִבִּין לָמָּה כְּתִיב "וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת הָאָרֶץ
וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה", דֵּהִינּוּ עֲרֹנָה, שֶׁהַמִּבּוּל בָּא דִּיקָא מִחֲמַת פָּגַם הַבְּרִית,
וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ שֶׁהִיא עֲרֹנָה, תְּאֻנוֹת נְאוּף? אֲלֵא עַל-פִּי הַנַּ"ל הַכֵּל
מְבָאָר, כִּי הָיָה לָהֶם שְׁנִיחָה הִינּוּ תְּאֻנוֹת נְאוּף וְתְאֻנוֹת מְמוֹן, כִּי הָיוּ

רכו   אֲשֶׁר   א' תקפו   בַּנְחַל

כָּל-כֶּךָ מְשַׁקְעִים בְּתַאֲנוֹת נְאוּף עַל-יַד־יָזָה בָּאוּ אַחֲר־כֶּךָ לְתַאֲנוֹת מְמוֹן, שְׁגָזְלוּ וְחָמְסוּ, וּמִזָּה כְּבָר לֹא יְכוּלִים לְצַאת, נִמְצָא, שְׁעַקֵּר הַמְּבוּל הִיָּה בְּאֵמֶת עַל תַּאֲנוֹת נְאוּף, כִּי מִתַּאֲנוֹת נְאוּף נוֹפְלִים אַחֲר־כֶּךָ לְגֹזֵל שֶׁהוּא תַאֲנוֹת מְמוֹן, וְעַל-כֵּן כְּבָר לֹא קָשָׁה כְּלוּם, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְשֵׁם תִּמְצָא דְבָרִים יָפִים מְאֹד מְאֹד, וְתִאֲמִין לִי שְׁמַאֲז שֶׁהִתְקַרְבְּתִי אֶל רַבְּנוּ ז"ל זְכוּנִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְזֶה אֲשֶׁר מְחַזֵּק אוֹתִי כָּל הַזְּמַן, וְכֵן שְׁמַעְתִּי מִתְלַמֵּיד ר' אַבְרָהָם ז"ל ר' לֹוִי יִצְחָק (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל] וְיִמְר' אֵלֵיהֶו חַיִּים (גְּרוֹ יְאִיר) [ז"ל], שְׁשִׁנִּיָּהֶם אָמְרוּ לִי שְׁשִׁמְעוּ בְּמָה פְּעָמִים מֵר' אַבְרָהָם ז"ל, שְׁכָּל אֵלוּ שְׁעַסְקוּ הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" הָאֵבֶן זִיךְ שְׁעַנְעַר דְּעַרְהֵאלִטֵן^א, וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטֹלֵן, אֲלֵא תִלְמַד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקפו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְכ־שַׁבַּת-קֶדֶשׁ לְסִדְרֵי נַח הִתְשַׁל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מְמִי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מְמָךְ, אִיךְ שְׁאִתָּה עוֹסֵק בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵין טוֹב מִזֶּה.

אוֹדוֹת שְׁעוֹר בְּהַלְכָּה, טוֹב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר פְּשוּט מִחֲבֵר רַמ"א כְּסִדְרָן בְּעוֹדֶךָ עִם תְּפִלִּין דְּרַבְּנוּ תָּם, כֶּךָ לֹא יַעֲבֹר עָלֶיךָ יוֹם אֶחָד כְּלִי לְמוֹד שְׁלַחַן עֲרוּךְ חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וּמִלְּבַד זֹאת תַּעֲשֵׂה

(א) הַחֲזִיקוּ מִמְּעַד יוֹתֵר יָפָה.

אֲשֶׁר   א' תּקפז   בּנחל   רכז

לְעֶצְמָךְ שְׁעוֹר בְּעִיּוֹן טוֹר בֵּית יוֹסֵף וְשִׁלְחָן עָרוּף עִם הַמְּגִנִּים כְּסֻדְרָן, וְכָךְ תִּתְנַהֵג כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. עִם כָּל זֹאת לִפְנֵי הַחֵג לּוֹמְדִים הַלְכוֹת הַחֵג, וְכֵן טוֹב לְחֹזֵר תְּמִיד בְּהַלְכוֹת שַׁבָּת וּבְהַלְכוֹת נְדָה, שֶׁהֵן הַלְכוֹת חֲמוּרוֹת מְאֹד, וְצָרִיכִים לְחֹזֵר בָּהֶם תְּמִיד, כִּי בְּאַמַּת רַבְּנּוּ וְ"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל לְמוּד הַלְכָה, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חֶזֶק בְּיוֹתֵר בְּלְמוּד שִׁלְחָן עָרוּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לִירְאָה, וְתִזְכֶּה לְבָרַר אֶת הַטוֹב וְהָרַע שֶׁלָּךְ, וְתִזְכֶּה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת כַּמוּבָא כָּל זֶה בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל (לְקוּטֵי חֶלֶק א', סִימָן ח', סב).

מָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם תִּקְבַּע לְעֶצְמָךְ שְׁעוֹר בְּדָף הַיּוֹמִי בְּכָל יוֹם, כִּי דָף גְּמָרָא רַש"י וְתוֹסְפוֹת אֵין לְמַעְלָה מְזֵה; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֹזֵק בְּזֵה שְׁלֵא יִחְסֹר לוֹ יוֹם אֶחָד מִבְּלֵי לְמוּד דָּף גְּמָרָא, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֵה וּבְכָא לְנִצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תּקפז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדְרָן נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרוֹף הַיֵּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְגִדְל שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמָּךְ אֵין לְתָאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי בְּאַמַּת עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אַמַּת כְּזֵה וּמְרַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ כְּזֵה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלֵי רַבְּנּוּ וְ"ל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיֵּקָר, מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֶצְמוֹ בְּלְמוּד סְפָרֵי רַבְּנּוּ וְ"ל מְרַגֵּשׁ טַעַם אַחַר בְּחַיִּיו, כִּי רַבְּנּוּ וְ"ל פּוֹתַח אֶת גִּידֵי קַשְׁיּוֹת לְבָנוּ, כְּדֵי שֶׁנִּרְגֵּיל אֶת עֶצְמָנוּ לְרֹדֵף אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף

רכה   אָשֶׁר   א' תקפח   בנחל

כָּל סוּף מֵה יִשְׁאָר מֵאֲתָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא כָּל מַחְשָׁבָה שְׁאַנְחָנוּ
חוֹשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כָּל הַסְּתַפְּלוֹת שְׁאַנְחָנוּ מִסְּתַפְּלִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ,
וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאַנְחָנוּ מִדְּבָרִים עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכָל נְשִׁימָה וְנְשִׁימָה
שְׁאַנְחָנוּ נוֹשְׁמִים אֶת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּאַמַּת הָאָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל
אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שְׁלֵא יִרְגִישׁ שׁוֹם הִרְגֵּשׁ
רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְזֶה הַתְּכַלִּית לְהַגִּיעַ אֶל זֶה בְּזֶה
הָעוֹלָם; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאֵז
תִּפְתַּח לוֹ קְשִׁיּוֹת גִּידִיו, וְיִזְכֶּה לְהַכְנִיס בְּתוֹךְ גִּידִיו אֶת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, בְּמָקוֹם דָּם יִכְנַס בְּתוֹךְ עוֹרְקָיו אוֹרוֹ הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יְכוּל לְזַכּוֹת אֶל זֶה, וְזֶה הַתְּכַלִּית שְׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ
אֵלָיָהּ, בְּאִפֶּן שְׂיִחְיֶה עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדַגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁהוּא חַי
רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; אֲשֶׁרִי מִי שְׂרָץ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵז טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר נַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוּךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה כּוֹתֵב מֵה שְׁעוֹבֵר
עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם הָיִיתָ מְכַנִּיס אֶת עֲצָמְךָ בְּלִמּוֹד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֵז הָיָה לָךְ חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרֵי, כִּי בְּאַמַּת הַתּוֹרָה
מְגִנָּה וּמְצִילָה בֵּין בְּעֵידָן דְּעֵסִיק בָּהּ וּבֵין בְּעֵידָן דְּלֵא עֵסִיק בָּהּ (סוֹטָה
כ"א), כִּי כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הַתּוֹרָה מְזַכֶּכֶת אוֹתוֹ
בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, הֵינּוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת מְזַדְּכָכִים גּוֹפוֹ וְאֵיכָרִיו,

אֲשֶׁר   א' תקפח   בַּנְחֵל   רכט

עד שֶׁהֵם נַעֲשִׂים כִּסּא לְשִׁכִּינַת עֲזוֹ יִתְבַּרְךָ, וְיָכוֹל לְהַרְגִּישׁ אֱלֻקוֹת, וּבְרוּחַנִיּוֹת שְׁמוֹזְכָּכו שְׁעוֹלָה מַעֲלָה מַעֲלָה, וְעַל-כֵּן הִזְהִירָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְלַמֵּד תָּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וְרֵאִיתִי בְּאוֹר הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ (פְּרַשְׁת בְּחֻקֵּי): הַטַּעַם שֶׁכְּתוּב "אִם בְּחֻקֵּי תִלְכוּ" שֶׁקָּרָא הַכֶּתוּב לַתּוֹרָה 'חֻקָּה', לְצַד שֵׁישׁ בּוֹ מַצָּנָה אֲפִלוּ לְלַמֵּד דְּבָרִים שְׁלֵמָדָם פְּעָמִים וְשֵׁשׁ, וְהֵם כְּבָר יְדוּעִים אֲצִלוּ, כִּי חִפְץ הַנִּי"ה בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה חֻקָּה חֻקָּה, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קִהְלַת רַבָּה, פְּרָשָׁה ג', סִימָן י'): כִּי לְטַעַם שֶׁיִּלְמַד הָאָדָם תּוֹרָה בְּחֻשֶׁק תָּמִיד גִּזְרָה חֻכְמָתוֹ יִתְבַּרְךָ שִׁיְהִיָּה הָאָדָם לּוֹמֵד וְשׂוֹכַח, עַיִן שָׁם; הֲרִי לָךְ כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה אֲפִלוּ שֶׁהוּא שׂוֹכַח, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לַעֲמַל בַּתּוֹרָה תָּמִיד, כִּי הַתּוֹרָה מְזַכֶּכֶת אֶת הָאָדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה כִּסּא לְהִשְׁרָאת הַשִּׁכִּינָה, וּבִפְנֵי מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, אִין לוֹ טְהָרָה כְּטָהָרַת הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה מְטַהֶרֶת אֲפִלוּ מִמַּעֲבוּרָה זָרָה שֶׁבִּידוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמִכָּל שֶׁפִּן וְכָל שֶׁפִּן שְׁעַם יִשְׂרָאֵל לֹא חֲשׂוּדִים עַל זֶה, אֲלֹא שְׁלֹא הִיָּה יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עַל יָצְרוֹ, לְזֹאת פֶּשְׁעָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה, הַתּוֹרָה מְכַפֶּרֶת עָלָיו, וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאֵל תִּכְנָס לְלַחְצִים, אֲלֹא תִלְמַד תּוֹרָה בְּשִׁקִּיָּה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנֹצֵחִי.

רְאֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ הוּא הַצְּלָחָה נֹצֵחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, וְתִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, כְּדִי שְׁלֹא תִבְטַל אֶת הַזְּמַן בְּהִבָּל וּבְרִיק, תִּנְצֵל כָּל רֵגַע שֵׁישׁ לָךְ רַק לְדַבְּרִים טוֹבִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִרְעוֹת רַבּוֹת, וּבִיּוֹתֵר תִּשְׁמַר אֶת עֲצָמְךָ מִדְּבָרִים בְּטָלִים וּמְדַבְּרִים שֶׁל מַה בְּכָךְ, אֲשֶׁר זֶה רַק מְבַלְבֵּל אֶת הַמִּחַ וְהַדַּעַת, וְלֹא מְבִיא אֵל שׂוֹם דְּבָר; וְלָכֵן רְאֵה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֲצָמְךָ בְּקַדְשַׁת הַדְּבוּר, וְאִז טוֹב לָךְ לְנֹצֵחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

רל אֲשֶׁר א' תִּקְפֹּט בְּנַחֵל
א' תִּקְפֹּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר לְךָ-לְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ
וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֵין לְךָ שׁוֹם
עֲצָה אַחֲרֵת וְכוּ' וְכוּ'.

מַה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הֲלֹא סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל בְּיָדְךָ, וְלִכְּן
הַחֲזוּק בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, וְעָלֶיךָ לְדַעַת, אִם תִּרְגִּיל אֶת
עֲצָמְךָ לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, יִהְיוּ לְךָ עֲצוֹת עַל כָּל פְּרָט
וּפְרָט בַּחַיִּים, כִּי אֵין לְךָ שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יִהְיֶה כְּתוּב בְּסִפְרֵי
רַבְּנוּ ו"ל, אֶךְ צְרִיכִים הַרְבֵּה לְשַׁקֵּד בָּהֶם כּוֹלֵי הָאֵי וְאוֹלֵי, שְׂיִזְכֶּה
לְמַצָּא לְעֲצָמוֹ עֲצוֹת וְהִנְהִיגוֹת יִשְׁרוֹת, כִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל הֵם כְּמוֹ
מַעֲיָן שֶׁאֵין לוֹ סוּף, וְכָל מַה שֶּׁתִּשְׁאַב בְּמַעֲיָן יוֹצְאִים יוֹתֵר מִיָּם חַיִּים,
כְּמוֹ-כֵן בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל כָּל מַה שֶּׁדוֹלִים בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים
וּמְחַפְּשִׁים בָּהֶם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, יְכוֹלִים לְמַצָּא שֵׁם פְּנִינִים יְקָרוֹת,
וְעַל-כֵּן רָאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר לְלַמֵּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְשֵׁם
תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ.

תִּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שֶׁרְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד שֶׁאֲנִיחֵנוּ
יודעים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֹה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֹה, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי
רַבְּנוּ ו"ל, וְלִכְּן רָאֵה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהַתְמִיד
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְתוֹצִיא מִשֵּׁם עֲצוֹת יְקָרוֹת עֲבוּרָךְ, עֲדֵי תִזְכֶּה
לְהִיּוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִזּוֹ תִזְכֶּה
לְהִתְקַרֵּב לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל הַרְצוֹנוֹת שְׁלֹךְ וְהַכְּסוּפִים שְׁלֹךְ
וְהַמַּח שְׁלֹךְ צְרִיף לְהִיּוֹת אִיף זוֹכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְאִיף

אֲשֶׁר   א' תקצ   בְּנַחֵל   רלא

זוכים להפלל באין סוף ברוך הוא, ועל זה צריכה להיות כל מגמתך, ולא תעזב את עצמך כרגע, ואז דיקא תהיה הכי מאשר בחיך.

נא ונא ראה לפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך, אליו תברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, ואז טוב לך לנצח.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקצ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר לך-לך ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, הנה להאריך לך, טרדוטי רבו כמו שרבו, הלא ספרי רבנו ז"ל בידך, וכל מה שאני כותב אני רק מעתיק מספרי רבנו ז"ל מפה לשם ומשם לפה, העקר לתת עצה טובה לאדם להתקרב להקדוש-ברוך-הוא שזה עקר החכמה, פי בלא זה אין בזה שום חכמה. וכבר ידוע לך מה שכתוב בספר חסידים סימן תקצב: איזה יועץ חכם? שיודע לשאת עצה שלא יצא מכשול, אבל יועץ שעצתו באה לידי מכשול, אף-על-פי שנותן עצה טובה, פיון שלמכשול בא עצתו, אין זה יועץ חכם, פי אין יועץ נקרא חכם אלא שידע להזהיר שלא תבוא עצתו לידי עברה ולידי רעה, ואיזה רופא חכם? כל שיודע להזהיר שלא יבוא לידי חלי, אבל כל שלא ידע להזהיר, אף-על-פי שמרפא אין זה רופא חכם, וכן אם יזהר אדם שלא יחטא, יותר טוב משייחטא, וצריך לעשות תשובה וכו', עין שם; הינו שעקר העצה טובה לתת לאדם שלא יצא מכשול מידו, וזה עקר העצה, אבל שאר מיני עצות זה סתם דבורים של מה בכך. ובאמת יש תחת ידי הרבה חבורים שזכני

רלב אָשׁר א' תקצא בנחל

הקדוש-ברוך-הוא, ואני מקנה שפעם עוד ידפסו, אבל אצלי זה לא מעלה ולא מוריד, כמו דבור אחד שנכנס אצל בחור או אברהם ומחזקו ומאמצו ומקרבו אליו יתברך, זה נקרא ספר טוב, זה נקרא ספר מצלח, אבל שאר דברים הם סתם וכו' וכו'. ותאמין לי שיש הרבה ספרים וכלם צריכים לעולם. כמו שאמר רבנו ז"ל (לקויטי- מוהר"ן, חלק א', סימן סא), אבל אצלי העקר לחבר ספרים פאלו שיכולים לקרב בני-אדם להקדוש-ברוך-הוא, וזה כל רצוני וכסופי ושאר דברים הפל הכל ורעות רוח אצלי, ועל-כן מה אתה צריך את הכתב יד שלי וכו' וכו', עוד ידפסו ממני המון ספרים, ועל-כן אל תדחק שאמסר לך את הכתב יד וכו' וכו', תעין בהספרים שפן הדפסתי ושם תמצא הרבה טוב, ובפרט בין המכתבים שנדפסו ממני, שם תמצא טוב אמתי ונצחי, אם תקבע לעצמך שעור קבוע בכל יום בתוך הספרים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תקצא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר לך-לך ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך אין לתאר ולשער כלל, כי נפשי קשורה בנפשך, מאז שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל הזכות הזו שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, וראוי לנו לשמח בזה כל ימי חיינו, על אף שבין אנשי שלומנו לא שמחים עם זה, עם כל זאת מה לנו ולהם, אנחנו צריכים למסר את נפשנו לגלות

אֲשֶׁר   א' תקצב   בְּנַחֵל   רלג

וּלְפָרֶסֶם עֲכָשׁוּ אֶת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי מִי שֶׁבִּאֲמַת מְרַגֵּישׁ
גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ וְ"ל וּגְדֻלַּת לְמוֹדוֹ הַקְּדוֹשׁ, אִזּוּ הוּא מְחַיֵּב לְמַסֵּר אֶת
נַפְשׁוֹ לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי בְּזֵה
תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה, כִּי כְּשִׁיתְגַּלֶּה הַ"לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן" בְּעוֹלָם, אִזּוּ
אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהַכִּין אֶת עֲצָמֵנוּ לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
ר' נִפְתָּלִי וְ"ל (תְּלַמֵּיד רַבְּנֵנוּ וְ"ל), בְּשַׁעַה שֶׁהֲצִיקוּ לוֹ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שִׁיגְלָה מִשֶּׁהוּ מִהַמְּגִילַת סְתָרִים וְכו', עֲנֵה וְאָמַר: "מָה אָמַר לָכֶם,
הֲלֹא אֲנַחְנוּ מְשַׁבְּעִים וְעוֹמְדִים לֹא לְגִלּוֹת וְלֹא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבָר וְכו',
אֲבָל זֶה אֲנִי יְכוּל לְהַגִּיד לָכֶם, בְּשַׁעַה שֶׁהָעוֹלָם יִקְבְּלוּ אֶת
הַ"לְקוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, יְכוּלִים לְהַכִּין עֲצָמוֹ לְקַבֵּל פְּנֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ";
וְלָכֵן נִסְכַּם בְּדַעַתִּי עֲכָשׁוּ לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, וּלְהַפְיִץ
אֶת אֹר רַבְּנֵנוּ וְ"ל, עַל אֵף שֶׁאֲנִי עוֹסֵק כְּבָר מְשֻׁנָּת תִּשְׁכַּח בְּהַדְּפָסֶת
סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל, וּכְבָר הַדְּפָסְתִּי אֶת כָּל סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל וּמוֹהֶרֶן"ת וְ"ל
וְכו', וְהַפְּצָתִים בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְנִכְנַסְתִּי בְּחֻבּוֹת לְמַעַלָּה מִכַּחוֹתִי,
עַם כָּל זֹאת אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת עֲכָשׁוּ תַּעֲמוּלָה יוֹתֵר חֻזְקָה בֵּין
הַחֲרָדִים לְדַבֵּר ה' וּבֵין אֵלֹו שֶׁעֲדִין רְחוּקִים לְגַמְרִי, וּבְפָרֵט בְּאַרְצָנוּ
הַקְּדוֹשָׁה שֶׁהַסְּטָרָא אַחֲרָא מִתְּפַשְׁטָת שָׁם מְאֹד מְאֹד, וְהַפְּכִירוֹת
וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת הֵם נוֹרָא נוֹרָאוֹת וְכו' וְכו', וְעַל־כֵּן אֵין לָנוּ עֵסֶק אַחֵר,
רַק לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלָא
מְאֹד, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל עַבְדוֹתֵנוּ בְּעֵתִים הַלְלוּ, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל
שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, אֲפֹלוּ שֶׁהוּא מְאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מָה יֵשׁ לָנוּ אֲתָם?!
אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת דַּעַת רַבְּנֵנוּ וְ"ל בְּעוֹלָם. אֲנִי
מְקַנֶּה לְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שֶׁתְּבִין אוֹתִי, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצְלִיחַ דְּרַבְּנֵנוּ
תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר לְךָ־הַיְתִשְׁלֵ"ה.

רלד אָשֶׁר א' תקצב בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּירָדְפוּ אֶל הַבְּחֹר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, אָשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ
הַמֵּר מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בַּפֶּגֶם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכוּ' וְכוּ'.
מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הָעֵקֶר תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ לֹא לִילֶךְ בְּטֵל,
כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת נט:): הַבִּטְלָה מְבִיאָה לַיָּדֵי שְׁעָמוּם
וְשִׁגְעוֹן וְכֵן מְבִיאָה לַיָּדֵי זָמָה (פֶּגֶם הַבְּרִית), כִּי הַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה
בָּא עַל-פִּי-רַב לְאָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ זְמַן לַחֲשֹׁב וְכוּ', וַיֵּשׁ לוֹ זְמַן לְבִטֵּל
וְכוּ', אֲבָל מִי שֶׁמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל תּוֹרָה, מְעַבְרִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת
וְעַל דְּרוֹךְ אָרֶץ, כִּי נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה
כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד עָסוּק בְּאֵיזָה עֵסֶק, וְזֶה
יִצִּילְךָ מִהַחֲטָא הַמְּגַנֶּה הַזֶּה, כִּי לֹא יִהְיֶה לָךְ זְמַן לַחֲשֹׁב כָּלֵל, וּבִיּוֹתֵר
אַתָּה צְרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּשׁוּם עֲתוֹנִים
אֲפֹלוּ מִהַחֲרָדִים, כִּי בְּאֵמֶת מָה שֶׁאָדָם קוֹרָא הוּא נִדְבֵק בְּאוֹתָן
אוֹתִיּוֹת; כִּי מוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן קַעג),
בְּסוּד 'אֲנָא נִפְשִׁי כְּתָבִית יְהִיבִית' (שְׁבַת קה.), שֶׁהַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַכּוֹתֵב
טְמוּנָה בְּתוֹךְ הַכְּתָב, וְאִם קוֹרְאִים דְּבוּרֵי יִרְאַת שְׁמַיִם וְהַשְּׁגָחָה
פְּרָטִית וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, אֲזִי אָדָם נִכְלָל בְּתוֹךְ הָאוֹתִיּוֹת בְּמַחְשָׁבוֹת
טְהוּרוֹת וְקְדוּשׁוֹת שֶׁל הַכּוֹתֵב, וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, הָאָדָם קוֹרָא שְׁטִיּוֹת
וְהַבְּלִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּבוּרֵי לְשׁוֹן הָרַע וְרַכִּילוֹת וְנִבּוּל פֶּה וְכוּ' וְכוּ',
אֲזִי הוּא נִכְלָל בַּכּוֹתֵב וַיִּוֹרֵד לְעַמְקָא דְּתַהוֹמָא רַבָּא; וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
לְהִזָּהֵר לֹא לְקַרְא עֲתוֹנִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי מְלַבֵּד חֲמֵר הָעוֹן שֶׁל
בְּטוּל תּוֹרָה שֶׁהוּא מְבִטֵּל תּוֹרָה בְּעַת הַזֹּאת וְכוּ', אֲלָא עוֹד נִתְקַשֵּׁר
אֶל הַכּוֹתֵב, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְטַמָּא אֶת עֲצָמוֹ, וְלְבַסוּף בָּא לַיָּדֵי קְרִירוֹת
בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם, וְנוֹפֵל לְנִקְבָא דְּתַהוֹמָא רַבָּא. וְלִכֵּן תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ
לֹא לְקַרְא עֲתוֹנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצַל מִפֶּגֶם הַבְּרִית הוֹצֵאת זֶרַע
לְבִטְלָה.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לומר בְּכֹל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, כִּי הָאֲמִירָה

אָשֶׁר א' תְּקַצֵּג בְּנַחֵל רְלָה

בְּעֵלְמָא בְּמִשְׁנֵיּוֹת שׁוֹרְפֵת אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִהְיֶה חֲזַק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִזְדַּכֵּךְ נִפְשֶׁךָ.

רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עֲצֻמָּךְ בְּכָל יוֹם אֲלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִקְדָּשׁ וְיִטְהַר אֶת עֲצֻמָּךְ וְתִדְבִיק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תְּקַצֵּג.

בְּעֵזֶרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֵר לְךָ-לְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ.

רַבְּנוּ ו'ל הַזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל קִדְשַׁת הַמִּחְשָׁבָה, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "סַע הָאֵט פָּנִים אֲזוּ מֵעַן דְּאָרְךָ זִיף פּוֹן אַ הִרְהוֹר זַייער הִיטֵן"², כִּי זֶה פּוֹגֵם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הַמַּחְשָׁבָה הוּא הַלְכוּשׁ שֶׁל הַנְּשָׂמָה, וְצָרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ תָּמִיד. וְתִזְכֹּר תָּמִיד מְאַמְתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר, שְׂאָדָם צָרִיף לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד רַק בְּמִחְשָׁבוֹת קְדוֹשׁוֹת, מִחְשָׁבוֹת טְהוֹרוֹת, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר הִיָּצַר הָרַע הֵם הַמִּחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְהִיָּצַר טוֹב הֵם הַמִּחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן מַט), וְלִכֵּן צָרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהַר אֶת מִחְשַׁבְתּוֹ שֶׁהִיא דַּעְתּוֹ, דְּהֵינּוּ לְפָנוֹת מִחְשַׁבְתּוֹ לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִדְּבָרִים אַחֲרִים, וּלְהַעֲמִיק מִחְשַׁבְתּוֹ בְּעִנְיָן מְצִיאַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ וּבְעִנְיָן גְּלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְהִתְחַדְּשׁוֹת הָעוֹלָם בְּכָל רִגַע וְדַקָּה, אֲשֶׁר אֵין עֲרוּף לְמִחְשָׁבוֹת

(ב) כַּנְרָאָה שְׁצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מִהִרְהוֹר.

רלו אָשׁר א' תקצד בַּנְחַל

קדושות פֿאלו, פֿי כְּשֶׁאָדָם מְכַנִּיס בְּעֵצְמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יתְבַרֵךְ, הָרִי זֶה נִכְלָל בּוֹ, אֲךָ כְּדִי לְזִכּוֹת לְטֹהָרַת וּקְדוּשַׁת הַמַּחְשָׁבָה, צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת כְּלֵי מַח הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁהֵם: הַעֲיִנִים, הָאָזְנוֹים, הַחֻטָּם וְהַפֶּה, שֶׁהֵם הַשְּׂבָעָה גְרוּת (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א), הֵינּוּ כְּפִי שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת דְּבוּרוֹ, שֶׁאִינוּ מְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְאִינוּ בְּכַעַס, וְשׁוֹמֵעַ רַק אֶת הַקּוֹל הַפְּנִימִי מִכָּל דְּבַר, וְשׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו לֹא לְהִסְתַּפֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאֲסוּר לְהִסְתַּפֵּל וְכוּ' וְכוּ', עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֵה שֶׁמִּתְחַשְׁבֵתוֹ נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן רָאָה אֲהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, לְחַשֵּׁב רַק מַחְשְׁבוֹת קְדוּשׁוֹת וּטְהוּרוֹת כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלֵי לְהַמְשִׁכַת זֵיו חַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יתְבַרֵךְ שְׁמוֹ תָּמִיד; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקַדֵּשׁ אֶת מַחְשְׁבֹתוֹ תָּמִיד, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר לֶךְ-לֶךְ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִימֵי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ הָאֶרֶךְ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, פֿי דְבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם פְּלָלִיּוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וְזֶה שִׁיף לְכָל יִשְׂרָאֵל, וְאִינָה מְצַמְצַמַת רַק בְּמָקוֹם אֶחָד, פֿי רַבְּנוּ ז"ל הִיא נִשְׁמָה פְּלָלִית, וְיִרְדָּה לְעוֹלָם לְעוֹר לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל-כֵּן אֵין הַפֶּרֶשׁ בֵּינָם אֲשֶׁפְּנֹזֵי אוֹ סְפָרְדֵי וְכוּ' וְכוּ' רַבְּנוּ ז"ל שִׁיף לְכֻלָּם, אֲךָ בְּעֵנֵן גִּסַח הַתְּפִלָּה בְּפִרוּשׁ הַזֶּה יִרְנֹנוּ רַבְּנוּ ז"ל לֹא לְשִׁנוֹת מְדַרְכֵי אֲבוֹתָיו, הֵינּוּ מִי שֶׁאֲשֶׁפְּנֹזֵי שִׁיתְפַּלֵּל גִּסַח שְׁלוֹ, וְלֹא יַחְלִיף מִגִּסַח אֲשֶׁפְּנֹזֵי לְסְפָרְדֵי, וּמְסָפְרֵי לְאֲשֶׁפְּנֹזֵי, אֲלֵא כָּל אֶחָד יֵאָחַז כְּדַרְכּוֹ, וּמִכָּל

אֲשֶׁר   א' תקצה   בנחל   רלו

שָׁכַן וְכָל שָׁכֵן סִפְּרֵי לֹא צָרִיךְ לְשָׁנוֹת אֶת הַנֶּסֶח, רַק שְׂיִתְפַּלֵּל כְּפִי הַנֶּסֶח שְׁלוֹ. וְרַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְעַל-כֵּן לָמָּה לָךְ לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ, אֲדַרְבָּה תִּדְעַ שְׂדָבֵר רַבְּנוּ ז"ל הוּא כְּלָלִיּוֹת גְּדוּלָּה מְאֹד, וְהוּא שִׁיךְ לְכָל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

רְאֵה לְהַתְמִיד הַרְבֵּה בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁנִּדְפְּסוּ בְּ"תִיּוֹמוֹהֵר"ן", וּ"בְשִׂיחוֹת-הֵר"ן", כִּי שָׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ. וּמִוֵּהֲרַנְתָּ ז"ל אָמַר, שְׂבִיּוֹתֵר הַשִּׁיג אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְהֵן הֵן הַשִּׂיחוֹת שְׂרָשָׁם בְּסִפְּרִים אֵלָיו; וְעַל-כֵּן מָה טוֹב וַיְמָה נְעִים שְׁפָל אָחַד וְאָחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִהְיֶה בְּקִי בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעַל-פִּיהַ מִמֶּשׁ, וְאִזּוּ יִרְגִישׁ טַעַם אַחַר לְגַמְרֵי בְּהַתְקַרְבוֹתוֹ אֵלָיו.

רַק חֻזַּק וְאַמֵץ, וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹּר אֶת כָּל לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִהְיֶה לָךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר לְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחִיר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת כְּסָף צְדָקָה, אֶסוּר לְשָׁנוֹת בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפָּן, וְלִכְּן אֵינִי יוֹדֵעַ מָה שְׂאֵלְתְּךָ, אִם הִלְכְּתָּ בְּעַבּוּר צְדָקָה מְסִימָת, אַתָּה צָרִיךְ לְתַת אֶת הַצְּדָקָה אֶל הַמְּקוֹם הַמְּסִים שֶׁהִלְכְּתָּ בְּעַבּוּרוֹ.

רְאֵה לְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ד'), שְׂעַל-יַדֵּי צְדָקָה נִפְתַּח לוֹ הַפֶּתַח לְהַכְּנִס אֶל הַקְּדוּשָׁה, וְכָל

רלח אָשֶׁר א' תקצו בַּנְחַל

מה שְׁאָדָם מְרַבָּה בְּצַדִּיקָה נִפְתָּח לוֹ יוֹתֵר הַפֶּתַח, עֵינַי שָׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי לְךָ־לֵךְ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּירוּ יְאִיר. לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אִתָּה שׁוֹפֵף אֶת מֵר לְבָבְךָ וּמֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֵה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת הוּא שְׁמִחָה, שְׁצָרִיכִים לְשִׂמְחָה בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְאֵף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁזֵה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְךָ לְהִגִּיעַ לְשְׂמִחָה, כִּי הַטֵּבַע שֶׁלְךָ נִמְשָׁף אֶל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כָּבֵר גְּלָה לָנוּ רַבָּנוּ וְ"ל (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג), אֲשֶׁר עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַשְּׂמִחָה הִיא לְחֻטֵּף אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה לְתוֹךְ הַשְּׂמִחָה, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל יִגוֹן וְאֲנָחָה עוֹמְדִים בְּצַד, וְצָרִיכִים לְתַפֵּס אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה לְתוֹךְ הַשְּׂמִחָה, הֵינּוּ שְׁטַבַּע שֶׁל הָאָדָם נִמְשָׁף רַק אֶל הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת מְרַב פְּגָעֵי וּמְקַרֵּי הַזְּמַן שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, עִם כָּל זֹאת אֵין זֹו שְׁלֵמוֹת לְשִׂמְחָה וְלִהְשָׁאִיר אֶת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת בְּצַד, אֲלֵא צָרִיכִים לְחֻטֵּף גַּם אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה לְתוֹךְ הַשְּׂמִחָה, הֵינּוּ לְהַפֵּךְ אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה לְתוֹךְ הַשְּׂמִחָה, לְהַפֵּךְ אֶת גִּשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה לְרוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בְּאֵמַת עַקֵּר הַשְּׂמִחָה הוּא גְלוּי אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי "עֹז וְחֶדְוָה בְּמִקְוָמוֹ" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים־א טז, כז), וְעַקֵּר הָעֲצָבוֹת הוּא הַנִּתְוֹק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לְדַבֵּק אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, לְקַשֵּׁר וּלְחַבֵּר אֶת שְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת יַחַד, אִתָּה הוּא קֹדֶם שְׁבָרָאֵת הָעוֹלָם וְאִתָּה הוּא מְשַׁבְּרָאֵת הָעוֹלָם, וְאֵז נַעֲשֶׂה הַכֹּל אֶחָד (לְקוּי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נא); אֲשֶׁר־

אֲשֶׁר   א' תקצז   בַּנְחַל   רלט

מי שְׁמַגִּיעַ לְהַשְׁגָּה זוֹ, שְׂיֻדַּעַ וְעַד, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יתְבַרֵךְ כָּלֵל, רק הכל לכל אַלְקוּת גָּמוּר הוּא, וּבְזֶה יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ תָּמִיד.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אַף שְׁנֵדָמָה לָךְ שֶׁהִיא מְדַרְגָּה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אִם הָאָדָם יֵשֵׁב בְּפִנֵּה, וַיְדַבֵּר וַיִּשְׁיחַ וַיִּסְפֹּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עִמוֹ יתְבַרֵךְ, עַל-יְדֵי הַדְּבוּרִים שְׂיֻדַּבֵּר עִמוֹ יתְבַרֵךְ יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל אָמֶת כְּזֶה, עַד שְׂיִהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן נב). אַף צְרִיכִים לְהִיּוֹת עֵקֶשׁן גְּדוֹל עַל זֶה, כִּי מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהַגִּיעַ כָּבֵר בְּפַעַם אַחַת אֶל מְדַרְגָּה זוֹ, שְׂיִהְיֶה לוֹ הַשְׁגוֹת אַלְקוּת, שְׂיִהְיֶה בְּטוּל וּמְבֹטָל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲלֹא צְרִיךְ שְׂיַעֲבֹר זְמַן רַב עַד שְׂשׁוּבֵר אֶת חֲמֻרֵיּוֹת גּוּפּוֹ הָעֵבֶה וְהַגִּס וְכוּ' וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֶל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַק הַרְגֵל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמוֹ יתְבַרֵךְ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂתֻדַּבֵּר עִמוֹ יתְבַרֵךְ יִהְיֶה יָקָר מְאֹד אֲצִלָּךְ, וְאִזּוֹ סוּף כָּל סוּף תַּגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּה זוֹ, לְהִיּוֹת נַעֲשֶׂה כְּפֶסֶא לְשְׁכִינַת עִזּוֹ יתְבַרֵךְ.

רק חֲזַק וְאַמֵץ לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ תִמָּצֵא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר לָךְ-לָךְ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֵה לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם

בְּשָׁלוֹם וּבְקִלּוֹת, עֲלִיף לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ בְּמַדַּת הַסְּבִלְנוּת, כִּי אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְאֹד סִבְלָן בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם תִּדְחַק אֶת הַשְּׁעָה הַרִי תִהְרַס אֶת עֲצֻמְךָ בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי. רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ שְׁפָל הַצְּרוּת שִׁישׁ לְאָדָם הוּא רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, עַד כְּדֵי כָּף, שְׂאֵפְלוּ בְּתַפְלָה אִי אֶפְשָׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּזוּלָה (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: כ', קצו), וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִיּוֹת סִבְלָן גְּדוֹל, וּמִוֵּהֲרַנְיָה ז"ל גָּלָה לָנוּ נִפְלְאוֹת בְּעִנְיָן זֶה (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, שְׁחִיטָה, הִלְכָה א'), שֶׁזֶה הַטַּעַם שֶׁדִּרְסָה שְׁחִיטָתוֹ אֲסוּרָה, וְצָרִיף לְשַׁחֵט בְּהוֹלְכָה וּבְהוֹבְאָה, כִּי אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, וְכֵן צָרִיכִים הוֹלְכָה וְהוֹבְאָה שֶׁזֶה סוּד רְצוּא וְשׁוֹב, עֵיל וְנִפְיָק, כִּי אָדָם צָרִיף לְדַעַת, שְׂאֵפְלוּ שְׁנוּפֵל לְעֻמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת בְּקִי לְהִתְחַזֵּק שְׁמָה וְלֹא לִפְל בְּדַעְתּוֹ, אֲלֵא לְקוּם וּלְחַזֵּר אֵלָיו יְתִבְרַךְ, שֶׁזֶה בְּקִי בְּשׁוֹב, וּלְהַפּוּף בְּשִׁלּוּמֵד וּמִתְפַּלֵּל, וּכְבָר זוֹכָה לְדַבְּקוֹת זִיו וְחִיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ, עֲלִיו לְדַעַת, שְׁעַדִּין אֵינוֹ יוֹדַע כָּלֵל, אֲלֵא עֲלִיו לְעֵלוֹת עוֹד יוֹתֵר מֵעֵלָה מֵעֵלָה, שֶׁזֶה בְּקִי בְּרְצוּא; וְעַל-כֵּן אֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, אֲלֵא צָרִיכִים לְלַכֵּת עַל דֶּרֶךְ הַמְּלָךְ, שֶׁהוּא שְׁתִּי פְעָמִים בְּקִי (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): בְּקִי בְּרְצוּא וּבְקִי בְּשׁוֹב, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ. וְתֹאמִין לִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, שְׂרֵאוֹי לָנוּ לְשִׁמְחַת בְּכָל יוֹם, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאַנְחֵנוּ יוֹדְעִים מִלְּמוּדִים כְּאֵלוֹ, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ ז"ל.

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם פְּרָשָׁה חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם בְּאֶפֶן שְׁעַד שְׁבַת קֹדֶשׁ תִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה בְּפְרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ, אוֹ עַל כָּל-פָּנִים לְלַקֵּט חֲדוּשֵׁי תוֹרָה מֵהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, בְּאֶפֶן שֶׁתַּחֲיָה עִם פְּרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ, וּכְמוֹ-כֵן תִּתְמַיד בְּלַמּוּד מְשֻׁנּוּיּוֹת, וְאִם אַתָּה יָכוֹל לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיּוֹת אֵין לְמַעְלָה מְזֵה, כִּי בְּזֶה אַתָּה תִּהְרַג אֶת הַיֵּצֵר הָרָע לְגַמְרִי; כִּי אֶפְלוּ שְׁנוֹת־לְכַלְכֶּת בְּפָגַם הַבְּרִית הוֹצֵאת זְרַע לְבִטְלָה, עִם כָּל זֹאת אִם תִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדְךָ, וְתַהֲיָה חֲזָק וְאִמִּין מְאֹד לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיּוֹת, אֲזוֹ תִזְכֶּה לְצֵאת מִהָרַע וְהַחֲשֵׁף הַזֶּה שְׁנוֹלְכֶדָת בָּהּ, וּכְמוֹ-כֵן תַּעֲשֶׂה לְעֻמְךָ שְׁעוֹר בְּגַמְרָא,

אֲשֶׁר   א' תקצח   בנחל   רמא

ואם אֲפֶשֶׁר לְלַמַּד דָּף הַיּוֹמִי בַּיּוֹם עִם מְפָרְשִׁים — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ אֶת הַדֶּרֶךְ הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא מְאֹד לְדַבֵּר וּלְשׁוּחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן קַח עֲצָמָךְ בְּיַדְךָ, וְתַתְּחִיל עֲכָשׁוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַלְךָ לְחֶדֶר שָׂאִין שָׁם בְּגַי-אָדָם, וְתַתְּחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְתַסְפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שֶׁמְעִיק לָךְ, וְתִרְחִיב אֶת הַדְּבוּר, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רַע.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וְאִזּוֹ לֹא תִתְחַרֵּט.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קִדְשׁ לְסֵדֶר לָךְ-לְךָ ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהֲבֹבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרְךָ הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחַת לְבָבְךָ, כֵּן יַעֲזָרְנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לְשִׂמְחַת יַחַד לְעַד וּלְנִצְחַת נְצָחִים, כִּי הָרַחֲוֹק בֵּינֵינוּ הוּא רַק מְצַד גּוֹפְנוֹ וְלֹא מְצַד דַּעְתָּנוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ.

הִנֵּה כְּתִיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ג, יא): "בַּיּוֹם חֲתַנְתּוּ וּבַיּוֹם שִׂמְחַת לְבוֹ" — וְדַרְשׁוּ חַז"ל (תַּעֲנִית כו:): זֶה מִתֵּן תּוֹרָה וּבִגְזֵן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, כִּי אָמְרוּ חַז"ל (מְנַחוֹת קי): 'הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה נוֹשֵׂא אֵשֶׁה, וְאַחֲרֵי-כֵן לּוֹמֵד תּוֹרָה'; וְעַל-כֵּן שִׁיף הַיֵּטֵב מִתֵּן תּוֹרָה לְיוֹם חֲתַנְתּוּ. וְכֵן יְדוּעַ מִהַזְהַר הַקְּדוּשׁ (ח"ג קמ"ה:), כִּי אִזּוֹ בַּיּוֹם חֲתַנְתּוּ נַעֲשֶׂה "אָדָם", כִּי אִזּוֹ נִשְׁלַמַת דַּעְתּוֹ. וּמוֹכָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִמָּן יג), כִּי שְׁלֵמוֹת הַדַּעַת נִקְרָאת בְּגִזֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וּבְאֵמַת כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה שְׁנִשְׁלַמַת דַּעְתּוֹ, אִזּוֹ הוּא תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, כִּי מַה יַּעֲשֶׂה לוֹ אָדָם,

רמב אֲשֶׁר א' תקצח בַּנְחַל

מֵאַחַר שְׂיֻדְעַ כִּי הִנֵּנִי הוּא הָאֱלֹקִים, שֶׁהוּא יְדִיעָה שְׁלֵמָה (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: ד, נד, רנ), וְזֶה בְּעֶצְמוֹ סוּד הַזְּוֹג, "וַיִּדְעַ" "אָדָם" (בְּרֵאשִׁית ד, כה), כִּי אֶזְנֵי נְשִׁלְמַת הַדְּעַת, וְזוֹכִין לְמַחֲזִין דְּאֶבְא כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל.

וְהִנֵּה זֶה כְּמָה שְׂאֲנֵי מִשְׁתַּוְּקֶק וְכוּסָף לְכַתֵּב לָךְ, אִךְ בְּעֵתִים הַלְלוּ מִתְּגַבְרוֹת עָלַי הַכְּבֹדוֹת וְהַמְּנִיעוֹת בְּיֹתֵר, וּבִפְרָט שְׂאֲנֵי עֶסוּק פֶּה מְאֹד בְּהַדְּפַסַּת כְּמָה סְפָרִים יְקָרִים, סְפָרִים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְאֵל, יָפִים הֵם מְאֹד, וּבִפְרָט סֵפֶר "שִׁפְת הַנְּחַל" — פְּרוּשׁ עַל כָּל הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִימּוֹ בְּקִרְוֹב. וְהִנֵּה אוֹדוֹת שְׂאֵתָה מְבַקֵּשׁ לְךָ בְּעֵנֶיךָ סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד, תִּהְיֶה לְאֵל, בְּסִפְר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" הַנִּדְּפַס בְּעֵתִי, יֵשׁ שָׁם אַרְיֵכוֹת נִפְלְאָה בְּדַבּוּרִים וּרְאִיוֹת נְכוֹנוֹת מִחַז"ל הַקְּדוּשִׁים, לְלַמֵּד בְּדְרָךְ שֶׁהוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-כֵּן קָחָהּ מִשָּׁם.

אֶהוּבֵי, אַחֵי! חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת בְּכָל עֵת וְרַגַע הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וּבִפְרָטִיּוֹת עֲכָשׁוּ אַחַר הַחֲתָנָה. וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר פְּעַם לְחֻתֵּן אֶחָד: 'בִּיצֵד מְרַקְדִין לְפָנַי הַפְּלָה' (כְּתוּבוֹת טז): — אִיךְ זוֹכִים לְדַלֵּג וְלִרְקֹד עַל מַה שֶׁהִיָּה לְפָנַי הַפְּלָה, הֵינּוּ לְשִׁכַּח אֶת כָּל הָעֹבֵר עָלָיו (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תִּקְפוֹ), כִּי הֵיטוֹד בְּעֵבֹדֶת ה' הוּא מִדַּת הַשְּׂכָחָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו), לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד לְהַעֲבִיר דְּעַתּוֹ מִכָּל מַה שְׂעוּבֵר עָלָיו, וּבְכָל פְּעַם יִהְיֶה בְּעֶצְמוֹ פְּקָטָן שְׁנוּלָד. וַיֵּשׁ לוֹמַר שְׂזָה מַה שְׂאֲמַר רַבְּנוּ ו"ל (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן רמז): חֲדוּשׁ כְּמוֹנֵי עֲדִין לֹא הִיָּה בְּעוֹלָם, שְׂזָה נֶאֱמַר עַל עֵנֶיךָ הַתְּחִדְשׁוֹת, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הַכְּנִיס דְּבָר זֶה בְּעוֹלָם — לַעֲשׂוֹת בְּכָל פְּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה. וּפְעַם אַחַת בָּא אֶחָד לְפָנַי רַבְּנוּ ו"ל, וְסִפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לְבוֹ, אִיךְ שְׂעוּבֵר עָלָיו מַה שְׂעוּבֵר, וְכָל אֶחָד נוֹתֵן לוֹ תְּקוּנִים וְהַנְּהַגוֹת, וְעַל-כֵּן נִתְּבַלְּבַל לְגַמְרֵי, וְאֵין לוֹ עֲצָה לְשִׁית לְנַפְשׁוֹ. וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ו"ל: מַה לָּךְ עִם כָּל אֱלוֹ הַכְּבֹלִים, חֲזֹר עַל פְּסוּק זֶה: "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֶתִיךָ" (תְּהִלִּים ב'), וְאָמַר

ג) בְּפַעַם הָרֵאשׁוֹנָה הִיָּה נִדְּפַס קוּיְטָרַס "סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד" בִּיחַד עִם סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן".

אֲשֶׁר   א' תְּקַצַּח   בְּנַחֵל   רמג

רַבְּנוּ ו"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְאַמֶּת כְּזוֹ, עַד שֶׁהִלָּה הַרְגִישׁ בְּאוֹתוֹ רַגְעַ, כְּאִלּוּ
נוֹלַד הַיּוֹם מִחֻדָּשׁ, וְעַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְשִׁכַּח עַל כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלָיו,
וְזָכָה לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה.

אֶהוּבִי, אָחִי הַיְקָר! זָכַר אֶת כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁדִּבְּרָנוּ יַחַד, שֶׁהָעוֹלָם
הַזֶּה הוּא רַק הֶבֶל וְדַמְיוֹן, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁבוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׂיחָה
— זוֹ תְּפִלָּה בְּתַמִּימוֹת גְּמוּרָה, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
עִם רֵעֵהוּ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר אֵלָיו
בְּפֶרְטֵי פֶרְטִיּוֹת, וְאִזּוֹ דִּיקָא יִרְגִישׁ נְעִימוֹת בְּחַיִּיו, וּבְפֶרֶט מִי שְׂזוּכָה
לְהִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה, הוּא נֹצֵל מִכָּל מִינֵי עֲמָל עוֹלָם הַזֶּה,
כִּי זָכָה — עֲמָלוֹ בְּתוֹרָה, לֹא זָכָה — עֲמָלוֹ בְּעַסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר, בְּכָל פַּעַם כְּשֶׁאֲנִי מֵיֹשֵׁב עֲצָמִי, הֵיכָן
אֲנִי בְּעוֹלָם, שְׂזוּכִיתִי לְהִתְקַרֵּב אֶל אֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת כְּזֶה,
שֶׁהוּא רַבְּנוּ ו"ל, תְּקַנֵּת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֲנִי נוֹתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ שֶׁאֲזָכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב בְּאַמֶּת אֶל רַבְּנוּ
ו"ל, וְנִכְנָסֶת שְׂמִיחָה עֲצוּמָה בְּלִבִּי. וּבְאַמֶּת רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח בְּכָל יוֹם
עַל נַעַם עֲרֻבוֹת חֲלָקְנוּ, שְׂזוּכִינוּ בְּזִכְיֹת חֲנֻם, שֶׁשָּׂם נַפְשָׁנוּ בְּחַיִּים,
וְטוֹב גְּמָלָנוּ, שְׂזוּכִינוּ לְהִיּוֹת בְּחֲלָקוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְלְהִיּוֹת בְּצוֹתָא
בֵּין אֲנָשָׁיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא חֲדוּשׁ בְּפָנָיו עֲצָמוֹ
— אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת אֲצִלְךָ
אֲפִלּוּ רַגַע אֶחָד, כִּי עֲצָבוֹת הֵיא סְטָרָא אַחְרָא, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שׁוֹנֵא
אוֹתָהּ (עֵיִן לְקוּטִי־מוֹהַר"ו, חֶלֶק ב', סִימָן מַח), וְצָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָנוּ
לִילָף עִם הַגְּלוּי שֶׁגָּלָה רַבְּנוּ ו"ל עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר
הִרְחַבְתָּ לִּי" (עֵיִן שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), לְמַצַּא הִרְחַבּוֹת אֲפִלּוּ בְּתַקְףָּ
הַצָּרוֹת וְהַקְּטָנוֹת שֶׁעוֹבְרֹת עָלֵינוּ. וּמְקַדֵּם לְמִדְתֵּי עִם בְּחוֹר אֶחָד
מֵאַמֵּר זֶה, וְאַמְרָנוּ עַל זֶה הַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה מְלִקוּטֵי־תְּפִלוֹת (תְּפִלָּה
קִלְג), וְנִתְעוֹרְרָנוּ מְאֹד מְאֹד, הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, שְׂזוּכִינוּ לְשַׁמַּע
חֻדָּשׁוֹת נִפְלְאוֹת כְּאִלּוּ. וּבִסְפָר "שִׁפְתֵי הַנַּחֵל" עַל תּוֹרָה זוֹ הֵאָרְכְּתִי
מִמֵּאמְרֵי חו"ל בְּגִמְרָא וּבִמְדַרְשֵׁים, אִיךָ שְׂזוֹ הִיְתָה מְדַרְגַת דָּוִד
הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁתְּמִיד מְצַא הִרְחַבּוֹת אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ צָרוֹתָיו

רמד אָשֶׁר א' תקצט בַּנְחַל

וּדְחָקוֹתָיו, וְתַמִּיד בְּרַח אֱלֹוֹי יִתְבָּרַךְ בְּשִׁירוֹת וּבַתְּשׁוּבָחוֹת, עַד שֶׁעַל-
יְדֵי-זֶה זָכָה וְנַעֲשֶׂה רַגְל רְבִיעִית לְמַרְכָּבָה, וְהוּא תְּקוּן תְּפִלַּת חֲצוֹת,
שֶׁהוּא דִּיקָא בְּאִמְצַע הַחֲשֵׁךְ וְהַלְיָלָה, לְשֹׁבֵר אוֹתָהּ, וְלִמְצֵא גַם אֶז
אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה בְּעִצְמוֹ הַלְמוּד שֶׁל "בְּצֹר הִרְחַבְתָּ לִי" —
בְּתַקְףָּהּ הַצָּעֵר וְהַחֲשֵׁךְ לִמְצֵא הִרְחַבּוֹת. וּבְאִמְת כְּשִׁזְזָה לְהַרְגִיל אֶת
עִצְמוֹ לִילָךְ עִם הַגְּלוּי הַזֶּה, אֶז לְעוֹלָם יִחְיֶה אֶת עִצְמוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן
כְּשִׁיזְזָה לְצַרְף אֶל זֶה גַם הַגְּלוּי שֶׁל "אֲזַמְרָה לְאֵלֵי בְּעוֹדִי" —
לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֵא בְּעִצְמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, אֶז תֵּאִיר נִשְׁמָתוֹ בְּאִפְסָן אַחֵר
לְגַמְרִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשִׁיזְזָה לְצַרְף עוֹד כְּפָמָה וְכָמָה גְּלוּיִים
שֶׁבְּתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל. אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שֶׁבְּצֹר הִרְחִיב לָנוּ, וְזָכִינוּ
לְהַתְּנוּדַע מִרְבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסוֹד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. תִּרְאַה לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצָמָךְ,
וּתְהַלֵּה לְאֵל, יֵשׁ גַּיֵּשׁ לָנוּ עַל מַה לְרַקֵּד, שֶׁאֲנוּ נִקְרָאִים עַל שְׁמוֹ ז"ל.

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּרְא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אִמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, צְרִיכִים לְהַתְּפַלֵּל תְּמִיד שֶׁתְּהִיָּה לוֹ
פְּרֻנְסָה, כִּי בְּלִי פְּרֻנְסָה הָאָדָם מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל לְגַמְרִי. וַיְדוּע סְפוּר
שֶׁפַעִם אַחַת בָּא אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ אֶל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְהַתְּלוּנָן
שֶׁזֶה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ בְּשַׁעַת הַתְּבוֹדָדוֹת, שֶׁהוּא רוֹצֵה לְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲבָל זֶה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ, הוּא מְבַקֵּשׁ עַל רוּחָנִיּוֹת
וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ וְכו' וְכו', עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: תִּגִּיד לִי אֶת
הָאִמְת מַה כּוֹאֵב לְךָ, עָנָה וְאָמַר, שֶׁהוּא עָנִי גְּדוֹל, וְהַשִּׁיב לוֹ

אָשֶׁר   א' תר   בְּנַחֵל   רמה

מוֹהַרְנֵת ז"ל: אַתָּה תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ מֵה שֶׁחִסַּר לְךָ הֵינּוּ פְּרִנְסָה, כִּי זֶה אַתָּה מְרַגֵּישׁ וְאַתָּה זֶה תִּתְפַּלֵּל עִם לֵב אֲמֵת וְלֵב נְכוֹן, וּמִסְתַּמָּא כְּשֶׁתִּפְּלֵל כְּכֹר בְּלֵב אֲמֵת וּבְלֵב נְכוֹן, תִּשְׁלַב גַּם הַדְּבָרִים רוֹחֲנִיִּים, שֶׁתִּבְקַשׁ גַּם עַל דְּבָרִים רוֹחֲנִיִּים. וְרוֹאִים מִזֶּה, שְׂאָדָם צָרִיף לְהִתְפַּלֵּל בְּמָה שֶׁכּוֹאֵב לוֹ, לֹא לְבִקְשׁ דְּבָרִים יוֹתֵר מִכּוֹחֹתָיו. וְעַל-כֵּן רָאָה, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, לְבִקְשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ שְׂיִתֵּן לְךָ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַת, כִּי אַתָּה מְרַגֵּישׁ אֶת הַצָּעֵר שֶׁל הָעֲנִיּוֹת שֶׁעוֹבְרֵת עָלֶיךָ, וּבְאַמֵּת צָרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל יִשְׂרָאֵל שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַת. וְרִאִיתִי בְּשֵׁם צַדִּיק אֶחָד שֶׁפָּרַשׁ: "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהֶמֶן, הַכֶּסֶף נָתוּן לְךָ וְהָעֵם לְעִשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ", וּפָרַשׁ כֵּן: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ — זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלִכּוֹ שֶׁל עוֹלָם, לְהֶמֶן — הוּא הַיֵּצֵר הַרָע, הַכֶּסֶף נָתוּן לְךָ — הֵינּוּ שְׂאֵם הַכֶּסֶף בְּרִשׁוּתְךָ, אִז הָעֵם לְעִשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ, כִּי הָעֲנִיּוֹת מַעֲבִירָתוֹ עַל דַּעַת קוֹנּוֹ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְהוּא פְּרוּשׁ נִפְלָא מְאֹד; כִּי עִם יִשְׂרָאֵל צָרִיכִים פְּרִנְסָה, וּכְשֶׁתִּהְיֶה לָכֶם פְּרִנְסָה יִהְיֶה לָכֶם הַכֹּל, וְעַל-כֵּן גַּם אַתָּה תִּתְפַּלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל מֵה שֶׁמַּעִיק לְךָ, דִּהֵינּוּ פְּרִנְסָה, וְאִז מִמִּילָא תִּשְׁלַב גַּם רוֹחֲנִיּוֹת.

נָא וְנָא רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּשִׁיחֻתְיוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל
בְּ"שִׁיחֻת-הַרְ"ן" וּ"בְחַיֵּי-מוֹהַרְ"ן", וְתַרְגִּישׁ אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תר.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיֶּקֶר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל

הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ זָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּחַ נִצָּחִים.

מִכְתָּבֶיךָ הִזְקַרְתִּי כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, וְעֵבֶר כְּכֹר כְּחֻדָּשׁ יָמִים, וְלֹא עָנִיתִי לָךְ, וּבְאַמַּת טְרִדוֹתַי הַרְבּוֹת, שְׁעוֹבְרוֹת עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ הֵן עִבּוּנַי. תְּהִלָּה לְאֵל, נִדְפָס עִכְשָׁו סֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן", וְעוֹלָה יָפָה מְאֹד, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵן בְּכַמוֹת וְהֵן בְּאִיכוֹת, וְהַסֵּפֶר בְּנוִי עַל-פִּי יְסוֹד דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּלִקּוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן (חֶלֶק א', סִימָן עֵרֶב) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים צה): "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", אִם רוֹצִים לְשִׁמְעַ בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרֵךְ, הַעֲקָר לִידַע, שְׂאִין לוֹ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל — לֹא מִהָעֵבֶר וְלֹא מִהָעֵתִיד, אִין לוֹ רַק יוֹם זֶה, וְעִנְיָן עֲצָה נִרְאָה וְנִפְלְאָה זֹה הוּא הוּא הַהֲתַגְלוֹת שְׁיִגְלָה מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חו"ל (סִנְהֶדְרִין צח), שְׂשִׂאֵלוֹ אֶת מְשִׁיחַ: "אִימַתִּי קָאֲתִי מֵר", וְהַשִּׁיב: "הַיּוֹם אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ". וּבְאֵר מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל (לִקּוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּקָדוֹן, הַלְכָה ה'), אִם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ זֹה, לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל הַיּוֹם הַזֶּה, אִזּוֹ יִכּוֹל לְזַכּוֹת שְׂיִאִיר עָלָיו אִורוֹ הַגְּנוּז שֶׁל מְשִׁיחַ, כִּי כָּלֵל הַבְּלוֹבִלִים שְׂיִשׁ לְכָל אָדָם בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, הַכֵּל נִמְשָׁךְ שְׂאִינוֹ מִסְתַּפֵּל עַל הַיּוֹם הַזֶּה, שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ, הֵן לְפִרְנֶסָה וְהֵן בְּחֹר לְשִׁדּוּךְ וְהֵן אֲבָרָךְ לְבָנִים, עַל-פִּי-רֹב מְרִירוֹתֶם שְׁדוּחִקִּים אֶת הַשְּׁעָה, שְׂרוֹצִים דִּיקָא "הַיּוֹם" מֵהַ שְׂרוֹצִים, וּכְשִׂאִינוֹ מִגִּיעַ אֲלֵיהֶם, אִזּוֹ נִשְׁבֵּר לְבָם בְּקִרְבָם לְגִמְרֵי, אֲבָל כְּשִׂרְגִיל הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל לֹא מִהָעֵבֶר וְלֹא מִהָעֵתִיד, רַק אִין לִי בְּזֶה הָעוֹלָם אֲלֵא "הַיּוֹם" הַזֶּה, אִזּוֹ יִהְיֶה נִגְאָל מִכָּל צְרוּתָיו, כִּי בִיּוֹם הַזֶּה אִינִי צָרִיךְ לְבַלְבֵּל עֲצָמֵי מִשׁוּם דְּבַר, בִּיּוֹם הַזֶּה אִנִּי צָרִיךְ רַק לְחַשֵּׁב מִמֵּנִי יִתְבָּרֵךְ, אִיךָ שֶׁהוּא אֲתִי, עֲמִי וְאֲצִלִּי, כִּי מֵלֹא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֵּל מֵהַ שְׂלִמְרָאָה עֵינֵי הוּא אֲלֻקוֹת בְּהִתְלַבְּשׁוֹת הַזֹּה, וְעָלִי לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בִּיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְאִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבִי וְכָל מֵהַ שְׁעוֹבֵר עָלַי בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, בִּיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא עָלַי לְחַטָּף אִילוֹ לְמוֹדִים מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא עָלַי לְרַקֵּד וְלִשְׁמַח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקִי, שְׁבַתוֹךְ דְּחִקוֹתַי וּמְרִירוֹתַי וְעֵנִיּוֹתַי הָאִיר לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּחִמְלָתוֹ הַרְבֵּה, וְהוֹדִיעֵנִי וְקִרְבָּנִי אֶל כָּלֵלוֹת שְׂבַעַת רוּעֵי

אֲשֶׁר   א' תר   בַּנְחַל   רמז

יִשְׂרָאֵל, רֹאשׁ כָּל הַצְּדִיקִים, תִּקְנֹת כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל, הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר
 תְּכֵמָה, שֶׁהַתְּפָאָר: "אוֹן אִיף הַיִּיל זִי" (וְאַנִּי מִרְפָּא אוֹתָהּ), וְהוּא נִכְנָס
 בְּכָל עֲשָׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא, וּמִרְפָּא אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְלוּ
 חֲלָשׁוֹת מִחֲצֵי הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר, שֶׁהוּא הַיֶּצֶר הָרָע, שֶׁהִכְשִׁיל אוֹתָם בְּפָגַם
 הַבְּרִית, וְהוּא שָׁר לְפָנֶיהָ אֶת שִׁיר הַיַּחֲוֵד, שֶׁהוּא שִׁיר הַחֶסֶד הַכְּלוּלִים
 בְּעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרִים שֶׁגֵּלָה שֶׁהֵם בְּסוּד י' — כְּתָר, י"ק — תְּכֵמָה וּבִינָה,
 יק"ו — חֶסֶד, גְּבוּרָה, תְּפָאָרֶת, יקו"ק — גִּצְחַ, הוֹד, יְסוּד, מְלָכוּת,
 וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזֹּכֵה לְהִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם עִם הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרִים
 אֵלּוּ, הָרִי הוּא כְּמוֹ שֶׁמְלַבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּשָׁרְיוֹן, וְאִזּוֹ אֵינוֹ יָרָא כְּבָר כָּלֵל
 מִחֲצֵי הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שֶׁשָּׂם נַפְשָׁנוּ בַּחַיִּים. וְדַע
 לָךְ, שֶׁרְאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֲלָקְנוּ שֶׁזִּכְּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל
 רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹת בְּצוּתָא עִם אֲנָשָׁיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁהֵם הֵם צְדִיקֵי דוֹרְנוּ
 וְלִשְׁמַע בְּקוֹלָם, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ
 עַל כָּל הַחֶסֶד חָנֵּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

אָהוּבֵי, אַחֵי הַיְקָר! נָא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּכָר
 שְׁבַעֲוֹלָם, וְכֵן אֵל תִּחְלֵשׁ דַּעְתָּךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי הֵשֶׁם
 יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּבְיַדָּי יֵשׁ אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ כּוֹנֵן מִיַּחַדָּת בְּכָל
 מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה שֶׁתִּתְקַרֵּב אֵלָיו בְּשִׁבְלֵי זֶה
 וּבְדַרְךָ כְּזוֹ וְכוּ', שֶׁאַתָּה נִמְצָא שָׂם, כְּדֵי שֶׁיַּעֲלוּ מִמָּךְ שְׁעִשׂוּעִים
 נִפְלְאִים, אֲשֶׁר אֵינָם יְכוּלִים לַעֲלוֹת מֵאַחַר כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה
 שֶׁתִּהְיֶה רְגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ
 בְּפִרְטֵי פְּרִטְיוֹת כְּאֲשֶׁר אֲתָה מְסַפֵּר לְחֵבֵר טוֹב.

חֲמֻדָּת לְכַבִּי! הֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב הַרְחֻמָּן, וּבְיַדָּי בָּא יְבוֹא
 גַּם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִסְפָּר אֶת כָּל מָה שְׁעָבַר עָלֶיךָ בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה,
 וְתִשִּׁיר וְתִרְנֵן (יִשְׁעִיָּה יב, א-ב): "אוֹדֶךָ ה' כִּי אֲנַפְתָּ בִּי יֹשֵׁב אֶפְרָיִם
 וְתִנְחַמְנִי מִנִּי", הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֲבֹטַח וְלֹא אֶפְחַד, כִּי עֲזִי וְזִמְרַת י"ה
 ה' וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה"; אֲנִי מְבִין וּמְרַגֵּשׁ מְאֹד מְכַאוּבֵי לִבְךָ וְחֲלִישׁוֹת
 דַּעְתָּךְ שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּכֻלְיָיוֹת וּבְפִרְטֵיוֹת, אִף כִּנְגִיד זֶה תִּדַּע כִּי גְדוֹל
 אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרַבְּנוּ ז"ל הַתְּפָאָר: "דּוּפִיט אוּיף מִיִּין כַּח, אִיף

רמח   אָשֶׁר   א' תר   בַּנְּחָל

האב בְּרִיטֵעַ פֿלִיפּעס"ד. אַהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׁכַּח אֶת
כָּל הָעֵבֶר עֲלֵינוּ עַד רְגַע זֶה, וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְלִהְתְּחִיל
לְהַכְנִס בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ.

א. לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְנוּ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, וְלִשְׂרֵי וּלְרַגֵּן וּלְשַׁמַּח
בְּשִׂמְחָה שְׂאִין לָהּ סוּף וְקֶץ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל וּבְכָל עֵת
שֵׁישׁ לָנוּ רַק עֵת פְּנָאִי, וּמִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן כְּשֶׁהַבַּעַל-דְּבָר רּוֹצֵה
לְעַקֵּם אֶת הַלֵּב וְהַדַּעַת, אִזְ צְרִיף לְהִיּוֹת רְגִיל בְּרַקוּדִים וְלִשְׂרֵי וּלְרַגֵּן
לְעֲצֻמְנוּ שִׁירִים וְנִגּוּנִים שֶׁל שִׂמְחָה.

ב. לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְנוּ לְבָרַח בְּכָל פַּעַם לְמָקוֹם מֵיְחַד שְׂאִין שָׁם
בְּגִי-אָדָם, וְנִשָּׁב שָׁם, וְנִסְפָּר לְפָנָיו יְתִבְרָךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ
בְּפִרְטֵי פִּרְטִיּוֹת, וְנִדְבָר עִמּוֹ יְתִבְרָךְ כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ מִמֶּשׁ,
וְנִבְקֵשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יְתִבְרָךְ, שֶׁנִּזְכָּה לְצִאֵת מִגְרִיעוֹת מַעֲשֵׂינוּ וּמִבְּלוּל
מִחֲשָׁבוֹתֵינוּ וּמִרַע מִדוֹתֵינוּ.

ג. לְהַתְּחִיל לַעֲשׂוֹת שְׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן, לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד
מְאֹד בְּאַמִּירַת מַשְׁנִיּוֹת וּגְמָרָא וּשְׁלִחַן עֲרוּף וְזֵהר הַקְּדוּשׁ וּמִדְרָשִׁים,
וְכֵן לְהַתְּמִיד מְאֹד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לְלַמַּד תּוֹרָה וְלוֹמַר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה
שֶׁהִיא הַצְּלַחַת הַנֶּפֶשׁ גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד, וּמִטְהַרֵּת אֶת הַנֶּפֶשׁ
וּמִדְבַּקְתָּהּ וּמְקַשְׂרֶתָהּ אֵלָיו יְתִבְרָךְ, אֲשֶׁרֵי שִׂיֵּאֲחִז בָּזֶה.

ד. נִרְבֶּה בְּצַדִּיקָה בְּכָל יוֹם, וְנִשְׁתַּדֵּל לִילֵף לְאַסֵּף אֲצֵל אַחֵרִים,
וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיקָה הוּא צְדִיקָה לְהַצְדִּיק בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים
וְהַתְּפִשְׁטוֹת דַּעְתוֹ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הוּא קְרוּב הַגְּאֻלָּה, וּבְפִרְטִיּוֹת שְׂזַכֵּנוּ
הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ בְּסִפְרֵים חֲדָשִׁים, גְּלוּיִים נִפְלְאִים בְּתוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל,
וְהַהֲכָרַח לְהַדְפִּיסָם בְּשִׁבְלֵי זְכוּת הַרְבִּים, וְהֵם "שִׁפְת הַנְּחָל", וְהוּא
פְּרוּשׁ נִפְלְאָ עַל כָּל הַלְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, "תְּקוּנַת-הַבְּרִית" — עֲנִינִים
נִפְלְאִים וְהַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל לְמִי שֶׁכָּבַר נִכְשָׁל בְּפִגְם הַבְּרִית — הוֹצֵאת
זֶרַע לְבִטְלָה, וְעֲצוֹת וְהַתְּחַזְקוֹת לְשׁוּב אֵלָיו יְתִבְרָךְ. "מְקוֹר הַשִּׂמְחָה"

(ד) תְּבַטְחוּ עַל כַּחֲדָי, יֵשׁ לִי כְּתַפִּים רַחְבּוֹת.

אֲשֶׁר   א' תרא   בְּנַחֵל   רמט

— עֲנִינִים נִפְלְאִים מִמַּעַלַת הַשָּׁשׁוֹן וְהַשְּׂמֵחָה אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר קִיּוֹם הַיְהוּדוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וּבְכֶּה תְלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה. "שֶׁעַר הַחַמִּישִׁים" — עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים מִמַּעַלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, אֲשֶׁר נִמְשָׁךְ מִשְׁעַר נוֹ"ן, וְעִצּוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת לְזִכּוֹת לְהַנְהִיגָה קְדוּשָׁה זו, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׂיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, וְגִלּוּיֵים נִפְלְאִים מִמְּשִׁיחַ צְדֻקָּנוּ, וְעוֹד הַרְבֵּה סִפְרִים וְקוֹנְטְרָסִים שְׂאֵנִי אוֹחִז בְּאִמְצַע.

לְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְהַתְּפַלֵּל עָלַי בְּכָל יוֹם יוֹם, שְׂאֻזְכָּה לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל הַדְּפִסַּת סִפְרִים אֱלוֹ, וְלִגְמֹר יֵתֵר הַסִּפְרִים, וְאֻזְכָּה לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר, פִּי אֲנִי כוֹתֵב זֹאת עַל הַדְּרָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

א' תרא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שָׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחִיר הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבֶיךָ קִבְּלָתִי כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אִךְ רַב טְרוֹדוֹתֵי הַרְבִּים בְּעֶסֶק הַהֲדַפְּסָה נִטְלוּ מִמֶּנִּי כָּל הַזְּמַן. וְהִנֵּה הַסִּפֵּר קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה כְּכֹר נִגְמָר בְּסוֹף הַקִּיץ, וְתַהֲלָה לְאֵל, נִמְכְּרוּ עַד עַכְשָׁו עֶרְךָ שֶׁל שְׂמוֹנֶה מְאוֹת, וְכֵן "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", חֶלֶק א', נִמְכְּרָה הַרְבֵּה בְּשָׁבוּעוֹת אֱלוֹ, וּכְכֹר נִמְכְּרָה יוֹתֵר מִחֲמַשׁ מְאוֹת, פִּי תַהֲלָה לְאֵל, הַזְּמִין לִי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בַּחֲוָרִים חֲדָשִׁים שֶׁהוֹלְכִים בְּכָל הַיְשִׁיבוֹת וּבְתֵי הַמְּדַרְשׁוֹת, וּמוֹכְרִים אֶת זֶה, וְהַסִּפֵּר "שְׂמִירַת הַזְּמַן" הוּא בְּאִמְצַע הַדְּפוּס, וַיִּצָּא תַהֲלָה לְאֵל, בְּתַכְלִית הַהֲדוֹר וְהַיָּפִי, הֵן בְּכַמוֹת וְהֵן בְּאִיכוֹת, וְהֵן הַכְּרִיכָה תַהֲיָה נְאֻה מְאֹד, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלֹם
 לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵל יַחְלֵשׁ לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעוּלֹם. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּסְתַּכַּל עַל אַחֲרִים כָּלֵל. וּבִפְרָטִיּוֹת אוֹדוֹת
 דְּרָךְ הַלְמוּד, וְנִדְפָס עִכְשָׁו קוֹנְטֵרַס נִפְלֵא בְּשֵׁם "סֵדֶר דְּרָךְ הַלְמוּד",
 וְשֵׁם מְדַבֵּר בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָה, תְּהִלָּה לְאֵל, אוֹדוֹת עֲצָם מַעֲלַת הַזּוֹכָה
 לְצִיּוֹת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְלִלְמַד עַל-פִּי דְרָכּוֹ שְׁגֻלָּה. רְאֵה גַם רְאֵה מָה עָבַר
 עָלֶיךָ בְּשָׁנִים אֵלּוּ, וְלוּלֵא תוֹרְתְךָ שֶׁעֲשׂוּעִי, אִזּוֹ הִיִּית אֹבֵד, חֵס וְשְׁלוֹם,
 כִּידוּעַ לְךָ, וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִיּוֹת לְסִיִּים בְּשָׁנִים אֵלּוּ ש"ס וְרַב שְׁלַחַן עֲרוּךְ.
 וְסִימַת כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁשָּׂה סֵדְרֵי מִשְׁנָה, וְאַתָּה בְּאַמַּת יוֹדֵעַ, כִּי
 לוּלֵא עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, לֹא הִיִּית זּוֹכָה לְכָל זֶה; וְעַל-כֵּן רְאֵה גַם רְאֵה
 לְחוּס עַל נִפְשֶׁךָ עַל-כָּל-פְּנִים מֵהַיּוֹם, לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ מִשׁוּם
 בְּרִיָּה שְׁבַעוּלֹם, וְתַמִּיד רַק תַּחֲשַׁב מֵעֲצֻמְךָ, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ עִם
 הַגְּלוּי הַנִּפְלֵא שְׁגֻלָּה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק (יִחְזַקְאֵל לֵג, כד): "אֶחָד
 הָיָה אֲבָרְהָם", שְׁכָל הַצְּלַחַתוֹ הִיָּתָה רַק עַל-יַדֵּי שְׁהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לֹא
 לְהִסְתַּכַּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב יְהִיָּה מִי שִׁיְהִיָּה — הֵן הַקְּרוּבִים וְהֵן
 הַרְחוּקִים, אֲשֶׁר זֶהוּ הַצּוּוִי שְׁצִנָּה אוֹתוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "לְךָ-לְךָ" —
 גִּי צוּ דִיר [לְךָ לְעֲצֻמְךָ], תַּמִּיד יַחֲשַׁב מֵעֲצָמוֹ וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים,
 "מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ", וְדִיקָא עַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכָּה לְהַגִּיעַ אֶל
 הָאָרֶץ הָעֲלִיוֹנָה, שֶׁהוּא גְלוּי נֵעַם עֲרֹבוֹת שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְאַמַּת
 עִם עֲצָה זֹו יִכּוֹל לְעַבֵּר כָּל יָמֵי חַיָּיו בְּנֵעַם וּבְחִיּוֹת אָמַת, לְהִיּוֹת דְּבוּק
 בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פַּעַם עִם מַחֲזִין חֲדָשִׁים, כִּי רַב הַנְּפִילוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד וּבִפְרָטִיּוֹת עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, הוּא רַק עַל-יַדֵּי
 שְׁמִסְתַּכְּלִים עַל אַחֲרִים, פַּעַם נִדְמָה לוֹ שֶׁהוּא יוֹתֵר טוֹב מִחֲבָרוֹ, וּפַעַם
 נִדְמָה לוֹ שְׁחֲבָרְיוֹ יוֹתֵר טוֹבִים מִמֶּנּוּ, וְדָבָר זֶה עוֹקֵר אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 (עֵין לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, פֶּסַח, הַלְכָה ט'), וּמִדְּרַגַּת הַתָּם הִיָּתָה, שְׁלֵא לְהִסְתַּכַּל עַל
 שׁוּם בְּרִיָּה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה דִיקָא זְכָה לְהַגִּיעַ לְמִדְּרַגָּה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, וְהִיָּה
 רְגִיל לומר: "דָּאס אִיז מִיִּין זָאךְ און דָּאס אִיז יַעֲנַעְמָס" [זֶה עֲנִינִי וְזֶה
 עֲנִינִי שֶׁל הַהוּא]; אֲשֶׁרִי הַמְּרַגִּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ לְנַצַּח.
 וּבִפְרָטִיּוֹת בְּחֹר בִּישִׁיבָה, שְׁשָׁם עַל-פִּי-רַב כָּל אֶחָד רוֹצֵה לְהִיּוֹת
 כַּחֲבָרְיוֹ, וּמִבְּלָבֵל עֲצָמוֹ תַּמִּיד מֵאַחֲרִים, דִיקָא שָׁם הוּא הַכֶּרֶח

אָשֶׁר   א' תרב   בְּנַחֵל   רנא

גדול לילך עם הגלוי הזה — לא להתבלבל מאחרים, ולא אכפת לי אחרים כלל. ומובא בלקוטי-מוהר"ן (חלק א', סימן סו), שעקר שלמות האמת הוא, כשאינו נצרך לבריות כלל, שיאחזו ממנו ויפארו אותו, עקר פונתו בעבודתו: תברך הוא רק לזכות להתדבק עמו ותברך ולא יותר.

אהובי, אחי! תאמין לי, שפכל יום ניום יש בלבולים חדשים על כל אחד ואחד באפנים שונים, וכל עבודתנו על-פי דרכי רבנו ז"ל — לחתר אליו ותברך גם מעצם הבלבולים, ולזכות למצא אותו ותברך.

אהובי, אחי! חזק ואמץ מאד מאד לעשות בכל פעם התחלה חדשה, ותמשך את עצמך אליו ותברך, ובכל יום ניום תשתדל לדבר עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה, ותפרש לפניו ותברך את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ותהיה עקשן גדול על דבר זה מאד, וכן תהיה רגיל ברקודים אפלו בינך לבין עצמך, ותברח מחבורות בחורים המדברים דברים בטלים, פי לא באלה חפץ רבנו ז"ל, ותראה לדבר בכל יום רק עם תמימים, ותאיר בהם הדעת האמת, ללמד הרבה על-פי דעתו של רבנו ז"ל, וכן תרגיל את עצמך בכתיבה, לכתב חדושים דאורייתא, שהוא תקון גדול לנשמה, כאשר הזהירנו רבנו ז"ל.

ההכרח לקצר עכשו, פי אני כותב זאת על הדרך.

הדורש שלומך...

תראה לכתב לי את הנעשה שם בשיבה בפרט, ובין אנשי שלומנו בכלל.

א' תרב.

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר וירא ה'תשל"ה.

רנב אֲשֶׁר א' תרב בַּנְחַל

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבַּחֲוֹר הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִדַּע אֲשֶׁר
אֵין בְּלִעְדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְצָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּתוֹךְ חַיֵּינוּ, וְלַחֲיוֹת רַק עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִידַע שְׂאִין לָנוּ רַק
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּכְלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ כְּלוּם, וּכְשֶׁתִּתְבָּרַר
לְאָדָם יְדִיעָה זֹה, אִזְּ הַחַיִּים שְׁלוֹ חַיִּים אַחֲרֵים, וּבְפָרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ
אֲשֶׁר הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת מְלֵאִים בְּכָל הָאָרֶץ, אָנוּ צָרִיכִים
לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹז בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הִיא סֵם חַיִּים, שֶׁהִיא
הַשְּׂכִינָה, וְתִכְּף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עָלָיו נֶאֱמַר
(יִשְׁעִיָּה ו, י): "וְנָשַׁב וְרָפָא לוֹ", מֵאֵינוֹן מִיַּי מְרַעֵין בִּישִׁין וּמְחִיָּה לִיָּה
מִמִּיתָה דְעֵנִיּוּתָא, כִּי בְּאַמְת לִית עֵנִיּוּתָא כְּעֵנִיּוּתָא דְאוּרִיָּתָא, דְמֵאֵן
דְּלֵא אֵית בֵּיה אוּרִיָּתָא אֵיתִקְרִי מַת, אֶסְנָתָא דִּילִיָּה מָה הִיא לְהֵהוּא
עֲלָמָא — אוּרִיָּתָא! וְאֵיתִמַר בֵּיה" (מְשָׁלִי ג, יח): "עֵץ חַיִּים הִיא
לְמַחְזִיקִים בָּהּ" (מְסוּגֵי זֵהר, תְּקוּנָה כב); כִּי עֵקֶר הַסֵּם חַיִּים לְהָאָדָם הִיא
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד תּוֹרָה, שׁוֹרָה אֶצְלוֹ הַשְּׂכִינָה,
שֶׁהִיא הָאַמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִזְּ נִצַּל מִכָּל מִיַּי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת, מִיתוֹת
אֲכֻזָּרוֹת; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְהַתּוֹרָה
נוֹתַנָּת כַּח לְהָאָדָם לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ הָרַע (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
א'); וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קְדוּשִׁין ל): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
כְּרָאתִי יִצְרָ הָרַע, כְּרָאתִי תּוֹרָה תְּבָלִין כְּנֻגָּדָה; וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַתְּבָלִין

(ה) וְנָשַׁב וְרָפָא לוֹ מֵאֵלוֹ סוּגֵי מְאוּרְעוֹת רַעִים, וּמְחִיָּה אוֹתוֹ מִמִּיתַת עֵנִיּוּת. כִּי בְּאַמְת אֵין
עֵנִיּוֹת כְּעֵנִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה, שְׂמִי שְׂאִין בּוֹ תּוֹרָה נִקְרָא מַת, הַרְפּוּאָה שְׁלוֹ מָה הִיא לְעוֹלָם
הַבָּא? הַתּוֹרָה, וְנֶאֱמַר בּוֹ.

אֲשֶׁר   א' תרג   בְּנַחֵל   רנג

גַּגְד הַיִּצָּר הָרַע הוּא רַק הַתּוֹרָה, וְהַיִּצָּר הָרַע הוּא מִינּוֹת וּכְפִירוֹת,
שְׂמִכְנִיס בְּאָדָם קְשִׁיּוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל זֶה בָּא מִחֲמַת
שְׂאִינוֹ לִוְמַד תּוֹרָה, וּכְשֶׁאָדָם לּוֹמֵד, אֲזִי נִזְדַּכְּף לְגַמְרִי; וְעַל-כֵּן רָאָה,
אַהוּבִי, יְדִידֵי הַיִּקָּר, לְהִתְחַזֵּק בְּיוֹתֵר בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וְאִזּוֹ
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרֶךְ הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיִּקָּר, בְּזֶה שְׂאֵתָה מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ וְכוּ',
שֶׁהַתְּאוּוֹת מְטְרִידוֹת אוֹתְךָ וְכוּ', רָאוּי לָךְ לְעֵיִן בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁבְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נ"א), שֶׁבְּאֵמַת אֵין
נִמְצָא שׁוֹם תְּאוּוֹה כָּלֵל, כִּי אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה הִיא הַכְּרַח לְקִיּוֹם הַגּוּף,
וְגַם בְּנִים מְכַרְחִים לְהוֹלִיד, וְאִם-כֵּן אֵין שׁוֹם תְּאוּוֹה כָּלֵל, רַק צְרִיכִים
לְהִתְנַהֵג בָּהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה וְכוּ', עֵיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן מָה אֵתָה
מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִתְּאוּוֹת אֲכִילָה וְכוּ', וְאֵתָה נִכְנָס בְּשִׂטְיּוֹת וְחֲמֵרוֹת
יִתְרוֹת, אֵתָה צְרִיף רַק לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְפֵל שְׁכֵן
רַק לְהִסְתַּפֵּל עַל רוּחַנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ הַמְּחִיָּה וּמְהַנֵּה אֶת
זֶה הַדְּבָר, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא תִּנְצַל מִכָּל מִינֵי תְּאוּוֹת רְעוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם; כִּי אָדָם צְרִיף לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְפֵל דְּבָר,
וּלְהַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ רַק אֵמַתָּה מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ בְּכָל
דְּבָר, וְתַכֵּף וּמְיָד כְּשֶׁעוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי מִתְּגַבְּרִים עָלָיו

רנד   אָשׁר   א' תרד   בַּנְחַל

כָּל הַתְּאוּוֹת; כִּי בְּאֵמֶת מִי שְׁדָבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ כָּל הַתְּאוּוֹת, וְאֵין לוֹ שׁוּם תְּאוּוֹת כָּלֵל, וְעַקֵּר הַתְּאוּוֹת בָּאוֹת רַק מִחֶמֶת שֶׁהוּא גֵעֵקֶר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְחִמְנָא לִישׁוּבָן, וְעַל-כֵּן תִּתְּדִיר בְּעֶצְמָךְ רַק אֵת אֲמֵתת מְצִיאֹוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה הַכִּי מְאֹשֵׁר בְּחַיֶּיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּחְשַׁב שְׁזֶה דְּבַר פְּשׁוּט, אֲלֵא זֶה עַקֵּר גְּדוֹל לְחֶשֶׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר בְּכָל רְגַע וְרְגַע שְׁחוּשְׁבִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ אוֹ מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ מְקַיְמִים מְצוֹת עֲשֵׂה, וְעַל-כֵּן שְׁמַר אֵת עֶצְמָךְ מִלְּחֶשֶׁב דְּבָרִים אַחֲרִים, וְאֵל תִּבְלַבֵּל אֵת עֶצְמָךְ מִדְּבָרִים אַחֲרִים, וּמִכָּל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן שְׁלֵא תִדְבַּר דְּבוּרִים אַחֲרִים — רַק אֲמוּנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא יִתְבַּטְּלוּ מִמָּךְ כָּל הַתְּאוּוֹת, הֵן תְּאוּוֹת גְּאוּף שְׁמִתְאַחֲזוֹת בְּאָדָם רַק כְּשֵׁאִין בּוֹ אֲמוּנָה, כִּי הַמְּאֲמִין הָאֲמֵתִי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא עוֹמֵד עָלָיו וּמְסַתְּכָל עָלָיו, יִזְהַר מְאֹד לְהִתְנַהֵג בְּקִדְשָׁה, וּכְמוֹ-כֵן תְּאוּוֹת אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה כְּשֵׁאָדָם מְדַבֵּק אֵת עֶצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזוֹ לֹא שִׁיף בְּכָלֵל שׁוּם תְּאוּוֹת, אֲלֵא אוֹכֵל כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ כַּח לְעַבֵּד אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹ שְׁאוּכֵל אֲלֵקוֹת וּמִיַּחַד יַחֲוִידִים בְּעֵת אֲכִילָה. וּכְמוֹ-כֵן מֵה שִׁיף תְּאוּוֹת מְמוֹן, מִי שְׁדָבוּק בְּהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ צְרִיף שׁוּם דְּבַר, אֲלֵא מְחַלֵּק כָּל מֵה שִׁישׁ לוֹ לְעַנְיִים; יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנַזְּכָה לָזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְרֵא ה'תש"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר   א' תרה   בַּנְחַל   רנה

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְלַמֵּד מִדַּת הַסְּבָלָנוּת, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר בְּחַיִּים, כִּי בְּלִי סְבָלָנוּת אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשׂוּם פְּנִים וְאִפְּן, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים כְּאֵלוֹ אֲשֶׁר לוֹא הֵלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁמִּלְמַד אוֹתָנוּ סְבָלָנוּת, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְהִתְקַיֵּם כָּלֵל, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת סְבָלָן גָּדוֹל, וְאִז תִּרְאֶה עוֹלָמְךָ בְּחַיִּיךָ.

רְאוּי לְךָ לְלַמֵּד עִכְשָׁו אֶת הַמְּאָמֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנה, וְלוֹמֵר עָלָיו הַתְּפִלָּה, שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל מְאֻמּוֹנָה שְׂמִבְיָאָה לְאָדָם סְבָלָנוּת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אֵף פֶּעַם לֹא יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ.

גַּא וְנָא חֲזַק וְאִמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהַחְזִיק אֶת עֲצֻמְךָ בְּרַבְּנוּ ז"ל, וְאַל תִּתֵּן לְרָשָׁעִים שְׁיִנְתְּקוּ אוֹתְךָ מִרַבְּנוּ ז"ל, כִּי מָה הֵם יְכוּלִים לְמַכֵּר לְךָ וְכוּ' וְכוּ' נֶגְדַּר רַבְּנוּ ז"ל, הֲלֹא אָפֶס וְכִלּוּם, וְלִדְעָתִי לֹא הָיוּ צָרִיכִים אֶפְלוּ לְדַבֵּר מְזָה, אֵף הַנְּסִיוֹנוֹת בְּעֵתֵים הֵלְלוּ כָּל-כָּף קָשִׁים שְׂבָאִים בּוֹרִים וְרִיקִים וְכוּ' וְכוּ', וּמִבְטָלִים אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (עֲפָרָא לְפוּמִּיָּהוּ), וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְדַבֵּר מְזָה וְלַחְזוֹר עַל זֶה תְּמִיד, וְכִבְרָ אָמַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל (חַיִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תרח), אֲשֶׁר עוֹפּוֹת יִחְלְקוּ עָלֶיךָ (עֵינִי בְּהַסְפּוֹר שֶׁסִּפֵּר רַבְּנוּ ז"ל מָה שֶׁאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, עַל אֶחָד שְׂבָא אֵלָיו, שְׁעוֹפּוֹת יִחְלְקוּ עָלֶיךָ, עֵינִי שָׁם); וּבִאֲמַת הַיּוֹם יֵשׁ עוֹפּוֹת טְמֵאִים הַמְּפַטְפְּטִים נֶגְדַּר רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֲשָׁרִי וְאֲשָׁרִי מִי שֶׁמִּחְזִיק מִעֲמֵד וְאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר דְּבוּרֵיהֶם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדֵּר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות השלום-בית שלך וכו' וכו', לדעתי אתה מקפיד ביותר על אשתך, ואתה מכניס אימה יתרה בתוך ביתך (עין גטין ו:), שזה הורס לך את כל השלום-בית, אני לא מבין אותך למה לא תתישב פעם ולתמיד, כי עוד מעט אתה יוצא מזה העולם, ולא יהיה לך שום דבר, כי מכרחים למות, ועל-כן בשביל זמן קצר כדאי לך לעשות מריבות ומחלוקת בביתך, ולמרר את חיי אשתך וכו' וכו'! אדרבה תשבח אותה. רבנו ז"ל אמר (עין לקוטי-מוהר"ן, סימן רב): האשה אוהבת פשמגביהים אותה ונותנים לה כבוד וכו', ועל-כן מה אתך, למה אתה צריך כל-כך לדקדק על כל דבר קטן, נשברה כוס וכו', אומרים "מזל טוב, יולד לנו בן זכר" וכו', ולא כמו שאתה עשית מחלוקת עצומה, עד שעל-ידי כוס כמעט שאתה מתגרש וכו', ואני לא מבין אותך כלל, מי למד אותך את הלמודים האלו?! ועל-כן בלך מדרך זו, רק תעשה כל מיני פעולות שבעולם מהיום והלאה להיות בשמחה, ותשמח את אשתך, כי אשה בעלה משמחה' (ראש השנה ו:), ותכבד ותינקר מאד מאד את אשתך כרצונו של רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימנים רסג, רסד), ותתן לה כבוד גדול, ועל-ידי-זה יהיה לך בית חם.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי כבר כמה פעמים, ומרב טרדותי בעוונותי הרבים, לא היה הפנאי להשיבך, תהלה לאל, הייתי אתמול בלילה

אֲשֶׁר   א' תרו   בְּנַחֵל   רנו

עם הרבה מאנשי שלומנו במונסי, שזכינו שנפתח שם בית-מדרש חדש על שם רבנו ז"ל "מי אמר ועשה", רבים רחמיו יתברך, שטוב גמלנו, ובענייתנו עזר לנו והאיר לנו בחשכותנו, וזכינו לארבע אמות חדשות, שבו יהיו מדברים מעוזו נפלאותיו, מאור האורות, שזכינו שנתגלה אלינו בדורותינו אלה; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, ושם נפשונו בחיים, ולא נתן למוט רגלינו.

אהובי, אחי, ידעתי ואני מרגיש צערך הקשה שעובר עליך מבית ומבחוץ, אבל כנגד זה תדע, מאחר שאתה נרדף כל-כף, אתה יכול יותר לברח אליו יתברך מכל העולם, כי על-פירב העולם מטעים את עצמם, וכל אחד חושב שיש איזה עזר מבלעדיו יתברך, חס ושלום, ונדמה לו שזה יכול לעזור לו או זה, אצל זה מנחת ישועתי או אצל זה, ועל-כן עובר עליהם מה שעובר, ומזה יוצאת כל המחלקת שיש בעולם, כי נדמה לו כאלו חברו לקח דבר השייך לו, או אם לא חברו, הנה הוא מתגדל יותר, וכדומה פתויים, שהבעל-דבר מסבב על כל אחד ואחד בכל יום ויום מחדש, אבל תכף-ומיד פשאדם זוכה לבא לידי הכרה מחלטת, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, יג), ו"ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם" (שם קיח), אדם כזה נושע באמת.

חמדת לבבי! כשרק זוכים למעט מעט ישוב הדעת, רואים שהכל דמיונות המסתירים אותו יתברך, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, שנתלבש עצמו בלבושים אלו אשר למראה עיניו, ועל-כן (תהלים קלט, ז): "אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברח, אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך".

חמדת לבבי! ברח לך עכשו אליו יתברך, ותספור לפניו יתברך מחדש את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ואל תחשב שכבר ספרת לפניו את כל לבך, רק מחדש כאלו עוד לא דברת עמו יתברך בשום פעם, ואם היית יודע מעלת שיחתך ותפלתך לפניו יתברך, איך

שְׁמַרְעִישָׁה אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, הֵייתָ עוֹסֵק בְּזֶה בְּקַבִּיעוֹת, וְצָרִיךְ שְׁתַּחֲקֵק בְּלִבְךָ וּבְדַעְתְּךָ, כִּי יִשׁוּעַתְךָ מִנַּחַת רַק אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְחַד מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה הַמַּחְלִישָׁה דַּעְתְּךָ וּמַצְעֵרֶת אוֹתְךָ וְדוֹקְתְךָ בְּחֶרֶב פִּיָּה, כִּי הַכֹּל הֶבֶל רוּחַ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא אֲתָךְ, עִמָּךְ וְאֶצְלָךְ מִמֶּשׁ, וְרַבְּנוּ ז"ל מְרַעִישׁ עוֹלָמוֹת בַּעֲבוּרְךָ שְׁתוֹשֵׁעַ בְּמַהֲרָה, וְתִמְצָא אֶת בַּת זוגֶךָ, אִךְ מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ דְּבָר אֶחָד — שְׁתִּדְבֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו בְּכָל פֶּעַם אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת בְּפָרְטֵי פָרְטִיּוֹת, וְלֹא תִתֵּן דָּמִי לוֹ, כִּי מֵאֲבָנֵי הַתְּפִלָּה הוּא בּוֹנֵה בְּנִינִים נְפִלְאִים בַּעֲבוּרָנוּ (עֵינַי חֲיִי-מוֹהַר"ן, סִימָן רצג), וְכֵד חַם גַּבְיָה' יִתְהַפֵּךְ (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'), וּכְשֵׁי־שֶׁלֶם בְּנִין הַקֹּדֶשׁ שֶׁבָּנָה בַּעֲבוּרְךָ, אִז תֵּרַד אֵלָיךָ כָּל הַיְשׁוּעָה בְּשִׁלְמוֹת. הַעֲקֹר חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, מְשׁוּנָה פְּרִי־לֵיךְ, כִּי אִם אֵין הָאָדָם זוֹכֵה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲלֹא פֶעַם אַחַת, רָאוּי לוֹ לְשִׂמְחָה וְלִרְקֹד כָּל יְמָיו, שְׂזוּכָה לְדַבֵּר עִם מְלָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶעַם אַחַת בְּחַיָּיו, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׂרַבְּנוּ ז"ל מְזוּכָה אוֹתָנוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּמִסְפָּרִים לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, רָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה וְלִרְקֹד עַל דְּבָר, וְזָכוֹת זו גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵם הָיוּ מְנִיחִים מֵת בְּזֶה הָעוֹלָם, הִנֵּה מִתְפַּלֵּל בְּאֶפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי מֵת שֶׁהוּא כְּבֹר פֶּשֶׁט אֶת גּוֹפּוֹ הַגָּשְׁמִי, וְהוּא רַק רוּחָנִי, הוּא כְּבֹר רוּאָה מַה שְּׁנַעֲשָׂה מִכָּל תְּפִלָּה וְשִׂיחָה, שְׂזוּכָה לְהַתְּפַלֵּל וְלִשְׂיחַת בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲבָל אִז כְּבֹר מְאַחֵר, כִּי לֹא הִמְתִּים יְהִלְלוּ י"ה.

וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי, עֲשֵׂה מַה שְׁתַּעֲשֶׂה, לַעֲשׂוֹת מְרַגַע זֶה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתַעֲבִיר הַכֹּל מִדַּעְתְּךָ, כָּל מַה שְּׁעָבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁיו, וְתִשְׁבַּח הַכֹּל מִזְכְּרוֹן דַּעְתְּךָ, וְתִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ כְּקִטְוֵן שְׁנוּלָד, וְכֵן בְּכָל פֶּעַם, כִּי עֵנִין הַהִתְחַדְּשׁוֹת שְׂגָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, הוּא הַתְּגַלּוֹת חֲדָשָׁה, שְׁעוֹד לֹא נִתְגַּלְתָּה עַד עַכְשָׁיו, רַק מְשִׁיחַ יְגַלֶּה אֶת זֶה בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹכָא הַרְבֵּה מְזָה בְּלְקוּטֵי-הַלְכוֹת (מִילָה, הַלְכָה ד'), עַל-פִּי לְקוּטֵי-

אֲשֶׁר   א' תרז   בַּנְחַל   רנט

מוֹהַר"ן (חלק ב', סימן סא), עֵינֵי שָׁם, וְתִרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת. וּמוֹכָא
מְעַנְיָנִים אֱלוֹ בְּאַרְיֵכוֹת נִפְלְאָה, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּסֵפֶר "שְׁמִירַת הַזְּמַן",
שֶׁהוּא עֲכָשׁוּ בְּאִמְצַע הַדְּפוּס.

חֲמִדַת לְבָבִי! תִּתְפַּלֵּל בְּעֵרֵי שְׁאֲזֹפָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל
הַדְּפֹסֶת סֵפֶר זֶה, וְיִתֵּר הַסְּפָרִים שְׁמוֹכָנִים כָּבֵר לְדְפוּס.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

וּמִבְקֵשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, שְׁאֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, כִּי, תְּהִלָּה לְאֵל, בֵּא יָבֵא
גַּם יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, רַק חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד
מְאֹד, לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ בִּינְךָ לְבִין עֲצֻמָּךְ...

וְאוֹדוֹת הַקּוֹנְטְרַס "אֲשֶׁר בַּנְחַל" שְׁאַתָּה מְדַפִּיס, הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
עֲשֵׂה, וְתֵאִיר אֶת הָעוֹלָם עִם אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְהַכֵּל יִתְקַרְבוּ
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּבְעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, נוֹכַח גַּם פֶּה לְמִכּוֹר מִזֶּה הַרְבֵּה,
וְהַכֶּסֶף תִּקְחוּ לְשֵׁלֶם הַחֹב שְׁלָכֶם.

א' תרז.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תש"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

מָה אֵמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר, כָּל עֲבוּדָתְךָ צְרִיכָה לְהִיּוֹת רַק אֵיךְ
לְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאַתָּה צְרִיךְ לְלַכֵּת בְּמִסִּירוֹת נְפֶשׁ
הַכִּי גְדוּלָה לְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל יוֹמָם וְלַיְלָה, הֵן בַּיּוֹם וְהֵן
בַּלַּיְלָה, מְתִי שְׁאַתָּה רַק מוֹצֵא יְהוּדִים, אֲתָה צְרִיךְ לְצַאת לְהַפְּיץ,
וּכְמוֹ-כֵן אֲנִי עוֹשֶׂה אֶת זֶה כָּל הַשָּׁנִים, וְאֲנִי מְעוֹרֵר מְאֹד אֶת

רס אָשֶׁר א' תרח בַּנְחַל

הַבְּחֹרִים וְהַאֲבָרְכִים שְׁגַם־בֶּן יִלְכוּ לְהַפְיֵץ, כִּי כָל זְמַן שְׁאֲנִי אֶחְיֶה
אֲנִי אֲדַפִּיס אֶת הַ"לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן", כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׁהַסְמֵ"ךְ־מ"ם
שׁוֹנֵא מְאֹד מְאֹד אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם
לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת רַבְּנוּ ז"ל מִבֵּית וּמִבְּחוּץ וְכוּ', וְאֲנִי לֹא
אֶתֵּן אֶת זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כָּל זְמַן שְׁאֲנִי אֶחְיֶה אֲנִי אֲמַלֵּא אֶת
כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל־כֵּן רֹאֶה לְעֹזֵר לִי בְּכָל מָה
שְׁאֵתָה רַק יְכוּל, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְיֵץ, וְאִז
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נִרו
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אוֹדוֹת בְּנֶךְ שֶׁהוֹלֵךְ לְהֵיוֹת בֵּר מְצַנֶּה וְכוּ', רֹאֶה לְקַנּוֹת שְׁנֵי זוּגוֹת
תְּפִלִּין שֶׁל רַש"י וְשֶׁל רַבְּנוּ תָם, כִּי זֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
שְׁתַּכְּף־וּמְדֵד בְּשִׁמְתַּחֲחִילִים לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, אָמַר בְּפִרוּשׁ שְׁצָרִיכִים
לְהַנִּיחַ אֶת שְׁנֵיהֶם רַש"י וְרַבְּנוּ תָם.

אוֹדוֹת שְׁאֵתָה שׁוֹאֵל עַל סוֹפֵר שֶׁהוּא אֵיטֵר יָד, הָאֵם רְאוּי לְקַחַת
מִמֶּנּוּ תְּפִלִּין, הֲרִי זֶה הִלְכָה מְפֹרֶשֶׁת בְּשִׁלְחָן עָרוּךְ (אֵרַח חַיִּים, הִלְכוֹת
תְּפִלִּין, סִימָן לֵב, סְעִיף ה'), וְאֵיטֵר יָד שְׁמַאל דִּידיָה הָיִי יָמִין, עֵינֵי שָׁם;
וְעַל־כֵּן אֵין שׁוּם סְפָקוֹת בְּדַבָּר הַזֶּה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לָךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד שְׁאֵתָה

אָשֶׁר   א' תרט   בַּנְחַל   רסא

זוכה להכניס את בנך לעל המצוות, וראוי לך לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם הזה שעשה לך הקדוש-ברוך-הוא, ותבקש הרבה ממנו יתברך שיזכה להתקרב אל דרך רבנו ז"ל, כי כל זמן שהבחור צעיר מאד הוא קולט מאד מאד את אור רבנו ז"ל.

רק חזק ואמץ, שגם אתה תתקרב יותר ויותר אל רבנו ז"ל.
הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וירא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ומאד מאד אני מצטער בצערך הקשה. מה אמר לך, העקר לברח מוכוחים. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימנים: פ', פא), שבני-אדם יש להם כח למנע מהקדשה יותר מהיצר הרע, ובפרט אלו המתנגדים, הם גרועים... (עין בלקוטי-הלכות, גזיקין, הלכה ד', אות כח, מה שכתב עליהם); ועל-כן מה ולמה לך להתגרות עמהם, צריכים לברח מהם בתכלית הרחוק, ולא להפגס בשום דין ודברים, ורק להשיב: "בסדר, דו ביסט גירעכט" [בסדר, אתה צודק]. ויותר מזה אין לי שום מגע ומשא עמו, ומכל שכן לבלות הזמן היקר שיש לנו, ויכולים לחטף בו טוב אמתי ונצחי.

חמדת לבבי! בכל פעם כשתשמע התנגדות, תרקד ותשמח ביותר על נעם חלקנו, שעל-כל-פנים איך שאנו נראים כמו שאנו, נצלנו מלהיות מתנגדים על אור האורות, תקנות כל בית ישראל, וראוי לנו להחיות את עצמנו בזה מאד מאד, אשרינו און פארט אשרינו. וצריך שתדע, שכל דבור שהאיש הישראלי מדבר, הוא

רסב אָשׁר א' תרי בַּנְחַל

כָּלִים וְהִיכְלוֹת לְקַבֵּל בְּהֶם הָאֵרַת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְעַל-כֵּן חָבַל עַל הַדְּבוּרִים, יוֹתֵר טוֹב לְדַבֵּר רַק מִדְּבַרֵי אַמוּנָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וְתוֹרָה וּתְפִלָּה, וְיִהְיֶה אִיךָ שְׂיִהְיֶה לְהִתְבּוֹדְדוֹת אֵין צְרִיכִים מִחַ טוֹב, רַק "פֶּתַח פִּיךָ וְיֵאִירוּ דְבָרֶיךָ", לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ אֵת כָּל לְבָב וְדַעְתָּךְ, וְהַעֲצָה הַיְעוּצָה לְהִתְנַגְּדוֹת הַיָּא, כִּי פְרַעַה אָמַר (שְׁמוֹת א, י): "הִבָּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה", אָבֵל רוּחַ הַקֹּדֶשׁ צוֹנַחַת: כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ, וְדו"ק; כִּי עֲקָר עֲסָקְנוּ צְרִיף לְהִיּוֹת רַק הַדְּפִסָּה, לְהַדְפִּיס סְפָרִים חֲדָשִׁים לְמַכְבִּיר, וְהַעֲקָר לְהַפִּיצֵם עַל פְּנֵי תֵבֵל, וְאֲסוּר לְהַסְתַּכֵּל בְּעֵנְיָנִים אֱלוֹ אֶפְלוֹ עַל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַמוֹנְעִים, כִּי הַבְּעַל-דְּבָר יֵשׁ לוֹ הִרְבֵּה שְׁלִיחִים וְכו', וְצְרִיכִים לְעֵסֵק בְּהַדְפַּסַּת הַסְּפָרִים וּבְהַפְצָתָם בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִפֶּשׁ, כְּלֵי שׁוּם חֲכָמוֹת כָּלֵל, וּבְזֶה יִתְגַּדֵּל וְיִתְרַבֶּה כְּבוֹד הַצַּדִּיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וְתִתְגַּלֶּה מַלְכוּת שָׁמַיִם.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

וְטוֹב מְאֹד הַדְּבָר שְׁכַתְבָתָּה, שְׁאַתָּה לוֹמֵד בְּצוֹתָא עִם הַבְּחוּרִים כְּכֹל שְׁבַת-קֹדֶשׁ שְׁעוֹר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֶיךָ.

א' תרי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וְהִנֵּה לְהַשִּׁיבָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבְכַרְטִיּוֹת שְׁסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ, הַפֶּךְ בְּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ

אֲשֶׁר   א' תרי   בְּנַחֵל   רסג

לנפֿשֶׁךָ, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם, כִּי הֵם אוֹרִיתָא דְעִיתִיקָא סְתִימָאָה,
אֲשֶׁר יתְגַלֶּה בְּבִיאַת יְנוּ"ן.

חֲמֻדַּת לְכַבִּי הָעֵקֶר וְהִיסוּד בְּדַעְתּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל לְשַׁכַּח בְּכָל
פַּעַם הָעֵבֶר, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל רִגְעַת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרִי, וְלִהְיוֹת בְּעֵינָיו
כְּקָטָן שְׁנוּלָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהַכְּנִס בְּכָל פַּעַם לְפָנָיו וּלְפָנָיו וְכוּ'.

ואודות הַבְּלוּלִים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, בֵּן עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וְעֵקֶר שְׁלֵמוֹת הָאִישׁ כִּשֶׁר וְהַצְדִּיק, שְׂיָכוֹל לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמוֹ, שְׂקוּרִין
"דְּעַר הַאֲלֹטָן זִיד", וְלִהְפֹּךְ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְאֲנָחָה לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה,
וְכָל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הוּא רַק מֵה
שְׂמֵבֶלֶל אֶת עַצְמוֹ מִהָעֵבֶר, אֲבָל עַל-יְדֵי הַהֲתַגְלוֹת הַחֲדָשָׁה הַזֹּאת שֶׁל
עִתִּי"ק, וְהִיא — לְהַתְּחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הָעֵבֶר כְּלָל,
עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לִהְיוֹת תְּמִיד אִישׁ כִּשֶׁר, וְשׁוֹם דְּבָר לֹא יִשְׁבֹּר
אוֹתוֹ, וְלֹא יִרְחֲקוּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ. וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי, כְּמוֹ
שֶׁהַתְּבוּדוֹת הֵיא הַנְּהַגָּה כְּלִלִית לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַזְּהִיר עַל זֶה
רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן שְׂמִיחָה וְרִקּוּדִין, וְלִשְׁרֵי לְעַצְמוֹ נְגוּנִים שֶׁל
שְׂמִיחָה וְלִרְקָד, הֵיא הַנְּהַגָּה כְּלִלִית מִרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהַזְּהִיר עַל זֶה רַבְּנוּ
ז"ל מְאֹד, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְקַיֵּם אֶת שְׂתִיחָהּ דִּיקָא.

וְדַע כִּי "שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת" הֵן שְׂתֵי הַבְּקִיאִוֹת שְׂצָרִיךְ כָּל אֶחָד
שֶׁיְהִי לוֹ בְּדַרְ"ךְ הַתְּשׁוּבָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), בְּקִי בְּשׁוֹב
— הוּא עֲנִין הַשְּׂמִיחָה וְהַרְקוּדִין, לְשִׂמְחָה וְלִרְקָד מְאֹד מְאֹד, יְהִי
בְּאִיזָה מַצָּב שְׂרֵק נִמְצָא עֲכָשׁוּ וְכוּ', בְּקִי בְּרְצוּאָה — הוּא עֲנִין
הַהֲתַבּוּדוֹת, לְבַקֵּשׁ תְּמִיד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ שְׂיִמְחַל לוֹ, וְלֹא יִתֵּן דְּמִי לוֹ
וְכוּ'; אֲשֶׁרִי הַזְּכוּה לְקַיֵּם אֶת שְׂתֵי הַבְּקִיאִוֹת הָאֵלֶּה, וְאִזּוֹ יִלְךְ לְבִטָּח
דְּרַפְּ"ו כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְהֵם יְלוּוּ אוֹתוֹ עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן וְהַשְּׁעָה
הָאַחֲרוֹנָה — אֲשֶׁרִי לוֹ. וְכְמוֹ שֶׁהַתְּבוּדוֹת אֵתָּה עוֹשֶׂה בְּמָקוֹם מְיֻחָד,
כְּמוֹ-כֵן רִקּוּדִים, נוֹסֵף עַל זֹאת שְׂתִיחָה לְרִקָּד עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַקְּדוּשִׁים, תְּשִׁתַּדֵּל לְרִקָּד גַּם בֵּינֶךָ לְבֵין עַצְמֶךָ, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ לְנַצַּח.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

א' תריא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שָׁפַע בְּרַכָּה שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ לְאַהֲבֵי, אַחֵי, יְדִידֵי, חֲבֵרֵי הַיָּקָר, שׁוֹתֵה בְּצִמָּא מִמִּי הַנַּחֵל הַנּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלָתִי זֶה פְּעַמִּים, וְלֹא הָיָה לִי פָּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְף-וּמִיד כְּרִצוֹנְךָ.

אַחֵי הַיָּקָר, הָעֵקֶר וְהַיְסוּד שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבְּנוּ ז"ל הוּא שִׁמְחָה, לְהִתְחַזֵּק וְלִשְׂמַח נִפְשׁוֹ עִם מַה שְּׁיֻכַּל, כִּי עָקֵר הַיְצִיאָה מֵהַסְטֵרָא אַחֲרָא, שֶׁהֵם בְּעִצְמָם הָעֲצָבוֹת וְהַיְלָלָה, הוּא רַק עַל-יְדֵי שִׁמְחָה, בְּחִינַת (ישעיה נה, יב): "כִּי בְשִׁמְחָה תִּצְאוּ" וְגו', וְעַל יְדֵי יְכוּלִים לְכַנֵּס לְפָנִים הַקְּדוֹשָׁה, בְּחִינַת (שיר השירים א, ג): "הִבִּיאֵנִי הַמְּלֶךְ חֲדָרָיו נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בְּךָ" וְגו', וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד): "מִצְוָה גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד", וְלְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחַו, וּמְלַבֵּד אֲשֶׁר בְּרוּחָנוֹת נִעֲשֶׂה קְלִקוּל גְּדוּל לְנִשְׁמָתוֹ כְּשֶׁהוּא בְּעֲצָבוֹת, אֵף גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת כָּל הַחֲלָאִים הַבָּאִים עַל הָאָדָם, הַכֹּל בָּא רַק מִחֲמַת קְלִקוּל הַשִּׁמְחָה, וְגַם חֲכָמֵי הַרוֹפְאִים גָּלוּ וְהִיאֲרִיכוּ, אֲשֶׁר כָּל הַמַּחְלוֹת בָּאוֹת מִחֲמַת מְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת, וְהַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה גְּדוּלָה, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר בְּעִקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה בְּכָל הַכַּחוֹת לְהִיּוֹת אֵף שִׁמְחָה תָּמִיד.

ב) כִּי טֹבַע הָאָדָם לְמִשְׁךָ עֲצָמוֹ לְמְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת מִחֲמַת פְּגַעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מְלֵא יְסוּרִין עַל-פִּירֹב, כִּי הוּא כָּלוּל מֵאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עָפָר כִּידוּעַ, וְהָעֵקֶר יֵשׁ בּוֹ יְסוּד הָעָפָר, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ נִמְשָׁכַת לְאָדָם עֲצָלוֹת וְעֲצָבוֹת (עֵין לְקוּטֵי מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט), עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִכָּרִיחַ עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוּל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִשְׂמַח אֶת עֲצָמוֹ בְּמַה שְּׁיֻכַּל, אֲפָלוּ בְּמִלֵּי

אֲשֶׁר   א' תריא   בַּנְחֵל   רסה

דְּשֻׁטוֹתָא. עוד אָמר רַבְנֵנוּ ו"ל (שם, סימן קסט), אֲשֶׁר עַל-יַדֵי שְׁמֵחָה
 יִשְׁמַר אוֹתָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁלֵא תְּבוֹא לְפָנֵם הַבְּרִית, חַס וְשָׁלוֹם. וְר'
 אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן גָּלָה בַּפְּסוּק (דְּבָרִים ז, יב): "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן"
 וְגו', וּפְרָשׁ רַש"י אֵלֹו מְצוֹת שְׁאָדָם דָּשׁ בַּעֲקָבוֹ, כִּי חו"ל גָּלוּ לָנוּ
 (פְּתִיחָתָא דְּמִדְרַשׁ אֶסְתֵּר רַבָּה), אֲשֶׁר אֵין "וְהָיָה" אֶלָּא לְשׁוֹן שְׁמֵחָה,
 וְהַנְּרָאָה אֲשֶׁר מְצוֹת הַשְּׁמֵחָה בְּה' הִיא הִיא הַמְּצוֹה שְׁאָדָם דָּשׁ
 בַּעֲקָבוֹ, וְדָבָר זֶה קָל וְנָקֵל בְּעֵינֵי הָאָדָם כִּידוּעַ, וְדָבָרֵי פִי חָכָם חָן.
 וְעָקֵר הַקְּלָלוֹת שֶׁבַתּוֹכְחָה הֵן בָּאוֹת (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא
 עֲבַדְתָּ אֶת הַיְיָ" הַשְּׁמֵחָה". אֲשֶׁר בַּקְּלָלוֹת אֵלֹו נִכְלָלִים כָּל מִינֵי
 יְרִידוֹת וְקֻטְנוֹת וְצַמְצוּמִים וְדִינִים קָשִׁים וְעֲנָשִׁים מְרִים, אֲשֶׁר עוֹבְרִים
 עַל הָאָדָם, וְהַכֹּל מַחֲמַת שְׁאִינוּ מְחַזְּקִים אֶת עֲצָמוֹ בַּנְּקֻדַּת הַשְּׁמֵחָה,
 לְשִׁמְחַת נַפְשׁוֹ בַּנְּקֻדַּת יְהוּדוּתוֹ, כִּי שְׁמֵחָה וְאַמוּנָה תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ (עֵין
 לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְפִילַת אַפִּים, הַלְכָה ד'), כִּי מִי שֵׁיִשׁ לוֹ אֱמוּנָה שְׁלֵמָה בַּשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, בּוֹדָאֵי רְאוּי לוֹ לְשִׁמְחַת תְּמִיד בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הַדְּבָר אֵי
 אֶפְשָׁר לְבָאֵר בְּכַתֵּב, כִּי הוּא לְכֹל אֶחָד כְּפּוּם מַה דְּמַשְׁעֵר בְּלַבִּיָּה, כִּי
 הוּא עָקֵר נֵעֵם דְּבִקּוֹת הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזָכִינוּ שֶׁבַחַר בְּנוּ מִכָּל
 עַם וְרוּמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן, וְזָכִינוּ לְהִיּוֹת עִמּוֹ וְצִאֵן נִחְלָתוֹ, אֲשֶׁר
 הַשְּׁמֵחָה בְּזֶה הִיא מְצוֹה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמט, ב):
 "יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֲשׂוֹ" וְגו', וְכֵן לְשִׁמְחַת בְּשִׁמְחַת הַמְּצוֹת, בְּחִינַת
 (שָׁם יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב", כִּי בּוֹדָאֵי אֵין שְׁמֵחָה
 בְּעוֹלָם בְּשִׁמְחָה זוּ.

ג) וְדָבָר זֶה תְּלוּי בְּשִׁלְמוֹת הָאֱמוּנָה, כִּי כָּל מַה שְׁזוֹכָה לְבָרוּר
 וְזוֹכוֹךְ הָאֱמוּנָה, אֲשֶׁר מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵין בַּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ
 כָּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ, כֵּן נִתְעוֹרֵר
 לְבוֹ בְּדִבְקוֹת הַשְּׁמֵחָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה [וְעֵין בִּילְקוּט תְּהִלִּים, רִמּוֹ תַתְּמַג),
 "כִּי שְׁמַחְתַּנִּי ה'" (שָׁם צב, ה) — מִי גָרַם לָנוּ לְבֹא לְיַדֵי שְׁמֵחָה זוּ?
 בְּשֶׁכֶר אֱמוּנָה, שְׁהֶאֱמִינוּ אַבּוֹתֵינוּ וְדו"ק].

כִּי זֶה כָּל אָדָם יְכוֹל לְהִבִּין וְלְהַתְּבוּנָן, שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה אֵין שׁוּם
 שְׁמֵחָה, כִּי מַה יִּתְרוֹן לוֹ לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשְּׁמֵשׁ (קִהְלָת

רסו   אָשֶׁר   א' תריא   בַּנְחָל

א, ג), וְיָמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, כְּמוֹ שֶׁפֶתוֹב (תהלים קמד, ד): "אָדָם לִהְבֵּל דְּמָה יָמָיו כְּצֵל עוֹבֵר", וּכְתִיב (שם קב, יב): "יָמֵי כְּצֵל נָטוּי וְאָנִי כְּעֶשֶׂב אֵיבֵשׁ", וּכְתִיב (איוב יד, ב): "אָדָם יְלוּד אִשָּׁה קָצָר יָמִים וּשְׁבַע רִגְזוֹ כְּצִיץ יֵצֵא וַיִּמָּל וַיִּכְרַח כְּצֵל וְלֹא יַעֲמוּד", וּכְתִיב (דברי הימים א' כט, טו): "כִּי גָרִים אָנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ, כְּצֵל יָמִינוּ עַל הָאָרֶץ", וּכְתִיב (קהלת ו, יב): "כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה טוֹב לְאָדָם בַּחַיִּים מִסֹּפֵר יָמֵי חַיֵּי הַהֵבֶלֶוּ וַיַּעֲשֶׂם כְּצֵל" וְגו', וְאָמְרוּ בַּמִּדְרָשׁ (קהלת רבתי א, ג): כְּאִיזָה צֵל, אִם כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל יֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, אִם כְּצֵלוֹ שֶׁל דֶּקֶל, יֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ וְכוּ', כִּהְדִּין עוֹפָא דְעֵבֶר וְטוֹלִיָּה עֵבֶר עֲמִיָּה, כְּצֵלָן שֶׁל דְּבוּרִים שְׂאִין בּוֹ מִמֶּשׁ שֶׁל כְּלוּם, עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת הַמְּחַקְרִים וְהַכּוֹפְרִים, רַחֲמָנָא לְצֵלָן, אֵין לְהֵם שׁוּם שְׂמֻחָה כְּלָל, וְכָל יְמֵיהֶם הֵם מְלֵאִים עֲצוּבוֹת וְיָגוֹן וְאֲנָחָה, כִּי מֵאֲחֵר שְׂכּוֹפְרִים בְּתוֹרְתוֹ יִתְבָּרַךְ וּבַעֲשִׂית מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ וּמֵהֵיכָן יִקְבְּלוּ שְׂמֻחָה אֲמִתִּית?! וְהַפֶּרֶת פְּנִיָּהֶם עֲנָתָה בָּם, שְׂעַל-פִּירֵב הֵם מְלֵאִים עֲצוּבוֹת, יָגוֹן וְאֲנָחָה, וְאֵין לְהֵם עִם מַה לְהַחֲיוֹת עֲצָמָם.

ד) אָבֵל אָנַחְנוּ עֲמִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים בְּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וּבְמְצוּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, בְּיִדְאֵי אֵין עוֹד שְׂמֻחָה כְּזוֹ בְּעוֹלָם, כְּשֶׁאָנוּ זוֹכִים לְעִשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ וּבּוֹרְאֵנוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָנוּ קוֹנִים לָנוּ חַיֵּי עוֹלָם לְעוֹלָמֵי עַד וְלִנְצִיחַ נְצִיחִים, עַל-יְדֵי חוֹטֵי הַצִּיּוֹנִית שְׂקוֹנִים אוֹתָם בְּעַד 'צְדוֹל' אֲחֵד, וְאָנוּ נִכְלָלִים עַל-יְדֵי-זֶה בְּאוֹר הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַיֵּשׁ עוֹד שְׂמֻחָה כְּזוֹ?! וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מַעֲלִים אֶת הַשְּׂכִינָה אֶל שְׂרָשָׁה, וְאָנוּ זוֹכִים לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּזֶה שְׂאָנוּ שְׂמֻחִים בְּעֵת עֲשִׂית הַמְּצוּוֹת, בְּזֶה אָנוּ מְגַלִּים אֲחֵדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֲמִתּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הוּא אָמַר וְנִעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעֵינֵי בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת (שְׂמֻחָה, סִימָן א'): כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּוֹה בְּשְׂמֻחָה, זֶה סִימָן שֶׁלְּבוֹ שְׁלָם לְאֵלְקִיו, וְצִיָּן הָרַב לְעֵינֵי בְּהַפֶּתוֹב (בְּרֻכּוֹת ל:), בְּהָא דְאֲבִי הֵנוּ יְתִיב קָמִיָּה דְרַבָּה חֲזִיָּה דְהֵנוּ קָא בְּדַח טוּבָא, אָמַר לִיָּה: "וְגִילּוֹ בְּרַעְדָּה" כְּתִיב, אָמַר לִיָּה: אֲנָא תְּפַלִּין מִנְחָנָא, רַבִּי יְרֻמָּה הֵנוּ יְתִיב קָמִיָּה דְרַבִּי וִירָא חֲזִיָּה דְהֵנוּ יְתִיב וְקָא בְּדַח טוּבָא, אָמַר לִיָּה: לֹא סָבַר לָהּ מַר "בְּכָל עֲצָב

יְהִי מוֹתֵר" (משלי יד, כג), אָמַר לִיה: אָנָּה תִּפְלִין מִנְחָנָא'. וּפְרַשׁ שָׁם הַפּוֹתֵב, כִּי כָּל הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים צָרִיךְ שְׂיֵהָא שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ הַטּוֹב בְּמָה שְׂרוּדֵךְ אַחַר הַשְּׁלֵמוֹת, וְלֹא יִקְרָא שְׁלָם בְּתַכְלִית, עַד שְׂיִגְיַע לְזֶה, רָצָה לֹמַר שְׂיִפְעַל כָּל פְּעֵלָה טוֹבָה בְּשִׁשׁוֹן וּבְשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׂאָמַר הַמְּשׁוֹרֵר (תְּהֵלִים קִיט, קיא): "נַחֲלָתִי עֲדוּתִיךָ לְעוֹלָם, כִּי שִׁשׁוֹן לְבִי הִמָּה", הִינּוּ אֵימָתִי יְהִיו עֲדוּתִיךָ לִי בְּנַחֲלָה עוֹלָמִית? כִּפְּאֲשֶׁר שִׁשׁוֹן לְבִי הִמָּה, הִינּוּ כְּשִׁלְבֵי שֵׁשׁ וְשִׁמַּח, וּמִתְעַלֵּס מְאֹד בְּקִיּוּם מְצוּוֹתֶיךָ וְכוּ', וְאֵף שֶׁהַשְּׂמִיחָה בְּמִלֵּי דְעֵלְמָא הִיא פֶּעַל מְגַנָּה, אֵין בֶּן בְּמִי שְׂמִקִּים מְצוּנָה בְּשִׁמְחָה רַבָּה, כִּי מַעֲלָה גְדוֹלָה תַּחֲשֵׁב לוֹ, כִּי הִיא שְׂמִיחָה נְפִשִׁית וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

(ה) וּמָה שְׂיֵשׁ לְדַקְדָּק בְּשִׁנֵּי הַמַּאֲמָרִים הַנִּלְ:

א. לָמָּה כְּפֹלָם, כִּי שְׂנִיָּהֶם מְדַבְּרִים מֵעַנְיָן אֶחָד, שְׂיֵהִיו שְׂמִיחִים בְּשִׁמְחַת הַמְּצוּנָה? ב. מָה מוֹסִיף מַאֲמָר הַשֵּׁנִי עַל הַרְאִשׁוֹן? ג. לָמָּה נִקְטְוּ מְצוּת תִּפְלִין דִּיקָא, וְאֵין לֹמַר מְפַנֵּי שָׂרֵב הַיּוֹם הִלְכוּ עִם תִּפְלִין, הֲלֹא גַם בְּצִיצִית הִלְכוּ, וְכֵן יֵשׁ עוֹד מְצוּוֹת שֶׁהֵן תְּדִירוֹת? ה. בְּמַאֲמָר הַרְאִשׁוֹן, חֲזִינָה דְהִנָּה קָא בְּדַח בְּמַאֲמָר שֵׁנִי חֲזִינָה דְהִנָּה "יְתִיב" וְקָא בְּדַח? (חֲסַר הַהֲמַשָּׁךְ וְחֻבֵּל עַל דְּאֲבָדִין)

א' תריב.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיְרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל אֲהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הִיקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב פֶּל הַיָּמִים,

(ו) אֲבִי הִיָּה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבָּה, רָאָהוּ שְׂשִׁמַּח בְּיוֹתֵר (וְנִרְאָה כְּפוֹרֵק עַל), אָמַר לוֹ: "וַיְגִילוּ בְּרַעְדָּה" הָרִי כְּתוּב. אָמַר לוֹ: אֲנִי מְנִיחַ תִּפְלִין, וְשִׁמְחָתִי הִיא מִהַמְּצוּנָה. רַבִּי יְרֵמְיָה יוֹשֵׁב לְפָנַי רַבִּי זִירָא, רָאָהוּ שְׂשִׁמַּח בְּיוֹתֵר, אָמַר לוֹ: הָרִי כְּתוּב: "בְּכָל עֶצֶב יְהִי מוֹתֵר", כְּזֶמֶן שֶׁהָאָדָם עֶצֶב יֵשׁ בּוֹ יִתְרוֹן, כְּדִי שְׁלֹא יִשְׂמַח וַיִּמְשֹׁךְ אַחַר תְּעִנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה. אָמַר לוֹ: אֲנִי הָרִי מְנִיחַ תִּפְלִין, וְכוּזוֹ שְׂמִיחָה שְׂבָאָה בְּגִלְלָה קִיּוּם הַמְּצוּנָה אֵינָה טוֹרְדַת, כִּי אִם מְצוּנָה.

רסח   אָשֶׁר   א' תריב   בַּנְחַל

שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נִרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבָךְ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי כְּעַל כָּל הוּן לְשִׁמְעַ
הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה, כֵּן יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁנוֹזְפָה לְבִשָּׁר וּלְהַתְּבַשָּׁר
בְּבִשׂוּרוֹת טוֹבוֹת, וְרֵאוּי לָנוּ לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמֵנוּ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרִט, וְרַבְּנוּ ו'ל אָמַר, שֶׁתּוֹדָה וְהוֹדָאָה
הוּא שְׁעֲשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), הֵינּוּ בְּזֵה
שֶׁתְּהִיָּה רְגִיל לְתֵן לוֹ יִתְבָּרַךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרִט, אֲזִ
תִּמְשָׁךְ עָלֶיךָ הָאָרֶת עוֹלָם הַבָּא, וְהִיא — לִידַע שֶׁכָּל מְאֻרְעוּתוֹ הֵם
לְטוֹבָתוֹ (עֵין שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן ד') — אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לָזֶה; כִּי בְּאֵמֶת
(תְּהִלִּים קמ"ה, ט): "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְאֵף שֶׁעוֹבֵר
לְפַעֲמִים מֵה שֶׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ', בְּנֻדְאֵי מִי שֵׁישׁ לוֹ
דַּעַת הָאֵמֶת, יוֹדַע כִּי הַכֹּל לְטוֹבָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנ),
וְרוֹאִים בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּתְמַרְרִים חֵיִיהֶם עַל לֹא דְבָר, אֵף שֶׁבְּאֵמֶת עוֹבֵר
עֲלֵיהֶם מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל-כָּל-פָּנִים אֵין זֹו עֲצָה כָּלֵל, כִּי כָּל הַנְּמַשֵּׁךְ
אֲחֵר הַצָּעֵר, הַצָּעֵר נִמְשָׁךְ אֵלָיו, וְחוֹזֵר חֲלִילָה, עַד שֵׁישׁ שֶׁמִּנְחִים
בְּשָׂאוֹל הַעֲצָבוֹן וְהַמְרִירוֹת, וּמְבַקְּשִׁים נַפְשָׁם לְמוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן,
וְרַבְּנוּ ו'ל שֶׁהוּא גָּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, מְגַלָּה לָנוּ נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת
לְגַמְרִי, לְתֵן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרִט, וּבְצָר לוֹ יִמְצָא
הַרְחָבוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה), וְיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְמִצָּא
בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת וְכֵן אֲצִל אַחֲרִים, וְיִדִין אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת אַחֲרִים
תְּמִיד לְכַף זְכוּת, וְאֲזִ דִּיקָא תַתְּחִיל לְחֵיּוֹת חֵיִים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם
(עֵין שָׁם, סִימָן רפ"ב).

חֲמִדַת לְכַבִּי! אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזִכִּינוּ לְהַתְּנוּדַע מִרְבִּי
אֵמֶת כְּזֵה הַמְּחִיָּה אוֹתְנוּ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד
חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

וְאוֹדוֹת הַשְּׁעוּרִים קְבוּעִים שֶׁקִּבְּלָתָּה עַל עֲצָמָךְ, טוֹב וְיִפָּה הַדְּבָר
הַזֶּה, כִּי רַק זֶה יִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ, כִּי (אֲבוֹת, פָּרָק ו'): "בְּשַׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל
אָדָם אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת
וּמְרַגְלִיּוֹת אֲלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְדּוֹ"; וּבְפֶרֶט כְּשֶׁלּוֹמְדִים

אֲשֶׁר   א' תריב   בְּנַחֵל   רסט

בְּדֶרֶךְ הַנִּפְלְאָה שֶׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ו"ל (עֵינַי שִׁיחוּת-הַר"ן, סִימָן עו; וּבִקּוּנְטֵרס סֹדֵר הַלְמוּד עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ו"ל, עֵינַי שָׁם), אֲזוּ מִצְלִיחִים מְאֹד מְאֹד.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם אֵל תִּבְלָבֵל אֶת עֲצָמָךְ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, אֵינִי לָךְ בְּעוֹלָמְךָ רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ, כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא מְחַיֶּה וּמְקַיֵּם וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה וְהַכֹּל אֱלֻקוֹת מִמֶּשׁ, רַק נִתְלַבֵּשׁ בְּלִבוֹשִׁים אֱלוֹ, וְתִרְאֶה לְקַבֵּל אֶת הַרְמְזִים שֶׁמְרַמְזִים לָךְ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע מְלֻמְעָה, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מִצְמָצֵם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אֵינִי תְּכָלִית, וְקוֹרֵא אוֹתְךָ אֱלֹיו, וּמְגַלֶּה לָךְ רְזִים וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), וּבְזֶה מְקַשֵּׁר הָעוֹלָם הַזֶּה עִם הָעוֹלָם הַבָּא, כִּי הַכֹּל אֱלֻקוֹת מִמֶּשׁ, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכֵה לָזֶה.

וְאוֹדוֹת הַסְּחוּרָה שֶׁסְּחַרְתָּ וְנִמְצָאת עִכְשָׁו בְּבֵיתְךָ, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי בֹא יוֹם יִשׁוּעָתְךָ, וְיָבוֹאוּ סוֹחְרִים אֲצִלְךָ וְיִקְחוּ וְיִמְכְרוּ אֶת סְחוּרְתְךָ, הָעֶקֶר זֵיף אֵינְגָאֲנָצֵעַן אֵיבְעֵר גְּעֵבֵן עוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹ טְעוֹת גְּדוֹלָה שֶׁנִּטְבַּעַת בְּאָדָם, שֶׁהוּא צָרִיף לְהַחֲנִיף וּלְבַקֵּשׁ אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה וְכוּ, שִׁיעֵשָׂה לוֹ טוֹבָה וְכוּ, כִּי הָעֶקֶר לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בִּידִיעָה זוֹ, לִידַע שֶׁאֵינִי בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן עָלִי רַק לְבַקֵּשׁ, מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, וְחִסְפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לִבְךָ וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת. אַחֲרֵי הַיְקָר! אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, לָמָּה לָךְ לְרִדְף אַחַר בְּגִי-אָדָם, אֲשֶׁר אֵינָם יְכוֹלִים לַעְזוֹר לָךְ כָּלֵל, כִּי (תְּהִלִּים קמו, ג): "אֵל תִּבְטָחוּ בְּנֹדִיבִים בְּכֵן אָדָם שֶׁאֵינִי לוֹ תְּשׁוּעָה", שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ אֵינּוֹ יְכוֹל לַעְזוֹר לַעְצָמוֹ, בָּרַח לָךְ יוֹתֵר אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, אֲזוֹ תִּחְיֶה חַיִּים נְעִימִים וּמְתֻקִּים, וְיִזְדַּכֶּךָ מִחֶךְ וּתְיִשָּׁב חוֹשֵׁיךָ, וְאֵל תִּאָּבֶה וְאֵל תִּשְׁמַע לְמִי שְׂאוּמֵר לָךְ אַחֲרָת, כִּי בֹא יָבֵא הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהַרְגַע, שֶׁנִּצְטָרֵךְ לָמוֹת וְלְהַפְשִׁיט אֶת גּוּפְנוֹ הַגְּשָׁמִי, וְאֲזוֹ יִהְיֶה לָנוּ לְקַרְןֵּן נִפְלְאָה כָּל אֱלוֹ הַשִּׁיחוֹת וְהַדְּבוּרִים שֶׁדַּבְּרָנוּ אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵפְלוּ

ז) לְמִסֵּר אֶת עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי אֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.

ער אָשר א' תריג בנחל

שְׁעוֹבֵר מַה שְׁעוֹבֵר, עַל-כָּל-פְּנִימִים נְשִׁיחַ וְנִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרַךְ הַכֹּל, וְנִעְשָׂה מִחָאָה וְנִגְלָה פְּנִימִיּוֹת לְכַבְּנוּ, כִּי רְצוֹנָנוּ הוּא רַק לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תריג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

מַה אִמַּר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְבָרַח מִמַּחְלָקָת, כִּי הַמַּחְלָקָת שׁוֹרְפֶת אֶת הַכֹּל, וְעַל-כֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְבָרַח מִמַּחְלָקָת, כִּי זֶה לֹא נִלְמַד בְּחֻדְרֵי שְׁלָנוּ, וּמִסְפִּיק לָנוּ הַצְּרוֹת מִבְּחוּץ וּמָה אָנוּ צְרִיכִים צְרוֹת מִבְּפְּנִימִים.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְכֹל מַה שְּׁאַתָּה צָרִיף לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדִיּוֹת תַּצְלִיחַ דְּרָבָךְ תָּמִיד.

עָלֶיךָ לְדַעַת כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִים נְסִיווֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁמַחֲזִיק מְעַמָּד וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוּם דְּבָר שְׁבָעוּלָם.

תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד לְהִתְחַמֵּק מִכָּל מִינֵי מַחְלָקָת, וְאִף שְׁכּוֹאֵב לָךְ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מַה שְּׁנִעְשָׂה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת תִּהְיֶה חָכָם וְתִתְרַחֵק מִמַּחְלָקָת, וְעַל-יְדִיּוֹת רַק תִּרְוִיחַ, כִּי עַל-יְדֵי מַחְלָקָת רַק מִפְּסִידִים, וּמִי שְׁמַתְחַמֵּק מִמַּחְלָקָת הוּא רַק מְרוֹיחַ, כִּי הַמַּחְלָקָת שׁוֹרְפֶת כָּל חִלְקָה טוֹבָה וְאִינָה בּוֹחֶנֶת בֵּין טוֹב לְרַע, וְעַל הָרֵאשׁוֹנִים אָנוּ מְצַטְעָרִים מָה אָנוּ צְרִיכִים לְהוֹסִיף תְּדַשׁוֹת וְכוּ', וְתִאָּמֵן לִי

אֲשֶׁר   א' תריד   בַּנְחַל   רעא

שְׁנַמְאָס לִי מִכָּל הַמַּחְלָקָת וְהַמְרִיבוֹת הָאֵלוּ וְכוּ', וְאֲנִי בְּכָלֵל לֹא רוֹצֶה לְהִתְיַחֵס לְזֶה, אֲךָ מֵדֵי פַעַם כְּשֶׁמְתְּעוֹרְרֶת הָאֵשׁ, עָלִי לְשַׁפֵּף עֲלֵיהֶם בּוֹז וְכוּ', אֲבָל כִּךָ אֲנִי לֹא רוֹצֶה בְּכָלֵל לְהִתְיַחֵס אֶל הַכְּלָבִים הַנוֹבְחִים וְכוּ' וְכוּ' מֵה לִי וְלָהֶם, כָּל זְמַן שֶׁאֲנִי אֶחְיֶה אֲנִי אֲגַלֶּה וְאֶפְרָסֵם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל.

מוֹהַרְנ"ת ז"ל אָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֲשֶׁר כָּל אֵלוּ וְאֵלוּ שֶׁדָּבְרוּ בַּעַת הַמַּחְלָקָת, וְנִכְנְסוּ בְּכּוֹחֵיהֶם לְבִסּוּף נִפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ, כִּי עִם וְכוֹחֵיהֶם לֹא מְגִיעִים לְשׁוֹם דָּבָר, רַק כָּל אֶחָד רוֹצֶה לְהִרְאוֹת שֶׁהוּא הַמְּנַצֵּחַ, וְעַל-כֵּן בָּרַח לָךְ מִמַּחְלָקָת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים. וְלִדְעָתִי צְרִיכִים הִרְבֵּה לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוֹם שְׂיִכּוֹת בְּמַחְלָקָת, כִּי הַמַּחְלָקָת רַק מְבַטֵּלַת מִתּוֹרָה וְתַפְלָה, וְזֶה הַרוּחַ שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה פִקְחָה, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תריד.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׂשִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

אֲךָ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, יָדִיד נִפְשֵׁי, הַאֲבָרָךְ ר' ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אֲחֵי הַיְקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל-פִּי דְרָךְ הָאֲמֵת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, עֵקֶר הַכָּל הוּא תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, כְּמוֹכָא (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימְנִים יב, יט), וְרַבְּנוּ ז"ל מִתְחִיל סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ בְּ"אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דְרָךְ", אֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדְרָךְ הַתְּמִימוֹת, כִּי עֵקֶר הַיְהוּדוֹת תְּלוּי בַתְּמִימוֹת, וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר שְׁכָלוֹ וְחֲכָמָתוֹ, אֲזִי, חַס וְשָׁלוֹם, יְכוּל לִפְלֹא בְּנִפְלוֹת וִירִידוֹת רַבּוֹת, וְעֵקֶר הַתְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת צְרִיךְ בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, שֶׁזֶהוּ הִרְנּוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּיֹתֵר בְּזֶה, שֶׁעַל כָּל אֶחָד לְיַחַד לְעֲצָמוֹ מְקוֹם

עֵרֵב   אֲשֶׁר   א' תְּרִיד   בְּנִחַל

מִיָּחָד שָׁאִין שֵׁם בְּגִי-אָדָם, וַיִּפְרֹשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בֵּין בְּרוּחָנִיּוֹת וּבֵין בְּגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל לְכָל יִשְׁפָּף לְבוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּסְפֹּר הַכֹּל לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְעַל זֶה צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת רַבָּה מְאֹד, כִּי הַבְּעַל-דָּבָר מַחְלִישׁ אֶת הַדַּעַת בְּכָל יוֹם מְאֹד מְאֹד, לְהַפִּילוֹ וּלְרַשְׁלוֹ לְגַמְרֵי מִתְפַּלֶּה, כִּי עֵקֶר הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְכֹנֶס לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ הוּא רַק תְּפִלָּה (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן פו), "וְלִפְתַּח חֲטָאת רֹבֵץ" (בְּרֵאשִׁית ד, ז) — שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר רוֹבֵץ עַל פֶּתַח הַפֶּה לְבָלִי לְהַנִּיחַ לְעֵסֶק בְּתִפְלָה, כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְצַאת מִכָּל הַיְרִידוֹת וְהַטְּמָאוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, ו): "נַפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ", עַל-יְדֵי הַדְּבוּר יְכוּלָה נַפְשׁוֹ לְצַאת מִכָּל הַטְּמָאוֹת, כִּי עֵקֶר הָרַע וְהַטְּמָאָה הוּא הֶרְחוּק מִהֶאֱחָד, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (אִיּוֹב יד, ד): "מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטְּמֵא לֹא אֶחָד", כְּשֶׁאֵינּוּ מִחֲזִיק בְּאֶחָד אֲזַי שֶׁיֵּף טְמָאָה וְטָהֳרָה (שָׁם, חֶלֶק א', סִימָן נא), הֵינּוּ כִּי עֵקֶר תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה הֵיחָה בְּגִין דִּישְׁתַּמוּדְעִין לִיהַ, שֶׁיִּכְיִירוּ אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּפֻמְבֹּא בַּזְהַר הַקְּדוּשׁ (בֵּא מִב:), הֵינּוּ לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּאֶחָד יְחִיד וּמִיָּחָד, לִידַע שֶׁמֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְדוּמִם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְזֶה עֵקֶר הַטְּהֳרָה וְהַקְּדוּשָׁה לְחִזֵּק עֲצָמוֹ מְאֹד בְּאֶמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, שֶׁבְּכָל תְּנוּעָה וְתַנוּעָה שֵׁם אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ. וְלְהַפִּיף עֵקֶר הָרַע, וְהַטְּמָאָה הוּא הֶרְחוּק מִמֶּאֱחָד יְחִיד וּמִיָּחָד, הֵינּוּ עַל-יְדֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת מִתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, שֶׁחֹשֵׁב שֵׁישׁ טְבַע; וּבְאֻמַּת גַּם הַטְּבַע הוּא הַשְׁגָּחָה, כִּי כֵּן מְנַהֵיג הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ הַבְּרִיאָה, עַל-כֵּן חִזֵּק וְאֻמֵּץ מְאֹד, וּמִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר לְפָנָי הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים, וְהִתְמַד מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן, וְעַל כָּל תּוֹרָה תֹּאמַר הַתְּפִלָּה מִלְּקוּטִי-תְּפִלוֹת, כִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל יִחִיו אוֹתְךָ וַיִּחַזְּקוּךָ בְּכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְרַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד שֶׁנֶּשְׁקָד בְּסִפְרוֹ בְּכָל יוֹם, עַד שֶׁנוֹכַח לְדַעַת אוֹתוֹ בְּעַל-פֶּה, גַּם תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּשִׁלְחָן עֲרוּף, וְאֲזַי טוֹב לָךְ לְנִצַּח.

...יְדִידְךָ...

אֲשֶׁר   א' תרטו   בַּנְחָל   רעג
א' תרטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

אֵף טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יָדִיד נִפְשֵׁי, הַבְּחוּר .... שְׂיִזְרַח
נְצַח.

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה בְּכָל יוֹם,
כְּאֲשֶׁר הוֹרְנוּ רַבְּנוּ ו"ל, וְאֲנִי שָׂמַח מְאֹד עַל שְׂאֵתָה מִיַּחַד לְעֶצְמָךְ
בְּכָל יוֹם כַּמָּה שָׁעוֹת בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ לְבֵרַח לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְזֶה הָעֵקֶר
מִהַלֵּל, לְבֵרַח תָּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, כִּי אֵין
שׁוּם בֵּית מְנוּס בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂמָלָא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ, מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ, וְדוּמָם,
צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הַכֹּל מְקַבֵּל חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
מִשְׁגִּיחַ עַל הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטֵי פְּרִטֵי נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, אֵין
אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמִטָּה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין
ז:), וְרַק זֶה הָעֵקֶר שְׂבָכָל הָעֵקָרִים, לְשַׁפֵּךְ שִׁיחוֹ וּתְפִלָּתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ בְּהַתְּבוּדוֹת, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת הַכֹּל
לְכָל תְּסַפֵּר לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וּבְשִׁבְתָּ זֶה בְּסַעֲדָה שְׂלִישִׁית לְמִדְּנוּ
בְּצוּמָתָה הַתּוֹרָה "וְאֵיִה הַשָּׁה לְעוֹלָה" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב),
וְהָיוּ תְהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים טוֹבִים הַמְּחִיִּים נְפִשׁוֹת, וְתַמְצִית הַדְּבוּר
הָיָה כִּי אֵין יוֹדְעִים כָּלֵל, עַל-כֵּן אֵף אִם נָפַל אֵיךְ שְׂנַפֵּל, אֵף-עַל-פִּי-
כֵן אֵל יִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם אִפֶּן, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ו"ל, אִם אֵתָה מְאַמֵּין
שְׂיִכּוֹלִים לְקַלְקֵל תְּאַמֵּין שְׂיִכּוֹלִים לְתַקֵּן, וְאֵף הַמְּקוּמוֹת הַמְּטַנְּפִים
וְהַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת, הַכֹּל מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִהַמְּאַמֵּר סְתוּם, הֵינּוּ מֵאֵין
סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר מְמַלָּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹכֵב כָּל עֲלָמִין, וְהָעֵקֶר
לְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה וּבְקִשָּׁה אֵיִה מְקוּם כְּבוֹדֶךָ, כִּי עֲרִין אֲנִי
רְחוּק מִמֶּךָ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד מִצַּד מַעֲשֵׂי הָרָעִים וְהַמְּגִנִּים, וְעַל-יָדֵי
שְׂיִחַפֵּשׂ בְּאֵמַת אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יָדֵי-כֶּךָ תְּגַלֶּה לוֹ כִּי מְלֵא כָּל
הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, שְׂזוֹ תְּכִלִּית הַהִתְקַרְבוֹת, לְזוֹכוֹת לְחִזּוֹת בְּנַעַם ה' וּלְכַבֵּר
בְּהִיכָלוֹ. וְצָרִיךְ לִידַע בְּכָל פַּעַם שְׂאֵינּוּ יוֹדַע כָּלֵל, וְיַחַפֵּשׂ אַחֲרָיו
יִתְבָּרַךְ, אֵיִה מְקוּם כְּבוֹדוֹ, וְעַל-יָדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ יִזְכֶּה לְעֵלוֹת בְּכָל פַּעַם

רעד אָשר א' תרטו בַּנְחָל

מעלה מעלה, וכן להלן תמיד, ודבר זה אי אפשר לפרש היטב, כי אם כל אחד לפי השגת דעתו שזוכה ודו"ק; ומהרנ"ת ז"ל מפרש (לקוטי-הלכות, שלוח הקן, הלכה ה'): "ויפגע במקום וילן שם, כי בא השמש" (בראשית כח, יא), כי באברהם כתיב (שם כב, ד): "וירא את המקום מרחוק", שחפש בכל פעם איה מקום כבודו, ויעקב זכה יותר, כי זכה לפגע ממש במקומו של עולם (כמוכא בזה הקדוש), אף אף-על-פי-כן ידע, שעדין המקום רחוק מאד, ועל-כן "וילן שם", שמרמז על צרת חשכת הגלות, כמוכא "כי בא השמש", ששקעה שלא בעונתה, וזה מה שעובר על כל אחד, שלפעמים בחמלת ה' נפתח לו אור גדול, ונדמה לו שבודאי יהיה איש פשוט פראוי, ואחר-כך פתאם נחשף לו פאלו בא השמש ממש פתאם שלא בעונתו, ואז הודיעו לו ליעקב בחלום, שכל זה הוא בחינת "והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה" (בראשית כח, יב), שזוהי כל עבודת האדם, שצריך לילך מדרגה לדרגה כמו שעולין בסלם, והנה "מלאכי אלקים" שהם הצדיקים "עולים ויורדים בו", שצריך שתהינה לו כמה עליות וירידות, כי קדם העליה צריך שתהינה ירידה, והירידה היא תכלית העליה, על-כן אל ישתומם האדם, ואל יפל בדעתו מכל מה שעובר עליו, ואל יטעה בין בעליה ובין בירידה, הינו כשהוא בבחינת איזו עליה, שרואה איזו ישועה והתנוצצות, אל יטעה שהאור כבר שלו, רק ידע שעדין רחוק מאד, ועל-ידי-זה לא יפל כשרואה אחר-כך שנחשף לו האור, שהוא בחינת ירידה, כי באמת אף-על-פי-כן האור שהאיר לו לא ככה ולא נסתלק ממנו, כי אור חסדו יתברך מאיר מאד עליו תמיד, וכשהוא חזק בדעתו בכל פעם יהיה אף שיהיה לא יתרחק מהשם יתברך, חס ושלום, אף שחשף לו ונסתר ממנו, אז בודאי יזכה לראות נפלאות. וצריך לידע בכל פעם שאין יודעין כלל, ועל-ידי-זה לא יפל לעולם, כי עקר הנפילה הוא מחמת גדלות, כשחושב בדעתו שכבר אחז באיזו מדרגה אבל כשמבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, והוא בחינת מה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), אזי הולך לו כסדר, עין שם; וזה "דעת קנית" — שאם אתה חושב שיש לך דעת, מ"ה

אֲשֶׁר   א' תרטו   בַּנְחָל   ערה

חֲסֵרָתָּ" — נְחָסֵר לָךְ בְּחֵינֵת מ"ה, "דַּעַת חֲסֵרָתָּ" — אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שְׂאֵתָה רְחוּק מִהַדַּעַת, אֹז "מֵה קְנִייתָ" — שְׂאֵתָה נְכָלָל בְּמ"ה, שֶׁהוּא הַנְּז"ה בְּמִלּוּי אֶלְפִין, וְהִבֵּן; וְכָל זֶה זוֹכִין דִּיקָא עַל-יַדֵי הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת; כִּי עֲנִין קָרוֹב וְרְחוּק נִרְאִים בְּתַחֲלָה כְּסוּתָרִים זֶה אֶת זֶה, חֵס וְשְׁלוֹם, אִף עַקֵר הַהֲכָרְעָה וְהַשְׁלוֹם בִּינֵיהֶם זוֹכִים עַל-יַדֵי הַדְּבוּר, כִּי הַדְּבוּר הוּא צְפּוּרָתָא דְקָאֵי עַד קְרִסוּלְיָה בְּמִנְיָא, וְרִישֵׁי מְטִי לְצִית שְׂמִיָּא, כְּמִבְאָר בְּתוֹרָה "אֲנִי ה' הוּא שְׁמִי" (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן יא), כִּי הָאָדָם צָרִיף לִידַע עֲצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ מֵהַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן יַדַע וְיִאֲמִין שְׂמַצֵּד רְחִמּוֹ יְתַבְּרָךְ הוּא קָרוֹב מְאֹד לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶפְלוּ לְרְחוּקִים מְאֹד מְאֹד, מִחֲמַת מַעֲשֵׂיהֶם הַרְעִים. וְהַעֲקֵר עַל-יַדֵי הַדְּבוּר, כִּי עַל-יַדֵי הַדְּבוּר אָנוּ יְכוּלִים לְקָרוֹת אוֹתוֹ מִרְחוּק מְאֹד, וְהוּא מִתְקַרֵב אֵלֵינוּ עַל-יַדֵי-זֶה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ה, יח): "קָרוֹב ה' לְכָל קוֹרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת", וְכַתִּיב (דְּבָרִים ד, ז): "וּמִי גוֹי גָדוֹל אֲשֶׁר לוֹ אֱלֹקִים קְרוֹבִים אֵלָיו כִּי אֵלֵינוּ בְּכָל קְרָאֵינוּ אֵלָיו"; וְצָרִיכִים לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לַעֲסֵק בְּתַפִּלָּה וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל יוֹם, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ, כִּי הַהֲכָנָה וְהַרְצוֹן לְבַד שְׂמִכִין עֲצָמוֹ, וְרוּצָה לְדַבֵּר, רַק שְׂאֵינוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר, זֶה גַם-כֵּן יִקָּר מְאֹד אֲצִלוּ יְתַבְּרָךְ, וְאִם יִהְיֶה חֲזָק בְּזֶה הַרְבֵּה, בְּיִדְאֵי יַעֲזֹרוּ הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ, וְיִבְרָא לוֹ דְּבוּרִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִשְׁעְיָה נז, ט): "בּוֹרָא גִיב שְׂפָתַיִם", בּוֹרָא מִמֶּשׁ, כִּי הַדְּבוּרִים הַבָּאִים לְהָאָדָם הֵם בְּחֵינֵת בְּרִיאָה מִמֶּשׁ, כִּי בְּיִדְאֵי הוּא רְחוּק מִדְּבוּרִים מְאֹד, מִחֲמַת הַתְּרַחֲקוּתוֹ, אֲבָל כְּשֶׁהוּא חֲזָק וּמְכִין עֲצָמוֹ לְדַבֵּר וְלִשְׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, וְחֲזָק בְּזֶה שְׂעָה שְׂעָה בְּרִצּוֹנוֹת וְכִסּוּפִים חֲזָקִים, אֲזִי הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ עוֹזְרוֹ, וְשׁוֹלֵחַ לוֹ דְּבוּרִים לְתוֹף פִּיו, וְכִמוֹ שֶׁפָּתוּב (מִשְׁלֵי טז, א): "לְאָדָם מַעֲרִכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן", שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהַעֲרִף לְבוֹ הֵינּוּ הַהֲכָנָה, וְאֲזִי הַשֵּׁם יְתַבְּרָךְ בּוֹרָא לוֹ דְּבוּרִים (וְעֵין בְּלָקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן קנו, עַל פְּסוּק: "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹקִים"), עֵינֵן שָׁם; וְהִנֵּה הַדְּרָךְ הַזֶּה נִתְּגַלֵּית בְּיִוְתֵר בְּשִׁבְתָּ (עֵינֵן לְקוּטִי-הַלְכוֹת תְּחוּמִין, הַלְכָה ו), כִּי אֹז מְאִיר בְּיִוְתֵר אוֹרוֹ יְתַבְּרָךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּהַתְּגַלּוֹת נִפְלְאָה כְּפִידוּעַ, וְעַל-כֵּן צָרִיף אֹז לַעֲסֵק הַרְבֵּה בְּתַפִּלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְלַחֲפֹשׁ אַחֲרָיו

יִתְבַּרְךָ. וְאִמְרָתִי שֵׁשׁ לְרִמְזוֹ בְּתַבְתֵּי אֲיִה', כִּי בְּשֶׁבֶת כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית
 ב, ג): "וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי", כִּי אֵז נִתְגַּלָּה בְּיִתְרֵי זֶה
 הַדֶּרֶךְ, גַּם שֶׁבֶת נִקְרְאָת הַיָּא', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "אוֹת הַיָּא' לְעוֹלָם",
 הַיָּא' אוֹתִיּוֹת אֲיִה', וְעַל־פִּי הָאֲרִיז' ל "אוֹת' הַיָּא' לְעוֹלָם",
 רֵאשִׁי תַבּוֹת: לָאָה, וְסוֹפֵי תַבּוֹת: אָמֶת, כִּי לָאָה הִיא בְּבִינָה שֵׁשׁ
 הַתְּשׁוּבָה שְׁמֵאִיר בְּשֶׁבֶת, וְעַל־כֵּן שֶׁבֶת אוֹתִיּוֹת תְּשׁוּבָה, וְהַעֲקָר הוּא
 הָאָמֶת, לְמִשְׁךָ עֲצָמוֹ אֶל הָאָמֶת, שֶׁהוּא אֶחָד הַיְנָנִי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֵז
 יָאִיר לוֹ תְּמִיד, כִּי "ה' נִגִּיהַ תְּשֻׁכִּי" וְכוּ' (תְּהִלִּים יח, כט), "ה' אוֹרִי
 וְיִשְׁעִי" (שִׁם כז, א), עֲקָר הַיְשׁוּעָה כְּשֵׁמֵאִיר לוֹ אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׁוֹהֵי
 הַשְּׁגָחָה הַיְנָנִי חֶסֶד, וַיִּוֹדַע אֲשֶׁר גַּם הַטָּבַע — אֱלֹקִים — דִּין,
 גַּם־כֵּן חֶסֶד וְרַחֲמִים, כִּי ה' הוּא אֱלֹקִים, וְעַל־כֵּן "יָיָה הוּא אֱלֹקִים"
 רֵאשִׁי תַבּוֹת אוֹתִיּוֹת: אֲיִה', כִּי בְּחִינַת "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ" זֶהוּ בְּעֲצָמוֹ
 הַיְנָנִי חֶסֶד אוֹרוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבְחִינַת "אֵיָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", זֶהוּ אֱלֹקִים
 — דִּין, וְעַל־יְדֵי שְׁמִתְפַּשׁ הַיְטַב, עַל־יְדֵי־זֶה כּוֹלֵלִים יַחַד וְדוּ"ק;
 וְעַל־כֵּן אֵיָה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, רֵאשִׁי תַבּוֹת: אָם,
 שֶׁהִיא מֵדַת הַבִּינָה שֵׁשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְזֶה עֲקָר הַתְּשׁוּבָה — מֵצַד אֶחָד
 לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וּמֵצַד אֶחָד — לְחִזּוֹק עֲצָמוֹ
 מְאֹד, וְלִבְלִי לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ מִשׁוֹם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, וְזֶה עֲקָר הַדֶּרֶךְ
 הַתְּשׁוּבָה, לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהַלְכָה בְּרִצּוֹא וְשׁוּב, עֵינַי וְנִפְיָק, (תְּהִלִּים קלט,
 ז): "אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שָׁם אֶתְּהָ וְאֶצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּפֶךְ" (לְקוּי־מִוֶּהֲרִין, חֶלֶק
 א', סִימָן ו), וְכָל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת אִם יִסְתַּפֵּל בְּאָמֶת עַל תְּכֻלִּיתוֹ
 הַנּוֹצְחִית בְּכָל יוֹם יִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ אֶת יוֹם הַמִּיתָה, וְאֵז יִהְיֶה תְּמִיד
 בְּתְשׁוּבָה, וְעַל־כֵּן אֲיִה' רֵאשִׁי תַבּוֹת: הַיּוֹם יוֹם אֲחֵרוֹן, כִּי דִיקָא
 עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה שְׁתֵּאִיר עָלָיו הַהֲאָרָה הַזֹּאת מִהַמְּאָמֶר סְתוּם מֵאִין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא.

עוֹד אִמְרָתִי לְרִמְזוֹ, כִּי לְכָל זֶה זִוְכִים עַל־יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ נִקְדוֹת
 הַמְּבֹאֹת בְּלְקוּי־מִוֶּהֲרִין (חֶלֶק א', סִימָן לד): נִקְדַּת הַצְּדִיק וְהַחֲבֵר
 וְשָׁל עֲצָמוֹ, שְׁפָל אֶחָד כְּלוֹל מִיּוֹ עֵינַי שֵׁם הַיְטַב; וְעַל־כֵּן אֲיִה'
 בְּגִימְטְרִיָּה י"ו כִּי עֲקָר הַסְּפָקוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם
 הוּא, שְׂאִין פִּיּוֹ וְלָבוֹ שְׁוִין, כִּי הַלֵּב שֶׁהוּא בְּחִינַת וְא"ו, חֶפֶץ

אָשֶׁר   א' תרטז   בַּנְחַל   רעז

וּמִשְׁתַּקֵּק תָּמִיד לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנוֹ, אֶף הַדְּבוּר שֶׁהוּא בְּחִינַת יו"ד
מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וְאַסּוּרִים, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין פִּיּו וְלְבוֹ
שׁוֹיִן, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְבַלְבֵּל מְאֹד וְנִכְנָסִים בּוֹ סִפְקוֹת בְּאַמוּנָה, חֵס
וְשְׁלוֹם, אֶף אִם מְדַבֵּר דְּבוּרֵי תוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וּבִפְרָט שִׁיחָה בֵּינוֹ
לְבֵין קוֹנוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְקַשֵּׁר לְבוֹ לְפִיּו, יו"ד לְנֶא"ו וְזוֹכֶה לִישׁוּב
הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְאַמוּנָה בְּרוּרָה וְחֻזְקָה, וְכֵן עַל-יְדֵי שֶׁמְדַבֵּר עִם הַחֵבֶר
טוֹב שֶׁקֵּבֵל מֵהַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, וְכֵן עַל-יְדֵי שֶׁעוֹסֵק הַרְבֵּה בְּסִפְרֵי הַצַּדִּיק
הָאֲמִתִּי שֶׁהוּא נִקְדַּח הַצַּדִּיק. עוֹד יֵשׁ אַרְיִכוֹת גְּדוֹלָה בְּזֶה. אֶף מִחֲמַת
טְרָדוֹתֵי הַרְבּוֹת וְאַפִּיסַת הַפְּנָאִי — אַקְצֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמְצַפֶּה לְרֵאוֹת טוֹבָתְךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת...

וְתִרְאֶה הַמְּכַתֵּב לִידִידָנוּ ... כִּי גַם אֵלָיו נֶאֱמְרוּ אֵלֵינוּ הַדְּבָרִים —

חֻזֵק!

א' תרטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר וְיִרְא הִתְשַׁלְּחָה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבֵרֶךְ הַיֵּקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל
הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה
נְצָחִים.

מְכַתֵּב הַיֵּקָר לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיֵּקָר! חֻזֵק וְאַמֵּץ
מְאֹד, וְאַל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי
מְלֵא כָּל הָאֲרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִתִּיָּה וּמִקְּיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה,
דוֹמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם,
וְעַל-פֶּן אֵיךְ שִׁיף אֵיזוֹ הַתְּרַחֲקוֹת וְכוּ', הָעֵקֶר הוּא אֲמוּנָה. וּכְבֵר אֲמַר

רעח   אָשֶׁר   א' תרטז   בַּנְחָל

רבנו ו"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): 'הפֿשע של האָדם מכניס
 כפירות לאָדם'; ועל־כֵּן כָּל אֶחָד כְּפִי פִשְׁעוֹ כְּמוֹ-כֵּן נִסְתַּרְתַּת מִמֶּנּוּ
 הָאֱמוּנָה, עַד שְׁנִדְמָה לוֹ שְׂאֵבֶר מְנוּס, כְּאִלוֹ בְּמִקּוּמוֹ אֵין הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ, וּבְאֵמֶת לֹא כֵן הוּא, רַק בְּמִקּוּמָה רַבּוֹ הַלְבוּשִׁים (עֵין
 לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג), וְצָרִיף לְהַפְשִׁיט אֶת הַלְבוּשִׁים מִכָּל
 דְּבָר, וְלִמְצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מַצְבּוֹ וְעִנְיָנוֹ, וְצָרִיף לְהַרְגִיל אֶת
 עֲצֻמוֹ תָּמִיד לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִרְצֶה רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּוּ נִקְרָאת עֲלִית הַמְּלָכוֹת (עֵין לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קעז),
 וַיְכַלֵּל אַחֵר הַבְּרִיאָה בְּקִדְּשׁ הַבְּרִיאָה (עֵין שֵׁם, סִימָן נא), וְאִזּוֹ דִּינָא יִהְיֶה
 בְּשִׁלוֹם עִם הַכֹּל, כִּי כְּשֶׁאָדָם נִפְרָד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אִזּוֹ דִּינָא שְׂיִכַת
 מִחֻלָּקֶת וּמְרִיבוֹת, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְדוֹר עִם חֲבֵרוֹ, כִּי נִדְמָה לוֹ שְׂחֻבְרוֹ
 לִוְקֹחַ דְּבָר הַשֵּׁיף אֵלָיו, וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יג, ו): "וְלֹא נִשָּׂא אַתֶּם
 הָאָרֶץ לְשִׁבַת יְחִדּוֹ כִּי הִיא 'רְכוּשֶׁם רַב' וְלֹא יָכֹלוּ לְשַׁבַּת יְחִדּוֹ",
 מֵאַחַר שֶׁהִיא "רְכוּשֶׁם רַב", שְׁעָשׂוּ מִהַגְשָׁמִיּוֹת עֵקֶר, אִזּוֹ נִתְהַוָּה
 מִחֻלָּקֶת וְרִיב בֵּינֵיהֶם, כִּי כְּשֶׁנּוֹפְלִים תַּחַת הַמָּקוֹם וְתַחַת הַזְּמַן, אִזּוֹ
 הוּא בְּקִטְנוֹת הַדַּעַת, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס, וּכְאִלוֹ חֲבָרִיו
 מְצַעְרִים אוֹתוֹ מִדַּעַת עֲצָמָם, אֲבָל לֹא דַעַת וְחִבּוּנָה לוֹ, כִּי הַכֹּל
 מְשֻׁגָּח בְּהַשְׁגָּחַת פְּרֻטִית, וְכָל הָעוֹלָם הֵם רַק שְׁלוּחֵי הַמָּקוֹם בְּרוּף
 הוּא, וְעַל-כֵּן מֵהַ שֵׁיף לְצֵאת וְלָרִיב עִם חֲבָרִיו, יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ וְלְצֵאת מִהַזְּמַן וְהַמָּקוֹם, וְלַעֲלוֹת אֶל לְמַעְלָה מִהַזְּמַן וְהַמָּקוֹם,
 לִידַע שְׂאֵין נִמְצֵא שׁוֹם זְמַן וּמְקוֹם כָּלֵל, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מְקוּמוֹ שֶׁל
 עוֹלָם וְאֵין הָעוֹלָם מְקוּמוֹ, וְזֶה שְׂאֵמֵר אַבְרָהָם (שֵׁם, פְּסוּקִים ח-ט) "אֵל
 נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ וְגו', הַפֶּרֶד נָא מֵעֲלֵי אִם הַשָּׂמָאל וְאֵימָנָה"
 וְגו', כִּי כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְחֻשֵׁב תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,
 וְאִפְלוּ בְּמִקּוֹם הַמְּגֻשָּׁם וְהַמְּזוּהָם שְׂנִמְצֵא כְּעַת, גַּם שֵׁם יָכוֹלִים לְמַצֵּא
 אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד נִמְשָׁף אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, אָדָם כְּזֶה אֵין לוֹ כְּבָר זְמַן
 לְחֻשֵׁב מֵאַחֲרֵים, וְאֵין שֵׁיף אֲצִלוֹ שׁוֹם מְקוֹם, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּלָף
 — שֵׁם הַשְּׂכִינָה, וּמְדַבֵּק עֲצֻמוֹ מִכָּל מְקוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְדַבֵּר עִמוֹ
 יִתְבָּרֵךְ כְּאִשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. וּבְאֵמֶת כְּשֶׁאָדָם מְטֵה דַעַתוֹ
 הַיֵּטֵב, רוֹאֶה שֶׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת מְלַבֵּשׁ אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד (עֵין

לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כו), וְקוֹרָא לְאָדָם לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

וְרָאָה מַעֲשֵׂה פְּלֵא, מִקְדָּם הֵייתִי בְּמִקּוֹם אֶחָד, וְשָׂאֵל אוֹתִי אָדָם אֶחָד: "וּוּאָס מֵאֲכֹט אִיר" וְהִשְׁבַּתִּי לוֹ: "בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֵיךְ דָּעַר הָאֵלֶּט זִיךְ"ט, וְשָׂאֵל אוֹתִי בְּתַמְהוֹן: "וּוּאָס הֵיִיסֵט מָעַן דָּעַר הָאֵלֶּט זִיךְ? אַ מַעֲנֵטֶש וּוּאָס וּוִיִּיסֵט פּוֹן אַוּא אֵיִין אױר פּוֹן אַוּא אֵיִין גְּרוֹיִסֶען רַבִּיִן, אִיז שִׁיךְ צו זַאגֵן דָּעַר הָאֵלֶּטֶן זִיךְ, וְוּעַן דוּ וּוּאֲלֶסֶט גְּעֵהָאט אַ מִילְיָאן דוֹלָר, וּוּאֲלֶסֶטוּ גִיזַאגֵט דוּ דָּעַר הָאֵלֶּט זִיךְ?! וּוּאֲלֶטֶס דָּאךְ תְּמִיד גִּיטֵאנְךְ אױן גִּיזוֹנְגֵעֵן". וְהוּא אָמַר זֹאת בְּלִיצְנוּת, כִּי הוּא רַחוּק מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, אַבְּל, תְּהֵלָה לְאֵל, תְּכַף-וּמִיד הַשְׁבַּתִּי לוֹ: "דִּי בִיסֵט גִּירֶעכֵט, דָּעַר רַבִּי זַאגֵט מִיר מוֹסֵר". וְלֹא הִבִּין מַה שֶּׁהִשְׁבַּתִּי לוֹ, וְהִלְכְתִּי מִמֶּנּוּ. וְהִתְיַשְׁבַּתִּי בֵּינִי לְבֵין עֲצָמִי, הֲלֹא כֹךְ הִיא הָאָמֶת, אִם הֵיִינוּ זוֹכִים לִידַע קֶצֶת מִגְּדֻלַּת רַבְּנוּ ז"ל, אִז הֵיִינוּ רוֹקְדִים כָּל הַיּוֹם בְּשִׁשׁוֹן וּבְשִׁמְחָה עַל נַעַם חֻלְקֵנוּ, וּבְכַרְט שְׁעַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אֵיִן אָנוּ מִתְנַגְּדִים עָלָיו, וְתְהֵלָה לְאֵל, אֲנָשִׁי הַקְּדוּשִׁים חֲשׁוּבִים בְּעֵינֵינוּ מְאֹד מְאֹד, וְאָנוּ זוֹכִים לְהַפְּנֵס בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ, בְּזֶה רְאוּי לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמֵנוּ תְּמִיד, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, יֵשׁ מַה שֵּׁיִשׁ בְּעוֹלָם — פְּגוּמִים וּמְלַכְלָכִים בְּפִגְמִים רַבִּים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּמִנְחִים בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְעוֹד חוֹלְקִים עַל אױר יִשְׂרָאֵל וּגְאֻלָּתָן, עַל רַבְּנוּ ז"ל וְאֲנָשִׁי הַקְּדוּשִׁים, וְאָנוּ תְּהֵלָה לְאֵל, מִסְתּוֹפְפִים בְּצַל קוֹרְתוֹ, וּמַה גַּם שְׂאָנוּ זוֹכִים לְהַקְּרָא בְּשֵׁמוֹ הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא, בְּזֶה רְאוּי רַק לְשִׁמְחָה וְלִרְקַד תְּמִיד — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ חֻלְקֵנוּ!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

(ח) מַה הַנֶּכֶם עוֹשִׂים? (מַה נִּשְׁמַע?)

(ט) בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי מִתְחַזֵּק.

(י) מַה הַפְּרוּשׁ מִתְחַזֵּק? אָדָם שִׂידַע מְאֹד כְּזֶה, וּמְרַבִּי גְּדוֹל כָּל-כַּף, שִׁיךְ לוֹמַר "אֲנִי מִתְחַזֵּק", אִם הִנֵּה לָךְ מִלִּיּוֹן דוֹלָר, הֵייתָ אוֹמֵר "אֲנִי מִתְחַזֵּק"? הֲרֵי הֵייתָ תְּמִיד רוֹקְדֵי וְשֶׁר:

רפ אָשֶׁר א' תריז בַּנְחַל
א' תריז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּרָא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שָׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, שְׁאֵתָה קוֹבֵעַ לְעֶצְמְךָ שְׁעוּרִים בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרוּךְ
אֲלֵיהֶם.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּדוּרוֹת אֵלוֹ אֵין לָנוּ רַק סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל, אֲשֶׁר מְכַנְּסִים בָּנוּ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד בְּכָל הַסִּפְרִים
הַקְּדוּשִׁים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל פָּתַח אֶת הַלֵּב וְהַמַּחַ וְהַחֲשֵׁק וְהַתְּשׁוּקָה
לְהִיּוֹת וּלְטַיִל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּשְׁעוּרִים
כְּסֻדְרָן בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּזִהָר וּבַתְּקוּיָנִים, בְּרַמְבַּ"ם,
בְּטוֹר וּבִשְׁלַחַן עֲרוּךְ, וְרוֹאִים שְׁפָל אֵלוֹ שְׁלַקְחוּ אֶת דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל
בְּרַצְיָנוּת, אֲזִי מְאֹד מְאֹד מִתְמַיִדִים, וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ,
שְׂאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא תִלְמַד בְּהַתְמַדָּה רַבָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְזֶה
יִפְתַּח לְךָ אֶת מַחְךָ.

תֵּצֵא מִקְטָנוּת הַמַּחֲזִין שְׁלָךְ, וְאֲדַרְבֶּה תִּהְיֶה קְבוּעַ מְאֹד בְּלַמוּד
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לֹא כְּמוֹ עִם הָאֲרֶז וְכוּ' אֲלֵא תִהְיֶה לְמַדָּן, כִּי רַבְּנוּ
ז"ל רָצָה שְׁנֵהֲיֶה צְדִיק וְלַמְדָּן (לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרָ"ן, חֵלֶק א', סִימָן לא), וְצְדִיק
הוּא מֵאֵן דְּנוּטֵר בְּרִית, שְׁאֵנוּ צְרִיכִים לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הַמַּחֲשָׁבָה,
וְלַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַגּוֹף יִהְיֶה מְקַדֵּשׁ, כִּי הַכֹּל
הוֹלֵךְ כְּפִי הַמַּחֲשָׁבָה, וְאִם אָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ,
עַל-יְדֵי-זֶה כָּל הַגּוֹף מְקַדֵּשׁ. וְאִיךָ זוֹכִים לְקַדֵּשׁ וְטַהֵר הַמַּחֲשָׁבָה?
עַל-יְדֵי קִדְשַׁת שְׂבַעַת הַנְּרוֹת, שְׁצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת הָעֵינַיִם לֹא
לְהַסְתַּפֵּל בְּמִקּוֹם שְׁאֵסוּר לְהַסְתַּפֵּל, וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת הָאָזְנַיִם
לְהַטּוֹת אֲזִינוּנוּ רַק אֶל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְלִהְיוֹת חֲכָם בְּאֲמוּנַת
חֲכָמִים, וְלְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם, וְיִשְׁמַר אֶת פִּיו

אֲשֶׁר   א' תריח   בְּנַחַל   רפא

לא לדבר לשון הרע ורכילות וליצנות וכל העולה על רוחו (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כא), ודיקא על-ידי-זה זוכים אחר-כך שפאיר לו מחו, פי אם קני המנורה נקיים אז השמן בוער טוב, וכמו-כן להיות למדן, שצריכים ללמד בכל יום חק ולא יעבר גמרא, תוספות ופוסקים בטור ושלחן ערוך, ורבנו ו"ל כתב לחתנו ר' יוסף'ה ו"ל: "אבקש אותך, אהובי, חתני, שלכל תעשה מהעקר טפל ומהטפל עקר, רק תכתב לי כמה דפים גמרא אתה לומד בכל יום", הרי לך שאצל רבנו ו"ל חשוב דפים גמרא, ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה ללמד על-כל-פנים דף אחד בכל יום — גמרא, תוספות ומפרשים, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תריח.

בעזרת השם תברך, יום ראשון לסדר חיי שרה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויחדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את לבך מפל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, היה טוב מאד שתקבע לעצמך שעור בכל יום בספרי מוהרנ"ת ו"ל, שהם הלקוטי-הלכות הקדושים שתלמד בהם כסדרן, ואם תעשה לעצמך קביעות חזקה בדבריו הקדושים, אז אף פעם לא תפל, פי בכל יום ויום תמצא התחזקות חדשה שם, פי תאמין לי, לולא מוהרנ"ת ו"ל לא היינו יודעים מרבנו ו"ל כלל, ועל-כן צריכים ללמד עכשו הרבה "לקוטי-הלכות", באופן שיחזיק מעמד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לי שאזכה לפענח ולפתח את דבריו הקדושים ולהעתיקם בלשון פשוטה עד

רַבֵּן   אֲשֶׁר   א' תריט   בַּנְּחָל

מָאד, כִּי בְּאֵמֶת כָּל סְעִיף מִהִלְכָּה אַחַת יֵשׁ בּוֹ אוֹצְרוֹת וְתִלֵּי תִילִים שֶׁל גְּלוּי אֱלֻקוֹת, כִּי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְרַב צְרוּתָיו וְיִסּוּרָיו וְטָרְדוֹתָיו וְהִרְפָּתָקְאוֹתָיו וְהַמְחַלְקָת שֶׁעָבְרָה עָלָיו וְכוּ', הִיָּה צָרִיף לְקַצֵּר מָאד, וּבְאֵמֶת בְּכָל אוֹת וְאוֹת יֵשׁ בָּהּ תִּלֵּי תִילִים שֶׁל גְּלוּי אֱלֻקוֹת, וַיִּזְכְּנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִרְחִיב אֶת הַדְּבַר בִּיּוֹתֵר, כִּי אוֹת אַחַת בְּ"לְקוּטֵי-הֵלְכוֹת" פּוֹתַחַת שְׁעָרִים גְּדוּלִים וְשְׁעָרִים רַבִּים בְּגְלוּי אֵמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֹזֵק בְּזֶה, הֵינּוּ בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-הֵלְכוֹת".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מָאד...

א' תריט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חַיֵּי שָׁרָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַחֵי הַיָּקָר לִי מָאד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אֵתָה מְסַפֵּר מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת עֲלִיּוֹת וִירִידוֹת וְכוּ' וְכוּ'. מַה אֵמֵר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, מְנַסִּים אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי גַסִּיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים עַד מָאד, וְיִדּוּעַ הַסְּפוּר שָׁר' יִצְחָק בֶּן מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כְּתַב פֶּעַם מִכְתָּב לְאַבִּיו, שְׁעוֹבֵר עָלָיו מַה שְׁעוֹבֵר, אוֹן מְמוּטָשְׁעֵט אֵיהֶם זַיִיעַר אֶסְאָף פּוֹן אוֹיְבֵן. וְהַשִּׁיב לוֹ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: תִּדַע מ'מוּטָשְׁעֵט אֵיטְלִיכֶען מִיר הָאֵט מְעַן שׁוֹיִן זַיִיעַר אֶסְאָף גְּעִמוּטָשְׁעֵט^ל. תְּתַאֵר לְעֶצְמָךְ אִם מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כְּתַב דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, מַה נֹאמַר אָנֹן, שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתְּנוּ מַה שְׁעוֹבֵר — קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת וִירִידוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל-כֵּן צָרִיף

(כ) וּמִנְגַעִים אוֹתוֹ הַרְבֵּה מִלְמַעְלָה.

(ל) תִּדַע, מִנְגַעִים כָּל אֶחָד, אוֹתִי כְּכֹר יִיגַעוּ הַרְבֵּה מָאד.

אֲשֶׁר   א' תרכ   בַּנְחַל   רפג

להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם ולא להשבר, כי זה עקר מעלת בר ישראל שלא נשבר משום דבר, אף שזה מאד מאד קל להגיד וקשה לקיים, עם כל זאת אשרי האדם שזוכה להחזיק מעמד, וזוכה להתחזק, ושום דבר בעולם לא ישבר אותו, ועל-כן מאד מאד אבקש אותך שתקבע לעצמך שעור ב"לקוטי-הלכות" מדי יום ביזמו כסדרן, ואז דיקא תצליח את דרכך, וכן הנה טוב מאד שתקבע לעצמך ללמד שעורים כסדרן דיקא בתנ"ך, במשניות, בגמרא, במדרש, בזהר, בתקונים, בטור ובשלחן ערוך, ואז תרגיש טעם אחר בחיידך, ותקח לעצמך את הכלל הזה בכל יום: לומדים מעט ועוד מעט ועוד מעט, וכך תצליח את דרכך תמיד.

ראה להתפלל אליו יתברך בכל יום, ותשפך את נפשך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות, ועל-ידי-זה תמשיך ערבות, נעימות, ידידות, זיו חיות אלקותו יתברך, כי התפלה היא הפלי לקבל בו שפע אלקי (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סד), כי הדבור הוא פלי השפע, וצריכים להשתדל מאד מאד לשמור על הדבור. ובכלל צריך שתדע, שכל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים על בני-אדם, זה רק מחמת רבוי הדבורים שמדבר כל העולה על רוחו, ועל-כן ראה לשמור מאד מאד על הדבור שלך, ואז תצליח ביותר בחיידך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרכ.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי שרה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך. מה אמר לך, ידידי היקר, רק

רפד   אָשֶׁר   א' תרכא   בנחל

חזק וְאַמֵּץ, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאַפְּלוּ שְׁעֵבֶר כְּבָר מֵה שְׁעֵבֶר
וְכוּ' וְכוּ', זְכוּר תִּזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם
כָּלֵל, אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, וְאַפְּלוּ שְׁאַתָּה עוֹלָה וַיִּוֹרֵד
אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרַבֵּי רַבְבוֹת פְּעָמִים, אֶתָּה אֵל תַּעֲזֹב אֶת מְקוֹמְךָ, וְדִיקָא
עַל-יַדֵּי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ בְּיֹתֵר, וְעַל-בֵּן חִזְק חִזְק וְהִתְחַזֵּק.

רָאָה לְהִיּוֹת חִזְק בְּשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, וְתַמִּיד תִּדְבֹּר וְתִשׁוּחַ
אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּרְגִּישׁ חַיִּים אַחֲרַיִם לְגַמְרֵי, כִּי הִשִּׁיחָה
בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ זֶה מִמָּשׁ מִתְּנָה מִן הַשָּׁמַיִם, מֵה הֵייתָ עוֹשֶׂה בְּלִי
הַמִּתְּנָה הַזֶּה, כִּף כְּשֶׁאַדָּם מִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ לוֹ
אֵל מִי לְפָנוֹת בְּעַת צָרָה, וְרֵאוּי לָנוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ,
עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שָׁם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁאַנְחָנוּ יוֹדְעִים מִרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה,
רַבֵּי נִפְלָא כְּזֶה שֶׁלְּמַד אוֹתָנוּ עֲצוֹת כְּאֵלוֹ שְׁעוֹרִים כְּסוֹדְרָן עַל-פִּי דְרַבְּ
הַלְמוּד שְׁלוֹ (שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו) וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנֵךְ לְדַבֵּר וְלִשׁוּחַ
וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַם שְׁתֵּי הַהִנְהָגוֹת הָאֵלוֹ
— תוֹרָה וְתַפְּלָה וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנֵךְ, יְכוּלִים לַעֲבֹר אֶת כָּל
הַחַיִּים, וְאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה לוֹ מְשַׁעֲמֵם, וְאַדְרָבָה תַּמִּיד יִהְיֶה עֲסוּק
בְּאֵיזָה עֵסֶק, אוֹ שֶׁיִּדְבֹּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אוֹ שֶׁיִּלְמַד שְׁעוֹר כְּסוֹדְרָן
בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּזִהַר וּבִתְקוּנִים, בְּשִׁלְחַן עָרוּךְ
וְעֵין יַעֲקֹב וְכוּ' וְכוּ'; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵים אֵלוֹ, וְאִזּוּ יִרְגִּישׁ
טַעַם אַחֵר בְּחַיָּיו.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר חַיֵּי שְׁרָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבָךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אוֹדוֹת אֲמִירַת חֲצוֹת, כְּכֹר הַזֶּה־יִרְנֶנּוּ
עַל זֶה רַבְּנוּ בְּיֹתֵר, וְאָמַר, שְׁעַקֵּר עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא לְקוֹם
בַּחֲצוֹת וְלִבְכוֹת וְלִהְתְּאוּגֵן עַל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהִגֵּה הָעֶבֶר אֵינן.
וְהַעֲקֵר צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ עֲכָשׁוּ שְׁאַנְחֵנוּ לֹא נִהְיֶה הַמַּעֲכָבִים (לְקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן טו); כִּי בְּאַמַּת בְּכָל בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדַּת הַמְּשִׁיחַ,
שֶׁהוּא הַיְחִידָה דִּיחִידָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט), וְצְרִיכִים
לְרֹאוֹת שְׁלֹא יִהְיֶה עֲכוּב מִצְדוֹ לְהַתְּגַלוֹת הַיְחִידָה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
לְקוֹם בְּאַמְצַע הַלֵּילָה בְּאַשְׁמוּרָה שְׁנִיָּה, שְׁאֵז הַפְּלָבִים צוֹעֲקִים,
וְלִבְכוֹת וְלִהְתְּאוּגֵן עַל נַפְשׁוֹ שְׁדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים קיח.): 'כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע רָאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ
לְפָלְבִים'; וְעַל-כֵּן דִּיקָא בְּעַת חֲצוֹת כְּלָבִים צוֹעֲקִים (בְּרֻכּוֹת ג.), שְׁאֵז
צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ וְלִהְתְּחַנֵּן הַרְבֵּה (תְּהִלִּים כב, כא): "הַצִּילָה מִחֲרַב נַפְשִׁי
וּמִיד פְּלֶב יַחֲדִיתִי", כִּי אֵיתָא בְּתַקּוּנֵי זֵהַר (בְּהַקְדָּמָה, דף יב): "מִיד פְּלֶב
יַחֲדִיתִי" — דָּא סְמ"ךְ-מ"ם, כִּי הַסְּמ"ךְ-מ"ם רוּצָה לְכַסּוֹת אֶת
הַיְחִידָה שְׁבָאָדָם, שְׁלֹא יִתְגַּלֶּה אֲצִלוֹ בְּחִינַת מְשִׁיחַ, וְעַל-כֵּן דִּיקָא
בְּאַמְצַע הַלֵּילָה בְּאַשְׁמוּרָה שְׁנִיָּה, שְׁאֵז הַפְּלָבִים צוֹעֲקִים, צְרִיכִים
לְבַקֵּשׁ וְלִהְתְּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁלֹא נִהְיֶה מַעֲכָבִים בְּכַנְיָן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ הַתְּלוּי רַק מִחֲמַת אֲהַבַת חֲנָם, כִּי לְהַפּוּף כָּל הַחֲרַבֵּן שֶׁל בֵּית
שְׁנֵי הָיָה בְּשָׁבִיל שְׁנֵאת חֲנָם (יוֹמָא ט), וְעַדִּין מְרַקֵּד בֵּינָן וְכוּ', עֵינן
שָׁם; וְשֵׁנֵאת חֲנָם בָּא עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע, וְעַל-כֵּן הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-הָרַע,
רָאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לְפָלְבִים, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ וְלִהְתְּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ,
כִּי סְבִיבוּנֵי פְּלָבִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבָא קָמָא ט): 'פְּלָבִים
בוֹכִים מִלְּאָף הַמָּוֶת בְּעִיר', שְׁזֵה הַגּוֹרֵם הַשְׁנֵאת חֲנָם, לְהִסִּית וְלִהְדִּיחַ
אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, שְׁזֵה בָּא מִהַסְּמ"ךְ-מ"ם, וְזֵה כָּל סוּד חֲצוֹת,
וּבְאַשְׁמוּרָה שְׁנִיָּה דִּיקָא, לְהַכְּנִיעַ אֶת הַפְּלָב לְשׁוֹן הַמְּסַפֵּר-מ"ם
שְׁנֵאת חֲנָם, וְנִתְרַחַק מִלְּשׁוֹן הָרַע. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה
בַּחֲצוֹת לְבְכוֹת וְלִהְתְּחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֵה נִזְכָּה לְהַפְּלֵל בְּאֵין
סוּף בְּרוּף הוּא, וְתֵאִיר עָלֵינוּ הַיְחִידָה מִמֶּשׁ. וְלִכֵּן מִי שְׁקָם בַּחֲצוֹת,
מֵאִיר עָלָיו אוֹר הַיְחִידָה, וּמִי שְׁשׁוֹקֵד לְקוֹם בְּכָל לַיְלָה בַּחֲצוֹת, אֵז

רפו אָשר א' תרכב בנחל

מאיר עליו חסד ביום; אשרי מי שזוכה לזה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תרכב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך אשר בו אתה שופך את לבך מכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות גם יחד.

מה אמר לך, ידידי היקר, החיים של האדם בזה העולם מלאים נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שזוכה לדלג שקורין איבערגעשפרינגען, כאומר שדלג על כל הבלי העולם הזה, ורבנו ז"ל הפליג מאוד מאוד בדבור זה, ואמר: אשרי האדם שיכול לומר דבור כזה. ובאמת אנחנו מוצאים בעלים לתרופה מכתבי מוהרנ"ת ז"ל, שמביא הרבה פעמים את הלשון הזו "איבערגעשפרינגען"; כי באמת מוצאים ב"עלים לתרופה" צריכים לדלג על הכל, ולא לדאג, כי הדאגות מכלות את האדם לגמרי, כי מי שדואג — חיייו אינם חיים, כי נהרס לגמרי. וחכמינו הקדושים אמרו (סנהדרין ק:) 'לא תעיל דוּיא בלבך דגברי גיברין קטל דוּיא'; הינו שלא תכניס בתוך לבך דאגות, כי הרבה גבורים הרגה הדאגה, וצריכים רחמים רבים, שלא ירסו לו כל החיים על-ידי הדאגה; ובאמת מציינו בדברי חכמינו הקדושים (יומא עה.): "דאגה בלב איש ישחנה" (משלי יב, כה), רב אמי ורב אסי, חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר ישחנה לאחרים; ויש לומר, שכל אחד דבר מנקדתו, כי ידוע, אשר הם היו שני חברים, רב אמי ורב אסי, אז אחד אומר, אם יש לו דאגה, שידבר עם הקדוש-ברוך-הוא, שזו נקדת עצמו, לשוח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ואחד אומר שאם יש לו דאגה ידבר

אֲשֶׁר   א' תרכב   בנחל   רפז

ממנה עם זולתו, שנה ישיחנה לאחרים, שנה נקדת החבר, שמאד מאד הזהירנו רבנו ז"ל לדבר עם חבר טוב. וכמוכא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), שיש שלש נקדות הרב, נקדת החבר ונקדת עצמו, ומפרש מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, ברפת המזון, הלכה ג') קדם צריכים לקבל את נקדת הרב שנה הלמוד של הצדיק, ואחר-כך צריכים לדבר עם חברו, כי כל אחד ואחד מקבל מהרב הצדיק שבדור באפן אחר לגמרי, כי כל אחד ואחד יש לו נקדה מה שאין בחברו, ואחר-כך צריכים נקדת עצמו, שהוא יתבודד עמו יתברך, ויחזר ויבקש ויתחנן אליו יתברך, שיחוס וירחם עליו, שיזכה להוציא מהכח אל הפעל נקדתו. וזו המחלקת ביניהם, אחד אומר שמספיק אם יש לו התבודדות ומוציא את זה מדעתו, ואחד אומר שצריכים גם לדבר עם חברים באפן שיחזקו אותו. וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן מח), אם היה לו בימי נעוריו אחד, שיאמר לו: אחי, חזק! היה מתחזק פי אלף לעשות עבודה שעבד את הקדוש-ברוך-הוא, פי לא היה לו גם מי שיאמר לו: אהובי, אחי, חזק! ועל-פן אמר לך, ידידי היקר, חזק, חזק! ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, ותוציא את הדאגה מלבך, כי הדאגות רק יחרסו אותך; ועל-פן ראה לדלג על כל יום ויום, ותדע שכל יום ויום יש בו טוב הגנוז, אם רק מחפשים את הטוב שביום הזה, מוצאים את הטוב הגנוז; פי באמת בכל יום ויום מאיר אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד, אף הנחשים והעקרבים שהם המחשבות זרות הטורפות את האדם, הן המבלבלות אותו, שלא ירגיש את הטוב שבתוך היום הזה (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פד), ואיך זוכים לזה? רק על-ידי מדת אהבה, שצריכים תמיד להיות ותן בכל עניניו, וללכת בדרך אהבה, ובפרט בביתו של האדם, אי אפשר להכניס פחדים יתרים, ואי אפשר להיות דקטטור בתוך ביתו, אדרבה האדם צריך להיות ענו, שפל וסבלן בתוך ביתו, ודיקא על-ידי-זה יצליח עם אשתו ועם ילדיו. ואם ירצה לילך דוקא בדרך טרור — לא יצליח כלום, כי אשתו תבגד בו, רחמנא לישזבן, והילדים יברחו ויעשו כל מה שירצו וכו', וכל זה בא מחמת

רפה אָשֶׁר א' תרכג בַּנְחָל

שְׁהֶאָבָא הֶלֶךְ אִתָּם בְּיַד חֲזָקָה, וְהָיָה קָשָׁה עֲרָף. וְצָרִיכִים לְלַמֵּד גַּם אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת יְלָדָיו שְׂיִלְכוּ בְּדֶרֶךְ עֲנוּה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת דְּרַבֵּי נְתָן, פָּרָק ז'): לְמַד בְּנֵי בֵיתְךָ עֲנוּה, שְׁבִזְמַן שְׁאָדָם עֲנוּתָן וּבְנֵי בֵיתוֹ עֲנוּתָנִין, כְּשֶׁבָא עֲנִי וְעָמַד עַל פִּתְחוֹ, וְאָמַר לָהֶם: אָבִיכֶם יֵשׁ בְּכָאן? יֹאמַר לוֹ: הֵן, בָּא וְהִכְנַס, כִּי צָרִיכִים לְלַמֵּד עִם עֲצֻמוֹ מִדַּת עֲנוּה וּמִדַּת וּתְרַנוּת וְאַהֲבָה, וְכֵן עִם אִשְׁתּוֹ צָרִיכִים לְלַמֵּד מִדַּת עֲנוּה וְאַהֲבָה וּתְרַנוּת, וְכֵן עִם הַיְלָדִים, בְּאִפְסָן שְׁתּוֹכֵל לְדַלֵּג עַל הַכֹּל, לֹא-כֵן מִי שֶׁהוּלֵךְ בְּדַחִיקַת הַשְּׁעָה, אִזּוֹ הַשְּׁעָה דוֹחֶקְתּוֹ (בְּרֻכּוֹת סד.); וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁהוּלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׁמַכְבִּטֵל אֶת עֲצֻמוֹ וְאִינוֹ הוּלֵךְ עִם טָרוּר, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תְּמִיד יֵשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ. וְכָל אֱלוֹ הַחֲכָמִים שֶׁחֲשָׁבוּ אַחֲרַת, לְבִסּוּף שֶׁכָּרוּ אֶת בֵּיתָם אוֹ שְׁאִשְׁתּוֹ בְּרַחֲהָ לֹא עִם הַיְלָדִים, וְיִצְאָה לְתַרְבוּת רְעָה, אוֹ שְׁאִשְׁתּוֹ קָבְלָה שְׁכָר עֲצָבִים, אוֹ הַיְלָדִים קָבְלוּ שְׁכָר עֲצָבִים וְכוּ' וְכוּ', אוֹ שְׁיִצְאָ אֶחָד מֵהֶם, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן, לְתַרְבוּת רְעָה, וְכָל זֶה בָּא מִחֲמַת הָאִמָּה יִתְרָה שְׁהֶאָדָם מְכַנֵּס בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ; וְעַל-כֵּן שָׁמַע בְּקוּלִי, רָאָה לְדַלֵּג עַל הַכֹּל, וְתִבְרַח מִפְּנֵי הַשְּׁעָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַשְּׁעָה תִּבְרַח מִמֶּךָ, הֵינּוּ אִתָּה תִּבְכָּטֵל אֶת עֲצָמְךָ רַק אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה.

רָאָה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצָמְךָ בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֵין עוֹד טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֲזַק בְּלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תְּשׁוּחַ וּתְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ בְּרַבְרָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרכג.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרַת חַיֵּי שָׁרָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוּ

יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶתָּה עֲכָשׁוּ בַּחֹר צָעִיר, רָאָה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, וְאַל יִחַסֵּר לְךָ יוֹם מִבְּלִי לִמּוּד חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְתַחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, בְּאִפְּן שְׁתִּהְיֶה בְּקִי בְּכָל פְּסוּק עִם הַרְשָׁ"י שְׁלוֹ, וְכֵן תִּתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, וְאִם תּוּכַל לֹאמַר בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת — אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה, כִּי זֶה מְכַנִּיס תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמָה גַם שְׁמַטְהֶרֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חִלּוּדָה, כִּי מִשְׁנֵי'ה' אוֹתִיּוֹת נִשְׁמָ'ה'. וְעַל כָּלֵם גְּמָרָא, אֲזִי הוּא שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיד), אֲשֶׁר תִּלְמוּד עוֹלָה כְּמִסְפָּר הַקְּלָפָה לִילִי"ת הַמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן מִי שְׁזוּכָה לְלַמֵּד גְּמָרָא, מְבַטֵּל אֶת הַקְּלָפָה הַזֹּאת מִמֶּנּוּ, וּמְרַגֵּישׁ סְפוּק בְּחַיָּיו; וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלוֹ, אֲלֵא לְמַד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י וּמִשְׁנִיּוֹת וּגְמָרָא, וְאֲזִי טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

רָאָה אֵיךְ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כָּל יוֹם בְּהֶבֶל וְרִיק, וְאֶתָּה רַב וּמְתַקוּטֵט עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן בָּרַח לְךָ אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְשָׂם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ.

רָאָה לְקַבֵּעַ שְׁעוֹר קְבוּעַ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְכָל יוֹם תִּלְמַד שְׁעוֹר אֶחָד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְאִם אֲפָשָׁר תּוֹרָה אַחַת, וְלֹאמַר עָלֶיךָ הַתְּפִלָּה, אֵין לְמַעַלָּה מְזֵה, וְכֵן שְׁעוֹר בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת, שְׁמַאֲד הַזֶּה־יִרְנֵנוּ רַבְּנֵי ז"ל עַל לִמּוּד הַמִּדּוֹת, כִּי הַמִּדּוֹת הֵן יְסוּד הָאָדָם, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד בְּ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", אֲשֶׁר הִלְשׁוֹן בְּעֲצָמָה מְעוֹרֶרֶת אֶת הָאָדָם, וּמְכַל שְׁכָן כְּשִׁתְּזַכֶּה לְהוֹצִיא לְעֲצָמְךָ אֵילוּ רַמְזִים, כִּי כָל שׁוּרָה וְשׁוּרָה מְלֵאָה רְזִין דְּרִזִּין סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת וְעֲצוֹת עֲמָקוֹת לְעִבּוּדֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצָאֵנּוּ; אֲשֶׁרֵי מִי שְׁיֵאֲחֹז בְּסִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת, וְאֲזִי יִזְכֶּה לְהִתְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל'). וְיִדּוּעַ שְׁמוֹהַר"ן תְּ ז"ל הַדְּפִיס אֶת הַסִּפְרֵי

רצ   אֲשֶׁר   א' תרכד   בַּנְחַל

"ספורי-מעשיות" במסירות נפש הכי גדולה, כי אמרו צדיקים, שאין ראוי להדפיס את הספר הזה, ומהרנ"ת ו"ל הלך ומסר את נפשו והדפיס את הספר הזה, והתפאר ואמר: בשיוליכו אותי, הינו את מטתי — בהלונה שלי, יאמרו עלי את השבח הזה: "פה מוליכים יהודי שהדפיס את הספורי-מעשיות". עמד וראה והשתומם, מה מנח בספר הזה, כי מהרנ"ת ו"ל אמר, שיאמרו עליו אחר הסתלקותו את השבח הזה, ועל-כן מה טוב ומה נעים להתמיד ב"ספורי-מעשיות", אשר רב טוב הצפון בו, ותהלה לאל, זה כמה שנים שאנחנו לומדים את הספר הזה בשבת בבקר ברבים, וזכינו כבר לסימו, ומי יתן שנופה להדפיס את כל מה שנתחדש אצלנו בצעת למוד ה"ספורי-מעשיות" ברבים.

נא ונא תתחיל לחשב על התכלית שלך, ותבקש ממנו יתברך בכל יום שיחוס וירחם עליך, שתזכה למצא את בת זוגך ותהיה אדם השלם, וכן תאמר בכל יום את התקון הכללי, העשרה מזמורי תהלים עם התפלה לאחריה שתקן מהרנ"ת ו"ל, ומי יתן שתזכה להוציא מהכח אל הפעל ולבוא אל ציון רבנו ו"ל, אשר אין ערך אליה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ו"ל, אשר מי שיבוא אל ציונו הקדוש, ויתן פרוטה לצדקה בעבורו, ויאמר עשרה מזמורי תהלים אלו הנקראים תקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו פשעיו וחטאיו, אז יוציאם מהשואל תחתית ומתחתיו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרכד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מיי שרה ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברהם היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... נרו יאיר.

אֲשֶׁר   א' תרכד   בנחל   רצא

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה מפרט את כל פרטי העסק וכו'. מה אמר לך, לתת עצה לאחרים — מאד מאד קשה. וידוע הספור, שפעם אחת הנה מוהרנ"ת ו"ל באיזה מקום, ונתנו לו לאכל ארוחת ערב מרק של סלק, שקורין בארשט זיפ, ואכל בדבקות בו יתברך, והנה שם אדם שהתעקש שיתן לו עצה על איזה עסק שרוצה לפתח, ומוהרנ"ת ו"ל לא ענה לו, אלא אכל כפית אחר כפית לאט בדבקות וביחודים (כפי שראו אז את מחשבתו הקדושה, שמשוטטת באיזה ענין וכו'), והלה התעקש מאד שיתן לו עצה. ענה ואמר לו מוהרנ"ת ו"ל: אני לא יכול לתת לעצמי עצה, אם לאכל עוד כף ועוד כף וכו', ואתה רוצה שאמן לך עצה בשביל פתיחת עסק?! ולא ענה לו יותר. ובאמת רבנו ו"ל דבר פעם אחת עם אנשי שלומנו בערב בהתעוררות גדולה מאד, ושמע איך שאחד מתפלל מעריב, ואומר ברפת 'השפיכנו' במהירות עצומה, וחסף את המלים: "ותקננו בעצה טובה", ענה ואמר רבנו ו"ל: ראו איך שהאדם הזה חוטף את התבות האלו: "ותקננו בעצה טובה", הרי על זה צריכים להתחנן ולבקש ממנו יתברך "ותקננו בעצה טובה", ואמרו רבנו ו"ל בהתעוררות רבה מאד, עד שבעת שאמרו רבנו ו"ל, הרגישו שהוא בעצמו מדבר אז אל הקדוש-ברוך הוא וצויעק: "ותקננו בעצה טובה מלפניך", כי אמרו בדבקות עצומה עד מאד ובתשוקה עצומה ובהתעוררות גדולה. והאריך רבנו ו"ל קצת בזה, איך שצריכים הרבה לבקש ממנו יתברך על תקון העצות, כי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר, וכל הצרות שעוברות על האדם הן, מחמת שאינו יודע לשית לנפשו עצה, ומפל שפן איך יכול לתת עצות לאחרים?! וכבר אמר רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), אשר יש מנהיגים שלא יכולים לתת עצה לעצמם, ואיך יכולים לעזר לאחרים?! על-כן אל עצה צריכים הרבה הרבה לבקש מהקדוש-ברוך-הוא, שיזכהו לעצה שלמה, ומה גם שכיבוא אל צדיק אמתי הדבוק בו יתברך, וישמע ממנו עצה, כי רבנו ו"ל גלה לנו, אשר לא ישאל עצה אלא ממי שעוסק בסתרי תורה.

רצב אָשֶׁר א' תרכה – א' תרכו בַּנְחֵל

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
הוּא הַצְלָחָה רַבָּה, הַצְלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֵאֵר וּלְשַׁעַר כָּלָל; אֲשֶׁר־מִי
שִׁחֲזַק בְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרכה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנֹכַח קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבֶךָ עִם הַכֶּסֶף לְפִדְיוֹן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים.

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמָךְ בְּמִדַּת הַסְּבָלָנוּת, וְאִז תּוּכַל לַעֲבֹר אֶת
זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם רַק בְּמִדַּת
הַסְּבָלָנוּת, שְׂיִסְבַּל אֶת עֲצָמוֹ וְיִסְבַּל אֶת בְּנֵי בֵיתוֹ וְאֶת יְלָדָיו וְאֶת
חֲבֵרָיו וְכוּ' וְכוּ', וּמִי שְׂיִוִּתֵר חֲזַק בְּסְבָלָנוּת, הוּא יוֹתֵר מְצָלִיחַ בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

הָיָה טוֹב מְאֹד שֶׁתְּלַמֵּד בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנ"ה,
וְלוֹמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה מִלִּקוּטֵי-תְּפִלוֹת, וְזֶה יִכְנִיס בְּךָ מִדַּת הַסְּבָלָנוּת,
אֲשֶׁר הִיא אַרְיִכוּת אַפִּים, שְׂאִז שׁוֹם דְּבָר לֹא יוּכַל לְהַפִּיל אוֹתָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרכו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אָהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,

אָשֶׁר   א' תּוֹכּוּ   בְּנַחֵל   רִצְג

האַבְרָהָם הַיִּקָּר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ בְּאַרְיֵכוֹת גְּדוּלָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֲמֶת
יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁסֻפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם
וְשֵׁם תִּמְצָא מְרוֹגוּעַ לְנַפְשְׁךָ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ עֲצוֹת נִפְלְאוֹת כְּאֵלוֹ, אֵיךְ
לְהִקַּל מֵעָלֵינוּ הַצָּעַר וְהִיסוּרִים וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ, וְלֹא, חַס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ
שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה מִכָּל מְאוֹרֵעַ שֶׁרַק גָּאָרַע עִמָּךְ, אַתָּה מִתְפַּחַד מְאֹד,
וּמַגְדִּיל אֶת יְסוּרֶיךָ, עַד שֶׁכִּמְעַט אַתָּה נֹאכֵד מִשְׁנֵי הַעוֹלָמוֹת, חַס
וְשָׁלוֹם, לֹא כֵן הָאֲמֶת כְּמוֹ שֶׁאַתָּה כּוֹתֵב... כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ, שֶׁרַבְּנוּ
ז"ל הוּא אֲתָנוּ, וְלוֹחֵם מִלְחָמַת ה', וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵיךְ שְׂאִין שׁוֹם תְּכִלִּית אַחֲרַת בְּעוֹלָם, כִּי אִם
לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְיִדְבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ,
כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לְכָל עֶצֶם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לְסַפֵּר צַעְרְךָ בְּכָל פֶּעַם לְאַשְׁתָּךְ
וְלִבְנֵי בֵיתְךָ וְלְאַחֲרֵיךָ, שֶׁבְּזֶה אַתָּה מְכַנֵּס גַּם בָּהֶם מְרִירוֹת, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן וְכוּ', יוֹתֵר טוֹב לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל
נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמְכַאוּבָיו, וְכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו יְסַפֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְכָל מַה שֶׁלּוֹחֵץ אֶת לְבוֹ יִהְיֶה רְגִיל לְשִׁיחַ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר
מְסַפְּרִים אֵל חֵבֵר טוֹב, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְמִילָא יִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים
וְיִתְרַחֵב דַּעְתְּךָ וּמַחְךָ, וְלִבְנֵי בֵיתְךָ וְלְאַשְׁתְּךָ תִּדְבֵּר וְתִסְפֵּר רַק דְּבוּרֵי
הַתְּחִינּוֹת, וְאֵיךְ שֶׁתְּהַלֶּה לְאֵל, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עוֹזֵר לָכֶם, כְּאֲשֶׁר כָּבֵר
עוֹר הַרְבֵּה וְכֵן יַעֲזֹר הַלָּאָה, וְלֹא לְדַאֵג כָּלֵל, יִהְיֶה לָנוּ עוֹד הַרְחַבּוֹת
רַבּוֹת, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֶקְנֶה לָךְ בְּגָדִים חֲדָשִׁים וְתִכְשִׁיטֵם יְקָרִים
וְכוּ' וְכוּ'; כִּי בְּאֲמַת בְּזֶה הַעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶׁעוֹבֵר,
וְאִם תִּסְפֵּר גַּם צַעְרְךָ, אֲזַי לֹא דִי שֶׁלֹּא תִפְעַל אֶת שְׁלֵךְ, עוֹד תִּכְנִס
בָּהֶם מְרָה שְׁחוּרָה וְיִבְרַחוּ מִמֶּךָ, כִּי דִי לָהֶם מְצָרוֹת עֲצָמָם וְכוּ', אֲכַל
כְּשֶׁתְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמְךָ לְסַפֵּר עֲנִינֶיךָ וּמְכַאוּבֵי לְבָבְךָ וּנְפִשְׁךָ רַק אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְנֵי-אָדָם תְּשִׁיחַ וְתִדְבֵּר רַק דְּבָרֵי נַחוּמִים וְהַתְּחִינּוֹת, אֲזַי

רצד אָשֶׁר א' תרכז בַּנְחַל

'טוב' הכל חפצים לשמע, כי הוא דבור עם דעת (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כט), ועל-ידי-זה ימשכו אחריו בני-אדם, ובאמת גם בזה צריך לבקש הרבה ממנו יתברך, שיזכה להסתירו מכל העולם, מה אתה צריך לבני-אדם שיבלבלו אותך. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן מז) לאחד מאנשי שלומנו, שהתאנה להיות מפרסם, ואמר לו: "לא תוכל אפלו לברך ברפת-המזון אחת באמת, כי תצטרך בכל מעשיך להתפונן שיתקבלו מעשיך בעיני בני-אדם, ולא תוכל לעשות שום עבודה קלה לשם שמים". חמדת לכבי! פלך משטיות כאלו, וברח לך עכשו רק אליו יתברך, ותגלה לפניו את כל לבך בפרטי פרטיות, וחסוק ואמץ להיות אף שמח תמיד, כי גדול אדונינו והוא הולך לפנינו.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תרכז.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר חיי שרה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להרגיל את עצמך במדת הזריזות, כי בחור צעיר צריך מאוד מאוד להתרגל במדת הזריזות, כי על-פירב הוא מבטל את הזמן על שטיות, ואם האדם היה שומר על זמנו, אז היה נעשה עשיר גדול ברוחניות ובגשמיות, כי עקר הבזבוז שמבזבזים בגשמיות וברוחניות הוא רק מחמת מדת העצלות וכיו', ועל-כן ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ותזכר אשר כל דבור ודבור

אָשֶׁר   א' תרכח   בנחל   רצה

שְׁמֵדְבָרִים עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלָל, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה — לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאַלְמָלָא לֹא זָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל אֶלָּא לְהִנָּדַע מֵעֲצָה זֶה, הִיָּה כְּבָר כְּדָאִי, וּמִכָּל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן שֶׁקְּבָלְנוּ מִרַבְּנוּ ו"ל עוֹד עֲצוֹת וְהִנְהִיגוֹת עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּחַיִּים; וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצוּמוֹ בְּיִתְרָה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתָמִיד תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּמַצָּב רוּחַ טוֹב, וְאַל תִּפְגַּס בְּכּוֹחַיִם וּבְמַחְלָקֵת עִם אֶף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תַּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תָּמִיד.

מה טוב ומה נעים אם תרגיל את עצמך לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, ואז טוב לך כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרכח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת חַיֵּי-שְׂרָה ה'תשל"ה.

שְׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הַבְּחוּר הַחֲתָן הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׂוֹתָה מִיָּמֵי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ קִבְּלֵתִי כְּבָר פְּעַמִּים, וְהִתְחַלֵּתִי לְכַתֵּב לְךָ בְּרַפְת' מְזוּל טוֹב, אֶךְ מֵרַב טְרִדוֹתִי, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, הִיָּה עָלַי לְהַפְסִיק בְּאַמְצַע, וּבִין כֵּךְ נֶאֱבַד מִמֶּנִּי לַעֲת עִתָּה.

אַהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר! אֶפְלוּ פִּינוּ מְלֵא שִׁירוֹת וְתִשְׁכַּחוּת כָּפִים, וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָה כְּהַמוֹן גָּלִיו, וְשִׁפְתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמִרְחַבֵי רְקִיעַ, אִין אֲנַחְנוּ מִסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנָם, חֲסָד נוֹרָא וְנִפְלָא שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ, שֶׁהִבְיָאָךְ עַד כַּה, שְׂזִכִּית לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהִתְאַבֵּק בְּאַבְק אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַקְּדוּשִׁים, אָשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא חֲדוּשׁ נִפְלָא, וְאוֹמְרִים עָלָיו לְמַעַלָּה (עִין חַיֵּי-מוֹהַר"ן).

רצו אֲשֶׁר א' תרכה בַּנְחַל

סימן תקצג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר" (ישעיה מט, ג), וְזָכִיתָ לְמִצָּא אֶת זְוִיגְךָ תִּכְףּ-וּמְיָד (אֲשֶׁר עַל-פִּי-רֹב נֹסְעִים בְּלֶךְ וְשׁוֹב וְכוּ' עַד שְׁמוֹצָאִים). רָאוּי לָךְ לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם וְיוֹם מְרַב שְׂמִמָּה, וְלִתֵּן לוֹ יִתְבָּרֵךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, אֶתְּהָ רוּאָה אִיךָ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵם עָלֶיךָ, וְחַפֵּץ רַק לְהִיטִיב לָךְ, וְעוֹמֵד עַל יָדְךָ מִמַּשׁ, בְּזָכוֹת הָאֲשֶׁל הַגְּדוֹל שְׁאֲנוּ חוֹסִים בְּצִלוֹ, (שיר השירים ב, ג): "בְּצִלוֹ חִמְדִּיתִי וַיִּשְׁבַּחֵתִי וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחִפְי"; אִם אֲמַנֵּם מֵעַקֵּר הַיְשׁוּעָה עֲדִין אָנוּ רְחוּקִים, הֵינּוּ לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכֵן מָה שֶׁאֶתְּהָ כּוֹתֵב שֶׁעֲכָשׁוּ מִתְחִיל לְעַבֵּר עָלֶיךָ דְּאָגוֹת וְשִׁבְרוֹן לֵב עַל הָעֵתִיד — מָה יְהִיָּה וְאִיךָ יְהִיָּה וְכוּ'. חִמְדֵּת לְבָבִי, כְּבָר הוֹרְנוּ מְאוֹר עֵינֵינוּ, גְּאֻלְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֲסוּר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבְעוֹלָם יְהִיָּה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְאֶפְלוּ שֶׁעֲדִין רְחוּק מִיְשׁוּעָה לְגַמְרִי, וְהוֹלֵךְ לוֹ הַכֹּל הַהַפּוֹךְ מְרִצּוֹנוֹ, גַּם-כֵּן אֲסוּר לְהִרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִידַע כִּי צַדִּיק וַיִּשֶׁר ה', מִכָּל שְׁפָן שֶׁכָּבֵר עָשָׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נְסִים נְגִלִים, כְּאֲשֶׁר אֶתְּהָ בְּעֶצְמָךְ כּוֹתֵב, וְעַל-כֵּן לְמָה דִּיקָא בְּעֵת כְּזֹאת תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ? ! עֵתְּהָ אֶתְּהָ יְכוֹל לְבָרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, מְאַחֵר שֶׁאֶתְּהָ רוּאָה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתְךָ וּמְשַׁלֵּם רְצוֹנְךָ, עַל-כֵּן תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה לִתֵּן לוֹ יִתְבָּרֵךְ תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל כָּל הַחֲסָד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְרַחֵב לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ לְבַקֵּשׁ לְהַבָּא, וְתִפְעַל בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כָּל מָה שֶׁתְּצַטְרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ אוֹהֵב וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, הַכֹּל מִמְּנוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׁרוּצָה שֶׁהָאָדָם יִבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן מְסַבֵּב עִם כָּל אֶחָד סְבוֹת אַחֲרוֹת, וְדוֹחֵקִים אוֹתוֹ אֶל הַקִּיר, הַכֹּל כְּדֵי שִׁיִּתְחִיל לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהַתְּפִלָּה וְהַצְּעָקָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, זֶה עַקֵּר שְׁעִשׁוּעֵיו, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה "אֲצִל וּבְרָא וַיִּצַר וְעָשָׂה" אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְכִשְׁמֵתְפִלָּלִים וְצוּעֵקִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּבִיכּוֹל מְמַלְאִים רְצוֹנוֹ וְתִאֲוָתוֹ (עֵין לְקוּיִי-מוֹהֲרֵן, חֵלֵק א', סִימָנִים: טו, נב, עג), אִיךָ רַב הָעוֹלָם אֵינָם יוֹדְעִים זֹאת, וְעַל-כֵּן תִּכְףּ-וּמְיָד כְּשֶׁרַק עוֹבֵר עֲלֵיהֶם אֵיזָה מְאוֹרַע וְכוּ', תִּכְףּ-וּמְיָד נִתְעַקֵּם וְנִתְמַרֵּר לָבָם וְדַעְתָּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שִׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁהוֹלְכִים בְּמִרְיוֹת וּבְדַעַת מְעַקְמָת, בְּקִשְׁיוֹת וּבִטְעָנוֹת

אֲשֶׁר   א' תרכח   בַּנְחַל   רצו

וכו', כבִּיכּוֹל עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, רַחֲמָנָא לְצַלְנָן, וְחַיֵּיהֶם מְרִים מְמוֹת, וְאֵלֹהֵי כָּל הַבְּלִבּוּלִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עֲכָשׁוּ בְּכָל הָעוֹלָם, פְּחָדִים גְּדוּלִים שֶׁל מִלְחָמָה, וְהִיקָר מְאֹמִיר, וּבְנֵי-אָדָם מְאֻבְדִים פְּרַנְסָתָם וְכוּ' וְכוּ', וְכָל אֶחָד חוֹשֵׁב וּמְדַמֶּה שֵׁישׁ אֵילֹהֵי עֲצוֹת וְהַמְצָאוֹת לְהַנְצִיל מִכָּל הַמְרִירוֹת וְכוּ', וְלֹא דַעַת וְתַבּוּנָה לָהֶם, כִּי הַעֲצָה הַיְחִידָה הִיא רַק לְבַרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֵת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בַּפְּרִטִי פְּרִטִיּוֹת, בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, וַיְהִי עַקְשָׁן גְּדוּל עַל דְּבַר זֶה, כִּי אֵין שׁוּם בֵּית מְנוּס אַחַר בְּעוֹלָם, רַק לְשׁוּב עַד הַמַּכְהוֹ, וְאִזּוּ יִרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

חֲמִדַת לְכַבִּי! בְּכָל יוֹם יוֹם מִתְחַדְּשׁוֹת הַפְּכֻדוֹת, הַמְרִירוֹת וְהַעֲקוּמוּמִיּוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עַד שְׁמֵרֵב כְּבָדוֹת וּמְרִירוֹת וְעֲקוּמוּמִיּוֹת, כַּמַּעַט שְׁנֵאֲבָד לְגַמְרִי, לֹא שְׁחַמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְשָׁלַח לָנוּ רַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהוּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת — הֵינּוּ נְאֻבְדִים לְגַמְרִי, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ וְטוֹב גְּמָלָנוּ, וְנַחֲמֵה אֶת עַצְמָנוּ בַּמָּה שְׁנוּכַל — הֵן בְּשִׁירִים וְנִגּוּנִים, לְשִׁיר וּלְנִגּוֹן לְעַצְמָנוּ, וְהֵן בְּהַמְחָאֵת כַּף וְרִקּוּדִים, לְמַחֵא כַּף אֶל כַּף וְלְרַקֵּד עִם עַצְמָנוּ, וְהֵן בְּשִׁיחַת חֲבָרִים — לְסַפֵּר וּלְדַבֵּר יַחַד, וּלְהִזְכִּיר לְעַצְמָנוּ הֵיכָן אֲנַחְנוּ בְּעוֹלָם, שְׁזָכִינוּ בְּזַכּוּיֹת חָנּוּם מִמָּשׁ וּלְהַתְרוּעַע מְאוֹר הָאוֹרוֹת, אֲשֶׁר בּוֹ תְלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ.

אֶהוּבִי, אַחִי! אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ מִשׁוּם דְּבַר וּמִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם יְהִי אֵיךְ שִׁיְהִי, וְתִרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ תָּמִיד לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה — הֵן בְּשִׁמְחָה וְהֵן בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְהֵן בְּשִׁקִּידָה נִפְלְאָה בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְלַעוֹלָם אֵל תִּסְתַּכַּל לְאַחֲוָרֶיךָ, אֲפֹלוּ שִׁיְהִי מַה שִׁיְהִי, אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי גְדוּל אֲדוֹנָנוּ, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אֲשֶׁר הַתְּחִיל לְהִרְאוֹת לָךְ חֲסָדָיו, יְגַמֵּר לָךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, גָּאֵט וְעוֹט דִּיר תָּמִיד אוֹיִס פִּירְעוֹן^מ, רַק בְּרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְתִדְבֵּר עִמּוֹ בְּפִשִּׁיטוֹת וּבְתַמִּימוֹת גְּמוּרָה.

(מ) אֵלֵקִים יוֹצִיא עֲנַנְךָ מֵהַכַּח אֵל הַפַּעַל תָּמִיד.

רחצ אֲשֶׁר א' תרכט בַּנְחַל

וימה שְׁכַתְכַת שְׁאֵתָה מְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם הַבְּחֹרִים שָׁם, מִמֶּשׁ חַיִּים
חֲדָשִׁים נִפְחָתָ בִּי, כֵּן רָאוּי לָנוּ וְכֵן הִזְהִיר אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל לְדַבֵּר אֶחָד
עִם חֲבֵרוֹ, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזַק. וְתִרְאֶה לְהֵאִיר בָּהֶם דַּעַת
הָאֵמֶת לְשִׁקֵּד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל
לִזְמַר הַרְבֵּה תַנ"ךְ וּמִשְׁנֵיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ וּמִדְרָשִׁים וְכו',
כְּאֲשֶׁר הוֹרָה אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל. וְהֶעֱקָר לֹא נִבְלָבֵל עֲצָמָנוּ מֵאַחֲרֵים
(אֲפֹלוּ הֵם מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ) הַמְתַּנַּגְדִּים לָזֶה, כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁמְסַתְּפָלִים
בְּעֵין אָמֶת, וּבִפְרָט בְּחֹר צְעִיר רוֹאֶה אִיךָ עָבְרוּ עָלָיו יְמֵי נְעוּרָיו,
וְאִיךָ עָבְרוּ יְמֵי הַנְּעוּרִים לְבַחֲרוֹר שְׁצִית אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת
וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, זֶה שְׁלֹא יָדַע אוֹ לֹא צִיֵּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, כִּמְעַט
שְׂאִין עֲמוֹ כְּלוּם, וְזֶה שְׁזָכָה לְצִיֵּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, זָכָה לְסִיִּם עַד
הַחֲתוּנָה כָּל הַתַּנ"ךְ, וְעִשְׂרוֹת פְּעָמִים שִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנֵה וְש"ס
וְאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שִׁלְחַן עֲרוּךְ וְהַמְדְרָשִׁים כָּלָם, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לָךְ, וְעַל-כֵּן
לְמָה נִבְיַח לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָנוּ — מַה שְׁנָה אוֹמֵר, אוֹ מַה שְׁנָה צוֹחֵק
וְלוֹעֵג, יְבוֹא הַיּוֹם "וּוֹאֵס עִם נוֹעֵט זִיךְ אֲלַעֵס אִפּ זוֹכִין".¹

יְדִידֶךָ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה,
וּמִבְקֵשׁ אוֹתְךָ שְׁתִּרְקַד בְּכָל יוֹם...

א' תרכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חַיֵּי שְׁנֵה ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... יָרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ.

(ג) אֲשֶׁר הֵכֵל יִחַפֵּשׁ וַיִּמְצָא.

אָשֶׁר   א' תרכט   בַּנְחָל   רצט

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינְךָ עוֹד דֹּבֵר גְּדוֹל מִזֶּה שְׂאָדָם זוֹכֶה לֵישֵׁב בְּאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַלְּכָה, וְאֵינּוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, אֲלֵא עוֹסֵק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבוֹרֵחַ רַק אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּךְ רָאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵלִי לְבַחֵר לְעֲצֻמוֹ מְקוֹם מִיַּחַד שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, תָּדַר מִיַּחַד, וְיֵשֵׁב שָׁם, וְיִלְמַד וְיִתְפַּלֵּל, וְאִם יִצְטָרֵךְ לְאָכֹל, אָז יֵצֵא מִשָּׁם וְיִחַטֵּף אֵיזָה אֶכֶל, וְיִחְזֹר לְחִדְרוֹ הַמִּיַּחַד לוֹ לְעַבֹּדֶת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. וּמִי יִתֵּן שְׂתוּזָה לָזֶה, כִּי אֵינְךָ עוֹד דֹּבֵר גְּדוֹל מִזֶּה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הַלְּכָה, וְאֵינּוּ מְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, רַק מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִתְפַּלֵּל עַל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂיִזְכּוּ גַם-כֵּן לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים זֶה דֹּבֵר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כַּמּוּבָא הַרְבֵּה פְּעָמִים בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ, שְׁעַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת אֶל הַצַּדִּיק זוֹכִים לְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֶת הָעֲצָבוֹת וְאֶת הַמְרִירוֹת, וְזוֹכִים לְשִׁבֵר אֶת כָּל הַתְּאוּוֹת רָעוֹת.

בְּזֶה שְׂשֵׁאלָתְךָ, שֶׁהָרִי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (סְנֵהֲדִירִין סג): כָּל הַמְּשַׁתֵּף שָׁם שְׂמִים, וְדֹבֵר אֶחָד, גִּעְגַּר מִן הָעוֹלָם, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת כב, ט): "בְּלִמִּיתִי לְהַנְיָה לְבָדוּ", לְדַעַתִּי לֹא רָאִיתִי אֶת הַתּוֹסְפוֹת שָׁם, וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: לֹא דָמִי לְהָא דְכָתִיב (שׁוֹפְטִים ז, כ): "חֲרַב לְהַנְיָה וּלְגִדְעוֹן", וְכֵן (בְּמִדְבָר כא, ז): "דְּבַרְנֵנוּ בְּהַנְיָה וְכָךְ", דְּלֹא אָסוּר אֲלֵא בְּמִדֵּי דְאֵלְהוֹת, עֵינֵי שָׁם; הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, אִם עוֹשִׂים מְצִיאוֹת מְבַנִּי-אָדָם וְאוֹמְרִים שֶׁהוּא אֱלֹקוֹת, וּמְשַׁתְּפִים אוֹתוֹ מִפְּנֵי שֶׁהוּא אֱלֹקוֹת, זֶה אָסוּר, אֲבָל לְהַתְּקַשֵּׁר עֲצָמוֹ עִם הַצַּדִּיק שֶׁהוּא דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, וְהוּא יִמְשִׁיךְ אֶת אוֹרוֹ גַּם עָלֵינוּ, שְׁאֲנַחְנוּ מְטָלִים בְּשֵׁאוֹל תְּחִתִּית וּמִתְחַתִּיו, זֶה בּוֹדָאֵי מְתָר, וְעַל-כֵּן לֹא בַחֲנָם אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רנד), שְׁצַרִּיכִים לְהֵאֱמִין בְּהַצַּדִּיק עִם דַּעַת, כִּי מִי שְׂמֵאֱמִין עִם הַדַּעַת — יִחְזִיק מְעַמְד, וּמִי שְׂאֵינּוּ מֵאֱמִין עִם דַּעַת — לְבִסּוּף יִפֹּל, כִּי צַרִּיכִים לְדַעַת שֶׁהַצַּדִּיק כָּבֵר זָכָה וְזָכָךְ אֶת עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית הַזְּכוּף, וְאֵינּוּ נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, כִּי הוּא דְבוּק

בו יתברך, ועל-כן אנחנו שעדין רחוקים מכל זה, הלואי שנוזק רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא לרקה אחת ביום, זה כבר השיג גדול, אז עלינו להתקרב ולהתקשר ולהתחבר אל הצדיק האמתי הדבוק בחי החיים, והוא ישפיע מאורו עלינו, ובזה לא שיק שתוף, חס ושלום, וזה ברור. ועל-כן כלך מהשטיות שפטפט הטפש וכו', ויותר טוב שילמד לפני שפפטפט דברים בטלים וכו', וכבר מצינו מימות הנביאים, התנאים והאמוראים ובכל הדורות התחברו המון-עם אל הצדיקים והנביאים, שלמדו תורה אצל רבם, כי הרבי הוא רבי והתלמיד הוא תלמיד, והתלמיד צריך לקבל מרבו, והתלמיד צריך לכבד את רבו ולקר את רבו ולהזהר בכבודו, אבל לא שיעשה אותו אלהות, אין דבר כזה, וזו סתם עלילה ממתנגדים שוטים, שאומרים שהחסידים עושים מרבם אלהות, כי זה בכלל לא נכון, כמו שהבאתי לך מהתוספות; ועל-כן יותר טוב שיתמיד בתורה בהתמדה רבה משיתפש מומים אצל אחרים, כי אנחנו מוצאים אצל גדעון שאמר כנ"ל: "חרב הני"ה לגדעון", ואותו דבר כנ"ל "דברנו בהני"ה וברך", שהסמיק את הקדוש-ברוך-הוא אל הצדיק, וכן פתיב (שמות יד, לא): "ויאמינו בהני"ה ובמשה עבדו", כי באמת אי אפשר לזכות לאמונה רק אם מתקרבים אל הצדיק, כי הצדיק הוא דבוק בחי החיים, ואינו מסית דעתו ממנו יתברך פרגע, ואיפה אנחנו אוחזים וכו', ואנחנו מנחים בשאול תחתית ומתחתיו, וכלי האי ואולי נזכה פעם להיות דבוקים בו יתברך, ובזה שמשמש את הצדיק גם-כן יזכה לזה.

ראה לברח אליו יתברך, כי אין שום תכלית בזה העולם רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ואז תרגיש חיים נעימים, ואל תתערב עם שום בריה שבעולם, מה לך עם אחר, יבוא היום שנוצטרך לשפכ בקבר, ושם שוכבים לבד, והנשמה עולה למעלה וכו' וכו', ומה מוליכה עמה? רק מה שזכתה לקלט בזה העולם, ועל-כן כלך מלשון-הרע ורכילות וליצנות שזה פתח הטמאה, תברח יותר טוב אל חדר המיחד לך לתורה ותפלה, ולא תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, ואז תראה מה שיהיה לבסוף.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ. רְאֵה לְלַמֵּד בְּיוֹתֵר בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, וְאִם הֵייתָ מִתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לֹא הֵייתָ צָרִיךְ כְּבָר שׁוֹם דְּבוּר מֵאַף אֶחָד, וְהֵייתָ לָךְ תְּמִיד הַתְּחִזְקוֹת. וְאִסּוּר לָךְ לְהִגִּיעַ לְמַצְבִּים כְּאֵלוֹ שֶׁתִּפְּל בְּיֵאוּשׁ וּבִמְרִירוֹת, יוֹתֵר טוֹב לָךְ לְדַבֵּר עִם אֲחֵרִים בְּהַתְּחִזְקוֹת, מֵאֲשֶׁר שֶׁתִּכְנַס לְמִטָּה בְּיֵאוּשׁ גְּדוֹל וְכו', רְאֵה לְתַדַּשׁ אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל פְּעַם, כִּי עֵקֶר הַלְמוּד הָעֵמֶק שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל הוּא הַתְּחִדְשׁוֹת, לְתַדַּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכֹל פְּעַם מִתְּדַשׁ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיְהִיָּה חִזֵּק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אוֹדוֹת קִבְלַת צְדָקָה, תִּאֲמִין לִי שֶׁתִּכְמִינּוּ הַקְּדוּשִׁים דְּרָשׁוּ (סְנֵהדְרִין פֵּא): "וְאֵל אִשָּׁה נָדָה לֹא יִקְרָב" (יִחְזָקֵאל ית, ו), שֶׁלֹּא נִהְנָה מִקִּפְּהָ שֶׁל צְדָקָה, וּפִרַשׁ רַש"י, שֶׁהוּא דְּבַר גְּנָאִי לְאָדָם הַגּוֹן; וְעַל-כֵּן יוֹתֵר טוֹב לְבָרַח אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְהִנּוֹת מִצְדָּקָה. וְתִאֲמִין לִי, אִם תִּקְבַּע לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן חֵק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכֹל יוֹם, אִז תִּבּוֹא לָךְ עֲשִׂירוֹת בְּבֵיתְךָ, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְלָכֵת נַע וְנָד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד,

שב   אָשֶׁר   א' תרלא   בַּנְחָל

שוֹתָה מִמֵּי הַנְּחָל נֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אודות ששאלת בענין הדלקת גרות לכבוד שבת-קדש, שמעתי וקבלתי, שחתן וכלה מדליקים ארבעה גרות רגילים ושני גרות משמן זית, כף מתחילים אחר החתונה, שני גרות של שמן זית, מוכא בגמרא (שבת כג:), דאמר רב הונא: הרגיל בגר הויין ליה בנין תלמידי חכמים, ועקר הגרות הם שמן זית, וארבעה גרות רגילים זה נגד שם הוי"ה, ואחר-כך כשנולד בן או בת מוסיפים גר, וכן בכל פעם שנולד עוד בן או בת מוסיפים עוד גר ולא יותר מזה.

וראיתי בבית יוסף סימן רסג, שמביא מהכל בו שמצא בתנחומא, כל מלי דשבת פפול: שני כבשים, מזמור שיר ליום השבת, לחם משנה, זכור ושמור, והנראה שהמנהג על זה להדליק שני גרות, עין שם; הרי ששני גרות מכרחים להדליק, ונוהגים ששני גרות האלו יהיו של שמן זית דיקא, עם כל זאת מוסיפים עוד ארבעה גרות לכבוד שם הוי"ה ברוך הוא ותברך שמו, והוא מסגל מאד לשלום.

ואודות להכין את הגרות שנה שנה לבעל, יש לומר טעם, כי מוכא בטור (ארח חיים, סימן רסג), והנשים מזהרות בו יותר כדאיחא במדרש (עין בירושלמי שבת, פרק ב', סוף הלכה ו', ובבראשית רבה סוף פרשה יז, ובתנחומא, ריש פרשת נח), מפני שכבתה גרו של עולם, פרוש שגרמה מיתה לאדם הראשון, ועל-בן מסרו לה הדלקת הגרות, ואף שגם הבעל חיב בגרות, עם כל זאת מסרו את המנהג הזה לנשים דיקא, ובפרוש כתב הב"ח שם, שאין ביד האיש לדחות את אשתו ממצוה זו, אלא ביין דהנשים מזהרות בו יותר תדליק היא ותברך ולא הוא וכו', עין שם; וכדי שיהיה גם להבעל חלק בגרות, תקנו — שהבעל יסדר את הגרות, כף נראה לי. ואף שחפשי טעם למה הבעל צריך לסדר את הגרות, ועדין לא מצאתי, אף כפי הנ"ל יכולים לומר את הרמז פנ"ל, שגם הוא הינו הבעל חיב בהדלקת גרות, אבל לא מוציאים את זה מאשתו, כי היא כבתה גרו של עולם, ועל-בן תעסק

אֲשֶׁר   א' תרלב   בַּנְחַל   שג

בְּהָאֲרַת נְרוֹ שֶׁל עוֹלָם.

אֲנִי אֲמַרְתִּי לוֹמַר לָךְ, שְׂאֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל הִדְלִיקוּ כְּכָר שְׁעֵתִים
לְפָנַי הַזְּמַן, וְכֵן נִהְגַּ מוֹהֲרֵינֵינוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל קִבְּל אֶת זֶה מֵאִמּוֹ,
שֶׁקִּבְּלָה מֵאִמָּה בֵּת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, שֶׁכֶּף הַתְּנַהֲגוֹ אֲצִלוֹ,
אֲבָל הַנִּרְאָה שֶׁזוֹ הַנְּהַגַת יְחִיד, כִּי לֹא רָאִיתִי אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
שֶׁהִקְפִּידוּ בְּזֶה.

הַעֲקָר תִּבְקַשׁ אֶת אֲשֶׁתְּךָ שֶׁתִּתְפַּלֵּל לְפָנַי הַנְּרוֹת, וְתִבְקַשׁ אִזּוֹ מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרְךָ כָּל מָה שֶׁהִיא צְרִיכָה, כִּי אִזּוֹ הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל בְּשָׂמִים
לְאִשָּׁה, וְהִיא יְכוּלָה לְפַעַל אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מָה שֶׁרַק
תִּצְטָרֵךְ; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּנְצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר אִזּוֹ.

הַדְּוִרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נְרוֹ
יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

אוֹדוֹת פְּקֻדוֹנוֹת וְעִרְבוּנוֹת כְּכָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים,
שֶׁצְרִיכִים לְבָרַח מִזֶּה, כְּמוֹ שְׁבוֹרְחִים מֵאֵשׁ (עֵין יְבָמוֹת קט. וְעֵין יְרוּשָׁלַּיִם
יְבָמוֹת, פָּרָק יג, הַלְכָה א'), בְּרַח מְלֵהוּיֹת עָרַב וּמְלֵהוּיֹת בְּעַל פְּקֻדוֹן, וְעַל
זֶה נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ו, א-ג): "בְּנִי, אִם עָרַבְתָּ לְרַעְךָ, תִּקְעֶתָ לְזֹר כְּפִיד...
עֲשֵׂה זֹאת אִיפּוֹא בְּנִי, וְהִנְצֵל... לָךְ הַתְּרַפָּס וְרֵהַב רַעֲיִד", עֵין שָׁם;
וְצְרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְקִבֵּל פְּקֻדוֹנוֹת, כִּי אֲחֻר-כֵּן יִבְיִאוּ
אוֹתְךָ לְדִין, כְּמוֹבֵא שָׁם בְּקִרְבָּן הַעֲדָה (עֵין שָׁם, בְּדף עא.), וּמְכַל שְׁפָן
שֶׁצְרִיכִים לְבָרַח מְלֵהוּיֹת עָרַב, כִּי הָעָרַב נִכְנָס בְּמִקּוֹם הַלְוָה, וְצְרִיף

דש אֲשֶׁר א' תרלג בַּנְחַל

לְשֵׁלֶם בְּלִי רַחֲמָנוּת, וְזֶה מַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, שְׁמֵאבְדִים אֶת הַזֶּה
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנוּת רַק בְּשִׁבִיל שְׁלֵקַח עַל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת עָרֵב,
וְעַל-כֵּן רָאָה מָה לְפָנָיָהּ.

אִם תִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוֹ ו' ל' יִהְיֶה לָּךְ דַּעַת וְשִׁכָּל אַחַר לְגַמְרֵי
וּבְכַרְט ב' לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, כִּי מוֹהֲרֵנִי ו' ל' זָכָה לְהַגִּיעַ לְבְרוּר וְזִכְרוֹ
הַמְדוּמָה, עַד שֶׁכָּל חֲדוּשָׁיו הֵם אֹר נֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וְמִי שְׁלֹמֵד
"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" נִפְתָּח לְבוֹ בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְגַם
נִפְתָּח לְבוֹ לְהַבִּין בְּכָל הַסִּפְרִים.

רָאָה לְהַתְחַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלֹמְנוֹ הַיְקָרִים, רַק אֵלּוֹ שְׁמֵדְבָרִים
מִהַתְכַלִּית הַנִּצְחִית, וּבְרַח מְלָצִים, כִּי גַם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלֹמְנוֹ מִתְעַרְבִים
לְצִים, וְעַל-כֵּן תִּתְחַבֵּר רַק אֶל תְּמִימִים אֲמִתִּים הַרוֹצִים רַק עֲבוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלֹמְנוֹ אֲנָשִׁים כְּאֵלּוֹ;
אֲשֶׁרֵי מִי שִׁימְצָא אוֹתָם.

אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמָךְ מִשׁוֹם דְּבָר וּמִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, הַחֲזֵק
בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּכָל יוֹם, וְאִם אֶפְשָׁר שְׁתַּלְמֵד בְּכָל יוֹם דָּף גְּמָרָא
רַש"י וְתוֹסְפוֹת — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זֶה זְכוּת הַנִּפְשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי תוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַבְּחוּר הַיְקָר
לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְחֻצְדִּיק נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת.

מְכַתְּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי זֶה כְּבָר כְּמָה פְּעָמִים, אִף מְרַב הַטְּרָדוֹת
נִתְעַכֵּב — אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁשָׁם נִפְשָׁנוּ בְּחַיִּים, וְזִכְנוּ
בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְהַתְּוַדַּע מְרַבֵּי אֲמֵת כְּזֶה, רַבֵּי הַמְּחִיָּה וּמְחֻזָּק אוֹתְנוּ,
רַבֵּי הַמְּקַרְבָּנוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהַתְּקַרְבוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר לֹא הָיָה לְעוֹלָמִים;

אֲשֶׁר   א' תרלג   בְּנַחֵל   שֶׁה

טוב להודות להשם יתברך על כל החסד תנם שעשה עמנו, ובזה ראוי לנו להחיות את עצמנו בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש, וצריכים לבקש בכל פעם ממנו יתברך, שנוזק להתאחז בו כל ימי חיינו, כי מוהרנ"ת ז"ל היה רגיל לחזור תמיד: בנה העולם כל אחד הוא בספנה גדולה, אט אט איז משה חניקעס גיווען אזוי איבער גיגעבן צום רבי'ן, און אט איז ער גיווארן אזא רודף וחולק וכו"ס; וזה שרף לכלנו, שצריכים להכניס בדתנו, אשר כל אחד ואחד מאנשי שלומנו הוא חדוש נפלא, חדוש יקר, והוא צנור חדש הנמשך על ידו אור ודעת הצדיק, וההכרח לקבל הרהר כל הצנורות, כי בכל אחד יש נקדה מה שאין בחברו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד.).

אהובי, אחי! בנה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל עת ורגע ממש כפי החלישות הדעת והמרירות והעקמומיות שעוברת על כל אחד ואחד בפרטי פרטיות, כי אין לך אדם בנה העולם, שאין עובר עליו בכל יום ויום מה שעובר (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עז), וזה עקר גדלת ומעלת הצדיקים, שיכולים להתחזק (שקורין דער האלטן זיך), ולהפך המרירות והיגון ונאנחה אל תקף השמחה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), ועקר מדרגת הצדיקים הוא, שיכולים לעשות בעצמם כל מיני פעולות שבעולם להחיות את עצמם ולא לפל בדתם, וזה זוכים על-ידי שממשיכים את האמונה הקדושה בתוך תוכם, ויודעים אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך בלל, והפל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ועל-פן מה ולמה להם להיות בעצבות. וצריך שתדע, אהובי, אחי היקר, כי במצות השמחה יש למודים עמקים, עמק עמק מי ימצאם, ולא די בנה שיודע שצריך להיות בשמחה, והעצבות הוא ס"ם המות ההורג את האדם, אלא צריך להכניס את

ס) הנה משה חניקעס היה כל-כך מסור לרבנו ז"ל, והנה הוא נהיה בנה רודף וחולק. נמשה חניקעס זה היה מקרב בתחלה אל רבנו ז"ל, ואחר-כך נתהפך לכבו ורודף ביותר את מוהרנ"ת הקדוש ברציחה נוראה].

שו אֲשֶׁר א' תרלד בַּנְחַל

עצמנו בעמק הלמוד הנה, וצריך לחזר בזה מדי יום ביומו מחדש, ולחדש בזה חדושים חדשים, כי בכל יום ובכל שעה ובכל רגע ממש אורכת העצבות והמרירות לכלות את האדם לגמרי, והאדם הוא בסכנה גדולה בכל פעם, שלא יפל אל העצבות והמרירות מחמת פגעי ומקרי הזמן, ממה עובר על כל אחד — בין ברוחני ובין בגשמי. וכבר מבארים עצות והתחזקות וענינים נפלאים בספר "מקור השמחה", וזכני השם יתברך להדפיסו בקרוב, ואז יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בו יתברך.

הדורש שלומך...

מדי חפשי באמתחת הכתבים, מצאתי מכתב שהכנתי בעבורך, וכנראה שנדמה הנה לי ששלחתי לך, אך אבד בן רגע, ותקבלו פה. ואודות הקונטרס "אשר בנחל", אשר אתם מדפיסים, הטוב בעיניכם עשו, למען להגדיל ולהאדיר שם רבנו ז"ל, ותתגלה הדעת האמת בכל העולם, "וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה.

א' תרלד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, אשר בו אתה שופך את כל לבך וכל מה שעובר עליך, ועקר הצרה שלך הוא הפטלה, שאתה לא יודע מה לעשות עם הזמן היקר שלך וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר, זו הצרה הכי גדולה מכל הצרות,

אָשֶׁר   א' תרלד   בַּנְחָל   שז

כְּשֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת זְמָנוֹ, כִּי הַבְּטָלָה הוֹרֶגֶת אֶת הָאָדָם, רַחֲמָנָא לִישְׁזֹבֵן, כִּי כָּל הַמְשַׁנְעִים נַעֲשִׂים רַק מִבְּטָלָה, כִּי אִם הִיָּה אָדָם עֲסוּק, שׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא הִיָּה מְבַטֵּל אוֹתוֹ וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ, אִךְ כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּטֵל, הַבְּטָלָה הוֹרֶגֶת אוֹתוֹ לְגַמְרִי, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת דְּרַבֵּי נֶטוּן, פֶּרֶק י"א): אֵין אָדָם מֵת אֶלָּא מִתּוֹךְ הַבְּטָלָה, כִּי הַבְּטָלָה הוֹרֶסֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּחוֹת נ"ט): הַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי זְמָה וְהַבְּטָלָה מְבִיאָה לִידֵי שַׁעֲמוּם וְשִׁנְעוֹן, כִּי אִם אֵין לְאָדָם מַה לַּעֲשׂוֹת, הִהְכָּרַח לוֹ לְחַטָּא, וְזֶה הַדְּבָר שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם יוֹתֵר מִהַכֵּל, וְעַל-כֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה עֵסֶק, כִּי טוֹב תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ, שְׁיִגִיעַת שְׁנִיָּהם מִשְׁפַּחַת עוֹן, תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ שְׁעוּרִים בְּחֻמֵּשׁ רִש"י וּבְמִשְׁנֵיּוֹת, בְּגִמְרָא וּבְמִדְרָשׁ, בְּעֵין יַעֲקֹב, בְּטוֹר וּבְשִׁלְחַן עֲרוּף, בְּזִהַר וּבְתַקּוּנִים וְכו', וּמִכָּל דְּבָר תִּלְמַד מְעַט מְעַט, וְכֵן יִהְיֶה לְךָ בְּמָה לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן, וּמִלְבַּד זֹאת טוֹב שֶׁתִּקַּח אֵיזוֹ עֲבוּדָה, לֹא שֶׁתִּלְךָ בְּטֵל, כִּי הַבְּטָלָה תִּהְרַס אוֹתְךָ לְגַמְרִי, וּלְדַעֲתִי כָּל הַשְּׁגָעוֹנוֹת וְכו' וְכו' שְׁכַתְבֵת, הַכֵּל בָּא מִהַבְּטוּל זְמַן שֶׁאַתָּה מְבַטֵּל אֶת זְמַנְךָ, וְעַל-כֵּן תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ סֵדֵר מְסִיָּם, וְעַם הַסֵּדֵר הַזֶּה תִּמְשִׁיךְ כָּל יוֹם וְיוֹם מְעַט אוֹ הַרְבֵּה, עַל-כָּל-פָּנִים שִׁסְתוּבֵב בְּסֵדֵר הַזֶּה, וְאִז תִּצְלִיחַ דֶּרְכְּךָ תָּמִיד.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, אִם הֵייתָ מְרַגֵּיל אֶת עֶצְמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז הֵייתָ הַכִּי מְאֹשֶׁר, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִמוֹ יִתְבָּרַךְ הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִשְׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאִז הוּא אִךְ פֵּעַם לֹא יִלְךָ בְּטֵל, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק בָּא וְהוֹלֵךְ וּמִתְבּוֹדֵד עֲצָמוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה מִצְלִיחַ דֶּרְכּוֹ, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֶצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

שח אֲשֶׁר א' תרלה בנחל
א' תרלה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות ה'תשל"ה.

שלוש וברכה וכל טוב סלה אל מעלת האברך היקר, החפץ
ומשתוקק מאד לשוב אליו יתברך על-פי דרך האמת שקבלנו
מהנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אחי היקר! חזק ואמץ מאד מאד יהיה איתך שיהיה, ובפרטיות
להיות חזק ואמץ מאד באמונה שהשם יתברך מנהיג כל העולם
בהשגחה נפלאה ונוראה מאד, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך
כלל, דומם, צומח, חי, מדבר, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו
יתברך, וצריך לדון עצמו בכל פעם לכף זכות, מצד אחד שהשם
יתברך סבב עמו בדרך זו, ומצד השני לשפף שיח ותפלה לפניו
יתברך, ולהתודות בפה מלא מה שעשה ופגם, וכן יתנהג תמיד.
אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, אור גנוז ונורא.
ותתמיד מאד מאד בספרו הקדוש, הפלול מכל הסודות והרמזים
עלאיים המתחדשים בכל פעם ובכל יום חדושים נוראים ודרכים
ועצות ישרות לכל אחד ואחד, וצריך לידע מה שמביא רבנו ז"ל
בכל פעם מגדל מעלת למוד התורה, שהעקר סובב והולך על מעלת
תורתו בעצמו, שמסגלת מאד לנשמה, ומקרכת את האדם אליו
יתברך בהתקרבות ובהתעוררות גדולה ונפלאה מאד, וכל אחד יכול
למצא לעצמו עצות והנהגות טובות, וצריך לתן בכל יום תורה
והודאה להשם יתברך על כל החסד הנם שעשה עמנו השם יתברך,
שזכינו לידע מאור כזה. וצריך לבקש הרבה שיזכה שתפתחנה
עיניו, ויזכה להרגיש ולטעם טעם מהאור הגנוז הזה, וכל זה זוכים
על-ידי תפלה והתבודדות, כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל על התורה
ט"ו, מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, שהוא אור רבנו ז"ל —
רבה בהתבודדות.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר   א' תרלו   בנחל   שט
א' תרלו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תולדות ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וינדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה ידוע בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קה) מעלת
הזוכה לתדוש חדושי תורה, ועל-פן תרגיל את עצמך מאד מאד
בחדושי דאורייתא, שהם תקון על העבר, וזה משקיט את רדיפת
המחין וכו' (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סה), פי כשאדם בא אל בטול
האין סוף ברוך הוא, וכשחוזר, אזי הוא צריך לקרר את צמאון
נפשו, וזה נעשה על-ידי חדושי תורה. ובאמת ראיתי במחזור ויטרי
שכתב דבר פלא, וזו לשונו: "ומנהג היה בזמן בעלי התוספות
להניח קולמוס תחת פר התינוק לסימן טוב, שידע לכתב חדושי
תורה", עין שם; והוא דבר נפלא מאד. ובאמת כבר אמר מוהר"ן ת'
ז"ל לפני הסתלקותו על פרוש המשנה (אבות ב'): "עשה לך רב וקנה
לך חבר", שצריכים להתקרב אל הצדיק, ואם אין לו למי להתקרב
שיתקרב אל הספרים שנכתבו על-ידי קנה וקולמוס. וראיתי לפרש
"וקנה לך חבר", שהקנה והקולמוס יהיה לך לחבר, שתרגיל את
עצמך לרשם כל מה שאתה רואה דברים מענינים בספרים ישנים,
שהקנה והקולמוס יהיה לך לחבר, שתרגיל את עצמך לרשם כל מה
שאתה רואה דברים מענינים בספרים ישנים וחדשים תרשם את זה
על הפתב, וזה בכלל חדושי תורה, וזה יקרר את עצפיך, ולכן טוב
מאד שתרגיל את עצמך בחדושי תורה, פי חבל על הזמן היקר, ויש
היום כל-כף הרבה ספרים יפים שיוצאים לאור, שחוזרים ומדפיסים
ספרים עתיקים, ויכולים לקשר את הפל אל דברי רבנו ז"ל, ועל-פן
ראה להיות חזק בזה, פי חבל על הזמן היקר לבלות בהבל ובריק,
הנה אנחנו פאן ועוד מעט נצא מפה, ולמה לבלות את הזמן עם

שי אָשֶׁר א' תרלו בַּנְחַל

שְׁטִיּוֹת וְעַם וְכוּחִים, כִּי לֹא תִפְעַל שׁוֹם דְּבָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרלו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות שְׁאֵלָתְךָ בְּעִנְיַן הַבְּרָכוֹת "מְשֻׁנָּה הַבְּרִיּוֹת" וְכוּ', וְכֵן הַבְּרָכוֹת עַל הַפִּיל וְעַל הַקּוֹף וְכוּ', אִם פְּדָאִי לְלֶכֶת לְגַן הַחַיּוֹת וּלְבָרֵךְ אֶת הַבְּרָכוֹת הָאֵלוּ, רְאִיתִי בְּשֵׂאלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "פְּרִי הַשְּׂדֵה" (חֵלֶק ג'), סִימָן קעג), שְׁבִפְרוּשׁ בְּאֵר לְהִלְכָה, שְׁאֲסוּר לְלֶכֶת לְכַתְחֹלָה לְמִקּוֹמוֹת פְּאֵלוּ שְׂיֵשׁ תַּעֲרוּבוֹת בֵּין אַנְשִׁים וְנָשִׁים וְכוּ', וְכֵן תַּאֲטָרְאוֹת לֹא לִילֵךְ לְכַתְחֹלָה, עֵינַי שָׁם, שְׁמִבְרַר זֹאת לְהִלְכָה. עַל-כֵּן-פְּנִים אֵינְךָ צָרִיךְ לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִדְּבָרִים פְּאֵלוּ, לְדַעְתִּי אִם הֵיטָה לְךָ הַתְּבוּדָדוֹת, פְּכַר הָיוּ הוֹלְכִים לְךָ כֹּל הַחַיִּים אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי כְּשֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, אֲזַי יֵשׁ לוֹ יָשׁוּב הַדַּעַת אַחַר לְגַמְרִי.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לִישֵׁב בְּבֵית-הַמְדָּרֵשׁ וְלֹא לְצֵאת מִשָּׁם, וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ הַרְבֵּה מֵה לְלַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדָרֵשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֶפְתוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֵיךְ יֵשׁ זְמַן עַל בְּטוּל זְמַן ? !

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אֲשֶׁר   א' תרלח   בַּנְחֵל   שִׂיא
א' תרלח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְאַהוּבֵי, יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֹסִיד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אָחִי הַיְקָר! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ בְּעֶבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּכִסּוּפֵיךְ וּבְרִצּוֹנוֹת חֲדָשִׁים, כִּי כָּל יוֹם הוּא עֵנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, וְאַפְלוּ כָּל שְׁעָה הִיא עֵנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכָל שְׁעָה מִמָּשׁ, כִּי אֵין שְׁעָה דוֹמָה לְחִבְרָתָהּ כְּלָל, בְּיָדוּעַ וּמְרָמֵז בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל, וְגַם בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן ח'), אֲשֶׁר בְּכָל שְׁעָה מְאִיר צָרוּף אַחֵר מִשֵּׁם הַיְיָ"ה בְּרוּף הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְצָרִיךְ לְהִרְגִיל עֲצָמוֹ תָמִיד לְשֹׁמֵר מְאֹד אֶת הַשְּׁעוֹת לְכָלֵי לְבָלוֹת אוֹתָן בְּשִׁטּוֹת וְהִבְלִים, רַק בְּכָל שְׁעָה תִהְיֶה לוֹ אִיזוֹ תוֹרָה אוֹ תַפְלָה אוֹ אִיזוֹ מִצְוָה, וְיִשְׁמַר מְאֹד מְאֹד אֶת הַשְּׁעוֹת, וְלִהְיוֹסִיף בָּהֶן קִדְשָׁה וְדַעַת, וְלִהְיוֹת סוֹר מֵרַע, וְאֵז יִתְגַלֶּה עֲלֶיךָ הַטּוֹב הַגָּנוּז שְׁבִנָּה הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה, כִּי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ מְאִיר בְּקִבְיָעוֹת, אֶף הַחֲסָרוֹן הוּא מֵצֵד הַמְקַבְּלִים, וּבִפְרָט כְּשֶׁכְּלֵי הַמַּחֲזִין פְּגוּמִין, אֵז אֵינוֹ יָכוֹל לְקַבֵּל שׁוֹם אוֹר וְחַיּוֹת בְּהַתְגַּלוֹת.

וְעַקֵּר כְּלֵי הַמַּחֲזִין הֵם הַשְּׁבָעָה גֵּרוֹת: "הַעֵינַיִם" — לְרֹאוֹת רַק אֶת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּבָר. "הָאֲזְנַיִם" — לְשִׁמְעַע רַק בְּקוֹל הַתּוֹרָה וְהַצְדִּיקִים. "הַחֲטָם" — לְכָלֵי לְכַעַס וְלִהְקַפִּיד עַל שׁוֹם דְּבָר שְׁבָעוֹלָם יִהְיֶה אִיךְ שִׁיְהִיָּה. "הַפֶּה" — לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לְכָלֵי לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר בְּטֵל, רַק מֵעֶבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְאֵז כְּשִׁיְקַדֵּשׁ וַיִּטְהַר אוֹתָם, אֵז יְאִיר מַחוּ בְּהֶאֱרָה נִפְלְאָה, וַיִּזְכֶּה לְהַתְגַּלוֹת וְלִהְתַּעוֹרֵר בְּיוֹתֵר בְּעֶבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲקָר לְהַתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְכָל שְׁעָה יִהְיֶה לוֹ אִיזָה שְׁעוֹר בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמְקַשֶּׁרֶת אֶת הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּתֵּן הַרְבֵּה צְדָקָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

מֵה שֶׁשָּׂאֵלָתָּ אוֹדוֹת הָאֲבָרָךְ ר' ... הוּא כְּבָר נִסַּע אֶתְמוֹל לְאַרְצָן

שיב אֲשֶׁר א' תרלט בַּנְחָל

יִשְׂרָאֵל, וְהִיָּה בְּבֵיתִי בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר, וְלָקַח אֶצְלִי הַרְבֵּה סִפְרִים מִסִּפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל, וְכֵן הָאֲבֵרָךְ הַזֶּקֶר, שְׂאֵר בְּשָׂרִי, יֵרָא שָׁמַיִם ר' ... לְמַדְּנֵנוּ בְּצוֹתָא עִמּוֹ בְּסִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל בְּבֵיתִי בְּשָׁבוּעַ שְׁעֵבֶר, וְהָיוּ תְּהִלָּה לְאֵל דְּבוּרִים טוֹבִים, בְּפִרְט בְּעֵנְיֵן הַתְּחִזְקוֹת בְּאִמוּנָה וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

א' תרלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה לְאַהוּבֵי, יְדִיד נִפְשֵׁי, הַבְּחוּר ... נְרוּ יְאִיר.

אָחִי! חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי ה' עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךְ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, דּוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר — הַכֹּל לְכֹל עֵצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, וְתִדַּע כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית נִפְלְאָה וְנוֹרְאָה מְאֹד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת הַחֶסֶד וְהַרְחֻמִּים, וְצָרִיךְ לְצִאת בְּכָל פְּעַם מִמַּחֲזִין דְּקִטְנוּת וְלִזְכוּת לְמַחֲזִין דְּגִדּוּלוֹת. מַחֲזִין דְּקִטְנוּת זֶהוּ הַטָּבַע, וּמַחֲזִין דְּגִדּוּלוֹת הִיא הַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְתַהֲיֶיהָ תְּמִיד בְּשִׂמְחָה, שְׁהִיא גַם-כֵּן מַחֲזִין דְּגִדּוּלוֹת, כִּי לְהִפְךָ — עֲצָבוֹת הִיא עֵקֶר מַחֲזִין דְּקִטְנוּת וְצִמְצוּם הַמַּחֲזִין.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית קִדַּשׁ מְאֹד אֶת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת, שְׁהֵן הַשְּׁבַע מִדּוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֹטֶם וְהַפֶּה, לַעֲשׂוֹת צִמְצוּם לְמִטָּה, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים לְכֹל יַעֲשֶׂה בָּהֶם מַעֲשֶׂה בְּהִמָּה, לְכֹל יְדַבֵּר שׁוּם דְּבוּר שְׂאִינוּ מְכַרְח, וְלְכֹל יִהְיֶה בְּכַעַס וּבִקְפִידוֹת, חַס וְשְׁלוֹם, וְלְכֹל יֵאָזִין לְדַבְרִים בְּטִלִּים, וְלְכֹל יִסְתַּכֵּל בְּמִקּוֹמוֹת שְׂאִסּוּר לְהִסְתַּכֵּל, וְכֵן לְהִפְךָ, לַעֲשׂוֹת צִמְצוּם לְמַעֲלָה, לִידַע בְּכָל פְּעַם שְׂאִינוּ יוֹדַע כְּלוּם בִּידְעֵתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לְגִדּוּלוֹתוֹ אֵין חֶקֶר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אֲשֶׁר   א' תרמ   בַּנְחַל   שִׁיג
א' תרמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָף הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רְאֵה לְהִתְמַיֵּד הַרְבֵּה בְּשִׁיחוֹתָיו
הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן". וּבְאַמֶּת
שְׁמַעְתִּי פַעַם מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁאַמְרוּ, שְׁמוֹהֲרַנְתָּ ז"ל אָמַר וְהִתְבַּטָּא
בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "אֵיךְ הָאֵב בְּאֲשֵׁינָט דָּעַם רַבִּינ'ן זַאֲךְ מִיט דִּי שִׁיחוֹת"ט;
וּבְאַמֶּת עָקַר הִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הִיא עַל-יְדֵי שִׁיחוֹתָיו
הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי עַל-יְדֵי שִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל יְכוּלִים
לְהִבִּין הֵיטֵב בְּתוֹרוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְאֲנִי כְּשֶׁהִתְקַרְבְּתִי חֲזַרְתִּי עַל זֶה
פְּעָמִים אִין מִסְפָּר עַד שֶׁהָיָה לִי חֶק בְּכָל שְׁבוּעַ קְבִיעוֹת לְסִיִּים אֶת
הַ"חֵי-מוֹהַר"ן" וְ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" מְרַב תְּשׁוּקָתִי שְׁשִׁתִּיתִי אֶת דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל בְּצִמָּא, וְעַל-כֵּן גַּם אֶתָּה חֲזַר הַרְבֵּה בְּשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת
שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, אִם רַק תִּהְיֶה חֹזֵק בְּשִׁיחָה
בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, סִימָן עח),
שֶׁהַדְּבוּר הוֹלֵךְ עִם אָדָם אֶפְלוּ לְמִקְוֹמוֹת הַמְטַנְפִּים, "כִּי מִדֵּי דְבָרֵי
בוּ זְכוּר אֲזַכְּרֶנּוּ בוּ", וּפְרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל, כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
אֲנִי נִזְכָּר מִמֶּנּוּ, וְאֶפְלוּ שְׁאֲנִי נִמְצָא בְּמַצֵּב הַכִּי גְרוּעַ; וְעַל-כֵּן רְאֵה
לְהִיּוֹת רְגִיל בְּשִׁיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ וְרַבְּךָ
תְּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ע) הַדְּרָתִי אֶת עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל בְּזֶה שְׁכַתְּבִי וְרַשְׁמִתִּי וְהַדְּפַסְתִּי אֶת שִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת.

שיד   אָשֶׁר   א' תרמא   בְּנַחֵל
א' תרמא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב אֶל מַעֲלַת יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד,
הַחֶפֶץ וּמִשְׁתוֹקֵק מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אָחִי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ לִהְיוֹת אִמִּיץ וְתַקִּיף מְאֹד, כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה
צָרִיךְ עוֹד לְעֵבֶר עֲלֶיךָ, וְכֹל זֶה מֵצַד הָעוֹנוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְהוּוּ אֱלוֹ
הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵן הַמְּנִיעוֹת וְהַדְּמִיוֹנוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁבָּאִים עֲלֶיךָ.

מָה אָמַר לָךְ, אָחִי, יְדִידֵי הַיְקָר, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ שְׂזַכְנוּ
לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, אֲשֶׁר מוֹלִיכֵנוּ בַּדֶּרֶךְ הָאֱמֶתִית. וְהַעֲקָר לְצִיַּת
אוֹתוֹ, אֲשֶׁר אָמַר, כִּי בְּכֹל שִׂיחָה שְׁלוֹ יְכוּלִים לִהְיוֹת אִישׁ כְּשֶׁר כֹּל
יְמֵי חַיָּו, בַּפְּרָט הַתּוֹרוֹת הַנּוֹרְאוֹת וְהַדְּבוּרִים הַיְקָרִים מִמּוֹהֲרַנ"ת ו"ל
שְׁנִבְנוּ עֲלֵיהֶם, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ אֵי אֶפְשָׁר לְעֵבֶר אֵת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי
הַעֲצוֹת הַיְקָרוֹת וְהַנְּעִימוֹת הָאֵלוּ, כִּידוּע לְכֹל אֲשֶׁר הוֹגִים בָּהֶם
בְּאֱמֶת; אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ. וְיָמֵי שְׁעוֹשָׂה לִיצְנוֹת מִדְּבוּרִים אֱלוֹ,
עוֹשָׂה לִיצְנוֹת מֵעֲצָמוֹ, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ; כִּי בְּאֱמֶת כְּשֶׁתִּזְכֶּה
לִישׁוֹב הַדַּעַת אֱמֶתִית תִּרְאֶה, כִּי סוּף כֹּל סוּף מְכַרְחִים לְמוֹת וְלְצִאֵת
מִזֶּה הָעוֹלָם, וְיָמֵי תַעֲשֶׂה לַיּוֹם הַהוּא, וְאִז לֹא יוֹעִיל שׁוֹם מִמּוֹן וְשׁוֹם
הַשְׁתַּדְּלוֹת, שׁוֹם קְרוֹבִים, וְשׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוֹעִיל לָךְ, וְיִהְיֶה
כְּכֹר מְאֹדָר, אוֹי אֵיךְ מֵר וּמְרוֹר יִהְיֶה כְּשֶׁתִּסְתַּכֵּל לְכֹל צַד, אוֹלֵי יוֹכֵל
אֶחָד לְעוֹר לָךְ, וְהִנֵּה אֵינְנוּ, וְיָמֵי שְׁנַעֲשֶׂה עִם הָאָדָם אַחֲרֶיךָ זֶה
מְבֹאָר בְּכַתְּבֵי הָאָרִיז"ל וּבַזֶּהֱרַר הַקְּדוֹשׁ (עֵינֵי בְּאֵרִיכוֹת בְּשַׁעַר הַגִּלְגּוּלִים, עֵינֵי
שֵׁם), אֲבָל כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְעֵבֶר בְּזֶה הָעוֹלָם עִם הַעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל,
וּמִתְנַהֵג כֹּל הַיָּמִים עִם הַעֲצוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, כִּי יֵשׁ עֲצוֹת,
תְּהִלָּה לְאֵל, וְדְרוֹשִׁים יְקָרִים עַל כָּל יוֹם וְעַל כָּל שְׁבָתוֹת הַשָּׁנָה,
וְעַל כָּל מוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ: פֶּסַח, שְׁבֻעוֹת, סְכוֹת, רֵאשׁ הַשָּׁנָה, יוֹם כְּפוּר,
חֲנֻכָּה וּפּוּרִים, וְעַל כָּל הַמְּצוּוֹת וְעַל כָּל דִּינֵי הַשְּׁלָחַן עֲרוּךְ; אֲשֶׁרֵי
מִי שִׁיאֲחִז בָּהֶם, וְאִז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים, לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תרמב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר תולדות ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, ראוי לנו לשמח מאד שאנו זוכים לדעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, שמגלה לנו עצות נוראות איך לעבר את זה העולם בשלום; כי באמת עובדים על כל אחד ואחד כל מיני צרות ויסורים ומרירות, ורבנו ו"ל למד אותנו למודים איך שאסור להתיאש בשום פנים ואפן, אלא מכל מה שעובר עליו, יראה לברח תכף-ומיד להקדוש-ברוך-הוא, ולדבר ולשוח ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בדיוק באשר ידבר איש אל רעהו בשפת האם שלו, ואף שבתחלה ידמה שאין מי שישתפל עליו, ואין מי ששם לב אליו, אל יסתפל על זה כלל, רק יאמין באמונה שלמה, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך אב הרחמים, השומע תפלות כל פה, וצריכים התחזקות עצומה על זה, כי תפלה היא אחד מהדברים שצריכים התחזקות, כי אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולא רואה שום דבר, ומכל שפן כשחטא בפגם הברית שנגחשכו עיניו ומחו, ונדמה לו כאלו אבד מנוס ותקנה ממנו, ולא צריכים אותו, אזי כשהוא בא לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא מתיאש מאד, כי חושב שלא צריכים אותו, אבל אם אדם הוא עקשן וכא בכל יום אליו יתברך למקום פנוי אשר אין שם בני-אדם, ומפרש את כל שיחתו אליו יתברך, אז סוף כל סוף ישבר את לב האבן שלו, ויזכה לראות מראות וחזיונות גלוי אלקות במדרגה עליונה מאד, ועל-פן ראה לחזק את עצמו

שטז אָשׁר א' תרמג בַּנְחַל

בְּיוֹתֵר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂשַׁעְשָׁה לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וּבְאֵמֶת שְׁמַעְתִּי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנו פִּתְגָם, שֶׁהִיָּה שְׁגוּר בְּאוֹמֵן עַל מֵאֲמָרָם ז"ל (עֵין טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, סִימָן א', סְעִיף ד'): "טוֹב מְעַט בְּכֹנֶנָה מִהֲרֵבָה שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה", הֵינּוּ שְׂאָדָם צָרִיךְ לְעֶסֶק הֲרֵבָה בְּתַפְלָה, וְאִף שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה יִדְבֹר הֲרֵבָה עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת כָּלֵל, רַק יֵאָרִיךְ בְּדַבּוּרִים, וּמִהֲרֵבָה שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה יֵצֵא אַחֲר־כֶּף לְכָל הַפְּחוֹת מְעַט בְּכֹנֶנָה, וְאִם לֹא יִרְבֶּה בְּתַפְלָה, אִז לֹא יִהְיֶה לוֹ אֶפְלוּ מְעַט בְּכֹנֶנָה. וְזוֹ כְּוִנַּת מֵאֲמָרָם ז"ל: "טוֹב מְעַט בְּכֹנֶנָה מִהֲרֵבָה שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה", כִּי הַמְעַט שְׂיוֹצֵא בְּכֹנֶנָה זֶה תּוֹצְאָה מְזָה שְׂאֲמָרוֹ הֲרֵבָה שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה; וְדַבְּרוּ מְזָה שְׂרוֹאִים הֲרֵבָה אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנו, שֶׁהִיוּ בָּאִים אֶל הַצִּיּוֹן וּמְדַבְּרִים שְׁעוֹת אֲרָכוֹת שֵׁם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכָל מֵה שֶׁהֵעִיק לָהֶם וְהֵצִיק לָהֶם סִפְרוֹ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִיוּ עַל זֶה מִתְנַגְּדִים — "מֵה אַתָּה צָרִיךְ לְשֹׁבֵת כָּל-כֶּף הֲרֵבָה שְׁעוֹת", וְעַל זֶה אָמְרוּ לֹא! אֲסוּר לְהִגִּיד כֶּף, אֲלֵא אָדָם מְדַבֵּר וּמְדַבֵּר וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה הֲרֵבָה מְאֹד, אֶפְלוּ שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה, אֲבָל אַחֲר־כֶּף הַפְּעַל יוֹצֵא, שְׂיוֹצֵא מְזָה מְעַט בְּכֹנֶנָה, זֶהוּ "טוֹב מְעַט בְּכֹנֶנָה מִהֲרֵבָה שְׁלֵא בְּכֹנֶנָה, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר תּוֹלְדוֹת הַתְּשֻׁלָּה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הַאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ בְּצִרוּף הַמְּעוֹת לְהַדְּפָסָה לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׁמְחָתִי

אֲשֶׁר   א' תרמג   בְּנַחַל   שׁוּז

מאד, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, הַסְּחוּרָה שְׁלֶךְ מִתְחַלֵּת לְזוּז וּבָאִים אֶצְלֶךְ קוֹנִים, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵל תִּפְסִיק בְּשִׁבִיל זֶה תִּפְלֹתְךָ, כִּי הֵן אִמַּת שְׁכַל הַיְשׁוּעָה וְהַנֶּסֶם הַזֶּה הוּא רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי תִּפְלֹתְךָ, אֶף מַעֲקָר הַיְשׁוּעָה עֲדִין אַתָּה רְחוּק וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵל תִּפְסִיק מִלְּהַתְּפַלֵּל, כִּי כָל זְמַן שֵׁישׁ לְךָ ... וּבּוֹדָאי כַּאֲשֶׁר הִרְאָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ חֶסֶד וְנִפְלְאוֹתָיו עִמָּךְ עַד עַכְשָׁו, הוּא יִתְבָּרֵךְ יוֹסִיף לְהַצִּילְךָ וּלְהוֹשִׁיעֶךָ הַצִּלְחָה וַיְשׁוּעָה שְׁלֵמָה, אֶף אֲסוּר לְהַתְּרֹשֶׁל בַּתְּפִלָּה כָּלֵל. וְגִלְיָה לְנוּ מוֹהֲרַנְיָת וְ"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נַחֲלוֹת, הַלְכָה ד'), שֵׁישׁ קִלְפַת יִשְׁמַעְאֵל, שְׁכַל עֲנִינָה הוּא לְהַכְנִיס בִּלְבַב, כִּי שָׁמַע ה' יִתְבָּרֵךְ צְלוֹתְךָ, הִינּוּ כְּבָר נִשְׁמָעָה תִּפְלֹתְךָ, וְעָלְיו הִרְאָיָה, כִּי אַתָּה רוֹאֶה שְׁכָבֵר הַתְּחִילָה אֶצְלֶךְ הַיְשׁוּעָה, וְעַל-כֵּן בְּזֶה מַכְנִיס בִּלְבַב, שְׁצָרִיךְ לְהַפְסִיק מִהַתְּפִלָּה. עַל-כֵּן חֲמַדַּת לְבָבִי, לֹא טוֹב הַדְּבָר מֵהַ שְׂאֵתָה כּוֹתֵב, שֶׁהַפְּסִקָתָ לְהַתְּפַלֵּל בְּשִׁבִיל זֶה, כִּי מִי יוֹדֵעַ מֵהַ יָּלַד יוֹם, וְכָל זְמַן שָׂרֵב הַסְּחוּרָה מִנְּחַת עֲדִין אֶצְלֶךְ, אֲסוּר לְהַפְסִיק הַתְּפִלָּה בְּשִׁבִיל זֶה. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁכַל דְּבָר גִּשְׁמִי וְסִבָּה יֵשׁ לָהּ מְסַבֵּב, וְהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ הַגְּנוּז בְּכָל דְּבָר, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה אֵת זֶה הַדְּבָר, וְעַל-כֵּן כָּל עֲגַמַת נֶפֶשׁ וְצַעַר שְׁנִתְהוּהָ לְאָדָם וּמְלַבֵּשׁ בְּאַיִזָּה עֶסֶק אוֹ מִשְׂא וּמִתָּן וְכוּדוּמָה, הַכֵּל סְבוֹת מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְעוֹרָרוֹ וּלְהִזְכִּירוֹ לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהִנֵּה בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן נִתְהוּוּ כָּל הַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵן הַהִסְתָּרוֹת הַמְּסִיּוֹת אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שָׂרֵב הָעוֹלָם שׁוֹכְחִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֶף שְׁמִדְבָרִים בְּדָרְךָ כָּלֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל לִידַע בִּידִיעָה בְּרוּרָה בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ אֵתוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְאֵין שׁוּם תְּנוּעָה שְׁלֹא יִמְצָא שָׂם, כִּי הַכֵּל אֱלֻקוֹת בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת הַזֶּה, זֶה נִמְצָא רַק אֶצְלֵי יְחִידֵי סִגְלָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הוּא מְלֹא רַחֲמִים וְחַפֵּץ חֶסֶד, וּבָרָא אֵת כָּל הַבְּרִיאָה בְּשִׁבִיל לְהִיטִיב עִם בְּרִיּוֹתָיו, וַיִּזְכּוּ לְהִפְרִיז יִתְבָּרֵךְ פָּנִים אֵל פָּנִים מִכָּל דְּבָר, וְעַל-כֵּן מְסַבֵּב עִם הָאָדָם סְבוֹת כְּאֵלוֹ, שֵׁיִצְטָרֵךְ לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז עַל-יְדֵי רַבּוּי הַצְּעָקָה, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִתְּגַלֶּה אֵלָיו, וְאִז מִמִּילָא נִמְתָּקִים וְנִתְבַּטְּלִים כָּל הַעֲגַמַת נֶפֶשׁ וְהַמְרִירוֹת וְהִסְוִיּוֹרִים שֶׁהָיוּ לוֹ מִהַדְּבָר וְהַעֶסֶק וְהַמִּשְׂא וּמִתָּן הַגִּשְׁמִי, כִּי נִתְגַּלֶּה

שיח אֲשֶׁר א' תרמג בַּנְחָל

לו, שֶׁהַכֵּל הָיָה דְמִיּוֹן גְּדוֹל, כִּי אֵין כָּאֵין לֹא דְבִים וְלֹא יַעַר, כִּי הַכֵּל לְכָל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן כְּשִׁיתְגַּלְהַ בְּמַהֲרָה בְּיַמֵּינוּ מְשִׁיחַ צְדֻקְנוּ וַיִּגְלֶה אֶת גְּדֻלַּת הָאֱמֶת, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה י"א, ט): "כִּי מְלֹאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה'" וְגו', וְעַל-כֵּן יִקְרָא (שֵׁם ב, כ): "בֵּיּוֹם הַהוּא יִשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילֵי כֶסֶף וְאֶת אֱלִילֵי זָהָב" וְגו', וְכִמְאֹמֶר רַבֵּנוּ וְ"ל, שֶׁכֵּל אֶחָד יִשְׁלִיךְ אֶת כָּלֵי אֲמָנוֹתוֹ, הַשְּׁלַחְנֵי — שֶׁלַּחְנוּ וְכו', וְהַכֵּל יִמְשִׁיכוּ עֲצָמָם רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן לֹא־יִחַדְרֵנוּ וְהַעֲגַמְתֵנוּ נֶפֶשׁ, לֹא הָיָה הָאָדָם בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שֶׁכֵּל אֵלֹו הַצַּעַר וְהַעֲגַמְתֵנוּ נֶפֶשׁ הוּא רַק לְהַמְשִׁיכוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, טוֹב יוֹתֵר לְהַזְדַּרֵּז תַּכְף-וּמִידָה, וְלִכְרַח בְּכָל פַּעַם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִחַדְרֵנוּ עַד שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו מֵהַ שִׁיעֵבֵר, חֵס וְשֵׁלוֹם; וְעַל-כֵּן חֲמֻדַּת לְבָבֵי, בְּקֶשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ הַרְבֵּה שֶׁתִּמְכֹּר אֶת כָּל סְחוּרְתֵךְ בְּנִקְלָה, וְיִבֹאוּ אֶצְלֵךְ קוֹנִים לְקִנּוֹת סְחוּרְתֵךְ, וּפְעַם אַחַת אָמַר מוֹהֲרֵנִי וְ"ל לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבְּקֶשׁ אוֹתוֹ בְּשִׁבִיל פְּרֻנְסָה, שִׁיתְפַּלֵּל בְּעֵבֹר זֶה, וְדִיִּקָּא בְּעֵבֹר זֶה, כִּי זֶה כּוֹאֵב לְךָ, וְעַל-כֵּן כְּשִׁתְפַּלֵּל בְּעֵבֹר זֶה יִהְיֶה עִם אֱמֶת, וּמִסְתַּמָּא תִשְׁלַב (וְעֵסֶטוּ אַרְיִין פְּלֶאכְטִין) בְּתוֹךְ תְּפִלָּתֵךְ גַּם עַל רוּחַנִיּוֹת, נִמְצָא, שֶׁכֵּל הַבְּלוּל וְהַטְרֻדָה הַגְּשָׁמִית יִבִּיאוּ אוֹתֵךְ גַּם לְבַקֵּשׁ עַל רוּחַנִיּוֹת, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ שְׁזַכֵּינוּ לְהַתְנוּדַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, מִדְּבוּרִים אֱמֶתִיִּים כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְאֵל יִפְתָּךְ יִצְרָךְ שִׁישׁ אֵיזָה בֵּית מְנוּס מִבְּלַעְדָּיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַכֵּל דְמִיּוֹן וְהַבֵּל רוּחַ, כִּי מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַעֲגַמְתֵנוּ נֶפֶשׁ אֵין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת לְהַנְצִל, כִּי אִם כְּשִׁיזְכֶּה לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתְּרַגֵּל אֶת עֲצָמֵךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְכָל מֵהַ שִׁיתְגַּבְּרוּ הַיִּסּוּרִים וְהַעֲגַמְתֵנוּ נֶפֶשׁ, בְּרַח לְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת וְהַרְחָבוֹת, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ חֲפִץ חֶסֶד וְרוּצָה לְהִיטִיב.

ואודות שֶׁכָּתַבְתָּ שִׁישׁ לְךָ בְּבִלְבוּלִים מִבְּנֵי-אָדָם, צְרִיךְ שֶׁתְּדַע, שֶׁהַעֲקָר לְבָרַח מִחֲבוּרוֹת בְּנֵי-אָדָם הַמְדַּבְּרִים דְּבָרִים שֶׁל מֵהַ בְּכָךְ, כִּי אֵין קֶץ לְדַבְרֵי רוּחַ, וְגוֹרֵם מִחֲלָקַת וְלִיצְנוּת וּכְפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת,

אֲשֶׁר   א' תרמד   בְּנַחַל   שִׁיט

כִּי כָּל אֶחָד מִגְּלוּת הַמְּצָאָתוֹ אֵיךְ יִהְיֶה וּמַה יִּהְיֶה וּבְאֵיזָה אַפָּן תִּהְיֶה
הַמְּלַחְמָה, אֲבָל (תְּהִלִּים ב, ד): "יֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק ה' יִלְעַג לָמוֹ",
כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְעַקֵּר עֲסַקְנוּ מֵה שְׁתִּלּוּי בְּיַדֵּינוּ הוּא רַק תִּפְלֵה
וּבִקְשָׁה, בְּסוּד (תְּהִלִּים סח, לה) "תִּנּוּ עַז לְאַלְקִים", לְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו
יִתְבַּרֵךְ, שְׂיִמְתְּקוּ כָּל הַדֵּינִים מִכָּל יִשְׂרָאֵל, וְכָל אוֹיְבֵינוּ יִפְלוּ וְיִשׁוּבוּ
אַחֲרָי, וְתִהְיֶה לָהֶם מִפְּלֵה גְדוֹלָה, וְיִהְרְגוּ אִישׁ בְּאַחֲיוֹ, וְחָרַב לֹא
תֵעָבֵר בְּאַרְצֵנוּ, וְנִזְכֶּה לְהִתְגַּלּוֹת מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְיִמְלֹךְ עָלֵינוּ הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, וְהַכֹּל יִפְּרֹו אוֹתוֹ.

וְאוֹדוֹת הַסְּפָרִים שֶׁשָּׁלַחְתִּי לָךְ, בְּנִנְתִּי הִיְתָה שְׁתִּרְאָה לְהַפִּיֵּץ
שֵׁם בְּמַחְנֶךָ, כִּי עָלֵינוּ נִפְלָה חוֹבַת הַיּוֹם, וְאַנּוּ צְרִיכִים לְהַפִּיץ
בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעְתּוֹ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר
כָּל הַגְּאֻלָּה תִּלּוּיָהּ בְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

וְאוֹדוֹת שֶׁכְּתַבְתָּ שִׁישׁ לָךְ בְּלְבוּלִים, שְׁאַתָּה צְרִיף לְחַזֵּר בְּכָל
פַּעַם תְּבוֹת הַתִּפְלָה, כִּי נִדְמָה לָךְ שֶׁלֹּא אִמְרַתְּם יָפָה, כָּל זֶה הוּא
בְּכָלל חֲמֵרוֹת יִתְרוֹת וּמְרָה שְׁחוּרָה, אֲשֶׁר הוֹרֵג אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
הַעֲקֵר לוֹמֵר אֶת תְּבוֹת הַתִּפְלָה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשִּׁיטוֹת כְּתִינּוֹק קָטָן —
בֵּין בְּדַבְּקוֹת וּבֵין שֶׁלֹּא בְּדַבְּקוֹת (עֵינִי לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן צ"ט),
וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ הַטּוֹב יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ וְיֵאִיר לָנוּ תָּמִיד.

א' תרמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קַדְשׁ לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ
מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ הָאָרוּךְ.

שכ   אָשֶׁר   א' תרמה   בַּנְּחָל

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל אֵף אֶחָד בְּעוּלָם, מַה יֵּשׁ לָךְ עִם אַחֲרִים? !
כְּבָר אָמַר הַתָּם הַקְּדוֹשׁ (עֵין סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ט'): זֶה מַעֲשֵׂה שְׁלוֹ
וְזֶה מַעֲשֵׂה שְׁלִי, וְעַל-כֵּן מַה יֵּשׁ לָךְ עִם אַחֲרִים? ! אַתָּה רָאָה לְחִזּוֹק
אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִמְשִׁיךְ עֲצָמָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
כְּפִי בְּחִינַתְךָ וְכִפִּי מִדְּרַגְתְּךָ, וְכָל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שֵׁישׁ בָּךְ, תִּהְיֶה זִקְרָה
אֲצִלְּךָ מְאֹד, כִּי מָה אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאַחֲרִים. וְצָרִיכִים עַל זֶה
הַתְּחִיבוּת עֲצוּמָה לֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְאִם תִּלְךָ
בְּדַרְךָ זוֹ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְחִיּוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזִי תִצְלִיחַ וְתִתְחַיֶּה
חַיִּים נְעִימִים, חַיִּים עֲרֻבִים; כִּי עֲלֶיךָ לְדַעַת, שְׂאֵף אֶחָד לֹא חֵי אֶת
הַחַיִּים שְׁלָךְ, אַתָּה צָרִיךְ לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמָךְ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-
זֶה תִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ מְאֹד.

נָא וְנֹא הִרְגַל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאִין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל,
וְזוֹ מִתְּנָה מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנַתֵּן לָנוּ אֶת רַבְּנוּ וְ"ל, שְׁנַתֵּן לָנוּ
עֲצָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה כְּזוֹ, כִּי מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת,
וְאֵל מִי הֵינּוּ פּוֹנִים בְּעַת צָרָה? ! וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חִזּוֹק בְּזֶה, וְאִז תִּרְאֶה
נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תּש"ל.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתָה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ עִם הַכֶּסֶף לְפָדְיוֹן, יַעֲזוּר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ הַדֵּינִים מִמָּךְ עַל-יְדֵי פְּלֵא עָלְיוֹן.

אֲשֶׁר   א' תרמו   בְּנַחַל   שְׂכָא

עֲלִיךָ לְדַעַת, כִּי רַבְּנוּ ו"ל גְּלַה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קכח) עַל פְּסוּק: (דְּבָרֵי הַיָּמִים-ב יז, ו): "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שֶׁבְּדַרְכֵי ה' וְעִבְדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים לְהַגְבִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ, אֲדַרְבֵּה אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, כִּי אֵין זֶה חֲכָמָה וְחֲשִׁיבוֹת לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ וְלֶאֱחֹז אֶת עֲצָמוֹ לְהַכִּי גְרוּעַ, וְשִׁמְעֵתִי מֵר' לוי יִצְחָק (נֵרוֹ יֵאִיר) [ו"ל], שְׂאֵמֵר, שֶׁשָּׁמַע מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ פָּעַם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה לְפָרֵשׁ בְּאֶמְצַע לְמוֹד "לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן" שֶׁלְּמֹדוֹ בְּרַבִּים, "כִּי זוֹכֵר כָּל הַנְּשִׁפְחוֹת אֲתָה הוּא מַעוֹלָם", וּפָרְשׁוֹ, שֶׁזֶה סוֹכֵב עַל הַמַּצּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, עַל הַתּוֹרָה וְתַפְלָה שֶׁאָדָם עֹשֶׂה בְּהַעֲלֵם וְהַסְתֵּר, וְאֵף אֶחָד לֹא יָדַע מִזֶּה, כִּדִּי שְׁלֹא יָבוֹא לִידֵי גְאוּת, וְאָדָם בְּעֲצָמוֹ כִּבְרָ שְׂכַח מִזֶּה, הֵינּוּ לֹא רַק שְׂבִיגֵי-אָדָם לֹא רָאוּ אוֹתוֹ לְלַמֵּד וְלְהַתְפַּלֵּל וּלְקַיֵּם אֶת הַמַּצּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲלֵא אֶפְלוּ הוּא בְּעֲצָמוֹ כִּבְרָ שְׂכַח מֵהַ שְׂהוּא עֹשֶׂה, אֲזִי בָּא עֲכָשׁוּ בְיוֹם הַדִּין, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זוֹכֵר כָּל הַנְּשִׁפְחוֹת שֶׁעֹשֶׂה מַעוֹלָם, וְזֶה מְכַרֵּעַ אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, אֵף אִם נִגְזַר עָלָיו אִיזוֹ גְזֵרָה רָעָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן אֶסוּר לָךְ לְהַשְׁבֵּר מְשׁוּם דְּבָר שֶׁבַּעוֹלָם, אֲדַרְבֵּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זוֹכֵר כָּל הַנְּשִׁפְחוֹת שֶׁעֲשִׂיתָ דְּבָרִים טוֹבִים מַעוֹלָם, כִּי אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ אֵין שׁוּם שׁוֹחַד וְאֵין שׁוּם עֲרֻמוּמִיּוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק, וְעַל-כֵּן מָה עֲלִיךָ לְהַתְּבַלְּבֵל מֵאַחֲרִים, רֹאה לְחֻזַק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְאֲזוֹ תִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרמו.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה אֶל מַעֲלַת יְדִידֵי הַיָּקָר ... נֵרוֹ יֵאִיר.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֻזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד מִתְדַשׁ, וְהַעֲקֵר לְהִיּוֹת סוֹר מֵרַע בְּכָל נִקְדָּה וּנְקֵדָה — הֵן בְּעֵינַיִם וְהֵן בְּאֲזְנוֹתַי וְהֵן בְּחֻטְמִי וְהֵן

שכב   אָשֶׁר   א' תרמו   בַּנְחָל

בְּפֶה, כִּי כָל אֱלוֹ הַנְּקֻדּוֹת תִּצְטָרֶפְנָה לְחֻשְׁבוֹן גְּדוֹל, כִּי עַל כָּל דְּבוּר
 בְּטֵל פְּחוֹת יִהְיֶה לוֹ לְקַרְן נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד, וְכֵן עַל-יְדֵי כָּל פֶּעַם
 וְקַפִּידוֹת אַחַת פְּחוֹת, יִהְיֶה לוֹ לְרוּחַ נִפְלְאָה, וְכֵן בְּכָל דְּבַר, וְצָרִיף
 לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְשִׁתְּק לְגַמְרִי, כִּי כֵן מוּבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל, אֲשֶׁר
 תִּנְאֵי הָרֵאשׁוֹן לְהַשְׁגַּת הַחֻכְמָה הוּא שְׁמִירַת הַדְּבוּר, וְכֵן הוּא בְּדַבְרֵי
 רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט): עַל-יְדֵי שְׁמִירַת הַדְּבוּר,
 שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּגָדִים לְבָנִים, שֶׁיִּהְיֶה הַדְּבוּר שְׁלֵם וְנָקִי, אֲזַי אִיר מַחוּ
 וְדַעְתּוֹ מְאֹד בְּהֶאֱרַת הַדַּעַת נִפְלְאָה מְאֹד, וּלְהַפְּךָ, חֵס וְשְׁלוֹם,
 כְּשֶׁמִּפְקִיר פִּיּוֹ, אֲזַי מַחוּ מִבְּלָבָל מְאֹד, וּבְגָדָיו — הֵינּוּ הַדְּבוּר,
 מְלֵאִים כְּתָמִים, שֶׁמִּפְרִיד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשְׁכִינְתִּיהָ כַּמוּבָא שָׁם;
 כִּי בְּאַמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה
 שְׁכִינְתּוֹ עַלִּינוּ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִמְצָא, שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא חֶלֶק
 אֱלוֹק מִמַּעַל, נִצּוּץ הַשְּׁכִינָה, וְכָל עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם —
 לְקִשֵׁר עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶה בְּעֲצָמוֹ בְּחִינַת יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא
 וְשְׁכִינְתִּיהָ. וְהִנֵּה עֵקֶר הַתְּקַשְׁרוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ הוּא רַק עַל-יְדֵי הַדְּבוּר,
 כִּי הַדְּבוּר הוּא הַמְקַשֵּׁר בֵּין הָאָדָם לְמָקוֹם, וְכֵן בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ
 כִּידוּעַ, נִמְצָא כְּשֶׁנוֹטֵר אֶת הַדְּבוּר, אֲזַי זוֹכֶה לְהַתְּעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר,
 וְאִם, חֵס וְשְׁלוֹם, לְהַפְּךָ — מִפְּקִיר פִּיּוֹ, אֲזַי רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מַחוּ
 מִבְּלָבָל, וְהַדְּמִים מִתִּיזִים לְמַחַ, וְזֶה בְּחִינַת חֲלֵי נוֹפֵל בְּרוּחָנִיּוֹת
 וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי גַם בְּרוּחָנִיּוֹת יֵשׁ חֲלֵי זֶה, הֵינּוּ שְׁנוּפֵל בְּכָל פֶּעַם
 מִמַּעַלְתּוֹ וּמִדְּרָגָתוֹ כִּידוּעַ.

כִּי הָעֵקֶר הוּא הַדְּבוּר, לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבוּר, וּלְהַרְגִיל
 עֲצָמוֹ לְבָלִי לְהַתְּחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם בְּרִיָּה, וְגַם לְקַצֵּר מְאֹד, כִּי הִפָּה
 הוּא עֵקֶר הָאָדָם וְאִם הָיָה זוֹכֶה לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבוּר, הָיָה מְאִיר עַלִּיו
 אוֹר נוֹרָא כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְצִיר (כַּמוּבָא בְּאַגְרַת הַגָּר"א בְּשֵׁם מְדַרְשׁ,
 עִין שָׁם). וְכֵן אֵיתָא בְּדַבְרֵי גוּרֵי הָאֲרִיז"ל: אִם הָיָה אָדָם שׁוֹמֵר פִּיּוֹ
 אַרְבָּעִים יוֹם, הָיָה זוֹכֶה לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ, וְגַם הָיָה נִצּוּל מִכָּל דְּבַר רַע
 הַמְתַּרְגֵּשׁ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מִשְׁלֵי כ"א, כ"ג): "שׁוֹמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 שׁוֹמֵר מִצְּרוֹת נִפְשׁוֹ". וְצָרִיף לְחַקֵּק מְאֹד מְאֹד בְּלָבוֹ וּבְדַעְתּוֹ, לִידַע
 הֵיטֵב הֵיטֵב, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין,

אֲשֶׁר   א' תרמו   בַּנְחָל   שכג

ואין שום מציאות בלעדי השם יתברך, דומם, צומח, חי, מדבר — הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכל מה שענין רואות, תדע שהכל אלקות בהתלבשות זה הדבר, וכן כל האכילה ושתיה, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך בהתלבשות זה הדבר, וכן האויר שאתה נושם, הכל לכל עצם עצמיות חיות אלקות יתברך, ותדע שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, והכל משגח בהשגחה פרטי פרטית, אפלו הדבר הכי גשמי, שנדמה לכאורה לטבע, תדע ותאמין, כי גם זה השגחה נפלאה ונוראה מאד, משגח בהשגחה פרטי פרטית, כל דבר גשמי היכן שצריך להיות מנח, מפל שפן כל צומח, ומפל שפן וכל שפן כל חי היכן שצריך ללכת ומה מאכלו, ועל אחת כמה וכמה מפל שפן וקל וחומר האדם, הכל משגח ממנו יתברך, ומפל שפן אלפי קל וחומר ישראל בני הקדוש-ברוך-הוא משגחים על כל תנועה ותנועה, ואלפי אלפים קל וחומר הצדיק ועובר השם יתברך, איך השם יתברך כבכול בעצמו משגיח עליו בפרטי פרטיות על כל תנועה ותנועה, כי כשהאדם עוסק בתפלה והתבודדות, ממשיך על עצמו אור השגחתו יתברך בפרטי פרטיות.

ועל-כן למה לך לדאג על פרנסתך, השם יתברך יזמין לך כל מה שתצטרך, ואל תעשה שום השתדלות, רק תברח אליו יתברך, ותכניע עצמך לגמרי אליו יתברך, ותבטל עצמך לגמרי, ואז יאיר עליך אור השגחתו. אני יודע שדבר קשה מאד לא לדבר, כי האדם מרגל בזה מקטנותו, וזה דבר קשה מאד להרגיל עצמו לבלי לדבר שום דבור, ולולא דמיסתפינא הייתי אומר שזה טעם אחד מרבוי הטעמים שיש בזה שרבנו ז"ל לא רצה שיהיו אנשי שלומנו מלמדים (עין תי"מותר"ן, סימנים תסה, תקצה), כי המלמד צריך לדבר הרבה מאד כידוע (ואני בעוונותי הרבים, שאני עוסק במלמדותי, רואה זאת בעצמי, השם יתברך ירחם ואזכה לצאת מזה). ואם אדם מרגיל עצמו בשמירת הדבור, אז הוא גר בעולם החרות.

וכן הוא במדת הפעס, וכן הוא באזנים לבלי לשמע שום

שכד   אֲשֶׁר   א' תרמו   בַּנְחָל

דְּבָרִים בְּטוֹלִים, וְלַעֲוֹלָם תִּרְחִיק עֲצָמְךָ מֵאֲסוּפוֹת בְּנֵי-אָדָם, וְתִדַּע וְתִאָּמֵן כִּי מֵה שְׂאֵתָה צְרִיף לְדַעַת יָבוֹאוּ וַיִּסְפְּרוּ לָךְ בְּבִיתְךָ. וּמִכָּל שָׁפֵן הָרֵאִיָּה לְבָלִי לְהִסְתַּכֵּל חוּץ מֵאַרְבַּע אַמּוֹתָיו בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִז תַּחֲיֶה חַיִּים נְצַחִיִּים (כַּמּוּבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כא), עַל-יַדֵי קִדְשַׁת הַשְּׂבָעָה גְרוֹת הָאֱלוֹי יִזְכֶּה לְמַח נְקִי וְיִזְכֶּה לְדַעַת הַשְּׂלֵמָה, וְאִז יַחֲיֶה חַיִּים נְצַחִיִּים, וְזוֹ כָּל עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַמְשִׁיף הַשְּׂגָחַתּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּזֶה הָעוֹלָם, שְׁנֵה זוֹכִים עַל-יַדֵי רַבּוּי תִּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְשִׁפּוֹף נִפְשָׁךְ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו כָּל מַה שְּׂעוּבֵר עָלֶיךָ, וְתִקְשֹׁר אוֹתוֹ אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שְּׂרַק תִּרְאֶה וְתִשְׁמַע תִּקְשֹׁר אֶל הַתּוֹרָה, וְתִמְצָא רְמִזִּים וְהַתְּעוּרוֹת נִפְלְאָה מְאֹד הַמְקַרְבִּים אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מֵאִין סוּף עַד אִין תְּכֻלִּית, לְשַׁלַּח רְמִזִּים לְאָדָם לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו, וְקוֹרָא אוֹתוֹ מִכָּל דְּבָר שְׂבָעוֹלָם.

אָחִי, אָחִי! חֲזַק וְאַמֵּן מְאֹד, וְאַף שְׂנַפְלֵת כְּמוֹ שְׂנַפְלֵת, וְאַתָּה מְלַכְלֵךְ בַּחֲטָאִים וְעוֹנוֹנוֹת, וְאַפְלוּ עַדִּין עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שְּׂעוּבֵר, חֲזַק, חֲזַק מְאֹד לְבָלִי לְפַל בְּדַעְתְּךָ מְשׁוּם דְּבָר שְׂבָעוֹלָם, וְאַחֲזוּ עֲצָמְךָ בְּצַדִּיק הָאֱמֶת, צַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, אֲשֶׁר יָכוֹל לַעֲלוֹת הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מַעֲלָה אֶת כָּל הַפְּגוּמִים וְהַנְּפוּלִים לַעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וּמְהִפֵּף כָּל יְרִידוֹתָיו לַעֲלִיּוֹת גְּדוּלוֹת, וּבִפְרָט אִם תִּזְכֶּה לְנִסְעַ לְאוּמָן לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ הַבְּטָחָה חֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי שְׂיֵאמֵר שֵׁם הָעֶשְׂרָה מְזֻמּוֹרִים, אֲפֹלוּ אִם עֲצָמוֹ פִּשְׁעָיו, יוֹצִיאוּ מֵהַשְּׂאוּל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתָיו, "בֵּי דֵי פְּאוֹת וְעַל אֵיךְ אֵיֵהֶם אַרוּיס צִיֵּהֶעֶן"^ב, וְהִנֵּה זֶה כְּמָה שְׁנִים, אֲשֶׁר זָכִינוּ אֲשֶׁר נִפְתַּח הַפֶּתַח לְנִסְעַ אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אוּמָן אַחַר נְסִים גְּדוּלִים, וּבְכָל שְׁנָה אֲנָשִׁי שְׁלוּמְנוּ נוֹסְעִים שָׁם, וְגַם אֲנִי זָכִיתִי כְּבָר לְהִיּוֹת שָׁם שְׁתֵּי פְּעָמִים, פְּעַם אַחַת בְּשָׁנַת תַּשְׁכ"ו וּפְעַם אַחַת בְּשָׁנַת תַּשְׁכ"ט, וּמִי יִתֵּן שְׂיִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְנִסְעַ בְּזוֹ הַשְּׁנָה עוֹד פְּעַם, עִם כָּל מְשַׁפְּחָתִי, וְהַכֹּל בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהוּא כָּל יָכוֹל.

ב) בַּהֲפָאוֹת אוּצִיא אוֹתוֹ.

אָשֶׁר   א' תרמז   בַּנְחָל   שְׂכָה

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּשְׁקַד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ יֵאִיר עֲלֶיךָ
אוֹר רַבְּנוּ ז"ל הַגְּנוּז בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, וְתִמְצָא כָּל עֲנִינֶיךָ
בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר. וְכִבֵּר דְּבַרְנוּ פַּעַם אֲשֶׁר בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מְזַכֵּיר
מִמַּעַלְת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל הַטְּמָאוֹת,
הַעֵקֶר סוֹכֵב עַל הַלְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, שֶׁמְעוֹרֵר מְאֹד מְאֹד וּפּוֹתֵחַ גִּידֵי
קִשְׁיוֹת לְבָנוּ. וְתַעֲשֶׂה מִהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת וְשִׁיחוֹת בִּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ;
אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֻלְקָנוּ וּמָה נַעֲמִים גּוֹרְלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תרמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... נִרְוֵ
יֵאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר, רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א',
סִימָן קנ"ד): יֵשׁ יְרֵאוֹת נְפוּלוֹת וְכָל הַיִּסּוּרִים וְהַדִּינִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם כָּלֵם
הֵם מִהֵרָאוֹת הַנְּפוּלוֹת שֶׁנִּפְלוּ אֶל תּוֹךְ זֶה הַדְּבָר שֶׁמִּתְפַּחַד מֵהֵם,
וַיֵּשׁ לוֹ יִסּוּרִים מִמֶּנּוּ, וּבְאֵמַת הַכָּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ
מִלְּבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּדִבְרֵים הָאֵלּוּ שֶׁמְצַעְרִים אוֹתוֹ וּמִיְרָאִים וּמִפְחִידִים
אוֹתוֹ, וְאִם הָאָדָם יֵשׁ לוֹ שְׂכָל וּכְאִי וְשׁוֹפֵט וְדָן עֲצָמוֹ אֶל כָּל דְּבָר
וְדָבָר שֶׁעוֹשֶׂה טָרָם שֶׁיְדוּנוּ אוֹתוֹ לְמַעַלָּה, עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצָמוֹ נִצְלָה
מִהַדִּין שֶׁלְּמַעַלָּה שֶׁלֹּא יִתְלַבֵּשׁ בְּדִין שֶׁל מִטָּה (עֵין דְּבָרִים רַבָּה ה, ה),
וְעַל-כֵּן אֵין לוֹ יְרֵאוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, כִּי בְּאֵמַת צְרִיכִים לְפַחַד רַק
מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא מִבְּשָׂר וְדָם, מָה הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת לְךָ, בֵּא
תְּבִין אֶת הָאֵמַת אֲפִלוּ שֶׁיִּהְרַג אוֹתְךָ הוֹרְגִים רַק פַּעַם אַחַת, וְלֹא שְׁתִּי
פַּעַמִּים, וְעַל-כֵּן מָה יֵשׁ לְךָ לְפַחַד, אָדָם צְרִיף לְהַתְּגַבֵּר מְאֹד מְאֹד

שכו   אָשֶׁר   א' תרמוז   בַּנְּחָל

לִירָא וְלִפְתּוֹד רַק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא מִשׁוּם בְּשֵׁר נָדָם, וְאִזּוּ
כְּשִׁיחָה חֲזָק בְּזָה, אִזּוּ יִתְבַטְּלוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים וְהַפְחָדִים יִתְרִים,
וְאֵל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שְׂצָרִיכִים הִרְבֵּה לְדַבֵּר
לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

מֵאַחַר שְׁאַנְחֵנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֶמֶת כְּזֶה, עָלִינוּ לְדַבֵּר עִם כָּל
אֶחָד דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְדְבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, וְלִשְׁמַח וְלִחְזֹק וְלַעֲוֹד
וְלִשְׁמַח אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי עָלִינוּ נִפְלָה חוֹבֵת הַיּוֹם; וְעַל-כֵּן
אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
לְחִזְקוֹ וְלֵאמְצוֹ, וְכֵן לְדַבֵּר עִם בְּנֵי בֵיתוֹ וְקֵרוֹבָיו, אֲחִיו וְגִיּוֹסֵיוֹ וְכוּ',
כִּי בְּזֶה שְׂמֵדְבָרִים עִם אֲחֵרִים גַּם הוּא יִתְחִזֵּק. וְכִמּוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ
ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קו): עֲצָה לְבּוֹא לְגַדְלוֹת הַמַּחֲזִין, הוּא
עַל-יְדֵי שְׂיִזְכִּיר לְאַחֵרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְעוֹרְרִים גַּם אֲצִלוֹ אֱלוֹ
הַדְּבוּרִים כְּשֶׁמְחִזְקִים אֶת אֲחֵרִים, אִזּוּ הוּא בְּעֲצָמוֹ מִתְחִזֵּק, וְכֵן אֵמֵר
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפד): כְּשִׁישׁ אֹרֹךְ נַעֲשֶׂה
אֹרֹךְ חוֹזֵר; וְזֶה שְׂאֵדָם מְדַבֵּר עִם חֵבְרוֹ בִּירְאֵת שְׂמִים נַעֲשֶׂה אֹרֹךְ
יִשְׂרָאֵל וְאֹרֹךְ חוֹזֵר, וְהֵהוּא מְקַבֵּל אֶת הַהִתְעוֹרְרוֹת בַּחֲזָרָה; וְעַל-כֵּן
רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֲחֵרִים בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וּבְכַפְרֵט עִם
אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים תְּדַבֵּר רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְּׂגָחַה פְּרִטִית, כִּי
אֵין זְמַן לְמַרְיבוֹת וּוְכוּחִים וְכוּ', וְכִי, וּמֵה שְׂמֵדְבָרִים עָלֵי זֶה מְכַרַח
לְהִיּוֹת וְכוּ', וְעַל-כֵּן לֹא כְּדַאי לְהִתְעַרֵּב בְּעִנְיָנִים אֱלוֹ, וְהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְכִמּוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ז"ל: יֵשׁ
עִנְיָן שֶׁנִּתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרמח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

אִךָ טוֹב וְחֹסֵד יִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִיד נַפְשֵׁי, הָאֲבֵרָה הַיָּקָר שְׂאֵר
בְּשָׂרֵי ... שְׂיַחֲיָה נֶצַח.

אֲחֵי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאַל
תִּירָא וְאַל תַּחַת, כִּי ה' עִמָּךְ, אֲתָךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ,
וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, דּוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר,
מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתַחֲיָה עֲצֻמָּה עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁשׁ
בָּךְ בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ וְ"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרָן" (חֲלֵק
א', סִימָן רפב), לְחַפֵּשׂ בְּעֲצֻמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת וְלַחֲזוּק עֲצֻמוֹ מְאֹד, כִּי זֶה
עֵקֶר הַחֲכָמָה, לְחֲזוּק עֲצֻמוֹ וְלִבְלִי לִפְלֵ, עַל-כֵּן ח'ז"ק' רֵאשֵׁי תְבוּת:
זֶה קָנָה ח'כְּמָה, שְׁנֵה הָעֵקֶר בְּזֵה הָעוֹלָם שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם מֵה שְׁעוֹבֵר, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת חֲזוּק מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה עַל שְׂזֻכָּה
שְׁלֵא עֲשֵׂנִי גוֹי, וּבְרָא אוֹתָנוּ בֵּין כָּלל יִשְׂרָאֵל, וְאָנוּ זוֹכִים לְחֲטוֹף בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם כְּמָה וְכְמָה מְצוּוֹת — צִיּוּת וְתַפְלִין וְכוּ' וְכוּ', וּבְכַרְט
עֲכָשׁוּ שְׂמֵתִקְרָבִים הַיָּמִים הַקְּדוּשִׁים, שְׂנִזְכָּה לְקִים בְּפִשִׁיטוֹת מְצוּוֹת
הַרְבֵּה מְאֹד וְכוּ', וְרַבֵּנוּ וְ"ל אָמַר פֵּעַם, לְמָה זָכָה לְמָה שְׂזֻכָּה? רַק
מִפְּנֵי שְׂחֲזוּק אֶת עֲצֻמוֹ עַר הָאֵט זִיךְ דָּעַר הָאֵלְטוֹן, וְהִזְהִיר רַבֵּנוּ וְ"ל
מְאֹד מְאֹד לִילֵךְ בְּדָרְךָ זוֹ, כִּי הוּא יְסוּד וּכְלָל גְּדוֹל, כָּל מִי שְׂרוּזָה
לְהִתְקַרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְבַל יֵאָבֵד עוֹלָמוֹ לְגַמְרִי, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי רַב
בְּנֵי-אָדָם שְׂרַחֲוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֵקֶר רַחוּקָם הוּא מְחַמַּת מְרָה
שְׂחוּרָה וְעֲצָבוֹת, מְחַמַּת שְׂנוּפְלִים בְּדַעְתָּם, מְחַמַּת שְׂרוּאִים בְּעֲצָמָם
גְּדַל קְלֻקּוֹלָם שְׂקֻלְקֻלוֹ מַעֲשִׂיָהֶם, כְּפִי מֵה שְׂיִוְדָעִים בְּעֲצָמָם אֶת נִגְעֵי
לְבָבָם וּמְכַאוּבֵיהֶם, וּמְחַמַּת זֶה הֵם נוּפְלִים בְּדַעְתָּם, וְרַבֵּן מִיָּאֲשִׁים
עֲצָמָן לְגַמְרִי, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי רַב בְּנֵי-אָדָם שְׂרַחֲוֹקִים מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ,
הָעֵקֶר — מְחַלִּישוֹת הַדַּעַת שְׂמִסְכָּב עֲלֵיהֶם הַבַּעַל-דְּבָר, כְּדִי לְהַפִּילָם
לְגַמְרִי, לְכֵן צָרִיךְ לְהִזְהֵר מְאֹד לִילֵךְ בְּדָרְךָ זוֹ, וְעֵקֶר הַהִתְחַזְקוֹת צָרִיךְ

בתפלה והתבודדות, שזה עולה על הכל, כי על-ידי תפלה והתבודדות, יכול להגיע להכל, ועל-ידי תפלה מאיר על עצמו אורו יתברך השופע בכל העולמות, ובפרט בזה העולם, כי סוף מעשה במחשבה תחלה ודו"ק. (ועין בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג), ועל-ידי תפלה יכול לפעל לעצמו נסים ונפלאות הרבה, כמו שאמרו חז"ל (מגלה כו.) על הפסוק (מלכים-ב ח, ד): "ספרה נא לי את כל הגדלות אשר עשה אלישע", ואלישע דעבד ברחמי הוא דעבד, וכן גלה לנו רבנו ז"ל פעם, שאליהו הנביא לא הגיע למדרגתו כי אם על-ידי תפלה והתבודדות שעסק תמיד, כי ענין זה הוא דרך ועצה נפלאה ונוראה מאד, לברח תמיד אל השם יתברך מכל מה שעובר עליו, ויפרש שיחתו פאשר ידבר איש עם רעהו, ודיקא על-ידי-זה יכול להתקשר, ולדבק עצמו אליו יתברך, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), כי הדבור נקרא צפרתא דקאי עד קרסולי במיא ורישה מטי לצית שמיא, עין שם; הינו אף שמנח עד קרסולי במיא הזדונים, אף על-ידי שמצפצף כצפור בתפלה והתבודדות, זוכה ורישה מטי לצית שמיא, והבן היטב; ובזה יש לפרש בפשיטות מדרש פליאה, אין בין צדיקים לרשעים אלא דבור פה בלבד, הינו אף שחס ושלום נפל כבר למקום שנפל, ונטבע במים הזדונים, רחמנא לצלן, בין הרשעים, אף-על-פי-כן על-ידי הדבור יכול לעלות ולקשר עצמו אל השם יתברך, כי הדבור יש לו כח גדול מאד, והולך תמיד עם האדם, כי הדבור נקרא מלכות, כמו שכתוב בתקוני זהר (דף יז.): מלכות פה, וזה בחינת שכינה, כי המלכות היא השכינה שהשרה השם יתברך שכינתו, הינו מלכותו עלינו ישראל, שנוכה להכירו, והשכינה שורה עם ישראל תמיד, בלי הפסק, כמו שכתוב (ויקרא טו, טז): "השוכן אתם בתוך טמאתם", ונקראת אם הבנים, כמו שהאם הולכת תמיד עם בניה אף במקומות המטנפים, ואינה שוכחת אותם, כן הדבור שהוא בחינת שכינה, הולך עם האדם תמיד, וזה "כי מדי דברי בו זכור אזורנו" (ירמיה לא, כ), הינו על-ידי הדבור יכול לזכר את עצמו תמיד בהשם יתברך (עין כל זה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עח); נמצא, שעל-ידי שמדבר

אֲשֶׁר   א' תרמח   בְּנַחֵל   שְׁכַט

דבורים קדושים — תורה ותפלה והתבודדות, זה בחינת התגלות השכינה, שמגלה שיש בורא כל עולמים, ומלא כל הארץ כבודו ותברך, ומאמין בהשגחה פרטית, כי מאחר שהוא מתפלל אליו ותברך, ועל-ידי-זה עושה יחוד בין קדשא בריך הוא ושכינתיה, כי על-ידי הדבור של תפלה, מקשר חלק אלוק ממעל שיש בו אל השם ותברך, והכל אחד ודו"ק. ומכל זה רואים חס ושלום, פגם הדבור, לשון הרע ורכילות וליצנות וכו', שפוגם מאד מאד ועוקר את האדם לגמרי משני העולמות. ועין בלקוטי-מוהר"ן, (חלק א', סימן לח), שעל-ידי פגם הדבור נעשה רוח סערה במחו, ולהפך על-ידי דבורי תורה ותפלה זוכה לבחינת תפלין, שהוא דבקות הבורא ותברך.

אחי היקר! חזק מאד בכל זה, אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה המחיה אותנו באמת, ומכניס בנו רוח חיים אמתית, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד שעשה עמנו, כי היא זכות גדולה והמתקת הדינים, כשאנו זוכים לדבר מרבנו ז"ל.

ולמען טובתך הנצחית תתמיד מאד בכל יום בלקוטי-מוהר"ן, ועל כל תורה תאמר התפלה מלקוטי-תפלות, וגם תעשה בעצמך תפלה חדשה, הן בהתבודדות לפרש שיחתך על זאת התורה שלמדת, והן תכתב לעצמך תפלה על כל תורה, באפן שתהיה רגיל לומר את זה גם בפעם אחרת, ועל-ידי-זה תרגיל עצמך שלא יהיה לך זמן פנוי, או תלמד השעורים קבועים שתקבע לך — מעט גמרא, מעט שלחן ערוך, מעט משניות ומעט חמש עם רש"י וכו', או תעסק בתפלות הקבועות — שחרית, מנחה, מעריב, חצות והתבודדות, או תכתב תפלות. ואם היית יודע מעלת תפלתך למעלה, איך כל דבור ודבור היוצא מפיך, עושה רשם למעלה, ואלופו של עולם עומד על ידך ושומע כל דבור ואנחה וצעקה ושועה, היית מחזק עצמך בזה בקביעות כל היום. וגם אל תפל בדעתך מה שאתה צריך לעסק באיזה עסק בפרנסתך, כי יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עון, כמו שאמרו

של אשר א' תרמט בנחל

חכמינו ו"ל (אבות ב, ב).

והעקר תרגיל עצמך לבל תפנה את מחשבתך לחוץ, כי העקר האדם הוא המחשבה, במקום שחושב האדם, שם כל האדם (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא), והמחשבות טובות הן היצר טוב, והמחשבות הרעות הן היצר הרע (שם, סימן מט), וצריכים להזהר מאד לבלי להחמיץ את המוח בהרהורים רעים, חס ושלום (שם, סימן ה), וכל זה זוכים על-ידי שמחה, שהיא עולם החרות, ועל-ידי שמחה יכול להנהיג את המוח פראונו, אמן בן יהי רצון.

הדורש שלומך באהבה רבה...

א' תרמט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויצא ה'תשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הבחור היקר לי מאד, שותה ממך הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך בצרוף מכתב של כל החברים בישיבה, ואני מאד מאד שמח שנתעורר שם בישיבה אורו של רבנו ו"ל להאיר, אך זאת אני מבקש את כלכם, תשתדלו מאד לברח ממחלקת, אל תעשו דברים חריגים, ועל-ידי-זה תהיה לכם מחלקת מראש הישיבה והמשגיח, כי לא פדאי בכלל להפגס במחלקת, כי כך אמר מוהרנ"ת ו"ל בעת המחלקת הגדולה עליו: "די אלע וואס האבן גירעד האבן זיך נישט דער האלטן", כאומר שכל אלו שדברו והתנפחו והתחצפו, לבסוף גם הם נפלו ולא החזיקו מעמד, כי ענין רבנו ו"ל צריכים לשתק ולא להשיב שום דבר, לא צריכים להיות תמיד צודק וכו', פדאי להיות ותרון, ועל-ידי-זה מצליחים מאד בהתקרבות אל רבנו ו"ל.

אתה צריך לעזור את החברים, שעקר ההתקרבות אל רבנו ו"ל

אֲשֶׁר   א' תרמט   בַּנְחַל   שְׁלֵא

היא "בד בבר יהיה קדש" לברח למקום פנוי אשר אין שם בני-אדם, ולדבר ולשוח אליו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה, וככל שהוא תמים יותר, הוא מצליח יותר, כי באמת על-ידי מדת התמימות יכולים לעבר את זה העולם בתמימות ובפשיטות כל ימי חייו, כמו שאמר רבנו ז"ל, והפליג במעלת עבודת הפראסטיק, זה שהולך בתמימות ובפשיטות, ומדבר עמו ותברך כמו אדם פשוט, וזה עקר הטהרות, לא לחקר שום חקירות, רק למצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל הנהגותיו. והחכמה של האדם מפילה אותו לנוקבא דתהומא רבא, עד שלבו נעשה סתחרר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יב); ובאמת שמעתי מכמה מאנשי שלומנו שהיו גרים באומן, שראו שכל אלו שהיו תמימים ביותר, והיו באים אל ציון רבנו ז"ל, ושפכו את לבם בכל יום פמים בבכיות עצומות, ולא התבלבלו מאף אחד, הם זכו והצליחו להגיע לעבודות קדושות, למדרגות עליונות, החן שהיה נמשך עליהם, זה אין לתאר ולשער כלל, הלמודים שלמדו "עין יעקב", משניות, שלחן ערוך, תהלים ו"לקוטי-תפלות", היה בתמימות כזו, שמי שרק ישב על ידם נתעורר גם-כן, וכל זה זכו על-ידי תמימות ופשיטות, שלא היו מערבים בשום מחלקת, וזה יסוד גדול לבני הנעורים לברח ממחלקת, פי כבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עה): פי כל המחלקת באה מהדמים שלא עבד בהם את הקדוש-ברוך-הוא; פי בדרך כלל בני הנעורים בוערים מאד מאד וכו' וכו', ורוצים לנקם וכו' וכו', וזה בא מהדמים שלא עבדו את הקדוש-ברוך-הוא; פי צריכים כל-כף לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתורה ותפלה עד שלא יהיה לה פח לענות למחרפיה ולמבזיה דבר. וזה יסוד גדול, וכל מי שהולך בדרך זו — יצליח וירכז.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ראה להראות את המכתב הזה לכל החברים, כי הדבורים האלו נכתבו לכלכם, פי באמת מה שאנחנו מדברים מענין רבנו ז"ל, זה כלליות גדולה מאד, וטוב אם אתם יכולים לגנב פעם בליל רביעי

שֵׁלֵב אֲשֶׁר א' תֵּרֵנ בְּנַחֵל

לְבוֹא אֶל הַשְּׁעוֹר שְׁאֲנִי לוֹמֵד בְּרַבִּים, וּתְחִי אֶת עֲצַמְכֶם, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, הַדְּבוּרִים שְׁשֵׁם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפִינוּ הֵם מִתְּנֵת חֲנֻם.

הַנִּ"ל...

א' תֵּרֵנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגְן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרְךְ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסֵת סְפָרֵי רַבְּנוּ וַיִּלְל לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי, וּתְשׁוּאַת חֵן לְךָ עַל זֶה, וַאֲיִן לְשַׁעַר וּלְסִפְרֵי גִדְל הַזְּכוּת שֵׁשׁ לְךָ. וּכְבָר יְדוּעַ לָנוּ שְׁמוֹהֵרֵנ"ת וַיִּלְל אָמֵר, שְׁבַעֲוֹלָם הִבָּא יְדַבְּרוּ הַרְבֵּה מֵעֵסֶק הַהַדְפָּסָה, שְׁזָכִינוּ לְמָסֵר נִפְשָׁנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם וּלְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְּנוּ וַיִּלְל.

חֲמֻדַת לְבָבִי! תִּאֲמִין לִי שֶׁהִיא לָנוּ זְכוּת גְּדוּלָה שִׁיְהִיָּה עֵסֶקְנוּ בְּעֵסֶקֵי רַבְּנוּ וַיִּלְל, כִּי עוֹד מְעַט בְּקָרוֹב מִמֶּשׁ נַחֲזֵר אֶל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּכְפִי מְסִירוֹת נִפְשָׁנוּ וַיִּגְיָעַתְנוּ וַיִּטְרַחַתְנוּ שֶׁהִיָּתָה לָנוּ בְּעֵסֶק רַבְּנוּ וַיִּלְל, כְּמוֹ-כֵן נִזְכָּה שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ אִיזוֹ שְׁיָכוּת שֵׁם בְּהִיכָל רַבְּנוּ וַיִּלְל; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתְּוֹדֵעַ בְּזֶה הַצֵּל הָעוֹבֵר מִרַבְּנוּ וַיִּלְל, וְאָנוּ זוֹכִים לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ וַיִּלְל בְּכָל יוֹם, זֶה חֲלָקְנוּ, זֶה תְּכַלִּיתְנוּ, זֶה יְרוּשָׁתְנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת אֶצֶל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ עֲבוֹדַת הַהַפְּצָה אֶחָד מֵהַעֲקָרִים, וּבְפִרְטוּת בַּחוּרֵי חֲמֻד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ צְרִיכִים לְעֵסֶק בְּעֵסֶק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא זֶה בְּמְסִירוֹת נִפְשׁ מִמֶּשׁ, לְפָרְסֵם וּלְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ וַיִּלְל בֵּין חֲבָרֵיהֶם, כִּי הִגִּיעָה הָעֵת, שְׁאוּרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ וַיִּלְל מְכָרָח לְהַתְּגַלּוֹת בְּעוֹלָם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֵׁשׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה. וְצָרִיכִים לְחַקֵּק בְּדַעַתְנוּ, כִּי עֵסֶק רַבְּנוּ וַיִּלְל אֵינוּ מְצַמְצָם בְּאִישׁ אֶחָד אוֹ בְּמִקּוֹם אֶחָד וְכוּ', כִּי הַחֹב מִנָּח עַל כָּל אֲנָשֵׁי

אֲשֶׁר   א' תרנ   בְּנַחֵל   שֶׁלֵג

שְׁלוּמֵינוּ בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק נִמְצָא אֶחָד, שְׁיַעֲזוּר לְהִדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ
ז"ל, וְלְהַפְיֵץ אוֹתָם בְּעוֹלָם.

אהובי, אחי! אודות ענייניך שכתבת... דע לך, כי רבנו ז"ל אמר
(שיחות-הר"ן, סימן נג): מי שיש לו אמונה — חזיו חיים, ועל-כן מי
האיש החפץ בחיים, ורוצה לחיות חזיו בטוב ובנעימים, עליו
להכניס עצמו במדת האמונה הקדושה, ויסלק דעתו וחקמתו
הפגומה לגמרי, וידע שאינו יודע כלל, ויחקק בדעתו, כי אין שום
מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל מה שלמראת עיניו —
דומם, צומח, חי, מדבר, הם אלקות ממש בהתלבשות הזו, ואין
אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין
ז:), ואפלו ריש גרגיתא מן שמאי מנו ליה (ברכות נח.), ואין אדם
נוגע במה שמוכן לחברו (יומא לח.), כי בכל אחד מישראל יש נקדה
מה שאין בחברו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד), וההכרח לכל אחד
מישראל להוציא מהפח אל הפעל נקדתו הטובה, ועל-כן אין לקנא
בשום בריה, כי מה שחברי צריך לעשות, לעולם לא אוכל לעשותו,
כי דבר זה מיעד רק לחברי, וכן להפוך — מה שמיעד לי לעשות,
לא יוכל חברי לעשות בשום אפן שבעולם. וכבר אמרו חז"ל (אבות
ה): "אל תתאוה לשלחנם של שרים, כי שלחנך גדול משלחנם", כי
לפי בחינתך ומה שאתה צריך לעשות בזה העולם, דבר זה גדול
משלחנם של כל השרים, שהם הצדיקים, וזה סובב והולך אפלו על
הפחות שבפחותים, כי שום בר ישראל לא נברא בחנם, וכל
העולמות וכו' תלויים בו דיקא, ועל-כן העקר לא להיות בטלן,
עשית עד עכשו מה שעשית, קום ברח לך ברגע זה למקום מיוחד
שאיין שם בני-אדם, ותתחיל לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל
בה, ותספר לפניו יתברך את כל לבך וכל מה שעבר ועובר עליך,
ומי גרם לך הכל, תשיח ותספר ותגלה אליו יתברך בתמימות
ובפשיטות גמורה באשר ידבר איש עם רעהו ממש, ואף שבתחלה
ידמה לך שאין מי ששומע לך, צריך שתדע, כי הוא רק מצד הדמיון
שברך כי מפל דבור שאדם מדבר אליו יתברך, נעשים כלים והיכלות
לקבל ערכות נעימות זיו שכינת עזו יתברך, וכפי שפתמיד בדבר

שֵׁלַד   אֲשֶׁר   א' תרנ   בְּנַחֵל

זֶה, אֵף שֶׁבֶּא לָךְ בְּכַבְדוֹת גְּדוֹלָה, כְּמוֹ-כֵן תִּזְכֶּה סוּף כָּל סוּף שִׁיבְנָה
 בְּנֵן הַקְדוּשָׁה שְׁאֵתָה צְרִיף לְהַכְנִס בּוֹ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 ב'), וּמַחְמַת שְׁדָבָר זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּקַבְיָעוֹת, וּכְשֶׁחֻזְרִים
 מִהֶתְבוֹדְדוֹת צְרִיכִים תִּכְף-וּמִיד לְלַמַּד אֵיזָה לְמוֹד שֶׁלֹּא יִתְגַבְּרוּ
 הַבְּלוּלִים עָלָיו, וְזֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אוֹ עַל-יְדֵי לְמוֹד
 הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּהִתְחַדְּשׁוֹת (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סה,
 וּבְלְקוּטִי-הֵלְכוֹת בְּכָל הֵהֻלְכוֹת עַל-פִּי תוֹרָה זו), וּמַחְמַת שְׁאֵתָה כּוֹתֵב
 שְׁעוֹבֵרֵת עָלֶיךָ מְרִירוֹת דְּמִרִירוֹת כְּזוֹ, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְצַמְצֵם
 עֲצָמְךָ כָּלֵל אֶל שׁוּם לְמוֹד שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַבֵּר עָלֶיךָ יִצְרָף
 בִּירוֹת, עַד שֶׁכִּמְעַט אֵתָה מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִדּוּעַ לֹא
 תִּרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לֹאמַר בְּתַמִּימוֹת בְּפִשִּׁיטוֹת גְּמוּרָה פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת
 וְדַפִּים גְּמָרָא וְסִימָנִים שֶׁלְחֵן עֲרוּף וְדַפִּים זֶהר הַקְדוּשׁ, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה
 בְּעֵלְמָא מְסַגְּלַת מְאֹד מְאֹד וּמְצַלַת מְכַל מִינֵי פְּגָעִים רְעִים, כִּי הַתּוֹרָה
 הִיא אוֹר, וְהַמְּאוֹר שְׁבָה יִחְזִירוֹ לְמוֹטָב (עֵין בְּפִתְחַתָּא לְאִיכָה רַבְתִּי),
 וְיִשְׁבֵּר אֶת הָרוּחַ שְׁטוֹת וְשִׁגְעוֹן הַנְּכַנְס בָּךְ (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
 סִימָן א'), וּכְשֶׁתִּרְגֵּל עֲצָמְךָ בְּזֶה לְהִתְחַיֵּל מִהִתְחַלַּת הָאֲרַח חַיִּים,
 וְלֹאמַר בְּכָל יוֹם כְּמָה שְׁתוּכַל 'מַחְבֵּר' רַמ"א, וְכֵן לְהִתְחַיֵּל מִמְּסַכַּת
 בְּרַכוֹת, וְלֹאמַר דַּפִּים גְּמָרָא וּפְרָקִים מְשֻׁנּוֹת (בְּלִי רַש"י וְתוֹסְפוֹת),
 אֲזוּ בְּרַכוֹת הַזְּמַן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְסִימָם תִּרְגֵּשׁ טַעַם אַחַר בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה,
 וְתִרְצֶה לְלַמַּד יוֹמָם וְלַיְלָה, וְאֲזוּ יִפְתַּח מַחְדָּ וְדַעְתָּךְ לְהַבִּין, בְּעֲזֵרַת
 הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַכֹּל, וְדָבָר זֶה אֵין אֵתָה צְרִיף לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם וְכוּ',
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ לִיצְנוּת מִמֶּךָ, וּבְכַרְט כִּי מַה לָּךְ עִם אַחֲרִים, אֵתָה
 תִּסְתַּכַּל עַל עֲצָמְךָ וְאֵתָה צְרִיף לְהַצִּיל אֶת עֲצָמְךָ, כִּי עוֹד מְעַט יָבוֹא
 הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע, שְׁתַּצְטַרְף לְהַשִּׁיב פְּקֻדוֹנְךָ שֶׁהִיא נִשְׁמַתְךָ, אֲלֵיו
 יִתְבָּרֵךְ וּמִי יוּכַל לְעֲזוֹר לָךְ אֲזוּ, אִם לֹא אֵלוֹ הַפְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת וְהַדַּפִּים
 גְּמָרָא שְׁתַּהֲיֶה מְסַכָּב בְּהֵם. וְעַל-כֵּן חֲמֻדַת לְבָבִי, אֵל תַּהֲיֶה בְּטָלָן,
 לְפַל בְּכָל פַּעַם בְּחַלִּישׁוֹת הַדַּעַת כְּזוֹ, כִּלְךָ מְכַל הָעוֹלָם, הַכֹּל רַק
 דְּמִיוֹנוֹת, בְּרַח לָךְ אֵל חֲדָרוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתַתְּמִיד בְּתוֹרָתוֹ, וְאֲזוּ
 תִּרְגֵּשׁ חַיִּים אַחֲרִים לְגַמְרִי, אֲשֶׁרִי הָאוּחֵז אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ, וְאֲזוּ לְעוֹלָם
 לֹא יָבוֹשׁ.

אֲשֶׁר   א' תרנא   בנחל   שלה

ההכרח לקצור מרב הטְרָדוֹת, יְדִידָךְ לְנִצְח.

יְדִידָךְ הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

א' תרנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאִין זֹו חֲכָמָה
לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל. עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא כָּל-כָּף
קָלִים, וְעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגוֹלִים, וְאֲשֶׁרִי מִי
שְׁמַחְזִיק מֵעַמָּד וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוֹם דְּבָר, וְזֶה עָקֵר מַעֲלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל
— כְּשׁוֹזְכָה לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוֹם דְּבָר, וְעַל-כֵּן רְאֵה
לְחִזָּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִהְיֶה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתִמְשִׁיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ עֲנִינֶיךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּנְצֵל מִכָּל
מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְאִיךָ זֹוֹכִים
לְהִמְשִׁיךְ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? אֵלָּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, שְׁאֲדָם צָרֶיךָ
לְהִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי
פְּרִטִיּוֹת, וְיִהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבָר זֶה, וְאִיךָ שְׂיִדְמָה לוֹ שְׂאִין מִי
שְׂיִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְאִין מִי שְׁעוֹנָה לוֹ וְכוּ' וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִהַכְּפִירוֹת
וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת שְׁוֹכְנִסָה בְּאָדָם; כִּי הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מְכַנֵּס כְּפִירוֹת
לְאָדָם (סִפֵּר הַמִּדּוֹת, אוֹת אֲמוּנָה, סִימָן כב); וְעַל-כֵּן לֹוֹקֵחַ הַרְבֵּה זְמַן עַד
שְׁאֲדָם מוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ אֶת הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת; כִּי בְּאֲמַת אִם
הָאָדָם הִיָּה מְאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אִין בְּלַעְדָּיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אֲזוֹ שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם
לֹא הִיָּה יְכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, כִּי תְּמִיד הִיָּה מוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו

שְׁלוֹ אֲשֶׁר א' תרנב בְּנַחַל

יְתַבְרַךְ, אֵךְ מַחֲמַת שְׁהָאָדָם מְקַלְקֵל בְּכַרִּיתוֹ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִפְגְּמָה אַמוּנָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ל"ד) עַל פְּסוּק (תְּהִלִּים פ"ט, כ"ט): "וּבְכַרִּיתִי נֶאֱמַנְתָּ לּוֹ", כִּי בְרִית תְּלוּיָה בְּאַמוּנָה וְאַמוּנָה תְּלוּיָה בְּכַרִּית, וּכְשֶׁאָדָם מְקַלְקֵל בְּכַרִּית, עַל-יְדֵי-זֶה נִפְגְּמָה אַמוּנָתוֹ, וְאֵלּוּ כָּל הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל בְּנֵי-אָדָם; כִּי בְּאַמַּת הַמַּאֲמִין הָאֱמֵתִי הוּא חַי חַיִּים נְצַחִיִּים, אֵתָּה הוּא קָדָם שְׁבָרְאֵת הָעוֹלָם, וְאֵתָּה הוּא מְשַׁבְּרָאֵת הָעוֹלָם, לֹא אֶכְפַּת לּוֹ מִחַיִּים וְלֹא אֶכְפַּת לּוֹ מִמָּוֶת, הוּא תָּמִיד דְּבוּק בּוֹ יְתַבְרַךְ, אוֹתוֹ לֹא מְעַנֵּן שׁוּם דְּבָר, הוּא צָרִיךְ רַק אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ לוֹ הֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהֵן בְּעוֹלָם הַבָּא, וְהַגּוֹף בְּקֶבֶר מְנַח, וְהוּא דְבוּק בְּחַי חַיִּים בּוֹ יְתַבְרַךְ, וּבִשְׂבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכוֹת י"ח): 'רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵחַיִּים'; כִּי אֵין לָהֶם אַמוּנָה, אֲזַי מְסַתּוּבְּכִים עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתָם הַגְּשָׁמִי בְּזֶה הָעוֹלָם כְּמֵחַיִּים מִמֶּשׁ, וְלִהְפּוֹךְ צְדִיקִים בְּמִיתָתָן נִקְרָאִים חַיִּים, כִּי גַם אֲזַי הֵם דְּבוּקִים בּוֹ יְתַבְרַךְ, אֲזַי עָקַר הַחַיִּים; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַגִּיעַ לְזֶה, וְאֲזַי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א' תרנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תּשֵׁל"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל מַעֲלַת יְדִיד נִפְשִׁי, שְׂאֵר בְּשָׂרִי, הַבְּחוּר ... שְׂיַחֲיָה נְצַח.

אֲחִי הַיָּקָר! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, כַּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת, כִּי ה' עִמָּךְ, אֵתָּךְ וְאַצְלָךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין, דּוֹמֵם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר, מְקַבְּלִים חַיּוֹתָם רַק מִהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, וְצָרִיךְ לְחַקֵּק אֵת הָאַמוּנָה הַזֹּאת הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּלִבּוֹ, וְלִבֵּל תְּשַׁכַּח אֵת זֶה, כִּי זֶה הָעֵקֶר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'): עָקַר הַגְּלוּת אֵינוֹ אֶלָּא מִחְסָרוֹן אַמוּנָה, וְעָקַר הַגְּאֻלָּה הוּא עַל-יְדֵי

אֲשֶׁר   א' תרנב   בַּנְחַל   שְׁלו

חזוק הַאֲמוּנָה, וְעַקֵּר הַחֲזוּק צְרִיכִים בְּעִבּוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, שְׁהִיא בְּעֶצְמָהּ הַאֲמוּנָה, כִּי תְּפִלָּה וְאֲמוּנָה תְּלוּיֹת זֶה בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל כְּמָה פְּעָמִים, וְתִרְגֵּיל עֲצָמָךְ לְשִׁפְךָ נִפְשֶׁךְ אֵלָיו יִתְּבַרְךָ בְּכָל יוֹם, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת תְּשִׁיחַ וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְּבַרְךָ, כְּאֲשֶׁר יִסְפֹּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְיִתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְיִתְחַנְּנֵם מִלְּפָנָיו יִתְּבַרְךָ, וְרַק זֶה עֵקֶר הָעֲצָה בְּזֶה הָעוֹלָם, לְבָרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְּבַרְךָ בְּשִׂיחָה זֶה תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּבִפְרָט בְּחֵדֶשׁ גִּיסָן יָמֵי פְּסַח הַקְּדוּשִׁים, שֶׁאֵזֶה נִתְּגַלָּה לָנוּ הַדַּעַת הָאֲמִתִּית שֶׁל הַאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְזָכִינוּ לִידַע, כִּי הַיְוָיָה הוּא אֱלֹקִים, שֶׁזֶה עֵקֶר הַדַּעַת, לִידַע שֶׁכָּל מְאוֹרְעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ, שֶׁזֶה נִקְרָא דַּעַת, הַיְנוּ סְפִירַת חֶסֶד וּגְבוּרָה בַּיַּחַד נִקְרָא בְּלִשׁוֹן הַמַּקְבָּלִים דַּעַת, וּפִרְשׁ רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), הַיְנוּ שֶׁלֹּא יִחַלֵּק בֵּין חֶסֶד לְדִין, זֶה עֵקֶר הַדַּעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ מִמְּצָרִים מְכֹל הַמְּצָר, וְנִפְתַּח פִּינוּ, שֶׁזֶה פְּהֵ-סַח, לְדַבֵּר תְּמִיד אֶל הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת, תַּחֲנוּת וְצַעֲקוֹת, שׁוֹעוֹת וְאַנְחוֹת, וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה יָכוֹל לֵצֵאת מִהַמְּקוֹם שֶׁנֹּלָכַד שָׁם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא): הַדְּבֹר נִקְרָא צְפָרְתָא דְקָאֵי עַד קַרְסוּלֵי בְּמֵיא, וְרִישָׁה מְטִי לְצִית שְׁמֵיא, אָף שֶׁהָאֵדָם עוֹמֵד עַד קַרְסוּלֵי בְּמֵים הַזְּדוּנִים, אָף עַל-יְדֵי הַדְּבֹר יָכוֹל לְעֹלוֹת עַד וְרִישָׁה מְטִי לְצִית שְׁמֵיא, וְהֵבֵן; אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקֵנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לִידַע מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה הַמַּחֲיָה אוֹתָנוּ מְאֹד, וּמְעוֹרֵר אוֹתָנוּ מִשְׁנֵתָנוּ, וּמְכַנֵּס בָּנוּ רוּחַ חַיִּים אֲמִתִּית, וְזוֹ זְכוּת גְּדוּלָּה לָנוּ וְהַמְּתַקֵּת הַדִּינִים מְכֹל הָעוֹלָם, כְּשֶׁזּוֹכִים לְדַבֵּר מִרַבְּנּוּ ו'ל וְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, הַמַּחֲיִים וּמְחַזְּקִים מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל דְּבַר רַבְּנּוּ ו'ל הוּא אֲתַעוֹרְרוּתָא דְּלַתְתָּא נִפְלְאָה שֶׁמְכַנֵּס בָּנוּ, שֶׁנֹּזֶכֶה לְהַתְּעוֹרֵר מֵעֲצָמָנוּ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, וְנִקְבֵּל בְּכָל יוֹם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְּצוּוֹת מִחֵדֶשׁ וּבְחִיּוֹת וּבְרִצּוֹן חֵדֶשׁ, וְכִסּוּפִין חֲזָקִים לְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ. וְהִנֵּה אֵימָתָא בְּדַבְרֵי גוּרֵי הָאָרִיז"ל, אֲשֶׁר הֵצִירוּף שֶׁל זֶה חֵדֶשׁ גִּיסָן יוֹצֵא מִפְּסוּק (תְּהִלִּים צו, יא): "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ", וַיֵּשׁ לְהַבִּין מְדוּעַ דִּיִּקָּא יוֹצֵא הֵצִירוּף מִזֶּה הַפְּסוּק, אָף עַל-פִּי דְּבַרֵי רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב) יוֹבֵן, כִּי יֵשׁ כְּסֻדֵּר וְשֶׁלֹּא כְּסֻדֵּר, וְעַקֵּר שְׁלֵמוֹת כָּל הַדְּבָרִים וְיִלְךָ לוֹ

שלח אֲשֶׁר א' תרנב בַּנְחַל

כְּסֻדָּר הוּא רַק אִם מְקַשְׂרִים בּו יִתְבָּרֵךְ, עַיִן שָׁם; וְהִנֵּה עֲנִין כְּסֻדָּר הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת עֲלִיוֹנָה גְבוּהָה מְאֹד מְאֹד, אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַעֲיָלָא, שְׁלֵא עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ, בְּחִינַת הַהֶאֱרָה שֶׁל מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְשְׁלֵא כְּסֻדָּר הוּא אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַתְתָּא, שְׁהָאָדָם מִתְעוֹרֵר מַעֲצָמוֹ, וְיִודַע בְּכָל פַּעַם שְׁאִינוּ יֹדַע כָּלָל, וּמִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ שְׁנָה הָעֶקֶר, לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן יב), בְּחִינַת "אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", שְׁאִינוּ יֹדַע כָּלָל וּמִחֲפָשׁ תְּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ.

וּבְזֶה תִּתְפָּרֵשׁ פְּלוּגְתָא דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ (רֵאשׁ הַשְּׁנָה י:), רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר בְּתַשְׂרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם וְרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר בְּנִיסָן נִבְרָא הָעוֹלָם, כִּי בְּאֻמַּת נִיסָן הוּא בְּחִינַת כְּסֻדָּר א"ב כְּסֻדָּרָן שְׁנִקְרָא חֲדָשׁ אָבִיב, וְתַשְׂרֵי הוּא בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדָּר, א"ב תַּשְׂר"ק שְׁמַנְיָנוּ שְׁלֵא כְּסֻדָּרָן כְּמוֹכָא, כִּי בְּנִיסָן הֵיטָה אֲתַעֲרֹרְתָא עֲלִיוֹנָה גְדוּלָּה וְנוֹרָאָה מְאֹד, אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַעֲיָלָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִגְאָלוּ מִמְצָרִים, וּבְתַשְׂרֵי הוּא אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַתְתָּא גְדוּלָּה וְנוֹרָאָה מְאֹד, שְׁכָל אֶחָד מִתְעוֹרֵר מְאֹד מַעֲצָמוֹ בְּתַשְׂרֵי לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְאִתָּא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק ב', סִימָן ז), ר' אֱלִיעֶזֶר הוּא בְּחִינַת "עַיִן ל'א ר'אָתָה אֱלִקִים ז'וֹלְתָךְ יַעֲשֶׂה" (יִשְׁעִיָּה סד, ג), כִּי הוּא נִכְלָל בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בְּחִינַת מֵה, מֵה חֲמִיתָ, בְּחִינַת "אִיָּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", שְׁאִינוּ יֹדַע כָּלָל, כִּי זֶה בְּחִינַת אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַתְתָּא שְׁנַתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם לִידַע שְׁאִין יֹדַע כָּלָל, עַל-כֵּן נִתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְעַל-כֵּן סָבַר בְּתַשְׂרֵי נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁהוּא לְשִׁטְתּוֹ אֲתַעֲרֹרְתָא דְלַתְתָּא נִפְלְאָה, שְׁמִתְעוֹרְרִים כָּל יִשְׂרָאֵל בְּתַשְׂרֵי בִימֵי תַשְׂרֵי, וְר' יְהוֹשֻׁעַ הוּא בְּחִינַת "יִקְוִמוּן ה'קִיצוּ וְרַנְנוּ ש'כְּנֵי ע'פָּר" (יִשְׁעִיָּה כו, יט), בְּחִינַת הַתְּעוֹרְרוֹת עֲלִיוֹנָה גְבוּהָה מְאֹד, שְׁמַעוֹרֶרֶת מְאֹד אֶת כָּל הַשְּׁפִלִים וְהִירוּדִים וְהַנְּפֹלִים בְּקִטְנוּת, מְעוֹרֶרֶת אוֹתָם בְּאֲתַעֲרֹרְתָא דְלַעֲיָלָא, כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (שָׁם ו, ג), וְאֵל יִתְיַאֲשׁוּ עַצְמָם כְּמוֹ שְׁעוֹרָרָם בְּמִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה, שְׁפַע עֲלֵיהֶם אוֹר גְּדוֹל וְנוֹרָא וְהַתְּגַלוּת נִפְלְאָה, לִידַע וְלַהוֹדִיעַ וְלַהוֹדַע כִּי מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, עַל-כֵּן סָבַר שְׁבַנְיָסָן נִבְרָא הָעוֹלָם, וְעַתָּה

אֲשֶׁר   א' תרנב   בַּנְחַל   שֶׁלֹט

תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת, בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַצְרוּף שֶׁל חֹדֶשׁ נִסָּן הוּא הַנּוֹגֵה כְּסֻדְרָן קָדָם י"ה וְאַחֲרֵיכֶן ו"ה, קָדָם חֲכֵמָה וּבִינָה, וְאַחֲרֵיכֶן תִּפְאָרַת וּמַלְכוּת, שֶׁהוּא מַעֲיֵלָא לְתַתָּא שְׂיֵשׁ אֶתְעוֹרְרוּתָא דְלַעֲיֵלָא גְדוּלָה מְאֹד, וְעַל-כֵּן יוֹצֵא מִפְּסוּק זֶה דִּיקָא "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ", כִּי עַל-יְדֵי הַתְּגַלּוֹת שֶׁל "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" נַעֲשִׂית שְׂמִתָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׂמִגְלִין שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם, וְנַעֲשִׂית שְׂמִתָּה הֵן לְמַעְלָה, שֶׁהוּא — "יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם", וְהֵן לְמַטָּה, שֶׁהוּא — "וְתִגַּל הָאָרֶץ".

וּבִתְשָׁרֵי יוֹצֵא הַצְרוּף הַנּוֹגֵה לְהַפֵּךְ שְׁלֵא כְּסֻדְרָן, קָדָם ו"ה וְאַחֲרֵיכֶן י"ה, כִּי אֲזַיִשׁ אֶתְעוֹרְרוּתָא דְלַתַּתָּא נִפְלְאָה, בְּחִינַת יְחִוּד ו"ה תִּפְאָרַת מַלְכוּת, זְעִיר אֲנַפִּין וְנוֹקְבִיָּה. וְאַחֲרֵיכֶן נִמְשַׁכְת עֲלֵיהֶם הָאָרָה נִפְלְאָה מֵאַבָּא וְאַמָּא שֶׁהֵם בְּחִינַת י"ה חֲכֵמָה וּבִינָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל, וְעַל-כֵּן יוֹצֵא מִפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יב, טו): "וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פְרַעֲה" עַל-פִּי מַה דְּאִיתָא (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שֶׁהַסְטְרָא אֵינָם יוֹנְקִים כִּי אִם מֵאַחֲזָרִים שֶׁהִיא בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְרָ כִּידוּע, הֵינּוּ כִּי מִבְּחִינַת פָּנִים, הַתְּגַלּוֹת אֱלֹקוֹת נִפְלְאָה, חֲזוּק הָאֲמוּנָה שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֵין לָהּ שׁוּם שְׁלִיטָה, כִּי נִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, אֲךָ עַקֵּר חִיּוּתָם מִהֶהֱסִתְרָה, מִהַמְאָמֵר סְתוּם "אֵיָהּ מְקוּם כְּבוֹדוֹ" (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), וְעַל-יְדֵי שְׂמִדְבָּקִים אַחֲזָרֵי הַקְּדֻשָּׁה לְפָנִים, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה אֹר גְּדוּל וְנוֹרָא, שֶׁהוּא בְּטוּל הַקְּלָפוֹת, וְאֲזַ נִתְגַּלִּין הַפָּנִים שֶׁל הַקְּדֻשָּׁה, וְאֲזַ "וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי פְרַעֲה" וַיִּהְלְלוּ אוֹתָהּ אֶל פְּרַעֲה", וְכָל זֶה מְכַנֵּן מִהַשֵּׁם, כְּדֵי לְהוֹצִיא בְּלַעַם מִפִּיָּהֶם בְּחִינַת (קֹהֶלֶת ח, ט): "עַתָּה אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם בְּאָדָם לְרַע לוֹ", וְזֶה "וַיִּנְגַע ה' אֶת פְּרַעֲה", הֵינּוּ לְהוֹצִיא אֶת הַנְּצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מִמְּנָה [וְעַזְנָן כָּל זֶה בְּפָנִים הַתּוֹרָה וַיִּסַּב לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), וְדוּ"ק מְאֹד, כִּי כָּל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְרַשֵּׁם עַל פְּנֵי הַכְּתָב, כִּי אִם מִפֶּה לְאֵזֶן, קָצַת וּקְצַת יִסְבִּיר לָךְ יְדִידְנוּ ... מוֹסֵר כְּתָב זֶה, כִּי לוֹ אִמְרַתִּי אֶת זֶה בְּעַל-פֶּה].

עַל-כֵּן-כָּל-פָּנִים הַיּוֹצֵא מִכָּל הַנִּל, כִּי הַפְּסוּק: "וַיִּרְאוּ אוֹתָהּ שָׂרֵי

שם   אֲשֶׁר   א' תרנב   בַּנְחַל

פְּרַעַה", שֶׁהוּא צְרוּף חֲדָשׁ תִּשְׁרִי מְרִמּוֹ עַל בְּחִינַת שְׁלֵא כְּסֻדְרָה, אַחֲרֵי הַקְדָּשָׁה, אֲתַעֲרֹרֶתָא דְלִתְמָא. וְעַתָּה תִּרְאֶה עוֹד דְּבַר נִפְלָא, כִּי רַבְּנוּ ז"ל יִרְדֶּה נִשְׁמָתוֹ בְּעוֹלָם בְּחֲדָשׁ נִיֶּסֶן, כִּי יִרְדַּת הַנִּשְׁמָה לְזֶה הָעוֹלָם הִיא אֲתַעֲרֹרֶתָא עֲלִיּוֹנָה מְאֹד, אֲתַעֲרֹרֶתָא דְלַעֲיָלָא, כִּי הַנִּשְׁמָה אֵין רְצוֹנָה לְרִדְתָּ, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (אָבוֹת ד'): "עַל כְּרַחֲךָ אֲתָה נוֹלָד", וְאָמַר, שְׁכָל עֲנִינּוֹ הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהוּא תִּשְׁרִי, אֲתַעֲרֹרֶתָא דְלִתְמָא, לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ מִהַשָּׁנָה. וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שֶׁהַצְדִּיק כָּלִיל מְדַרְי מַעְלָה וְדַרְי מַטָּה.

וּבְזֶה פִּרְשְׁתִּי פַעַם (דְּבָרִים לֵב, א): "הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אִמְרֵי פִי", וְהִקְשׁוּ בְּמִפְרָשִׁים, דְּלִכְאוּרָה שְׁנוּי הַלְשׁוֹן תְּמוּהָ, שֶׁאֲצַל הַשָּׁמַיִם אָמַר לְשׁוֹן דְּבֹר שֶׁהִיא לְשׁוֹן קָשָׁה, וְאֲצַל הָאָרֶץ לְשׁוֹן אֲמִירָה שֶׁהִיא לְשׁוֹן רַכָּה, אֲף יוֹכֵן עַל-פִּי הַנ"ל, שֶׁהַצְדִּיק הֶאֱמַת צְרִיף לִידַע אִיף לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, לְדַרְי מַעְלָה — הֵינּוּ לְגִבּוּהִים בְּמַעְלָה, צְרִיף לְגַלוּת לָהֶם בְּחִינַת: "אֵיךְ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ", לְהִרְאוֹת לָהֶם שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל בִּידִיעַתוֹ יְתִבְרָךְ, וְלְדַרְי מַטָּה הֵינּוּ לְקִטְנִים, שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה, צְרִיף לְגַלוּת לָהֶם בְּחִינַת "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", לְהִרְיָמָם וְלְעוֹרְרָם וְלְהַקְיָצָם וְלְהַחְיּוֹתָם, שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ, כִּי "מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וְזֶה פְּרוּשׁ: "הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם — בְּחִינַת דְּרִי מַעְלָה, "וְאֲדַבְּרָה" — לְשׁוֹן דְּבֹר קָשָׁה, לְגַלוּת לָהֶם שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים כָּלֵל, "וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ" — הֵינּוּ דְרִי מַטָּה, "אִמְרֵי פִי" — לְשׁוֹן אֲמִירָה רַכָּה, לְהַחְיּוֹתָם וְלְחַזְקָם, כִּי מְלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהִבֵּן, כִּי נִכּוֹן בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ. וְעַתָּה אֶפְרָשׁ לָךְ לְפִי עֲנִיּוֹת דְּעַתִּי, מֵהַ שֶׁהַקְּשִׁית בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן קצח), כְּשֶׁאֶחָד צוֹעֵק לְהַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, אוֹמְרִים לוֹ לְגַסֵּעַ עַל-פִּי דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא; וּבְלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פו; וּבִשְׂחֻת-הַר"ן, סִימָן קמ, עַיִן שָׁם הֵיטֵב, שֶׁפֶּרַשׁ הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ו, ט) "מִקְצֵר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה", הָעֲנִין שֶׁאֵין לְאָדָם אֲמוּנָה בְּעַצְמוֹ, שֶׁגַּם הוּא חָשׁוּב לְמַעְלָה, וְתוֹרָתוֹ וְתַפְלָתוֹ בּוֹקְעִים רְקִיעִים, עַל-יְדֵי-זֶה מְכַרַח לְעַבּוּדוֹת קָשׁוֹת, וְעוֹבְרוֹת עָלָיו מְרִירוֹת וְצָרוֹת רַבּוֹת, כִּי עַל-יְדֵי פָגַם הָאֲמוּנָה וּפָגַם אֲמוּנַת חַכְמַיִם, עוֹלִים עֲשָׂנִים

אֲשֶׁר   א' תרנב   בַּנְחַל   שְׁמַא

סְרוּחִים בְּמַחַ הָאָדָם, וְאָז הוּא מְבַלְבֵּל מְאֹד, וּמַר לוֹ מְאֹד, וְאִמּוֹנַת חֲכָמִים צְרִיכָה לְהִיט בְּשֵׁלשׁ בְּחִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ף (לְקוּטִי-הַלְכוֹת, פְּקָדוֹן, הַלְכָה ה'): לְהֵאֱמִין בְּהַצְדִּיק וּלְהֵאֱמִין בְּחֵבְרוֹ וּלְהֵאֱמִין בְּעֵצְמוֹ, כִּי אִם הָיָה הָאָדָם מֵאֱמִין בְּעֵצְמוֹ שֶׁנִּשְׁמָתוֹ גְּבוּהָה מְאֹד, כִּי אִפְלוּ הַנִּשְׁמָה שֶׁל הַפְּחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל גְּבוּהָה מְאֹד, וּבוֹ תְלוּיִין כָּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, בְּנֻדָּאֵי לֹא הָיָה עוֹבֵר שׁוּם עֲבָרָה, וְלֹא הָיָה פּוֹגֵם שׁוּם פְּגָם, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ הָעֲנִיָּן שֶׁאֵין הָאָדָם מֵאֱמִין בְּעֵצְמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה אֵינוֹ עוֹשֶׂה כְּלוּם בְּעַבְדוּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם הָיָה מֵאֱמִין שֶׁבוֹ תְלוּיִים אֶלְפֵי אֶלְפֵים וְרַב רַבֵּי רַבּוֹת עוֹלָמוֹת, בְּנֻדָּאֵי הָיָה מִתְחַזֵּק מְאֹד, וְכֵן רַבְּנוֹ ז"ל גָּלָה לָנוּ, שֶׁאִם יִהְיֶכּוּ אֵת הָאָדָם הַיָּנוּ לְגִלּוֹת אֵת פְּנִימִיּוּתוֹ, הָיָה רוֹאִים אֵיךְ שֶׁבְּכָל גֵּיד תְלוּיִים אֶלְפֵים וְרַבּוֹת עוֹלָמוֹת, וְכֵן אָמַר פֶּעַם: וְאוֹס טִיטְשׁ! אֲמַעֲנִטְשׁ אִז עַר טוֹט אִזוֹי אֲמַאֲךָ מִיט דְּעַר הָאֲנָד וְוַעֲרַט אִזוֹי גִּיטָאן אֵין כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ'.² ... (עַן חֵי-מוֹהֲר"ן סִימָן תַּקד), כִּי צְרִיכִים אִמּוֹנַת חֲכָמִים בְּכָל הַבְּחִינּוֹת הַנ"ל, לְהֵאֱמִין בְּצַדִּיקִים אֲמִתִּים, וּלְהֵאֱמִין בְּחֵבְרוֹ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ בִּירְאֵת שְׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "אִז נְדַבְּרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשָׁב ה' וַיִּשְׁמַע, וַיִּכְתַּב בְּסֵפֶר" וְכוּ', כִּי בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁהִיא בְּחִינַת צַדִּיק. וְאִמְרַתִּי לְפָרֵשׁ (אָבוֹת א) מָה שֶׁאָמְרוּ חַז"ל: "עֲשֵׂה לָךְ רַב וּקְנֶה לָךְ חֵבֵר, וְהָיוּ דִין אֵת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת", וַיֵּשׁ לְהַקְשׁוֹת א) מָה הַלְשׁוֹן לָךְ. ב) אִם יֵשׁ לוֹ רַב לְמָה צְרִיף לְחֵבֵר? ג) מָה הַהֲמָשֵׁף שֶׁל "וְהָיוּ דִין אֵת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת"? אָךְ יוֹכֵן עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (בְּלְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), מִהַשֵּׁלשׁ נִקְדוֹת הַנ"ל, קָדָם צְרִיף לְנִקְדַת עֵצְמוֹ, שֶׁעַל-כֵּן-פָּנִים הוּא יִרְצֶה לְהִיט אִישׁ כְּשֶׁר, וְזֶה תַּבְתּ "לָךְ", וְצְרִיף לְצַרְף אֶל זֶה הַרַב, וְכֵן צְרִיף לְצַרְף לְנִקְדַת עֵצְמוֹ נִקְדַת הַחֵבֵר, שֶׁגַם-כֵּן קָבַל מִזֶּה הַצַּדִּיק וַיֵּשׁ אֶצְלוֹ נִקְדַת הַרַב, מָה שֶׁאֵין בוֹ, אָךְ כִּדֵי לְקַבֵּל מִחֵבֵר צְרִיף לְדוֹן אֵת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, כִּי אִם יִמְצָא חֲסֵרוֹנוֹת אֶצְלָ כָּל אֶחָד, אִז לְעוֹלָם לֹא יִקְבַּל, מַעֲתָה יוֹכֵן

2) מָה שֶׁיֵּף? אָדָם, הָרִי כְשֶׁעוֹשֶׂה כֶּךָ בְּיָדוֹ, נַעֲשֶׂה כֶּךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

שִׁמְב   אֲשֶׁר   א' תרנב   בְּנַחֵל

וַיִּתְיַשֵּׁב הַכֹּל וְהַבֵּן.

ובְּכִיּוֹתֵר מֵהַכֹּל צָרִיף לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְגַּבֵּר לְהֵאָמֵן בְּעֲצָמוֹ, שְׁגַם מְעַט עֲבוֹדָתוֹ וְעִסְקוֹ בְּתוֹרַת יְקָרִים מְאֹד אֲצֵל הַשֵּׁם יְתָבְרָף, בְּפָרֵט מֵה שְׁזָכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וּכְשָׁרִים אֲמִתִּיִּים, וּלְהֵאָמֵן בָּהֶם, שְׁזָה יְקָר מְאֹד מְאֹד אֲצֵל הַשֵּׁם יְתָבְרָף, כִּי אֶפְלוּ אִם יֵאָמֵן בְּהַשֵּׁם יְתָבְרָף וּבְהַצַּדִּיקִים וּבְחַבְרָיו הַכְּשָׁרִים, שְׁפָלָם צַדִּיקִים, אָבֵל אֵינוֹ מֵאָמֵן בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ שְׁגַם לוֹ יֵשׁ תִּקְוָה טוֹבָה בְּזָכוֹת וּבְכַח הַצַּדִּיק הָאֲמֵת, כְּאֲשֶׁר מְצוּיָה דַּעְיָה מְשֻׁבָּשֶׁת הַזֹּאת בְּכִמָּה בְּנִי-אָדָם שֶׁהֵם כְּשָׁרִים קִצָּת, וּמִתְחִילִים לְהִתְקַרֵּב לְאֲנָשֵׁי אֲמֵת לְחַכְמִים וּכְשָׁרִים אֲמִתִּיִּים, אָבֵל אוֹמְרִים עַל חִבְרֵיהֶם: "הֵם בּוֹדְאֵי כְּשָׁרִים וְצַדִּיקִים, אָבֵל מֵה מוֹעִיל לִי, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ חֲסֵרוֹנוֹתַי בְּנַפְשִׁי, שְׁאֲנִי מְלֵא חֲטָאִים וְעוֹוֹנוֹת וּפְגָמִים", וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים, חֵס וְשְׁלוֹם, וּמִתְרַחֲקִים לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, וְנוֹפְלִים מֵאֲמוּנַת חַכְמִים לְגַמְרֵי, עַד שֶׁהִרְבֵּה נַעֲשׂוּ מִתְנַגְדִּים וְחוֹלְקִים עַל-יְדֵי-זֶה. נִמְצָא, שְׁפָל פְּגָמוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּאֲמוּנַת חַכְמִים, עַל-יְדֵי שֶׁלֹּא הֵאָמֵן בְּעֲצָמוֹ, כִּי מִי שְׁרוּצָה לְחוּס עַל חַיּוֹ, צָרִיף לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם יְתָבְרָף, שִׁיתְחַזֵּק בְּאֲמוּנַת חַכְמִים כָּל-כָּף, עַד שִׁיֵּאָמֵן גַּם בְּעֲצָמוֹ, דְּהֵינּוּ שִׁיֵּאָמֵן שְׁבַגְדָּל כַּח הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, בּוֹדְאֵי יְתַקְּנוּ אוֹתוֹ גַּם-כֵּן, וַיַּעֲלוּ אוֹתוֹ מֵעֵלָה מֵעֵלָה, אִם יֵאָחַז עֲצָמוֹ בָּהֶם תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיּוֹ.

וְזֶה פְּרוּשׁ 'כְּשֵׁאֲחַד צוֹעֵק לְהַשֵּׁם יְתָבְרָף', הֵינּוּ שְׁעוֹבְרוֹת עָלָיו יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת וּנְפִילוֹת, וּמַחֲוֹ מְבַלְבֵּל מְאֹד מְאֹד, וְעוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר, וּמִתְרַשֵּׁל בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה וְהִתְבוֹדְדוֹת וּמְצוּוֹת וּמְעֻשִׁים טוֹבִים בְּכָל יוֹם, וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ שְׁאִין לוֹ אֲמוּנָה בְּעֲצָמוֹ, אוֹמְרִים לוֹ "לִיסַע", שִׁיִּגְבִּיָה אֶת עֲצָמוֹ, שְׁיַדַּע מְעַלֵּת נְשִׁמְתוֹ, וּכְמוֹ שְׁמוּבָא בְּלִקְוּטֵי-מוֹהָרָן (חֶלֶק ב', סִימָן קכ"ה) עַל "וַיִּגְבֵּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'" (דְּהַרֵי הַיָּמִים-ב' יז, ו), כִּי צָרִיף לְהִגְבִּיָה עֲצָמוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יְתָבְרָף, לִידַע שְׁגַם נְשִׁמְתוֹ יְכוּלָה לְזַכּוֹת לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וּכְמוֹ שְׁאָמַר בְּ"מְאוֹר וְשִׁמְשׁ" (פְּרָשַׁת תְּרוּמָה), שְׁפָל אֶחָד יְכוּל לְהִתְעַלּוֹת בְּמְדַרְגַּת מִשָּׁה רַבָּנוּ ז"ל, וְכֵן הוּא בְּ"הֵיכַל הַבְּרָכָה" (פְּרָשַׁת פִּי תַשָּׁא), שְׁפָל

אֲשֶׁר   א' תרנג   בְּנַחַל   שִׁמְג

הַמְדַרְגוֹת שְׂיָכוֹת לְמֹשֶׁה רַבְּנֵנוּ וְשְׂיָכוֹת גַּם לְהַפְּחוֹת מִיִּשְׂרָאֵל, עֵינַי שָׁם. וְכֹאֲשֶׁר הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵנוּ וְ"ל עַל זֶה בְּיֹתֵר, שְׁכַל אֶחָד יָכוֹל לְזַכּוֹת לְכָל הַמְדַרְגוֹת שְׁבָעוֹלָם, וְהַעֲקָר תְּלוּי בִּיגִיעוֹת וְעִבּוּדוֹת, וּבְפָרֵט רַבּוּי שִׂיחוֹת וּתְפִלוֹת, לְשִׁפְף נִפְשׁוֹ לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ בְּכָל יוֹם בְּהַתְמַדָּה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, וְזֶה לְדַעֲתִי פְרוּשׁ אֱמֶת, כִּי שְׁבָעִין אֲנִפִּין לְאוּרִיָּתָא. כְּשֶׁאֶחָד צוֹעֵק לְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ, כִּי כְּשֶׁנוֹפֵל מֵאֲמוּנָה, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׂאֹז עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר כְּמוֹ שְׂאֹמֵר הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְדוֹשׁ, כְּשֶׁרוֹצִים לְהַעֲנִישׁ אֶת הָאָדָם לְזַקְחִין מִמֶּנּוּ אֶת הָאֲמוּנָה וְהַבְּטָחוֹן, וְאֹז עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר וְכִשְׁצוֹעֵק מֵעֲמֻקָּא דְּלִיבָא בְּלָבוֹ עַל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה'), אוֹמְרִים לוֹ לִיסַע, הַעֲצָה לְהַגְבִּיחַ אֶת עַצְמוֹ, שְׂיַדַע שֶׁנִּשְׁמָתוֹ גְּבוּהָה מְאֹד מְאֹד, וּמִתּוֹרָתוֹ וּתְפִלָּתוֹ וּמִצְוֹתָיו נִעֲשִׂים יְחוּדִים גְּבוּהִים לְמַעְלָה, וְזֶה שְׂצָרִיף לִיסַע וְלְהַגְבִּיחַ אֶת עַצְמוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצֵא מִכָּל צְרוּתָיו, וְכִמוֹ שְׂאֹמֵר רַבְּנֵנוּ וְ"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב), עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים לו, י) "וְעוֹד מַעֲט וְאֵין רֶשַׁע וְהַתְּבוֹנְנָת עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינְנוּ", שְׂאֵם יִמְצָא בְּעַצְמוֹ נִקְדָּה טוֹבָה, וְיָדִין אֶת עַצְמוֹ לְכַף זְכוּת, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה לְמַדְרָגָה גְּבוּהָה. וְהֵשֵׁם יְתִבְרַךְ יִזְכְּנוּ לְלֶכֶת בְּכָל זֶה וְלְהִיּוֹת כְּרָצוֹנוֹ יְתִבְרַךְ וְכְרָצוֹן הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְלְבָלִי לְהַטְעוֹת עַצְמָנוּ, רַק לְשִׁפְף נִפְשָׁנוּ כְּמִים אֲלֵיו יְתִבְרַךְ בְּכָל יוֹם, שְׂיִהְיֶה לָנוּ פְּהֵ-סַח בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

א' תרנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא ה'תש"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחֲתִי לְשִׁמְעַ שְׂאֵתָה הַתְּחִלָּתָ לְתַת שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטִי-מוֹהֲרָ"ן בְּרַבִּים. רְאֵה לְחֻזַק אֶת כָּל הַשׁוֹמְעִים, כִּי הַעֲקָר בְּזֶה הַעוֹלָם

הוא התחזקות, כי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — צרות ויסורים ומניעות ובלבולים וכו' וכו', והעקר בזה העולם לחזק את נשמות ישראל, כמו שהתבטא פעם מוהרנ"ת ז"ל: למה זכיתי למה שזכיתי? מפני שהיתה לי מדת התחזקות; ובאמת אנחנו מוצאים בגמרא, שהקדוש-ברוך-הוא רצה לעשות את חזקתהו משיח, ואמרו (סנהדרין צד.), שנקרא חזקה — שחזק את ישראל לאביהם שבשמים, עין שם; רואים מכאן שבה שחזקים יהודים ליהדות הוא כבר ראוי להיות משיח, כל-כך חשוב אצלו יתברך לחזק את נשמות ישראל; ועל-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם לחזק את נשמות ישראל, ובפרט בעתים הללו, שבני הנעורים עובר עליהם מה שעובר, ומי יודע מה ילד יום, ואיך יפל דבר, ומה שנים ידברו וכו' וכו', כי הדור הזה הולך ויורד ומדרדר מטה מטה, ומה יהיה עם נשמות ישראל, ובפרט עם בני הנעורים, שאף אחד לא מרחם עליהם; ועל-כן הוא דבר גדול מאד ללמד עמם ספרי רבנו ז"ל ולחזקם ולאמץם ולעודדם ולשמחם, ובזכות זו תזכה למדרגות גדולות בעבודת השם יתברך. העקר ראה לשמר את עצמך לא לבטל את הזמן היקר בפטפוטי דברים בטלים, אשר זה לא מביא לאדם שום דבר, רק צרות ויסורים. והיה טוב מאד אם היית קובע לעצמך שעור בספרי התפץ חיים ז"ל, שהוא מלא קדשה, מלא טהרה, מלא רוח הקדש, המעורר ומחזק ומעודד ומאמץ על שמירת הדבור. ובאמת כשאדם שומר את דבורו, ואינו מדבר כל העולה על רוחו, אז יש לו דבורים לדבר עם אחרים ביראת שמים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרנד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר ויצא התשל"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף להדפסה, יעזר הקדוש-
 ברוך-הוא, שתמיד תוכל לעזר לי להדפיס את ספרי רבנו ז"ל, כי
 עלינו נפלה חובת היום, בדור הזה אנחנו צריכים למסר את נפשנו
 לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, כי באמת עקר המשכת
 רוח-הקדש של רבנו ז"ל בזה העולם הוא רק על-ידי הדפסת ספריו
 הקדושים, ולהחדיר את למודו בנשמות ישראל. ומי יתן שכל אנשי
 שלומנו יתנו יד וכתף להדפסת ספרי רבנו ז"ל, והעקר להפיצם,
 ואין צריכים להתבייש, אדרבה אנחנו צריכים לשמש את רבנו ז"ל
 בהפצת מעינות החכמה חוצה במסירות נפש הכי גדולה, כי עלינו
 לישוב עצמנו כמה מסירות נפש היתה לרבנו ז"ל בשבילנו, ואיך
 שהיה צריך לילך ולירד לעמקא דתהומא רבא אלינו ולהגביהנו
 מהגזמה שנפלנו אליה וכו' וכו', ועכשו למה לא נחזיר על-כל-
 פנים אחד מני אלה לרבנו ז"ל, להפיץ מעינות החכמה חוצה? !
 ולכן העבודה הזאת צריכה להיות קדושה מאד אצל אנשי שלומנו
 היקרים, וכל אחד ואחד מחסידי ברסלב צריך שיהיו בביתו ערמות
 של ספרים ספרי רבנו ז"ל, ויהיה מוכן תמיד להפיצם, ובפרט כשיש
 לו איזה ארוע בר מצנה או חתנה וכו' וכו', וצריך לתת מתנה, שיתן
 אחד מספרי רבנו ז"ל, וזו זכות גדולה לקרב עוד נפש מישראל אל
 דעת רבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

א' תרנה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ויצא ה'תשל"ה.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, יקירי, האברך השותה
 ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח
 לנצח נצחים.

באתי להוכיחך בתוכחה מגלה ובאהבה מסתרת מצד שרש
נשמתנו שאחד אנחנו, ושותים יחד מהמעין היוצא מבית ה'.

פלא בעיני מאד, איך תכניס את עצמך במחלקת חדשה, ובפרט
שלא שאלו אותך כלל, וצריך לחקק בדעתו כי דבר רבנו ז"ל אינו
מצמצם אצל פרטי או במקום פרטי, והרשות נתונה לכל אחד
מאנשי שלומנו להדפיס ולפרסם דבר רבנו ז"ל בעולם, אדרבה
החוב מנח על כלנו בלי שום יוצא מן הכלל, אף לאו כל אחד מסגל
לזה, על-כל-פנים יעזר במה שיוכל — זה בממונו וזה בגופו, זה
במכירת הספרים וזה בהובלת הספרים וכו' וכו', זה לדבר עם
בני-אדם, וזה לעזר בבית מדרשנו וכו' וכו', יש ויש, תהלה לאל,
במה לשרת את רבנו ז"ל, ואשרי מי שזוכה לזה, על-כל-פנים יהיה
איך שיהיה, איך התרה המחלקת?! אם חברינו עושים איזה דבר
נאה ומתקבל על שם רבנו ז"ל, אסור לצאת ולריב עמם, אם אתה
יכול לעשות דבר נאה יותר, קום והזדרז ועשה את זה, אבל לא
לעשות ולא יעשו אחרים — זהו ממדת...

חמדת לכבי! ימי שנותינו הבל, והימים והלילות טסים
ופורחים, ועוד מעט בקרוב ממש נצטרף לשוב אל מקומנו הנצחי,
ויהיה ההכרח להפשיט את לבוש הגוף, ובאיזה לבוש מתלבשים
שם? בלבוש התורה והמצוות שזכה לקיים בזה העולם בשמחה
עצומה, וכל מה ששמח יותר, כמו-כן מאיר לבושו יותר ויותר,
ועל-כן פלף מדרך זו, וברח לך עכשו אליו יתברך, ותספר לפניו
יתברך את כל לבך, ובטל עצמך אליו יתברך לגמרי, ושכוח תשפח
מכל העולם, ולא תרצה רצון אחר מבלעדי רצונו יתברך, ותחקק
בדעתך אמתת מציאותו יתברך, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך
כלל, והכל לכל אלקות ממש בהתלבשות הזו, ואין אדם נוגע במה
שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברה אפלו כמלא
נימא (יומא לח.), וזכור תזכר כי מה שאתה צריך — יבוא לביתך
ממש, וכל מה שאתה צריך לעשות ולתקן בעולם — תזכה, אם
תמסר את עצמך לגמרי אליו יתברך. וגם לרוץ אחר אנשים שיאחזו

אָשֶׁר   א' תרנו   בַּנֶּחֱל   שְׁמוֹ

מִמֶּנּוּ, זוֹהִי טְעוֹת גְּדוֹלָה, אַתָּה בָּרַח לָךְ רַק אֲלֵיו יִתְפָּרֵךְ, וְאִז תִּרְאֶה
אִיךָ שְׁבִנֵי-אָדָם יִרְדּוּ אַחֲרֶיךָ. וְהַעֲקָר — רַחֲמָנָא לְבָא בְּעֵי.

הַהִכָּרַח לְקַצֵּר עֲכָשׁוּ מִפְּנֵי טֶרַח הַשְּׂבֵת הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה
הַמְּשֻׁמָּשֵׁת וּבָאָה, מִי יִתֵּן שְׁנֹזְפָה לְקַבֵּל אֶת הַשְּׂבֵת-קֹדֶשׁ הַזֶּה
בְּהַתְחַדְּשׁוֹת חֲדָשָׁה.

יְדִידָךְ לְנֹצֵחַ...

א' תרנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׂבֵת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר וַיֵּצֵא ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח נִגְיָעוּ וַיִּרְדּוּ אֶל הָאֲבָרְכִים הַיְקָרִים
... שׁוֹתִים מִהַנֶּחֱל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ נִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁהוּא אֹר
הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ', וְעֵתִיד לְהַתְגַּלּוֹת לְכֹל
יִשְׂרָאֵל וּלְכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּהַתְגַּלּוֹת מְשִׁיחַ צְדִיקָנוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ,
אָמֵן.

מִכְּתַבְכֶּם הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְגַם אָמְרוּ לִי שֶׁטִּלְפָּנְתֶּם אֵלַי
שְׁלֵשׁ פְּעָמִים, וּמֵאַתָּה ה' הֵיחָה זֹאת, שְׁנִתְהוּהָ מְנִיעָה וְעִפּוּב בִּינֵינוּ,
וּבְנֹדָאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, כִּי מֵאַתּוֹ יִתְפָּרֵךְ לֹא תֵצֵא הַרְעוֹת, וְהִנֵּה
לֹא אוֹכַל לְהַתּוֹעֵד עִמְכֶם בְּסַעֲדַת הַמְּלִוָּה-מְלָכָה אֲשֶׁר אַתֶּם עוֹשִׂים,
כִּי כָּבֵר הַבְּטַחְתִּי לְכַמָּה מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְנִסְעַ עִמָּם יַחַד בְּצוֹתָא
לְאִיזָה יַעַר לְדַבֵּר שֵׁם מְרַבְּנוּ ו"ל, וְאַחֲרֵי-כֵן לְהַתְּבוּדָד וְאַחֲרֵי-כֵן לִילָךְ
בְּרַקוּד. וְהִנֵּה בְּנֹדָאֵי אַתֶּם עוֹשִׂים דְּבָר גְּדוֹל עַד מְאֹד מְאֹד, וְאִין שׁוּם
דְּבוּרִים שְׁבַעֲוֹלָם לְסַפֵּר וּלְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַזּוֹכִים לְהַתְּאִסֵּף יַחַד וּלְדַבֵּר
מְרַבְּנוּ ו"ל, כְּמָה חֲשָׁךְ נִתְגַּרֵּשׁ מִהָעוֹלָם עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמָה אֹר וְטָהֲרָה
וּקְדָשָׁה נִמְשָׁכִים בְּעוֹלָם אִז, וְדַבֵּר זֶה נַעֲשֶׂה אֲפֵלוּ בְּשִׁמְתוֹעֲדִים כְּמָה
בְּחוּרִים צְעִירִים וּמְדַבְּרִים מְרַבְּנוּ ו"ל, מְכַל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן יְדִידִים
אֲהוּבִים כְּמוֹתְכֶם, שְׁזִכִּיתֶם כְּבָר לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, וּזְכִיתֶם כְּבָר
לְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְפָּרֵךְ מְשִׁיחַ כְּמָה שְׁנִים, בְּנֹדָאֵי אִין לְשַׁעַר וְאִין לְסַפֵּר

שמח   אשר   א' תרנו   בנחל

מה יהיה נעשה בעולם כשאתם תדברו מרבנו ז"ל, ואף שבחוש אי אפשר להבינו, ומכל שכן לראותו בפעל ממש, אף-על-פי-כן ברוחניות נעשים מזה ענינים נפלאים גדולים, וכבר אמר רבנו ז"ל (עין חיי-מוהר"ן, סימן קכג), שאפלו על דבר קטן ששיף אליו מתגברים ומתפשטים המניעות והעכובים, (ודבר זה שיף אפלו על ענין קל מאוד כמו לנקות את בית מדרשו, או לסדר את השלחנות והספסלים, ולהחזיר את הספרים לארון), ומכל שכן וכל שכן ענין נפלא ונורא כזה להתקבץ יחד פעלות משנות, וכל אחד יש לו מח וצמצום אחר, ומסכימים יחד אל אחדות אחת, והוא האבן שתיה שכל הכולל, רבנו ז"ל בעצמו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא; ובחלק ב', סימן ב'), ואין למעלה מזה, יהיה חלקי עמכם תמיד. וראוי לנשק באהבה גדולה את כל אחד מאנשי שלומנו, כי הוא חדוש גדול מאד מאד, שגם הוא יודע מרבנו ז"ל.

חמדת לכבי! זהו היסוד בדרכי רבנו ז"ל, לאהב את עצמנו מאד מאד, כי אורו הגנוז של רבנו ז"ל הוא אור גדול ונורא ונפלא כזה, אשר אי אפשר לתפסו ולהשיגו, כי אם על-ידי התאחדות תלמידיו באחדות אחת, ואז כל אחד מאיר נקדתו בתברו (עין שם, חלק א', סימן לד), ועל-ידי-זה מאיר בו אור החסד, ונטהר הלב מהחרפות השורות עליו, אשרינו ומה טוב חלקנו שזכינו בצל העובר הזה להתנדע מרבנו ז"ל, וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד, ולרקד בכל יום ובכל שעה ובכל רגע מחדש, אשר גם לנו איזו שיכות עם אנשי שלומנו הקדושים, חסידי ברסלב, כי לפי ערה מעשינו וגשמיותנו ומחשבותינו הפגומים, היה ראוי שלא יעזבו אותנו להכנס לקדשה ולהיכל קדוש כזה, ואף-על-פי-כן הוא יתברך חותר חתירה מתחת כסא כבודו, ומניח אותנו להפנס, וגם אנו זוכים לחטף אילו נקדות טובות, כזה ראוי להחיות את עצמנו מאד מאד. ור' אברהם בר' נחמן היה רגיל לומר: אף שאני מצד עצמי ננס לגבי הענק, שהוא רבנו ז"ל, אף כשלוקחין ננס ומושיבין אותו על גבי הענק, נעשה גם הוא בעצמו הענק ודו"ק מאד מאד, וזה שיף על כל אחד מאנשי שלומנו היקרים, כל מה שנוזפה לבטל

אֲשֶׁר   א' תרנו   בנחל   שמט

דעתנו כנגד דעת רבנו ז"ל, כמו־כן נזכה לישב על גבי הענן.

והנה, חמדת לבבי, צריכים להזכיר את עצמנו התכלית הנצחית, שעוד מעט יהיה ההכרח לשוב אליו יתברך, ועל־כן הבה נתחיל על־כָּל־פְּנֵימֵי מַרְגֵעַ זֶה לְשִׁכַח הַכַּל, כָּל הָעֵבֶר, וְנִסִּיחַ דַּעְתָּנוּ מִכָּל הַבְּלָבוּלִים וְהַקְטָנוֹת וְהַדַּחְקוֹת וְהַיְרִידוֹת, וְנִתְחִיל מִחֲדָשׁ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל לַבְנוֹ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים שֶׁתְּחִיל מִחֲדָשׁ לְהִתְמִיד בְּשִׁעוּרִים קְבוּעִים שֶׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שיחות־הַר"ן, סימן עו) כְּסִדְרָן דִּיקָא, וְאֵל תִּסְתַּכַּל בְּעֲנֵינִים אֱלוֹהֵי עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי אִתָּה רוּאָה שֶׁעָבְרוּ יוֹתֵר מִשָּׁנָה שֶׁדִּבַּרְתִּי עִמָּךְ בְּדַבָּר זֶה, וּמָה וְאִיךָ עָבְרָה הַשָּׁנָה שְׁלָךְ עַל־יְדֵי שְׁצִיטָה אֶת זֶה אוֹ אֶת זֶה וְכוּ', שֶׁאָמְרוּ שְׂאִין זֶה לְמוֹד, הָאֵם לֹא הָיָה טוֹב יוֹתֵר אִם הָיִיתָ זֹכֵה לְסִיִּם ש"ס וְאַרְבַּעַת חֻלְקֵי שְׁלֶחַן עֲרוּךְ וְכוּ' בְּזִמְנֵי הַזֶּה?! עַל־כֵּן כָּלֵךְ מִכָּל הַלְצִיִּם וְהַבְּלָבוּלִים (שֵׁשׁ גַּם בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ), וּבְרַח לָךְ רַק אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּדֶרֶךְ הַקְּלָה וְהַנְּעִימָה שֶׁהוֹרְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא רַבִּי מַעֲוֹלֵם הַבָּא, וְעַל־כֵּן יוֹדֵעַ מָה טוֹב וְיִקָּר שֵׁם בְּ"אַמֶּת", כִּי כְּשֶׁלּוֹמֵד עִם "אַמֶּת", לְדַבֵּק נִפְשׁוֹ בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, אוֹר הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, "בְּאוֹרֵךְ נְרָאָה אוֹר" (תהלים לו, י), אֲזַי אֵין לְשַׁעַר וְלִסְפֹּר מַעֲלָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ שֵׁם לְמַעֲלָה, וְתַדַּע שֶׁנִּפְטָר הָיָה מְשַׁלֵּם כָּל הוֹן דְּעֵלְמָא, אִם הָיוּ מְנִיחִים אוֹתוֹ לִירֵד לְזֶה הָעוֹלָם לומר פְּסוּק אֶחָד אוֹ מִשָּׁנָה אַחַת אוֹ דְּבוּר אֶחָד, אוֹ לְתַן פְּרוּטָה אַחַת, אוֹ לְהַלְבִּישׁ לְרַגְעַת הַצִּיצִית אוֹ הַתְּפִלִּין — אֶךְ כְּבָר מְאַחַר, וְלָנוּ עֲדִין יֵשׁ רְשׁוֹת, מַדּוּעַ זָאֵלָן מִיר נִישְׁט אוֹיִס נוֹטְצֶען דִּי הַיִּלְיָגֶע אוֹן טִיעֶרַע צִיט שְׁנַתְנוּ לָנוּ.

חמדת לבבי! מה טוב ומה נעים אם תזכה לחדש את האמירה במשניות, להיות רגיל לומר בכל יום ח"י פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְכֵן הַרְבֵּה 'מַחְבֵּר' רַמ"א' וְהַלְקוּטֵי־מוֹהַר"ן וְהַלְקוּטֵי־תַפְלוֹת לְלַמַּד תּוֹרָה,

(למה שלא ננצל את הזמן הקדוש והיקר שנתנו לנו.

וְעֲלֶיהָ הִתְפַּלֵּה, הֲלֹא רַק זֶה חֲלָקְנוּ לְנִצְחָה, וְרַק זֶה נִחְמַתְנוּ בְּעֲנִינֵינוּ,
 וְשֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן וְוַעֲט זִיךְ אֶלְטִיץ אָפּ זִיכְוֹר; עַל-כֵּן חֲטָף וְאָכַל
 בְּכָל יוֹם נִהְמָא דְאוּרִיטָא, וְתִזְכָּה לְחַיּוֹת חַיִּים חֲדָשִׁים בְּכָל פַּעַם.
 וְאוּדוֹת עֲנִינֵיךְ הַפְּרִטִיִּים, צָרִיךְ שְׂתַדַּע שֶׁהַכֹּל מְלַמְעָלָה, אִם תִּהְיֶה
 מִפְּרָסָם אוֹ מִבְּזָה, אִם תִּהְיֶה עֲשִׂיר אוֹ עֲנִי וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵין
 עֲלֶיךָ לַעֲשׂוֹת שׁוּם פְּעֻלוֹת שְׂתַתְּפָרְסָם אוֹ שְׂתַתְּקַבֵּל עַל הַבְּרִיּוֹת, אַתָּה
 בָּרַח לָךְ רַק אֵלֶיךָ יִתְבָּרַךְ, וְהִתְמַד בְּשַׁעוּרִים קְבוּעִים כְּסִדְרָן וְיִקְא,
 וְיִתְבַטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה בְּתַכְלִית
 הַשְּׂמִיחָה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְדַאֵג
 כָּלָל, עֲשֶׂה וְקַיִם רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁרֵינוּ אֲשֶׁרֵינוּ שְׂזִכְנוּ לִידַע
 מִרְבֵּי אֲמַת כְּזֶה, חֲכָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים. לְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְכַבֵּד
 אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ כְּדִין תַּלְמִיד חֶכֶם, כִּי הֵם בְּאֲמַת
 הַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים הָאֲמֵתִיִּים, וְהֵם צְדִיקֵי דוֹרְנוּ, וְגַם תִּדַּע שֶׁהִישִׁיבָה
 בְּעֲצָמָה בְּבֵית-מִדְרָשׁ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, הִיא סְגֵלָה נִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד,
 כִּי אוֹר רְבִנוּ וְ"ל מְאִיר שֵׁם בְּגִלּוּי מִמֶּשׁ, וְכָל שְׂפָן וְכָל שְׂפָן
 כְּשִׁלּוּמֵדִים בְּרַבִּים תּוֹרְתוֹ הַקְּדוּשָׁה, אוּרִיטָא דְעַתִּיק"א סְתִימָא"ה,
 נָאר פְּרִיילִיךְ, נָאר פְּרִיילִיךְ", כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַתָּה, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ,
 תִּתִּישֵׁב בְּאֲמַת, הֲלֹא אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּיךְ יִתְבָּרַךְ כָּלָל, כִּי הוּא
 יִתְבָּרַךְ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוּבָב כָּל עֲלָמִין, וְעַל-כֵּן אֵיךְ שְׂיִךְ צוּ זַיִן
 אַזוּי צוּ קְלֵאפֶט אוֹן צוּ בְּרֵאכֵן בִּי זִיךְ". וְצָרִיךְ לְהַכְנִים יְדִיעָה זֶה
 בְּכָל הָעוֹלָם, כִּי אֵין בְּלַעְדֵּיךְ יִתְבָּרַךְ כָּלָל, וְהַכֹּל מְשַׁגַּח בְּהַשְׂגָּחָה
 פְּרִטִי פְּרִטִית, וְעַל-כֵּן לָמָּה לְרַדֵּף כָּל-כָּף אַחַר הַבְּהֵמוֹת, שֶׁהֵם
 הָעוֹנוֹת, יוֹתֵר טוֹב לְהַעֲמִיד אֶת עֲצָמֵנוּ אֶצֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, שֶׁהוּא
 אוֹר הַשְּׂבֵת שְׁלוֹם וּמְבָרַךְ, וְנִזְכָּה לְחִזּוֹת בְּנַעֲם הַגּוֹי"ה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ,
 וְהִיכָלוֹ כִּלּוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד, וְנִצְעַק וּנְפָרְסָם מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

יְדִידֶךָ...

(ר) הכל יחפש.

(ש) רק שמחה, רק שמחה.

(ת) להיות כל-כף דפוק ושבור בעצמו.

א' תרנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח ה'תשל"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבָרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ
גֵּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד, שְׂעֵדִין אֹר הָאוֹרוֹת
מְאִיר בְּךָ, וְאִתָּה אוֹחֵז בְּאֶהֱבָתִנוּ, כִּי גַם בְּזֶה יֵשׁ נְסִיוֹן גָּדוֹל וְכוּ',
כִּידוּעַ לָנוּ, שְׂעַל-פִּי-רַב כְּשִׂמְבָלִים עִם אֶחָד יָמִים וְשָׁנִים, וּמְאִירִים
בּוֹ אֵת אֹר הָאֲמֶת, וּמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִטְנוּף מְעֻשִׂיו וְכוּ', וּמְלַבִּישִׁים
אוֹתוֹ בְּגָדֵי יֵשַׁע — תּוֹרָה וְתַפְלָה, שְׁזוֹכָה לְסִים עַל יְדוּ ש"ס
וּפּוֹסְקִים וְכוּ' וְכוּ', לְבִסּוּף מְהַפֵּךְ אֵת הַקְּעָרָה עַל פִּיהָ וְכוּ'. (וְדַבֵּר
זֶה נוֹהֵג בְּכֹל דוֹר, וְאֵין לְהֶאֱרִיךְ בְּעֵנֶיךָ שֶׁהוּא מְצִיאוֹת).

חֲמֻדַּת לְכַבִּי! אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְנוּ, שְׁזוֹכֵינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבְנוּ
ז"ל, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנְעִימִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְרֵאוּי לָנוּ לְהַחֲיוֹת אֵת עֲצָמֵנוּ בְּזֶה מְאֹד
מְאֹד, וְלֹא לְהַסְתַּפֵּל בְּעֵנֵינוּ כִּי אֶפְלוּ עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר
אֵינָם מְחִיִּים אֵת עֲצָמָם בְּזֶה, כִּי כֹל מֵה שְׁזוֹכִים לְהַחֲיוֹת אֵת עֲצָמָם
עִם אֹר רַבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ-כֵן זוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם אֹרוֹ הַגָּנוּז.

אֶהוּבִי, אַחֵי הַיְקָר! סִבַּת הַבְּלָבוּלִים שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם, הוּא עַל-יְדֵי
פָּגַם הַדְּבוּר, לְדַבֵּר כְּכֹל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, שְׂאֵז כָּל מַחוּ נּוֹפֵל, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן, חֲלֻק א', סִימָן כט), וְהוּא יְסוּד וְעַקֵּר גָּדוֹל
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי (תְּהִלִּים קמח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְבָרוֹ",
עַקֵּר הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁמְתַהַוָּה הוּא רַק בְּמַחוּ, עַל-יְדֵי דְבוּרוֹ שֶׁמִּפְקִיר,
וְצָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֵת עֲצָמוֹ לְבָלִי לְהַתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק
שֶׁיִּשְׁאַל לָךְ אֵיזָה דְבָר — תַּעֲנֶנּוּ לוֹ, וּלְשַׁלֵּב בְּדְבוּרוֹ דְבָרֵי אֲמֶת שֶׁהֵם
אֲמוּנָה וַיִּרְאֵת שְׁמִים.

שנב   אשר   א' תרנו   בנחל

ואודות שפכתבך ... דע לך כי אין קץ לדברי רוח וקהל, מה יהיה כבר כשאתה תאמר שיהיה כך, ותברך אומר שיהיה כך וכיו', האם יהיה נעשה כמו שאתם מדברים ומתוכחים שעות, הלא אתם עוקרים את עצמכם באותה העת ממנו יתברך, ומאומה לא תשאו בעמלכם, ומי יודע מה ילד יום, כי הזמן הולך והומה, והגוף אפשר היום בא זמנו, ומה גם שאמרו חז"ל (יומא יט): השח שיחת חלין עובר בעשה, שנאמר: "ודברת בם" — ולא בדברים אחרים, יותר טוב באותו הזמן והעת לדבר עמו יתברך, ולבקש ולהתחנן אליו יתברך, ואז בודאי יהיה נעשה כמו שאתה רוצה, כי התפלה היא השער והצנור הפותח וממשיך כל מיני השפעות וישועות ברוחניות ובגשמיות בכל העולם, ור' חיים ויטאל ז"ל מביא בשם רבו האריז"ל, שעכשו בעקבתא דמשיחא, אשר החשך וההסתרה מתגברים ומתפשטים, צריך לעסק בתפלה יותר, כי התפלה היא המקשרת ומיחדת ומדבקת את נשמת האיש הישראלי אליו יתברך בדבקות אמת, ואין לך דבר המקשר ומיחד ומדבק ומאיר נשמתו כמו תפלה, ובפרטיות הדרך הנוראה והנפלאה שגלה ופרסם רבנו ז"ל, והוא "התבודדות", הנקראת: "תפלת המשיח", כי הוא יכניס דבר זה בעולם, כמו שכתוב (צפניה ג, ט): "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה' ולעבדו שכם אחד", ונעשה את זה דרך כבושה לרבים.

חמדת לבבי! מה יהיה כבר אם אכתב לך חדושין דאורייתא פרצונך, תאמין לי, שהדורות הקדומים מאנשי שלומנו, היו להם חדושים יותר יפים מאשר יש לנו, ועל-פן מה תועלת יש בזה, עקר החדושים שלנו צריכים להיות על קטב אחד — איך לחדש את עצמנו, ונזכה לקים דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות גמורה בכל הדקדוקים, ובדברים אלו יכול להיות כי בתרמילו של עני תמצא דברים וענינים חדושים נפלאים בענין זה — התחזקות והתחדשות והתעוררות, להתחזק ולהתחדש ולהתעורר מהשנה העמקה שלנו. ועל קטב זה זפני השם יתברך בזכיות חנם, לחבר ספר "שפת הנחל" על כל ה"לקויטי-מוהר"ן", ואין הפגנה שהוא פרוש על ספרו

אֲשֶׁר   א' תרנז   בַּנְחַל   שנג

שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַ"לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, אֲשֶׁר אֵין חֶקֶר לְעִמְקוֹ וְכוּ', וּמִי יָבֹא אַחַר הַמֶּלֶךְ, 'מֵאֵן מַלְכֵי רַבָּנָן' (גטין סב.), אַחַר רַבֵּנוּ ז"ל, אֵת אֲשֶׁר כָּבַר גְּלָה, אֶלֶּא הַפְּנֵנָה לְחִזֵּק וּלְעוֹרֵר אֵת עֲצָמָנוּ לְקַיֵּם דְּבָרָיו בְּתַמִּימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְעַל זֶה צְרִיכִים דְּבוּרִים רַבִּים בְּאַרְיִכוּת גְּדוּלָה, אוֹלֵי נִזְכָּה לְהִתְחַדֵּשׁ עַל-כָּל-פְּנִים מְעַכְשָׁו לְשֹׁבֵר אֵת לִבָּנוּ לֵב הָאָבֶן, וּלְבַטֵּל אֵת רַע מִדְּתָנוּ בְּקִנְיָה וּשְׁנֵאת חֲנָם, וְנִזְכָּה לְבַטֵּל אֵת עֲצָמָנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא נִרְצָה רְצוֹן אַחַר מִבְּלַעְדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵין הַפְּנֵנָה בַּחֲבוּר לְהוֹסִיף מִשָּׁהוּ, כִּי עַל זֶה צוּעַק הַצַּדִּיק (יְרֵמְיָה ב, כא): "וְאַנְכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כְּלֵה זֶרַע אֲמֶת, וְאִיךָ נִהְפַכְתָּ לִי סוּרֵי הַגֶּפֶן נִכְרְיָה", כִּי עָלִיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִכָּל שֶׁכֵּן שָׂאֵין לְגַרֵעַ, רַק הַפְּנֵנָה הִיא רַק לְחַתֵּר וּלְסַלֵּס בְּדְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וּלְהֵאִיר עַל עֲצָמָנוּ עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת, יְדִידוֹת הָאוֹר כִּי טוֹב הוּא, וְאֵל דְּבָר זֶה יֵשׁ רְשׁוּת לְכָל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ; אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיזְכָּה לְזֶה, וְיֵאִיר עֵינָיו בְּנִפְלְאוֹת הָעֲצוֹת, אֲשֶׁר עֲדִין מְכַסּוֹת מֵאַתָּנוּ הַכְּלוּלוֹת בְּאוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן.

אַהוּבֵי, אַחֵי! מְבַאֵר בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן כב), אֲשֶׁר עָקֵר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (נְחֻמָּיָה ח, י): "חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזָּכֶם", וְעַל-כֵּן צָרִיךְ שְׂתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת, שְׂתִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה, וְתִלְךָ עִם פְּנִים שׁוֹחֲקוֹת, "יֵשׁוּבוּ הִמָּה אֱלֵינוּ וְאַנְחָנוּ לֹא נָשׁוּב אֲלֵיהֶם" (עֵין יְרֵמְיָה טו, יט), דְּבָר זֶה תָּמִיד יְהִיָּה חֶקֶק בְּדַעְתָּךְ. וּבְאַמֶּת כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ רוֹצֶה, רַק מֵה שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ רוֹצֶה, אֲזוֹ הוּא תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה, כִּי מֵה אֲכַפֵּת לוֹ מֵה שִׂיְהִיָּה הוּא מִתְרַצָּה רַק בְּרְצוֹן הַבוּרָא יִתְבָּרֵךְ. וּכְבָר אָמַר פְּעַם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ: "וּוִילָסְט וּוִי ס'אִיז וְוַעַט זַיִן וּוִי דוּ וּוִילָסְט", נָאֵר פְּרִיִלְיָךְ, נָאֵר פְּרִיִלְיָךְ^א, כִּי זֶה הָעֶקֶר בְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה רְגִיל לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם, אֲפִלוּ בֵינְךָ לְבִין עֲצָמָךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ.

יְדִידָךְ לְנִצָּח...
...

א) אַתָּה רוֹצֶה כְּמוֹ שְׂזָה, זֶה יְהִיָּה כְּמוֹ שְׂאַתָּה רוֹצֶה, רַק שְׂמֻחָה, רַק שְׂמֻחָה.

א' תרנח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה לאהובי, ידידי הקר לי מאוד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע איך התחלת להתמיד בספרי רבנו ז"ל. ותאמין לי, שאין עוד דבר יותר גדול מזה, כי עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל הוא רק על-ידי שקידה נוראה ונפלאה בספריו הקדושים, וכל אלו שהצליחו בדרך רבנו ז"ל היה רק על-ידי שהתמידו בלמוד ספרי רבנו ז"ל, ולא הכירו את אף אחד, רק הכניסו את עצמם היטב היטב בתוך הספרים של רבנו ז"ל. ובאמת מי שבקי ב"לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", ספר המדות ושיחותיו הקדושות, אז נפתח לו שער ופתח להבין בכל הספרים, כי על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל יכולים להבין בכל הספרים שבעולם. ובפרט בחכמת הקבלה והזהר הקדוש, כי הלמודים של רבנו ז"ל הם "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד). ואשרי מי שיהיה חזק בהתמדה בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאוד...

א' תרנט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח ה'תשל"ה.

שלום וברכה אל האברך הקר לי, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֲשֶׁר   א' תרס   בַּנְחַל   שנה

ראה להתחזק בכל מיני אפנים בזה העולם, כי אדם צריך לדעת שאין לו בזה העולם אף אחד רק הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב בפירוש השבוע (בראשית רבה עז, א) הָדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה ב, יז): "וְנִשְׁגָּב בְּמִדְרָשׁ (בראשית רבה עז, א) הָדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה ב, יז): "וְנִשְׁגָּב הַנְּיָה לְבָדוּ", וַיֵּשׁ לֹאמַר הַקָּשֶׁר לְזֶה, כִּי יַעֲקֹב אָבִינוּ אִיךָ הַצְּלִיחַ לְהַתְּגַבֵּר עַל שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ? עַל-יְדֵי שְׁתַּמִּיד הִיָּה לְבָד, וַיֵּדַע שְׂאִין לֹא רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכַעֲיִן שְׁפָרַשׁ רַבְּנֵנוּ וְ"ל (בהשקטה) אֶת הַפְּסוּק (יחזקאל לג, כד): "אֶחָד הִיָּה אֲבָרְהָם", שְׂאֲבָרְהָם אָבִינוּ עָבַד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּבַחֲיִנַת אֶחָד, הִיָּנוּ שְׂלֵא הַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲלֵא תַמִּיד יֵדַע שְׂאִין לֹא רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הִיָּה סוּד הַצְּלִחְתּוֹ, וְאִיךָ שְׁהַתְּאַבֵּק עִמּוֹ שָׂרוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ, עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שְׁהִלֵּךְ בְּדֶרֶךְ זֶה, שְׂגִלָּה רַבְּנֵנוּ וְ"ל, שְׂאֲסוּר לְהַסְתַּכֵּל עַל אִיךָ אֶחָד, אֲלֵא תַמִּיד לְהַסְתַּכֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחִים, וְזֶה סוּד הַצְּלִחַת הָאָדָם — כְּשֵׁאִינוּ מְבַלְבֵּל עִצְמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, אֲלֵא תַמִּיד חוֹשֵׁב מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְצַלִּיחַ דְּרַכּוֹ תַמִּיד.

אשרי מי שמכניס את הלמודים האלו בתוך לבבו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

* * *

ברוך רחמנא, שזכננו לסיים את כל החבור הנפלא הזה, והוא כרך יב, יזכנו השם יתברך לסדר עכשו לדפוס את הכרך היג להגדיל תורה ולהאדירה.

אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא.

תִּכְוֵן הָעֲנִיּוּנִים

חֵלֶק יב

ג פֶּתַח דְּבָר . . . . . א' תסב

ה . . . . . א' תסג

יא . . . . . א' תסד

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַהִתְחַדְּשׁוּת שְׂזָכִינוּ לְקַבֵּל מִרְבוּנוּ ו"ל, וְאֵיךְ שֶׁכָּל עֲנִיָּן רַבְּנוּ ו"ל הוּא רַק הַתְּחַדְּשׁוּת, וְיִגְלֶה מִמַּעַלְתַּת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת, אֲשֶׁר אֵין טוֹב מִזֶּה, וְזֶה מִחֲדִיר בְּאָדָם אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְיִרְבֶּה לְדַבֵּר מִהֲנִהגַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים בְּחֻדְשׁ אֱלוּל, יוֹרֵה כַּמָּה הֲנִיגוֹת נִפְלְאוֹת לְהַתְנַהֵג אֹז.

טז . . . . . א' תסה

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת רַבּוֹת אֵיךְ שְׂאָדָם צָרִיךְ לְשָׁמֵר מֵאֵד מִבְּטוּל זְמַן וּמִדְּבָרִים בְּטִלִּים, וְיִגְלֶה פְּרוּשׁ נִפְלֵא עַל מֵאֲמָרָם ו"ל: "נִשְׁאֲתָ וְנִתְתָּ בְּאֲמוּנָה?" "קִבְעֵת עֵתִים לַתּוֹרָה?" וְיִאָרֶיךְ בְּעֵינֵי סֵדֵר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהִיא עֲצָה נִפְלְאָה עַד מֵאֵד, וּמִי שֶׁרָגִיל בָּזֶה, אֵף פְּעַם לֹא יִבְטֵל זְמֵנוֹ.

יח . . . . . א' תסו

יְרַבֶּה לְדַבֵּר בְּאֵרִיכוּת גְּדוּלָה מִמַּעַלְתַּת סֵדֵר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְאֵיךְ שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי עֲצָה זו הָאָדָם יְכוּל לְעַבֵּר וּלְהִיּוֹת וּלְטִיֵּל בְּכָל חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִדְבֵּר גַּם מִשְׁעוֹר עֵיוֹן, וְיִסְבִּיר אֵיךְ שֶׁהֲצַדִּיקָה הִכִּי גְּדוּלָה הִיא עַבּוּר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל שֶׁמִּפְּשׁוּ מַחֲיָה וּמִצִּיל נַפְשׁוֹ מִשְׂאוֹל תַּחֲתִית, וְאֵיךְ שְׂאֵין צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִלִּתֵּן צְדָקָה עַל הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל.

כד . . . . . א' תסז

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאֵיךְ שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּפִלָּתִית בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, וְאֲסוּר לְהַתְּפַלֵּל מִשׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וְלֹא לְחֻשָׁב מִעֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק לְמִסֵּר נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא יִרְצֶה שׁוֹם שֶׁכָּר עַל עַבּוּדָתוֹ רַק יִרְצֶה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כה . . . . . א' תסח

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּדוּת חוּץ לִישׁוּב בְּשָׂדֶה וּבְיַעַר, שֶׁאֵזוּ כָּל עֲשָׂבֵי הַשָּׂדֶה נִכְלָלִים בּוֹ וּמִשְׁתוֹקֵקִים לְהַתְּעַלּוֹת עִמּוֹ, וְכֵן יְדַבֵּר מִחֻדְשׁ

תְּכֵן הָעֲנָיִים

אָלוּל, וְכִיצַד לְהַתְנַהֵג אָז.

א' תסז . . . . . כח

יִגְלֶה אֶת הַזְכוּת שִׁישׁ לָנוּ שְׁזָכִינוּ בְּדוֹר הַזֶּה שְׁנַתְּגִילָה לָנוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְצָרִיכִים לְשַׁמַּח עִם זֶה מְאֹד מְאֹד, וְדִיקָא עַל-יְדוֹ נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַעֲקָר רַק לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

א' תסח . . . . . כט

יִגְלֶה מִמַּעַלַת הַזְכוּה לְתַרַם צְדָקָה עַל הַדְּפַסַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁדַבֵּר זֶה מִכְּנִיס אֲמוּנָה בְּעוֹלָם, וְיַעֲזֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בַּיִת לֹא לְדַקָּר אֶת אִשְׁתּוֹ עִם תְּרַב לְשׁוֹנוֹ.

א' תסט . . . . . ל

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַסּוּבָל יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִמְתָּקִים מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינָיִם וְהַשְׁכִּינָה שׁוֹכְנַת אֲצִלוֹ תְּמִיד, וְיִגְלֶה אֵיךְ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְקַבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל רַק אִם נִשְׁבָּר קָדָם כְּחֵרֶס הַנִּשְׁבָּר, וְנַעֲשֶׂה בְּעֲצָמוֹ כְּלֹא מִמֶּשׁ.

א' תע . . . . . לא

יִגְלֶה מִמַּעַלַת הַזְכוּה לְקָרֵב נַפְשׁוֹת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ וְאֵיךְ הוּא חָשׁוּב בְּשָׂמַיִם, וְזֶה סִימָן שֶׁהוּא מְקַשֵּׁר הַיֵּטֵב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעֲזֹרֵר לְהַפִּיץ אֶת הַסְּפָרִים בֵּינָם בַּחֲוָרִים בִּישִׁיבוֹת כְּדֵי לְקַרְבָּם אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וְיִגְלֶה סוּד נִפְלֵא עַל פְּסוּק "גַּם כִּי אֵלֶיךָ בִּגִיא צִלְמֹת לֹא אֵירָא רָע, כִּי אַתָּה עֹמְדִי", וּמִמַּעַלַת תְּפִלָּה, וְיִגְלֶה נִפְלְאוֹת אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שִׁישׁ בּוֹ מִנְקֻדַת יְהוּדוּתוֹ, וְצָרִיךְ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

א' תעא . . . . . לו

יִגְלֶה שְׂמֻחָתוֹ לְאַחַד שְׁזָכָה לְסִיִּים אַרְבָּעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּף, וּמַעֲזֹרֵר אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת סִיּוּם עִם כָּלֵי זְמַר, וּבַפְּרָט שֶׁהוּא גַם מְעֹרָר אַחֲרֵים לְלַמַּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִזְכוּתוֹ כָּבֵד יוֹתֵר מִמֶּנִּין בַּחֲוָרִים שׁוֹקֵדִים בְּמִשְׁנָיוֹת וְלוֹמְדִים בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים, וְיִגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֲנֵן הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּחַדְּשׁוֹת וְסוּד "רַגַּע" אַחַד, וְאֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ בְּכָל מִיּוֹ אֶפְנִיִּים שְׁבַעוֹלָם יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה.

א' תעב . . . . . לז

יַעֲזֹרֵר עַל טְבִילַת מְקוּהָ בְּכָל יוֹם, וּבְשִׁעָה שֶׁהַגּוֹף נִטְבָּל פֶּה בְּזֶה הָעוֹלָם, הַנִּשְׁמָה נִטְבָּלַת לְמַעַלָּה בַּמְקוּהָ הָעֲלִיּוֹן, וְכֵן צָרִיכִים לְחַשֵּׁב אוֹלֵי הַיּוֹם הוּא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שְׁלֵי, וְכֵן חֲטָפְתֵי מְקוּהָ, וְלֹא אֲצַטְרֵךְ שֶׁהַחֲבָרָא

תָּכֵן הָעֲנִינִים

קדישא יטפלו בי.

א' תעג . . . . . מ

יעורר לברח מוכוחים וממחלקת, ואם הייתה אחדות בין עם ישראל, היו כבר מזמן נגאלים, ואם הייתה אחדות בין אנשי שלומנו, היה רבנו ו"ל מתגלה עליהם, ויוכיח על הפרורים שיש בין אנשי שלומנו, אבל לא אלמן ישראל, יש בינינו קבוץ קדוש שאוהבים עצמם ביחד באחדות גדולה, ויגלה איך לידע זמן חצות, ויעורר מאד לומר בכל לילה סדר תקון חצות.

א' תעד . . . . . מב

יגלה מגדלת תפלה והתבודדות, ויעורר לעין בספר "השתפכות הנפש", ויגלה מה זה התבודדות, ואל מה יכולים להגיע על ידה.

א' תעה . . . . . מד

יתן עצמה לאחד שיש לו תרדות והוא עצבני, שישמר על השנה, וכן יאכל פת שחרית ויקח כדורי הרגעה, שדבר זה אינו מזיק כלל.

א' תעו . . . . . מה

ידבר הרבה מענין שנים מקרא ואחד תרגום ופרוש רש"י, ואיך שמי שבקי בפרוש רש"י על התורה קנה רב קניני תורה, ויתן עצות איך להתמיד בחמש ורש"י, ויהיה בקי בהם, ויביא תשובה ממנהר"י ברונא ו"ל.

א' תעז . . . . . מז

יעורר שלא להתפעל משום פרחח שמדבר, ואסור להסתפל על שום מפרסם של שקר שנוהג בעולם, כי מהם לא נשאר שום דבר, ויספר מהרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדיטשוב, זכותו יגן עלינו, ואיך שרדפו אותו, והשאיר אחריו ספר קדוש ונורא, וכן אפלו שרק מזכירים שם עירו מתעוררים בתשובה שלמה.

א' תעה . . . . . מז

יגלה נפלאות איך שאדם צריך להיות עסוק עם איזה עסק, כי הבטלה מביאה לידי שעמום שגעון, ויגלה סוד נפלא בפסוק "לכו שובו לכם לאהליכם" הנאמר אחר קבלת התורה.

א' תעט . . . . . מט

יגלה ממעלת הדבור, ואיך שצריכים לשמרו מאד מאד, ועל-ידי-זה

תִּכְן הָעֲנִינִים

יִגִיעַ לְמַדְרָגוֹת גְּבוּהוֹת, וַיַּעֲרֹר עַל לַמּוֹד פְּסֻדוֹן, וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְלִכְרַח מְלָצִים, וַיִּתְמַיֵּד בְּלַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ, וַיִּחְדָּדֵר בְּאָדָם הַתְּחִזְקוֹת, שְׂאָסוֹר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ כָּלֵל מִכָּל מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וַיִּדַע שֶׁהַכָּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וּמַה שֶּׁיֵּךְ לְהַשְׁבֵּר אוֹ לְהַתְּבַלְבֵּל מִמִּישֵׁהוּ. וַיּוֹרֶה לְכַרַח מִמְחַלְקַת וּנְכוּחִים, כִּי זֶה לֹא יוֹעִיל כָּלֵל.

א' תפ . . . . . נב

יְדַבֵּר אִיךְ שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַחְזִיק מַעֲמַד בְּזֶה הָעוֹלָם רַק עַל-יְדֵי הַגְּלוּי שְׂגָלָה רַבְּנֵנוּ ז"ל עַל-פִּי הַמַּאֲמָר בְּלִקוּטֵי-מֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפּב, לְחַפֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֶצְמוֹ תְּמִיד נִקְדוֹת טוֹבוֹת.

א' תפא . . . . . נג

יַעֲרֹר לְהַתְּקַרֵּב אֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּיִתֵּר שְׂאֵת וּבְיִתֵּר עוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר לְהִיֹּת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּתְמַיֵּד בְּלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

א' תפב . . . . . נד

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מְקַדְּשֵׁת שְׂכַעַת הַנְּרוֹת, שֶׁהֵם הָעֲנִינִים, הָאֲזִינִים, הַחֻטִּים וְהַפֵּה, וּמִמְעַלְת הַשְּׂמֻחָה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה בַּחֲנִינָת מְשִׁיחַ שְׂבַנְפִּשׁוֹ, לְהַאִיר עַל עֶצְמוֹ אוֹר זֵיו וְחַיּוּת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ לְנֶצַח.

א' תפג . . . . . נה

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַעֲנִינַי שְׁלוֹם בֵּית, וְאִיךְ לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אִשְׁתּוֹ, וְשִׁיְהִיָּה סִבְלָן גָּדוֹל בְּבֵיתוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ.

א' תפד . . . . . נו

יְדַבֵּר מִמְעַלְת הַזּוֹכָה לַעֲשׂוֹת מִתּוֹרַת רַבְּנֵנוּ ז"ל תְּפִלוֹת, וְכֵן יְדַבֵּר אוֹדוֹת הַ"לִּקוּטֵי-תְּפִלוֹת" שֶׁל מֹהַר"ן ז"ל.

א' תפה . . . . . נו

יִחְזַק אֶת אֶחָד שֶׁלֹּא יִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, וַיִּדַע כִּי הַבְּעַל-דָּבָר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂיִבְרַחוּ מִמֶּנּוּ, וְאִיךְ בְּאֵמַת כּוֹאֵב לוֹ כְּשֶׁהִתְיַגַּע יָמִים וְשָׁנִים עִם אֶחָד וּלְכַסּוֹף בְּרַח, כִּי זֶה דְּבָר בְּרוּר כָּל זְמַן שְׂיִשְׁאָר אֶצְלוֹ — יִלְמַד וַיִּתְפַּלֵּל בְּהַתְּמַדָּה, וְכִשְׂיִתְרַחַק מִמֶּנּוּ — יִתְרַשַּׁל מִהַהִתְחַזְקוֹת הַזֹּה. וְצָרִיךְ שְׂיִדַּע, שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר מְדַבֵּיק בְּאִישׁ כְּשֶׁר שָׁגְעוֹן לְהִיֹּת תְּמִיד שְׂבוּר וּבְעֶצְבוֹת.

א' תפו . . . . . סא

יְדַבֵּר אִיךְ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֶצְמוֹ בְּמַדַּת הַשְּׂכָחָה, וְלִשְׁכַּח מִכָּל מַה

תִּכְן הָעֲנִינִים

שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וַיַּעֲשֶׂה בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וַיִּבְרַח רַק אֵלָיו יִתְפָּרֵף, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִפִּי שְׁמִכְנִים בְּעֲצָמוֹ וְדִיעָה, אֹז מַצְלִיחַ בְּחַיָּו, וְנִתְבַּטְּלִים כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא עַל-יַדֵּי עוֹנוֹתָיו, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְת הַמְּחִיָּה עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת צִיצִית, שֶׁהִיא מְבִיאָה לַיָּדֵי זְכִירָה, לְזָכֹר תָּמִיד רַק מִמֶּנּוּ יִתְפָּרֵף.

א' תפז . . . . . סג

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת שֵׁם יְהוּדֵי שֵׁם קֹדֶשׁ, וְצָרִיכִים לְהִזְהָר לֹא לְתַת שֵׁם בְּדוּי, שֵׁם מוֹדְרָנִי עַל הַעֲצִים וְעַל הָאֲבָנִים, עַל הַטַּל וְהָרוּחַ, שֶׁזֶה עוֹקֵר אֶת מוֹל הַבֶּן אוֹ הַבֵּת, כִּי שֵׁם הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְכָל הַצְּלַחְתָּם שֶׁל הַיְלָדִים תְּלוּיָה רַק כִּפִּי הַשְּׁמוֹת שְׁנוֹתָנִים לָהֶם.

א' תפח . . . . . סד

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁהִיא תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת שְׁמוֹצִיאָה אֶת הָאָדָם מִעֲצָמוֹ, וַיְהִיָּה עֲצָמָאִי.

א' תפט . . . . . סה

יֵאָרִיף לְדַבֵּר מִסְפֵּר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, וְאֵיף שְׂזוֹ הַדְּרָף הַיְחִידָה לְהַצְּלִיחַ בָּהּ לַעֲבֹר וְלִהְיוֹת וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַקֵּר הַלְמוּד צָרִיף לְהִיּוֹת לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְפָּרֵף, וְלֹא לְהִיּוֹת רַק רַבִּי לְמֶדֶן וְגֵאוֹן וְכוּ', רַק צָרִיף לִידַע, שֶׁיִּגִּיעַ הַיּוֹם שֶׁיִּצְטָרֵף לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלֹא יִשְׁאָר מִמֶּנּוּ רַק הַתּוֹרָה שֶׁלְּמַד בְּדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְפָּרֵף שְׂמוֹ, הַעֲקֵר לִידַע שֶׁאֲסוּר לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם יְהִיָּה אֵיף שֶׁיְהִיָּה, וַיִּזְהֵר לְבֵרַח מִנְּדָרִים.

א' תצ . . . . . סח

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַזְּרִיזוֹת וּמִמַּעַלְת הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְפָּרֵף, שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה כָּאֵן לְמִטָּה בְּזֶה הָעוֹלָם.

א' תצא . . . . . סט

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, וְאֵיף שֶׁהַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ הוּא רַק בְּאוֹמֵן וְלֹא בִירוּשָׁלַיִם וְלֹא בְּמִרוֹן, רַק הֵיּוֹת שְׂאִין עַכְשָׁו דְּרָף לְנוֹסֵעַ לְאוֹמֵן, אֹז הֵיכָן שָׂרַק מִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, רְאוּי לַעֲשׂוֹת קְבוּץ, וְזֶה רְצוֹן מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל, וַיִּגְלֶה הַטַּעַם שֶׁהוּא נוֹסֵעַ מִדֵּי פַעַם עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִירוּשָׁלַיִם, וַיִּדְבֵּר מִמַּעַלְת הַזּוֹכָה לְהַתְּבוּדָה בַּחוּץ בֵּין הָעֹשְׂבִים בְּשָׂדֵה.

א' תצב . . . . . עא

יִדְבֵּר מִמַּעַלְת הַדְּפֻסַּת סְפָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל וּבְכַפְרֻטִיּוֹת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁזֶכֶה

תִּכְן הַעֲנִינִים

לְחַדֵּשׁ עַל-פִּי דְרָכֹוּ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, כִּי בַדּוֹר הַזֶּה עוֹבֵר עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים מֵהַשְּׂעוּבָה, מֵרַב הַהִפְקָרוֹת וְהַפְּרִיצוֹת, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַצִּילָם רַק עַל-יְדֵי דְבוּרִים אֵלֹו הַנְּדַפְסִים בְּסִפְרֵים הַחֲדָשִׁים, וַיַּעֲוֹרֵר מְאֹד מְאֹד עַל מַעֲלַת הַזּוּכָה לְתַן צְדָקָה עַל הַדְּפַסַּת הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, וְזוֹ הַצְּדָקָה הִכִּי גְדוֹלָה שֶׁיֵּשׁ רַק בְּמַדְרַגַּת הַצְּדָקָה, מִמֶּשׁ צְדָקָה בְּעִבּוּר פְּקוּחַ נֶפֶשׁ, וְחֲמֻנָא לְצִלָן, כִּי יֵשׁ שֶׁעָבְרוּ כָּל-כֶּף הַרְבֵּה חֲטָאִים, וְהֵם כָּל-כֶּף רְצוּצִים וְשְׁבוּרִים, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם אֲשֶׁר אֵבֶד מְנוּס וְתִקְנָה מֵהֶם, וּמִתְיַאֲשָׁים לְגַמְרֵי, וְהַסִּפְרִים הֵם הַמְּפִיחִים בָּהֶם רוּחַ חַיִּים, וּמַעֲוֹדֵדִים וּמְשַׁמְחִים וּמְצִילִים אוֹתָם, וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִצְדָּקַת הַדְּפַסַּת הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, וְזֶה לֹא מוֹבֵן לְקַטְנֵי הַדַּעַת מְטַמְטָמִים, שֶׁלֹּא אִכְפַּת לָהֶם מְזוּלָתָם כָּלֵל.

א' תצג . . . . . עג

יְחֻזַּק עַל צְדָקָה לְהַדְּפַסַּת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וּמַעֲוֹרֵר וּמְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מְאִיר בְּנוֹ אוֹרוֹ וְתִבְרָךְ בְּגִלּוֹי רַב עַד מְאֹד.

א' תצד . . . . . עד

יְרַחֵב אֶת הַדְּבוּר אֵיךְ שֶׁרְאוּי לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בוֹ, וּבִפְרָטִיּוֹת נִקְדַּת הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמְאַמֵּין בוֹ וְתִבְרָךְ, אֲשֶׁר זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזוֹ הַשְּׂמִיחָה הִכִּי גְדוֹלָה, שֶׁזּוּכָה לְהֵאֱמִין בְּמַלְאָךְ חַי וְקַיִם. וַיַּעֲוֹרֵר הַרְבֵּה לְלַמֵּד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי סֵדֵר דִּרְךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְעַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָה וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ.

א' תצה . . . . . עז

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָאֲחֻדוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַפְּיץ אֶת אוֹר רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְהַסֵּמ"ך-מ"ם יוֹדֵעַ זֹאת, וְעַל-כֵּן הוּא עוֹשֶׂה פְּרוּדִים וּמְחַלְקֵת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַעֶקֶר שֶׁלֹּא נִהְיָה בְּאֲחֻדוֹת אַחַת, וַיִּגְלֶה אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד עִם הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנֵנוּ ז"ל, וְהַשְּׂמִיחָה הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַשְּׂמִחוֹת, וְכֵן יִגְלֶה מֵהַצְּרִיכָה לְהִיּוֹת תְּשׁוּקַת כָּל חֲסִיד בְּרִסְלָב בְּזֶה הָעוֹלָם.

א' תצו . . . . . עח

יִגְלֶה אֲשֶׁר מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר, עָלְיוֹ לְהִיּוֹת מוֹכֵן לְסִבַּל מְאִינְשֵׁי דְלָא מְעִלִי, וַיְקוּמוּ עָלָיו רְשָׁעִים חֲצִיפִין כְּכִלְבִּים, וְאִסּוּר לְהַתְּפַעֵל מֵהֶם, וּבִפְרָט מִי שֶׁרוּצֶה לְחַגֵּר מְתַנְיֵוֹ לְגִלוֹת אֶת רַבְּנֵנוּ ז"ל, יִהְיֶה מוֹכֵן שֶׁיְקוּמוּ עָלָיו רְשָׁעִים אַרְוּרִים, נוֹאֲפִים כְּכִלְבִּים, לְחַלֵּק עָלָיו. וַיְסַבֵּיר הַטַּעַם לָמָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת דָּבָר זֶה עַל-פִּי סוּד בְּרִיאַת הָעוֹלָם שֶׁמְסַבֵּב בְּקַלְפָּה,

תִּכְן הָעֲנָנִים

וְצָרִיכִים לְשׁוֹבֵר אֶת הַקְּלָפָה, וְזֶה מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה.

פ' תצז . . . . . א' תצז

יְדַבֵּר מֵעַנְיָן רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵיךְ שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל הַקְּבוּצָה, וְכֵן מֵעַנְיָן בְּחֹזֶר, אֵיךְ שְׁיִתְנַהֵג בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל כְּדֵי לְמַצֵּא זְוִיגוּ.

פ"א תצח . . . . . א' תצח

יְעוֹרֵר עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה וְהַהֲתַחַזְקוֹת, וְעַקֵּר הַשָּׁנָה נוֹפְלֶת עַל הָאָדָם שְׁאִינוּ מְתִיחַ עֲצָמוֹ עִם הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וְרֵאשׁוּי לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל מִדַּת הַשְּׂמִחָה, לְהִיּוֹת רַק בְּשְׂמִחָה תָּמִיד.

פ"ב תצט . . . . . א' תצט

יְעוֹרֵר הַרְבֵּה, שְׁצָרִיכִים לִילֵךְ עִם הַגְּלוּי שְׁגָלָה רַבְּנוּ ז"ל עַל פְּסוּק "בְּצָר הֲרַחֲבֵת לִי", שְׁצָרִיכִים לְמַצֵּא בְּתַקְיָה הַצָּרוֹת גַּם־כֵּן הֲרַחֲבֵת, וְזוֹ הֵיְתָה עֲבוּדַת יְרֻמָּה הַנְּבִיא, וְאֵיךְ שְׁבִתְקַף הַדְּחֻקוֹת וְהַגְּלוּי וְהַחֲרָבִין הַחֲזִיהַ עֲצָמוֹ, וְלִכֵּן נִקְרָא יְרֻמָּה עַל שֵׁם יְרֵם י"ה, כִּי מִי שְׁמַחֲזֵק אֶת זְוִלְתּוֹ, הוּא מְגַבִּיחַ כְּכֹכֹל אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וַיִּחַזַּק מֵאֵד מֵאֵד אֶת בְּחֹזֶר אֶחָד שְׂזָכָה לְהַדְּפִיס אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוּטֵי־מוֹהַר־ז"ן", וּמְעוֹרְרוֹ לְהִיּוֹת בְּשְׂמִחָה עֲצוּמָה עַל גְּדֹל הַזְּכוֹת שְׂזָכָה, וּמְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק לְשִׂמְחָה שֵׁישׁ לָנוּ רַבֵּי כְּזֶה, וְאִם הֵינּוּ יוֹדְעִים מְעַט מְקַצֵּת מִי רַבְּנוּ ז"ל, אִזְּ הֵינּוּ רוֹקְדִים מְרַב שְׂמִחָה עַל נַעֲם חֲלָקְנוּ עַל אֲשֶׁר בְּנַחַל שֵׁם חֲלָקְנוּ וּגוֹרְלָנוּ.

פ"ג תק . . . . . א' תק

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת תְּפִלַּת הַנּוֹתִיקִין, וּמִי שְׂמַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וְתִיקִין, כָּל הַיּוֹם הוֹלֵךְ לוֹ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרֵי, וְזוֹ הֵיְתָה הַנְּהַגַת הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וְהַנְּהַגַת רַבְּנוּ ז"ל, וּמוֹהַר־ז"ן חֲזַק בְּיֹתֵר אֶת הַנְּהַגָה הַזֶּה, וְכֵן יְדַבֵּר מֵעַנְיָן אֲמִירַת קְרִיאַת שְׂמַע שְׁעַל הַמְּטָה עַל־פִּי סֹדֵר הָאֲרִיז"ל, שֶׁהוּא תִקּוֹן גָּמוּר לְפָנֵים הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

פ"ד תקא . . . . . א' תקא

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הָאֲרִיכַת אֲפִים וּמִמְדַּרְגַּת דּוֹד הַמְּלֶךְ שְׂזָכָה לָּהּ, וְאֵיךְ שְׁהַעֲקֵר רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ.

פ"ה תקב . . . . . א' תקב

יְחַזֵּק לְשִׂמְחָה עַל נְקֻדַּת הַיְהִדּוֹת שֵׁישׁ בָּנוּ.

תַּכְּן הָעֲנִינִים

א' תקג . . . . . צב

יִחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, שְׂזַכֵּנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְלִהְיוֹת בְּצִיּוּנו
הַקְּדוֹשׁ, וַיִּגְלֶה אֲשֶׁר "שִׂמְחָה וְהַתְּבוּדָה" הֵם שְׁנֵי הַרְגָּלִים לִילָף עִמָּהֶם
בְּזֶה הָעוֹלָם.

א' תקד . . . . . צג

יִשְׁלַח "מִזֵּל טוֹב" לְחַתָּן וַיִּחְזְקוּ וַיֵּאמְרוּ.

א' תקה . . . . . צד

יִחְזַק לְשִׂמְחַת בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וַיַּעֲזִרוּ עַל יְמֵי אֱלוֹהֵי הַקְּדוֹשִׁים.

א' תקו . . . . . צה

יִחְזַק בַּחֲזוֹר בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְנוֹתֵן תּוֹדָה עַל צְדָקָה לְהַדְּפָסָה.

א' תקז . . . . . צח

יִרְבֶּה לְהוֹכִיחַ מַה זֶה בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד, וְאֵיךְ שְׂצָרִיכִים לְשָׁמֵר עֲצֻמוֹ
מִחֲדָשִׁים מְקֻרָב בָּאוּ וְנִקְרָאִים בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה, וְאֵינָם אֵלָּא בְּעֵלֵי עֲבָרָה
שְׂעוֹשִׂים מַחְלָקֹת וּפְרוּדִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְצָרִיכִים לְבָרַח מֵהֶם כְּמוֹ
שְׂבוֹרָחִים מֵאֵשׁ שׁוֹרְפָת, וְאֵיךְ שְׂעַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ו"ל הֵיא דִּיקָא
עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּבְלֵי זֶה הַכֹּל כְּלוּם, לִיצְנוּת אַחַת
גְּדוֹלָה, וַיִּגְלֶה אֲשֶׁר ל"ץ יוֹנֵק מִשֵּׁם אֱלֹקִי"ם שֶׁהוּא הַדִּינִים, וּמַעֲלִים
וּמְסַתִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַתְחַבָּא בְּכָל יוֹם בְּמִקּוֹם
פְּנוּי וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאֵז עוֹלְמוֹ יִרְאֶה בְּחַיָּיו.

א' תקח . . . . . צח

יַעֲזִיר הַרְּבֵה עַל קְדָשֵׁת הַדְּבֹר וְאֵיךְ שְׂכָל הַצְּרוֹת בָּאוֹת רַק עַל-יְדֵי
דְּבָרִים בְּטָלִים, וַיִּחְזַק הַרְּבֵה לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, לְלַמֵּד
תּוֹרָה ב"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, וְלוֹמֵר עָלֶיהָ הַתְּפִלָּה מ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת".
וּמוֹהַרְנ"ת ו"ל אָמַר: בְּהַגּוֹף שֵׁנִישׁ בּוֹ 'לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן', הַתּוֹלְעִים לֹא
יִגְשׁוּ בְּקָבֵר.

א' תקט . . . . . ק

יִגְלֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מֵעֵינֵן דַּעַת שֶׁל מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ, שֶׁהוּא גְלוּי שֶׁל
לְמַעַלָּה מֵהַזְּמַן, לְמַעַלָּה מֵהַמְּקוֹם, וְעֵינֵן סוּד הָאֲרֻבַּע תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית,
מְנַחֶה, מְעִרִיב, שְׂתַקְנוּ אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, דָּוִד, הֵם בְּזִמְן דִּיקָא, וְאֵי
אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת הַזְּמַן, אֲבָל לֹא-כֵן תְּפִלַּת הַמְּשִׁיחַ שֶׁהִיא הַתְּבוּדָה, זֶה
שֵׁיף כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, כִּי זֶה סוּד גְלוּי שֶׁל לְמַעַלָּה מֵהַמְּקוֹם וּלְמַעַלָּה
מֵהַזְּמַן, וּמֵעֵינֵן שְׂמַחָה שֶׁהוּא תַקְוֹן גְּמוּר לְפָגֵם הַבְּרִית, שְׂבָא רַק עַל-יְדֵי

תִּכּוֹן הָעֲנֻיִּים

עצבות ומרירות, ויגלה מי הם צדיקי הדור שצריכים לנסע אליהם.

א' תקי . . . . . קד

יגלה תקון נפלא למי שפגם בברית בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, ואיך שכל תקנתו ותקנתו היא לא להיות בכעס, כי החטא הזה מביא את האדם לידי כעס וקפידות ורציחה, ויעורר הרבה על אמירת העשרה מזמורי תהלים, ובפרט אם יזכה להיות על ציון רבנו ו"ל בעיר אומן, שהבטיח רבנו ו"ל, שיתקן את כל מי שיבוא לשם, וכן יעורר שכל מי שיודע שפגם בבריתו בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, שיברח ממחלקת לגמרי.

א' תקיא . . . . . קה

יגלה שרקודין והמחאת כף ממחאת את הדינים.

א' תקיב . . . . . קו

יגלה מעלת השמחה ואיך הסטרא אחרא לא מניחה את האדם להיות בשמחה, ונעשית קלה בעיני בני-אדם מצות השמחה.

א' תקיג . . . . . קז

יובה לדבר מענין סדר דרך הלמוד של רבנו ו"ל, שהוא תקון ועצה למי שנכשל בפגם הברית, אבל זה אינו סותר למוד עיון, אדרבה גם זה צריכים, ועקר למוד העיון להוציא הלכה למעשה, וידבר מענין פגם הברית שהורס את מח האדם לגמרי, ועושה אותו משגע, רחמנא לצלן.

א' תקיד . . . . . קח

יגלה ממעלת האדם הזוכה להיות מקרב אל הצדיק האמת הנקרא שבת, ויגלה נפלאות מענין תשובה של שבת, שיש לו ניקח מכל, ויגלה פגמו ועניו של קין שהיה נע ונר בארץ, ומי שזוכה להיות מקרב אל הצדיק האמת נצל מזה.

א' תקטו . . . . . קט

יחזק חתן, שכל עקר הישועות נמשכים רק על-ידי תפלה והתבודדות, ויורה לו דרך, איך שצריכים תמיד לחפש ולבקש בעצמו נקודות טובות, ולהתחיות עצמו עם זה, ולתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמו, ויעורר ויחזק על סדר דרך הלמוד של רבנו ו"ל.

א' תקטז . . . . . קיב

יחזק את בחור אחד שזכה לסיים את כל הש"ס, וישבח את סדר דרך

תִּכְן הָעֲנִינִים

הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנּוּ ו"ל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַחֲדִיר דְּרָךְ זֶה אֶל תּוֹךְ לֵב
בַּחֲרוּסִים, וַיִּדְבֵּר מִמֶּדְתּוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנּוּ ו"ל שֶׁהִיָּה רַק טוֹב, וְהָאָדָם צָרִיךְ
לִילֵךְ בְּמִדְתּוֹ.

א' תקיז . . . . . קטו
יְדַבֵּר מִעֲנִין שֶׁעָקַר הַבֵּית־מְנוּס לְאָדָם הוּא רַק הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּגְלֶה
סוּד בְּרִפְתַּת הַתּוֹרָה, וְאִיךָ שֶׁעָקַר הַלְמוּד תּוֹרָה צָרִיךְ לְהִיּוֹת עִם אֲמוּנָה
וְגִלּוּי אֱלֹקוֹת.

א' תקיח . . . . . קטז
יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מְאֹד רַבְּנּוּ ו"ל, שֶׁעוֹד יִכְבֹּשׂ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי
הָעֶרְב־רֹב מִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וַיִּדְבֵּר רַבְּנּוּ ו"ל הִיא אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁרַק
זוֹהֵי הַדְּרָךְ הַנּוֹכַח לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנּוּ
ו"ל, אֲלָא עַל־יְדֵי לְמוּד סִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים בִּשְׂקִידָה רַבָּה.

א' תקיט . . . . . קיח
יְדַבֵּר מִגְּדֵל הַפְּלָגַת מִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה בְּשׁוּם דָּבָר
שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפֹלוּ בְּלְמוּד הַתּוֹרָה, וּמְכַל שֶׁכֵּן בְּמִלֵּי דְעֵלְמָא, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר
מִמַּעַלַת הַשְּׂמַחָה, וּבִפְרָט מִי שְׁנוֹלֵד אֶצֶל הוֹרִים שֶׁהֵם חֲסִידֵי בְּרִסְלָב,
רְאוּי לוֹ לְשַׂמַּח, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יוֹרִיד מִעֲצָמוֹ הַרְבֵּה מִהַהֲתַנַּגְדוֹת.

א' תקכ . . . . . קכ
יְעוֹרֵר אֶת אֶחָד שֶׁנִּדְרָךְ מְרַשְׁעִים, שֶׁיִּחְבִּיא עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה יִמְשִׁיף עָלָיו יַד ה', וְאֲסוּר לְשָׂאֵל קְשִׁיּוֹת עַל הַצְּלַחַת
הַרְשָׁעִים, וְזֶה יְדוּעַ כִּי סוּף שֶׁל רֶשַׁע שֶׁנַּעֲקַר מִהָעוֹלָם.

א' תקכא . . . . . קכא
יִגְלֶה שֶׁכָּל עֲנִין רַבְּנּוּ ו"ל הוּא תְּמִימוֹת עֲמֻקָּה, וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּתִמְיֻמוֹת
יִקְבֹּל הַרְבֵּה מִרַבְּנּוּ ו"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת עֲנִין הַתְּבוּדוֹת אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
אֲלָא עַל־יְדֵי תְּמִימוֹת, כִּי עִם חֲכָמוֹת הוּא רַחוֹק מִזֶּה, וַיְעוֹרֵר לְכַרְח
מִוִּכּוּחֵי סָרְק, לְהַרְבּוֹת בְּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתִמְיֻמוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת
גְּמוּרָה.

א' תקכב . . . . . קכב
יִחֲזַק אֶת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְּקָרִים, שֶׁיִּשְׂמַח עִם הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל
רַבְּנּוּ ו"ל, וּמָה הֵינּוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנּוּ ו"ל, וְזוֹ הַהֲתַחֲזָקוֹת הַכִּי גְדוֹלָה
לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ.

תִּכְן הָעֲנִינִים

א' תקכג . . . . . קכה
יְדַבֵּר מֵאֲמַת וְשְׁלוֹם וּרְפוּאָה, שְׁתְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, וְאִיף שֶׁהָאָדָם צָרִיף
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם.

א' תקכד . . . . . קכז
יִגְלֶה אִיף שְׂאִין עֲצָה אַחֲרַת לְהַנְצִל מִהֲרַע וְהַחֲשִׁף שֶׁל הָאָדָם, אֲלֵא
עַל־יְדֵי תַפְלָה, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת צַדִּיק אֲלֵא בְּשִׁקְיָה רַבָּה בַתְּפִלָּה,
וְיִדְבֵּר מִמַּעַלְת מוֹהֲרַנ"ת ו"ל וּסְפָרְיו הַקְּדוּשִׁים, הַמְּחַזְּקִים אֶת הַכִּי גְרוּעַ,
וְיִסְפֵּר נִפְלְאוֹת מַגְדֵּלַת מוֹהֲרַנ"ת ו"ל.

א' תקכה . . . . . קכט
יְדַבֵּר מִגְלוֹי הַשְּׂגָחָה, וְאִיף שֶׁצָּרִיף הָאָדָם לְהַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ תְּמִיד אֲמַתָּה
מִצִּיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, וְהַעֲקָר הוּא
לְבַטֵּל אֶת יִשׁוּתוֹ וְגֵאוּתוֹ לְגַמְרֵי, וְיִהְיֶה בְּטַל וּמְבַטֵּל בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי,
וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה כָּלִי שֶׁתִּשְׁרָה בּוֹ הַשְּׂכִינָה, וְיִגְלֶה אִיף שֶׁשְּׂתִי רְגֵלִי
הָאָדָם הֵן שְׂמֻחָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וְצָרִיכִים שְׂתִיָּהֶם דִּיקָא, מִצַּד אֶחָד לְהִיּוֹת
תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וּמִצַּד שְׁנֵי לְהַתְּבוּדָד עֲצָמוֹ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִבְקָשׁ
וְלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שֶׁצָּרִיף, וְאִם חֲסֵרָה לוֹ אִיזוֹ בַחֲיִנָּה אוֹ
שְׂמֻחָה אוֹ הַתְּבוּדָדוֹת, הֲרִי הוּא כְּמוֹ חֲגֵר, כִּי צָרִיכִים שְׂנִיָּהֶם, כִּי הֵם
שְׂתֵי הַרְגָּלִים לִילָף בָּהֶם בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

א' תקכו . . . . . קלב
יְדַבֵּר מִעֲנִין גִּסַּח בְּרַכַּת הַמִּילָה, וְיַעֲוֹרַר עַל עֲנִין הַשְּׁלוֹם בְּעַת בְּרִית,
וְלְהִיּוֹת וּתְרֵן בְּעֲנִין נְתִינַת הַשֵּׁם, שְׁלֵא תִהְיֶה מַחְלָקַת בֵּין שְׁנֵי הַהוֹרִים.

א' תקכז . . . . . קלג
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת מִדַּת הַשְּׂכָחָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְזִכּוֹר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי
כָּכֵל שֶׁהָאָדָם שׁוֹכַח אֶת הָעֵבֶר שְׁלוֹ, כְּמוֹ־כֵן זֹכָה לְזִכּוֹר תְּמִיד מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר הַכֹּל הוּא שֶׁהָאָדָם צָרִיף לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ כָּל־כֶּף בְּעֲנִין תַּפְלָה
וְהַתְּבוּדָדוֹת, עַד שְׁלֵא תִהְיֶה לוֹ אֶפְשָׁרוֹת אַחֲרַת, רַק צָרִיף שִׂדַע שֶׁמְקוּמוֹ
הוּא רַק אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֹל מָה שֶׁצָּרִיף הַכֹּל תְּלוּי בִּידוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה
לְהִיּוֹת מִיִּשָׁב מְאֹד בְּדַעְתּוֹ.

א' תקכח . . . . . קלה
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הָאָדָם הַנְּזָהָר בְּנִטְיִלַת יְדִים, וְלְהַפּוּף כָּל הָעֲנִיּוֹת נִמְשַׁכָּת
עַל הָאָדָם רַק בְּעֵזֶן זְלוּזֵל בְּמַצּוֹת נִטְיִלַת יְדִים.

א' תקכט . . . . . קלז
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַדְּפִסַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאִיף שְׁזוֹ הַצְּדָקָה הַכִּי גְדוּלָּה,

תִּכְן הָעֲנִינִים

וּמַגִּלָּה שֶׁכָּל חֶשְׁקוֹ וְכִסּוּפוֹ הוּא רַק לְהַדְרִיִּים אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, וַיִּפְּלֵיא מִשְׁמִירַת וַיִּקְרַת הַזְּמַן, שֶׁכָּל רְגַע שָׁנָה הוּן תּוֹעֲפּוֹת, וּמָה שֶׁרַק יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּכָל רְגַע.

א' תקל . . . . . קלח

וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת שְׁלוֹם-בֵּית שְׁזוּכִים אֵלָיו רַק עַל-יְדֵי שְׁבוּנִים אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִחָה בְּבֵית, וְצָרִיכִים לְהַשְׁלִים בְּבֵית בְּכָל מַחִיר, כִּי צָרִיכִים לִישֵׁב עֲצָמוֹ, מֵאַחַר שֶׁהִתְחַתְּנוּ וַיֵּשׁ לָהֶם יְלָדִים זֶהוּ זֶה, וְלָמָּה לְהִתְרַיֵּב בֵּית וְעֵתִיד גָּדוֹל.

א' תקלא . . . . . קלט

וַיִּגְלֶה שֶׁהוּא אֵינוֹ חוֹתֵם עַל שׁוּם "קוֹל קוֹרָא" וְכֵן מְזַהֵר אֶת כָּל שׁוֹמְעֵי דְבָרָיו וְבָאֵי בֵיתוֹ, שֶׁלֹּא תִמְצָא חֲתִימַתְּם עַל שׁוּם "קוֹל קוֹרָא", וּבִפְרָטִיּוֹת בְּדָבָר הַתְּלוּי בְּמַחְלָקָת, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה אֲשֶׁר עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה הוּא רַק אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְאִם לֹא צִיּוֹן רַבְּנֵינוּ ז"ל זֶה כְּבָר לֹא מְשַׁנֶּה אִם בְּמֵאָה שְׁעָרִים אוֹ בְּמֵרוֹן, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁמִּתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּהִתְקַשְׁרוֹת רַבְּנֵינוּ ז"ל שֵׁם הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּגְלֶה כָּל הַשְּׂתַלְשֻׁלוֹת שֶׁל הַקְּבוּץ בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית.

א' תקלב . . . . . קמא

וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת מֵדַת הַטּוֹב, לְלַכֵּת עִם כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּמֵדַת הַטּוֹב, וַיִּסְבִּיר מָה זֶה נִקְרָא צְדִיק טוֹב וְצְדִיק שְׂאִינוֹ טוֹב.

א' תקלג . . . . . קמב

וַיַּחֲזִי עֲצָמוֹ שֶׁזָּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנֵינוּ ז"ל, וְלוֹמַד לְמוֹדוֹ הֵן עִם עֲצָמוֹ וְהֵן עִם אֲחֵרִים.

א' תקלד . . . . . קמג

וַיְרַבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַמְּנַדֵּב צְדָקָה לְהַדְרִיִּים, וַיִּסְבִּיר עַל-פִּי סוּד מָה הִתְפָּרַשׁ בֵּין "סִפְר" וּבֵין "אַגְרַת", וְזוֹ מַעַלְת סִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וְתִשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" שֶׁהֵם אַגְרוֹת וּמִכְתָּבִים.

א' תקלה . . . . . קמד

דָּן אִם צָרִיכִים לְכַרֵּךְ בְּרַכַּת 'שְׁהַחֲיִינוּ', אִם לֹא רָאָה מַעוֹלָם אֶת הָאָדָם רַק עַל-יְדֵי סִפְרוֹ, וְנִהְיֶה מֵאֵד מִסִּפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וּבְרוּר נִפְלָא בְּעֵינֵי זֶה לְהַלְכָה.

א' תקלו . . . . . קמו

וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת לְמוֹד זְכוּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהִחְזִיר אֶת כָּלֵם בְּתִשׁוּבָה,

תִּכְן הָעֲנִינִים

וספור ממוהרנ"ת ו"ל.

א' תקלוז . . . . . קמז

יִרְבֶּה לְחֹזֵק אֶת הָאָדָם שִׁיְהִי חֹזֵק עִם כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, וַיִּגְלֶה אֶת מַעֲלַת מַדַּת הַשְּׂמֻחָה, וְאֵל מַה שִׁיְכוּלִים לְהַגִּיעַ עַל יְדֵהָ, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר מֵעֲנֵן שְׂמַחַת הַמְצֻוֹת, שְׂזָה מַעֲלָה אֶת הָאָדָם מַעֲלָה מַעֲלָה עַד רוּם הַמַּעֲלוֹת, וְאִיךָ שִׁשְׂמַחָה הִיא תִּקּוֹן הַבְּרִית, וּמִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית רְאוּי לֹא לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת הַשְּׂמֻחָה, וַיִּגְלֶה אֲשֶׁר שְׂמַחָה וְהַתְּבוּדוֹת הֵן שְׂמֵי הַבְּקִיאוֹת — בְּקִי בְּרֻצּוֹ וּבְקִי בְּשׁוֹב, וְכֵן הֵן שְׂמֵי הַמַּדּוֹת שֶׁצָּרִיךָ לְקַנּוֹת לְעַצְמוֹ — אֶהְבֶּה וַיִּרְאֶה, וַיִּגְלֶה שֵׁישׁ מְלֶאךָ שֶׁנִּקְרָא עֲזַרְיָאֵל, אֲשֶׁר הוּא הַמְּמַנֶּה עַל כָּל אֵלֹו שֶׁנּוֹפְגָמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית, וְחֻזְרִים בְּתִשׁוּבָה, וְהוּא מְכַנִּיס אוֹתָם לְפָנָי וּלְפָנִים.

א' תקלח . . . . . קנב

יִגְלֶה נְפֻלְאוֹת מֵעֲנֵן רֵאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוֹ ו"ל, וְאִיךָ שֶׁצָּרִיכִים לְבָרַח מִכָּל מִינֵי מַחֲלַקַּת וּמְרִיבוֹת, וַיִּגְלֶה מְצַפּוּנֵי לְבוֹ שֶׁכָּל עֲנִינּוֹ הוּא רַק לְהַפִּיץ אֶת רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא יוֹעִיל לְשׁוּם בְּרִיָּה לְמַנְעוֹ, וְאִיךָ שֶׁאוֹר רַבְּנוֹ ו"ל עֲתִיד לְכַבֵּשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ.

א' תקלט . . . . . קנג

יִגְלֶה נְפֻלְאוֹת מֵעֲנֵן סִיעָתָא דְשְׂמִיָּא וְסַפּוֹר נוֹרָא מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, וְאִיךָ שֶׁלֹּא צָרִיכִים לְהַתְּבַלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּלְהַתְּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

א' תקמ . . . . . קנה

יִפְלִיא לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת אַמִּירַת זֶהָר וְתַקּוּנֵים בְּכָל יוֹם, וְהָאָרִיז"ל נִתֵּן תִּקּוֹן לְבַעַל עֲבָרָה לֹאמַר בְּכָל יוֹם חֲמִשָּׁה דְּפִים זֶהָר אוֹ דְּפִים תַּקּוּנִים, וְאִיךָ שֶׁרַבְּנוֹ ו"ל הִזְהִירָנוּ עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְרַבֵּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי מְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה.

א' תקמא . . . . . קנז

יִרְבֶּה לְדַבֵּר, אִיךָ שֶׁכָּל אֵלֹו הַחֹלְקִים עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הֵם חַיִּים בְּטָעוֹת, וַיִּתֵּן עֲצוֹת לְכַחוֹר שֶׁהַהוֹרִים שְׁלוֹ נִגְדָה זֶה שִׁסְתּוֹכֵב בְּכַרְסְלָב וַיְצַדִּיק אֶת הַהוֹרִים, וַיִּתֵּן לוֹ עֲצוֹת אִיךָ לְהַתְּחַמֵּק מֵהֵם בְּדַרְךָ הַתֵּר.

א' תקמב . . . . . קנז

יִדַּבֵּר אִיךָ שֶׁהָאָדָם צָרִיךָ לְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא יִחְשַׁב לֹא מֵעַצְמוֹ וְלֹא מֵאַחֲרָיִם, וְכֵן תִּתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי הַגָּאוֹת

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

וְהַיְשׁוּת, וַיִּגְלֶה בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, זְכוּתוֹ יַגֵּן עָלֵינוּ, שְׁעַל מִדַּת הַגָּאוּת וְהַיְשׁוּת אֹרֵב הַיֵּצֵר הָרַע יוֹתֵר מֵהַל, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר נִפְלָא עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁהָיָה תָמִיד עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

א' תקמג . . . . . קס

יִגְלֶה אֲשֶׁר עֲנִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל אֵינוֹ תְלוּי בְּשׁוּם מְקוֹם רַק בְּאוֹמֵן, וְכִשְׁלֹא יְכוּלִים לְנַסֵּעַ לְשֵׁם מְסַבֵּת עֶכּוֹב כְּנִיסַת הַמַּלְכוּת הַרְשָׁעָה, אֲזִי בְּמְקוֹם שָׂרָק מִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁם הוּא קְבוּץ.

א' תקמד . . . . . קסא

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת אֵיךְ שְׁאֶסוּר לְאָדָם לְהַתְּפַלְּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם, רַק יַחֲזֹק עֲצָמוֹ לְהַסְתַּכֵּל עַל נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, וְכֵן יְדַבֵּר מִמַּעַלַת קִדְשַׁת תְּלִמִּיד הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב, זְכוּתוֹ יַגֵּן עָלֵינוּ, ר' נוֹאֵלֶךְ קִיֶּצְע'ס, וּמִמַּעַלַת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת בְּקִי בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

א' תקמה . . . . . קסב

יְדַבֵּר מִיִּשׁוּב הַדַּעַת שְׂזוֹכִים לְהַגִּיעַ לְזֶה עַל-יְדֵי שְׂמִיחָה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין תְּפִלַּת עֲרֻבִית בְּזִמְנָן וּמִעֲנִין קְרִיאַת שְׁמַע, וְכֵן לְהִיּוֹת רְגִיל לֹאמַר בְּקְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה שְׁלֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע.

א' תקמו . . . . . קסד

יְעוֹרֵר לְבָרַח מֵאֲנָשֵׁי מַחְלָקָת, וְשְׁלֹא יְהִיָּה לוֹ יַעֲסֵק עִמָּהֶם, וַיִּגְלֶה אֲשֶׁר עֶקֶר הַהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִעֲנִין הַקְּבוּץ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא בְּכָל מְקוֹם שְׂמִתְקַבְּצִים עֲשָׂרָה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ.

א' תקמז . . . . . קסה

יְדַבֵּר בְּעֲנִין צַעֲקַת הָעִי"ן קָלִין שְׂמָאָד מְאֹד מְכָרַח לְצַעֲקַת בְּכָל יוֹם, עַד שֵׁיצֵא מִקְּטָנוֹת הַמַּחֲזִין, אֲבָל כָּל זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּצִנּוּעָה בִּיעוֹר אוֹ בְּשִׂדָּה בְּמִרְתֵּף אוֹ בְּאִיזוֹ עֲלֵיָּה, אֲבָל לֹא בֵּין אֲנָשִׁים, וְזוֹ הָאָמֶת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׂמִדְּבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּהַצָּנֵעַ לְכַת.

א' תקמח . . . . . קסז

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה עֲצָה נוֹרָאָה בְּעֲנִין הַשָּׁעָה הַתְּבוּדוֹת שֶׁצָּנְנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְשִׁיחָה נִפְלְאָה, מִהַחֲסִיד הַנִּפְלָא ר' יַצְחָק בְּרִיִּיטְעֵר ז"ל.

א' תקמט . . . . . קסח

יְדַבֵּר מִעֲנִין מַעַלַת הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁלָּנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וַיִּגְלֶה אֵיךְ

תִּכְן הָעֲנִינִים

שְׁצַרִיכִים לְשׁוֹמֵר מְאֹד מְאֹד עַל מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם וְלֹא לְצַעַר אוֹתָם, וַיִּזְהֵר מְאֹד לְלֶכֶת בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל עִם פְּאוֹת מְסֻדְרוֹת וְלֹא לְלֶכֶת קְרוּעַ וּבְלוּי שְׁנָה נֶגֶד דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר הַרְבֵּה לְלַמֵּד בְּשִׂיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם יִתְנַדַּע הַיֵּטֵב מֵהִי דַּעְתּוֹ הַקְּדוּשָׁה.

א' תקנ . . . . . קסט

יִרְבֶּה לְדַבֵּר מִמִּדַּת הַסְּבֻלָּנוּת, וְאִיךָ שְׁצַרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ בְּכָל יוֹם עַל הַמַּדָּה הַיְקָרָה הַזֹּאת שֶׁל סְבֻלָּנוּת, כִּי כְּשֵׁיִשׁ לוֹ סְבֻלָּנוּת, יֵשׁ לוֹ כְּבֹד הַכֹּל, וְשִׂיחָה נִפְלְאָה מֵר' מִיכָלֵעַ נֶכֶד מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וַיִּדְבֵּר מִגְּדֻלַּת מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל.

א' תקנא . . . . . קעא

יִדְבֵּר מִמַּעֲלַת הָרֵאשׁ הַשְּׁנָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמַעֲנִין הַשׁוֹפֵר שֶׁמִּפְּשֵׁט הָעֵקֶמוֹמִיּוֹת שֶׁבִּלְב.

א' תקנב . . . . . קעב

יַעֲזֹר לְשַׂמַּח בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּחְזַק מְאֹד לְקַיֵּם אֶת שְׁתֵּי הָעֲצוֹת הַיְסוּדִיּוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — הַתְּבוּדָּרוֹת וְשַׁעוֹר בְּשִׁלְחֵן עֲרוּף, וַיִּוְרֶה דֶּרֶךְ קֵלָה אִיךָ יְכוּלִים לְקַיֵּם אֶת זֶה, הַתְּבוּדָּרוֹת — יְכוּלִים לְדַבֵּר בְּכָל מְקוֹם, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרַךְ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן יְכוּלִים לְדַבֵּר בְּכָל מְקוֹם, וְשִׁלְחֵן עֲרוּף — טוֹב שְׂיִהְיֶה בְּתִיק הַטְּלִית וְתַפְלִין שֶׁלוֹ שִׁלְחֵן עֲרוּף קָטָן, וַיִּלְמַד בְּכָל יוֹם כַּמָּה סְעִיפִים בַּעַת שְׁאוּמֵר "תָּנָא דְּבִי אֵלֵיהּ כָּל הַשְּׁנָה הַלְּכוֹת" וְכוּ'.

א' תקנג . . . . . קעד

יִחְזַק אֶת אֶחָד שֶׁלֹּא יִתְגַּרֵּשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסוֹ, וְצַרִיכִים לְחֻשֵׁב תְּמִיד רַק בְּעִלְמָא דְּאֵתִי, וְאִיךָ הַחַיִּים פּוֹרְחִים וְעוֹד מְעַט נִהְיֶה שֵׁם, וַיִּדְבֵּר מֵעֲרַב יוֹם הַכַּפּוּרִים, שֶׁהָאֲכִילָה אֲזֵי הִיא בְּדַגְמַת שְׂבֵת שֶׁהִיא כְּלָה קָדָשׁ, כְּלָה אֱלֻקוֹת.

א' תקנד . . . . . קעז

יִרְבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזּוּכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִיךָ שְׁצַרִיכִים לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ מִנְקֻדַּת יְהוּדוּתוֹ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב מִזֶּה.

א' תקנה . . . . . קפ

יִדְבֵּר מִמַּעֲלַת הַשְּׂמִחָה אַחַר הַחֲגִים, שְׂזוּכִינוּ לְמֵלֵא עֲצָמָנוּ עִם כָּל מִינֵי טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, וַיִּגְלֶה סוֹד הַשְּׂגָחָה וְטָבַע וְקָשׁוּר וְשְׁלוּב הַתּוֹרָה בֵּין

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

"לְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל" לְבִין "בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹקִים", שְׁנֵה סוּד קְרִיאַת שְׁמַע
דְּבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ, וְסוּד הַבְּטוּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

א' תִּקְנוּ . . . . . קִפּב

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מִמַּעַלֶּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׁעֵתִידִים לַעֲשׂוֹת מִהַפְּכָה גְדוֹלָה
בְּעוֹלָם, וּמַעֲנִין מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

א' תִּקְנוּ . . . . . קִפּד

יְדַבֵּר מַעֲנִין הַסְּבָלָנוֹת, כִּי עָקַר הַצְּלַחַת הָאָדָם בְּזֵה הָעוֹלָם הוּא רַק
עַל-יְדֵי מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת, שְׁנֵה יְפִי הָאָדָם שֶׁהוּא סִבְלָן גְּדוֹל.

א' תִּקְנַח . . . . . קִפּה

יְגַלֶּה עֲצָה לְהַצְּלִיחַ בַּעֲסָקִים.

א' תִּקְנוֹט . . . . . קִפּה

יְרַבֶּה לְעוֹרֵר עַל הַתְּמַדַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁרַק בְּזֵה תְלוּיָה כָּל הַהִתְקַרְבוֹת
אֵלָיו ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר וַיַּחֲזִק עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְאִיךְ שְׁאִין שׁוֹם מְנוּס
לְבָרַח מִפְּגַעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, אֲלֵא בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְגַלֶּה סוּד
נִפְלֵא מִקְלַחַת קִיּוֹן "נַע וְנָד תִּהְיֶה בְּאֶרֶץ".

א' תִּקְס . . . . . קִפּז

יְדַבֵּר מַעֲנִין הַתְּגַבְּרוֹת הַיֵּצֵר הָרַע עַל הָאָדָם, וְאִיךְ שֶׁכָּל דְּבַר שֵׁישׁ לוֹ
הַתְּגַבְּרוֹת הוּא מַצְּלִיחַ לְבַסּוֹף, כִּי כָּל דְּבַר שֵׁישׁ לוֹ הַהַפּוּךְ אִם רַק מִתְּגַבֵּר
וּמִתְחַזֵּק כִּנְגְדוֹ הוּא מַצְּלִיחַ.

א' תִּקְסָא . . . . . קִפּט

יְדַבֵּר מִמַּעַלֶּת מִדַּת הַוַּתְּרָנוּת, וְאִיךְ שֶׁכָּל יוֹם נִפְתַּח הָאוֹר הַגְּנוּזֵי שְׁצַפָּה
בּוֹ אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, אֲבָל הַיּוֹם מְסַבֵּב עִם נַחֲשִׁים
וְעַקְרָבִים, מִחֲשָׁבוֹת רַעוֹת שְׂבָאוֹת רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, וְכֵן כָּל
הַצְּרוֹת שְׂאָדָם סוֹבֵל הֵן רַק מִחֲמַת שְׁדוּחַק אֶת הַשְּׁעָה.

א' תִּקְסָב . . . . . קִצ

יְגַלֶּה שֶׁהָאָדָם צְרִיף לְחִיּוֹת רַק עִם תְּפִלָּה, וְכָל דְּבַר קִטָּן שֶׁהוּא רַק צְרִיף,
יְבַקֵּשׁ וַיִּתְפַּלֵּל מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ.

א' תִּקְסָג . . . . . קִצ

יְגַלֶּה סוּדוֹת נִפְלְאוֹת מְסוּד הַנְּבוּאָה וְעַלִּית הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי אֲכִילַת
הַצְּדִיקִים, וְכֵן יַעֲוֹרֵר עַל לְלַחַת לִישׁוֹן מִקְדָּם, כִּדֵּי שְׁיֻכַּל לְקוֹם בְּחִצּוֹת.

א' תִּקְסָד . . . . . קִצָּג

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

יְדַבֵּר מִמִּדַּת הַזְּרִיזוֹת, וְעָקַר הַצְּלַחַת בְּחֹרֶר צָעִיר הוּא עַל-יְדֵי מִדַּת הַזְּרִיזוֹת.

א' תִּקְסָה . . . . . קצג

יְעוֹרֵר בְּחֹרֶר צָעִיר לְהִתְחַתֵּן וְלֹא לְהִיּוֹת בְּרֶרֶן, כִּי אֶצֶל רַבְּנוֹ ו"ל הִיָּה דְבָר זֶה עָקַר גָּדוֹל לְהִיּוֹת נָשׁוּי, שְׂוֹי הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָאָדָם.

א' תִּקְסוֹ . . . . . קצד

יֹדֵיחַ מֵאֵד אֶת מִתְנַגְּדוֹ עַל שְׂמֻטִּיחִים כְּלָפִיו שְׂמִפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וַיִּגְלֶה לָהֶם אֶת נִקְדָּתוֹ שֶׁבִשְׂבִּיל זֶה בָּא לְעוֹלָם, וַיִּבְאֵר בְּאוֹר יָפֵה ב"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" מִהַשְּׂבָעָה בְּעֵטֶלֶרֶס מִיּוֹם ו'.

א' תִּקְסז . . . . . קצו

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמִּי שְׂוִזוּכָה לִילְךָ לִישֵׁן מִקֶּדֶם שְׂאֹז יְכוֹל לָקוּם מִקֶּדֶם וּלְהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְכֵן יֵשׁ לוֹ יוֹם אַרְבֶּה עַד מָאֵד, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר מִהַיָּצֵר הָרַע הַמְּסִית לְהִסְתַּוֵּב בְּלִילָה בְּלֹא כְלוּם, שְׂוִה מְבִיא לְכָל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

א' תִּקְסח . . . . . קצז

יְדַבֵּר אִיךָ שְׂצָרִיכִים לְדַבֵּר עִם אָחִיו הַקָּטָן בְּסִבְלָנוּת, וְלֹא לְדַחֵק עָלָיו כָּלֵל.

א' תִּקְסט . . . . . קצח

יִגְלֶה מֵהִי חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וַיְעוֹרֵר לְכַרְתַּ מִּכָּל מִינֵי דְמִיוֹנוֹת וְהַזְּיוֹת וְהַבְּלִים.

א' תִּקְע . . . . . קצט

יְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִי שֵׁיֵשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, יִלְמַד בְּלִקְוִטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב, וַיֹּאמֶר הַתְּפִלָּה עָלֶיהָ מִלְּקוֹטֵי-תְּפִלוֹת, וַיְעוֹרֵר עַל שְׂעוּרִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

א' תִּקְעא . . . . . ר

יִפְלִיא לְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַזּוּכָה לְשִׁבְתָּ בְּחֶדֶר מִיְחָד, וַיִּגְלֶה שְׂוִה סוֹד תַּבַּת נח, וְאֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה.

א' תִּקְעב . . . . . רב

יִגְלֶה שְׂמִי שָׂרֵק עוֹסֵק בְּהַפְּצַת מַעֲשֵׂיֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, הוּא צָרִיךְ לְסַבֵּל עַל-בּוֹנוֹת וּבְזִיוּנוֹת, וַיִּגְלֶה אֶת נִקְדָּתוֹ, שֶׁהִתְכַּרַח לוֹ לְסַבֵּל בְּזִיוּנוֹת, אֲבָל הוּא חוֹזֵק בְּזֶה, שֶׁכָּל יְמֵי חַיָּיו יִגְלֶה אֶת רַבְּנוֹ ו"ל בְּעוֹלָם.

תִּכְן הָעֲנִינִים

א' תקעג . . . . . רג

יגלה נפלאות מענין סבלנות ואריכת אפים, ויגלה גדלת מעלת מוהרנ"ת ו"ל, ואיך שסבל כל ימי חייו חרופין וגדופין, בזיונות ושפיכות דמים, אף שעבר על כל בני דורו בהכל, כמו שאמר לו רבנו: אתה חד בדרך בחדושין דאורייתא, ובקימו היו רב תלמידי המגיד ו"ל, ואף על פי כן היה נצלם ונסתר מעיני כל, ועד עכשו אורו של מוהרנ"ת ו"ל כל כף נצלם ונסתר מעיני כל.

א' תקעד . . . . . רה

יגלה נוראות נפלאות מהתמדה בספר "לקוטי מוהר"ן", שזה תקון הדעת, תקון המחין, תקון הברית, ויגלה סוד נפלא מתשובה מיראה שנעשה בתשרי, שאז זורקים את העוונות לתוף המים, ומתשובה מאהבה שנעשה בניסן, שאז שואכים מים שלנו לאפית המצות, הינו שמעוונות נעשות זכיות.

א' תקעה . . . . . רו

ירבה לדבר מענין מדת התמימות והפשיטות ואל מה יכולים לזכות ולהגיע על ידה, ויגלה נפלאות מנח הצדיק ומהתבה, וממעלת שיחה ותפלה אליו יתברך בלשון שרגיל בה, שנקרא התבודדות, וממעלת הזוכה לשמר את הדבור.

א' תקעו . . . . . רי

יחזק את האדם לילך באמונה פשוטה, וידבר מהאמת של רבנו ו"ל שהוא אמת באפן אחר לגמרי, איין אנדער סארט אמת.

א' תקעז . . . . . ריא

יגלה נפלאות ממעלת הזוכה ללמד הרבה "לקוטי הלכות" ממוהרנ"ת ו"ל, ועל ידי זה יהיה לו תמיד חזוק, והוא לא יתן לו לפל. וכן יעזר הרבה על למוד שלחן ערוך, שמברר הטוב מהרע, ויחזק להתברר רק עם אנשי שלומנו היקרים עובדי ה', וידבר ממעלת הרצונות והכסופין אליו יתברך.

א' תקעח . . . . . ריג

יעזר לדבר הרבה מרבנו ו"ל, וזה יעזר לו בכל הענינים, וישמר עצמו ממחלקת ופראות ועזות, וככל שיכניס בדעתו אמתת מציאותו יתברך, כמו כן יתנהג בדרך ארץ.

א' תקעט . . . . . ריד

יגלה גלויים נוראים ונפלאים בבטול האדם אליו יתברך לגמרי, ולא

תִּכְן הָעֲנִינִים

יִבְלַל עֲצָמוֹ מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, וְלֹא יִתְעַרֵּב בְּשׁוֹם עֲנִיָּן, רַק תָּמִיד יִתְפַּלֵּל וַיִּבְקֹשׁ עַל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׂיִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּגְלֶה אִיךָ שְׁכָל חֲפָצִים וְרִצּוֹנִים שֶׁל הָרָשָׁעִים וְהָאֲפִיקוֹרְסִים בְּעֵתִים הַלְלוּ לְהִשְׁפִּיחַ, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת שֵׁם ה', וְאָסוּר לְהִתְחַבֵּר עִמָּהֶם בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן.

א' תקכ . . . . . ריז

יְדַבֵּר אִיךָ שְׁאָסוּר לְהִתְבַּלְבֵּל מִהֶעֱבַר רַק לַעֲשׂוֹת בְּכֹל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה וּבְעֲנִיָּן מִשָּׂא וּמִתָּן וְלִתֵּן צְדָקָה, שְׂאֵז יִצְלִיחַ בְּעִסְקָיו.

א' תקכא . . . . . ריט

יְדַבֵּר מִכֹּף שְׂדֵבֵר רַבְּנוֹ ו"ל אִינוּ מְצַמְצֵם אֶצֶל יְחִיד, וְכֹל מִי שֶׁרַק זֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, עָלָיו מִנַּח הַחֹב לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אוֹתוֹ בֵּין בְּכֵתֵב וּבֵין בְּעַל-פִּי, וְאִינוּ צָרִיךְ לְטַל רְשׁוֹת מֵאָף אֶחָד. וְעֲנִיָּן הַדְּפָסָה הוּא חוֹב קְדוּשׁ עַל כָּל 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', וְצָרִיכִים לְבָרַח מִכָּל מִינֵי אֲסֻפּוֹת, כִּי חֲבֵל עַל הַזְּמַן הַיָּקָר, עֵקֶר דַּעַת רַבְּנוֹ ו"ל הוּא תוֹרָה וְתַפְּלָה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, וְכֵן יוֹרֵה דָרֶךְ נִפְלְאוֹת אִיךָ לְחֻזַּק עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֶׁרַק מוֹצֵא בְּעֲצָמוֹ מִנִּקְדָּת יְהוּדוּתוֹ.

א' תקכב . . . . . רכא

יַעֲזֹר עַל שְׁמִירַת הַבְּרִיאוֹת.

א' תקכג . . . . . רכב

יַעֲזֹר שְׁכָל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְשֹׂאֵל שְׂאֵלָה בְּבֵיתוֹ מֵרַב מְבַהֵק יָרָא שְׁמַיִם, וַיִּגְלֶה סוּד שְׁמוֹת אֱלֹקִים, וְאִיךָ מִשָּׁה רַבְּנוֹ מִמַּתִּיק אֶת זֶה, וְהִתְפָּרַשׁ בֵּין מִשָּׁה לְבֵין נַח.

א' תקכד . . . . . רכג

יִחְזַק אֶת הָאָדָם בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בְּתוֹךְ חַיֵּיו הַפְּרָטִיִּים, וַיְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִפְּלֵל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ.

א' תקכה . . . . . רכד

יְדַבֵּר מִתְּכַת נַח וְחִדוּשׁ נִפְלֵא מִעֲנִיָּן פָּגַם דוֹר הַמַּבּוּל, וַיִּקְשְׁרוּ בְּאִפְּן נִפְלֵא אֶל דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ו"ל, וַיַּעֲזֹר לְהִתְמַיֵּד בְּ"לִקְוִטִי-הַלְכוֹת".

א' תקכו . . . . . רכו

יַעֲזֹר עַל לְמוּד שְׁלִחַן עֲרוּף, וַיְדַרְיָךְ דָּרֶךְ אִיךָ לְלַמֵּד שְׁלִחַן עֲרוּף, שְׁזֵה

תִּכְוֵן הָעֵינָיִם

הָיָה רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁלוֹמֵד בְּכָל יוֹם אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי
גִּמְרָא רַש"י נְתוּסָפוֹת.

א' תקפז . . . . . רכז

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת בְּבִטּוּל עֲצָמוֹ אֶל אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאִיךָ שְׁצַרִיכִים
לְהִתְבַטֵּל לְגִמְרֵי אֱלֹיוֹ תְּבַרְךָ, וְאִזּוֹ יִהְיֶה כָּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אֱלֻקוֹתָו יְתַבְרְךָ.

א' תקפח . . . . . רכח

יְעוֹרֵר לְהִתְמַדַּת הַתּוֹרָה, וּמִי שִׁיּוֹדֵעַ שְׁפָגַם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, אֵין
עוֹד טְהוּרָה וְתִקּוּן כְּמוֹ הַתְּמִדָּה בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

א' תקפט . . . . . רל

יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק הַרְבֵּה לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִיךָ דִּיקָא עַל יָדָם תְּהִיָּה
לוֹ הַתְּחַזְּקוֹת אִיךָ לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

א' תקצ . . . . . רלא

יְדַבֵּר מֵעֵינַיִן הַסִּפְרִים שֶׁחִבֵּר וְחִדָּשׁ, וּמָה תְּכַלִּיתוֹ בְּעֵינַיִן הַדְּפֻסֹת הַסִּפְרִים,
וּמָה כְּוִנָּתוֹ וְרְצוֹנוֹ בָּהֶם. וְאִיךָ שֶׁעָקַר הַתְּכַלִּית וְהַתּוֹעֵלֶת שֶׁל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה
הוּא רַק כְּדֵי לְקַרֵב יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

א' תקצא . . . . . רלב

יְגַלֶּה נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מֵה צָרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוּדְתָנוּ בְּעֵתִים הַלְלוֹ, שְׁכַל
הָעוֹלָם כִּלּוֹ מְלֵא כְּפִירוֹת וְאֲפִיקוֹרְסוֹת, וּבְכַפְרֵט בְּאַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה עָקַר
הָעֲבוּדָה הִיא רַק לְגַלוּת אֶת לְמוֹד רַבְּנוּ ז"ל וּסְפָרֵיו הַקְּדוּשִׁים הַמְּגַלִּים
גְּלוּי אֱלֻקוֹת, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם.

א' תקצב . . . . . רלג

יְגַלֶּה יְצוֹת לְמִי שֶׁנִּפְל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן, וַיִּזְהֵר לֹא לְקַרְא עֲתוּנִים, כִּי אִזּוֹ נִדְבַק בְּנִפְשׁ הַכּוֹתֵב, וַיִּפֹּל עַל-יָדוֹ
בְּנוֹקְבָא דִּתְהוּמָא רַבָּא.

א' תקצג . . . . . רלה

יְרַבֵּה לְדַבֵּר עַל קִדְשַׁת הַמִּחְשָׁבָה, וְאֶל מֵה יְכוּלִים לְזַכּוֹת עַל-יְדֵי-זֶה,
הַיִּצָּר טוֹב זֶה מִחְשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת, וְהַיִּצָּר הָרַע זֶה מִחְשָׁבוֹת רְעוֹת, וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים לְשָׁמֵר אֶת הַמִּחְשָׁבָה מְאֹד.

א' תקצד . . . . . רלו

יְדַבֵּר מֵעֵינַיִן דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל וְגְלוּיָיו, שְׁשִׁיכִים לְכָלִל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְרַבְּנוּ
ז"ל אֵינוֹ מְצַמְצֵם רַק בְּמִקּוֹם אֶחָד, וְכֵן בְּעֵינַיִן גִּסַּח הַתְּפִלָּה לֹא לְשִׁנוֹת

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוּנִים

הַן אֲשֶׁכְּנֹזִי לְסִפְרָדֵי וְהֵן סִפְרָדֵי לְאֲשֶׁכְּנֹזִי, רַבְּנוּ ו"ל הַקָּפִיד עַל זֶה מְאֹד, וְאָמַר שֶׁכָּל אֶחָד יֵאָחַז וְיִחְזִיק בְּנִסְחֹו, וְאֲשָׁרֵי מִי שֶׁמְתַמֵּיד בְּלַמּוּד שִׁיחֻתָיו שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל.

א' תקצה . . . . . רלז
יְדַבֵּר מֵעֲנִין לְשָׁנוֹת מִצְדָּקָה לְצְדָּקָה.

א' תקצו . . . . . רלח
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַשְּׂמִיחָה, וְאִיךָ שְׂוָה לְהֵאָדָם בְּטוֹל אֶל הָאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת.

א' תקצז . . . . . רלט
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזְּרִיזוֹת, וְאִיךָ שֶׁאֲסוּר לְדַחֵק אֶת הַשְּׂעֵה בְּשׁוֹם דְּבָר, וְיִגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֲנִינֵי שְׂחִיטָה, וְיַעֲזֹר עַל שְׁעוּרִים קְבוּעִים.

א' תקצה . . . . . רמא
יְחִזֵּק אֶת חֻטְו, וְיִבְאֵר בְּבִאּוּר נִפְלֵא כַּמָּה מֵאֲמַרֵי חו"ל, וְיַעֲזֹר הַרְבֵּה עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוּדוֹת וְעַל שְׂמִיחַת הַהִתְקַרְבוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא מְקוֹר שְׂמִיחָתָנוּ, מְקוֹר חַיִּיתָנוּ, וְיְדַבֵּר מִהַתּוֹרָה "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", וְאִיךָ שֶׁצְּרִיכִים לִילֵךְ עִמָּה תְּמִיד, וְכֵן עִם יְתֵר הַתּוֹרוֹת וְהַמְּאָמְרִים שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וּמֵעֲנִין שְׂכָחָה וְהִתְחַדְּשׁוֹת.

א' תקצט . . . . . רמד
יְדַבֵּר מֵעֲנִין תְּפִלָּה עַל פְּרִנְסָה, וְאִיךָ שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט, וְזֶה יַעֲזֹר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה.

א' תר . . . . . רמה
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת "שְׂמִירַת הַזְּמַן", וְאִיךָ שֶׁיֵּדַע שֶׁאִין לוֹ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וּמֵעֲנִין מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְאִיךָ שֶׁלּוֹחֵם רַבְּנוּ ו"ל מִלְחָמוֹת ה' בְּעִבּוּר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי שֶׁשָּׂר לְפָנֵיהֶם הַעֲשָׂרָה מִיָּנִי נְגִינָה, וְיִתֵּן כַּמָּה הַנְּהַגוֹת יְשׁוּרוֹת אִיךָ לְהִתְנַהֵג.

א' תרא . . . . . רמט
יְדַבֵּר אִיךָ שֶׁהֵאָדָם צְרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֲצָמוֹ, וְלֹא יִכְלַל עֲצָמוֹ מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וְיִפְרֹשׂ אֶת הַפְּסוּק "לֵךְ-לֵךְ", לֵךְ אֶל עֲצָמְךָ, וְזוֹ הִיְתָה מְדַרְגַּת הַתָּם, וּמִמַּעֲלַת הַמְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ.

א' תרב . . . . . רנא
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁמְזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְּזִכּוֹן

תִּכְן הָעֲנִינִים

אחר זכוּת, עד שְׁנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

א' תרג . . . . . רנג

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַדְּבָקוֹת וְהַדְּבוּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִכְנִיס אֶת
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּחַיָּו הַפְּרָטִיִּים, וְאִזּוּ יִמְתָּקוּ מִמְּנוּ כָּל הַדִּינִים
וְהַצְּמֻצוּמִים.

א' תרד . . . . . רנד

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת דְּבוּר מִרְבְּנוּ ז"ל וּמַעֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, וְצָרִיכִים תָּמִיד לְחֹזֵר
מֵהֶם.

א' תרה . . . . . רנה

יְדַבֵּר מִשְׁלוֹם-בֵּית, וְיִרְאֶה דְּגַמָּא אִיךְ יְכוּלִים לְהִיּוֹת חֻזְקִים בְּשְׁלוֹם-בֵּית,
וְשִׁיחָה לֹו בֵּית חַם, וְהַעֲקֵר לֹא לְהִכְנִיס אֵימָה יִתְרָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.

א' תרו . . . . . רנו

יְבַשֵּׁר שְׁנִפְתַּח עוֹד בֵּית-הַמִּדְּרָשׁ עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל בְּמוֹנָסִי, וַיַּעֲוֹרֵר הַרְבֵּה
עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּוֹת, וְאִיךְ שְׂאִין עֲצָה אַחֲרַת בְּזוּה רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה,
וְלִבְרַח אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר; אֲשֶׁרִי שִׂיאַחֲזוּ בְּזוּה תָּמִיד, וְאִזּוּ יִמְשֹׁךְ
עָלָיו יְשׁוּעָה מִן הַשָּׁמַיִם.

א' תרז . . . . . רנט

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאִיךְ שְׁנָה כָּל עֲנִינֵינוּ בְּזוּה
הָעוֹלָם.

א' תרח . . . . . רס

יְדַבֵּר מִבְּחֹר בַּר מְצוּה שְׁצָרִיךְ לְהִתְחִיל לְהַנִּיחַ שְׁנֵי זוּגוֹת תְּפִלִּין —
רִשׁוֹי וְרַבְּנוּ תָם, וְכֵן מַעֲנִין סוּפֵר אֵיטֵר יָד.

א' תרט . . . . . רסא

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִיךְ שְׁצָרִיכִים לְעַסֵּק בְּזוּה
בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמַּשׁ, וְלֹא לְהִתְחַשֵּׁב עִם שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, אֲפִלוּ הוּא
מִבֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיַּעֲוֹרֵר לֹא לְהִכְנִס בְּשׁוֹם וְכוּחִים עִם אִף אֶחָד.

א' תרי . . . . . רסב

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַשְּׂמִחָה וְהַתְּבוּדָּוֹת, שֶׁהֵן שְׂתֵי בְּקִיאוֹת שְׂצוּה רַבְּנוּ ז"ל
לְהִיּוֹת בְּקִי בְּרָצוּא וּבְקִי בְּשׁוֹב, וְכִמּוֹ שֶׁהַתְּבוּדָּוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ
הִיא הַנְּהֻגָה כְּלִלִית מִרְבְּנוּ ז"ל, כְּמוֹ-כֵן שְׂמִחָה וְרִקּוּדִין הֵם הַנְּהֻגָה
כְּלִלִית מִרְבְּנוּ ז"ל; אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִקִּים אֶת שְׁנֵיהֶם בְּכָל יוֹם וָיוֹם.

תִּכְן הָעֲנִינִים

א' תרי"א . . . . . רסד

יבאר ויגלה בדרוש נפלא נוראות נפלאות ממעלת מדת השמחה —
שמחת האמונה.

א' תרי"ב . . . . . רסז

ידבר ממעלת התורה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, ואיך שצריכים לחזק
עצמו בכל פרט בזה העולם, ולא להמשיך עצמו אחר הצער, ויפליא
לדבר מענין שעורין כסדרן כסדר הדרך הלמוד של רבנו ז"ל, וממעלת
הזוכה לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא קרן נפלאה להאדם
בעולם הזה ובעולם הבא, ורק זה מה שישאר מהאדם לבסוף; אשרי
שיאחו בזה.

א' תרי"ג . . . . . ער

יעורר הרבה לברח ממחלקת, ולא יכנס עם אף אחד בוכותים, כי עם
מחלקת לא מצליחים כלל, ומה שהוא צריך פעם לענות זה רק מפני
ההכרח, כדי שלא יתגברו הכלבים וישתגעו יותר מדאי, ועל-כן ההכרח
לתת להם עם מקל ולהשתיקם.

א' תרי"ד . . . . . רעא

ידבר ממעלת מדת התמימות והפשיטות, שדבר זה יסוד דעת רבנו ז"ל,
וכל היקדות תלויה ועומדת על מדת התמימות והפשיטות. שידבר
הרבה אליו יתברך ויכניס בעצמו אמונה פשוטה בו יתברך.

א' תר"טו . . . . . רעג

יעורר ויחזק על התבודדות, ויספר באריכות התמצית מהדבורים
שנדברו בסעודה שלישית על-פי התורה "ואיה השנה לעולה", שמכל
מקום אפשר להתקרב להשם יתברך, כי אפלו המקומות המטנפים
מקבילים ממאמר סתום וכו', ויגלה כמה צרופי ראשי תבות נפלאים
במלה א"ה, וידבר מיום המיתה ומהשלים נקדות שצריך בעבודת השם.

א' תר"טז . . . . . רעז

ידבר מאמונה שלמה, ושכל עקר התרחקות מאמונה הוא על-ידי
העוונות, שהם הלבושים, ויגלה בדרך נפלאה על-פי פסוקי קדש מאין
נמשכת המחלקת והמריבה, ויספר מעשה שארע עמו איך שמצא רמזים
מדברי חולק ולץ, ויחזק עצמו שברוך השם אנו לא חולקים על רבי
נפלא בזה.

א' תרי"ז . . . . . רפ

ירבה לדבר מנקדת רבנו ז"ל, שהיא להיות צדיק ולמדן ולא יהיה עם

תִּכְן הָעֲנִינִים

הָאָרֶץ, אֲלֵא יִתְמַד בְּסֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וּמִי שֶׁלָּקַח אֶת עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל בְּרָצִינּוֹת הַצְּלִיחַ מֵאֵד מֵאֵד.

א' תריח . . . . . רפא

יְעוֹרֵר וַיִּחְזַק מֵאֵד מֵאֵד לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאִיךָ שֶׁכָּל עֲנִין רַבְּנוּ ז"ל נִתְגַּלֶּה רַק עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וְעַל-פִּי מִי שֶׁלּוֹמֵד וּמְתַמְּד בְּיֹתֵר בְּ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" יִחְזִיק מֵעַמֵּד יוֹתֵר.

א' תריט . . . . . רפב

יְרַבֶּה לְדַבֵּר מֵהִתְחַזְקוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וַיִּסְפֹּר סְפוּר נִפְלֵא מִמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שֶׁכָּתַב לְבִנּוֹ ר' יִצְחָק ז"ל.

א' תרכ . . . . . רפג

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת הַהִתְחַזְקוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם וְשְׁעוּרִים קְבוּעִים עַל-פִּי סֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל.

א' תרכא . . . . . רפד

יְדַבֵּר מִסוּד תְּקוּן חֲצוֹת, וְאִיךָ שֶׁאֵז מְכַנְיַעִים אֶת הַכָּלֵב שֶׁהוּא הַסֵּמ"ף-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, הָעוֹשֶׂה פְּרוּדִים בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע.

א' תרכב . . . . . רפו

יְדַבֵּר מֵעֲנִין נִקְדַּת הַרֵב וְנִקְדַּת הַחֶבֶר וְנִקְדַּת עֲצָמוֹ, וַיִּבְאֵר בְּאוּר בְּמַחְלַקַּת שֶׁל רַב אֲמִי וְרַב אֲסִי לְהִיּוֹת וַתְּרֵן בְּתוֹף בֵּיתוֹ וּבּוֹרַח מְלִילָף בְּיַד קָשָׁה, וְאִינוּ מְכַנְיַם אִימָה יִתְרָה בְּתוֹף בֵּיתוֹ, שֶׁאֵז יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

א' תרכג . . . . . רפח

יְרַבֶּה לְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת שְׁעוּרִים כְּסֵדֶרֶן בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל-פִּי סֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן מִמַּעַלֵּת הַזּוֹכָה לְשִׁקָּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל: "לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ת", סֵפֶר הַמַּדּוֹת וְ"סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וַיְדַבֵּר מִשְׁבַּח הַסֵּפֶר "סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", שֶׁהוּא מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה.

א' תרכד . . . . . רצ

יְרַבֶּה לְדַבֵּר מִתְּקוּן הָעֲצָה, וַיִּסְפֹּר כַּמָּה סְפוּרִים מֵעֲנִין עֲצָה שֶׁהָאָדָם צְרִיף בְּזֶה הָעוֹלָם.

א' תרכה . . . . . רצב

יְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת.

תִּכְן הָעֲנִינִים

א' תרכו . . . . . **רצב**

יְדַבֵּר מִגְדֵּלֵת רַבְּנוּ ז"ל וּמִפְּעֻלוֹתָיו בְּזֶה הָעוֹלָם מֵה שְׁפוּעֵל כָּאֵן, וַיַּחֲזֵק עַל אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וְלֹא לְסַפֵּר אֶת צְרוּתָיו לְזוּלָתוֹ, כִּי אִף אֶחָד לֹא מַעֲנִין לְשִׁמְעַת אֶת צְרוּת זוּלָתוֹ, כִּי צְרוּת יֵשׁ לְכֹל אֶחָד דֵּי וְהוֹתֵר, מֵה שְׁרוּצִים הוּא רַק לְשִׁמְעַת טוֹב וְהִתְחַזְּקוֹת, וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׂיִסְתִּירוּ מִבְּנֵי-אָדָם.

א' תרכז . . . . . **רצד**

יְדַבֵּר מִמַּעֲלֵת הַזְּרִיזוֹת וּמִגְּנוּת הָעֲצָלוֹת וּמַעֲלֵת הַשִּׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצָחִית.

א' תרכח . . . . . **רצה**

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִעֲנִין תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְאִיךָ שְׂאִין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק הוּא יִתְבָּרַךְ יְכוּל לַעֲזוֹר לָךְ, וַיַּעֲזֹר עַל שְׂמִחָה, לְשִׂמְחָה עִם הַיְשׁוּעוֹת שְׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכֹל פֶּעַם, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּהִישׁוּעָה הַזֹּאת שְׂזוּכָה לִידַע מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר גְּדוֹל מִזֶּה, וַיִּגְלֶה מֵה הַהִפְרָשׁ בֵּין בְּחוֹר שְׂמִצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל לְבֵין בְּחוֹר שְׂאִינוֹ מִצִּית אֶת רַבְּנוּ ז"ל.

א' תרכט . . . . . **רצח**

יְדַבֵּר מִמַּעֲלֵת הַיּוֹשֵׁב בְּחֶדֶר מִיָּחַד וְעוֹסֵק שָׁם בְּעִבּוּדֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּמַעֲנִין הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וַיִּבְאֵר הַיֵּטֵב מֵהִי הַהִתְקַשְׁרוֹת, וַיִּכְהֶה אֶת הַמַּתְנַגְּדִים עַל זֶה, וַיּוֹכִיחַ שְׂאֲמוּנַת חֲכָמִים צְרִיכִים רַק עִם שְׂכָל.

א' תרל . . . . . **שא**

יַעֲזֹר עַל הַתְּמַדַּת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּחֲזֵק לֹא לְהַנּוֹת מִכֶּסֶף צְדָקָה.

א' תרלא . . . . . **שא**

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מִהַדְּלָקַת גְּרוֹת וְכִמְה גְּרוֹת מְדַלִּיקִים, וְהַטַּעַם שֶׁהַבַּעַל מְסַדֵּר אֶת הַגְּרוֹת.

א' תרלב . . . . . **שג**

יַעֲזֹר מְאֹד לְבָרַח מִלְּהִיּוֹת עָרֵב, כִּי לְבִסוּף הוּא יִצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּם בְּמִקּוֹם הַלְוָה, וַיַּעֲזֹר עַל לְמוֹד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְרַח מִלְּצִים הַמְּסַתּוֹכְבִּים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁלוּמֵד דָּף גְּמָרָא עִם רִשׁ"י וְתוֹסְפוֹת בְּכֹל יוֹם, שֶׁהוּא אוֹר לְנַפְשׁ.

א' תרלג . . . . . **דש**

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִמַּעֲלֵת הַשְּׂמִחָה, וְאִיךָ שְׂצָרִיכִין לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ מִדַּת

תִּכְן הָעֲנִינִים

הַשְׁמַחָה וְלַחֲיוֹת עִם זֶה, וַיִּגְלָה אֶת מַעַלְתּוֹ כֹּל אַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
הַנְּקָרִים, וְאִיךָ שָׁכַל אַחַד הוּא צָנוּר לְהַמְשִׁיךְ עַל יָדוֹ דַּעַת וְאוֹר רַבְּנוּ ו"ל,
אִךְ צָרִיכִים לְשֹׁמֵר לֹא לְהִתְרַחֵק מִרַבְּנוּ ו"ל.

א' תרלד . . . . . שו

יְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל שְׁמִירָה מִבְּטוֹל זְמַן, כִּי הַבְּטָלָה הוֹרֵגַת אֶת הָאָדָם וּמְזָה
הוּא מִשְׁתַּגֵּעַ, וְעַל-כֵּן יִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת עָסוּק בְּכֹל יוֹם עִם אֵיזָה עֵסֶק.

א' תרלה . . . . . שח

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַזּוֹכָה לְשִׁקָּד עַל דִּלְתוֹת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין
צָרָף אֲלֵיהָ.

א' תרלו . . . . . שט

יְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל תְּדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיחָא, וְלָרֶשֶׁם אֶת זֶה עַל פְּנֵי הַכְּתָב, וַיִּכְבֵּר
אֶת גְּדֹל הַתּוֹעֵלֶת שִׁיּוּצֵאת מִזֶּה.

א' תרלז . . . . . שי

יְדַבֵּר מֵעַנְיַן בְּרַפְת "מְשֻׁנָּה הַבְּרִיּוֹת", וְאִיךָ שֶׁלֹּא לְבַזְּבוֹ זְמַן לִילָף בְּגִן
הַחַיּוֹת, רַק לִישֵׁב בְּבֵית-הַמְּדַרְשׁ וְלִלְמַד.

א' תרלח . . . . . שיא

יְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת הַהִתְחַדְּשׁוֹת לְחִדּוֹשׁ עֲצָמוֹ בְּכֹל יוֹם מִחֻדּוֹשׁ, וְאִיךָ שֶׁכָּבַל
יוֹם וּבְכָל שָׁעָה מְאִירִים אוֹרוֹת חֻדְשִׁים פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת.

א' תרלט . . . . . שיב

יְדַבֵּר מֵעַנְיַן הַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית, שְׁזוֹכִים לְהַשְׁיִיגָה עַל-יָדֵי קִדְשַׁת שְׁכַעַת
הַנְּרוֹת: הָעֵינַיִם, הָאָזְנוֹיִם, הַחֻטָּם וְהַפֶּה.

א' תרמ . . . . . שיג

יְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל הַתְּמַדָּה בְּשִׁיחּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, וְלְהַתְּבוֹדֵד
הַרְבֵּה עִמוֹ תְּבַרֵךְ.

א' תרמא . . . . . שיד

יְרַבֵּה לְדַבֵּר מִמַּעַלְתַּת לַמּוֹד סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְאִיךָ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְחַשֵּׁב
הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב עַל תְּכַלִּיתוֹ הַנּוֹצְחִית, שְׁיִבּוֹא הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה וְהַרְגַע שִׁיִּצְטָרֵף
לְעוֹב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וּמָה יַעֲשֶׂה אֹז, וְאֵל מִי יִפְנֶה וְיִסְתַּכֵּל אֹז.

א' תרמב . . . . . שטו

יְדַבֵּר הַרְבֵּה מִתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָרוֹת, וַיַּחֲזֵק עַל נִקְדָּה זוֹ הַרְבֵּה מְאֹד, וַיִּפְרֹשׁ
בְּאִפְּן נִפְלֵא מְאֹמְרָם ו"ל: טוֹב מְעַט בְּכּוֹנֵה מִהַרְבֵּה שֶׁלֹּא בְּכּוֹנֵה.

תָּכֵן הָעֲנִינִים

א' תרמג . . . . . שטז

יִרְבֶּה לְבָאֵר מַעֲלַת הַתְּפִלָּה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁדָּבַר זֶה מְגַלֶּה אֶת הַהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְגִלּוּי אֱלֻקוֹת, וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַכֹּל סְבוּבִים כְּדֵי לְקַרְבוֹ אֵלָיו יְתַבְרַךְ, שִׁיִּצְעַק וַיִּתְחַנֵּן אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִפְעָמִים יֵשׁ לָאָדָם צְרוּת וַיִּסּוּרִים עִם סְחוּרָה וְעִם סוּחָרִים, וְהַכֹּל בְּשִׁבִיל שֶׁיָּבוֹא אֵלָיו יְתַבְרַךְ בְּרַחֲמִים וַתְּחַנוּנִים וּבְשִׁבְרוֹן לֵב, שֶׁזֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

א' תרמד . . . . . שיט

יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הָאָדָם שְׂאִינוֹ מִתְּבַלְבֵּל מֵאַחֲרִים כָּלֵל, וְעוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלָּה הַהִתְבּוֹדְדוֹת, וּמְחַזֵּק עֲצָמוֹ מְכַל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו.

א' תרמה . . . . . שכ

יְגַלֶּה נִפְלְאוֹת מַעֲנִין שִׁכְחָה, וַיִּפְרֹשׁ בְּדֶרֶךְ נִפְלְאוֹהָ אֶת הַפְּסָקָה "כִּי זוֹכֵר כָּל הַנְּשָׁכָחוֹת אֶתְּהָ הוּא מַעוֹלָם".

א' תרמו . . . . . שכא

יְגַלֶּה סוּדוֹת וְרִזֵּי הָרִזִּין בְּעֵנִין שְׁמִירַת הַדְּבוּר, וְאֵיךְ עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְרוּחַ-הַקְּדוֹשׁ גִּלּוּי אֱלֻקוֹת בַּתְּכִלִּית מְדֻרְגָּה עֲלִיוֹנָה, עַד שֶׁלֹּא יֵרָאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִּישׁ וְלֹא יִנָּשֵׂם רַק עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וַיְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוֹמֵן, אֲשֶׁר שֵׁם יִזְכֶּה לְתַקוֹן נִצְחִי.

א' תרמז . . . . . שכב

יְדַבֵּר מֵיְרֵאת ה' טְהוֹרָה, וְאֵיךְ שְׂאִסוּר לְהִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, רַק מִמְּנוֹ יְתַבְרַךְ בְּעֲצָמוֹ, וַיַּעֲזֹר לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה גַם לוֹ חֲזוֹק.

א' תרמח . . . . . שכז

יְדַבֵּר הַרְבֵּה מִעֲנִינֵי הַתְּחִזְקוֹת, וְזֶה עֵקֶר הַתְּחִמָּה לְחִזֵּק עֲצָמוֹ מְכַל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו. וְעֵקֶר הַהִתְחִזְקוֹת הוּא עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, לְהִיּוֹת חֲזֵק בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבּוֹדְדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינֵנוּ לְבֵינֵנוּ קוֹנוֹ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְצֵאת מִהֵמָּה הַזּוֹדֵנִים, וַיִּרְבֶּה לְבָאֵר אֶת מַעֲלַת קִדְשַׁת הַדְּבוּר, וַיְגַלֶּה אֵיךְ שֶׁצְּרִיכִים לְהִיּוֹת תָּמִיד עֲסוּקִים בְּאַיִזָּה עֶסֶק, וַיִּשְׁמַר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ, וַיִּתְמַד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

א' תרמט . . . . . של

יַעֲזֹר בַּחֲוָרִים מְקַרְבִּים חֲדָשִׁים אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בִּישִׁיבָה, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

ממעלות התמימות והפשטות ואל מה יכולים לזכות להגיע על ידה.

א' תרנ . . . . . שלב

יבאר את גדל הענין של הפצת ספרי רבנו ז"ל, ואיך שדבר זה שיך לכל אחד מאנשי שלומנו, ואי אפשר להתחמק מזה בשום אופן, כי זה שיך לכלם בלי יוצא מן הכלל, אדרבה מי שיש לו יותר הרגשה ברבנו ז"ל, הוא יתעסק בקדשים לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, וידבר מחדושי תורה ומתפלה והתבודדות.

א' תרנא . . . . . שלה

יגלה גלויים נוראים ונפלאים בעניני האמונה הקדושה בו יתברך, ואיך שצריכים להגיע לבטול כזה ששום דבר בעולם כבר לא יוכל לבלבל אותו כלל, ויחזק מאד מאד את האדם להחזיק מעמד על כל אשר עובר עליו בגשמיות וברוחניות.

א' תרנב . . . . . שלו

ידבר מחדש ניסן מהאמונה הקדושה בו יתברך ומתפלה והתבודדות, ויבאר סוד נפלא מלידת רבנו ז"ל בניסן, ואמר שכל ענינו הוא ראש השנה, שזה התעוררותא דלעילא והתעוררותא דלתתא ומהצורפים של חדשי תשרי ניסן ומאמונת חכמים, ויבאר כמה מאמרי חז"ל וכמה ענינים בדרך נפלאה עד מאד, ויחדיר חזוק לכל בר ישראל, שיאמין בכחותיו ולא ייאש עצמו כלל.

א' תרנג . . . . . שמג

יעורר לאחד שלומד ברבים "לקוטי מוהר"ן", שיידבר רק מהתחזקות, כי בעתים הללו צריכים להתחזקות עצומה, ובפרט לבני הנעורים, ויעורר על למוד ספרי ה"חפץ חיים" המלאים רוח הקדש ורוח טהרה.

א' תרנד . . . . . שדמ

ידבר ממעלת הדפסה והפצת ספרי רבנו ז"ל, ואיך שכל אחד מאנשי שלומנו חסידי ברסלב צריך לעסק בעבודה הקדושה הזו.

א' תרנה . . . . . שמה

יוכיח אחד על שמתעסק במחלקת, ויגלה שלכל אחד מאנשי שלומנו יש רשות להתעסק בדבר רבנו ז"ל, ויחזקו ויעוררו מאד על התכלית הנצחית.

א' תרנו . . . . . שמז

יגלה מעלת ההתנעדות לדבר מרבנו ז"ל הקדוש ומשמוש את רבנו ז"ל

בְּכָל הָאָפְנִים, וַיְדַבֵּר מֵהָאֲהָבָה שֶׁבֵּין אָנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ וְשִׁיחַת ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן עַל גְּדֻלַּת אָדָם הַמַּחְזִיק עֲצָמוֹ בְּרַבְּנוּ ו"ל, וַיַּעֲוֹרֵר עַל אֲמַת וְהַתְּכָלִית הַנִּצְחִית וְשִׁעוּרִים קְבוּעִים בַּתּוֹרָה — שֶׁלֹּחַן עָרוֹף, מִשְׁנֵיּוֹת, גְּמָרָא וְסַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל וְשִׁמִּירַת הַזְּמַן, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלַת אָנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ וְהִזְהִירוֹת בְּכַבּוּדָם, וּמַמְדַת הַשְּׂמֵחָה וְהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית.

א' תרנז . . . . . שנא

יְדַבֵּר מֵהֵתְרַחֲקוֹת שֶׁל רַבָּם שֶׁהִתְקַרְבוּ, וּמַחְסֹד שֶׁל הֵהִתְקַרְבוּת וּמִשְׁמִירַת הַדְּבוּר, וּמַגְנוֹת הַנּוֹכּוּחִים הָעוֹקְרִים אֶת הָאָדָם, וְשִׁיחַת חֲלִין שֶׁהוּא עוֹבֵר עַל עֲשֵׂה, וּמַמַּעַלַת הַתְּפִלָּה וְהֵהִתְבּוֹדְדוֹת, וַיִּגְלֶה מָה עֲנִין הַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁצָּרִיכִים בְּדוֹר הַזֶּה לְגַלוֹת, וַיְדַבֵּר מִהַפְּלֵאת הַסֵּפֶר שֶׁפֶת הַנַּחַל וְמָה עֲנִינוּ, וּמַנּוֹרְאוֹת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּמַמַּעַלַת הַשְּׂמֵחָה וְהֵהִשְׁלָמָה בְּכָל הַמַּצְבִּים, וְהַרְקוּדִים בְּכָל יוֹם.

א' תרנח . . . . . שנד

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת הַמַּתְמִיד בְּסַפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל. וְאִיךָ שֶׁכָּל הֵהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ו"ל תְּלוּיָהּ בַּשְּׂקִידָה רַבָּה בְּסַפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים.

א' תרנט . . . . . שנד

יְדַבֵּר מִמַּעַלַת אָדָם שֶׁאִינוּ מְבַלְבֵּל עֲצָמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֲלֵא מִסְתַּפֵּל עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִצְלִיחַ תְּמִיד וְרַכּוּ.

הספר הקדוש הזה נדפס

לכבוד נשמת מורנו ורבנו עט"ר רבי
אליעזר שלמה בן ר' מנחם זאב
זיע"א

והרבנית מרת **יחנא שפרה** בת
סאסיא

לזכות **אברהם בן רחל**

ותהילה בת **רחל**

לזרע של קיימא

שיזכו לצאת מכל החובות ולבית
משלהם ביבנאל

ויזכו להשאר עם הצדיק כל ימי חייהם
בזה ובבא

הספר הקדוש הזה נדפס

לעילוי נשמת

יעקב משיח בן יוכבד ז"ל

רבקה בת מיכל ז"ל

טליה בת שרית ז"ל

רבקה בת מחפוד ז"ל

שלמה בן יחיא סליימן ז"ל

להצלחת משפ' דריינוף

להצלחת משפחת מדמוני

לזכות עם ישראל שיזכו לחזור בתשובה שלמה

ולהתקרב לצדיק האמת

כל ימי חייהם בזה ובבא

